

Syllabus

Alimentatie Anno 2018

Overzicht van van belang zijnde literatuur en rechtspraak

Algemeen

1. Rapport Alimentatienormen 2018
2. Bijlage bij Rapport 2018
3. Behoeftetabel
4. Draagkrachttabel

Kinderalimentatie

Behoefte / Behoeftigheid

5. Rechtbank Zeeland – West Brabant 20 maart 2018 ECLI:NL:RBZWB:2018:1642
6. Gerechtshof Amsterdam 17 april 2018 ECLI:NL:GHAMS:2018:1318
7. Gerechtshof Arnhem-Leeuwaren 24 mei 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:4737
8. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 31 mei 2018 ECLI:NL:GHSHE:2018:2301
9. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 14 juni 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:5593
10. Gerechtshof Amsterdam 3 juli 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:2260
11. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 juli 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:6676

Draagkracht / verdiencapaciteit

12. Gerechtshof Den Haag 17 januari 2018 ECLI:NL:GHDHA:2018:298
13. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 1 februari 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:1091
14. Gerechtshof Den Bosch 8 maart 2018 ECLI:NL:GHSHE:2018:986
15. Rechtbank Noord-Holland 4 april 2018 ECLI:NL:RBNHO:2018:2751
16. Gerechtshof Den Haag 23 mei 2018 ECLI:NL:GHDHA:2018:1263
17. Gerechtshof Amsterdam 5 juni 2018 ECLI:NL:GHAMS:2018:2148
18. Rechtbank Noord_Holland 13 juni 2018 ECLI:NL:RBNHO:2018:4978
19. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 19 juni 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:5814

Overig

20. Gerechtshof Amsterdam 9 januari 2018 ECLI:NL:GHAMS:2018:68
21. Rechtbank Den Haag 19 april 2018 ECLI:NL:RBDHA:2018:5357

Samengesteld gezin

22. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 18 januari 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:516
23. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 23 januari 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:658
24. Hoge Raad 9 maart 2018 ECLI:NL:HR:2018:314
25. Rechtbank Den Haag 30 augustus 2018 ECLI:NL:RBDHA:2018:10394

Partneralimentatie

Behoeft / Behoeftigheid

26. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 18 januari 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:515
27. Hoge Raad 9 maart 2018 ECLI:NL:HR:2018:312
28. Hoge Raad 9 maart 2018 ECLI:NL:HR:2018:313
29. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 17 april 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:3773
30. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 17 mei 2018 ECLI:NL:GHSHE:2018:2154
31. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 14 juni 2018 ECLI:NL:GHSHE:2018:2548
32. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 28 juni 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:6202
33. Rechtbank Den Haag 6 juli 2018 ECLI:NL:RBDHA:2018:8056
34. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 12 juli 2018, ECLI:NL:GHSHE:2018:2898
35. Gerechtshof Den Haag 5 september 2018 ECLI:NL:GHDHA:2018:2272

Draagkracht / verdiencapaciteit

36. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 1 februari 2018 ECLI:NL:GHSHE:2018:357
37. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 8 maart 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:2248
38. Rechtbank Limburg 20 maart 2018 ECLI:NL:RBLIM:2018:2603
39. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 3 mei 2018 ECLI:NL:GHARL:2018:4238

40. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 28 juni 2018 ECLI:NL:GHSHE:2018:2770
41. Gerechtshof 's-Hertogenbosch 20 september 2018 ECLI:NL:GHSHE:2018:3923

Overig

42. Hoge Raad 8 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:868
43. Hoge Raad 2 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:302

BIJLAGE 1

Rapport alimentatienormen versie 2018-1

Hierbij treft u de digitale versie aan van het rapport alimentatienormen (Tremarapport), zoals dit wordt gepubliceerd op [Rechtspraak.nl](https://www.rechtspraak.nl).

mr. K.M. Braun, senior rechter rechtbank Den Haag, voorzitter
mr. J.A.M.H. de Wit, senior juridisch medewerker rechtbank Midden-Nederland, ambtelijk secretaris

Secretariaat:
p/a rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht,
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Inhoud

Rapport alimentatienormen versie 2018-1	1
1. VOORWOORD	3
2. INLEIDING	5
2.1. Alimentatienormen	5
2.2. Onderhoudsgerechtigde / rechthebbende	5
2.3. Wanneer alimentatie?	6
2.4. Maatstaven voor de bepaling van de omvang van de alimentatieverplichting .	6
3. BEHOEFTE	8
3.1. Kinderalimentatie	8
3.2. Partneralimentatie	13
4. DRAAGKRACHT	16
4.1. Algemeen	16
4.2. Kernschema	16
4.3. Verklaring van de begrippen	16
4.4. 'Gelijkheid boven en onder de streep'	18
4.5. Draagkrachtberekening ten behoeve van kinderalimentatie	19
5. CONFRONTATIE VAN BEHOEFTE EN DRAAGKRACHT.....	21
5.1. Algemeen	21
5.2. Indien kinderalimentatie moet worden vastgesteld	21
5.3. Ingeval partneralimentatie moet worden vastgesteld	23
5.4. Ingeval naast kinderalimentatie tevens partneralimentatie moet worden vastgesteld	26
6. TOELICHTING BIJ DE MODELLEN VOOR DE DRAAGKRACHTBEREKENING.....	27
6.1. Modellen en tarieven	27
6.2. Toelichting bij het model voor de netto methode	27
6.3. Toelichting bij het model voor de bruto methode.....	37
7. AFWIJKING VAN HET REKENMODEL	64
7.1. Inkomensverlies.....	64
7.2. Kinderalimentatie: extra lasten	64
7.3. Kinderalimentatie: de aanvaardbaarheidstoets	65
7.4. Schuldsanering	67
7.5. Verpleging in een instelling voor langdurige zorg.....	68

1. VOORWOORD

Het rapport Alimentatienormen, voor het eerst gepubliceerd in 1979, heeft in de praktijk een ruime toepassing gevonden. In dit rapport zijn sindsdien de diverse aanbevelingen en rapporten die de Werkgroep alimentatienormen van de NVvR in de loop van de jaren heeft gepubliceerd in één uitgave bijeengevoegd. Inmiddels is de Werkgroep alimentatienormen overgegaan in de Expertgroep Alimentatienormen. Periodiek, zo mogelijk in januari en juli van ieder jaar, wordt een actuele versie van het rapport gepubliceerd, laatstelijk in januari 2017. Het doel van het rapport is het leveren van een bijdrage aan de voorspelbaarheid en rechtszekerheid van de rechtspraak in alimentatiezaken. Deze aanbevelingen zijn geen wet en rechters en partijen kunnen in individuele zaken daarvan afwijken.

Het rapport met bijlagen, dat dus aanbevelingen geeft voor een eenvormige praktische invulling van de wettelijke maatstaven behoefte en draagkracht, kan worden geraadpleegd **op de pagina van de Expertgroep Alimentatienormen** op www.rechtspraak.nl.

Wijzigingen per 1 januari 2018

In het rapport zijn, naast kleinere aanpassingen van ondergeschikt belang, de volgende aanpassingen doorgevoerd:

- Op pagina 12 is de passage over de bepaling van de behoefte van jongmeerderjarigen herzien. Voor de behoeftebepaling van studerende kinderen kan in het algemeen worden aangesloten bij het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud als vermeld in de Wet Studiefinanciering, vermeerderd met het verschuldigde lesgeld of collegegeld. De passage over de studiefinanciering is aangepast aan de wijzigingen die op dat gebied per 1 september 2015 zijn doorgevoerd. Verder kunnen de ontvangen zorgtoeslag en eventuele structurele eigen inkomsten van de jongmeerderjarige als behoefteverlagend worden aangemerkt.
- Op pagina 19 onder het kopje '4.5. Draagkrachtberekening ten behoeve van kinderalimentatie' is in een voetnoot verduidelijkt dat het fiscaal voordeel in verband met de eigen woning voor de draagkracht t.b.v. kinderalimentatie weliswaar niet bij het netto besteedbaar inkomen dient te worden geteld, maar dat dit fiscaal voordeel wel relevant is voor een juiste berekening van diverse fiscale aspecten, waaronder het kindgebonden budget.
- Op pagina 22 onder het kopje '5.2.2. De invloed van de zorgregeling' is een zorgkorting van 5% toegevoegd, bedoeld voor gevallen waarin *structureel* sprake is van een beperkte zorg- of omgangsregeling.
- Aan het model voor de bruto methode is een post 120a (netto besteedbaar inkomen voor kinderalimentatie) toegevoegd, dit om verwarring met het netto besteedbaar inkomen voor de partneralimentatie te voorkomen.

De behoeftetabellen, de draagkrachttabel en de draagkrachtformule zijn aangepast aan de huidige normbedragen. Er is verduidelijkt in welke gevallen wordt aanbevolen om gebruik te maken van de draagkrachtformule en in welke gevallen van de vaste bedragen als genoemd in de draagkrachttabel.

Zoals altijd wordt aanbevolen kennis te nemen van het rapport 'kosten van kinderen ten behoeve van vaststelling kinderalimentatie' dat in 1994 voor het eerst is gepubliceerd en dat nog steeds relevant is.

De Expertgroep Alimentatienormen is – zoals gebruikelijk – collectief verantwoordelijk voor dit rapport.

Utrecht, december 2017

2. INLEIDING

2.1. Alimentatienormen

Dit rapport bevat normen of richtlijnen die bij de vaststelling van alimentatie kunnen worden gehanteerd. De Expertgroep beveelt de toepassing van deze richtlijnen aan.

Alimentatie na scheiding

Bij de ontwikkeling van haar richtlijnen heeft de Expertgroep voornamelijk het oog gehad op het vaststellen of wijzigen van alimentatie na echtscheiding of scheiding van tafel en bed. Het gaat daarbij om:

- een uitkering tot levensonderhoud van de gewezen echtgenoot, hierna ook aan te duiden als partneralimentatie (onder partneralimentatie wordt mede verstaan de bijdrage ten behoeve van de gewezen geregistreerde partner);
- een bijdrage van de ouder in de kosten van verzorging en opvoeding van zijn of haar kind(eren) aan de andere ouder, hierna ook aan te duiden als kinderalimentatie (onder kinderalimentatie wordt mede verstaan de bijdrage ten behoeve van al dan niet door de vader erkende kinderen).

De vaststelling van alimentatie in het kader van voorlopige voorzieningen geschiedt in principe aan de hand van dezelfde richtlijnen. In verband met het summiere karakter van die procedure zal echter vaak worden volstaan met een minder strikte toepassing.

Jongmeerderjarigen

In aansluiting op de verplichting van ouders om bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van hun minderjarige kinderen bestaat de verplichting van ouders om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van kinderen in de leeftijd van 18 tot 21 jaar. Met de term kosten van levensonderhoud en studie wordt in feite niets anders bedoeld dan de kosten van verzorging en opvoeding. Deze kinderen kunnen jegens hun ouders een zelfstandig recht op een bijdrage in die kosten geldend maken.

Bijstandsverhaal

De aanbevelingen in dit rapport zijn ook geschikt voor toepassing op verhaal van bijstand indien dit verhaal is gegrond op een onderhoudsverplichting. Overigens kan de verbaalsprocedure specifieke vragen opwerpen, bijvoorbeeld van bestuursrechtelijke aard, die buiten het bestek van dit rapport vallen.

2.2. Onderhoudsgerechtigde / rechthebbende

De gewezen partner en de jongmeerderjarige zijn ter zake van hun onderhoudsaanspraken zowel onderhoudsgerechtigde als rechthebbende. Bij kinderalimentatie ligt dit anders: het kind is onderhoudsgerechtigde maar de ouder of voogd die kosten maakt ten behoeve van de kinderen is rechthebbende ter zake van de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding. Bij de vaststelling van kinderalimentatie wordt rekening gehouden met de onderhoudsplicht en uit dien hoofde de eigen inkomsten c.q. draagkracht van de ouder die aanspraak maakt op een kinderbijdrage.

2.3. Wanneer alimentatie?

Wettelijke onderhoudsverplichtingen

De wet bepaalt wie gehouden zijn tot het verstrekken van levensonderhoud. Een verplichting kan voortvloeien uit een huwelijk of geregistreerd partnerschap (partneralimentatie), uit bloed- of aanverwantschap of uit gezag (kinderalimentatie, een bijdrage voor jongmeerderjarigen, enz.).

Rangorde onderhoudsgerechtigden

Indien een persoon verplicht is levensonderhoud te verstrekken aan twee of meer personen en zijn draagkracht onvoldoende is om dit levensonderhoud aan allen volledig te verschaffen, hebben zijn kinderen en stiefkinderen die de leeftijd van eenentwintig jaren nog niet hebben bereikt voorrang boven alle andere onderhoudsgerechtigden (art. 1:400 lid 1 BW). Deze voorrangsregel leidt ertoe dat allereerst de kinderalimentatie wordt bepaald en dat pas daarna wordt beoordeeld of ook nog ruimte bestaat voor het opleggen van partneralimentatie.

Behoeftigheid

Men is behoeftig indien men zelf niet in het eigen levensonderhoud kan voorzien, dat wil zeggen indien men zelf daartoe de nodige middelen mist en die ook in redelijkheid niet kan verwerven.

De verplichting van (stief)ouders jegens hun minderjarige en jongmeerderjarige (stief)kinderen bestaat onafhankelijk van de vraag of sprake is van behoeftigheid. Bij alle andere betrekkingen bestaat slechts een recht op alimentatie voor degene die behoeftig is.

2.4. Maatstaven voor de bepaling van de omvang van de alimentatieverplichting

Wettelijke maatstaven

De wettelijke maatstaven voor de bepaling van het bedrag dat voor levensonderhoud verschuldigd is, zijn de behoefte van de onderhoudsgerechtigde en de draagkracht van de onderhoudsplichtige.

Bij partneralimentatie kunnen daarnaast niet-financiële factoren een rol spelen. Deze blijven in het rapport onbesproken.

Behoeftigheid en draagkracht

Deze begrippen staan in dit rapport centraal.

Behoeftigheid is – ook bij kinderen – een voorwaarde voor vaststelling van alimentatie. Volgens vaste jurisprudentie kan niet worden uitgegaan van een absoluut behoeftebegrip: behoefte houdt niet op bij het bestaansminimum. Het bestaan en de omvang van de behoefte hangen af van de individuele omstandigheden en moeten van geval tot geval worden bepaald. Allerlei omstandigheden kunnen een rol spelen. Een concrete richtlijn geeft de Expertgroep slechts ten aanzien van de kosten van

minderjarige kinderen. Voor wat betreft de vaststelling van de behoefte aan partneralimentatie bevat hoofdstuk 3, naast een aantal mogelijk relevante factoren (neergelegd in de jurisprudentie van de Hoge Raad), ook een in de praktijk ontwikkelde vuistregel.

Met het oog op de draagkrachtbepaling is een stelsel van gedetailleerde aanbevelingen ontwikkeld. Na een uiteenzetting van de berekeningssystematiek in hoofdstukken 3 tot en met 5 volgt een puntsgewijze bespreking aan de hand van rekenmodellen in hoofdstuk 6.

Maximum

De vast te stellen alimentatie mag de behoefte of de draagkracht niet overstijgen. De laagste van de twee vormt dus het maximum. De omstandigheden van partijen kunnen aanleiding geven de alimentatie lager dan dit maximum vast te stellen. De 'confrontatie' van behoefte en draagkracht komt aan de orde in hoofdstuk 5.

3. BEHOEFTE

3.1. Kinderalimentatie

Behoeftte aan kinderalimentatie

Voor de vaststelling van de behoefte aan een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van kinderen is in samenwerking met het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (het NIBUD) een systeem ontwikkeld, gebaseerd op CBS-cijfers, dat is neergelegd in het rapport 'Kosten van kinderen ten behoeve van vaststelling kinderalimentatie', voor het eerst gepubliceerd in *Trema* 1994, p. 127 e.v., dat hierna is opgenomen als bijlage 1.

In 2017 deed het NIBUD hernieuwd onderzoek, waarvan de uitkomsten worden verwacht in het voorjaar van 2018. Het Rapport zal daarna, zo nodig, worden aangepast aan deze nieuwe uitkomsten.

Terminologie

De Expertgroep hanteert de volgende terminologie:

- kosten van een kind: het totaal per maand aan het kind bestede bedrag;
- kinderbijslag: de bijdrage van de overheid in de kosten voor opvoeding en verzorging van een minderjarig kind;
- kindgebonden budget: de extra inkomensafhankelijke maandelijkse bijdrage (inclusief alleenstaande ouderkop) van de overheid gericht op inkomensondersteuning voor de ouder die kinderbijslag voor het kind ontvangt;
- eigen aandeel ouders in de kosten van het kind: dat deel van de kosten dat door de ouders per maand uit hun eigen inkomen wordt bestreden; dat zijn dus de hiervoor bedoelde kosten van kinderen minus de kinderbijslag;
- behoefte aan kinderalimentatie: dat deel van de kosten van een kind dat niet door de kinderbijslag en de financiële bijdrage van de verzorgende ouder kan of hoeft te worden bestreden.

Uitleg van het systeem

Blijkens CBS-onderzoek besteden ouders een bepaald percentage van het gezinsinkomen aan hun kinderen. Tot dat gezinsinkomen rekent het CBS mede (onder meer) de overheidsbijdragen. Uit dat onderzoek blijkt voorts dat naarmate er meer kinderen tot het huishouden behoren, de totale kosten van de kinderen weliswaar stijgen maar dat de gemiddelde kosten per kind daartegenover dalen. De in het rapport kosten kinderen van 1994 genoemde percentages, gebaseerd op onderzoek van het CBS in de periode 1990 – 1995, bedragen voor 1, 2, 3 en 4 kind(eren) respectievelijk 17, 26, 33 en 40% van genoemd gezinsinkomen inclusief kinderbijslag.

Er bestaat geen aanleiding te veronderstellen dat die percentages sinds dat onderzoek significant zijn gewijzigd. Voor de bepaling van het eigen aandeel van de ouders in de kosten van kinderen is de kinderbijslag van de gevonden kosten afgetrokken. Deze uitgangspunten vormen de basis van de tabel die in de bijlage 'tarieven en tabellen' onder 28 is opgenomen en die periodiek wordt aangepast. Volgens de tabel wordt bij

hetzelfde inkomen het eigen aandeel van de ouders in de kosten van kinderen per kind lager naarmate er meer kinderen zijn en naarmate de kinderen ouder worden. Dit wordt veroorzaakt doordat de kinderbijslag per kind stijgt naarmate er meer kinderen zijn en naarmate zij ouder worden, terwijl de gemiddelde kosten per kind dalen naarmate er meer kinderen zijn en doordat de leeftijd niet bepalend is voor de uitgaven voor de kinderen.

Het kindgebonden budget wordt, gelet op de uitspraak van de Hoge Raad van 9 oktober 2015, niet in mindering op de (tabel)behoefte gebracht.

Het gebruik van de tabel eigen bijdrage kosten van kinderen

a. *Het inkomen*

Met 'inkomen' in de tabel is bedoeld het netto besteedbare gezinsinkomen tijdens het huwelijk (de relatie), dus van beide ouders opgeteld, dan wel na de (echt)scheiding het netto inkomen van de ouder(s) afzonderlijk, dus niet bij elkaar opgeteld, ingeval dit inkomen van één van de ouders het voormalige gezinsinkomen te boven gaat. Dit netto besteedbare inkomen (NBI) wordt in de regel gevormd door de middelen die de ouder(s) gebruikelijk voorafgaand aan het verbreken van de samenleving of – in geval van stijging van het inkomen na het verbreken van de samenleving – nadien ter beschikking staan, dat wil zeggen de daadwerkelijke inkomsten (uit arbeid, uitkering en/of vermogen), verminderd met de op dit inkomen drukkende belastingen en netto uitgaven inkomensvoorzieningen, zoals de premie arbeidsongeschiktheidsverzekering. Het NBI kan volgens de thans geldende alimentatienormen worden bepaald met behulp van de bruto of netto methode. Geen rekening wordt gehouden met de fiscale gevolgen van het zijn van eigenaar van een woning (eigenwoningforfait, fiscale aftrek van hypotheekrente) en de bijtelling vanwege een auto van de zaak. Wel dient rekening te worden gehouden met het kindgebonden budget waar recht op bestond ten tijde van de samenleving. Dit dient bij de ouder die deze bijdrage ontving te worden opgeteld bij diens inkomen.

In het aldus berekende inkomen is de kinderbijslag niet betrokken, omdat deze in de tabel is verwerkt.

b. *Het tabelbedrag*

Vervolgens wordt aan de hand van de leeftijd van de tot het gezin behorende kinderen het aantal punten bepaald.

Op basis van het netto besteedbare gezinsinkomen en het aantal punten zijn in de tabel vermelde kosten van een kind al verminderd met de kinderbijslag.

Hoewel de tabel ziet op kosten van minderjarige kinderen beveelt de Expertgroep aan om in het geval dat op het moment van de scheiding één of enkele tot het gezin behorende kinderen jongmeerderjarig zijn en de/het andere(n) minderjarig, voor het aantal kinderen en het bijbehorende puntenaantal uit te gaan van de situatie dat alle kinderen minderjarig zijn. Bepalend is immers wat normaliter voor alle kinderen werd uitgegeven.

Toelichting

De tabel is ontworpen om bij de vaststelling van kinderalimentatie te beschikken over eenduidige richtlijnen voor de vaststelling van de behoefte van de kinderen aan een bijdrage in hun kosten van verzorging en opvoeding door de alimentatieplichtige ouder. Zolang ouders niet gescheiden zijn, is het gezinsinkomen bepalend voor de uitgaven die ten behoeve van het kind worden gedaan. Dit gezinsinkomen moet dan ook de maatstaf zijn bij het hanteren van de tabel, ook na de (echt)scheiding. Dit impliceert een duidelijke keus: de kinderen moeten in beginsel niet slechter af zijn na en door de (echt)scheiding van hun ouders.

Bij het hanteren van de tabel moet niet uit het oog worden verloren dat deze slechts bedoeld is om als toetssteen te dienen voor hetgeen de kinderen kosten. Pas bij de berekening van de draagkracht zal blijken of de gevonden draagkracht oplegging van het gevonden 'eigen aandeel' als alimentatie toelaat. Als beide ouders inkomen hebben kan een draagkrachtvergelijking worden gemaakt (zie verder hoofdstuk 5.2).

Verlaging of wegvallen van inkomen na de (echt)scheiding behoort, op grond van het hiervoor gekozen uitgangspunt dat het welvaartsniveau ten tijde van de (echt)scheiding in beginsel bepalend is voor de kosten van de kinderen, op die kosten geen invloed te hebben. Wel kan een dergelijke wijziging gevolgen hebben voor de draagkracht om een bijdrage in de kosten te betalen.

Stijging van het inkomen van een ouder behoort, voor zover dit inkomen door die stijging hoger wordt dan het (gezins)inkomen tijdens het huwelijk/de samenleving, in beginsel wel invloed uit te oefenen op de vaststelling van de behoefte: indien het gezinsverband zou hebben voortgeduurd, zou die verhoging immers ook een positieve invloed hebben uitgeoefend op het bedrag dat ten behoeve van de kinderen zou zijn uitgegeven. Voor het geval het inkomen van één van de ouders het voormalige gezinsinkomen overschrijdt, is daarom dat hogere inkomen van die ouder de maatstaf voor de bepaling van de kosten van de kinderen. De behoefte van een kind waarvan de ouders nooit in gezinsverband hebben samengeleefd, wordt bepaald aldus, dat het gemiddelde wordt genomen van de behoefte berekend op basis van het inkomen van de ene ouder (inclusief het voor het betreffende kind ontvangen kindgebonden budget) en de behoefte op basis van het inkomen van de andere ouder (eveneens inclusief het voor het betreffende kind ontvangen kindgebonden budget). De inkomens dienen dus *niet* bij elkaar te worden opgeteld. Het aldus gevonden eigen aandeel kan worden vermeerderd met de netto kosten van kinderopvang, dus na aftrek kinderopvangtoeslag en tegemoetkoming in die kosten door een werkgever. Als het om een eerste vaststelling gaat en de ouder bij wie het kind woont nog niet de beschikking heeft

over een bijdrage van de andere ouder, kan volstaan worden met een globale schatting van de kosten van het kind¹.

c. *Kindgebonden budget*

Het na de scheiding ontvangen kindgebonden budget wordt verwerkt bij de vaststelling van de draagkracht (zie de uitspraak van de Hoge Raad van 9 oktober 2015). Ter verduidelijking wordt erop gewezen dat met het kindgebonden budget als volgt rekening dient te worden gehouden:

- bereken het besteedbaar inkomen van beide partijen ten tijde van het huwelijk/de samenleving op de hiervoor onder a), eerste alinea, beschreven wijze;
- vermeerder dit besteedbaar inkomen met het kindgebonden budget waar partijen voor de kinderen ten tijde van hun huwelijk/samenleving (eventueel) recht op hadden;
- bepaal vervolgens het eigen aandeel van de ouders in de kosten van het kind aan de hand van het netto gezinsinkomen inclusief kindgebonden budget en de tabel "eigen aandeel kosten van kinderen".

Voorbeeld:

Besteedbaar inkomen man ten tijde van huwelijk/samenleving: € 1.800,- per maand

Besteedbaar inkomen vrouw ten tijde van huwelijk/samenleving: € 1.150,- per maand

Aanspraak kindgebonden budget ten tijde van huwelijk /samenleving: € 50,- per maand

Totaal besteedbaar gezinsinkomen: € 3.000,- per maand.

Eigen aandeel kosten van kinderen op basis van voormeld besteedbaar gezinsinkomen en uitgaande van 1 kind van 5 jaar (4 kinderbijslagpunten) bedraagt € 450,- per maand (tabel 2017/1).

d. *Correcties voor bijzondere kosten*

In de tabelbedragen zijn alle normale kosten, zoals die voor voeding en kleding, begrepen. Bepaalde extra kosten zijn echter zo uitzonderlijk dat deze niet begrepen kunnen zijn in de standaardbedragen voor de kosten van kinderen.

In welke gevallen naast de tabelbedragen nog met bijzondere kosten rekening moet worden gehouden, kan slechts in globale termen worden aangegeven omdat allerlei kosten/activiteiten uitwisselbaar zijn. Wanneer bijvoorbeeld in de kosten van kinderen een bepaald bedrag begrepen is voor 'ontspanning', dan kan dat bedrag

---

¹ HR 27 februari 2004, NJ 2004, 283

op verschillende manieren worden ingevuld: van voetbal tot paardrijden of van computergame tot vioolles. Voorts blijkt dat hogere uitgaven aan de ene uitgavenpost samengaan met lagere uitgaven aan een andere post. Met andere woorden, wanneer een gezin meer dan gemiddeld aan kleding besteedt, heeft dat niet te betekenen dat er voor de post kleding een correctie moet plaatsvinden. Gebleken is dat men zich hiervoor bezuinigingen getroost op een andere post.

Correctieposten betreffen dus kosten die niet of onvoldoende in de gehanteerde kosten van kinderen zijn verdisconteerd en die bovendien niet te compenseren zijn met andere uitgavenposten. Voorbeelden van kosten die volgens de Expertgroep in aanmerking komen voor correctie zijn de kosten van een gehandicapt kind, kosten van topsport, privélessen en extra hoge schoolgelden.

Volgens de tekst van het rapport 'Kosten van kinderen' behoren ook *hoge* oppaskosten in verband met de verwerving van inkomsten tot de categorie bijzondere kosten die niet in de tabel verwerkt zijn. Uit onderzoek van het CBS uit de tijd voor de huidige systematiek van kinderopvang is echter gebleken dat bij een *echtpaar* oppaskosten niet leiden tot in totaal hogere kosten van kinderen.

Kennelijk worden in die situatie hoge oppaskosten c.q. kosten van kinderopvang gecompenseerd met lagere uitgaven aan een andere post. Dit onderzoek dateert echter van de tijd voor de huidige systematiek van kinderopvang.

Als er sprake is van een alleenstaande ouder kunnen *hoge* oppaskosten wel worden geacht te leiden tot in totaal hogere kosten van kinderen. Daarom beveelt de Expertgroep thans aan in geval er sprake is van een alleenstaande ouder met hoge kosten van kinderopvang, allereerst de desbetreffende kosten vóór de scheiding af te trekken van het netto besteedbaar gezinsinkomen en uitgaande van het dan resterende gezinsinkomen de behoefte van de kinderen te berekenen aan de hand van de tabel eigen aandeel van ouders in de kosten van kinderen. Vervolgens kan de behoefte worden vastgesteld door de werkelijke kosten van kinderopvang na de scheiding (dus na aftrek van de kinderopvangtoeslag en de werkgeversbijdrage in die kosten) op te tellen bij het in de tabel gevonden bedrag.

e. *Hoger aanbod*

De tabel geeft een richtlijn voor de bepaling van de redelijkerwijs in de desbetreffende inkomensklasse te maken kosten voor kinderen. De Expertgroep acht deze richtlijn realistisch en beveelt daarom het gebruik ervan aan. Dit neemt natuurlijk niet weg dat ouders hogere bedragen kunnen overeenkomen.

Jongmeerderjarigen

De tabellen van het NIBUD voorzien niet in de berekening van de behoefte van jongeren ouder dan 18 jaar. Voor de vaststelling van de behoefte van jongmeerderjarigen, meestal studerende die onder de reikwijdte van de Wet Studiefinanciering (hierna: WSF) vallen, zijn geen maatstaven ontwikkeld.

Volgens de WSF bestaat het budget voor een student uit een normbedrag voor de kosten van levensonderhoud, een tegemoetkoming in de kosten van lesgeld dan wel het collegegeldkrediet, en de reisvoorziening. Voor de behoeftebepaling van

studerende kinderen kan in het algemeen bij de WSF-norm (normbedrag voor de kosten van levensonderhoud, vermeerderd met het verschuldigde lesgeld of collegegeld) aansluiting gezocht worden, waarbij de student kan aantonen dat voor een bepaalde post een hoger budget nodig is. Verder kan rekening worden gehouden met de aanspraken die een student heeft op studiefinanciering. De WSF kan de student onder voorwaarden aanspraak geven op een basisbeurs, een basislening, een aanvullende beurs of aanvullende lening en een collegegeldkrediet. Afhankelijk van het niveau van de opleiding zijn de basisbeurs en de aanvullende beurs een gift, of kunnen zij dat worden indien binnen de diplomatermijn van 10 jaren een diploma wordt gehaald (prestatiebeurs). Zowel voor de gift als de prestatiebeurs geldt dat deze als behoefteverlagend wordt aangemerkt. Van een student mag in redelijkheid worden verlangd dat binnen de genoemde termijn een diploma wordt gehaald. De basislening, de aanvullende lening en het collegegeldkrediet moeten wel altijd worden terugbetaald, zodat deze niet worden aangemerkt als behoefteverlagend.

Voor niet-studerende jongmeerderjarigen kan voor de berekening van de behoefte eveneens aansluiting gezocht worden bij het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud uit de WSF-norm, onder aftrek van de daarin begrepen studiekosten (boeken en leermiddelen).

Bij hoger onderwijs maakt de WSF-norm geen verschil tussen thuis- en uitwonende studenten. Ervan uitgaande dat een thuiswonende student in het hoger onderwijs bespaart op zijn woonlast, kan zijn behoefte worden verlaagd, bijvoorbeeld met een bedrag ter hoogte van de gemiddelde basishuur.

Uit het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud wordt de jongmeerderjarige geacht ook diens premie voor de ziektekostenverzekering te voldoen. Om die reden is een ontvangen zorgtoeslag aan te merken als behoefteverlagend. Structurele eigen inkomsten van de jongmeerderjarige kunnen als behoefteverlagend worden aangemerkt.

3.2. Partneralimentatie

Voor de vaststelling van de behoefte van de onderhoudsgerechtigde aan een onderhoudsbijdrage dient rekening te worden gehouden met alle relevante omstandigheden, waaronder de hoogte en de aard van zowel de inkomsten als de uitgaven van partijen tijdens het huwelijk, waarin een aanwijzing kan worden gevonden voor de mate van welstand waarin zij hebben geleefd, en zoveel mogelijk met concrete gegevens betreffende de reële of met een redelijke mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud van de onderhoudsgerechtigde².

Een onderhoudsplicht bestaat alleen voor zover de onderhoudsgerechtigde niet in eigen levensonderhoud kan voorzien. Eigen inkomsten van de onderhoudsgerechtigde, ook die uit vermogen, verminderen de behoefte aan een bijdrage. Onder inkomsten worden

---

² HR 3 september 2010, BM7050 onder verwijzing naar HR 19 december 2003, AM2379, NJ 2004, 140

zowel de daadwerkelijke inkomsten als de in redelijkheid te verwerven inkomsten verstaan. Indien de onderhoudsgerechtigde geen inkomsten heeft, dient derhalve rekening te worden gehouden met het vermogen van de onderhoudsgerechtigde om inkomsten te verwerven (verdiencapaciteit). Daarbij zijn alle omstandigheden van belang, waaronder de opleiding, de werkervaring, de geboden tijd om werk te zoeken, de gezondheid en de zorg voor kinderen. Verwijtbaar, niet voor herstel vatbaar inkomensverlies van de onderhoudsgerechtigde kan buiten beschouwing worden gelaten, onder vergelijkbare voorwaarden als die van toepassing zijn bij het bepalen van de draagkracht³.

In geval sprake is van vermogen, kan het onder omstandigheden redelijk zijn te verlangen op dit vermogen in te teren. Een nieuwe relatie van de onderhoudsgerechtigde die niet het karakter heeft van 'samenleven als ware men gehuwd' of 'als ware men geregistreerd partner' kan behoefteverlagend werken. De behoefte van de onderhoudsgerechtigde kan mede omvatten de premie voor een voorziening na overlijden van de onderhoudsplichtige (artikel 1:157 lid 2 BW). Een recht op huurtoeslag is van aanvullende aard en dient bij het bepalen van de behoefte geen rol te spelen⁴. Kosten voor rechtsbijstand kunnen de behoefte beïnvloeden als daarvoor een schuld is aangegaan⁵.

Aan de hand van het rekenmodel voor de bepaling van het draagkrachtloos inkomen dat als losse bijlage bij dit rapport hoort, kan men tevens de minimumbehoefte van de onderhoudsgerechtigde bepalen. Tot die minimumbehoefte zijn dan de strikt noodzakelijke lasten te rekenen, net zoals bij de onderhoudsplichtige: de bijstandsnorm voor de kosten van levensonderhoud, een redelijke woonlast, de premie voor de ziektekostenverzekering en andere noodzakelijke lasten. Lasten die meer tot de luxe uitgaven zijn te rekenen die men tijdens het huwelijk gewend was – voor zover die in de gegeven situatie redelijk zijn en dan deel uitmaken van de totale behoefte – zoals een auto, kan men, net als bij de onderhoudsplichtige, beter niet tot deze minimumbehoefte rekenen. Het bepalen van de minimumbehoefte is van belang voor het maken van een zogenaamde jusvergelijking (zie verder hoofdstuk 5.4.).

De bepaling van de behoefte aan partneralimentatie is maatwerk. Voor het bepalen van de netto behoefte is echter ook een vuistregel beschikbaar, indien vaststelling van de behoefte door middel daarvan tussen partijen niet in geschil is⁶. De vuistregel sluit aan bij het netto te besteden gezinsinkomen van partijen voor het uiteengaan, verminderd met het eigen aandeel kosten kinderen. Dit bedrag wordt geacht beschikbaar te zijn geweest voor het levensonderhoud van beide partijen. Omdat een alleenstaande duurder uit is dan een samenwoner, wordt de helft van dit te verdelen inkomen met 20% verhoogd. De behoefte kan derhalve gelijkgesteld worden aan 60% van het netto gezinsinkomen, in voorkomende gevallen te verminderen met het destijds voor rekening van de ouders komende eigen aandeel in de kosten van de kinderen. Het netto gezinsinkomen wordt daarbij gevormd door de daadwerkelijke inkomsten (uit arbeid,

³ HR 23 april 1998, NJ 1998, 603 en HR 23 januari 1998, NJ 1998, 707

⁴ HR 27 januari 1995, NJ 1995, 291

⁵ HR 9 februari 2001, NJ 2001, 216

⁶ HR 3 september 2010, BM7050

uitkering en/of vermogen), verminderd met de op dit inkomen drukkende belastingen en netto uitgaven inkomensvoorzieningen, en kan volgens de thans geldende alimentatienormen worden bepaald met behulp van de bruto of netto methode. Geen rekening wordt gehouden met de fiscale gevolgen van het zijn van eigenaar van een woning (eigenwoningforfait, fiscale aftrek van hypotheekrente) en de bijtelling vanwege een auto van de zaak.

4. DRAAGKRACHT

4.1. Algemeen

Het rekensysteem dat hieronder wordt geschetst, is ontwikkeld voor de bepaling van de draagkracht van de onderhoudsplichtige en de op basis daarvan maximaal op te leggen alimentatieverplichting. De bepaling geschiedt aan de hand van de modellen die bij dit rapport zijn gevoegd. In die modellen is het rekensysteem uitgewerkt. In de meeste gevallen kan met de vaststelling van de aldus gevonden 'maximale' alimentatie worden volstaan omdat aanstonds duidelijk is dat deze ontoereikend is om volledig in de behoefte van de onderhoudsgerechtigde(n) te voorzien.

Het gedeelte van de berekening dat betrekking heeft op de bepaling van het draagkrachtloos inkomen kan ook op de onderhoudsgerechtigde worden toegepast om diens minimumbehoefte te berekenen. Ook kan een jusvergelijking worden gemaakt om te bezien of er reden is minder alimentatie toe te kennen dan de gevonden 'maximale' alimentatie (zie hoofdstuk 5).

4.2. Kernschema

De kern van de draagkrachtberekening schematisch weergegeven:

<u>inkomsten</u>		
netto besteedbaar inkomen volgens netto of bruto methode €...		
<u>af: lasten</u>		
bijstandsnorm	€ ...	
andere relevante lasten	€ ...	
draagkrachtloos inkomen		€ ...
draagkrachtruimte		€ ...
draagkracht = bepaald percentage (draagkrachtpercentage) van de draagkrachtruimte.		

Gaat het erom wat de betrokkene aan alimentatie kan betalen? Dan krijgt het schema als vervolg:

$$\text{maximale alimentatie} = \text{draagkracht} + \text{eventueel fiscaal voordeel}$$

4.3. Verklaring van de begrippen

Netto besteedbaar inkomen volgens netto of bruto methode

Het netto besteedbare inkomen bestaat uit het bruto inkomen verminderd met de daarover verschuldigde of ingehouden premies (inclusief de inkomensafhankelijke bijdrage premie zorgverzekeringswet) en belasting en, voor het berekenen van het aandeel van de ouder in de kosten van kinderen, vermeerderd met het kindgebonden budget waar die ouder aanspraak op maakt.

In veel gevallen heeft de onderhoudsplichtige een inkomen uit dienstbetrekking, ambtelijk inkomen daaronder begrepen, of een uitkering. Hiervan kan gewoonlijk een loonspecificatie op maand- of weekbasis worden overgelegd. Indien daaruit blijkt dat het inkomen van degene wiens draagkracht berekend wordt lager is dan € 1.400 bruto per maand (incl. vakantietoeslag), dan wordt in beginsel uitgegaan van het netto inkomen volgens de specificatie. Deze rekenwijze wordt netto methode genoemd. Uitgangspunt

hierbij is dat de gehele berekening wordt uitgevoerd met netto bedragen op maandbasis, waarbij weekbedragen worden omgerekend.

In geval van een hoger inkomen, van inkomsten buiten dienstbetrekking of indien fiscale voordelen (bijv. bij een eigen woning, partneralimentatie of de levensloopregeling), bijtellingen, bezittingen die in box III worden belast of specifieke heffingskortingen een rol spelen, wordt het netto besteedbaar inkomen preciezer benaderd door middel van de zogenaamde bruto methode. Deze methode brengt de fiscale positie van de betrokkene in kaart door invulling van een met een aangifte inkomstenheffing vergelijkbaar model.

Bijstandsnorm

Uitgangspunt bij de alimentatiebepaling is, dat de onderhoudsplichtige voor zichzelf ten minste het bestaansminimum moet behouden naast een redelijk gedeelte van zijn draagkrachtruimte. Het bestaansminimum wordt bepaald door de bijstandsnorm, waarmee wordt bedoeld het bedrag dat de onderhoudsplichtige bij afwezigheid van eigen middelen van bestaan als bijstandsuitkering zou ontvangen. Dit bedrag is afhankelijk van zijn (nieuwe) gezinssituatie. De Participatiewet onderscheidt diverse categorieën waarvan er drie voor de draagkrachtberekening van belang zijn: alleenstaanden (daaronder zijn ook alleenstaande ouders –ongeacht het aantal kinderen- begrepen), gehuwden (met of zonder kinderen) en pensioengerechtigden in de zin van art. 7a eerste lid van de Algemene Ouderdomswet. In artikel 22 Participatiewet is de verhoogde norm voor pensioengerechtigden opgenomen. De Expertgroep beveelt aan in beginsel te rekenen met de norm voor een alleenstaande, waarbij geen rekening wordt gehouden met de kostendelersnorm als bedoeld in artikel 22a Participatiewet, maar wel rekening wordt gehouden met de verhoogde norm voor pensioengerechtigden. De jongerennorm wordt niet toegepast.

De bijstandsnorm in de draagkrachtberekening voorziet in de bewaking van het bestaansminimum van de onderhoudsplichtige. Daarmee zijn eigenlijk alle normale dagelijkse uitgaven in één bedrag tot uitdrukking gebracht. Er wordt echter een correctie voor de woon- en ziektekosten toegepast.

Relevante lasten

Ook (redelijke) lasten van de onderhoudsplichtige, al dan niet forfaitair berekend, dienen in de beschouwing te worden betrokken. Naast de normale in de bijstandsnorm verdisconteerde uitgaven kan rekening gehouden worden met andere uitgaven. Als zulke andere relevante lasten gelden bijvoorbeeld de premie voor de ziektekostenverzekering, aflossing op schulden en door de scheiding van partijen noodzakelijk geworden herinrichtingskosten.

Draagkrachtloos inkomen

De bijstandsnorm en de andere relevante lasten worden tezamen het draagkrachtloos inkomen genoemd (het deel van het inkomen dat geen draagkracht oplevert).

Draagkrachtruimte

Voor zover het inkomen uitgaat boven het draagkrachtloze deel is in beginsel sprake van 'ruimte' voor alimentatievaststelling. Het verschil tussen inkomen en draagkrachtloos inkomen wordt daarom draagkrachtruimte genoemd. Bij een positieve draagkrachtruimte (zie het schema in hoofdstuk '4.2. Kernschema') wordt de onderhoudsplichtige in beginsel in staat geacht alimentatie te betalen.

Draagkracht, draagkrachtpercentage

Van de gevonden draagkrachtruimte wordt slechts een bepaald percentage, namelijk het draagkrachtpercentage, bestempeld als draagkracht. Deze draagkracht vormt het bedrag dat een onderhoudsplichtige wordt geacht te kunnen missen ten behoeve van de onderhoudsgerechtigde(n). De ruimte wordt aldus verdeeld over onderhoudsplichtige en onderhoudsgerechtigde(n) in een verhouding die vastligt in het draagkrachtpercentage.

Alle onderhoudsverplichtingen dienen in beginsel ten laste van de draagkracht te worden gebracht. Het staat partijen natuurlijk vrij een deel van de verplichtingen niet ten laste van de draagkracht maar ten laste van het draagkrachtloos inkomen te brengen. Dit gebeurt wel met een bijdrage voor een (studerend) kind van 21 jaar of ouder. Het gevolg hiervan is dat er dan meer ruimte overblijft voor de andere onderhoudsgerechtigde(n).

Er zijn verschillende draagkrachtpercentages voor alleenstaanden en voor hen die een gezin hebben. Bij hantering van de bruto methode worden lagere percentages toegepast dan bij de wat globalere netto methode.

Fiscaal voordeel

Voldoet de alimentatieplichtige tegenover de gerechtigde, niet bloed- of aanverwant in de rechte lijn of tweede graad van de zijlijn, aan een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende onderhoudsverplichting, dan bestaat voor de betaalde alimentatie recht op een persoonsgebonden aftrekpost. De onderhoudsplichtige die inkomstenbelasting verschuldigd is, kan aldus in het betreffende jaar in aanmerking komen voor vermindering of teruggaaf van inkomensheffing. Deze vermindering wordt aangeduid als fiscaal voordeel.

Voor zover sprake is van fiscaal voordeel neemt de betaalcapaciteit van de onderhoudsplichtige in feite toe zodat per saldo meer gemist kan worden dan de berekende draagkracht. Indien daadwerkelijk aanspraak kan worden gemaakt op een fiscaal voordeel, is dus sprake van 'extra draagkracht' gelijk aan het voorzienbare fiscaal voordeel. Bij de laagste inkomens, te weten de inkomens onder € 1.400 bruto per maand inclusief vakantietoeslag (ongeveer € 1.090 netto), wordt deze extra draagkracht buiten beschouwing gelaten, omdat dat fiscale voordeel veelal niet wordt geëffectueerd. Bij hogere inkomens wordt het fiscaal voordeel in de bruto methode overgeheveld naar de onderhoudsgerechtigde(n).

4.4. 'Gelijkheid boven en onder de streep'

De draagkrachtberekening volgens de bruto methode valt uiteen in twee gedeelten:

- a. de omrekening van het bruto inkomen naar het netto besteedbaar inkomen;
- b. de berekening van de draagkracht en alimentatie op basis van het gevonden netto inkomen volgens het kernschema in 4.2.

In de alimentatiepraktijk worden de twee trajecten vaak aangeduid als de berekeningen 'boven de streep' respectievelijk 'onder de streep'.

In wezen kent de netto methode dezelfde tweedeling maar daarbij wordt wat betreft de omrekening van bruto naar netto in beginsel aangesloten bij de op de loonspecificatie vermelde inhoudingen. Correctie van het nettoloon vindt plaats indien er sprake is van een voorlopige teruggaaf op grond van een andere heffingskorting dan de algemene en arbeidskorting.

Naast zuiver fiscale aftrekposten, zoals de investeringsaftrek en zelfstandigenaftrek, zijn er vele reële uitgaven die in de draagkrachtberekening zowel boven als onder de streep in aanmerking worden genomen. Gaat het daarbij om uitgaven die fiscaal nominaal aftrekbaar zijn, dus niet forfaitair, dan beveelt de Expertgroep aan te werken volgens het principe van 'gelijkheid boven en onder de streep'. Dit is van belang wanneer bepaalde door de onderhoudsplichtige opgevoerde uitgaven niet ten laste van de draagkrachtruimte ('onder de streep') in aanmerking worden genomen. Volgens genoemd principe is het redelijk in dat geval ook de fiscale aftrekbaarheid ('boven de streep') van die uitgaven buiten beschouwing te laten. Zou de fiscale aftrek wel in aanmerking worden genomen dan zou immers de onderhoudsplichtige de 'lasten' van zijn uitgaven geheel alleen dragen en de 'lusten' daarvan (fiscaal voordeel) met de onderhoudsgerechtigde(n) moeten delen.

Voorbeelden van uitgaven waarbij het principe van gelijkheid boven en onder de streep een rol kan spelen zijn de premies voor pensioen- en arbeidsongeschiktheidsvoorzieningen. In geval van korting wegens een onredelijke woonlast: zie hoofdstuk 6 onder 123.

4.5. Draagkrachtberekening ten behoeve van kinderalimentatie⁷

Voor de vaststelling van kinderalimentatie is het netto besteedbaar inkomen van de alimentatieplichtige het uitgangspunt. Om dit te berekenen wordt gebruik gemaakt van de berekening 'boven de streep' tot en met het netto besteedbaar inkomen per maand. Het fiscaal voordeel dat betrekking heeft op de eigen woning wordt niet bij het netto besteedbaar inkomen geteld.⁸ Redelijke lasten worden vervolgens 'onder de streep' forfaitair in aanmerking genomen, op de wijze omschreven in de draagkrachtformule en -tabel (bijlage bij het rapport). Deze formule en tabel vervangen derhalve de posten 122 tot en met 140.

Forfaitaire benadering draagkracht kinderalimentatie

Voorrang van kinderalimentatie boven alle andere onderhoudsverplichtingen heeft onder meer tot gevolg dat bij de bepaling van de draagkracht alleen de financiële situatie van

⁷ Voor minderjarige en/of jongmeerderjarige kinderen.

⁸ Het fiscaal voordeel met betrekking tot de eigen woning evenals andere fiscale aspecten spelen wel een rol bij de bepaling van het verzamelinkomen, dat relevant is voor (bijvoorbeeld) de berekening van het kindgebonden budget.

de onderhoudsplichtige(n) in aanmerking wordt genomen en geen rekening wordt gehouden met de nieuwe partner / echtgeno(o)t(e) / geregistreerde partner. Gedachte hierachter is dat een partner in staat moet worden geacht in eigen levensonderhoud te voorzien, terwijl dit van een kind niet kan worden verwacht. De draagkrachttabel houdt op forfaitaire wijze rekening met de volgende redelijke kosten van levensonderhoud van de onderhoudsplichtige (januari 2018):

- een redelijke netto woonlast van 30% van het netto inkomen
- een bedrag van € 920 voor de kosten van levensonderhoud, dat als volgt is opgebouwd:
  - Bijstandsnorm € 992,-
  - Wooncomponent -/- € 222,-
  - Ziektekosten € 135,-
  - Ziektekostencomponent -/- € 35,-
  - Onvoorzien € 50,-
  - **Totaal € 920,-**

Voor de pensioengerechtigden geldt een bijstandsnorm van € 1.115,- (januari 2018). Dientengevolge dient het draagkrachtloos inkomen te worden verhoogd tot € 1.043,-.

Van het netto besteedbaar inkomen, verminderd met de hiervoor genoemde forfaitaire bedragen, is bij een inkomen vanaf € 1.600,- circa 70% beschikbaar als draagkracht.

Bij de lagere inkomens wordt 70% tot 100% van de ruimte na aftrek van de forfaitaire lasten beschikbaar geacht, waarbij bovendien de post onvoorzien bij de laagste categorie geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing wordt gelaten. Voor zover het inkomen lager is dan € 1.350,- wordt uitgegaan van een minimumdraagkracht van € 25,- voor één kind en € 50,- voor twee of meer kinderen.

De draagkrachtformule en -tabel zijn opgenomen in de bijlage bij het rapport.

Premies inkomensvoorzieningen

Sommige werknemers, de resultaatgenieter, de ondernemer en de directeur grootaandeelhouder, komen niet in aanmerking voor de werknemersverzekeringen en/of pensioenvoorzieningen. Uitgaven voor inkomensvoorzieningen, bijvoorbeeld in verband met arbeidsongeschiktheid of pensioen, kunnen, indien deze niet bovenmatig zijn, in aanmerking worden genomen. Bij de vaststelling van kinderalimentatie wordt daartoe het netto besteedbaar inkomen verminderd met de netto premie, dat wil zeggen de premie verminderd met eventueel fiscaal voordeel.

Draagkracht

De verplichting tot bijdragen van een onderhoudsplichtige wordt mede beïnvloed door de draagkracht van andere onderhoudsplichtigen. In geval van een tekort aan draagkracht om in de behoefte van de betrokken kinderen te voorzien, wordt de beschikbare draagkracht in beginsel gelijk verdeeld over alle kinderen waarvoor de betrokkene onderhoudsplichtig is, tenzij er een aantoonbaar verschil in behoefte bestaat.

5. CONFRONTATIE VAN BEHOEFTE EN DRAAGKRACHT

5.1. Algemeen

De te bepalen alimentatie wordt begrensd door de vastgestelde draagkracht en behoefte. De laagste van de twee maximeert de alimentatie. De wettelijke opdracht om met behoefte en draagkracht rekening te houden, opent evenwel de mogelijkheid om op grond van de onderlinge verhoudingen tot een lager bedrag dan het maximum te besluiten.

5.2. Indien kinderalimentatie moet worden vastgesteld

5.2.1. Draagkrachtvergelijking

Indien beide ouders na de scheiding een inkomen hebben dat hoger is dan de bijstandsnorm voor een alleenstaande, rijst de vraag wie welk deel van de behoefte van een kind moet dragen. Ter bepaling van ieders aandeel wordt van de ouders, en indien van toepassing een stiefouder, een draagkrachtvergelijking gemaakt. Dat is niet nodig als de gezamenlijke draagkracht van de ouders lager is dan de behoefte van het kind. Dan wordt de bijdrage van de onderhoudsplichtige ouder beperkt tot diens draagkracht. Voor het geval wel een volledige draagkrachtvergelijking wordt gemaakt, beveelt de Expertgroep aan de betrokken kinderen buiten beschouwing te laten. Dat betekent dat de rechthebbende als alleenstaande wordt beschouwd, tenzij er nog andere gezinsleden zijn die (mede) door de onderhoudsgerechtigde moeten worden onderhouden dan de kinderen van partijen. Wel moet er rekening mee worden gehouden dat de rechthebbende door aanwezigheid van deze kinderen in aanmerking kan komen voor een extra heffingskorting en/of een kindgebonden budget in verband met deze kinderen.

Een voorbeeld ter verduidelijking: een kind (7 jaar) woont bij moeder (ouder 2) en tijdens het huwelijk waren partijen tweeverdieners. De behoefte uitgaande van het netto gezinsinkomen van destijds bedraagt inclusief kosten kinderopvang € 315,- per maand.

Draagkrachtvergelijking ter verdeling van de behoefte van een kind

	Ouder 1	Ouder 2
netto inkomen incl. vakantietoeslag	€ 1780,-	€ 1340
extra heffingskorting na scheiding		+ € 50,-
totaal inkomen	€ 1780,-	€ 1390,-
draagkrachtloos inkomen	€ 1394,-	€ 1227,-
draagkracht	€ 270,-	€ 114,-

De totale draagkracht van ouder 1 en ouder 2 bedraagt dan tezamen € 384,- (€ 270,- + € 114,-).

De verdeling van de kosten over beide ouders kan dan berekend worden volgens de formule: *ieders draagkracht gedeeld door totale draagkracht vermenigvuldigd met de behoefte*, oftewel

het deel van ouder 1 bedraagt: $270 / 384 \times 315 =$ € 221,-
het deel van ouder 2 bedraagt: $114 / 384 \times 315 =$ € 94,-
samen € 315,-

De zorgkorting, zie paragraaf 5.2.2., is hier nog niet in aanmerking genomen.

5.2.2. De invloed van de zorgregeling

Bereiken ouders geen overeenstemming over de verdeling van de uitgaven ten behoeve van de kinderen, dan wordt aanbevolen de kosten in verband met de verdeling van de zorg op de volgende wijze te begroten en te verdisconteren.

De kosten van de zorgregeling worden bepaald aan de hand van de behoefte en het gemiddeld aantal dagen per week - vakanties meegerekend - dat het kind doorbrengt bij of voor rekening komt van de ouder waar het kind niet zijn hoofdverblijf heeft. De gedachte hierachter is dat de feitelijke zorgverdeling er toe leidt dat de ouder, waar het kind zijn hoofdverblijfplaats heeft, voor een deel niet in de behoefte van het kind hoeft te voorzien, omdat de andere ouder daar in natura in voorziet in de periode dat het kind bij hem verblijft. Om die reden dalen de kosten die de verzorgende ouder ten behoeve van het kind heeft. Uitgangspunt hierbij is en blijft dat de ouder waar het kind hoofdverblijf heeft de 'vaste lasten' voldoet, zoals schoolgeld, contributie voor sport en dergelijke. Net als die ouder heeft de andere ouder kosten gedurende de periode dat het kind bij hem verblijft.

Als vuistregel worden de zorgkosten uitgedrukt in een percentage van de behoefte, hetgeen de volgende zorgkorting oplevert:

5% bij gedeelde zorg gedurende minder dan 1 dag per week
15% bij gedeelde zorg op gemiddeld 1 dag per week
25% bij gedeelde zorg op gemiddeld 2 dagen per week
35% bij gedeelde zorg op gemiddeld 3 dagen per week.

De zorgkorting bedraagt ten minste 5% van de behoefte (tabelbedrag), omdat ouders onderling en jegens het kind het recht en de verplichting hebben tot omgang en in ieder geval tot dat bedrag in de zorg zou kunnen worden voorzien.

Uitzonderingen op toepassing van de zorgkorting zijn mogelijk, bijvoorbeeld indien de ouder bij wie het kind zijn hoofdverblijf niet heeft, zijn verplichting tot omgang of verdeling van de zorg niet nakomt.

Na het maken van de draagkrachtvergelijking, zie hiervoor in paragraaf 5.2.1., wordt de zorgkorting in beginsel in mindering gebracht op het aldus berekende aandeel.

Voorbeeld:

Behoefte van het kind € 315,- per maand
Zorgkorting 15% € 47,- per maand

Ouder 1 dient in de onderlinge verhouding € 270,- bij te dragen in de behoefte.
In dat geval wordt de te betalen alimentatie vastgesteld op € 270,- - € 47,- = € 223,-.

Op de regel dat de zorgkorting de bijdrage vermindert, wordt een uitzondering gemaakt in het geval de draagkracht van de onderhoudsplichtigen onvoldoende is om in de behoefte van het kind te voorzien.

Indien een tekort aan draagkracht bestaat, vermindert het tekort de zorgkorting. Na toepassing van de zorgkorting wordt het tekort gelijkelijk verdeeld over de onderhoudsplichtigen.

Voorbeeld:

Behoeftte van het kind	€ 415,- per maand
Zorgkorting 15%	€ 62,- per maand

Stel: draagkracht ouder 1 is € 260,-
draagkracht ouder 2 is € 115,-

De gezamenlijke draagkracht is € 40,- minder dan de behoefte van € 415,-. Gelijke toerekening van het tekort aan de beide ouders leidt tot toerekening van de helft van het tekort, dat wil zeggen € 20,- aan ouder 1. In dat geval kan de bijdrage van ouder 1 als volgt worden berekend: € 260,- - (€ 62,- - € 20,-) = € 218,-. Ouder 1 kan zijn zorgkorting dus maar gedeeltelijk verzilveren.

Is het tekort aan gezamenlijke draagkracht van beide ouders om in de behoefte van het kind te voorzien in dit geval twee keer zo groot als de zorgkorting waar ouder 1 recht op heeft, dan dient ouder 1 tot het volledige bedrag van zijn draagkracht bij te dragen. Het tekort om in de behoefte te voorzien wordt over de ouders verdeeld, nu ouder 2 een bijdrage krijgt die lager is dan de behoefte en ouder 1 de zorgkosten niet kan verdisconteren.

5.2.3. Co-ouderschap

Co-ouderschap is een niet-wettelijke term die in de praktijk wordt gebruikt voor verschillende varianten van gedeelde zorg. Ook hier is uitgangspunt dat de ouders naar rato van hun draagkracht in de kosten van een kind bijdragen. De zorg wordt op de hiervoor in paragraaf 5.2.2. beschreven wijze in de berekening verwerkt, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt in ruime zorgregelingen of co-ouderschap.

Bij andere afspraken over kostenverdeling kunnen de onderhoudsplichtigen in onderling overleg een ander of geen kortingspercentage toepassen.

Het is mogelijk dat de co-ouder bij wie het kind niet is ingeschreven voor een kind aanspraak kan maken op de inkomensafhankelijke combinatiekorting. Hiermee dient bij de berekening van de draagkracht rekening te worden gehouden.

5.3. Ingeval partneralimentatie moet worden vastgesteld

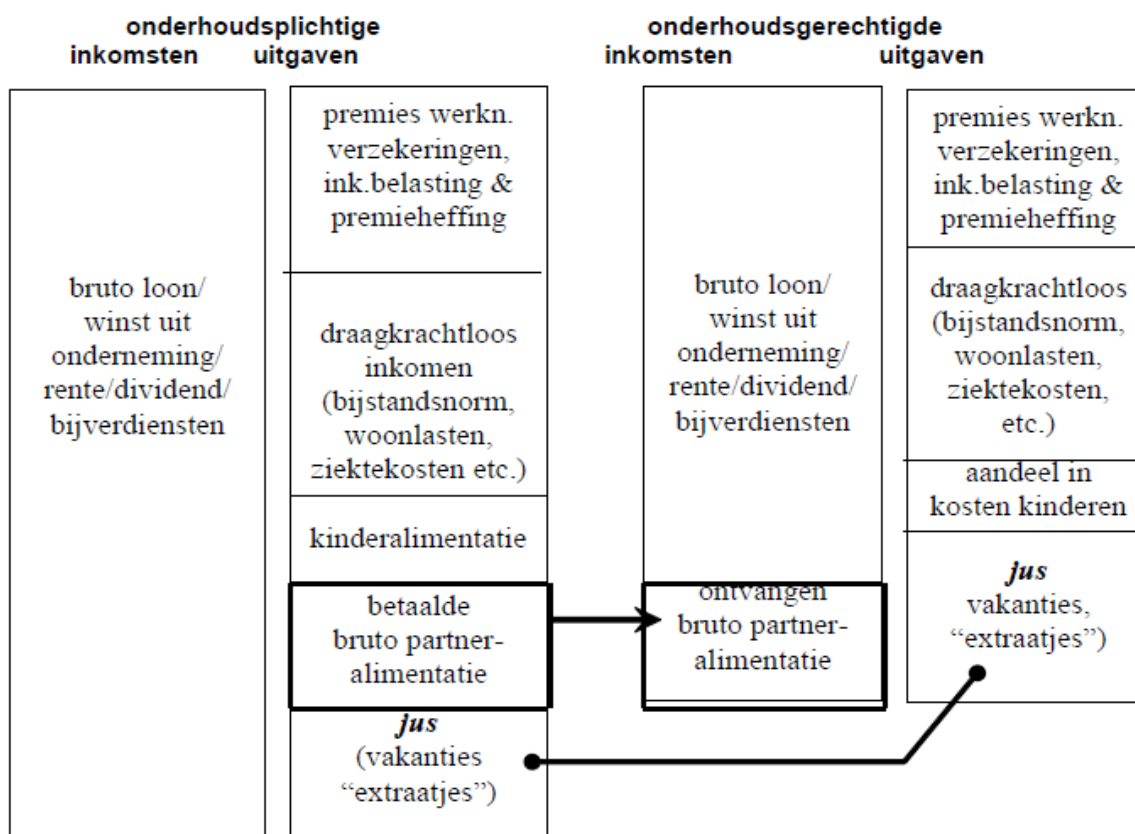
Als er sprake is van eigen inkomen van een onderhoudsgerechtigde en/of van een relatief hoge behoefte en draagkracht, kan het redelijk zijn de financiële situatie van partijen op basis van ieders inkomen en lasten te vergelijken. Men noemt dit een jusvergelijking. In het algemeen vindt de Expertgroep het redelijk dat de onderhoudsgerechtigde niet meer "vrije ruimte" of "jus" overhoudt dan de onderhoudsplichtige; met andere woorden de onderhoudsgerechtigde behoeft niet in een betere financiële positie te worden gebracht dan de onderhoudsplichtige (N.B: er bestaat geen regel dat partijen na de scheiding in

beginsel een gelijk besteedbaar inkomen behoren te hebben). Voorwaarde voor een goede vergelijking is een gelijke behandeling van partijen bij de beoordeling van hun lasten. Voor de onderhoudsgerechtigde kan op dezelfde wijze als voor de onderhoudsplichtige een draagkrachtberekening worden gemaakt met daarin verwerkt de bijstandsnorm, de (redelijke) woonlast, de premie voor de ziektekostenverzekering en andere bijzondere, noodzakelijke lasten. Luxe uitgaven waaraan de onderhoudsgerechtigde tijdens het huwelijk gewend was, dienen niet in het draagkrachtloos inkomen te worden opgenomen; bij de onderhoudsplichtige gebeurt dit immers ook niet. Vervolgens wordt dan vergeleken welke "jus" ieder overhoudt na betaling van een bepaald bedrag aan partneralimentatie door de onderhoudsplichtige.

Bij de onderhoudsplichtige wordt het aandeel in de kosten kinderen dat voor zijn rekening komt, dat wil zeggen voor toepassing van de eventuele zorgkorting (voor hun beider of andere kinderen) als last in mindering op de draagkracht gebracht, zie hierna paragraaf 5.4. De door de onderhoudsgerechtigde ontvangen kinderalimentatie wordt toegerekend aan de desbetreffende kinderen en geldt voor die ouder niet als inkomen. Wel wordt bij de bepaling van het inkomen van die ouder rekening gehouden met de extra heffingskorting in verband met de aanwezigheid van kinderen in het gezin.

De aldus berekende jus bij elk van beide partijen verschaft inzicht in de financiële gevolgen van een scheiding. Deze jus hebben beide partijen immers nodig om te voorzien in de niet in de berekening verwerkte uitgaven en luxe uitgaven (de welstand) waaraan zij gewend waren tijdens het huwelijk. Denk bijvoorbeeld aan vakanties, een auto, contributies van clubs en dergelijke. Het op de volgende pagina afgebeelde schema kan voorgaande beschrijving van een jusvergelijking verduidelijken.

De berekende *jus* dient **niet** te worden verward met het begrip “vrije ruimte” dat in geval van een reguliere draagkrachtberekening gebruikt wordt, te weten het gedeelte van de draagkrachtruimte (40% of 55% dat resteert na 60% of 45% alimentatie van die ruimte in de bruto methode) dat de onderhoudsplichtige zelf mag houden. De *jus* in een *jus*vergelijking kan gelijk zijn aan of zelfs groter dan dat zelf te behouden deel van de draagkrachtruimte, maar niet kleiner omdat de vergelijking er volgens de Expertgroep niet toe mag leiden dat er meer alimentatie wordt vastgesteld dan de draagkracht van de onderhoudsplichtige op grond van de richtlijnen van de Expertgroep toelaat. Dit gevolg acht de Expertgroep in het algemeen niet redelijk. Minder alimentatie dan de draagkracht toelaat, is wel mogelijk, bijvoorbeeld indien uit de vergelijking blijkt dat de onderhoudsgerechtigde meer *jus* overhoudt dan de onderhoudsplichtige. Indien de *jus* van de onderhoudsgerechtigde groter is dan die van de onderhoudsplichtige, is er reden een lagere alimentatie vast te stellen, in beginsel een zodanige alimentatie waarbij beide partijen een gelijke vrije ruimte hebben. Met behulp van een alimentatierekenprogramma kan dit eenvoudig worden berekend.

5.4. Ingeval naast kinderalimentatie⁹ tevens partneralimentatie moet worden vastgesteld

Op grond van artikel 1:400 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek heeft kinderalimentatie voorrang boven alle andere onderhoudsverplichtingen. Als de gewezen partner niet alleen op partner- maar ook op kinderalimentatie aanspraak maakt, dient allereerst een draagkrachtberekening te worden gemaakt voor de vaststelling van kinderalimentatie, waarbij de draagkracht in beginsel gelijk wordt verdeeld over alle kinderen die de ouder moet onderhouden (zie voor de bijzonderheden van deze berekening hoofdstuk 4.5. en 5.2).

Vervolgens kan op de hiervoor omschreven wijze een draagkrachtberekening voor de vaststelling van partneralimentatie worden gemaakt (zie verder 5.3), waarbij de kosten van de kinderen ten laste van de alsdan berekende draagkracht worden gebracht. De resterende draagkracht kan worden aangewend voor partneralimentatie.

Als de kosten van de kinderen tussen de onderhoudsgerechtigde en onderhoudsplichtige worden verdeeld, kan dat deel van deze kosten dat ten laste van de onderhoudsgerechtigde komt in de draagkrachtberekening voor de vaststelling van partneralimentatie worden verwerkt en ten laste van de draagkracht worden gebracht net zoals in de berekening van de onderhoudsplichtige.

Een voorbeeld van deze situatie ter verduidelijking: stel de ouders hebben een kind van 8 jaar. Ouder 1 heeft een besteedbaar inkomen van € 2.000,- per maand en ouder 2 een besteedbaar inkomen, rekening houdend met de inkomensafhankelijke combinatiekorting, van € 1.500,- per maand.

De behoefte van het kind¹⁰ hebben zij, rekening houdend met de tabel kosten kinderen en het gezamenlijk gezinsinkomen toen men nog samenwoonde, vastgesteld op € 500 per maand. Volgens de draagkrachtformule (2014) heeft ouder 1 een draagkracht van € 378,- en heeft ouder 2 een draagkracht van € 133,-. Vervolgens wordt ieders bijdrage voor het kind bepaald. Verdeling naar rato van ieders draagkracht (zie voor de formule 5.2) leidt tot een bijdrage van $378/511 \times 500 = € 370,-$ per maand van ouder 1 en van € 130 per maand van ouder 2. Ieders deel van de kosten van het kind wordt ten laste van de draagkracht gebracht. Vervolgens wordt voor beide ouders een draagkrachtberekening gemaakt zoals hiervoor in 5.3 beschreven, waarin de kosten van het kind aan beide zijden ten laste van de draagkracht worden gebracht. Ten slotte kan met behulp van een jusvergelijking zoals hiervoor in 5.3 beschreven, worden gezien welke partneralimentatie redelijk is.

De ontvangen kinderalimentatie is geen inkomen van de onderhoudsgerechtigde ouder dat dient ter dekking van de eigen kosten en blijft daarom bij de berekening van diens draagkracht dan wel de behoefte buiten beschouwing.

---

⁹ Voor minderjarige en/of jongmeerderjarige kinderen.

¹⁰ In de tekst wordt met het woord "behoefte" steeds het eigen aandeel van ouders in de kosten van een kind bedoeld en met "de tabel kosten kinderen" de tabel eigen aandeel van ouders in de kosten van kinderen, opgenomen in de losse bijlage bij nr. 28

6. TOELICHTING BIJ DE MODELLEN VOOR DE DRAAGKRACHTBEREKENING

6.1. Modellen en tarieven

Er zijn twee modellen: het netto- en brutomodel. Voor de aanbeveling van welke methode gebruik te maken, zie paragraaf 4.3. Verklaring van de begrippen.

In het netto model wordt geen rekening gehouden met het belastingvoordeel. In het bruto model wordt wel rekening gehouden met belastingvoordeel. In beginsel valt dit voordeel geheel toe aan de onderhoudsgerechtigden.

De twee modellen zijn opgenomen in de losse bijlage bij dit rapport. Dit hoofdstuk bevat een puntsgewijze toelichting op de modellen. De nummering hieronder correspondeert met die in de modellen, zodat bij het gebruik daarvan de toelichting gemakkelijk per onderwerp kan worden geraadpleegd. Tariefgegevens van de laatste jaren zijn onder dezelfde nummering achter de modellen in de bijlage opgenomen ('tarieven en tabellen').

De Expertgroep publiceert halfjaarlijks een actuele bijlage waarin de recente tarieven zijn verwerkt.

6.2. Toelichting bij het model voor de netto methode

1. *Netto arbeidsinkomen uit dienstbetrekking*

Onder netto inkomen wordt hier verstaan: het bruto inkomen onder aftrek van de hierover verschuldigde belasting, de eventueel daarop ingehouden of verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW, premies werknemersverzekeringen, pensioenpremie c.q. bijdrageverhaal en andere collectieve werknemerslasten. Voor andere inhoudingen waarvan blijkt uit de loonspecificatie moet zo nodig worden gecorrigeerd.

In geval van inkomsten die sterk aan schommelingen onderhevig zijn, bijvoorbeeld als gevolg van conjunctuur- of seizoensinvloeden of structureel overwerk, kan aanleiding bestaan een langere periode in de beschouwing te betrekken zodat een redelijk gemiddelde wordt verkregen. In die gevallen zou ook overwogen kunnen worden om, uitgaande van een jaaropgave, toch een bruto berekening te maken.

Inkomen van werknemers die vakantiebonnen ontvangen wordt niet bij 1 maar bij 5 ingevuld.

Als het inkomen per vier weken wordt betaald, dient dit te worden omgerekend naar een maandbedrag (vermenigvuldigen met de breuk 13/12).

Het betreft zowel inkomsten uit hoofd- als uit nevenfuncties (zie ook 7a).

In de loonstrook is de standaardloonheffingskorting verwerkt, die bestaat uit: de algemene heffingskorting, de arbeidskorting en – eventueel, indien daar recht op bestaat – de jonggehandicaptenkorting en de (alleenstaande) ouderenkorting.

2. *Netto AOW-uitkering*

Onder de netto AOW-uitkering wordt verstaan de bruto AOW-uitkering verminderd met de daarover verschuldigde loonheffing en overige inhoudingen, waaronder de inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW. Over een AOW-uitkering betaalt men geen premie WW. Het basispensioen voor een gehuwde is anders dan voor een ongehuwde. Daarom heeft een scheiding in het algemeen invloed op de hoogte van de AOW-uitkering.

De AOW geeft recht op een vakantietoeslag die jaarlijks in mei wordt betaald. Zie voor het bedrag de desbetreffende regeling.

3. *Netto uitkering andere sociale verzekeringswetten*

De uitkering dient te worden verminderd met de verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW. Uitkeringen aan werknemers waarbij vakantiebbonnen worden verstrekt moeten niet bij 3 maar bij 5 worden ingevuld.

4. *Vakantietoeslag*

De vakantietoeslag wordt in de berekening betrokken. Daartoe wordt bij het netto inkomen in het algemeen 8% opgeteld.

De bijtelling van vakantietoeslag geldt niet voor werknemers die nog vakantiebbonnen ontvangen. Hun inkomsten worden niet bij 1 of 3 maar bij 5 ingevuld. Over een uitkering krachtens de sociale verzekeringswetten en over een AOW-uitkering ontvangt men vakantietoeslag. De vakantietoeslag over de AOW bedraagt echter geen 8% Zie voor het juiste bedrag de desbetreffende regeling. Over de meeste particuliere pensioenen ontvangt men geen afzonderlijke vakantietoeslag.

5. *Netto arbeidsinkomen incl. 100 %-waarde vakantiebbonnen*

In een aantal sectoren wordt gebruik gemaakt van vakantiebbonnen. Het netto maandinkomen van werknemers die vakantiebbonnen ontvangen, kan niet zonder meer uit de loonstrook worden afgelezen, doch moet berekend worden. Bij deze werknemers is namelijk geen sprake van vakantietoeslag en loon over vakantiedagen. De verstrekte vakantiebbonnen omvatten gedeeltelijk vakantiegeld en gedeeltelijk een vergoeding ter zake van loonderving voor vakantiedagen, waarover het loon niet wordt doorbetaald. Deze werknemers ontvangen (doorgaans) maximaal 46 weken loon (en vakantiebbonnen) per jaar. De vakantiebbonnen kunnen 2 à 3 keer per jaar verzilverd worden. In die situatie wordt aan de hand van de salarisgegevens en de waarde van de vakantiebbonnen het werkelijk besteedbaar netto inkomen per maand herleid. Op een loonstrook wordt meestal alleen de fiscaal belaste waarde van de vakantiebbon vermeld. De fiscaal onbelaste waarde bedroeg tot 1999 meestal 25% en is daarna afgebouwd¹¹.

¹¹ De belaste waarde resp. onbelaste waarde bedraagt in

1999: 77,5% 22,5%	2004: 90% 10,0%
2000: 80% 20%	2005 t/m 2007: 92,5% 7,5%
2001: 82,5% 17,5%	2008: 95% 5%
2002: 85% 15%	2009: 97,5% 2,5%
2003: 87,5% 12,5%	sinds 2010: 99% 1%

Per loonperiode wordt over de belaste waarde loonheffing op het loon ingehouden. De 100 %-waarde van de vakantiebon wordt door de werkgever aan de bedrijfsvereniging afgedragen. Bij de verzilvering van de vakantiebon krijgt de werknemer dan ook de gehele waarde uitgekeerd. Een gebruikelijke berekening van het werkelijk netto maandinkomen op basis van een weekloon gaat als volgt: 46 maal netto weekinkomen vermeerderd met 46 maal de 100 %-waarde van de vakantiebon en het totaal gedeeld door 12.

Over een periode van werkloosheid, bijvoorbeeld bij vorstverlet, ontvangt een werknemer een WW-uitkering. Hieromtrent worden door de desbetreffende uitkerende instantie opgaven (ook jaaropgaven) verstrekt.

In de sector Bouwnijverheid wordt gebruik gemaakt van het zogenaamde Tijdsparfondsen. Het loon wordt over 52 weken betaald, waarnaast per jaar 18 dagen extra worden uitbetaald. Over het totaal van beide bedragen wordt 8% vakantietoeslag uitbetaald. Op de loonstrook worden de extra dagen vermeld als bijvoorbeeld "TSF-dagen" of "tijdsparfondsen". De daarmee corresponderende bedragen, inclusief de vakantietoeslag daarover, worden door de werkgever rechtstreeks gestort in het tijdsparfonds. De bouwplaatswerknemer kan de opgebouwde rechten aanwenden voor vrije tijd, de levensloopregeling of een uitkering in geld.

6. *Netto pensioen*

Onder het netto pensioen wordt verstaan het bruto pensioen verminderd met de daarover verschuldigde loonheffing en overige inhoudingen. Over een pensioen betaalt men geen premie WW.

Een pensioen geeft meestal geen recht op een afzonderlijke vakantie-uitkering.

Zie LET OP pensioenverrekening en -verevening onder 7h.

7. *Ander netto inkomen*

a. *Bijverdiensten*

Het is niet mogelijk eenduidig aan te geven of en in hoeverre nevenverdiensten, zoals overwerk en gehonoreerde nevenfuncties, mede bepalend moeten zijn voor de draagkracht. Dit zal van geval tot geval beoordeeld moeten worden. Bij de beoordeling van de vraag of de onderhoudsplichtige vrijwillig mag stoppen met nevenverdiensten of overwerk zou in aanmerking genomen kunnen worden of deze nevenverdiensten in mindere of meerdere mate inherent zijn aan de vervulling van de hoofdfunctie en of deze inkomsten ook al -structureel- tijdens het huwelijk werden verworven. Bij sterke schommelingen in inkomsten moet zoveel mogelijk het gemiddelde worden bepaald.

Foaien worden zoveel mogelijk bij de draagkrachtberekening in aanmerking genomen.

- b. *Onkostenvergoedingen*
Onkostenvergoedingen worden niet bij het inkomen opgeteld, tenzij deze als bovenmatig aangemerkt moeten worden. Van geval tot geval zal moeten worden beoordeeld of de onkostenvergoeding (gedeeltelijk) als verkapt inkomen is aan te merken. Daarbij zal rekening gehouden moeten worden met het feit dat meestal niet precies is aan te geven waaruit de maandelijkse beroepskosten bestaan. In geval van een vergoeding voor noodzakelijke beroepskosten worden extra kosten alleen in aanmerking genomen voor zover de vergoeding aantoonbaar ontoereikend is.
- c. *Verhuur van kamers zonder of met pension*
Inkomsten uit verhuur van een kamer zonder pension in een gehuurde woning zal in de regel als netto-inkomsten of als bijdrage in de woonlasten in aanmerking kunnen worden genomen. Structurele verhuur van een kamer met pension zal in de regel worden beschouwd als een werkzaamheid, waarbij de opbrengst verminderd met de kosten in box I in de heffing wordt betrokken. Indien sprake is van een zodanige activiteit, verdient het aanbeveling het brutomodel te gebruiken.
- d. *Kostgeld kinderen*
Kostgeld betaald door inwonende kinderen wordt buiten beschouwing gelaten. Dit kostgeld beïnvloedt de draagkracht niet.
- e. *Kinderbijslag/kindgebonden budget*
De ontvangen kinderbijslag wordt rechtstreeks toegerekend aan de bij de onderhoudsplichtige verblijvende kinderen, voor wie de bijdragen zijn bestemd. De kinderbijslag wordt daarom niet bij het inkomen opgeteld.
- De kinderbijslag is in de behoeftetabellen verdisconteerd.
- Het kindgebonden budget is afhankelijk van het aantal kinderen per huishouden en de hoogte van het verzamelinkomen van de ouder die de kinderbijslag ontvangt en zijn of haar eventuele toeslagpartner. Hoe lager het inkomen, hoe hoger het kindgebonden budget. Er gelden wel inkomensgrenzen, afhankelijk van het aantal kinderen. Vanwege het inkomensafhankelijke karakter kan het kindgebonden budget niet worden verdisconteerd in de behoeftetabellen. Het dient apart te worden verwerkt als klein netto inkomen aan de zijde van de ontvanger, maar alleen in geval van kinderalimentatie.
- f. *Ontvangen kinderalimentatie*
Een voor eigen kinderen of kinderen van de nieuwe partner ontvangen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding wordt niet bij het inkomen opgeteld, tenzij - en dan voor zover - het duidelijk is dat deze bijdrage de behoefte van de kinderen te boven gaat.

g. *Inkomen van de nieuwe partner*

Bij een nieuwe partner met eigen inkomsten is het uitgangspunt dat deze daarmee in eigen onderhoud kan voorzien. Op grond van dit uitgangspunt blijft dit inkomen buiten de draagkrachtberekening. De partner wordt als het ware als een zelfstandige economische eenheid beschouwd. De helft van de woonkosten en van andere gezamenlijke lasten wordt aan de partner toegerekend en voor wat betreft de toepassing van de bijstandsnorm en het draagkrachtpercentage wordt de nieuwe partner buiten beschouwing gelaten (alleenstaande norm, zie ook 9 en 23). Maakt de onderhoudsplichtige aannemelijk dat zijn partner niet geheel in eigen onderhoud kan voorzien dan wordt, indien sprake is van vaststelling van partneralimentatie, het inkomen van de partner als gezinsinkomen bij dat van de onderhoudsplichtige opgeteld (voor de vaststelling van kinderalimentatie is dit niet aan de orde, gelet op de voorrang van kinderalimentatie boven de onderhoudsplicht voor een nieuwe partner, zie ook hoofdstuk 4.5). Het netto maandinkomen vermeerderd met de vakantietoeslag van de partner wordt in dat geval onder 7 vermeld. Voor de toepassing van de bijstandsnorm en het draagkrachtpercentage worden de onderhoudsplichtige en zijn partner in deze situatie als gehuwden gezien.

Weigert de onderhoudsplichtige het inkomen van zijn partner bekend te maken dan moet worden aangenomen dat de partner in eigen onderhoud kan voorzien. Indien de partner geen inkomen heeft (of een zeer gering inkomen) dan bestaat er recht op uitkering van een bedrag gelijk aan de voor deze partner geldende algemene heffingskorting.

h. *Klein netto inkomen uit vermogen*

Hieronder moeten worden begrepen inkomsten uit vermogen, zoals effecten en onroerend goed, dat tot de heffingsgrondslag van box III behoort, maar waarvan de waarde verminderd met de schulden lager is dan het heffingvrije vermogen, zodat per saldo geen belasting in box III is verschuldigd. De inkomsten dienen onder aftrek van de kosten in aanmerking te worden genomen als netto inkomsten.

Elk inkomen uit vermogen behoort een rol te spelen, dus ook inkomsten die uit belegging van door schenkingen, erfstellingen en legaten verkregen vermogen verworven worden. Indien blijkt dat vermogen door een van de wil van de onderhoudsplichtige afhankelijke oorzaak minder opbrengt dan redelijkerwijs verwacht mag worden, kan een redelijke meeropbrengst in aanmerking worden genomen. Onder omstandigheden is interen op het vermogen niet uitgesloten.

Als een uitkering na ontslag mede bestemd is als aanvulling op het inkomen na ontslag, kan dit deel van de uitkering in aanmerking worden genomen bij de berekening van de draagkracht aldus, dat dit deel wordt toegerekend aan een bepaalde periode.

LET OP pensioenverrekening / pensioenverevening

Indien de onderhoudsplichtige een uitkering uit hoofde van pensioenverrekening aan een ex-echtgenoot moet betalen, beveelt de Expertgroep aan deze verplichting af te trekken van het (bruto) inkomen en uitsluitend het resterende inkomen in de alimentatieberekening te betrekken. Als de onderhoudsplichtige een pensioenvereveningsbijdrage moet betalen, is deze bijdrage in beginsel al van het inkomen afgetrokken omdat het pensioenfonds de vereveningsuitkering veelal rechtstreeks aan de gerechtigde betaalt. Als de pensioenverrekening in het verleden contant is afgerekend, beveelt de Expertgroep aan bij de berekening van de draagkracht na pensionering van degene die tot uitkering is overgegaan in beginsel het inkomen te nemen na aftrek van het bedrag van de indertijd berekende voorwaardelijke verrekeningsuitkering. Als de onderhoudsplichtige een pensioenverrekenings- of -vereveningsuitkering ontvangt, dient dit inkomen bij het overig inkomen te worden opgeteld.

8. *Totaal netto besteedbaar inkomen*

Nota bene

Eventuele premies voor inkomensvoorzieningen verminderen het netto besteedbaar inkomen. Voor de berekening van kinderalimentatie is 9 tot en met 23 vervangen door de draagkrachttabel, zie bijlage bij het Rapport.

9. *Bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag*

Zie paragraaf 4.3. Verklaring van de begrippen onder *Bijstandsnorm*.

Met uitzondering van het normbedrag voor pensioengerechtigden, zijn de normbedragen Participatiewet afgeleid van het netto minimumloon. De Participatiewet geeft recht op een maandelijkse uitkering en een vakantie-uitkering. De normbedragen gelden landelijk, ze worden periodiek bijgesteld en halfjaarlijks gepubliceerd.

Het toepassen van deze normen ontslaat de rechter van het instellen van een budgetonderzoek. Rechtszekerheid en rechtsgelijkheid worden hiermee gediend.

LET OP: Nieuwe partner

De samenwoning met een nieuwe partner wordt, indien die partner in eigen onderhoud kan voorzien, bij de keuze van de toe te passen norm buiten beschouwing gelaten. Zie 7 onder g.

10. *Woonlasten*

a. *Algemeen*

De werkelijke woonlasten worden in aanmerking genomen. In de bijstandsnorm is echter reeds een component 'woonlasten' begrepen, gelijk te

stellen aan de gemiddelde basishuur conform de Wet op de huurtoeslag. Dit bedrag wordt daarom op de werkelijke woonlasten in mindering gebracht (zie het model voor de netto methode).

In een enkel geval zal het voorkomen dat de woonlasten lager zijn dan de gemiddelde basishuur. Als woonlast wordt dan het bedrag van die ondergrens ingevuld.

b. *Huur*

In geval van een huurwoning zijn de werkelijke woonlasten te stellen op het bedrag van de kale huur, verminderd met huurtoeslag (deze is belastingvrij), doch vermeerderd met servicekosten als bijdragen in het elektriciteitsverbruik van lift en in het schoonhouden van gemeenschappelijke ruimten. Bij de huur in rekening gebrachte kosten voor gebruik van stoffering, meubilering, verwarming, levering van water, gas en/of elektriciteit van de woning worden niet tot de woonlasten gerekend. Ter verduidelijking dient omtrent de aard van de in rekening gebrachte bedragen zo nodig een verhuurdersverklaring te worden overgelegd.

c. *Kostgeld*

Alleenstaanden die niet zelfstandig wonen, betalen soms kostgeld. Vaak is onduidelijk wat de woonkostencomponent daarin is. Als woonlast kan dan het bedrag van de huurcomponent in de bijstandsnorm worden aangehouden, tenzij aannemelijk wordt gemaakt dat de woonkostencomponent in het kostgeld hoger is.

d. *Korting wegens onredelijke woonlast*

In individuele gevallen zal, gezien de persoonlijke omstandigheden en de woningmarkt ter plaatse, moeten worden beoordeeld of de woonlasten redelijk zijn. Die beoordeling geldt het totaal van de netto woonlasten. Is dit totaal onredelijk hoog, dan wordt naar redelijkheid een korting toegepast (N.B. geen gelijkheid 'boven en onder de streep', zie hoofdstuk 4.4 en 123 van dit hoofdstuk).

LET OP: Nieuwe partner

De samenwoning met een nieuwe partner kan gevolgen hebben voor de in aanmerking te nemen woonlast. Zie 7 onder g.

11. *Ziektekosten*

De premie voor de ziektekostenverzekering, inclusief de premie voor de aanvullende verzekering, kan in beginsel volledig in aanmerking worden genomen. Daarop komt, gezien de inhoud en strekking van artikel 475d lid 5 onder a van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, in mindering de jaarlijks vastgestelde normpremie voor een alleenstaande dan wel voor een echtpaar als bedoeld in artikel 2 van de Wet op de zorgtoeslag, welke begrepen is in de bijstandsnorm. In het voorkomende geval komt ook de zorgtoeslag in mindering op het in aanmerking te nemen bedrag. Andere, niet door de verzekering gedekte medische kosten die

aannemelijk worden gemaakt, zoals dieetkosten en tandartskosten, kunnen onder omstandigheden in aanmerking worden genomen. Met een verplicht eigen risico wordt slechts rekening gehouden indien aannemelijk wordt gemaakt dat daadwerkelijk van kosten sprake is.

12. *Zelf betaalde premie arbeidsongeschiktheidsverzekering / oudedagsvoorziening / nabestaandenpensioen*

De niet door de werkgever op het loon ingehouden, maar door de betrokkene zelf betaalde premie voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering (bijvoorbeeld om het zogenaamde WAO/WIA-gat te dichten), een oudedagsvoorziening en/of een nabestaandenpensioen kan hier worden opgenomen.

Deze premies worden slechts in aanmerking genomen als de voorziening noodzakelijk is, bijvoorbeeld als sprake is van een onvolledig pensioen. Slechts die premie die recht geeft op een, gezien het inkomen, redelijke oudedagsvoorziening / nabestaandenpensioen komt voor aftrek bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking. Aansluiting kan worden gezocht bij de situatie zoals die bestond tijdens huwelijk / samenwoning. Indien partijen toen een dergelijke premie nodig achtten en betaalden, is het in beginsel redelijk dat de onderhoudsplichtige na het uiteengaan daarmee doorgaat. Bij de afweging kan ook een rol spelen dat de onderhoudsplicht in beginsel eindig is.

De premie voor een oudedagsvoorziening, gesloten omdat men een deel van zijn pensioen vanwege pensioenverrekening dan wel -verevening mist, wordt in beginsel niet als noodzakelijke last beschouwd.

13. *Vervallen*

14. *Kosten omgangsregeling*

Voor de verwerking van kosten verbonden aan de zorgregeling, zie paragraaf 5.2.2.

15. *Andere bijzondere kosten*

Bij de bepaling van de noodzakelijke kosten van bestaan kan ook met andere bijzondere kosten rekening gehouden worden. Als voorbeeld kan worden genoemd autokosten, indien deze sociaal en/of medisch noodzakelijk zijn, terwijl daarvoor geen vergoeding kan worden verkregen.

16. *Werkelijke verwervingskosten*

a. *Algemene kosten*

Reële, noodzakelijke kosten, gemaakt om het inkomen te verwerven, worden volledig bij de berekening van het draagkrachtloos inkomen betrokken.

b. *Reiskosten woon-werkverkeer*

Met reëel gemaakte kosten woon-werkverkeer wordt, indien gereisd wordt met openbaar vervoer, volledig rekening gehouden, onder aftrek van eventueel door de werkgever verstrekte vergoedingen. Indien gebruik moet worden gemaakt van de eigen auto wordt gerekend met 12,5 eurocent per

kilometer (€ 0,25 per retourkilometer). De eerste tien kilometer zijn niet uitgezonderd. Indien het noodzakelijk was voor de aanschaf van een auto een lening aan te gaan, dan kan met de aflossing van deze lening in beginsel rekening worden gehouden.

17. *Studiekosten*

Studiekosten kunnen in aanmerking worden genomen indien deze worden gemaakt met het reële vooruitzicht dat het inkomen en daarmee ook de draagkracht in de nabije toekomst stijgt. Voor zover sprake is van fiscaal voordeel beveelt de Expertgroep de brutomethode aan, zodat met dat voordeel rekening kan worden gehouden.

18. *Rente en aflossing schulden*

Betaling van rente en aflossing op schulden, aangegaan ten behoeve van de gemeenschappelijke huishouding vóór de samenwoning van de echtgenoten werd verbroken, en andere uit die tijd stammende verplichtingen wordt altijd in aanmerking genomen. Soms spelen ten tijde van de alimentatievaststelling nog problemen met betrekking tot de verdeling van de gemeenschap of de afwikkeling van huwelijkse voorwaarden. Veelal zullen deze problemen ook betrekking hebben op de vraag wie van partijen de bestaande schulden voor zijn rekening zal nemen. Wanneer aannemelijk is dat deze uiteindelijk uit het inkomen van de onderhoudsplichtige zullen moeten worden voldaan, wordt hiermee rekening gehouden, ook vóórdat de vermogensrechtelijke gevolgen van de scheiding zijn afgewikkeld. Dit kan anders zijn met schulden, aangegaan na het verbreken van de samenwoning. Weliswaar zijn dit ten tijde van de alimentatievaststelling bestaande verplichtingen, maar bekeken zal moeten worden of het aangaan van deze schulden zo noodzakelijk was, dat betaling daarvan prevaleert boven de verplichting tot betalen van alimentatie. Schulden die met aanwezig vermogen kunnen worden afgelost dienen buiten beschouwing te blijven.

19. *Herinrichtingskosten*

Met de kosten van herinrichting van degene die aan zijn ex-partner de inboedel heeft gelaten kan, afhankelijk van de omstandigheden (onder meer of het de betaling van kinderalimentatie betreft, zie hoofdstuk 4.5), geheel of ten dele rekening worden gehouden. Wanneer de noodzaak van herinrichting vaststaat en de kosten niet uit spaargeld kunnen worden voldaan, kan een schuld van maximaal € 5.500,- met een maandelijkse verplichting van € 125,- in het algemeen redelijk worden geacht. Wel moet aannemelijk zijn dat deze kosten daadwerkelijk zijn of moeten worden gemaakt.

20. *Overige kosten waaronder advocaatkosten*

Dit is een restrubriek voor niet algemeen voorkomende kosten.

In het algemeen beschouwt de Expertgroep advocaatkosten gemaakt in het kader van een familierechtelijke procedure niet als een noodzakelijke last die voorrang heeft boven de onderhoudsverplichting, in ieder geval niet voor de vaststelling van

kinderalimentatie (zie hoofdstuk 4.5). Indien partneralimentatie wordt vastgesteld kan daarover onder bijzondere omstandigheden anders worden geoordeeld: indien er sprake is van een hoge eigen bijdrage ingeval van gefinancierde rechtshulp dan wel een inkomen boven de grens voor gefinancierde rechtshulp alsmede van een beperkte vrije ruimte voor de onderhoudsplichtige zelf.

Indien aantoonbaar advocaatkosten zijn gemaakt en er geen liquide middelen zijn of binnen afzienbare termijn te verwachten zijn, beveelt de Expertgroep aan rekening te houden met een bedrag voor noodzakelijke en redelijke kosten voor rechtshulp in de betreffende procedure van maximaal € 1.368,- met een maandlast van maximaal € 114,- gedurende ten hoogste een jaar.

Indien in een echtscheidingsprocedure bij de vaststelling van alimentatie in het kader van voorlopige voorzieningen reeds met deze advocaatkosten rekening is gehouden, vangt de termijn van een jaar aan per datum voorlopige voorzieningen.

21. *Draagkrachtloos inkomen*

De som van de in aanmerking te nemen lasten, inclusief de bijstandsnorm, wordt draagkrachtloos inkomen genoemd. Het is het gedeelte van het inkomen dat geen draagkracht oplevert.

22. *Draagkrachtruimte*

Het draagkrachtloos inkomen wordt afgetrokken van het totaal netto inkomen. Wanneer het saldo positief is wordt dit draagkrachtruimte genoemd. Deze draagkrachtruimte wordt in een bepaalde verhouding, die vastligt in het draagkrachtpercentage (zie 23), tussen onderhoudsplichtige en onderhoudsgerechtigde(n) verdeeld.

23. *Draagkrachtpercentage*

Van de gevonden draagkrachtruimte (zie 22) wordt 60% beschikbaar geacht voor partneralimentatie. Voor kinderalimentatie is het beschikbare percentage in de tabel en de daaraan ten grondslag liggende formule verwerkt.

24. *Vervallen*

25. *Resterend bedrag*

Het resterende bedrag kan de onderhoudsplichtige geacht worden voor alimentatie te kunnen missen.

26. *Kinderalimentatie*

Indien vaststelling van kinderalimentatie is verzocht, moet, voor zover deze tussen partijen in geschil is, de behoefte van de kinderen worden vastgesteld. Zie hiervoor hoofdstuk 3.1 en de in de losse bijlage onder 28 opgenomen tabel 'eigen aandeel kosten van kinderen' met toelichting.

6.3. Toelichting bij het model voor de bruto methode

Box I Inkomen uit werk en woning

41 Bruto arbeidsinkomen uit dienstbetrekking

Opgegeven moet worden het overeengekomen loon per jaar. Het bedrag dat per 4 weken wordt betaald moet met 13 worden vermenigvuldigd.

Als een jaaropgave beschikbaar is, kan men bij 60 beginnen en 41 tot en met 59 overslaan. Als men niet over een jaaropgaaf beschikt maar wel over de laatste salarisspecificatie van een jaar met cumulatieve gegevens kan men uitgaan van het heffingsloon dat in die cumulatieve gegevens staat, ook wel aangeduid als loon voor loonbelasting/premieheffing, loon lb/ph, belastbaar loon, fiscaal loon of loon loonheffing. Dit loon is gelijk aan het loon dat op een jaaropgaaf staat. Dit loon dient men niet te verwarren met loon OT of loon SVW. Nu over een uitkering uit hoofde van de Ziektewet - in tegenstelling tot die uit andere sociale verzekeringswetten - arbeidskorting wordt berekend (zie 117) en aanspraak kan worden gemaakt op vakantietoeslag, dient een dergelijke uitkering van de werkgever als arbeidsinkomen te worden verwerkt.

Inkomsten van werknemers die vakantiebonnen ontvangen worden niet bij 41 maar bij 45 ingevuld.

Bruto ZW-uitkering van het UWV

Ten aanzien van de uitkering uit hoofde van de Ziektewet van het UWV bestaat recht op de arbeidskorting. De vakantietoeslag is echter, anders dan bij de uitkering van de werkgever, al in de uitkering verwerkt. Indien geen andere inkomsten uit dienstbetrekking worden genoten, kan de uitkering hier worden ingevuld.

42 en 43 Bruto AOW-uitkering en Bruto uitkering andere sociale verzekeringswetten

Een WW-, WAO/WIA- en AOW-uitkering kan hier worden ingevuld, tenzij het een uitkering betreft waarbij aan werknemers vakantiebonnen worden verstrekt. Deze dienen bij 45 te worden ingevuld.

Het basispensioen voor een gehuwde verschilt van dat voor een ongehuwde. Daarom heeft een scheiding in het algemeen invloed op de hoogte van de AOW-uitkering. Over een AOW-uitkering is geen premie WW verschuldigd. Jaarlijks in mei wordt over de AOW-uitkering een vakantietoeslag uitbetaald. Deze toeslag bedraagt niet de gebruikelijke 8% bruto, maar een jaarlijks vast te stellen vast bruto bedrag.

LET OP: Pensioenverrekening / pensioenverevening

Indien de onderhoudsplichtige een pensioenverrekeningsuitkering aan een echtgenoot moet betalen beveelt de Expertgroep aan deze verplichting af te trekken van het bruto inkomen en uitsluitend het resterende inkomen in de alimentatieberekening te betrekken. Als de onderhoudsplichtige een pensioenvereveningsbijdrage moet betalen is deze bijdrage in beginsel al van het inkomen afgetrokken omdat het pensioenfonds de vereveningsuitkering rechtstreeks aan de gerechtigde betaalt. Als de pensioenverrekening in het verleden contant is afgerekend beveelt de Expertgroep aan bij de berekening

van de draagkracht na pensionering van degene die tot uitkering is overgegaan in beginsel het inkomen te nemen na aftrek van het bedrag van de indertijd berekende voorwaardelijke verrekeningsuitkering.
Als de onderhoudsplichtige een pensioenverrekenings- of -vereveningsuitkering ontvangt, dient dit inkomen bij het overig inkomen te worden opgeteld.

44 Vakantietoeslag

De vakantietoeslag wordt in de berekening betrokken door bij het bruto inkomen 8% op te tellen. Er wordt geen vakantietoeslag bijgeteld bij werknemers die vakantiebonnen ontvangen. Hun inkomsten worden niet bij 41 of 42 maar bij 45 ingevuld. Over het vakantiegeld worden geen werknemersverzekering- en pensioenpremies e.d. geheven, maar wel de inkomensafhankelijke werkgeversbijdrage ZVW, voor zover het maximum niet reeds op basis van het overige loon is bereikt.

Over een WW-, WAO/WIA- en AOW-uitkering wordt ook vakantietoeslag berekend. Voor het percentage, zie de betreffende regeling.

Over diverse particuliere pensioenen wordt geen vakantietoeslag uitgekeerd.

45 Bruto arbeidsinkomen inclusief belast deel waarde vakantiebonnen

Het bruto inkomen van werknemers in sectoren waarin vakantiebonnen worden verstrekt, kan niet zonder meer uit de salarisspecificatie worden afgelezen, doch moet berekend worden. Bij deze werknemers is er namelijk geen sprake van een vakantietoeslag en loon over vakantiedagen. De verstrekte vakantiebonnen omvatten gedeeltelijk vakantiegeld en gedeeltelijk een vergoeding ter zake van loonderving voor vakantiedagen, waarover het loon niet wordt doorbetaald. Deze werknemers ontvangen in het algemeen maximaal 46 weken loon (en vakantiebonnen) per jaar. De vakantiebonnen kunnen 2 à 3 keer per jaar verzilverd worden. In die situatie wordt aan de hand van de salarisgegevens en de waarde van de vakantiebonnen het bruto inkomen per jaar herleid. Op een loonstrook wordt meestal alleen de fiscaal belaste waarde van de vakantiebon vermeld¹². Per loonperiode wordt over deze belaste waarde loonbelasting op het loon ingehouden. De 100%- waarde van de vakantiebon wordt door de werkgever aan de bedrijfsvereniging afgedragen. Bij de verzilvering van de vakantiebon krijgt de werknemer dan ook de gehele waarde uitgekeerd. Bij 45 moet het fiscale bruto jaarinkomen worden ingevuld. Een gebruikelijke berekening van dit fiscale jaarinkomen in geval van een weekloon gaat als volgt: 46 maal het bruto weekinkomen vermeerderd met 46 maal de belaste waarde van de vakantiebonnen.

Over een periode van werkloosheid, bijvoorbeeld bij vorstverlet, ontvangt een werknemer een WW-uitkering. Hieromtrent worden door de desbetreffende uitkerende instantie opgaven (ook jaaropgaven) verstrekt. Voor zover bij de WW-uitkering vakantiezegels worden verstrekt zijn deze 100% belast. Over de uitkeringsperiode is het

¹² De fiscaal belaste waarde bedroeg tot 1999 meestal 75 %. De belaste waarde resp. onbelaste waarde bedraagt in:

1999: 77,5 % 22,5 %	2004: 90 % 10,0 %
2000: 80 % 20 %	2005 t/m 2007: 92,5 % 7,5 %
2001: 82,5 % 17,5 %	2008: 95 % 5%
2002: 85 % 15 %	2009: 97,5 % 2,5%
2003: 87,5 % 12,5 %	sinds 2010: 99% 1%

fiscale bruto loon dus het aantal uitkeringsweken maal de bruto weekuitkering vermeerderd met het aantal uitkeringsweken maal de 100%-waarde van de vakantiebonnen. Indien de rest van het jaar gewerkt is, kan voor het aantal gewerkte weken 46 minus het aantal uitkeringsweken worden gerekend. Het fiscale bruto loon over die weken is dan dit aantal weken maal het bruto weekinkomen vermeerderd met dit aantal weken maal de belaste waarde van de vakantiebonnen. Het totaal kan bij 45 fiscaal bruto jaarinkomen worden ingevuld. De onbelaste waarde van de vakantiebonnen (over de gewerkte weken) dient bij 118 te worden opgegeven.

In de sector Bouwnijverheid wordt sinds 2006 gebruik gemaakt van het Tijdsparfonds. Het loon wordt over 52 weken betaald, waarnaast per jaar 18 dagen extra worden uitbetaald. Over het totaal van beide bedragen wordt 8% vakantietoeslag uitbetaald. Op de loonstrook worden de extra dagen vermeld als bijvoorbeeld "TSF-dagen" of "tijdsparfonds". De daarmee corresponderende bedragen, inclusief de vakantietoeslag daarover, worden door de werkgever rechtstreeks gestort in het tijdsparfonds. De bouwplaatswerknemer kan de opgebouwde rechten aanwenden voor vrije tijd of een uitkering in geld.

46 Inkomsten uit overwerk

Het is niet mogelijk eenduidig aan te geven of en in hoeverre nevenverdiensten, zoals overwerk en gehonoreerde nevenfuncties, mede bepalend zijn voor de draagkracht. Dit zal van geval tot geval beoordeeld moeten worden. Bij de beoordeling van de vraag of de onderhoudsplichtige vrijwillig mag stoppen met nevenverdiensten of overwerk zou in aanmerking genomen kunnen worden of deze nevenverdiensten in mindere of meerdere mate inherent zijn aan de vervulling van de hoofdfunctie en of deze inkomsten ook al - structureel- tijdens het huwelijk werden verworven. Bij sterke schommelingen in inkomsten moet zoveel mogelijk het gemiddelde worden bepaald. Fooien worden zoveel mogelijk bij de draagkrachtberekening in aanmerking genomen.

47 en 48 13e maand/14e periode, belaste gratificaties en tantièmes

Eventueel ander bruto arbeidsinkomen, zoals een dertiende maand, een veertiende periode, gratificaties, tantièmes en eindejaarsuitkeringen worden bij het bruto arbeidsinkomen geteld, tenzij deze posten een incidenteel karakter dragen of reeds in het bruto inkomen onder 41 of 45 zijn verantwoord.

49 Belaste onkostenvergoedingen

Het wel of niet belast zijn van een onkostenvergoeding kan afgeleid worden uit de salarisspecificatie. Aan het feit dat de onkostenvergoeding fiscaal wordt belast kan niet zonder meer de conclusie worden verbonden dat het gaat om verkapt inkomen.

51 Ingehouden pensioenpremie

De ingehouden pensioenpremie wordt op het bruto arbeidsinkomen in mindering gebracht, omdat deze premie voor de loonheffing niet tot het loon wordt gerekend. De premie per jaar kan het best worden benaderd door het per maand betaalde bedrag met twaalf of het per 4 weken betaalde bedrag met dertien te vermenigvuldigen. OP betekent ouderdomspensioen, NP betekent nabestaandenpensioen, IP-BW betekent invaliditeitspensioen bovenwettelijk.

53 Aanvullende door werkgever ingehouden premie nabestaandenpensioen/reparatie WAO/WIA-gat

Het zogenaamde WAO/WIA-gat en het tekort in nabestaandenpensioen kan worden gerepareerd door een collectieve aanvullende pensioenvoorziening. Fiscaal gezien heeft dit dezelfde gevolgen als de betaling van de gewone pensioenpremie. De premie moet dus op het loon in mindering worden gebracht voordat de premies werknemersverzekeringen worden berekend.

Deze premies worden slechts in aanmerking genomen als de voorziening noodzakelijk is, bijvoorbeeld als sprake is van een onvolledig pensioen. Slechts die premie die recht geeft op een, gezien het inkomen, redelijke oudedagsvoorziening dan wel redelijk nabestaandenpensioen komt voor aftrek bij de vaststelling van de draagkracht in aanmerking. Aansluiting kan worden gezocht bij de situatie zoals die bestond tijdens het huwelijk of de periode gedurende welke men samenwoonde. Indien partijen toen een dergelijke premie nodig achtten en betaalden is het in beginsel redelijk dat de onderhoudsplichtige na het uiteengaan daarmee doorgaat. Bij de afweging kan ook een rol spelen dat de onderhoudsplicht in beginsel eindig is.

De premie voor een oudedagsvoorziening, gesloten omdat men een deel van zijn pensioen vanwege pensioenverrekening dan wel -verevening mist, wordt in beginsel niet als een noodzakelijke last beschouwd.

De premie per jaar kan het best worden benaderd door het per maand betaalde bedrag met twaalf of het per 4 weken betaalde bedrag met dertien te vermenigvuldigen.

54 Loon voor de premies werknemersverzekeringen

Het op deze plaats berekende saldo geeft het inkomen, waarover de premies werknemersverzekeringen moeten worden berekend.

55 Premie WW

De premie WW (Werkloosheidswet) moet worden berekend over het loon per werkdag, maar over niet meer dan het maximum dagloon na aftrek van een franchise. Dat betekent dat bij een parttime dienstbetrekking het loon niet gedeeld kan worden door het totaal aantal werkdagen per jaar. Voor de gevallen waarin dit wel kan, volgen voor de verschillende jaren het totaal aantal werkdagen, het maximum dagloon, (door deze getallen met elkaar te vermenigvuldigen) het maximale inkomen en de franchise waarover nog premie betaald moet worden uit de tabel in de bijlage 'tarieven en tabellen' onder 55.

Het loon waarover de premie moet worden berekend, is vastgelegd in de Coördinatiewet Sociale Verzekeringen. Het in het model onder (A) berekende totaal zal daar in vrijwel alle gevallen exact mee overeenkomen. Verschillen zijn mogelijk in het geval van beloningen in natura.

Het premiepercentage wordt per bedrijfstak vastgesteld. De wachtgeldpremie en de werkloosheidspremie moeten bij elkaar worden opgeteld. Het voor betrokkene geldende percentage kan worden ontleend aan zijn loonstrook. Alleen indien geen zekerheid kan worden verkregen over het juiste percentage, mag gebruik worden gemaakt van het geschatte gemiddelde percentage (zie tabel in de bijlage 'tarieven en tabellen' onder 55).

56 Premie arbeidsongeschiktheidsverzekering i.v.m. reparatie WAO/WIA-gat

De reparatie van het WAO/WIA-gat, ontstaan door de Wet terugdringing beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen, vindt in sommige gevallen plaats via een collectieve

aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering. Of dit het geval is, blijkt uit de loonstrook. De betaalde premie moet aan de loonstrook worden ontleend en worden omgerekend naar een bedrag per jaar. Uit de loonstrook moet blijken hoe de premie wordt berekend. Het zal gaan om een percentage van het loon, verminderd met de pensioen- en VUT-premie, na aftrek van een franchise. Een redelijke schatting kan worden verkregen door het per maand betaalde bedrag met 12 of het per 4 weken betaalde bedrag met 13 te vermenigvuldigen.

57 Inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW

Met ingang van 1 januari 2013 wordt over het loon of de uitkering op verschillende manieren de inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW geheven:

- de werkgever of de uitkeringsinstantie betaalt de zogenoemde werkgeversheffing ZVW. Dit bedrag wordt niet ingehouden op het loon of de uitkering en de werkgever of uitkeringsinstantie betaalt ook geen vergoeding meer.
- de onderhoudsplichtige betaalt zelf de bijdrage ZVW. De werkgever of uitkeringsinstantie houdt de bijdrage in op het nettoloon.

Daarnaast kan een directeur grootaandeelhouder op aanslag een inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW verschuldigd zijn.

Met de ingehouden of op aanslag verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage dient bij de vaststelling van het netto besteedbaar inkomen rekening te worden gehouden, zie 120.

58 Bijdrage werkgever in ziektekosten

Een andere dan de onder 57 bedoelde bijdrage van de werkgever in de door de werknemer te betalen ziektekosten zal over het algemeen worden aangemerkt als belast loon en dient dan hier te worden opgenomen.

59 Inkomsten uit arbeid

Het berekende bedrag geeft het totaal van de belaste inkomsten uit arbeid.

60 Loon volgens jaaropgave(n)

Als een jaaropgave met betrekking tot loon uit dienstbetrekking beschikbaar is kan met 60 worden begonnen. De nummers 41 tot en met 59 behoeven dan niet te worden ingevuld.

Premies

Het loon volgens de jaaropgave is al vermeerderd met alle belaste toeslagen en uitkeringen, de bijdrage premie levensloopregeling, het vakantiegeld en het overwerk. Afgetrokken zijn al de pensioenpremies, de premie WW en de inhoudingen in verband met een collectieve reparatie van het WAO/WIA-gat.

Wordt op het nettoloon de inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW ingehouden, dan dient de jaaropgave in dat te verband te worden gecorrigeerd.

Als men niet over een jaaropgave beschikt maar wel over de laatste salarisspecificatie van een jaar met cumulatieven kan men in veel gevallen uitgaan van het heffingsloon dat in de cumulatieven staat, ook wel aangeduid als loon voor loonbelasting/premieheffing, loon lb/ph, belastbaar loon, fiscaal loon of loon loonheffing. Dit loon is gelijk aan het loon

dat op een jaaropgaaf staat. Dit loon dient men niet te verwarren met loon OT of loon SVW.

Indien in de jaaropgave inkomsten uit overwerk zijn verwerkt, moet worden nagegaan of deze inkomsten niet een louter incidenteel karakter dragen in welk geval deze meestal niet tot het inkomen worden gerekend.

Bij werknemers die vakantiebonnen ontvangen, is de belaste waarde van de verstrekte vakantiebonnen in het loonbedrag op de jaaropgave begrepen. Bij inkomen uit arbeid is een deel van de waarde onbelast. Dit deel van de waarde moet worden ingevuld bij 118. Van belang is dat de jaaropgaaf het onbelaste deel niet vermeldt. Zie verder 45.

Levensloop

De levensloopregeling is afgeschaft per 1 januari 2012. Deelnemers aan de levensloopregeling die op 31 december 2011 een saldo van minimaal € 3.000 hebben staan, kunnen met de levensloopregeling doorgaan. Bij een nieuwe inleg wordt geen levensloopverlofkorting meer opgebouwd.

Deelname aan de levensloopregeling is een vrije keuze van de werknemer, waardoor een deel van het loon van een werknemer, al dan niet vermeerderd met een werkgeversbijdrage, wordt gereserveerd. Aanbevolen wordt de financiële gevolgen van deze keuze voor rekening van de werknemer te laten. Dat kan door de werkgeversbijdrage en inhouding in de jaaropgave te corrigeren en buiten beschouwing te laten.

Auto van de zaak

Stelt de werkgever een auto ter beschikking, dan wordt voor het privégebruik van deze auto voor de inkomensheffing een forfaitair bedrag bij het inkomen opgeteld, tenzij de werknemer zijn privégebruik beperkt tot minder dan 500 kilometer per jaar en aan de overige voorwaarden voor het achterwege laten van de bijtelling is voldaan. De bijtelling leidt tot een hogere loonheffing. Het gevolg hiervan is dat het besteedbaar inkomen per maand daalt. Bijzondere omstandigheden daargelaten wordt met deze fiscale bijtelling, en dus met de daling van het besteedbaar inkomen, geen rekening gehouden. Immers, de bijtelling betreft in feite een belasting op loon in natura: het door de werkgever gratis ter beschikking gestelde privégebruik van de auto waarvoor betrokkene zelf geen benzine, verzekering, onderhoud of afschrijving betaalt. Tegenover de extra geheven belasting kan worden geacht voor de betrokkene een voordeel in de privésfeer te staan, omdat hij de keuze heeft de auto van de zaak al dan niet te accepteren. Soms wordt aan de werkgever een vergoeding voor het privégebruik van de auto betaald. Deze vergoeding strekt in mindering op het bedrag dat voor de inkomstenbelasting bij het loon moet worden opgeteld. Tegenover de aan de werkgever betaalde vergoeding staat derhalve een lagere belastingheffing, maar ook lager loon vanwege inhouding van een daadwerkelijk door de werknemer betaalde vergoeding. Nu de extra heffing ingevolge de bijtelling ter zake van het privégebruik en de eventueel betaalde vergoeding het gevolg zijn van een keuze van de werknemer, dient de extra belasting die de bijtelling oplevert in de jaaropgaaf – bijzondere omstandigheden daargelaten – buiten beschouwing te worden gelaten en derhalve te worden gecorrigeerd. Van het inkomen volgens jaaropgaaf dient dan ook de bijtelling –

verminderd met de eventuele eigen bijdrage – voor het privégebruik van de zakelijke auto te worden afgetrokken. Het bedrag van de bijtelling is in de regel kenbaar uit de loonstroken.

62 Reisaftrek

De reisaftrek geldt bij regelmatig woon-werkverkeer en wordt uitsluitend in aanmerking genomen voor zover de per openbaar vervoer afgelegde reisafstand meer bedraagt dan 10 kilometer per dag. De aftrek wordt verminderd met de ontvangen reiskostenvergoeding. In beginsel is een openbaarvervoerverklaring vereist.

64 Belastbaar loon (a)

Dit is het loon, gecorrigeerd voor de eventuele bijtelling voor het privégebruik van de auto van de zaak en verminderd met de reisaftrek, dat de basis vormt voor de berekening van de loonheffing.

65 Te verwachten beschikbare winst

Verschil bedrijfseconomische en fiscale winst

Een ondernemer die een onderneming op eigen naam of in samenwerking met anderen drijft, geniet geen salaris, maar winst. Hij zal in de regel voor zijn levensonderhoud bedragen aan het vermogen van de onderneming onttrekken. Die onttrekkingen, verminderd met de betaalde belasting en premies, heeft hij - eventuele andere bronnen van inkomen buiten beschouwing gelaten - in het desbetreffende jaar netto beschikbaar gehad. De belasting die de ondernemer - in privé - moet betalen wordt vastgesteld op basis van zijn belastbare winst uit onderneming. Het betreft hier alleen de winst van de individuele ondernemer, niet die van het eventuele samenwerkingsverband. Hoewel die vaststelling van belastbare winst pas achteraf - na afloop van het jaar - mogelijk is, zal de ondernemer in de regel een voorlopige aanslag krijgen op basis waarvan een geschat bedrag aan belasting moet worden betaald.

Jaarlijks dient voor de onderneming een jaarrekening te worden opgesteld met een balans, winst- en verliesrekening en een toelichting. Veelal maakt de ondernemer ook een kasstroomoverzicht waarin melding wordt gemaakt van de onttrekkingen. Er is een verschil tussen de bedrijfseconomische en fiscale jaarrekening. Een kleine ondernemer kan volstaan met een fiscale jaarrekening en hoeft geen bedrijfseconomische jaarrekening op te stellen.

Bij post 65 (te verwachten beschikbare winst) dient te worden ingevuld het bedrag dat de ondernemer, vanaf het moment van de vaststelling van zijn onderhoudsverplichting, mag worden geacht te kunnen onttrekken aan de onderneming in de zin als hiervoor omschreven. Dat kan een bedrag zijn ter hoogte van het resultaat voor het lopende jaar (geschat op basis van de resultaten van de afgelopen jaren), maar het kan ook een bedrag aan geschatte onttrekkingen zijn, als niet alle of juist meer middelen aan de onderneming kunnen of zullen worden onttrokken. De omvang van de bedragen dient zodanig te zijn dat de continuïteit van de onderneming niet in gevaar komt. Het ligt op de weg van de ondernemer om inzicht te verschaffen in zijn bedrijfsvoering en actuele financiële positie. Wenselijk zijn niet alleen de stukken waarmee de ondernemer inzicht kan geven in de bedrijfsvoering in de afgelopen jaren, zoals - in ieder geval de drie

laatste definitieve - jaarstukken over het verleden (met daarin de balans, de winst- en verliesrekening en toelichting inclusief kasstroomoverzichten, belastingaangiften en -aanslagen), maar ook stukken waarmee hij zijn verwachtingen voor de toekomst kan onderbouwen, zoals concept jaarstukken, prognoses, bijvoorbeeld een liquiditeitsprognose, en voorlopige aanslagen.

Berekening van de belastingdruk

Op de te verwachten beschikbare winst dient de belasting in mindering te worden gebracht. De belastingdruk wordt berekend op basis van de (geschatte) fiscale winst uit onderneming voor het desbetreffende jaar. Vanwege beperkingen en faciliteiten in de fiscale wetgeving, kan de bedrijfseconomische winst afwijken van de belastbare winst uit onderneming op basis waarvan de verschuldigde belasting wordt berekend. Het is daarom van belang rekening te houden met die fiscale beperkingen en faciliteiten. Deze worden behandeld in 66 tot en met 74.

Indien de (geschatte) winst uit onderneming bekend is, kan aparte invulling van 66 tot en met 69 achterwege blijven en kan de winst direct bij 70 worden ingevuld. Indien de (geschatte) belastbare winst uit onderneming bekend is, kan aparte invulling van 66 tot en met 74 (ondernemersaftrek en MKB-vrijstelling) in de regel achterwege blijven en dient het bedrag van de belastbare winst bij 75 te worden ingevuld. De belastingdruk op de te verwachten beschikbare winst wordt dan rechtstreeks op basis van de belastbare winst berekend.

In geval van privégebruik van een auto van de zaak dient – bij rechtstreekse invulling van de winst uit onderneming bij 70 of de belastbare winst uit onderneming bij 75 – bij 75 een correctie te worden toegepast, zie toelichting bij 75 hierna.

Deze exercitie in verband met diverse fiscale correcties en faciliteiten behoeft niet te worden gemaakt in het geval waarin de verrekenbare verliezen ten minste even groot zijn als de geschatte belastbare winst. In dat geval is de belastingdruk op het te verwachten beschikbare winst voor het desbetreffende jaar nihil.

Directeur grootaandeelhouder

Indien een ondernemer zijn onderneming drijft door middel van een aparte rechtspersoon (en meerderheidsaandeelhouder van een BV of NV is), is in de regel sprake van een salaris en mogelijk reguliere - in de zin van met enige regelmaat terugkerende - dividenduitkeringen. In de alimentatieberekening is in dat geval niet de post bedrijfsresultaat van belang, maar post 41 (loon) of 60 (in geval van jaaropgaaf) en post 96 (reguliere voordelen). Ook hier dient te worden beoordeeld wat de ondernemer vanaf het moment van vaststelling van de onderhoudsverplichting in de toekomst mag worden geacht te kunnen onttrekken aan de vennootschap, in de vorm van salaris of dividend. Zie voor de beoordeling verder het hiervoor opgemerkte.

Aanbevolen worden de volgende publicaties:

- Alimentatie en winst uit onderneming, Trema 1996 nr. 11/12, p. 368
- Alimentatie en de ondernemer: de verhouding tussen winst, kasstromen en draagkracht, EB 2012/11

66 Aftrekbeperkingen

De belastingwet kent een groot aantal aftrekbeperkingen. Voor de berekening van de verschuldigde belasting, dient de bedrijfseconomische winst te worden verhoogd met de kosten die in aftrek zijn gebracht, maar waarvoor een aftrekbeperking geldt. Door hier de kosten op te nemen waarvoor een aftrekbeperking geldt wordt dit bewerkstelligd. De beperking van deze aftrek heeft een belastingverhogend effect.

67 Investeringsaftrek

Bij aftrek in verband met investeringen dient onderscheid te worden gemaakt in aftrek die leidt tot uitstel en aftrek die leidt tot afstel van de heffing van belasting.

Aftrek die leidt tot uitstel van heffing, zoals willekeurige afschrijving, geeft in het jaar van afschrijving een belastingvoordeel. Daar staat een belastingnadeel in een ander jaar tegenover, als in dat jaar niet meer kan worden afgeschreven. Mede gelet op het doel van de regeling, wordt aanbevolen het belastingvoordeel en -nadeel niet te verwerken.

Afstel van heffing kan worden verkregen indien door de ondernemer is geïnvesteerd in bepaalde bedrijfsmiddelen. Naast de afschrijvingen kan in sommige gevallen een deel van het investeringsbedrag ten laste van de winst worden gebracht in de vorm van een (kleinschaligheids-, energie- en milieu-) investeringsaftrek. Het gaat om een eenmalige aftrek waarvan de hoogte afhankelijk is van het geïnvesteerde bedrag. Indien aannemelijk is dat een zodanige investering plaats zal vinden, kan de aangifte over een voorgaand jaar informatie geven over de omvang van de aftrek. Gelet op het doel van de regeling kan de aftrek buiten beschouwing worden gelaten.

68 Vervallen

69 Fiscale oudedagsreserve

Anders dan werknemers hebben ondernemers geen (verplichte) pensioendeelname. De premie voor een pensioenvoorziening drukt dan ook niet automatisch de inkomsten en draagkracht.

Ondernemers (eenmanszaken, vof's en vrijberoepsbeoefenaren) kunnen in beginsel jaarlijks ten laste van de winst uit onderneming een bedrag toevoegen aan hun fiscale oudedagsreserve (FOR). In feite gaat het hierbij om een keuze: wanneer de ondernemer dat bij zijn aangifte verzoekt blijft de toevoeging over het desbetreffende jaar achterwege. Ten aanzien van de omvang van de toevoeging bestaat geen keuzevrijheid. Het bedrag dat kan worden toegevoegd is in de wet vastgelegd als een afgeleide van de winst. De regeling is bedoeld als fiscale tegemoetkoming aan ondernemers die hun financiële middelen in hun onderneming hebben geïnvesteerd en daardoor de mogelijkheid missen hun oudedagsvoorziening extern te financieren. De FOR is overigens geen vrije reserve. De regeling biedt de ondernemer uitstel van de inkomstenheffing over de bedragen die aan de FOR worden toegevoegd. Over het bedrag van de FOR -dit is het totaal van de toevoegingen- moet te zijner tijd de belasting alsnog worden afgerekend voor zover dit bij beëindiging van de onderneming niet wordt aangewend voor de aankoop van een lijfrente. De FOR kan in beginsel niet uitgaan boven het eigen vermogen (het vermogen dat de ondernemer zelf in zijn onderneming gestoken heeft, zie de balans).

Om een jaarlijkse toevoeging aan de FOR te kunnen doen moet de ondernemer dus zijn eigen vermogen op peil houden. De (voorlopige) vrijstelling van inkomstenheffing over de gedoteerde bedragen stelt de ondernemer daartoe deels in staat. Het geeft hem extra ruimte om geld in zijn onderneming te steken. Het ondernemingsvermogen kan te zijner tijd worden aangewend om een oudedagsvoorziening te treffen.

Door de vrijstelling van inkomstenheffing over de FOR-dotatie neemt de actuele draagkracht van de onderhoudsplichtige ondernemer toe. Indien de ondernemer besluit te doteren aan de FOR, leidt het invullen van de dotatie op deze plaats tot verlaging van de fiscale winst zodat in het jaar van dotatie minder belasting verschuldigd is. Op de reserve kan niet worden ingeteerd, zodat de betreffende investering in de FOR vervolgens ook in aanmerking moet worden genomen, bij 134 (overige kosten). Besluit de ondernemer niet te doteren, maar extern een – fiscaal gefaciliteerde – voorziening op te bouwen, dan dient daarmee niet op deze plaats maar bij de inkomensvoorzieningen rekening te worden gehouden.

70 Winst uit onderneming

Het saldo van 64 t/m 69 vormt de in aanmerking te nemen winst uit onderneming. De winst uit onderneming, indien bekend, kan hier ook worden ingevuld.

71, 72, 73, 74 Ondernemersaftrek en MKB-winstvrijstelling

- a. *Zelfstandigenaftrek*
De zelfstandigenaftrek, een vast bedrag, geldt voor de ondernemer die aan het uren criterium (ten minste 1225 uur) voldoet en aan het begin van het kalenderjaar de AOW-leeftijd nog niet heeft bereikt. Voor ondernemers die aan het begin van het kalenderjaar wel reeds de AOW-leeftijd hebben bereikt, wordt de zelfstandigenaftrek gehalveerd. Indien in de vijf aan het belastingjaar voorafgaande jaren niet meer dan twee maal zelfstandigenaftrek is toegepast wordt deze aftrek verhoogd met de startersaftrek, eveneens een vast bedrag.
- b. *Speur- en ontwikkelingswerk aftrek*
Deze aftrek geldt als de ondernemer die aan het uren criterium voldoet en tenminste 500 uur besteedt aan werk dat is aangemerkt als speur- en ontwikkelingswerk.
- c. *Meewerk aftrek*
Deze aftrek geldt voor de ondernemer die aan het uren criterium voldoet en van wie de partner zonder enige vergoeding arbeid in de onderneming verricht. De aftrek is afhankelijk van het gewerkte aantal uren en wordt uitgedrukt in een percentage van de winst.
- d. *Startersaftrek bij arbeidsongeschiktheid*
Op deze aftrek kan aanspraak worden gemaakt indien vanuit de positie van arbeidsongeschiktheid een onderneming wordt gestart. Vereist is dat de ondernemer in de vijf jaar voordien geen ondernemer was en in het kalenderjaar

recht heeft op onder meer een WIA-, WAO-, Waz-, of Wajonguitkering.

e. *Stakingsaftrek*

De stakingsaftrek, een vast bedrag, wordt verleend bij het staken van een gehele onderneming. Een ondernemer kan daar maar één keer aanspraak op maken.

f. *MKB-vrijstelling*

De MKB winstvrijstelling is een aftrekpost waarop de ondernemer recht heeft. De vrijstelling bedraagt een vast percentage van de winst, nadat deze is verminderd met de ondernemersaftrek. Daarbij wordt de totale winst van alle ondernemingen die een ondernemer heeft in aanmerking genomen.

75 Belastbare winst uit onderneming

De belastbare winst uit onderneming is de resultante van de hiervoor bij 70 tot en met 74 ingevulde gegevens.

Indien de belastbare winst bekend is, kan deze hier worden ingevuld. Ingeval van de mogelijkheid tot het invullen van de winst uit onderneming of de belastbare winst gebruik is gemaakt, dient eventueel op deze plaats een correctie plaats te vinden voor het privégebruik van de auto van de zaak.

Privégebruik auto

Een ondernemer kan er voor kiezen om een auto, die hij niet alleen binnen zijn onderneming gebruikt maar ook daarbuiten, als bedrijfsmiddel aan te merken. De (lease)kosten van de auto verminderen in dat geval de winst. Indien sprake is van privégebruik, wordt – bij de aangifte inkomstenbelasting – een bijtelling in aanmerking genomen, die de winst verhoogt. De bijtelling wordt op vergelijkbare wijze als bij werknemers met een auto van de zaak bepaald (zie 60).

De Expertgroep beveelt aan de bijtelling ten behoeve van de belasting van het privégebruik voor de bepaling van de draagkracht buiten beschouwing te laten. Bij de vaststelling van de belastbare winst dient de winst derhalve niet te worden verhoogd met de bijtelling. Het gevolg is dat een lagere belastingdruk dan de reële belastingdruk in aanmerking wordt genomen en meer actuele draagkracht resteert.

Uitsluitend indien bij de vaststelling van de winst rekening zou zijn gehouden met de bijtelling, dient bij 70 een correctie te worden toegepast door deze met de bijtelling voor de auto te verminderen. Indien de bijtelling niet in de winst is opgenomen, hoeft dus geen correctie plaats te vinden.

Inkomensafhankelijke bijdrage ZVW

De door de ondernemer op aanslag verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage ZVW dient in mindering te worden gebracht op het netto inkomen van de ondernemer, zodat dit bedrag het uiteindelijke netto besteedbare inkomen verlaagt.

76 Resultaat uit overige werkzaamheden

Het begrip resultaat uit overige werkzaamheden dient ruim te worden geïnterpreteerd. Daaronder vallen o.a. inkomsten die voortvloeien uit enige vorm van arbeid in het economisch verkeer en die niet als belastbaar loon of belastbare winst kunnen worden

aangemerkt. In dat geval kunnen geen onbelaste vergoedingen en verstrekkingen worden ontvangen (te denken valt aan: het houden van lezingen, freelance werkzaamheden, politieke functies als lid van gemeenteraad). Onder resultaat uit overige werkzaamheden valt eveneens het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen aan een eigen onderneming, b.v. het verhuren door een directeur-groootaandeelhouder van een aan hem in eigendom toebehorend pand aan zijn besloten vennootschap.

Alle inkomsten zijn belast en alle kosten (voor zover toegestaan) zijn aftrekbaar.

De door de resultaatgenieter op aanslag verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage ZVW dient in mindering te worden gebracht op het netto inkomen, zodat dit bedrag het uiteindelijke netto besteedbare inkomen verlaagt.

77 Aftrekbeperkingen

Het resultaat wordt gecijferd overeenkomstig de bepalingen voor de winst uit onderneming. Een aantal aftrekposten is echter uitgezonderd, bijvoorbeeld met betrekking tot privé getinte uitgaven. Raadpleeg in het voorkomende geval een belastingalmanak (zie ook 66).

78 Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden

Dit is de resultante van 76 en 77.

79 Periodieke uitkeringen en verstrekkingen

Dit betreft onder meer termijnen van lijfrente, pensioenverrekenings- en vereveningsuitkeringen, alimentatie en uitkeringen op grond van een vrijwillige AOW- en ANW-verzekering. Op veel uitkeringen wordt loonheffing ingehouden volgens de regels van de Wet op de Loonbelasting 1964.

Over de uitkering kan (op aanslag) inkomensafhankelijke bijdrage premie ZVW verschuldigd zijn, waar rekening mee dient te worden gehouden.

80 Vervallen

82, 83, 84 en 85 Eigenwoningforfait, aftrekbare kosten en belastbare inkomsten uit eigen woning

Nota bene

82 tot en met 85 blijven buiten beschouwing indien kinderalimentatie wordt vastgesteld op basis van de draagkrachttabel.

Voor de belastingwet wordt de woning die eigendom en hoofdverblijf is als bron van inkomen gezien. Dientengevolge zijn bepaalde inkomsten belast en bepaalde kosten aftrekbaar. De inkomsten worden forfaitair bepaald door middel van het eigenwoningforfait.

a. Eigenwoningforfait

Het eigenwoningforfait wordt berekend aan de hand van de WOZ-waarde die is

vastgesteld voor het voorgaande jaar en bedraagt een van de waarde van de woning afhankelijke percentage.

b. *Aftrekbare kosten*

De meest bekende aftrekbare kosten zijn de hypotheekrenten. De mate van gerechtigdheid tot de woning en verschuldigdheid van de lening bepalen de omvang van de inkomsten en de aftrek. Als aftrekbare kosten kunnen verder periodieke betalingen van erfpacht en opstal in aanmerking worden genomen.

Aflossingen en premies voor verzekeringen die aan de hypotheek zijn gekoppeld zijn niet aftrekbaar.

Betaalde hypotheekrente als woonlast van de alimentatieplichtige

De onderhoudsplichtige met een eigen woning (hoofdverblijf) krijgt een bijtelling in box I van het eigenwoningforfait. De hypotheekrente die betrekking heeft op de eigenwoningschuld wordt in aanmerking genomen als aftrekbare kosten. Het saldo van het forfait minus de kosten is de aftrekpost belastbare inkomsten uit eigen woning.

Van een eigenwoningschuld is sprake tot het bedrag dat de lening is aangegaan, voor zover die betrekking heeft op de verwerving/onderhoud van die woning, en rekening houdend met een eventuele eigenwoningreserve en de aflossingseis. Ook na verkoop van de eigen woning kan onder omstandigheden nog sprake zijn van een eigenwoningschuld, zie hierna *Restschuld na verkoop*. Voor de belastingplichtige die wel een eigen woning heeft, maar geen of een geringe eigenwoningschuld, kan het eigenwoningforfait hoger zijn dan het bedrag waarvoor aanspraak kan worden gemaakt op aftrek. In dat geval is de aftrek in verband met geen of geringe eigenwoningschuld van toepassing (amendement Hillen). Dat leidt er toe dat de bijtelling van het eigenwoningforfait er niet toe kan leiden dat positieve inkomsten uit eigen woning in aanmerking worden genomen.

Een eigen woning in gezamenlijke eigendom leidt tot fiscaal partnerschap. Voor fiscale partners is het saldo van de belastbare inkomsten uit eigen woning en aftrekbare kosten een gemeenschappelijk inkomensbestanddeel, dat zij in hun aangifte vrij kunnen toerekenen.

LET OP Willekeurige toerekening

Het is mogelijk het saldo van de voordelen uit eigen woning (in het algemeen: de (hypotheek)rente en het eigenwoningforfait) fiscaal willekeurig toe te rekenen aan partners. Willekeurige toerekening betekent dat de partners onderling de percentages kunnen vaststellen zolang ze samen maar 100 % van het saldo in aanmerking nemen. Daarbij is niet van belang wie eigenaar is van de woning of wie de (hypotheek) schuld is aangegaan. Jaarlijks kunnen de partners een nieuwe keuze maken. In het kader van alimentatievaststelling beveelt de Expertgroep aan om in het geval de onderhoudsplichtige samenwoont met iemand die (wordt geacht) in zijn eigen levensonderhoud (te) voorzie(n)t, bij de berekening van de woonlasten aan elk van beiden, zowel in het bruto als ook in

het netto traject, de helft van het eigenwoningforfait en de hypotheekrente toe te rekenen.

Betaalde hypotheekrente naast woonlast alimentatieplichtige

Het vertrek uit een eigen woning doet in de regel niet de aansprakelijkheid voor de in verband met de financiering aangegane schuld eindigen. Dat leidt er in scheidingszaken vaak toe dat naast de nieuwe woonlast ook nog een bedrag aan hypotheekrente die betrekking heeft op het voormalige hoofdverblijf wordt doorbetaald. Die hypotheekrente kan betrekking hebben op een woning die geheel in eigendom is van de vertrokken partner, maar ook op een woning die gemeenschappelijk eigendom is.

Het vertrek uit de woning leidt ertoe dat de woning geen hoofdverblijf meer is en in beginsel niet meer aan de definitie van eigen woning voldoet. Dat kan gevolgen hebben voor de hypotheekrenteaftrek.

Als de voormalige fiscale partner of duurzaam gescheiden levende echtgenoot in de woning achterblijft, blijft de woning voor de vertrokken partner nog voor maximaal twee jaar na het vertrek als eigen woning kwalificeren. Gevolg is dat nog recht bestaat op de hypotheekrenteaftrek, voor zover deze betrekking heeft op diens aandeel in de woning.

Indien het ter beschikking stellen van de woning aan de gewezen fiscale partner of duurzaam gescheiden levende echtgenoot is te beschouwen als het voldoen aan een onderhoudsverplichting (familierechtelijke of dringende morele plicht, mits in rechte vorderbaar), ontstaat een persoonsgebonden aftrekpost tot het bedrag van het eigenwoningforfait, zodat per saldo geen bijtelling van het eigenwoningforfait plaatsvindt.

Voor degene die in de woning is achtergebleven, blijft de betaalde rente voor dat deel dat correspondeert met het aandeel in de eigendom van de woning gewoon aftrekbaar. Ook het eigenwoningforfait dient voor dat deel te worden aangegeven. Indien het genot van de woning door de vertrokken ex-partner op grond van een onderhoudsverplichting ter beschikking wordt gesteld, dient ook de andere helft van het eigenwoningforfait als periodieke uitkering te worden bijgeteld. Per saldo vindt bij de gerechtigde dan volledige bijtelling van het eigenwoningforfait plaats.

In scheidingsituaties komt het regelmatig voor dat de hypotheeklasten en andere gebruikerslasten, ook die ten behoeve van de ex-partner mede-eigenaar, door de meest kapitaalkrachtige van de twee worden voldaan. Gelet op de jurisprudentie kan het voor de onderhoudsgerechtigde schuldenaar voldoen van de woonlasten, waaronder de hypotheekrente, indien deze betaling als het voldoen aan een onderhoudsplicht kwalificeert, voor de onderhoudsplichtige als een aftrekbare betaling van alimentatie worden beschouwd. Bij de onderhoudsgerechtigde is het bedrag als periodieke uitkering belast, waartegenover dan weer de aftrek staat van de door die partij verschuldigde hypotheekrente op grond van de eigenwoningregeling (per saldo dus geen aftrek, maar wel bijtelling van het gehele forfait). Is van deze situatie van betaling van kosten in het kader van een onderhoudsverplichting sprake, dan dienen de voor de ander betaalde bedragen

niet hier, maar onder 138 te worden ingevuld. Bij het volledig betalen van rente door de partner die in de woning is achtergebleven, verdient het aanbeveling om rekening te houden met de omstandigheid dat in de praktijk – indien geen duidelijkheid bestaat over de vraag of en in welke mate wordt voldaan aan een onderhoudsverplichting – de voor een ander betaalde rente niet in aftrek wordt toegelaten. Deze rente dient in dat geval als niet aftrekbare rente bij de woonlasten onder 123 te worden meegenomen.

Toepassing van de overgangsregeling is beperkt tot een periode van twee jaar te rekenen vanaf de datum van duurzaam gescheiden leven. Nadien is deze regeling niet meer van toepassing en verschuift de voormalige echtelijke woning, voor degene die de woning niet meer bewoont, naar box III. De (hypotheek)rente voor het eigen deel is dan niet meer fiscaal aftrekbaar. Wel strekt de hypotheekschuld in mindering op de in box III te belasten rendementsgrondslag.

Zolang het fiscaal partnerschap doorloopt of wordt gekozen voor behandeling als partner, blijft de woning een vrij toerekenbaar gemeenschappelijk inkomensbestanddeel.

Leegstand

In geval de woning niet meer wordt bewoond door de voormalige fiscale partner of duurzaam gescheiden levende echtgenoot, kan de woning onder omstandigheden nog als eigen woning worden aangemerkt gedurende drie jaar na vertrek uit de woning, indien deze leeg staat en bestemd is voor de verkoop. Raadpleeg in voorkomende gevallen De Vakstudie Inkomstenbelasting 2001.

Restschuld na verkoop

Een restschuld ontstaat indien de verkoopprijs van de woning lager ligt dan de op de woning rustende eigenwoningschuld. Met ingang van 1 januari 2013 bestaat recht op aftrek van rente die wordt betaald op een schuld die de onderhoudsplichtige heeft als gevolg van een restschuld die is ontstaan in de periode van 29 oktober 2012 tot en met 31 december 2017.

Financiering in verband met uitkoop

Het komt voor dat de onderhoudsplichtige de voormalige echtelijke woning blijft bewonen, maar dan wel genoodzaakt is ter financiering van zijn overbedeling de hypotheek te verhogen. Extra woonlasten zijn daarvan het gevolg. Deze extra lasten - niet alleen de rente maar ook de 'vermogensvormende' aflossing / premie - worden in aanmerking genomen, in ieder geval tot het plafond van een redelijke totale netto woonlast¹³. Deze aanbeveling heeft als bezwaar dat de onderhoudsgerechtigde of rechthebbende voor de ontvangen overbedelingsuitkering moet boeten in de vorm van een lagere alimentatie. Het zou echter niet reëel zijn de onderhoudsplichtige te dwingen tot verhuizen als dit een

---

¹³ Vergelijk HR 20 oktober 1995, NJ 1996, 91

even hoge woonlast zou opleveren als de voormalige echtelijke woning met een verhoogde hypotheek.

Gebruiksvergoeding

Indien voor het genot en gebruik van de woning aan de vertrokken partij een vergoeding wordt betaald, is geen sprake van een ter beschikking stellen van de woning in het kader van een onderhoudsverplichting. De bewoner krijgt in dat geval geen bijtelling van het eigenwoningforfait voor het deel dat toebehoort aan een ander en ter beschikking wordt gesteld. Voor de ter beschikking steller bestaat in dat geval evenmin aanspraak op een persoonsgebonden aftrekpost ter hoogte van het met zijn aandeel in de woning corresponderende eigenwoningforfait. De vergoeding vormt voor de ontvanger netto inkomen (119) en voor de betaler een woonlast (123).

Kamerverhuurvrijstelling

Niet-tijdelijke verhuur van (een deel) van de eigen woning kan tot gevolg hebben dat (dat deel van) de woning niet meer als eigen woning kwalificeert en dat de woning in box III in aanmerking dient te worden genomen. Indien alleen een kamer wordt verhuurd, de verhuurinkomsten beperkt blijven tot een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag en overigens is voldaan aan de voorwaarden voor de kamerverhuurvrijstelling, blijft de woning echter geheel als eigen woning kwalificeren. De verhuurinkomsten van een kamer kunnen in dat geval als netto inkomsten in aanmerking worden genomen.

Gelet op de complexiteit van de eigenwoningregeling en de toepasselijkheid van verschillende regels in verschillende situaties verdient het aanbeveling in het voorkomende geval bijvoorbeeld De Vakstudie Inkomstenbelasting 2001 te raadplegen.

Zie 123 voor wat betreft de problematiek van onredelijke woonlast.

c. *Belastbare inkomsten eigen woning*

Dit is het saldo van het eigenwoningforfait verminderd met de aftrekbare kosten. Gelet op het amendement Hillen kan hier in beginsel geen positief bedrag verschijnen.

86 Premies voor lijfrenten

Premies voor lijfrente ter compensatie van een pensioentekort zijn in bepaalde omstandigheden aftrekbaar.

87 Premies voor uitkering bij invaliditeit, ziekte of ongeval

Deze premies zijn geheel aftrekbaar.

88 Vervallen

89 Uitgaven voor inkomensvoorzieningen

Dit is het totaal van de uitgaven (premies) lijfrente (86) en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (87).

91 Uitgaven voor specifieke zorgkosten en weekenduitgaven voor gehandicapten

Bepaalde zorgkosten zijn aftrekbaar. Om aftrekbaar te zijn, hoeven de zorgkosten niet voor de onderhoudsplichtige zelf gemaakt te zijn. Ook kosten voor zijn partner, de tot het gezin behorende kinderen jonger dan 27 of ernstig gehandicapten ouder dan 27 jaar of zorgafhankelijke ouders, broers of zusters, komen onder omstandigheden voor aftrek in aanmerking. Aanbevolen wordt om alleen met een eventueel fiscaal voordeel in verband met de zorgkosten van de onderhoudsplichtige zelf of zijn kinderen rekening te houden.

92 Scholingsuitgaven

Uitgaven voor het door de belastingplichtige volgen van een opleiding of studie met het oog op het verwerven van inkomen uit werk of woning zijn aftrekbaar voor zover de drempel wordt overschreden.

93 Persoonsgebonden aftrek

Bedoeld wordt het saldo van 91 en 92.

Niet alle persoonsgebonden aftrekposten worden bij de brutomethode in aanmerking genomen. Voor de persoonsgebonden aftrekposten in verband met de betaling van alimentatie is in de methode op andere wijze voorzien. De uitgaven voor monumentpanden en aftrekbare giften zijn verder buiten beschouwing gelaten, omdat deze aftrekposten worden geacht de woonlast te verminderen, dan wel te behoren tot de besteding van de vrije ruimte en als zodanig niet van invloed zijn op de alimentatieberekening.

94 Belastbaar inkomen uit werk en woning (I)

Het saldo van (a) t/m (h), de nummers 64, 75, 78, 81, 85, 89, 90 en 93 vormt de basis voor de berekening van de inkomensheffing in box I.

95 Inkomensheffing box I

De inkomensheffing in box I kent een progressief tarief met 4 schijven.

Box II Inkomen uit aanmerkelijk belang

Er is onder meer sprake van aanmerkelijk belang indien men, al dan niet tezamen met zijn partner, direct of indirect voor tenminste 5% van het geplaatste kapitaal aandeelhouder is.

96 en 97 Inkomen uit aanmerkelijk belang - reguliere voordelen

Voordelen die worden getrokken uit tot een aanmerkelijk belang behorende aandelen of winstbewijzen zijn reguliere voordelen. Te denken is aan dividend.

99 Persoonsgebonden aftrek (het niet in box I of III benutte deel)

Indien het inkomen in box I en box III onvoldoende is voor de verrekening van de persoonsgebonden aftrek, kan de aftrek worden verrekend met inkomen uit box II, maar niet verder dan tot nihil. Is ook dit inkomen onvoldoende, dan wordt de aftrek doorgeschoven naar een later jaar.

100 Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang

Dit is het inkomen uit aanmerkelijk belang, verminderd met de persoonsgebonden aftrek en eventuele verliezen uit voorgaande jaren.

101 Inkomstenbelasting box II

De inkomstenbelasting in box II kent een vast tarief van 25%.

Box III Inkomen uit sparen en beleggen

Bij het in aanmerking nemen van vermogen en schulden, wordt gekeken naar het saldo van de opbrengsten en de kosten. Zijn de inkomsten per saldo negatief, met andere woorden: is sprake van een last, dan dient te worden beoordeeld of deze lasten noodzakelijk zijn.

Vervolgens wordt aan de hand van de waarde van het vermogen minus de schulden, verminderd met het heffingvrije vermogen, vastgesteld wat de belastingdruk is in verband met de vermogensbestanddelen minus de schulden. Een belastingdruk die hoger is dan het saldo van de inkomsten en kosten heeft een negatieve invloed op de draagkracht. In dat geval dient te worden beoordeeld of deze vermindering van de draagkracht met het oog op de belangen van de onderhoudsgerechtigde noodzakelijk is.

102 Werkelijke of in redelijkheid te verwerven inkomsten (na aftrek van kosten)

Het gaat hier om daadwerkelijke of redelijkerwijs mogelijke opbrengsten uit:

- a. (rechten op) onroerende zaken
- b. (rechten op) bepaalde roerende zaken
- c. rechten op geld (en overige vermogensrechten)
verminderd met de
- d. rente en kosten van schulden.

Weliswaar wordt voor de inkomstenbelasting uitgegaan van een rendement van 2,02%, 4,33% of 5,38%, maar in werkelijkheid kan de opbrengst hoger maar ook lager zijn. Voor de berekening van de draagkracht is in beginsel het werkelijke of in redelijkheid te verwerven inkomen uit de diverse vermogensbestanddelen (inclusief die toebehoren aan kinderen waarover gezag wordt uitgeoefend) bepalend. Indien blijkt dat het vermogen door een van de wil van de onderhoudsplichtige afhankelijke oorzaak minder opbrengt dan redelijkerwijs te verwachten is, dan wordt een in redelijkheid te verwerven inkomen in aanmerking genomen. Brengt het vermogen meer op dan redelijkerwijs te verwachten is, dan wordt die meerdere opbrengst in aanmerking genomen.

Onder omstandigheden is interen op het vermogen niet uitgesloten.

Rente en kosten van schulden kunnen van de opbrengst worden afgetrokken voor zover deze schulden redelijk worden geacht, zie ook 18.

Waarschuwing: Als hier rentelasten worden verantwoord, is er geen plaats voor verwerking van diezelfde rentelasten in het draagkrachtloos inkomen ('onder de streep').

Het saldo van de inkomsten en uitgaven vormen de werkelijke vermogensinkomsten.

104/105 Rendementsgrondslag

Het voordeel uit sparen en beleggen wordt gesteld op 2,02%, 4,33% of 5,38% (forfaitair rendement 109) van de rendementsgrondslag aan het begin van het kalenderjaar, voor zover dat meer bedraagt dan het heffingvrij vermogen, indien van toepassing vermeerderd met de ouderentoeslag (106/107).

De rendementsgrondslag wordt gevormd door de waarde van de bezittingen genoemd onder 102 onder a, b en c, verminderd met de waarde van de schulden, mits deze laatste de drempel (per belastingplichtige) te boven gaan op de peildatum van 1 januari van het betreffende jaar. Belastingsschulden tellen daarbij niet mee. De inkomsten zijn voor de vaststelling van de rendementsgrondslag niet van belang.

De wet kent een aantal vrijstellingen, bijv.: bossen, natuurterreinen en landgoederen, voorwerpen van kunst en wetenschap, rechten op roerende zaken verkregen krachtens erfrecht, rechten op kapitaaluitkering die uitsluitend plaatsvinden bij overlijden, invaliditeit, ziekte of ongeval, spaartegoeden e.d. die worden aangehouden ingevolge de vitaliteitsregeling en groene beleggingen. Kwalificeert de verzekering als een kapitaalverzekering eigenwoning, dan behoort de waarde van de verzekering evenmin tot de rendementsgrondslag van box III.

De bezittingen en schulden worden in aanmerking genomen voor de waarde in het economisch verkeer. Voor de bepaling van de waarde kan in beginsel aansluiting worden gezocht bij de aangifte IB die is gedaan onder de Wet IB 2001 en de daarop volgende aanslag IB.

In geval van fiscaal partnerschap is sprake van een gezamenlijke rendementsgrondslag. De bezittingen en schulden worden gesaldeerd en verminderd met het heffingvrije vermogen van de belastingplichtige en zijn fiscale partner. Het saldo is vrij toerekenbaar. Indien van de alleenstaande norm wordt uitgegaan wordt aanbevolen alleen rekening te houden met de bezittingen en schulden van de onderhoudsplichtige.

106/107 Heffingvrij vermogen

a. Basisbedrag

Op de rendementsgrondslag dient het heffingvrije vermogen van ieder belastingplichtige in mindering te worden gebracht.

In geval van fiscaal partnerschap is sprake van heffingvrije vermogen van de belastingplichtige en zijn fiscale partner. Indien van de alleenstaande norm wordt uitgegaan wordt aanbevolen alleen rekening te houden met het heffingvrije vermogen van de onderhoudsplichtige.

Het heffingvrij vermogen kan worden verhoogd in geval van groene beleggingen.

Voor kinderen bestaat geen aparte aanspraak op heffingvrij vermogen.

b. Ouderentoeslag

Het heffingvrij vermogen wordt verhoogd bij de pensioengerechtigde leeftijd als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de AOW indien de gemiddelde rendementsgrondslag niet hoger is dan een in de wet vastgesteld bedrag. De hoogte van de ouderentoeslag is voorts afhankelijk van de hoogte van het inkomen in box I.

108 Grondslag forfaitair rendement

Dit is het saldo van 105 tot en met 107.

109 Forfaitair rendement 2,02%, 4,33% en 5,38%

Dit is het forfaitaire inkomen uit box III. Vanaf 1 januari 2017 is de forfaitaire bepaling van het inkomen uit vermogen gewijzigd. Hiervoor wordt de grondslag sparen en beleggen in box 3 toegerekend aan een spaardeel en een beleggingsdeel. De grondslag sparen en beleggen is de rendementsgrondslag verminderd met het heffingvrije vermogen. Voor de toerekening wordt gebruik gemaakt van 3 vermogensschijven. Over het spaardeel en het beleggingsdeel bij een rendementsgrondslag tot en met € 70.800 wordt een forfaitair rendement van 2,02%; van € 70.801 tot en met € 978.000 van 4,22% en boven € 978.000 van 5,38% in aanmerking genomen in box 3.

110 Persoonsgebonden aftrek (het niet in box I benutte deel)

Voor zover de persoonsgebonden aftrek het inkomen uit werk en woning (box I) van het kalenderjaar niet vermindert, vermindert de aftrek het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box III) van het jaar, maar niet verder dan tot nihil.

111 Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen

Dit is het forfaitair rendement verminderd met de persoonsgebonden aftrekpost.

112 Inkomstenbelasting box III

De inkomensbelasting van box III kent een vast tarief van 30%.

113 Inkomen voor aftrek inkomensheffing

Het totaal van 59, 60, 65, 76, 79, 98 en 102 vormt het werkelijke inkomen uit de boxen I, II en III. Dat hier wordt vermeld. Voor zover op dit inkomen reële kosten drukken die nog niet op deze opbrengst in mindering zijn gebracht, worden deze kosten onder de streep bij de lasten opgenomen.

114 Inkomensheffing box I en inkomstenbelasting boxen II en III

Het totaal van de onder 95, 101 en 112 berekende inkomensheffing en -belasting wordt hier vermeld.

115 Heffingskorting

De berekende belasting wordt vervolgens verminderd met het totaal aan heffingskortingen (116).

De algemene heffingskorting geldt voor iedereen. De arbeidskorting geldt voor ieder die met tegenwoordige arbeid, winst uit onderneming, loon of resultaat uit een werkzaamheid geniet, evenals voor degene die een uitkering uit hoofde van de Ziektewet ontvangt. Zie voor de voorwaarden van de andere kortingen de belastingalmanak.

NB: De gecombineerde heffingskorting kan nooit meer bedragen dan de verschuldigde (gecombineerde) inkomensheffing. Dit kan alleen anders zijn als er sprake is van fiscaal partnerschap van twee belastingplichtigen waarvan de één niets of weinig verdient waardoor deze partner de heffingskorting waar deze aanspraak op kan maken niet (geheel) kan verzilveren. Afhankelijk van het bedrag aan belasting verschuldigd door de fiscale partner, de leeftijd en de aanwezigheid van kinderen in het gezin kan in dat geval uitbetaling van de heffingskorting plaatsvinden. De uitbetaling kan niet meer bedragen dan het bedrag dat de meest verdienende partner maximaal verschuldigd is aan inkomensheffing minus de heffingskortingen waarop hij aanspraak kan maken.

116 Totaal heffingskortingen

Dit is het gezamenlijke bedrag van alle heffingskortingen.

117 Verschuldigde inkomensheffing

Dit is het bedrag van de berekende inkomstenbelasting, verminderd met de heffingskortingen.

118 Onbelast deel vakantiebonnen

Bij werknemers in sectoren waarin vakantiebonnen worden verstrekt dient, voor zover het niet om een WW-uitkering gaat, de onbelaste waarde van de vakantiebonnen hier opgegeven te worden. Dit onbelaste deel komt niet voor op de jaaropgave van de werkgever. Zie 45 en 60.

119a Netto inkomen (zie ook 7)

Indien er sprake is van ander inkomen van de onderhoudsplichtige, een door deze te ontvangen kindgebonden budget (zie 7 onder e, alleen in geval van kinderalimentatie) of van inkomen van zijn nieuwe partner die niet geheel in eigen onderhoud kan voorzien (zie 7 onder g, alleen in geval van partneralimentatie), dan dient dit inkomen hier netto te worden opgenomen.

Indien sprake is van netto inkomen van de partner, dan dient dit inkomen te worden verhoogd met het bedrag waarvoor deze partner aanspraak kan maken op uitbetaling van de heffingskorting.

119b Netto uitgaven pensioenvoorziening (vrijgesteld in box 3)

Met ingang van 1 januari 2015 is fiscaal gefaciliteerde pensioenopbouw mogelijk tot een brutoloon van maximaal € 105.075,= per jaar (stand per 1 januari 2018). Voor werknemers met een hoger loon is het mogelijk om, voor dat deel van het loon dat deze grens overstijgt, aan netto pensioensparen te doen.

Deze premie netto pensioensparen kan, indien deze recht geeft op een gezien het huidige inkomen, redelijke oudedagsvoorziening, in aanmerking worden genomen bij de bepaling van de draagkracht.

120 Besteedbaar inkomen per jaar na aftrek bijdrage ZVW

Ter bepaling van het besteedbare inkomen van de onderhoudsplichtige wordt de door de onderhoudsplichtige zelf verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (zie post 57) in mindering gebracht op het inkomen.

120a Netto besteedbaar inkomen voor kinderalimentatie

Ter bepaling van het besteedbaar inkomen voor kinderalimentatie wordt een eventueel fiscaal voordeel in verband met de eigen woning buiten beschouwing gelaten. Er kan rekening worden gehouden met de betaling van (niet-bovenmatige) uitgaven voor inkomensvoorzieningen (zie ook 4.5. Draagkrachtberekening ten behoeve van kinderalimentatie). Het aldus gevonden netto besteedbaar inkomen vormt de basis voor de berekening van de draagkracht conform de draagkrachtformule of -tabel. Voor de berekening van de draagkracht voor kinderalimentatie zijn de posten 122 tot en met 140 immers vervangen door de draagkrachtformule en -tabel, zie bijlage bij het Rapport.

121 Besteedbaar inkomen per maand voor partneralimentatie

Ter bepaling van het netto besteedbaar inkomen voor partneralimentatie wordt een

eventueel fiscaal in verband met de eigen woning wel in aanmerking genomen. De betaling van (niet-bovenmatige) uitgaven voor inkomensvoorzieningen komen hierna bij 125 aan de orde. Het aldus gevonden netto besteedbaar inkomen vormt de basis voor de berekening van de draagkracht voor de partneralimentatie.

122 Bijstandsnorm inclusief vakantiegeld

Zie post 9 en de verwijzing naar paragraaf 4.3. Verklaring van de begrippen.

123 Woonlasten (zie ook 10)

Hypotheekrente en erfpachtcanon

Het bij 83 opgevoerde bedrag, omgerekend naar een (bruto) maandbedrag, wordt hier ingevuld.

Hypotheekaflossing/premie levensverzekering

Aflossing van de hypotheek kan verplicht zijn gesteld. Aan de woning is verder regelmatig een verzekering gekoppeld, waarvoor premie wordt betaald. De premie is niet aftrekbaar.

Forfait overige eigenaarslasten

Hieronder vallen de premie voor een opstalverzekering, het eigenaarsdeel van de onroerende zaakbelasting, de polder- of waterschapslasten en onderhoudskosten. Voor deze posten wordt een forfaitair bedrag in aanmerking genomen van € 95 per maand, tenzij wordt aangetoond dat de kosten hoger zijn.

Korting wegens onredelijke woonlast

In individuele gevallen kan, gezien de persoonlijke omstandigheden en de woningmarkt ter plaatse, worden beoordeeld of de woonlasten redelijk zijn. Die beoordeling geldt het totaal van de woonlasten; bij een eigen woning met hypotheek het totaal van de netto woonlasten, dat wil zeggen de bruto lasten, verminderd met het fiscaal voordeel. Hierbij dient onderscheid te worden gemaakt in de woonlasten die de onderhoudsplichtige voor zichzelf betaalt en die welke hij ten behoeve van de onderhoudsgerechtigde betaalt. Uitsluitend de voor hemzelf betaalde woonlasten worden in aanmerking genomen bij de bepaling of sprake is van een onredelijke woonlast.

124 Ziektekosten (zie ook 11)

Ziektekosten kunnen uit de volgende posten bestaan:

- a. nominale premie basisverzekering ZVW
- b. premie aanvullende ziektekostenverzekering
- c. eigen risico, indien gerealiseerd en/of aannemelijk gemaakt
- d. (vervallen)
- e. zelf betaalde, niet-vergoede medische kosten.

Daarop strekt in mindering de van de belastingdienst ontvangen zorgtoeslag.

De door de werkgever/uitkeringsinstelling/onderhoudsplichtige afgedragen inkomensafhankelijke bijdrage ZVW is reeds hiervoor verdisconteerd.

*125 Premie voor uitkeringen bij ziekte, ongeval of invaliditeit /
oudedagsvoorziening/nabestaandenpensioen*

Bedoeld zijn de volgende premies:

- ter reparatie van het WAO/WIA-gat, ter dekking van een pensioenbreuk en ter dekking van het nabestaandenpensioengat voor zover door de werknemer zelf getroffen en betaald;
- ter dekking van ziekte gedurende het eerste jaar en arbeidsongeschiktheid nadien van een zelfstandige en een directeur-groootaandeelhouder (DGA) van een BV;
- voor de opbouw van een pensioen van een zelfstandige, ook bijvoorbeeld een levensverzekering met een lijfrenteclausule.

Ter toelichting dient nog het volgende. Een DGA is niet verzekerd voor de werknemersverzekeringen indien hij, al dan niet tezamen met zijn echtgenoot, 50% of meer 'aandeelstemmen' in de algemene vergadering van aandeelhouders kan uitbrengen.

Zowel ingeval er sprake is van een eenmanszaak als in geval van een besloten vennootschap zal de ondernemer zich privé moeten verzekeren voor de risico's van arbeidsongeschiktheid (ziekte/ invaliditeit).

De premie voor een oudedagsvoorziening, gesloten omdat men een deel van zijn pensioen vanwege pensioenverrekening dan wel -verevening mist, wordt in beginsel niet als noodzakelijke last beschouwd.

De opgegeven premies dienen redelijk te zijn in relatie tot het huidige inkomen en de al getroffen andere voorzieningen. Daarnaast kan ook een rol spelen het feit dat de onderhoudsplicht in beginsel in duur beperkt is.

Zie voor netto pensioensparen nummer 119b.

126 Kosten kinderopvang

Reële, noodzakelijke kosten van kinderopvang gemaakt om het inkomen te verwerven, worden na aftrek van de werkgeversbijdrage en de kinderopvangtoeslag volledig bij de berekening van het draagkrachtloos inkomen betrokken, tenzij bij de berekening van de behoefte van de kinderen al met deze kosten rekening is gehouden.

127 tot en met 131. Diverse lasten

Zie 13 t/m 17

132 Aflossing van schulden

Zie 18

Noodzakelijke aflossing van schulden die drukken op het besteedbaar inkomen kan hier in aanmerking worden genomen.

Uitsluitend indien de verschuldigde rente van schulden niet in aanmerking is genomen bij box III (werkelijke inkomsten), kunnen hier ook renten, indien noodzakelijk, in de beschouwing worden betrokken.

133 en 134 Herinrichtingskosten en Overige kosten en advocaatkosten
Zie 19 en 20.

135 Draagkrachtloos inkomen

De som van de in aanmerking te nemen lasten, inclusief de bijstandsnorm, wordt draagkrachtloos inkomen genoemd. Het is het gedeelte van het inkomen dat geen draagkracht oplevert.

136 Draagkrachtruimte

Het draagkrachtloos inkomen wordt afgetrokken van het besteedbaar inkomen. Wanneer het saldo positief is wordt dit draagkrachtruimte genoemd. Deze draagkrachtruimte wordt in een bepaalde verhouding, die vastligt in het draagkrachtpercentage, tussen onderhoudsplichtige en onderhoudsgerechtigde(n) verdeeld.

137 Draagkrachtpercentage

Van de gevonden draagkrachtruimte wordt een bepaald percentage, het draagkrachtpercentage, beschikbaar geacht voor alimentatie. Voor partneralimentatie bedraagt dit 60% voor een alleenstaande onderhoudsplichtige. Voor de verwerking van onderhoudsbijdragen en zorgkosten, zie paragraaf 5.3. Wanneer de onderhoudsplichtige een gezin onderhoudt kan eventueel een percentage van 45% worden toegepast. 'Gezin' wordt hier ruim opgevat: ieder die niet alleenstaande is heeft een gezin. Hieronder valt dus niet alleen de hertrouwde onderhoudsplichtige maar ook degene die samenwoont en ook de alleenstaande ouder die geen partner heeft maar wel een of meer kinderen verzorgt.

LET OP: Nieuwe partner

De samenwoning met een nieuwe partner wordt, indien die partner in eigen onderhoud kan voorzien, bij de keuze van de toe te passen norm buiten beschouwing gelaten. Zie 7 onder g en 9.

Voor de netto methode gelden deels andere draagkrachtpercentages (zie 23).

138 Alimentatie voor een (eerdere) ex-partner

Met uitzondering van het geval dat sprake is van kinderalimentatie (die immers voorrang heeft boven alle andere onderhoudsverplichtingen), moet de eerder vastgestelde alimentatie voor een ex-partner in beginsel als vaststaand worden meegenomen¹⁴.

De Expertgroep beveelt aan om de partneralimentatie hier af te trekken en niet vóór de berekening van het besteedbaar inkomen. De overweging daarbij is dat een draagkrachtberekening wordt gemaakt ter vaststelling van hetgeen de onderhoudsplichtige kan bijdragen, ongeacht of er één of meer ex-partners en/of kinderen uit één of meer huwelijken zijn en dat de draagkracht en het fiscaal voordeel geheel ten goede dient te komen aan de onderhoudsgerechtigden.

Op het moment dat voor de voormalige partner in het kader van een onderhoudsverplichting uitgaven voor rekening van de onderhoudsplichtige worden

---

¹⁴ HR 11 september 1992, NJ 1992, 745

gedaan, zoals hypotheekrente (zie 82 en 83), dienen deze uitgaven ook hier te worden meegenomen.

139 Voordeel in verband met alimentatie eerdere ex-partner

Betaalde partneralimentatie is geheel aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Deze aftrek wordt niet vóór de berekening van de belasting ingevuld. Het fiscaal voordeel dat de onderhoudsplichtige door deze aftrek geniet, werkt dus niet door in het besteedbaar inkomen en de draagkrachtruimte maar komt geheel ten goede aan de onderhoudsgerechtigden.

Voorbeeld: stel de alimentatie voor de eerste ex-partner bedraagt € 1.000,- per maand (€ 12.000,- per jaar), de man valt met € 5.000,- per jaar onder het hoogste belastingtarief, in 2014 52 % en met het restant van € 7.000,- onder het lagere tarief van destijds 42 %. Het belastingvoordeel bedraagt respectievelijk € 2.600,- en € 2.940,-, derhalve in totaal een belastingvoordeel van € 5.540,-. Dit laatste bedrag dient hier bij 139 te worden ingevuld. De netto alimentatie bedraagt dan € 2.400,- (€ 5.000,- - € 2.600,-) + € 4.060,- (€ 7.000,- - € 2.940,-) = € 6.460,-.

140 Beschikbaar voor kinderalimentatie (uit huidige of eerder huwelijk) en partneralimentatie

Indien zowel kinderalimentatie als partneralimentatie wordt gevraagd, moet de ruimte verdeeld worden. Op grond van artikel 1:400 van het Burgerlijk Wetboek heeft kinderalimentatie voorrang boven alle andere onderhoudsverplichtingen. Er is alleen ruimte voor partneralimentatie als het bedrag van 140 hoger is dan de verzochte kinderalimentatie, dan wel hoger is dan het bedrag van de vastgestelde totale behoefte en de eventueel geldende kinderalimentatie voor kinderen uit een eerder huwelijk.

141 Kinderalimentatie

Indien vaststelling van kinderalimentatie is verzocht moet, voor zover deze tussen partijen in geschil is, de behoefte van de kinderen worden vastgesteld. Zie hiervoor hoofdstuk 3.1, en de in de bijlage 'tarieven en tabellen' onder 28 opgenomen tabel 'eigen aandeel kosten van kinderen' met toelichting.

Het totale voor de kinderen te betalen bedrag wordt ingevuld, uiteraard tenzij de draagkracht reeds voor dat bedrag ontoereikend is. In het laatste geval wordt de bijdrage voor de kinderen in overeenstemming met de draagkracht vastgesteld en is er geen ruimte meer voor partneralimentatie.

Indien er kinderen uit twee huwelijken zijn, wordt de geldende kinderalimentatie hier ingevuld, tenzij de draagkracht te gering is om in de behoefte van alle kinderen te voorzien. In dat geval wordt de ruimte over alle kinderen gelijk verdeeld, tenzij er een aantoonbaar verschil in behoefte is¹⁵.

143 Resteert voor partneralimentatie

Het bedrag dat resteert is hetgeen de onderhoudsplichtige geacht wordt voor partneralimentatie te kunnen missen. Er kan echter veelal een hoger bedrag aan alimentatie worden opgelegd omdat het door de onderhoudsplichtige te behalen fiscaal

¹⁵ HR 13 december 1991, NJ 1992, 178

voordeel bij het thans gevonden bedrag wordt opgeteld. Dit belastingvoordeel ontstaat doordat betaalde partneralimentatie in beginsel integraal aftrekbaar is voor de inkomensheffing. Deze aftrek levert de onderhoudsplichtige een belastingbesparing op. Betaling van het gevonden bedrag genereert een fiscaal voordeel waarvan de omvang bepaald wordt door de percentages van de belastingschijven waarin de aftrek wordt gerealiseerd. Deze belastingbesparing wordt geheel aan de onderhoudsgerechtigde toegerekend. Dit betekent dat het bedrag dat de onderhoudsplichtige kan missen met de belastingbesparing wordt verhoogd.

Berekening bruto alimentatie

Algemeen

De becijferde netto partneralimentatie is één van de persoonsgebonden aftrekposten. Omdat het belastingvoordeel bij de netto partneralimentatie wordt opgeteld, verhoogt ook dit belastingvoordeel de persoonsgebonden aftrek. Bij de berekening van het belastingvoordeel moet de netto partneralimentatie gebruteerd worden. Dat houdt in dat moet worden nagegaan hoeveel er bruto in het concrete geval nodig is om de netto alimentatie te kunnen betalen. Dit bruto bedrag is de alimentatie inclusief belastingvoordeel.

De brutering vindt plaats in dezelfde volgorde waarin de persoonsgebonden aftrek op het belastbaar inkomen in mindering wordt gebracht. Daarom moet eerst worden gekeken naar box I. Is het belastbaar inkomen in box I minus de te betalen belasting in box I (met andere woorden, wat er netto in box I overblijft) lager dan de becijferde netto partneralimentatie, dan wordt voor het surplus becijferd of dit netto uit box III kan worden gehaald. Is ook het belastbaar inkomen uit sparen en beleggen (box III) minus de daarover te betalen belasting ontoereikend om het resterende deel van de netto alimentatie op te brengen, dan moet tot slot in box II worden nagegaan welk deel van het bruto inkomen nodig is om dat resterende deel te voldoen. De som van de gevonden bruto bedragen geeft de partneralimentatie inclusief belastingvoordeel.

Het bedrag dat de onderhoudsplichtige volgens het gekozen berekeningsstelsel voor zichzelf moet overhouden wordt hierdoor niet aangetast.

Als er bij 139 al belastingvoordeel is berekend, kunnen de bij 94, 100 en 111 gevonden bedragen niet zonder meer worden aangehouden. Door de verhoging van de persoonsgebonden aftrek op grond van 138 kan het belastbaar inkomen in box I, III en/of II immers gewijzigd zijn.

144 Wordt er minder netto partneralimentatie gevonden dan het netto inkomen in box I (d.w.z. het belastbaar inkomen in box I minus de inkomensheffing in box I) dan vindt de becijfering van het aan de alimentatiegerechtigde toe te rekenen belastingvoordeel geheel plaats in box I (volgens het stappenschema van Buijs). De boxen III en II blijven in dat geval buiten beschouwing.

145 Wordt meer netto partneralimentatie gevonden dan het hiervoor bedoelde netto inkomen in box I, dan dient ook het belastingvoordeel in (eerst) box III te worden becijferd. Dit belastingvoordeel wordt gevonden door:

- a. als de resterende netto alimentatie hoger is dan wat netto overblijft in box III: de in box III te betalen belasting te nemen;
- b. als de resterende netto alimentatie lager is dan wat netto overblijft in box III: de resterende netto alimentatie te vermenigvuldigen met het in box III te betalen percentage gedeeld door 100 verminderd met dat percentage.

Het aldus becijferde belastingvoordeel in box III dient te worden opgeteld bij het onder 145 becijferde bedrag, te weten de netto partneralimentatie vermeerderd met het belastingvoordeel in box I.

146 Wordt er meer netto partneralimentatie gevonden dan meergenoemd netto inkomen in box I en het netto inkomen in box III, dan wordt ten slotte becijferd welk belastingvoordeel in box II wordt behaald. Dit belastingvoordeel wordt gevonden door de resterende netto alimentatie te vermenigvuldigen met het in box II te betalen percentage gedeeld door 100 verminderd met dat percentage. De bruto partneralimentatie is in dat geval de som van de netto partneralimentatie vermeerderd met het belastingvoordeel in box I, het becijferde belastingvoordeel in box III en het becijferde belastingvoordeel in box II.

LET OP Het is mogelijk dat er meer belastingvoordeel wordt berekend dan er in feite gerealiseerd kan worden. Bij het berekenen van het voordeel is er immers geen rekening mee gehouden dat een deel van de belasting door de heffingskorting niet betaald hoeft te worden.

Aan het slot van de berekening moet daarom nog worden nagegaan of er moet worden gecorrigeerd voor de heffingskorting. Die correctie moet de omgekeerde weg afleggen, dus beginnen in box II, dan eventueel verder met box III en eindigen in box I.

7. AFWIJKING VAN HET REKENMODEL

In de volgende gevallen wordt afwijking van het rekenmodel aanbevolen:

- verwijtbaar, niet voor herstel vatbaar inkomensverlies van de onderhoudsplichtige;
- extra lasten in verband met verplichtingen die de onderhoudsplichtige niet uit het draagkrachtloos inkomen kan voldoen;
- schuldsanering;
- verpleging in een AWBZ instelling.

7.1. Inkomensverlies¹⁶

Indien een onderhoudsplichtige zelf een inkomensvermindering heeft veroorzaakt, hangt de beslissing om deze vermindering van inkomen bij de bepaling van zijn draagkracht al dan niet buiten beschouwing te laten af van het antwoord op de vraag of:

1. hij redelijkerwijs het oude inkomen weer kan verwerven en
2. of dit van hem kan worden gevegd.

Is het antwoord op beide vragen positief, dan kan worden uitgegaan van het oorspronkelijke inkomen. Is echter het antwoord op (één van) beide vragen negatief dan hangt het van de omstandigheden van het geval af of een inkomensvermindering geheel of ten dele buiten beschouwing moet blijven. In het bijzonder moet worden bezien of de onderhoudsplichtige uit hoofde van zijn verhouding tot de onderhoudsgerechtigde zich met het oog op diens belangen had behoren te onthouden van de gedragingen die tot inkomensvermindering hebben geleid. Is dat niet het geval dan wordt er gerekend met het nieuwe verminderde inkomen; is dat wel het geval dan wordt met het oude fictieve inkomen gerekend. Het buiten beschouwing laten van de inkomensvermindering mag er in beginsel niet toe leiden dat de onderhoudsplichtige, als gevolg van zijn aldus berekende fictieve draagkracht, bij de voldoening aan zijn onderhoudsplicht feitelijk niet meer over voldoende middelen van bestaan beschikt en in ieder geval niet over minder dan 90 % van de voor hem geldende bijstandsnorm, waarbij er in beginsel van uit wordt gegaan dat de kostendelersnorm als bedoeld in artikel 22a Participatiewet niet voor hem geldt.

7.2. Kinderalimentatie: extra lasten

7.2.1. Algemeen

Staan bepaalde niet vermijdbare en niet verwijtbare lasten vast, zoals betalingen in verband met de restschuld voor de voormalige echtelijke woning of andere (huwelijkse) schulden, dan kan daarmee rekening worden gehouden door het draagkrachtloos inkomen, zoals vermeld in de tabel, te verhogen.

Na verhoging wordt het draagkrachtloos inkomen in mindering gebracht op het netto besteedbaar inkomen. Van hetgeen overblijft, is in beginsel 70% beschikbaar voor kinderalimentatie. Bij de inkomens tussen € 1.350,- tot € 1.600,- kan dit percentage hoger liggen.

¹⁶ HR 23 januari 1998, NJ 1998, 707 en HR 9 juli 2010, NJ 2010, 399

Voorbeeld (NB: tabel 2013):

Behoefte van het kind is	€ 415,-
Netto besteedbaar inkomen ouder 1	€ 2.500,-
Draagkracht ouder 1	€ 630,-
Netto besteedbaar inkomen ouder 2	€ 1.500,-
Draagkracht ouder 2	€ 140,-
Zorgkorting	€ 62,-

In verband met een restschuld eigen woning betaalt ouder 1 (netto) rente van € 400,- per maand.

Op grond van de draagkrachttabel is het draagkrachtloos inkomen van ouder 1 € 1.600,-. Verhoging van dit bedrag met de extra last vanwege de restschuld leidt tot een draagkrachtloos inkomen van ouder 1 van € 2.000,-. De draagkracht vermindert dan tot 70% van € 500,-, is € 350,-. De gezamenlijke draagkracht is nog steeds voldoende om in de behoefte te voorzien, zodat ook met de zorgkorting rekening kan worden gehouden. Ouder 1 betaalt $350/490 \times 415 = 296 - 62 = € 234,-$.

7.2.2. Woonlasten

Betreft het extra lasten in verband met de (voormalige) eigen woning, terwijl die woning niet meer wordt bewoond door de onderhoudsplichtige maar wel door zijn voormalige partner, dan kan bij beide partijen het draagkrachtloos inkomen worden verhoogd met de som van de werkelijke eigen woonlast - in plaats van de forfaitaire woonlast - en de in aanmerking te nemen netto lasten met betrekking tot de (voormalige) eigen woning.

Voorbeeld (idem als hierboven in paragraaf 7.2.1.):

Behoefte van het kind is	€ 415,-
Netto besteedbaar inkomen ouder 1	€ 2.500,-
Extra last (netto)	€ 400,-
De werkelijke woonlast van ouder 1	€ 600,-
Draagkracht ouder 1	€ 455,-
Netto besteedbaar inkomen ouder 2	€ 1.500,-
De werkelijke woonlast van ouder 2	€ 150,-
Draagkracht ouder 2	€ 350,-
Zorgkorting	€ 62,-

De gezamenlijke draagkracht is nog steeds voldoende om in de behoefte te voorzien, zodat ook met de zorgkorting rekening kan worden gehouden. Ouder 1 betaalt $455/805 \times 415 = 234 - 62 = € 172,-$.

7.3. Kinderalimentatie: de aanvaardbaarheidstoets

Indien sprake is van extra lasten die niet op de voet van paragraaf 7.2 in aanmerking zijn genomen, kan aanleiding bestaan voor toepassing van de aanvaardbaarheidstoets.

In die gevallen waar sprake is van schulden, andere lasten of een lager inkomen dan € 1.350, kan de vaststelling van een bijdrage op basis van de tabel tot een onaanvaardbare situatie leiden voor de onderhoudsplichtige. Van een onaanvaardbare situatie is sprake indien de onderhoudsplichtige:

- bij de vast te stellen bijdrage niet meer in de noodzakelijke kosten van bestaan kan voorzien, of
- van zijn inkomen na vermindering van de lasten minder dan 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm overhoudt, waarbij er in beginsel van uit wordt gegaan dat de kostendelersnorm als bedoeld in artikel 22a Participatiewet niet voor hem geldt.

Het ligt op de weg van de onderhoudsplichtige om te stellen en te onderbouwen dat sprake is van lasten en dat de op basis van het rekenmodel vastgestelde bijdrage in dat specifieke geval niet aanvaardbaar is, alle omstandigheden in aanmerking genomen. Tot de omstandigheden die van belang zijn worden gerekend, de financiële situatie (inkomen en vermogen) van de onderhoudsplichtige, de noodzaak van de lasten, de mogelijkheid zich van de lasten te bevrijden, de verhouding tussen de onderhoudsplichtigen en de zorgregeling. Deze toets wordt desgevraagd uitgevoerd na de berekening maar vóór de vaststelling van de te betalen bijdrage.

Bij een beroep op de onaanvaardbaarheid wordt van de onderhoudsplichtige verwacht dat hij volledig en duidelijk – door middel van een overzicht van zijn inkomsten en uitgaven met onderliggende stukken – inzicht geeft in zijn inkomens- en vermogenspositie en zijn bestedingen. De rechter dient vervolgens te beoordelen of bij vaststelling van de volgens het rekenmodel berekende bijdrage onvoldoende rekening zou worden gehouden met alle omstandigheden die zijn draagkracht beïnvloeden, zodat geen sprake meer is van een bijdrage conform de wettelijke maatstaven. Bij die beoordeling dient onder meer de jurisprudentie van de Hoge Raad op het gebied van draagkracht (verdien capaciteit), fictieve draagkracht en schulden tot zijn recht te komen.

In dat verband spelen de verwijtbaarheid en de mogelijkheid tot vermindering van de lasten een rol. Bij de invulling van deze begrippen wordt aangesloten bij de jurisprudentie.

Verwijtbaarheid

In geval sprake is van een groter beslag van de uitgaven op het inkomen dan redelijkerwijs kan worden verwacht, dient te worden onderzocht of de onderhoudsplichtige zich uit hoofde van zijn verhouding tot de onderhoudsgerechtigde met het oog op diens belangen had behoren te onthouden van de gedraging die tot zodanige verhoging van zijn noodzakelijke uitgaven heeft geleid, dat hij – gelet op zijn inkomen en de daarbij redelijke lasten – de bijdrage volgens het rekenmodel niet kan voldoen. Als de onderhoudsplichtige de zwaardere lasten uit hoofde van zijn verhouding en met oog op de belangen van de onderhoudsgerechtigde had dienen te voorkomen, is sprake van verwijtbare lasten. Bij lasten en schulden kan verwijtbaarheid bijvoorbeeld aan de orde zijn als deze onnodig zijn aangegaan of hebben voortbestaan.

Vermijdbaarheid/mogelijkheid tot herstel draagkracht

Indien:

- de mogelijkheid bestaat om zich van de last of schuld te bevrijden; of
- de mogelijkheid bestaat om daarvoor een regeling te treffen;

dan kan de onderhoudsplichtige de lasten die uitgaan boven de redelijke lasten vermijden. Betreft de regeling een periodieke aflossing, dan geldt voor dat deel van de lasten dat niet de mogelijkheid bestaat om de lasten te vermijden of zich daarvan te bevrijden.

Er zijn verschillende situaties te onderscheiden:

1. Zijn de lasten verwijtbaar en kan de onderhoudsplichtige zich van de schuld bevrijden of daarvoor een regeling treffen, dan bestaat geen grond voor afwijking van het rekenmodel en wordt alleen rekening gehouden met de redelijke (forfaitaire) uitgaven die ten laste van inkomen komen (draagkrachttabel).
2. Zijn de lasten verwijtbaar, maar bestaat geen mogelijkheid deze te vermijden of zich daarvan te bevrijden, dan dient te worden gezien of de lasten uit de post onvoorzien en de vrije ruimte kunnen worden voldaan. Is dat niet het geval, dan dient een onderzoek naar de draagkracht plaats te vinden. In dat geval is die onderhoudsbijdrage verschuldigd die:
  - de onderhoudsplichtige, de lasten in aanmerking genomen, in staat stelt de noodzakelijke kosten van levensonderhoud te voldoen, dan wel
  - voor de onderhoudsplichtige van zijn inkomen 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm vrij laat, waarbij er in beginsel van uit wordt gegaan dat de kostendelersnorm als bedoeld in artikel 22a Participatiewet niet voor hem geldt.
3. Zijn de lasten niet verwijtbaar en kan de onderhoudsplichtige zich daarvan bevrijden of daarvoor een regeling treffen, dan bestaat geen grond voor afwijking van het rekenmodel en wordt alleen rekening gehouden met de redelijke (forfaitaire) uitgaven die ten laste van het inkomen komen (draagkrachttabel).

De eventuele afwijzing van een van onderbouwing voorzien aanvaardbaarheidsverweer dient te worden gemotiveerd. Zonder volledig inzicht is een goede uitvoering van de aanvaardbaarheidstoets niet mogelijk. Bij gebreke van een afdoende onderbouwing kan de stelling dat draagkracht ontbreekt worden gepasseerd.

7.4. Schuldsanering

In geval een onderhoudsplichtige is toegelaten tot de wettelijke schuldsanering natuurlijke personen (WSNP), bestaat voor de ouder de mogelijkheid om de rechter-commissaris te verzoeken bij de vaststelling van het vrij te laten bedrag (VTLB) rekening te houden met de zorg- of onderhoudsverplichting voor zijn kinderen. Onder omstandigheden mag van de onderhoudsplichtige ouder worden verwacht van deze mogelijkheid gebruik te maken, bijvoorbeeld indien duidelijk is dat de financiële positie van de ouders gezamenlijk zodanig is dat sprake is van klemmend tekort om in de behoefte van de kinderen te voorzien. Houdt de rechter-commissaris geen rekening met de zorg- of onderhoudsverplichting of is een toegekende correctie onvoldoende om aan de alimentatieplicht te voldoen, dan wordt aanbevolen de te betalen bijdrage op nihil te bepalen, althans te verlagen, in ieder geval voor de duur van de schuldsanering.

De rechter-commissaris kan bij het vaststellen van de VTLB voor de alimentatiegerechtigde rekening houden met de omstandigheid dat de ontvangen kinderalimentatie in mindering wordt gebracht op de Participatiewetuitkering.

7.5. Verpleging in een instelling voor langdurige zorg

Een onderhoudsplichtige die wordt verpleegd in een instelling voor langdurige zorg is daarvoor een eigen bijdrage verschuldigd. Conform de handelwijze van het CAK wordt deze bijdrage vastgesteld op basis van het verzamelinkomen van de onderhoudsplichtige. Er kan onder omstandigheden rekening gehouden worden met een onderhoudsverplichting jegens kinderen en jongmeerderjarigen. Het verdient de aanbeveling de draagkracht aldus te berekenen dat het netto inkomen van de onderhoudsplichtige wordt verminderd met de noodzakelijke lasten (denk aan kleding en ontspanning en de eigen bijdrage).

BIJLAGE 2

Bijlage 2018 (tweede helft) bij het rapport van de Expertgroep Alimentatienormen

In deze versie van de bijlage (juli 2018) bij het rapport Alimentatienormen is een aantal aanpassingen doorgevoerd. Deze aanpassingen houden verband met:

- de wijzigingen in de Participatiewet per 1 juli 2018. Deze wijzigingen zijn het gevolg van de Wet inkomensaanvulling 2005. Door deze wet veranderen de bedragen van de uitkeringen die zijn afgeleid van het netto minimumloon en vindt een aanpassing in de berekening van het vakantiegeld plaats.

Deze bijlage wordt gepubliceerd op de [pagina van de Expertgroep Alimentatienormen](http://www.rechtspraak.nl) op www.rechtspraak.nl

mr. K.M. Braun, senior rechter rechtbank Den Haag, voorzitter
mr. J.A.M.H. de Wit, stafjurist rechtbank Midden-Nederland, ambtelijk secretaris

Secretariaat:
p/a rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht,
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

MODEL VOOR DE NETTOMETHODE (tarieven van juli 2018)

Nettomethode: berekening draagkracht voor (box 1-) inkomen tot € 1.400 bruto per maand, mits geen sprake is van fiscale voordelen of bijtellingen en de inkomensafhankelijke combinatiekorting.

Inkomen uit dienstbetrekking/uitkering - gegevens uit loon- of uitkeringsspecificatie Inkomsten

Inkomsten

1	Netto arbeidsinkomen uit dienstbetrekking	€	+	
2	Netto AOW-uitkering	€	+	
3	Netto-uitkering andere sociale verzekeringswetten	€	+	
4	Vakantietoeslag 8 %	€	+	
5	Netto arbeidsinkomen bouw ¹ inclusief 100% waarde vakantiebonnen, 46 werkweken per jaar	€	+	
6	Netto pensioen (vakantietoeslag niet altijd inbegrepen)	€	+	
7	Ander netto inkomen (bijv. kleine bijverdiensten en KGB)	€	_____	+
8	Totaal netto inkomen		€	_____ +

Lasten

9	Bijstandsnorm inclusief vakantiegeld	€	+	
	21-66 jaar ²			
	> 66 jaar ³			
	Gehuwden € 1.424			
	Alleenstaande € 997			
10	Woonlasten			
	Kale huur	€	+	
	af: huurtoeslag	€	-	
	af: "gemiddelde basishuur" : € 222	€	-	
	af: bijdrage partner in woonlast/korting onredelijke woonlast	€	-	
11	Ziektekosten			
a.	nominale premie basisverzekering ZVW	€	+	
b.	premie aanvullende ziektekostenverzekering	€	+	
c.	verplicht eigen risico € 385,- per jaar, indien gerealiseerd			
	vrijwillig eigen risico, indien gerealiseerd	€	+	
d.	op aanslag zelf betaalde inkomensafhankelijke bijdrage	€	+	
e.	zelf betaalde niet vergoede medische kosten	€	+	
	af: in bijstandsnorm begrepen nominaal deel premie ZVW			
	€ 35,- p.m. alleenstaande / € 82,- p.m. echtpaar	€	-	
	af: Zorgtoeslag	€	-	
12	Zelf betaalde premie arbeidsongeschiktheidsverzekering (bijvoorbeeld WAO/WIA-gat)/premie ouderdagsvoorziening	€	+	
13	Premie begrafenisverzekering (vervallen)	€	+	
14	Kosten omgangsregeling	€	+	
15	Andere bijzondere kosten	€	+	
16	Werkelijke verwervingskosten	€	+	
17	Studiekosten	€	+	
18	Rente en aflossing schulden	€	+	
19	Herinrichtingskosten	€	+	
20	Overige kosten	€	_____	+
21	Draagkrachtloos inkomen		€	_____ -
22	Draagkrachtruimte		€	
23	Beschikbaar: 50 % (gezin) en 60% (partneralimentatie) van de draagkrachtruimte	€	+	
24	Alimentatieverplichtingen jegens kinderen (tot 1 april 2013) Indien er kinderen uit twee huwelijken zijn, de geldende kinderalimentatie hier aftrekken tenzij de draagkracht te gering is om in de behoefte van alle kinderen te voorzien, in welk geval voor alle kinderen de ruimte wordt berekend waarna de ruimte over alle kinderen gelijk wordt verdeeld tenzij er een aantoonbaar verschil in behoefte is	€	-	

¹ Vanaf 2010 bedraagt het belaste en onbelaste deel resp. 99% en 1%

² Tot 66 jaar

³ Vanaf 66 jaar

25	Er resteert	€	(a)
26	Kinderalimentatie (totaal voor alle kinderen)	€ _____ -	

MODEL VOOR DE BRUTOMETHODE (tarieven van juli 2018)

Brutomethode: berekening draagkracht voor inkomens vanaf € 1.400 bruto per maand van bruto naar netto (bedragen per jaar) of in geval fiscale voordelen, bijtellingen, box 3-vermogen of de inkomensafhankelijke combinatiekorting een rol spelen.

BOX I : INKOMEN UIT WERK EN WONING

Loon

41	Bruto arbeidsinkomen uit dienstbetrekking	€	+
42	Bruto AOW-uitkering (geen premies werknemersverzekeringen)	€	+
43	Bruto uitkering andere sociale verzekeringswetten	€	+
44	Vakantietoeslag 8%	€	+
45	Bruto arbeidsinkomen bouw inclusief belast deel waarde vakantiebonnen, 46 weken (zie 118 onbelast deel) ⁴	€	+
46	Inkomsten uit overwerk	€	+
47	13de maand / 14de periode	€	+
48	Belaste gratificaties, tantièmes, eindejaarsuitkering	€	+
49	Belaste onkostenvergoeding	€	+
50	Bruto pensioen (vakantietoeslag niet altijd inbegrepen)	€	+
		€	

Pensioenpremies

51	Ingehouden pensioenpremie	€	-
52	VUT / FPU-premie e.d.	€	-
53	Aanvullende pensioenpremie / premie reparatie WAO/ WIA-gat (ingehouden door werkgever)	€	-
54	Loon voor de premies werknemersverzekeringen	€	(A)

Premies werknemersverzekeringen (NB premie-inkomensgrens)

55	Premie WW	€	-
56	Premie arbeidsongeschiktheidsverzekering in verband met reparatie WAO/WIA-gat (collectieve regeling, premie ingehouden door werkgever)	€	-

Premie Zorgverzekeringswet

57	(Op aanslag betaalde) inkomensafhankelijke bijdrage ZVW ⁵ (resp. 5,65% en 6,90% over maximaal bijdrageloon € 54.614)	€	
58	Belaste bijdrage in de ziektekosten	€	+
59	Inkomsten uit arbeid	€	

Alternatief:

60	Loon volgens de jaaropgaaf (minus fiscaal belaste bijtelling privé gebruik leaseauto) ⁶	€	
----	---	---	--

⁴ Vanaf 2010 bedraagt het belaste en onbelaste deel resp. 99% en 1%

⁵ M.i.v. 1.1.2013 betaalt:

- de werkgever of de uitkeringsinstantie de zogenoemde werkgeversheffing ZVW. Dit bedrag wordt niet ingehouden op het loon of de uitkering en de werkgever of uitkeringsinstantie betaalt ook geen vergoeding meer.
- de onderhoudsplichtige zelf de inkomensafhankelijke bijdrage ZVW. Indien sprake is van een werkgever of uitkeringsinstantie, houdt deze de bijdrage in op het loon.

Hier dient uitsluitend de door de onderhoudsplichtige zelf (op aanslag) betaalde of op diens loon of uitkering ingehouden bijdrage te worden opgenomen. De werkgeversheffing wordt buiten beschouwing gelaten.

⁶ M.i.v. 2012 is de spaarloon- en levensloopregeling vervallen, met uitloop voor bestaande levensloopregelingen

Werknemersaftrek

61	Fietsaftrek (vervallen)	€	-	
62	Reisaftrek	€	-	
63	Zeedagenaftrek (vervallen)	€	_____	
64	Belastbaar loon	€	_____	(a)

Winst uit onderneming

65	Te verwachten beschikbare winst	€	+	
66	Aftrekbeperkingen	€	+	
67	Investeringsaftrek	€	-	
68	Scholingsaftrek (vervallen)	€	-	
69	Fiscale oudedagsreserve	€	_____	
70	Winst uit onderneming	€		

Ondernemersaftrek

71	Zelfstandigenaftrek	€	-	
72	Speur- en Ontwikkelingsaftrek	€	-	
73	Meewerkaftrek	€	-	
74	Stakingsaftrek MKB-winstvrijstelling 14%	€	_____	
75	Belastbare winst uit onderneming	€	_____	(b)
76	Resultaat uit overige werkzaamheden	€	+	
77	Aftrekbeperkingen	€	_____	
78	Belastbaar resultaat uit overige werkzaamheden	€	_____	(c)
79	Periodieke uitkeringen en verstrekkingen	€	+	
80	Aftrekbare kosten (vervallen)	€	_____	
81	Belastbare periodieke uitkeringen en verstrekkingen	€	_____	(d)
82	Eigenwoningforfait	€	+	
83	Rente en kosten van (hypothecaire) schulden in verband met de eigen woning	€	-	
84	Periodieke betalingen van erfpacht e.d.	€	_____	
85	Belastbare inkomsten uit eigen woning	€	_____	(e)
86	Premies voor lijfrenten	€	+	
87	Premies voor uitkering bij invaliditeit, ziekte of ongeval	€	+	
88	Premies WAZ (vervallen)	€	_____	
89	Uitgaven voor inkomensvoorziening	€	_____	(f)
90	Uitgaven voor kinderopvang	€	_____	(g)
91	Buitengewone uitgaven (drempel!)	€	+	
92	Scholingsuitgaven (drempel!)	€	_____	
93	Persoonsgebonden aftrek (hier geen alimentatie opnemen)	€	_____	(h)
94	Belastbaar inkomen uit werk en woning (saldo van a t/m h)	€	_____	(I)
	Schijf I tot en met 20.142			
	36,55 % / 18,65 %	€	+	
	Schijf II € 20.143 tot en met € 33.994			
	40,85 % / 22,95 %	€	+	
	Schijf III € 33.995 tot en met € 68.507			
	40,85 %	€	+	
	Schijf IV € 68.508 of meer			
	51,95 %	€	_____	
95	Inkomensheffing Box I	€	_____	

BOX II : INKOMEN UIT AANMERKELIJK BELANG

96	Reguliere voordelen (met name dividend)	€	+	
97	Vervreemdingsvoordelen (vervallen)			
98	Inkomen uit aanmerkelijk belang	€	_____ +	
99	Persoonsgebonden aftrek (het niet in Box I of III benutte deel)	€	_____ -	
100	Belastbaar inkomen uit aanmerkelijk belang	€	.....	(II)
101	Inkomstenbelasting (vast tarief 25%) box II:	€	.....	

BOX III : INKOMEN UIT SPAREN EN BELEGGEN

102	Werkelijke of in redelijkheid te verwerven inkomsten (na aftrek van kosten) uit:				
	a. (rechten op) onroerende zaken	€		+	
	b. (rechten op) bepaalde roerende zaken	€		+	
	c. rechten op geld (en overige vermogensrechten)	€	_____	+	
		€			
	d. rente en kosten van schulden	€	_____	-	
103	Werkelijke vermogensinkomsten	€	_____	-	
104	Rendementsgrondslag				
	Waarde aan het begin van het jaar van:				
	a. onroerende zaken	€		+	
	b. (bepaalde) roerende zaken	€		+	
	c. geld en vermogensrechten	€		+	
	d. schulden (drempel!)	€	_____	-	
		€		+	
	Waarde aan het eind van het jaar van: (vervallen)				
105	Rendementsgrondslag	€			
106	Heffingvrij vermogen ⁷	€		-	
107	Toeslagen	€	_____	-	
108	Grondslag forfaitair rendement	€			
109	Forfaitair rendement 2,02%, 4,33% en 5,38% ⁸	€		+	
110	Persoonsgebonden aftrek (het niet in box I benutte deel)	€	_____	-	
111	Belastbaar inkomen uit sparen en beleggen	€	.....		(III)
112	Inkomstenbelasting (vast tarief: 30 %) box III	€	.....		
113	Inkomen voor aftrek inkomensheffing: het saldo van 59 of 60, 65, 76, 81, 98 en 103	€		+	
114	Inkomensheffing box I en inkomstenbelasting box II en III totaal (gecombineerde inkomensheffing): het saldo van 95, 101 en 112	€		-	
115	<u>Heffingskorting:</u>				
	• algemene heffingskorting	€		+	
	• arbeidskorting	€		+	
	• werkbonus ⁹	€		+	
	• inkomensafhankelijke combinatiekorting	€		+	
	• (alleenstaande) ouderenkorting	€		+	
	• andere kortingen ¹⁰	€	_____	+	
116	Standaardheffingskorting	€	_____	+	
117	Verschuldigde inkomensheffing	€		-	
118	Onbelast deel waarde vakantiebonnen	€		+	

⁷ Verhoging i.v.m. diverse soorten vrijstellingen (bijvoorbeeld groene beleggingen)

⁸

Schijf	Grondslag sparen en beleggen	percentage 0,36%	percentage 5,38%	Forfaitair rendement
1	Tot en met € 70.800	67%	33%	2,02%
2	€ 70.801 tot en met € 978.000	21%	79%	4,33%
3	€ 978.001 of meer	0%	100%	5,38%

⁹ Werkbonus is vervallen per 1-1-2018.

¹⁰ Bijvoorbeeld: jong-gehandicaptenkorting en box 3-kortingen.

119a	Netto inkomsten (waaronder KGB)		€	+
119b	Netto uitgaven pensioenvoorziening (vrijgesteld in box 3)		€ _____ -	
	Besteedbaar inkomen per jaar vóór aftrek van de verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage ZVW ¹¹		€	
	af: door werkgever/uitkeringsinstantie ingehouden inkomensafhankelijke bijdrage ZVW (vervallen)		€ _____ -	
	af: premie netto pensioensparen		€ _____ -	
120	Besteedbaar inkomen per jaar na aftrek van de verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage ZVW en premie netto pensioensparen		€ _____	
120a	Netto besteedbaar inkomen per jaar voor kinderalimentatie (fiscaal voordeel in verband met eigen woning buiten beschouwing gelaten en verminderd met (niet-bovenmatige) uitgaven voor inkomensvoorzieningen)		€ _____	

Inkomsten

121	Besteedbaar inkomen per maand (1/12) transporteren	€	+
-----	--	---	---

Lasten

122	Bijstandsnorm inclusief vakantiegeld	€	+
	21-66 jaar ¹²		
	> 66 jaar ¹³		
	Gehuwden	€ 1.424	€ 1.533
	Alleenstaande	€ 997	€ 1.121
123	Woonlasten		
	kale huur	€	+
	af: huurtoeslag	€	-
	Hypotheekrente	€	+
	Hypotheekaflossing / premie levensverzekering	€	+
	Erfpachtcanon	€	+
	Forfait overige eigenaarlasten (premie opstalverzekering, aanslag OZB, polderlasten, waterschapslasten, onderhoud):		
	€ 95	€	+
	af: "gemiddelde basishuur": € 222	€	-
	af: bijdrage partner in woonlast/korting onredelijke woonlast	€	-
124	Ziektekosten	€	+
	a. nominale premie basisverzekering ZVW	€	+
	b. premie aanvullende ziektekostenverzekering	€	+
	c. verplicht eigen risico € 385,- per jaar, indien gerealiseerd	€	+
	vrijwillig eigen risico, indien gerealiseerd	€	+
	d. door werkgever/uitkeringsinstantie afgedragen inkomensafhankelijke bijdrage ZVW (vervallen)		
	e. op aanslag zelf betaalde inkomensafhankelijke bijdrage ZVW (vervallen)	€	+
	f. zelf betaalde, niet vergoede medische kosten	€	+
	af: - in bijstandsnorm begrepen nominaal deel premie ZVW		
	€ 35,- p.m. alleenstaande / € 82,- p.m. echtpaar	€	-
	- zorgtoeslag	€	-
125	Premies voor uitkering bij ziekte, ongeval of invaliditeit, oudedagsvoorziening (bij werknemers voor zover niet door werkgever in te houden maar zelf te betalen, bijv. reparatie WAO/WIA-gat)	€	+
126	Kosten kinderopvang	€	+
127	Premie begrafenisverzekering (vervallen)	€	+
128	Kosten omgangsregeling	€	+
129	Andere bijzondere kosten	€	+
130	Werkelijke verwervingskosten	€	+
131	Studiekosten	€	+
132	Aflossing schulden	€	+
133	Herinrichtingskosten	€	+
134	Overige kosten	€ _____	+
135	Draagkrachtloos inkomen		€ _____ -

¹¹ Zie noot 5 bij post 57

¹² Zie noot 2

¹³ Zie noot 3

136 Draagkrachtruimte €

Berekening van de draagkracht

137	Beschikbaar: bij partneralimentatie 45 % (gezin), 60 % (alleenstaande) van de draagkrachtruimte	€	+
138	Alimentatieverplichtingen (eerdere) ex-partner ¹⁴	€	-
139	Voordeel i.v.m. betaalde alimentatie (eerdere) ex-partner	€	_____ +
140	Beschikbaar voor kinderalimentatie (uit het huidige of een eerder huwelijk) en Partneralimentatie	€	_____ +
141	Kinderalimentatie	€	-
142	Voordeel i.v.m. uitgaven voor levensonderhoud van Kinderen (vervallen)	€	_____ +
143	Resteert voor partneralimentatie (zonder toerekening van belastingvoordeel)	€	_____ +
144	Indien het saldo van het belastbaar inkomen van Box I minus de inkomensheffing in Box I hoger is dan de netto alimentatie, kan het belastingvoordeel worden berekend volgens de methode "Buijs" ¹⁵ .		
	Netto alimentatie per jaar (12 x post 143)	€	_____ (NA)
stap 1	De netto alimentatie noemen we (NA). Het belastbaar inkomen in Box I (post 94, eventueel verminderd na verhoging van de persoonsgebonden aftrek op grond van 139) noemen we (BI)		
stap 2	Is (BI) kleiner dan of gelijk aan € 20.142? <i>Ga dan naar stap 14.</i>		
stap 3	Is (BI) kleiner dan of gelijk aan € 33.994? <i>Ga dan naar stap 11.</i>		
stap 4	Is (BI) kleiner dan of gelijk aan € 68.507? <i>Ga dan naar stap 8.</i>		
stap 5	Bereken [(BI) - 68.507] x 0,481	€	_____ (P)
stap 6	Is (P) groter dan (NA), bereken dan (NA) x 2,081 <i>En ga naar stap 15</i>	€	_____ +
stap 7	Bereken (P) x 2,081 Bereken (NA) - (P)	€	_____ + _____ (NA)
	(NA) heeft dus een nieuwe waarde gekregen, (BI) stellen we nu op € 68.507		
stap 8	Bereken [(BI) - 33.994] x 0,592	€	_____ (P)
stap 9	Is (P) groter dan (NA) bereken dan (NA) x 1,691 <i>En ga naar stap 15</i>	€	_____ +
stap 10	Bereken (P) x 1,691 Bereken (NA) - (P)	€	_____ + _____ (NA)
	(NA) heeft dus een nieuwe waarde gekregen, (BI) stellen we nu op € 33.994		
stap 11	Bereken [(BI) - 20.142] x 0,592 Alimentatieplichtige 66 jaar of ouder? Bereken [(BI) - 20.142] x 0,771	€	_____ (P) _____ (P)
stap 12	Is (P) groter dan (NA) bereken dan (NA) x 1,691 Alimentatieplichtige 66 jaar of ouder? Bereken (NA) x 1.298	€	_____ + _____ +
stap 13	Bereken (P) x 1,691 Alimentatieplichtige 66 jaar of ouder? Bereken (P) x 1.298 Bereken (NA) - (P)	€	_____ + _____ + _____ (NA)
	(NA) heeft dus een nieuwe waarde gekregen		
stap 14	Bereken (NA) x 1,576 Alimentatieplichtige 66 jaar of ouder? Bereken (NA) x 1,229	€	_____ + _____ +
stap 15	Beschikbaar voor partneralimentatie per jaar Tel alle bedragen in de rechterkolom op	€	_____ +

¹⁴ Ook eventueel in dat verband doorbetaalde hypotheekrente

¹⁵ Voor de gehanteerde bedragen en schijfpercentages wordt verwezen naar de belastingtabellen. Het belastingvoordeel per schijf wordt gevonden door toepassing van de formule $100 \div [100 - \text{het schijfpercentage}]$ (stappen 6 en 7, 9 en 10, 12, 13 en 14) en de formule $[100 - \text{schijfpercentage}] \div 100$ (stappen 5, 8 en 11). De uitkomsten zijn afgerond.

145	<p>Is bedoeld saldo lager dan de netto alimentatie, dan kan de bruto alimentatie aldus worden berekend:</p> <ul style="list-style-type: none"> - netto alimentatie per jaar - inkomensheffing in Box I <p>Totale som netto alimentatie en belastingvoordeel in Box I</p> <p>Netto alimentatie</p> <p>Belastbaar inkomen Box I</p> <p>Inkomensheffing in Box I</p> <p>Verschil (VS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dit verschil (VS) delen door 0,7 (Box III) Indien laatstbedoeld bedrag lager is dan het belastbaar inkomen van Box III (LET OP: bij toepassing van 139 moet worden vergeleken met de daar verkregen bedragen): - 30 % van dit bedrag <p>Bruto alimentatie</p>	<p>€ _____ +</p> <p>€ _____ +</p> <p>€ _____ + € _____ +</p> <p>€ _____ +</p> <p>€ _____ -</p> <p>€ _____ € _____ -</p> <p>€ _____</p> <p>€ _____</p> <p>€ _____</p> <p>€ _____ +</p> <p>€ _____</p>
146	<p>Indien dit bedrag (laatstbedoeld verschil (VS) gedeeld door 0,7) hoger is dan het belastbaar inkomen van Box III (evt. na toepassing van 139):</p> <ul style="list-style-type: none"> - inkomstenbelasting in Box III (evt. na toepassing van 139) (VS) van 145 <p>Belastbaar inkomen box III</p> <p>Inkomensheffing in box III</p> <p>Verschil</p> <p>Dit verschil vermenigvuldigen met 0,333 geeft het belastingvoordeel in Box II</p> <p>Totaal bruto alimentatie inclusief belastingvoordeel</p>	<p>€ _____ +</p> <p>€ _____ +</p> <p>€ _____ +</p> <p>€ _____ +</p> <p>€ _____ -</p> <p>€ _____ -</p> <p>€ _____</p> <p>€ _____ +</p> <p>€ _____ +</p>

Tarieven en tabellen

1. *Verhoging gezinsinkomen wegens algemene heffingskorting niet verdienende partner, jonger dan 66 jaar (maandbedrag)*¹⁶

Jaar	2015	2016	2017	2018
Bedrag	97,92	87,25	75,13	62,91

5. *Belast en onbelast deel van de vakantiebonden (in procenten)*

Vanaf 2010 bedraagt het belaste en het onbelaste deel resp. 99% en 1%

9. *Bijstandsnorm 21 – 66 jaar inclusief vakantietoeslag en wooncomponent (maandbedragen)*

Jaar	2015	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Maand	Juli	Januari	Juli	Januari	Juli	Januari	Juli
Gehuwden	1.375	1.390	1.396	1.404	1.409	1.417	1.424
Alleenstaande ouder	--	--	--	--	--	--	--
Alleenstaande	963	973	977	983	987	992	997

9A. *Bijstandsnorm 66 jaar inclusief vakantietoeslag en wooncomponent (maandbedragen)*

Jaar	2015	2016	2016	2017	2017	2018	2018
Maand	Juli	Januari	Juli	Januari	Juli	Januari	Juli
Gehuwden	1.476	1.493	1.500	1.508	1.515	1.525	1.533
Alleenstaande ouder	--	--	--	--	--	--	--
Alleenstaande	1.080	1.093	1.098	1.104	1.108	1.115	1.121

10. *"Gemiddelde basishuur conform de Wet op de huurtoeslag" (woonkostencomponent in de bijstandsnorm)*

Jaar	2015	2015	2016	2017	2018
Maand	Januari	Juli	Januari	Januari	Januari
Maandbedragen	227	227	229	221	222

14. *Omgangsregeling*

Jaar	2013 ¹⁷
Verblijfskosten per dag	5,00
Reiskosten per kilometer	0,125

¹⁶ Maximaal bedrag dat aan minstverdienende partner wordt uitbetaald als die na 1-1-1963 is geboren. Als minstverdienende partner is geboren voor 1-1-1963 dan bedraagt korting € 2.265,- per jaar

¹⁷ Tot 1 april 2013

28. Tabel eigen aandeel kosten van kinderen, het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop

Met ingang van 1 januari 2009 is het kindgebonden budget ingevoerd. In de tabel eigen aandeel kosten van kinderen is vanwege het inkomensafhankelijke karakter met het kindgebonden budget geen rekening gehouden. Voor gezinnen met een verzamelinkomen tot € 20.451 is het kindgebonden budget maximaal, vanaf dit inkomen wordt het kindgebonden budget met 6,75% verminderd. Het kindgebonden budget voor ouders met kinderen van 12 tot 18 jaar wordt verhoogd nu de tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten als afzonderlijke regeling is komen te vervallen.

De ouder die geen toeslagpartner heeft, heeft aanspraak op een verhoging van het kindgebonden budget van maximaal € 3.101. Voor een alleenstaande ouder met een verzamelinkomen tot € 20.451 is het kindgebonden budget vermeerderd met de alleenstaande ouderkop maximaal, vanaf dit inkomen wordt het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop met 6,75% verminderd.

Bij een gezamenlijk toetsingsinkomen van de ouder en zijn toeslagpartner of van de alleenstaande ouder van niet meer dan € 20.451 per jaar wordt het kindgebonden budget verhoogd, voor een kind van:

- 12 tot en met 15 jaar: met € 236 per jaar en
- 16 en 17 jaar: met € 421 per jaar.

Deze verhoging gaat in vanaf de kalendermaand na de maand waarin dat kind de leeftijd van 12 jaar heeft bereikt.

Bedrag kindgebonden budget 2018

Aantal kinderen	Inkomen tot € 20.451
1	1.152
2	2.129
3	2.417

Vanaf het vierde kind wordt het bedrag voor drie kinderen telkens verhoogd met € 288 per kind. Er bestaat geen recht op het kindgebonden budget als de ouder (en zijn toeslagpartner) een vermogen heeft/hebben dat meer dan € 83.415 boven het heffingvrij vermogen in box 3 uitgaat.

Bedrag kindgebonden budget 2017

Aantal kinderen	Inkomen tot € 20.109
1	1.142
2	2.040
3	2.325

Vanaf het vierde kind wordt het bedrag voor drie kinderen telkens verhoogd met € 285 per kind. Er bestaat geen recht op het kindgebonden budget als de ouder (en zijn toeslagpartner) een vermogen heeft/hebben dat meer dan € 82.752 boven het heffingvrij vermogen in box 3 uitgaat.

Bedrag kindgebonden budget 2016

Aantal kinderen	Inkomen tot € 19.759
1	1.038
2	1.866
3	2.150

Vanaf het vierde kind wordt het bedrag voor drie kinderen telkens verhoogd met € 284 per kind. Er bestaat geen recht op het kindgebonden budget als de ouder (en zijn toeslagpartner) een vermogen heeft/hebben dat meer dan € 82.504 boven het heffingvrij vermogen in box 3 uitgaat.

Bedrag kindgebonden budget 2015

Aantal kinderen	Inkomen tot € 19.463
1	1.032
2	1.823
3	2.006

Vanaf het vierde kind wordt het bedrag voor drie kinderen telkens verhoogd met € 106,- per kind. Er bestaat geen recht op het kindgebonden budget als de ouder (en zijn toeslagpartner) een vermogen heeft/hebben dat meer dan € 82.093 boven het heffingvrij vermogen in box 3 uitgaat.

De tabel dient als volgt te worden gebruikt:

1. Vermeerder het netto besteedbaar gezinsinkomen met het kindgebonden budget waarop recht bestond in de periode dat het netto gezinsinkomen is berekend.
2. Zoek in tabel 1 het aantal kinderbijslagpunten van het kind/de kinderen op.
3. Tel de punten voor alle kinderen bij elkaar op (bij meer dan vier kinderen: de punten voor de oudste vier kinderen).
4. Lees in tabel 2 het totale eigen aandeel van de ouders in de kosten van het kind/de kinderen af. Er kan verticaal op of tussen de puntenaantallen en horizontaal op of tussen de inkomensgrenzen een bedrag worden gekozen.

Tabel 1 punten per kind

Leeftijd kind	punten
0 t/m 5	4
6 t/m 11	2
12 t/m 17	0

Het gevonden puntenaantal – bij meer kinderen het puntentotaal – wijst in tabel 2 het eigen aandeel van de ouders in de kosten van het kind / de kinderen aan.

Tabel 2 eigen aandeel kosten van kinderen (maandbedragen)

Tabel voor 1 kind (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
4	110	150	195	235	280	365	450	535	620	705	790	875	960
2	95	140	180	225	265	350	435	520	605	690	775	860	945
0	85	125	170	210	255	340	425	510	595	680	765	850	935

Tabel voor 2 kinderen (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
8	160	225	290	355	420	550	680	810	940	1070	1200	1330	1460
6	150	215	280	345	410	540	670	800	930	1060	1190	1320	1450
4	140	205	270	335	400	530	660	790	920	1050	1180	1310	1440
2	130	195	260	325	390	520	650	780	910	1040	1170	1300	1430
0	120	185	250	315	380	510	640	770	900	1030	1160	1290	1420

Tabel voor 3 kinderen (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
12	195	280	360	445	525	690	855	1020	1185	1350	1515	1680	1845
10	185	270	350	435	515	680	845	1010	1175	1340	1505	1670	1835
8	175	260	340	425	505	670	835	1000	1165	1330	1495	1660	1825
6	165	250	330	415	495	660	825	990	1155	1320	1485	1650	1815
4	155	240	320	405	485	650	815	980	1145	1310	1475	1640	1805
2	145	230	310	395	475	640	805	970	1135	1300	1465	1630	1795
0	140	220	305	385	470	635	800	965	1130	1295	1460	1625	1790

Tabel voor 4 kinderen (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
16	240	340	440	540	640	840	1040	1240	1440	1640	1840	2040	2240
14	230	330	430	530	630	830	1030	1230	1430	1630	1830	2030	2230
12	220	320	420	520	620	820	1020	1220	1420	1620	1820	2020	2220
10	215	315	415	515	615	815	1015	1215	1415	1615	1815	2015	2215
8	205	305	405	505	605	805	1005	1205	1405	1605	1805	2005	2205
6	195	295	395	495	595	795	995	1195	1395	1595	1795	1995	2195
4	185	285	385	485	585	785	985	1185	1385	1585	1785	1985	2185
2	180	280	380	480	580	780	980	1180	1380	1580	1780	1980	2180
0	170	270	370	470	570	770	970	1170	1370	1570	1770	1970	2170

1. Eventuele ziektekosten (extra en/of premie aanvullende verzekering) voor het kind / de kinderen moeten bij het bedrag van tabel 2 worden opgeteld.
2. De tabel geeft de totale kosten van alle kinderen gezamenlijk. Om de kosten per kind te vinden moet dit totaal over de twee, respectievelijk over de drie, vier of meer kinderen worden verdeeld.

45. Belast en onbelast deel vakantiebonnen (zie 5)

55. Tabel premie WW

Franchise m.i.v. 1 januari 2013 vervallen.

Jaar	Gemiddeld wn. deel	Werkdagen	Maximum dagloon	Maximum jaarloon
2015	0%	(261)	(199)	(51.976)
2016	0%	(261)	(202)	(52.763)
2017	0%	(261)	(206)	(53.706)
2018	0%	(260)	(210)	(54.614)

62. Reisaftrek (Reiskosten "openbaar vervoer")

Enkele reisafstand Woon-werkverkeer	2015	2016	2017	2018
0 - 10 km	--	--	--	--
10 - 15 km	440	443	445	449
15 - 20 km	588	591	593	598
20 - 30 km	983	988	991	999
30 - 40 km	1.218	1.225	1.229	1.239
40 - 50 km	1.589	1.597	1.602	1.615
50 - 60 km	1.767	1.776	1.782	1.797
60 - 70 km	1.961	1.971	1.977	1.993
70 - 80 km	2.027	2.038	2.045	2.062
Meer dan 80 km	2.055	2.066	2.073	2.090

71. Zelfstandigenaftrek

De zelfstandigenaftrek geldt voor de ondernemer die aan het urencriterium voldoet en bij begin van het kalenderjaar de leeftijd van 66 jaar nog niet heeft bereikt. Met ingang van 1 januari 2012 is de zelfstandigenaftrek een vast bedrag en niet meer afhankelijk van de hoogte van de winst. De zelfstandigenaftrek bedraagt sindsdien € 7.280,-

71. Startersaftrek

Jaar	2015	2016	2017	2018
Bedrag	2.123	2.123	2.123	2.123

72. Speur- & Ontwikkelingsaftrek

Jaar	2015	2016	2017	2018
S & O aftrek	12.421	12.484	12.522	12.623
Extra aftrek	6.213	6.245	6.264	6.315

73. Meewerkaftrek

gelijk of meer dan	maar minder dan	bedraagt de meewerkaftrek
525 uren	875 uren	1,25% van de winst
875 uren	1225 uren	2% van de winst
1225 uren	1750 uren	3% van de winst
1750 uren	--	4% van de winst

82. Eigen woningforfait (voorheen "huurwaardeforfait")

Vanaf 1 januari 2007 stellen gemeenten de WOZ-waarde van onroerende zaken jaarlijks vast. Het percentage waarmee de WOZ-waarde van de woning vermenigvuldigd moet worden, hangt af van deze WOZ-waarde volgens onderstaande tabel:

Let op! Aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld

Met ingang van 2005 is er een aftrek wegens geen of geringe eigenwoningschuld. Deze aftrek wordt verleend als het saldo van het eigenwoningforfait minus de aftrekbare kosten zoals hypotheekrente positief is. De aftrek is gelijk aan het verschil tussen het eigenwoningforfait en de aftrekbare kosten.

Door deze aftrek kan de bijtelling van het eigenwoningforfait nooit leiden tot een positief inkomensbestanddeel in box 1. De regeling (de Wet Hillen) beoogt een positieve prikkel te geven aan de financiering van de eigen woning uit eigen middelen.

Met ingang van 1 januari 2014 wordt het tarief waartegen de aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning in de vierde belastingschijf kunnen worden afgetrokken elk jaar verlaagd totdat het aftrektarief 38% bedraagt. Het tarief zal echter niet verlaagd worden tot onder het tarief van de derde belastingschijf. In 2018 bedraagt het tarief voor de aftrekbare kosten met betrekking tot een eigen woning 49,5% voor zover de aftrek plaats zou vinden tegen het tarief van de vierde schijf.

In 2018

Van	tot	Forfait
0	12.500	Nihil
12.500	25.000	0,25 %
25.000	50.000	0,40 %
50.000	75.000	0,55 %
75.000	1.060.000	0,70 %
1.060.000		€ 7.420,- vermeerderd met 2,35% vd eigenwoningwaarde vzv deze uitgaat boven € 1.060.000,-

In 2017

Van	tot	Forfait
0	12.500	Nihil
12.500	25.000	0,30 %
25.000	50.000	0,45 %
50.000	75.000	0,60 %
75.000	1.060.000	0,75 %
1.060.000		€ 7.950,- vermeerderd met 2,35% vd eigenwoningwaarde vzv deze uitgaat boven € 1.060.000,-

In 2016

Van	tot	Forfait
0	12.500	Nihil
12.500	25.000	0,30 %
25.000	50.000	0,45 %
50.000	75.000	0,60 %
75.000	1.050.000	0,75 %
1.050.000		€ 7.875,- vermeerderd met 2,35% vd eigenwoningwaarde vzv deze uitgaat boven € 1.050.000,-

In 2015

Van	tot	Forfait
0	12.500	Nihil
12.500	25.000	0,30 %
25.000	50.000	0,45 %
50.000	75.000	0,60 %
75.000	1.050.000	0,75 %
1.050.000		€ 7.875,- vermeerderd met 2,05% vd eigenwoningwaarde vzv deze uitgaat boven € 1.050.000,-

90. Uitgaven voor kinderopvang: zie Wet kinderopvang 2005

106. Heffingvrij vermogen

	2015	2016	2017	2018
Heffingvrij vermogen	21.330	24.437	25.000	30.000
Vrijstelling groene beleggingen	56.928	57.213	57.385	57.845
Niet aftrekbare schuld ¹⁸	3.000	3.000	3.000	3.000

107. Ouderentoeslag

De ouderentoeslag is met ingang van 1 januari 2016 komen te vervallen.

Bij een inkomen uit werk en woning (vóór inachtneming van de persoonsgebonden aftrek) wordt de hoogte van de ouderentoeslag voor de periode van vóór 2016 als volgt berekend:

2015

Van	tot	Maximum
-	14.431	28.236
14.431	20.075	14.118
20.075	-	Nihil

¹⁸ per belastingplichtige

115. Heffingskortingen

Heffingskortingen 2018	tot 66 jaar	Vanaf 66 jaar
Alg. heffingskorting ¹⁹ maximaal	2.265	1.157
Arbeidskorting ²⁰ maximaal	3.249	1.659
Werkbonus ²¹	0	
Inkomensafhankelijke combinatiekorting ²²	2.801	1.431
Jonggehandicaptenkorting	728	
Ouderenkorting bij inkomen < € 36.346		1.418
Ouderenkorting bij inkomen ≥ € 36.346		72
Alleenstaande ouderenkorting		423
Korting groene beleggingen	0,7% ²³	0,7%
Levensloopkorting (per deelname tot 2012)	212	

Heffingskortingen 2017	tot 65 jaar + 9 maanden	Vanaf 65 jaar + 9 maanden
Alg. heffingskorting ²⁴ maximaal	2.254	1.151
Arbeidskorting ²⁵ maximaal	3.223	1.645
Werkbonus maximaal ²⁶	1.119	
Inkomensafhankelijke combinatiekorting ²⁷	2.778	1.419
Jonggehandicaptenkorting	722	
Ouderenkorting bij inkomen < € 36.057		1.292
Ouderenkorting bij inkomen ≥ € 36.057		71
Alleenstaande ouderenkorting		438
Korting groene beleggingen	0,7% ²⁸	0,7%
Levensloopkorting (per deelname tot 2012)	210	

¹⁹ De alg. heffingskorting wordt afgebouwd met 4,683% (< AOW) en 2,389% (> AOW) van het inkomen uit werk en woning als dat meer is dan € 20.142,- per jaar, maar minder is dan € 68.507,- per jaar

²⁰ De arbeidskorting wordt verminderd met 3,6% van het inkomen uit tegenwoordige dienstbetrekking als het inkomen meer is dan € 33.112,- per jaar maar minder dan € 123.362,-

²¹ Zie noot 9

²² Maximaal. Het basisbedrag is € 1.052,- per jaar indien met werken minimaal € 4.934,- per jaar wordt verdiend of indien recht bestaat op de zelfstandigenaftrek. Voor elke euro die meer wordt verdiend dan laatstgenoemd bedrag loopt deze korting op met 6,159% tot maximaal € 2.801,- per jaar

²³ Van de vrijstelling in box 3

²⁴ De alg. heffingskorting wordt afgebouwd met 4,787% (< AOW) en 2,443% (> AOW) van het inkomen uit werk en woning als dat meer is dan € 19.982,- per jaar, maar minder is dan € 67.068,- per jaar

²⁵ De arbeidskorting wordt verminderd met 3,6% van het inkomen uit tegenwoordige dienstbetrekking als het inkomen meer is dan € 32.444,- per jaar maar minder dan € 121.972,-

²⁶ Zie noot 9

²⁷ Maximaal. Het basisbedrag is € 1.043,- per jaar indien met werken minimaal € 4.895,- per jaar wordt verdiend of indien recht bestaat op de zelfstandigenaftrek. Voor elke euro die meer wordt verdiend dan laatstgenoemd bedrag loopt deze korting op met 6,159% tot maximaal € 2.778,- per jaar

²⁸ Van de vrijstelling in box 3

Heffingskortingen 2016	tot 65 jaar + 6 maanden	Vanaf 65 jaar + 6 maanden
Alg. heffingskorting ²⁹ maximaal	2.242	1.145
Alg. heffingskorting minimaal	0	0
Arbeidskorting ³⁰ maximaal	3.103	1.585
Arbeidskorting ³¹	0	0
Werkbonus maximaal	1.119	
Inkomensafhankelijke combinatiekorting ³²	2.769	1.413
Jonggehandicaptenkorting	719	
Ouderenkorting bij inkomen < € 35.949		1.187
Ouderenkorting bij inkomen ≥ € 35.949		70
Alleenstaande ouderenkorting		436
Korting groene beleggingen	0,7% ³³	0,7%
Levensloopkorting (per deelname tot 2012)	209	

Heffingskortingen 2015	tot 65 jaar + 3 maanden	Vanaf 65 jaar + 3 maanden
Alg. heffingskorting ³⁴ maximaal	2.203	1.123
Alg. heffingskorting minimaal	1.342	685
Arbeidskorting ³⁵ maximaal	2.220	1.132
Arbeidskorting ³⁶	184	94
Werkbonus maximaal	1.119	
Inkomensafhankelijke combinatiekorting ³⁷	2.152	1.097
Jonggehandicaptenkorting	715	
Ouderenkorting bij inkomen < € 35.770		1042
Ouderenkorting bij inkomen ≥ € 35.770		152
Alleenstaande ouderenkorting		433
Tijdelijke vroeg gepensioneerd		121 ³⁸
Korting groene beleggingen	0,7% ³⁹	0,7%
Tijdelijke heffingskorting voor VUT en prepensioen	61	
Levensloopkorting (per deelname tot 2012)	207	

²⁹ De algemene heffingskorting wordt afgebouwd met 4,822% van het inkomen uit werk en woning als dat meer is dan € 19.922,- per jaar, maar minder is dan € 66.417,- per jaar

³⁰ De arbeidskorting wordt verminderd met 4% van het inkomen uit tegenwoordige dienstbetrekking als het inkomen meer is dan € 34.015,- per jaar maar minder dan € 111.590,-

³¹ Betreft arbeidskorting bij inkomen van € 111.590,- of meer

³² Maximaal. Het basisbedrag is € 1.039,- per jaar indien met werken minimaal € 4.881,- per jaar wordt verdiend of indien recht bestaat op de zelfstandigenaftrek. Voor elke euro die meer wordt verdiend dan laatstgenoemd bedrag loopt deze korting op met 6,159% tot maximaal € 2.769,- per jaar

³³ Van de vrijstelling in box 3

³⁴ De algemene heffingskorting wordt afgebouwd met 2,32% van het inkomen uit werk en woning als dat meer is dan € 19.645,- per jaar, maar minder is dan € 56.495,- per jaar

³⁵ De arbeidskorting wordt verminderd met 4% van het inkomen uit tegenwoordige dienstbetrekking als het inkomen meer is dan € 40.721,- per jaar maar minder dan € 83.971,-

³⁶ Betreft arbeidskorting bij inkomen van € 83.971,- of meer

³⁷ Maximaal. Het basisbedrag is € 1.024,- per jaar indien met werken minimaal € 4.814,- per jaar wordt verdiend of indien recht bestaat op de zelfstandigenaftrek. Voor elke euro die meer wordt verdiend dan laatstgenoemd bedrag loopt deze korting op met 4%

³⁸ maximaal

³⁹ Van de vrijstelling in box 3

118. Onbelast deel vakantiebonnen: zie 5

122. Bijstandsnorm: zie 9

128. Kosten omgangsregeling: zie 14

142. Buitengewone lasten kinderalimentatie en kosten omgangsregeling (aftrek per jaar)

De buitengewone lastenaftrek voor het betalen van kinderalimentatie is met ingang van 1 januari 2015 komen te vervallen.

BIJLAGE 3

Behoeftetabel 2018

De tabel dient als volgt te worden gebruikt:

1. Vermeerder het netto besteedbaar gezinsinkomen met het kindgebonden budget waarop recht bestond in de periode dat het netto gezinsinkomen is berekend.
2. Zoek in tabel 1 het aantal kinderbijslagpunten van het kind/de kinderen op.
3. Tel de punten voor alle kinderen bij elkaar op (bij meer dan vier kinderen: de punten voor de oudste vier kinderen).
4. Lees in tabel 2 het totale eigen aandeel van de ouders in de kosten van het kind/de kinderen af. Er kan verticaal op of tussen de puntenaantallen en horizontaal op of tussen de inkomensgrenzen een bedrag worden gekozen.

Tabel 1 punten per kind

Leeftijd kind	punten
0 t/m 5	4
6 t/m 11	2
12 t/m 17	0

Het gevonden puntenaantal – bij meer kinderen het puntentotaal – wijst in tabel 2 het eigen aandeel van de ouders in de kosten van het kind / de kinderen aan.

Tabel 2 eigen aandeel kosten van kinderen (maandbedragen)

Tabel voor 1 kind (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
4	110	150	195	235	280	365	450	535	620	705	790	875	960
2	95	140	180	225	265	350	435	520	605	690	775	860	945
0	85	125	170	210	255	340	425	510	595	680	765	850	935

Tabel voor 2 kinderen (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
8	160	225	290	355	420	550	680	810	940	1070	1200	1330	1460
6	150	215	280	345	410	540	670	800	930	1060	1190	1320	1450
4	140	205	270	335	400	530	660	790	920	1050	1180	1310	1440
2	130	195	260	325	390	520	650	780	910	1040	1170	1300	1430
0	120	185	250	315	380	510	640	770	900	1030	1160	1290	1420

Tabel voor 3 kinderen (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
12	195	280	360	445	525	690	855	1020	1185	1350	1515	1680	1845
10	185	270	350	435	515	680	845	1010	1175	1340	1505	1670	1835
8	175	260	340	425	505	670	835	1000	1165	1330	1495	1660	1825
6	165	250	330	415	495	660	825	990	1155	1320	1485	1650	1815
4	155	240	320	405	485	650	815	980	1145	1310	1475	1640	1805
2	145	230	310	395	475	640	805	970	1135	1300	1465	1630	1795
0	140	220	305	385	470	635	800	965	1130	1295	1460	1625	1790

Tabel voor 4 kinderen (netto gezinsinkomen per maand in Euro's)

Punten	1000 of minder	1250	1500	1750	2000	2500	3000	3500	4000	4500	5000	5500	6000 of meer
16	240	340	440	540	640	840	1040	1240	1440	1640	1840	2040	2240
14	230	330	430	530	630	830	1030	1230	1430	1630	1830	2030	2230
12	220	320	420	520	620	820	1020	1220	1420	1620	1820	2020	2220
10	215	315	415	515	615	815	1015	1215	1415	1615	1815	2015	2215
8	205	305	405	505	605	805	1005	1205	1405	1605	1805	2005	2205
6	195	295	395	495	595	795	995	1195	1395	1595	1795	1995	2195
4	185	285	385	485	585	785	985	1185	1385	1585	1785	1985	2185
2	180	280	380	480	580	780	980	1180	1380	1580	1780	1980	2180
0	170	270	370	470	570	770	970	1170	1370	1570	1770	1970	2170

1. Eventuele ziektekosten (extra en/of premie aanvullende verzekering) voor het kind / de kinderen moeten bij het bedrag van tabel 2 worden opgeteld.
2. De tabel geeft de totale kosten van alle kinderen gezamenlijk. Om de kosten per kind te vinden moet dit totaal over de twee, respectievelijk over de drie, vier of meer kinderen worden verdeeld.

BIJLAGE 4

Januari 2018

Draagkrachttabel (2018) tot AOW-leeftijd

- NBI 0 tot € 1.350: minimum draagkracht
- NBI van € 1.350: 100% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 870)$]
- NBI van € 1.400: 90% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 870)$]
- NBI van € 1.450: 80% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 870)$]
- NBI van € 1.500: 70% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 870)$]
- NBI van € 1.550: 70% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 895)$]
- NBI van € 1.600: 70% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 920)$]

Netto besteedbaar inkomen	DKL ¹	Drachtkracht ²
0 tot 1.350 per maand		25/1 50/2 of meer
van 1.350 tot 1.400	(1.275)	75
van 1.400 tot 1.450	(1.290)	99
van 1.450 tot 1.500	(1.305)	116
van 1.500 tot 1.550	(1.320)	126
van 1.550 tot 1.600	(1.360)	133
Vanaf 1.600	(1.400)	140

Bij de laagste netto besteedbare inkomens is geen sprake van een vast, maar van een toenemend percentage vrije ruimte. Om draagkrachtverschillen rond de grens van de schijven van het NBI te vermijden, worden tot een NBI van 1.600 vaste tabelbedragen aanbevolen. Tot een NBI van 1.600 is de aanbevolen draagkracht volgens de tabel daarom het afgeronde bedrag in de derde kolom. Indien er sprake is van extra lasten als bedoeld in paragraaf 7.2 van het rapport, wordt – in plaats van de vaste tabelbedragen – de draagkrachtformule voor dat betreffende inkomenssegment gebruikt. Bij besteedbare inkomens vanaf 1.600 is sprake van een vast percentage vrije ruimte.

¹ DKL = draagkrachtloos inkomen: $0,3 \times \text{NBI} + 870, 895$ of 920 .

² Afgerond op hele euro's

Draagkrachttabel (2018) vanaf AOW-leeftijd

- NBI 0 tot € 1.525: minimum draagkracht
- NBI van € 1.525: 90% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 993)$]
- NBI van € 1.575: 80% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 993)$]
- NBI van € 1.625: 70% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 993)$]
- NBI van € 1.675: 70% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 1.018)$]
- NBI van € 1.725: 70% [$\text{NBI} - (0,3 \times \text{NBI} + 1.043)$]

Netto besteedbaar inkomen	DKL ³	Drachtkracht ⁴
0 tot 1.525 per maand		25/1 50/2 of meer
van 1.525 tot 1.575	(1.451)	67
van 1.575 tot 1.625	(1.466)	88
van 1.625 tot 1.675	(1.481)	101
van 1.675 tot 1.725	(1.521)	108
Vanaf 1.725	(1.561)	115

Bij de laagste netto besteedbare inkomens is geen sprake van een vast, maar van een toenemend percentage vrije ruimte. Om draagkrachtverschillen rond de grens van de schijven van het NBI te vermijden, worden tot een NBI van 1.725 vaste tabelbedragen aanbevolen. Tot een NBI van 1.725 is de aanbevolen draagkracht volgens de tabel daarom het afgeronde bedrag in de derde kolom. Indien er sprake is van extra lasten als bedoeld in paragraaf 7.2 van het rapport, wordt – in plaats van de vaste tabelbedragen – de draagkrachtformule voor dat betreffende inkomenssegment gebruikt. Bij besteedbare inkomens vanaf 1.725 is sprake van een vast percentage vrije ruimte.

³ DKL = draagkrachtloos inkomen: $0,3 \times \text{NBI} + 993, 1018$ of 1043 .

⁴ Afgerond op hele euro's.

BIJLAGE 5

ECLI:NL:RBZWB:2018:1642

Instantie	Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Datum uitspraak	20-03-2018
Datum publicatie	21-03-2018
Zaaknummer	C/02/326098 / FA RK 17-391
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - enkelvoudig Beschikking
Inhoudsindicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Verzoek jongmeerderjarige om een onderhoudsbijdrage van zijn ouders deels over de periode waarop hij nog minderjarig was - Behoeft - Lagere kosten van levensonderhoud in Hongarije – toepassing Big Mac index - Geen grond voor matiging bijdrage i.v.m. ontbreken van contact - Terugwerkende kracht - uitvoerbaar bij voorraad.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl JPF 2018/65

Uitspraak

RECHTBANK ZEELAND-WEST-BRABANT

Team Familie- en Jeugdrecht

Middelburg

zaak/rekestnr: C/02/326098 / FA RK 17-391

beschikking d.d. 20 maart 2018

in de zaak van

[verzoeker] ,
wonende te [woonplaats] ([buitenland]),
hierna te noemen: de jongmeerderjarige,

advocaat: voorheen mr. P.P.M. Hendrikx-Heeren (gedesisteerd), thans mr. M.D. van Bruggen te Breda.

tegen

[verweerder 1] , en

[verweester 2] ,

wonende te [adres] ,

hierna te noemen: de ouders, of, afzonderlijk, de vader en de moeder

advocaat: mr. J. Schuttkowski te Hulst.

1 Het procesverloop

1.1 De rechtbank oordeelt op grond van de navolgende stukken:

- het op 24 januari 2017 ingekomen verzoek tot vaststelling jongmeerderjarige alimentatie, met bijlage;
- het op 19 april 2017 ingekomen verweerschrift, tevens houdende zelfstandig verzoek, met bijlagen;
- de brief van mr. Van Bruggen d.d. 19 mei 2017;
- de brief van mr. Van Bruggen d.d. 15 februari 2018, met bijlagen;
- de brief van mr. Schuttkowski d.d. 16 februari 2018, met bijlagen.

1.2 De verzoeken zijn behandeld ter zitting van 28 februari 2018. Bij die gelegenheid zijn verschenen de jongmeerderjarige en de moeder, bijgestaan door hun advocaat.

2 De feiten

2.1 Uit het huwelijk van de ouders is op [geboortedag] 1998 de jongmeerderjarige geboren.

2.2 De jongmeerderjarige verblijft sinds [aanvangsdatum] 2015 in [buitenland] .

3 Het geschil

3.1 De jongmeerderjarige verzoekt, na vermindering van zijn verzoek ter zitting, om bij beschikking, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, te bepalen dat de ouders aan hem, met ingang van 19 juli 2015 dienen te voldoen een bedrag van € 1.004,00 per maand, met veroordeling van de ouders in de proceskosten.

3.2. De ouders voeren verweer en verzoeken de jongmeerderjarige niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek, althans het verzoek af te wijzen als zijnde ongegrond, onbewezen en niet op de wet gestoeld, althans dit bedrag te maximeren tot de behoefte van de jongmeerderjarige, zijnde in 2015 € 439,00, in 2016 € 445,00 en vanaf 2017 € 454,00 met verzoek deze bedragen te matigen overeenkomstig artikel 1:399 BW.

Bij wijze van zelfstandig verzoek verzoeken de ouders voor recht te verklaren dat zij gedurende de periode van augustus 2015 tot en met februari 2016 een totaalbedrag aan bijdragen in de kosten van de jongmeerderjarige hebben voldaan ad € 1.850,00 met het verzoek te bepalen dat het bedrag van € 1.850,00 zal worden verrekend met eventueel over genoemde periode door de ouders aan de jongmeerderjarige verschuldigde onderhoudsbijdragen.

3.3 Op de standpunten van partijen wordt, voor zover voor de beoordeling van de verzoeken van belang, hierna ingegaan.

4 De beoordeling

Rechtsmacht en toepasselijk recht

4.1 De Nederlandse rechter is op grond van artikel 3 sub a van de Alimentatieverordening (nr. 4/2009 Raad van 18 december 2008) bevoegd om van het alimentatieverzoek kennis te nemen.

4.2 De rechtbank zal op grond van artikel 4, derde lid, van het Protocol van 23 november 2007 Nederlands recht toepassen op het onderhavige verzoek. Verder heeft te gelden dat partijen op de voet van artikel 8 van genoemd Protocol het Nederlands recht als het toepasselijke recht hebben aangewezen, zodat ook hierom Nederlands recht van toepassing is.

Ingangsdatum

4.3 Partijen twisten over de ingangsdatum van de verzochte onderhoudsbijdrage. In geschil is of de ingangsdatum dient te worden gesteld op 19 juli 2015 (standpunt jongmeerderjarige) dan wel op de datum van de indiening van het inleidend verzoekschrift (standpunt ouders).

4.4 De rechtbank stelt dienaangaande het volgende voorop. Uitgangspunt is dat artikel 1:402 Burgerlijk Wetboek (BW) de rechter een grote mate van vrijheid laat bij het vaststellen van een ingangsdatum van de (gewijzigde) alimentatieverplichting. Drie data liggen als ingangsdatum het meest voor de hand: de datum waarop de omstandigheden zijn ingetreden die voor de onderhoudsplicht bepalend zijn, de datum van indiening van het verzoekschrift of de datum van de beschikking. Daarnaast heeft te gelden dat in geval van een verhoging van alimentatie met terugwerkende kracht de rechter niet dezelfde behoedzaamheid in acht dient te nemen en op hem niet dezelfde motiveringsplicht rust als in geval van een verlaging van de alimentatie of bij op nihilstelling daarvan met ingang van een tijdstip dat is gelegen vóór zijn desbetreffende beschikking (HR 22 december 2009, NJ 2010,14).

4.5 De rechtbank overweegt dat niet in geschil is dat, in ieder geval, vanaf 19 juli 2015 op de ouders een wettelijke verplichting rust om te voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding, dan wel in de kosten van levensonderhoud en studie van hun minderjarige, althans jongmeerderjarige kind. Als door de ouders onbestreden, staat verder vast dat de jongmeerderjarige vanaf februari 2015 veelvuldig aanspraak heeft gemaakt op een dergelijke bijdrage. De ouders waren derhalve, in ieder geval, vanaf dat moment op de hoogte van hun verplichting en konden hiermee vervolgens ook rekening houden. Door de ouders is verder niet gesteld dat zij niet de financiële middelen hebben om met terugwerkende kracht een onderhoudsbijdrage aan de jongmeerderjarige te betalen, dan wel dat een verplichting tot nabetaling hen in financiële problemen zal brengen. Onder deze omstandigheden acht de rechtbank het redelijk om de ingangsdatum van na te noemen bijdrage te bepalen op 19 juli 2015.

De periode van 19 juli 2015 tot 2 september 2016

- 4.6 In deze periode was de jongmeerderjarige nog minderjarig. Anders dan de ouders hebben aangevoerd, is de rechtbank van oordeel dat deze omstandigheid niet in de weg hoeft te staan aan het geldend maken door de jongmeerderjarige van zijn aanspraak op een financiële bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding die gegeven had moeten worden in de periode dat hij nog minderjarig was. Nu de jongmeerderjarige, zo volgt uit de door hem overgelegde overeenkomsten, in deze periode verplichtingen heeft moeten aangaan om in zijn onderhoud te voorzien, heeft hij ook voldoende belang bij de onderhavige in rechte afdwingbare aanspraak op verzorging, althans op een financiële bijdrage ter zake (HR 11 december 1987, NJ 1988, 723). De rechtbank acht de jongmeerderjarige dan ook ontvankelijk in dit deel van zijn verzoek.
- 4.7 Bij het vaststellen van de hoogte van deze bijdrage volgt de rechtbank, evenals de ouders, de richtlijn van de Expertgroep Alimentatienormen. De rechtbank ziet geen aanleiding om, zoals de jongmeerderjarige heeft betoogd, uit te gaan van zijn gestelde – hogere – werkelijke kosten in deze periode. Daarbij overweegt de rechtbank dat niet in geschil is dat de jongmeerderjarige, die – zoals overwogen – in deze periode nog minderjarig was, in strijd met de uitdrukkelijke wens en beslissing van de ouders in [buitenland] verbleef. Feiten of omstandigheden op grond waarvan moet worden geoordeeld dat van de jongmeerderjarige, met het oog op zijn lichamelijke of geestelijke ontwikkeling, in redelijkheid niet kon worden gevergd dat hij gevolg zou geven aan de beslissing van zijn ouders om terug te keren naar Nederland, zijn door hem niet gesteld en de rechtbank ook niet gebleken. De rechtbank ziet onder deze omstandigheden geen aanleiding om de hogere kosten van zijn verblijf in [buitenland] af te wentelen op de ouders. Daarentegen acht de rechtbank het verblijf van de jongmeerderjarige in [buitenland] voor de bepaling van de hoogte van de onderhoudsbijdrage niet geheel zonder betekenis. Als door de ouders voldoende gemotiveerd en onderbouwd gesteld en door de jongmeerderjarige onvoldoende bestreden, staat naar het oordeel van de rechtbank vast dat de kosten van levensonderhoud in [buitenland] lager zijn dan die in Nederland. Wat dit verschil in kosten van levensonderhoud betreft, zal de rechtbank in navolging van de ouders aansluiting zoeken bij de zogeheten 'Big Mac index'. Aan de hand van deze, door 'The Economist' ontworpen, methode kan een indicatie worden verkregen van het verschil in prijspeil tussen de verschillende landen. De methode gaat ervan uit dat een Big Mac in elk land afgezet tegen het aldaar geldend prijspeil ongeveer even duur moet zijn zodat er aan de hand van die vergelijking kan worden aangegeven wat de waarde (gezien vanuit de levensstandaard) van een Nederlands bedrag is als je dat in een ander land besteedt. De ouders hebben aan de hand van deze 'Bic Mac index' gesteld dat het levenspeil in [buitenland] ongeveer 60% bedraagt van het levenspeil in Nederland. De rechtbank is zich ervan bewust dat een dergelijk percentage slechts indicatief is, maar nu de jongmeerderjarige dit percentage op zichzelf niet heeft bestreden en de rechtbank een zodanige aanpassing aan het lagere levenspeil in [buitenland] ook niet onredelijk voorkomt, zal de rechtbank de na te melden, op de richtlijn van de Expertgroep Alimentatienormen gebaseerde, behoefte corrigeren met dit percentage.
- 4.8 De ouders hebben de behoefte van de jongmeerderjarige in 2015 berekend op een bedrag van € 732,00. Nu deze berekening door de jongmeerderjarige niet is bestreden, zal ook de rechtbank van dit bedrag uitgaan. Gecorrigeerd met het hiervoor genoemde percentage betekent dit dat de behoefte van de jongmeerderjarige in 2015 gesteld dient te worden op een bedrag van € 439,00 en, na indexatie, op een bedrag van € 445,00 in 2016.
- 4.9 Uit de door de ouders overgelegde berekening van hun draagkracht volgt dat hun draagkracht hoger is dan voormelde behoefte, zodat de bijdrage van de ouders in de kosten van verzorging en opvoeding van de jongmeerderjarige kan worden gesteld op:
- in de periode van 19 juli 2015 tot 1 januari 2016: € 439,00 per maand, en
  - in de periode van 1 januari 2016 tot 2 september 2016: € 445,00 per maand.
- 4.10 Het beroep van de ouders op artikel 1:399 BW dient te worden verworpen, nu de in dit artikel opgenomen mogelijkheid van matiging van de verplichting tot levensonderhoud niet geldt in het

geval de onderhoudsverplichting betrekking heeft op de kosten van verzorging en opvoeding van minderjarige kinderen.

De periode vanaf 2 september 2016

- 4.11 In deze periode was de jongmeerderjarige meerderjarig. Uit de overgelegde processtukken en het verhandelde ter zitting volgt dat hij (ook) in deze periode verbleef in [buitenland] alwaar hij woonde in het huis van de ouders van zijn vriendin.
- 4.12 Partijen verschillen allereerst van mening over de wijze waarop de behoefte van de jongmeerderjarige in deze periode dient te worden berekend. Volgens de jongmeerderjarige dient zijn behoefte te worden gebaseerd op zijn werkelijke lasten. Door hem zijn in dit kader overgelegd een huurcontract en een kostgangersovereenkomst, waaruit, samengevat, volgt dat hij een slaapkamer en badkamer huurt in de woning van de ouders van zijn vriendin voor een bedrag van € 315,00 per maand, dat hij daarnaast een bedrag van € 107,00 aan deze ouders dient te voldoen als vergoeding voor gas, elektra, water, alsmede een bedrag van € 582,00 als vergoeding voor "diensten" als, onder meer, eten en drinken, kleding, hobby's, verzorging, huiswerkbegeleiding, schoonmaken en medische kosten. De jongmeerderjarige becijfert zijn behoefte op het totaal van deze bedragen, zijnde een bedrag van € 1.004,00. De ouders hebben zich op het standpunt gesteld dat – ook – in deze periode de behoefte dient te worden gebaseerd op de tabellen van het Nibud als gehanteerd door de Expertgroep Alimentatienormen bij de bepaling van de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van een minderjarige.
- 4.13 De rechtbank acht het, anders dan de ouders, in de onderhavige situatie niet passend om voor de berekening van de behoefte uit gaan van de tabellen van het Nibud. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking dat de meerderjarigheid en het uitwonend zijn van de jongmeerderjarige kosten met zich brengen die niet zijn verdisconteerd in de Nibud tabellen, zoals ziektekosten en de huur van woonruimte. De rechtbank overweegt dat voor de vaststelling van de behoefte van (meestal studerende) jongmeerderjarigen nog geen maatstaven zijn ontwikkeld. Voor het bepalen van de behoefte van jongmeerderjarigen wordt doorgaans om die reden, overeenkomstig meerbedoelde richtlijn van de Expertgroep Alimentatienormen, aansluiting gezocht bij de WSF-norm voor uitwonende studenten in het hoger respectievelijk middelbaar onderwijs. De rechtbank acht de WSF-norm in het onderhavige geval echter minder passend, nu de jongmeerderjarige geen reguliere studie volgt, geen recht heeft op studiefinanciering en bovendien zowel de jongmeerderjarige als de ouders zich verzetten tegen toepassing van deze norm. De rechtbank zal voor de berekening van de behoefte van de jongmeerderjarige in het navolgende dan ook uitgaan van de door de jongmeerderjarige gestelde werkelijke lasten.
- 4.14 Daarbij stelt de rechtbank voorop dat de enkele omstandigheid dat de jongmeerderjarige voor een bedrag van € 1.004,00 per maand verplichtingen is aangegaan op zichzelf onvoldoende is om zijn behoefte op dit bedrag te stellen. Immers, hieruit volgt zonder nadere toelichting van de jongmeerderjarige, die ontbreekt, op zichzelf niet reeds dat deze – door de ouders bestreden – kosten in vergelijking met een gemiddeld persoon in dezelfde situatie ook redelijk zijn. De rechtbank zal als referentiekader aansluiting zoeken bij het Nibud-studenten onderzoek 2017 om te bezien of de lasten die de jongmeerderjarige aanvoert redelijk zijn (<https://www.nibud.nl/consumenten/wat-kost-studeren>). Gelet op de omvang van het onderzoek en de onderzochte uitgaven, geeft dit onderzoek naar het oordeel van de rechtbank een reëel beeld van wat redelijke uitgaven van studenten op kamers zijn. In dit onderzoek wordt uitgegaan van een huurprijs van € 415,00 en van een bedrag van € 569,00 voor boodschappen, vervoer, ontspanning en sport, kleding, zorgverzekering en telefoon, derhalve van een totaal bedrag van € 984,00. De rechtbank zal bij de bepaling van de hoogte van de behoefte van de jongmeerderjarige aanknopen bij laatstgenoemd bedrag, nu door de jongmeerderjarige onvoldoende is gesteld waarom in zijn geval deze lasten in redelijkheid hoger dienen te worden gesteld, dan wel dat van andere lasten dient te worden uitgegaan.

4.15 De rechtbank ziet verder aanleiding ook dit bedrag te corrigeren in verband met de lagere kosten van levensonderhoud in [buitenland] , zodat de behoefte van de jongmeerderjarige per 2 september 2016 dient te worden gesteld op een bedrag van € 590,00 (60% x 984,00) per maand en – na indexatie – op een bedrag van € 602,00 en € 611,00 in respectievelijk 2017 en 2018.

4.16 Uit de door de ouders overgelegde berekening van hun draagkracht volgt dat hun draagkracht in deze periodes hoger is dan voormelde behoefte, zodat de bijdrage van de ouders in de kosten van levensonderhoud en studie van de jongmeerderjarige vanaf 2 september 2016 kan worden gesteld op voornoemde bedragen.

4.17 De rechtbank ziet in de door de ouders gestelde omstandigheden onvoldoende aanleiding om deze verplichting van de ouders jegens de jongmeerderjarige te matigen op de voet van artikel 1:399 BW. Daarbij overweegt de rechtbank dat de enkele weigering van een jongmeerderjarig kind om contact met zijn ouders te hebben niet zodanig grievend is dat dit een grond voor matiging oplevert. Ook de omstandigheid dat de relatie tussen de ouders en de jongmeerderjarige ernstig is verstoord, maakt naar het oordeel van de rechtbank op zichzelf niet dat de onderhoudsverplichting dient te worden gematigd. Gesteld noch gebleken is dat de jongmeerderjarige, in de periode dat hij meerderjarig was, zich zodanig grievend heeft uitgelaten over of jegens zijn ouders dat verstrekking van levensonderhoud door de ouders niet of niet ten volle kan worden geleverd. De rechtbank acht verder ook de omstandigheid dat de ouders het kennelijk oneens zijn met de wijze waarop de jongmeerderjarige zijn leven inricht onvoldoende voor een geslaagd beroep op matiging. Naar het oordeel van de rechtbank brengt de meerderjarigheid van de jongmeerderjarige als uitgangspunt juist mee dat hij vanaf dat moment bevoegd is om zijn leven in te richten zoals hij dat wenst. De rechtbank acht de keuze van de jongmeerderjarige om met zijn vriendin in [buitenland] te gaan wonen bij de ouders van laatstgenoemde daarenboven niet zo bijzonder onredelijk of onverantwoord dat op dit uitgangspunt een uitzondering dient te worden gemaakt. De rechtbank gaat eveneens voorbij aan de stelling van de ouders dat gematigd dient te worden, omdat, zo begrijpt de rechtbank, de jongmeerderjarige niet of niet serieus studeert, dan wel een studiekeuze heeft gemaakt waarmee zij niet kunnen instemmen. Hoewel, zo volgt uit de behandeling van het wetsvoorstel tot verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd, het voorstelbaar is dat artikel 1:399 BW tot toepassing kan komen in gevallen waarin ouders een studie zouden dienen te bekostigen welke hun meerderjarige kind zelf heeft gekozen, doch met welke keuze zij het zozeer oneens zijn, dat een bijdrage in de kosten van studie van hen in redelijkheid niet kan worden geleverd (MvA, Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 15417, nr. 5, p. 12), doet zich deze situatie naar het oordeel van de rechtbank niet voor, reeds omdat de jongmeerderjarige geen bijdrage verzoekt in de kosten van studie. Voor zover de ouders nog hebben beoogd te stellen dat een jongmeerderjarige alleen aanspraak kan maken op een uitkering tot levensonderhoud, indien een studie wordt gevolgd, dient deze stelling eveneens te worden verworpen nu zij geen steun vindt in het recht. (Hof 's-Hertogenbosch, 25 oktober 2000, ECLI:NL:GHSHE:2000:BL4577).

4.18 Het vorenstaande brengt mee de bijdrage van de ouders in de kosten van levensonderhoud en studie van de jongmeerderjarige vanaf 2 september 2016 kan worden gesteld op een bedrag van € 590,00 en – na indexatie – op een bedrag van € 602,00 en € 611,00 in respectievelijk 2017 en 2018.

Uitvoerbaar bij voorraad

4.19 De jongmeerderjarige heeft verzocht de te wijzen beschikking – voor zover mogelijk – uitvoerbaar bij voorraad te verklaren. De ouders hebben zich hiertegen verweerd. Nu de ouders – zoals de rechtbank hiervoor heeft overwogen – gehouden zijn om aan de jongmeerderjarige een bijdrage in de kosten van zijn levensonderhoud te voldoen, heeft de jongmeerderjarige belang bij de door hem verzochte uitvoerbaarverklaring bij voorraad. Aan de orde is de vraag of het belang van de jongmeerderjarige bij de door hem verzochte uitvoerbaarverklaring bij voorraad groter is dan het belang van de ouders om de beslissing niet uitvoerbaar bij voorraad te verklaren. Bij een

dergelijke beoordeling dienen de belangen van partijen te worden afgewogen in het licht van de omstandigheden van het geval.

- 4.20 Tegenover genoemd belang van de jongmeerderjarige hebben de ouders, voor het eerst ter zitting, in algemene bewoordingen aangevoerd dat het geld dat naar de jongmeerderjarige gaat, mede in verband met zijn verblijf in [buitenland] , nagenoeg niet is terug te krijgen.
- 4.21 De rechtbank is van oordeel dat genoemde belangenafweging in het voordeel van de jongmeerderjarige dient uit te vallen. Daarbij neemt de rechtbank in aanmerking de bijzondere aard van de onderhavige betalingsverplichting, te weten de wettelijke verplichting van ouders om te voorzien in de kosten van levensonderhoud van hun jongmeerderjarig kind, de behoefte van de jongmeerderjarige aan een dergelijke bijdrage, de omstandigheid dat de ouders reeds vanaf 19 juli 2015 niet aan deze verplichting voldoen, en voorts dat gesteld noch gebleken is dat de ouders onvoldoende middelen hebben om deze (achterstallige) bijdrage te voldoen. Tegenover deze omstandigheden legt het door de ouders gestelde – weinig geconcretiseerde – restitutierisico onvoldoende gewicht in de schaal. Ook de omstandigheid dat de jongmeerderjarige in [buitenland] woont en dat dientengevolge de eventuele terugbetaling van de betaalde onderhoudsbijdrage mogelijk extra kosten met zich brengt, acht de rechtbank zowel op zichzelf als in verband met het gestelde restitutierisico onvoldoende zwaarwegend om af te zien van het uitvoerbaar bij voorraad verklaren van de onderhavige beschikking. Dit brengt mee dat dit deel van het verzoek zal worden toegewezen.

Zelfstandig verzoek ouders

- 4.22 De ouders hebben verzocht voor recht te verklaren dat zij gedurende de periode van augustus 2015 tot en met februari 2016 een totaalbedrag aan bijdragen in de kosten van de jongmeerderjarige hebben voldaan van € 1.850,00 met het verzoek te bepalen dat het bedrag van € 1.850,00 zal worden verrekend met eventueel over genoemde periode door de ouders aan de jongmeerderjarige verschuldigde onderhoudsbijdragen.
- 4.23 De jongmeerderjarige heeft zich op het standpunt gesteld dat de ouders onvoldoende belang hebben bij de verzochte verklaring voor recht. Door hem is erkend dat de ouders genoemd bedrag aan hem hebben voldaan. Door hem is niet bestreden dat deze betaling plaatsvond ten titel van het voldoen door de ouders aan hun verplichting te voorzien in de kosten van levensonderhoud van de jongmeerderjarige. De jongmeerderjarige heeft, tot slot, opgemerkt dat “met deze betalingen rekening dient te worden gehouden” indien door de rechtbank een onderhoudsbijdrage wordt vastgesteld.
- 4.24 De rechtbank overweegt dat een verklaring voor recht enkel kan dienen tot het op bindende wijze vaststellen van een rechtsverhouding of het preciseren van haar inhoud jegens de andere onmiddellijk betrokkene(n) bij deze rechtsverhouding (vgl. HR 22 januari 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC0833). Vooropgesteld wordt dat, wanneer een verklaring voor recht wordt gevorderd, de eiser/verzoeker zijn belang bij die vordering moet aantonen. Er moeten bijzondere omstandigheden zijn gesteld of gebleken die het wenselijk maken dat de aanspraken van eiser door een verklaring voor recht worden veiliggesteld (Gerechtshof 's-Hertogenbosch, 24 februari 2015, ECLI:NL:GHSCH:2015:600). Waar de jongmeerderjarige heeft erkend dat door de ouders een bedrag van € 1.850,00 ten titel van alimentatie heeft betaald en voorts niet betwist dat, zo begrijpt de rechtbank, dit bedrag in mindering strekt op de door de rechtbank vast te stellen onderhoudsbijdrage van de ouders, hebben de ouders zonder nadere toelichting, die ontbreekt, onvoldoende belang bij de verzochte verklaring voor recht. Dit brengt mee dat het verzoek dient te worden afgewezen.

Proceskosten

- 4.25 De rechtbank zal, gelet op de aard van de procedure, de proceskosten tussen partijen

compenseren zo dat iedere partij de eigen kosten draagt.

4.26 Het meer of anders verzochte zal worden afgewezen.

5 De beslissing

De rechtbank:

bepaalt de door de ouders aan de jongmeerderjarige te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding, althans levensonderhoud van de jongmeerderjarige:

- vanaf 19 juli 2015 tot 1 januari 2016 op € 439,00;
- vanaf 1 september 2016 tot 2 september 2016 op € 445,00;
- vanaf 2 september 2016 tot 1 januari 2017 op € 590,00;
- vanaf 1 januari 2017 tot 1 januari 2018 op € 602,00;
- vanaf 1 januari 2018 op € 611,00;

verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af hetgeen meer of anders is verzocht.

Deze beschikking is gewezen door mr. H.W.P.J. Hopmans, rechter, en in het openbaar uitgesproken op 20 maart 2018, in tegenwoordigheid van R. de Pooter, griffier.

1RdP

---

¹ Voor zover in deze beschikking een of meer eindbeslissingen zijn opgenomen, kan – uitsluitend door een advocaat – hoger beroep tegen deze beschikking worden ingesteld, zulks door de verzoeker en degenen aan wie een afschrift van de beschikking is verstrekt of verzonden binnen drie maanden na de dag van de uitspraak, en door andere belanghebbenden binnen drie maanden na de betekening daarvan of nadat de beschikking hun op andere wijze bekend is geworden.

BIJLAGE 6

ECLI:NL:GHAMS:2018:1318

Instantie	Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak	17-04-2018
Datum publicatie	01-05-2018
Zaaknummer	200.212.261/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep Beschikking
Inhoudsindicatie	Kinderalimentatie. Vaststelling behoefte aan de hand van behoeftelijst.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF AMSTERDAM

Afdeling civiel recht en belastingrecht
Team III (familie- en jeugdrecht)

zaaknummer: 200.212.261/01
zaaknummer rechtbank: C/13/600904 / FA RK 16-245 (LH/MBE)

beschikking van de meervoudige kamer van 17 april 2018 inzake

[de vrouw] ,
wonende te [woonplaats] ,
verzoekster in het principaal hoger beroep,
verweerster in het incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. H. Shawky te Amsterdam,

en

[de man] ,
wonende te [woonplaats] ,

verweerder in het principaal hoger beroep,
verzoeker in het incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. W.T. Doijer te Haarlem.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 21 december 2016, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 De vrouw is op 21 maart 2017 in hoger beroep gekomen van een gedeelte van de beschikking van 21 december 2016.

2.2 De man heeft op 11 september 2017 een verweerschrift tevens houdende incidenteel hoger beroep ingediend.

2.3 De vrouw heeft op 24 oktober 2017 een verweerschrift op het incidenteel hoger beroep ingediend.

2.4 Bij het hof is voorts het volgende stuk ingekomen:

- een brief van de zijde van de man van 7 november 2017 met bijlagen, ingekomen op 8 november 2017.

2.5 De minderjarige [A] (hierna te noemen: [kind a]) heeft bij brief van 18 oktober 2017 aan het hof haar mening kenbaar gemaakt met betrekking tot het verzoek.

2.6 De mondelinge behandeling heeft op 20 november 2017 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten.

3 De feiten

3.1 Het huwelijk van partijen is op 24 augustus 2016 ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking van 22 juni 2016 in de registers van de burgerlijke stand.

3.2 Partijen zijn de ouders van:

- [kind a] , geboren [in] 2000;

- [B] (hierna te noemen: [kind b]), geboren [in] 2005.

Partijen oefenen gezamenlijk het gezag uit over [kind a] en [kind b] (hierna tezamen ook: de kinderen).

- 3.3 De hoofdverblijfplaats van de kinderen is bij de vrouw. Bij de bestreden beschikking is een verdeling van de zorg- en opvoedingstaken bepaald, inhoudende dat met ingang van de datum van de bestreden beschikking de man de kinderen bij zich heeft drie weekenden in de vier weken van donderdagmiddag uit school tot maandagochtend naar school, alsmede de helft van de vakanties en de feestdagen, in onderling overleg te bepalen.
- 3.4 Het hof heeft, voor zover hierna bedragen zijn genoemd, deze telkens afgerond, tenzij anders vermeld.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 Bij de bestreden beschikking is, voor zover thans van belang, bepaald dat de man met ingang van 24 februari 2016 (totaal) € 1.065,- (duizendenvijfenzestig euro) en met ingang van 1 januari 2017 € 1.087,- (duizendenzevenentachtig euro) per maand zal betalen als bijdrage in de kosten van de verzorging en opvoeding voor beide kinderen (hierna ook: kinderalimentatie), bij vooruitbetaling te voldoen.
- 4.2 De vrouw verzoekt in principaal hoger beroep, met vernietiging van de bestreden beschikking in zoverre, te bepalen dat de man gehouden is een bedrag van € 1.500,- per kind per maand bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen met ingang van 24 februari 2016, althans een zodanig bedrag met ingang van een zodanige datum als het hof juist acht.
- 4.3 De man verzoekt in principaal hoger beroep de vrouw niet ontvankelijk te verklaren in haar verzoek in hoger beroep, dan wel het verzoek in hoger beroep van de vrouw af te wijzen en de bestreden beschikking, zo nodig onder verbetering van de gronden en met uitzondering van de hoogte van de te betalen kinderalimentatie, te bekrachtigen.
- 4.4 In incidenteel hoger beroep verzoekt de man de ten laste van de man aan de vrouw te betalen kinderalimentatie vast te stellen op € 735,- per maand, althans een zodanig lager bedrag dan € 1.065,- per maand als het hof juist acht.
- 4.5 De vrouw verzoekt het verzoek van de man in incidenteel hoger beroep af te wijzen.

5 De beoordeling van het principaal en incidenteel hoger beroep

Ontvankelijkheid

- 5.1 Gebleken is dat de vrouw het griffierecht tijdig heeft betaald. Zij is derhalve ontvankelijk in haar hoger beroep.

In het principaal en incidenteel hoger beroep

- 5.2 Tussen partijen is niet in geschil dat de man voldoende draagkracht heeft om in de behoefte van de kinderen te voorzien en dat hij bepaalde bijzondere kosten, zoals voor hockey en de internationale school, draagt. Partijen zijn verdeeld over de omvang van de behoefte van de kinderen. De (vijf) grieven van de vrouw in principaal hoger beroep en de eerste grief van de man in incidenteel hoger beroep zien hierop en lenen zich voor een gezamenlijke bespreking.

Ingangsdatum

- 5.3 De door rechtbank vastgestelde ingangsdatum is niet in geschil zodat het hof deze datum als uitgangspunt neemt.

Behoeftte van de kinderen

- 5.4 De rechtbank heeft de behoefte van de kinderen bepaald aan de hand van de tabel 'Eigen aandeel van ouders in de kosten van kinderen' zoals gehanteerd in het rapport van de Expertgroep Alimentatienormen (Tremarapport). De vrouw betoogt dat de rechtbank ten onrechte is uitgegaan van het maximale bedrag van deze tabel. Zij voert daartoe aan dat de tabel in geen enkel opzicht aansluit bij de situatie van partijen gedurende het huwelijk aangezien de tabel slechts rekening houdt met inkomens tot € 6.000,-, bij partijen sprake was van een (veel) hoger netto besteedbaar gezinsinkomen dat in de rechtbankprocedure op gemiddeld € 25.000,- is gesteld en zij een daarbij behorend uitgavenpatroon hadden. De vrouw heeft ter onderbouwing van de behoefte van de kinderen een lijst van maandelijks uitgaven in het geding gebracht. De man heeft hiertegen verweer gevoerd. Volgens de man waren de kosten van de kinderen gedurende het huwelijk niet buitensporig, zodat aangesloten kan worden bij het maximale bedrag van de tabel. Doorslaggevend voor de bepaling van de behoefte van de kinderen zijn de werkelijke kosten die het gezin gedurende vele jaren voor de kinderen heeft gemaakt, en niet de veronderstelde hoge draagkracht van de man of het veronderstelde hoge netto besteedbaar gezinsinkomen. In dit verband stelt de man dat de rechtbank er ten onrechte vanuit is gegaan dat dit inkomen gemiddeld € 25.000,- per maand was. De man heeft voorts een aantal kostenposten op de door de vrouw overgelegde behoeftelijst betwist en van een aantal opgevoerde posten heeft hij de omvang betwist.

- 5.5 Het hof overweegt als volgt.

Op grond van de geldende jurisprudentie, speelt bij de bepaling van de behoefte van kinderen het welvaartsniveau ten tijde van het huwelijk een rol (HR 4 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3479). Hoewel partijen het niet eens zijn over de hoogte van het netto besteedbaar gezinsinkomen gedurende het huwelijk, staat niet ter discussie dat het netto besteedbaar gezinsinkomen in die tijd aanzienlijk hoger was dan het hoogste bedrag van de tabel. In een dergelijk geval kan er niet altijd zonder meer van uitgegaan worden dat in het tabelbedrag alle normale, in de hoogste inkomenscategorie redelijkerwijs te maken kosten zijn begrepen. Ook partijen zijn kennelijk de mening toegedaan dat in hun situatie niet zonder meer bij de tabel kan worden aangesloten aangezien zij beiden een overzicht hebben opgesteld van de kosten van de kinderen. Gelet hierop zal ook het hof zoveel mogelijk uitgaan van de door partijen naar voren gebrachte werkelijke kosten van de kinderen. Daarbij geldt als uitgangspunt dat het op de weg van de vrouw ligt om deze kosten te stellen en, bij betwisting door de man, daarvoor een voldoende deugdelijke onderbouwing te geven. Het hof zal de behoefte van de kinderen bepalen aan de hand van de door de vrouw overgelegde lijst met gestelde werkelijke kosten, zoals opgenomen in het verweerschrift in hoger beroep van de man en aan de hand van de door de man opgestelde lijst van werkelijke kosten die hij naast de lijst van de vrouw heeft geplaatst. Het hof zal in het navolgende de in de behoeftelijst genoemde kostenposten afzonderlijk bespreken.

School

De bedragen van € 20,- per maand voor agenda/pennen/enz. en € 20,- per maand voor schoolreisjes zijn tussen partijen niet in geschil.

Ten aanzien van de kosten voor de klassenfoto's en de cadeaus voor leraren zal het hof, gelet op het geringe verschil tussen de door partijen opgevoerde bedragen, in redelijkheid uitgaan van het gemiddelde van deze bedragen. Het hof zal derhalve rekening houden met een bedrag van € 3,- per maand voor klassenfoto's en een bedrag van € 1,- per maand voor cadeaus voor leraren.

Ten aanzien van de kosten van het internet gaat het hof, gelet op de gemotiveerde betwisting door de man en het door de vrouw als productie 19 bij productie 4 in appel overgelegde betalingsbewijs van het internet abonnement, uit van het door de man genoemde bedrag van € 35,- per maand. Het hof is voorts van oordeel dat de vrouw ten onrechte het gehele bedrag van de abonnementskosten aan de kinderen heeft toebedeeld. Het hof zal derhalve in redelijkheid rekening houden met 2/3e van de abonnementskosten, hetgeen neerkomt op een bedrag van € 23,- per maand. De totale schoolkosten komen daarmee op € 67,- per maand.

Muzieklessen

Tussen partijen is niet in geschil dat de kosten voor de muzieklessen in totaal € 204,- per maand bedragen.

Taal bijles

De door de vrouw opgevoerde kosten voor de taal bijlessen (bestaande uit lesgeld en materiaal) van in totaal € 154,- zijn door de man niet betwist. Het hof zal derhalve rekening houden met deze kosten, nu de man ter zitting heeft gezegd deze niet meer te betalen.

Naschoolse activiteiten

De vrouw stelt de kosten naschoolse activiteit op € 75,- per maand. De man heeft echter ter zitting in hoger beroep verklaard dat [kind b] inmiddels niet meer naar de naschoolse activiteit (Fundam) gaat. Aangezien de vrouw niet heeft betwist dat deze kosten zijn vervallen, zal het hof hiermee geen rekening houden.

Verjaardagen

Een bedrag van in totaal € 54,- per maand is tussen partijen niet in geschil.

Gezondheid

De vrouw heeft een bedrag van € 38,- per maand aan kosten voor orthodontie opgevoerd. De man is van mening dat deze kosten slechts éénmalige kosten betreffen. Gelet op de aard van de kosten en de niet betwiste stelling van de vrouw dat er ook uitgaven zijn voor fysiotherapie en podologie, acht het hof het redelijk om met € 38,- per maand rekening te houden.

Auto

Het hof acht het door de vrouw gestelde bedrag van € 274,- per maand niet onredelijk. Het hof is voorts van oordeel dat – zoals door de man is aangevoerd – de vrouw ook hier ten onrechte geen gedeelte van de kosten van de auto aan zichzelf heeft toebedeeld. Het hof zal derhalve ook in dit geval in redelijkheid rekening houden met 2/3e van de kosten, hetgeen neerkomt op een bedrag van € 183,- per maand.

Tickets vakantie

De vrouw voert een bedrag van € 440,- per maand op. Zij stelt dat partijen gedurende het huwelijk veelvuldig verre reizen maakten met de kinderen en dat zij regelmatig haar familie in Amerika bezochten. De man heeft dit gemotiveerd betwist en acht een bedrag van € 168,- per maand redelijk gelet op hetgeen partijen tijdens het huwelijk uitgaven.

Het hof acht het, mede gelet op het welvaartsniveau van partijen tijdens het huwelijk, redelijk om rekening te houden met een gemiddelde van wat partijen aan kosten hebben opgevoerd, zodat het hof uit zal gaan van een bedrag van € 304,- per maand.

Zomeractiviteiten

Gelet op het geringe verschil tussen de door partijen genoemde kosten voor paardrijden, houdt het hof rekening met het gemiddelde van deze bedragen, te weten een bedrag van € 43,- per maand.

De vrouw heeft voorts een bedrag van € 40,- per maand opgevoerd voor zomerkampen. De man heeft ter zitting in hoger beroep verklaard dat de kinderen nog nooit op een zomerkamp zijn geweest. Het hof is van oordeel dat de vrouw dit bedrag tegenover de betwisting door de man onvoldoende heeft onderbouwd. Het hof zal derhalve geen rekening houden met deze kosten en rekening houden met in totaal € 43,- per maand vanwege kosten voor zomeractiviteiten.

Bioscoop enz.

Gelet op het geringe verschil tussen de door partijen opgevoerde kosten, gaat het hof uit van het gemiddelde van deze bedragen, te weten een bedrag van € 32,- per maand.

Huishoudelijk

De bedragen van € 70,- per maand voor kleding en € 13,- per maand voor persoonlijke hygiëne zijn tussen partijen niet in geschil.

Het hof houdt daarnaast rekening met de door de vrouw gestelde kosten van € 20,- per maand voor mobiele telefonie nu het hof dit bedrag mede gelet op de leeftijd van de kinderen niet onredelijk voorkomt. Het hof houdt voorts in redelijkheid rekening met een bedrag van € 10,- per maand aan kapperskosten, een bedrag van € 10,- per maand aan tijdschriften en een bedrag van € 8,- per maand aan kosten ten behoeve van onderhoud aan de fietsen van de kinderen.

Ten aanzien van de oppaskosten heeft de man in hoger beroep verklaard dat partijen al drie jaar geen oppas meer hebben, hetgeen niet is betwist door de vrouw. Het hof zal derhalve geen rekening houden met de oppaskosten.

Voorts is tussen partijen in geschil welk bedrag de vrouw maandelijks aan maaltijden voor de kinderen uitgeeft. De vrouw stelt dit bedrag op € 500,- per maand. De man is van mening dat het redelijk is om rekening te houden met een bedrag van € 290,- per maand. Het hof is van oordeel dat het door de vrouw opgevoerde bedrag van € 500,- per maand, gelet op het welstandsniveau van partijen tijdens het huwelijk, redelijk is en zal hier dan ook rekening mee houden. Ten aanzien van de kosten voor gas, water en licht heeft de vrouw in eerdergenoemde lijst een bedrag van € 300,- als kosten voor de kinderen opgenomen. De man stelt dit bedrag op € 95,-. Ter onderbouwing heeft de vrouw een nota van Nuon en Waternet overgelegd waaruit een maandbetaling van € 149,- respectievelijk € 28,05 blijkt. Gelet hierop zal het hof rekening houden met 2/3e van het totaal bedrag (= € 118,-) als kosten voor de kinderen. Het hof neemt daarmee een bedrag van € 749,- mee als maandelijkse huishoudelijke kosten voor de kinderen.

- 5.6 Gelet op het voorgaande stelt het hof vast dat de maandelijkse kosten voor de kinderen € 1.828,- per maand bedragen. Voor de bepaling van de behoefte van de kinderen dient het bedrag dat de vrouw ontvangt aan kinderbijslag (€ 169,- per maand) hierop nog in mindering gebracht te worden, nu bij de behoeftebepaling niet van de tabel wordt uitgegaan. Het hof stelt de behoefte van de kinderen waarin de man dient te voorzien derhalve vast op € 1.659,- netto per maand.

Zorgkorting

- 5.7 De tweede grief van de man in incidenteel appel richt zich tegen het percentage van de door de rechtbank gehanteerde zorgkorting. Het hof overweegt hieromtrent als volgt. Volgens het rapport van de Expertgroep Alimentatienormen worden de kosten van de verdeling van de zorg in aanmerking genomen als een percentage van de behoefte van de kinderen, de zorgkorting. Het percentage van de zorgkorting is afhankelijk van de frequentie van de zorg. Partijen zijn het erover eens dat de zorgverdeling tussen hen tot 21 december 2016 leidt tot een zorgkorting van 25% en vanaf die datum tot een zorgkorting van 35%. Anders dan de vrouw kennelijk meent, is voor de toepassing van deze korting niet relevant wat de omvang van de draagkracht van de man is. Het hof ziet ook overigens geen aanleiding om in de onderhavige zaak van de richtlijnen omtrent de zorgkorting af te wijken nu de man tijdens het verblijf van de kinderen bij hem ook kosten voor hen maakt en bovendien bijzondere kosten als het schoolgeld voor de internationale school en het lidmaatschap van de hockeyclub voor zijn rekening neemt. Gelet op het feit dat de

zorgregeling per 21 december 2016 is gewijzigd, zal het hof bij de vaststelling van de onderhoudsbijdrage daarmee rekening houden.

- 5.8 Uit de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 24 februari 2016 volgt een zorgregeling waarbij de kinderen gemiddeld twee dagen per week bij de man verbleven. Dit leidt tot een zorgkorting van 25%, te weten € 415,- per maand. Bij de bestreden beschikking is een definitieve zorgregeling bepaald, waarbij de kinderen gemiddeld drie dagen per week bij de man verblijven. Het hof zal voor de periode vanaf 21 december 2016 dan ook een percentage van 35% in aanmerking nemen, te weten € 581,- per maand.
- 5.9 Het bedrag van de zorgkorting wordt volledig in mindering gebracht op het bedrag dat de man aan de vrouw dient te betalen voor de kosten van verzorging en opvoeding, nu de man voldoende draagkracht heeft om in de behoefte van de kinderen te voorzien. De bijdrage die de man dient te voldoen in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen bedraagt in de periode van 24 februari 2016 tot 21 december 2016 € 1.244,- per maand. Vanaf 21 december 2016 bedraagt de bijdrage die de man dient te voldoen € 1.078,- per maand.
- 5.10 Het voorgaande leidt tot een verlaging met terugwerkende kracht van het door de rechtbank vastgestelde bedrag dat de man dient te voldoen vanaf 1 januari 2017. Gelet op het geringe verschil tussen het door de rechtbank vastgestelde bedrag en het bedrag waartoe het hof komt voor die periode, alsmede het gegeven dat ook de man aan de vrouw een nabetaling heeft te doen over de daaraan voorafgaande periode, acht het hof dit niet bezwaarlijk.

6 De slotsom

Op grond van al hetgeen hiervoor is overwogen zal het hof beslissen als volgt.

7 De beslissing

Het hof:

in het principaal en het incidenteel hoger beroep:

vernietigt de beschikking waarvan beroep voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen en in zoverre opnieuw rechtdoende:

bepaalt de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen:

van 24 februari 2016 tot 21 december 2016 op € 1.244,- (DUIZENDTWEEHONDERDVIERENVEERTIG EURO) per maand;

vanaf 21 december 2016 op € 1.078,- (DUIZENDACHTENZEVENTIG EURO) per maand, bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. J.F.A.M. Graafland-Verhaegen, mr. M.F.G.H. Beckers en mr. L.M. Coenraad, bijgestaan door mr. S.C.G.A. Duivenvoorde als griffier, en is op 17 april 2018 in het openbaar uitgesproken.

BIJLAGE 7

ECLI:NL:GHARL:2018:4737

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	24-05-2018
Datum publicatie	13-07-2018
Zaaknummer	200.228.103
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Wijziging kinderalimentatie. Ontvankelijkheid en terugwerkende kracht. 1:401 BW.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEUWARDEN

locatie Arnhem

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.228.103
(zaaknummer rechtbank Gelderland 316701)

beschikking van 24 mei 2018

inzake

[verzoeker] ,
wonende te [plaatsnaam] ,
verzoeker in het principaal hoger beroep,
verweerder in het incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. J.W. Weehuizen te 's-Hertogenbosch,

en

[verweerster 1] ,

wonende te [plaatsnaam] ,
verder te noemen: de vrouw,
en

[verweerster 2] ,

wonende te [plaatsnaam]
verder te noemen: [verweerster 2] ,
verweersters in het principaal hoger beroep,
verzoeksters in het incidenteel hoger beroep,
advocaat: mr. F.J. Bosma te Apeldoorn.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Zutphen, van 28 augustus 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer (verder te noemen: de bestreden beschikking).

2 Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift, ingekomen op 16 november 2017;
- het verweerschrift tevens houdende incidenteel hoger beroep met producties;
- het verweerschrift in het incidenteel hoger beroep;
- een journaalbericht van mr. Bosma van 21 maart 2018 met producties;
- een journaalbericht van mr. Weehuizen van 22 maart 2018 met productie;
- een journaalbericht van mr. Weehuizen van 22 maart 2018 met productie.

2.2 De mondelinge behandeling heeft op 3 april 2018 plaatsgevonden. De man heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn advocaat. De vrouw en [verweerster 2] zijn beiden in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaat.

3 De feiten

3.1 Het huwelijk van de man en de vrouw is ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand op 7 februari 2002.

3.2 De man en de vrouw zijn de ouders van de inmiddels meerderjarige [verweerster 2] voornoemd, geboren op [geboortedatum] te [plaatsnaam] .

3.3 Bij beschikking van 4 september 2007 heeft de rechtbank Zutphen bepaald dat de man met ingang van 1 augustus 2007 als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de destijds minderjarige [verweerster 2] (verder ook te noemen: kinderalimentatie) € 250,- per maand zal voldoen. De kinderalimentatie bedroeg met ingang van 1 januari 2017 ingevolge de wettelijke indexering € 296,95 per maand.

4 De omvang van het geschil

4.1 Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank - uitvoerbaar bij voorraad - de kinderalimentatie gewijzigd, in die zin dat de kinderalimentatie met ingang van 1 april 2017 op een bedrag van € 148,48, per maand is vastgesteld.

4.2 De man is met vier grieven in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. Deze grieven beogen het geschil in hoger beroep in volle omvang aan het hof voor te leggen. De man verzoekt het hof in het principaal hoger beroep om bij beschikking, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de bestreden beschikking te vernietigen en onder wijziging van de alimentatiebeschikking van 4 september 2007:

- te bepalen dat de door hem aan de vrouw te betalen kinderalimentatie alsnog op nihil wordt vastgesteld voor de periode met ingang van 1 augustus 2007 tot 1 april 2017, althans op een bedrag dat het hof juist acht, lager dan € 290,57, eventueel door het hof uit te splitsen naar afzonderlijke tijdvakken in de periode 1 augustus 2007 tot 1 april 2017;

- te bepalen dat de door hem aan de vrouw te betalen kinderalimentatie met ingang van 1 april 2017 op nihil wordt vastgesteld, althans op een bedrag dat het hof juist acht, lager dan € 148,48 per maand, tot 27 juli 2017;

- in deze procedure in hoger beroep jegens [verweerster 2] , in de situatie dat de man in verband met de meerderjarigheid van [verweerster 2] niet in zijn twee hierboven weergegeven verzoeken jegens de vrouw kan worden ontvangen, te bepalen dat de door hem te betalen kinderalimentatie alsnog op nihil wordt vastgesteld voor de periode met ingang van 1 augustus 2007 tot 1 april 2017, althans op een bedrag dat het hof juist acht, lager dan € 290,57, eventueel door het hof uit te splitsen naar afzonderlijke tijdvakken in de periode 1 augustus 2007 tot 1 april 2017;

- in deze procedure in hoger beroep jegens [verweerster 2] , in de situatie dat de man in verband met de meerderjarigheid van [verweerster 2] niet ontvankelijk is in zijn twee hiervoor bij de eerste twee gedachtestreepjes weergegeven verzoeken jegens de vrouw, te bepalen dat de door hem te betalen kinderalimentatie met ingang van 1 april 2017 op nihil wordt vastgesteld, althans op een bedrag dat het hof juist acht, lager dan € 148,48 per maand, zulks tot 27 juli 2017;

- te bepalen dat de door hem aan [verweerster 2] te betalen kinderalimentatie nader vastgesteld wordt op nihil, althans op een bedrag dat (naar het hof begrijpt) het hof juist acht, lager dan € 148,48 per maand met ingang van 27 juli 2017, althans met ingang van een datum die het hof juist acht;

alles met compensatie van de proceskosten.

4.3 De vrouw en [verweerster 2] voeren verweer in het principaal hoger beroep en zijn met twee grieven in incidenteel hoger beroep gekomen. De grieven zien op de hoogte van de behoefte van [verweerster 2] en de hoogte van de draagkracht van de vrouw. De vrouw en [verweerster 2] verzoeken het hof in het principaal hoger beroep de man niet-ontvankelijk te verklaren, dan wel zijn beroep ongegrond te verklaren en in het incidenteel hoger beroep de bestreden beschikking te vernietigen en de man alsnog niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek de alimentatiebeschikking van 4 september 2007 te wijzigen, dan wel het verzoek van de man af te wijzen.

- 4.4 De man voert verweer in het incidenteel hoger beroep en verzoekt het hof het incidenteel hoger beroep van de vrouw en [verweerster 2] af te wijzen.
- 4.5 Het hof zal de grieven in het principaal en het incidenteel hoger beroep per onderwerp bespreken.
- 4.6 Nadat de bestreden beschikking was gegeven zijn de financiële gegevens en de omstandigheden van zowel de man, de vrouw als [verweerster 2] gewijzigd. Partijen zijn het erover eens dat deze nieuwe gegevens en gewijzigde omstandigheden mede aan de beslissing ten grondslag moeten worden gelegd.

5 De motivering van de beslissing

ontvankelijkheid en terugwerkende kracht

- 5.1 Op grond van artikel 1:401 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) kan een rechterlijke uitspraak of een overeenkomst betreffende levensonderhoud bij latere rechterlijke uitspraak worden gewijzigd of ingetrokken, wanneer zij nadien door wijziging van omstandigheden ophoudt aan de wettelijke maatstaven te voldoen. Op grond van artikel 1:401 lid 4 BW kan een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud ook worden gewijzigd of ingetrokken, indien zij van de aanvang af niet aan de wettelijke maatstaven heeft beantwoord doordat bij die uitspraak van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan. Voorts kan op grond van artikel 1:401 lid 5 BW een overeenkomst betreffende levensonderhoud ook worden gewijzigd of ingetrokken, indien de overeenkomst is aangegaan met grove miskennis van de wettelijke maatstaven.
- 5.2 De man stelt in zijn eerste grief dat de rechtbank bij de beoordeling van zijn wijzigingsverzoek de leden 4 en 5 van voormeld wetsartikel niet goed heeft toegepast. De rechtbank gaat in overweging 4.9 van de bestreden beschikking met betrekking tot de ingangsdatum voorbij aan zijn stelling dat de bij de voormelde beschikking van 4 september 2007 vastgestelde kinderalimentatie van meet af aan niet heeft beantwoord aan de wettelijke maatstaven c.q een afspraak is aangegaan met grove miskennis van de wettelijke maatstaven. Op grond van de leden 4 en 5 van het voormelde wetsartikel is een gewijzigde vaststelling van de kinderalimentatie met terugwerkende kracht mogelijk. De overweging van de rechtbank dat, indien hij per een eerdere datum een wijziging had willen bewerkstelligen het op zijn weg had gelegen daartoe in een eerder stadium een verzoek aan de rechtbank te richten en dat het nalaten daarvan voor zijn rekening dient te blijven, gaat volgens hem voorbij aan de inhoudelijke toetsing van voormeld wetsartikel. Uit de door hem overgelegde producties 4 en 5 volgt dat zijn bij de belastingdienst geregistreerde inkomen in de jaren 2007 tot en met 2011 zodanig laag is geweest, dat hij geen draagkracht heeft gehad voor kinderalimentatie. De vrouw was in de jaren vóór 2012 en 2013 reeds op de hoogte van zijn geringe inkomen en heeft nooit op betaling aangedrongen. Er was daarom geen noodzaak voor hem om een wijziging te verzoeken. Pas nadat de vrouw bemerkte dat het hem wat beter ging, is zij met het LBIO in actie gekomen en zag hij zich genooddaakt om een verzoek tot nihilstelling dan wel verlaging van de alimentatie bij de rechtbank in te dienen.
- 5.3 De vrouw en [verweerster 2] voeren verweer en stellen dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat het voor rekening van de man komt dat hij niet eerder een verzoek tot wijziging van de kinderalimentatie heeft ingediend. Die beslissing is in lijn met de vaste jurisprudentie. De vrouw betwist dat zij in de jaren voor 2012 en 2013 ervan op de hoogte was dat de man een gering inkomen had. Zij had in het geheel geen contact met de man over de financiën en heeft het incasseren van de kinderalimentatie al in 2008 uitbesteed aan het LBIO. Aanvankelijk is de kinderalimentatie nog enige keren door de man aan het LBIO voldaan en daarna heeft de man lange tijd niets meer voldaan. De man is pas in actie gekomen, nadat incassopogingen van het

LBIO doel treffen. Het LBIO heeft beslag kunnen leggen op een belastingteruggave van de man.

5.4 De man baseert zijn verzoek primair op het vierde en vijfde lid van artikel 1:401 BW. Het vijfde lid mist hier toepassing omdat geen sprake is van een tussen partijen overeengekomen kinderalimentatie. Met betrekking tot artikel 1:401 lid 4 BW, is het hof van oordeel dat ook als de man genoegzaam kan aantonen dat de beschikking van meet af aan niet aan de wettelijke maatstaven heeft beantwoord doordat bij die uitspraak van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan, dat bij de beoordeling van zijn verzoek niet doorslaggevend is.

In dat kader is ook het toetsingskader ten aanzien van de ingangsdatum van een wijziging van een onderhoudsbijdrage mede bepalend. Artikel 1:402 BW laat de rechter grote vrijheid bij het vaststellen van de ingangsdatum van de alimentatieverplichting. Drie data liggen als ingangsdatum het meest voor de hand: de datum waarop de omstandigheden zijn ingetreden die voor de onderhoudsverplichting bepalend zijn, de datum van het inleidend processtuk en de datum waarop de rechter beslist.

De rechter die beslist op een verzoek tot wijziging van een eerder vastgestelde bijdrage in het levensonderhoud, zal in het algemeen behoedzaam gebruik moeten maken van zijn bevoegdheid de wijziging te laten ingaan op een vóór zijn uitspraak gelegen datum, met name indien dit ingrijpende gevolgen kan hebben voor de onderhoudsgerechtigde in verband met een daardoor in het leven geroepen verplichting tot terugbetaling van hetgeen in de daaraan voorafgaande periode in feite is betaald of verhaald. Deze behoedzaamheid geldt ook voor de rechter in hoger beroep die met ingang van een vóór zijn uitspraak gelegen datum een zodanige wijziging brengt in de door de rechter in eerste aanleg vastgestelde of gewijzigde bijdrage dat zij kan leiden tot de hiervoor bedoelde ingrijpende gevolgen. Het hof leidt uit de stellingen van partijen af dat- indien de beschikking daadwerkelijk niet aan de wettelijke maatstaven heeft beantwoord doordat bij die uitspraak van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan - de man al vanaf 2008 kennis droeg van dat feit en dat hij tot de aanvang van de onderhavige procedure door indiening van zijn verzoek bij de rechtbank op 3 maart 2017 geen enkele actie heeft ondernomen om met de vrouw tot andere afspraken over de kinderalimentatie te komen of om in rechte wijziging van de vastgestelde kinderalimentatie te verzoeken. De man heeft daartoe pas stappen gezet nadat het LBIO na een periode van een aantal jaren opnieuw alimentatie is gaan incasseren voor de vrouw. Het hof is met de rechtbank van oordeel dat het feit dat de man al die tijd niets heeft ondernomen voor zijn rekening en risico dient te komen en acht het redelijk als ingangsdatum voor een eventuele wijziging van de kinderalimentatie te hanteren de eerste dag van de maand na de indiening van het verzoek van de man bij de rechtbank, te weten 1 april 2017. De vrouw heeft pas vanaf die datum rekening kunnen en moeten houden met een mogelijk wijziging van de kinderalimentatie.

5.5 Het hof stelt vast dat partijen het er over eens zijn dat zich sinds de beschikking van 4 september 2007 diverse wijzigingen in de (financiële) omstandigheden van partijen en [verweester 2] hebben voorgedaan, waardoor er sprake is van een situatie zoals bedoeld in artikel 1:401 lid 1 BW. Dit rechtvaardigt een nieuwe beoordeling van de behoefte van [verweester 2] en de draagkracht van partijen.

vaststelling behoefte van [verweester 2] en de draagkracht van partijen per 1 april 2017

5.6 Op 1 april 2013 zijn nieuwe richtlijnen voor de berekening van kinderalimentatie van de Expertgroep Alimentatienormen in werking getreden die door het hof worden toegepast bij de bepaling van de hoogte van de kinderalimentatie.

stellingen partijen over de behoefte

5.7 De man voert in zijn derde grief aan dat hij voldoende nader heeft onderbouwd dat de behoefte van [verweester 2] tijdens haar minderjarigheid € 125,- per maand bedroeg, zulks op basis van het inkomen van partijen in 2001 en 2002. Uit de door hem overgelegde productie 4 blijkt dat zijn inkomen in 2001 € 1.133,- en in 2002 € 4.752,- bedroeg.

Voor de periode vanaf [verjaardag] , de datum waarop [verweerster 2] meerderjarig is geworden, is relevant dat [verweerster 2] zelf inkomsten kan verwerven. [verweerster 2] moet volgens de man in staat worden geacht om inkomsten te genereren waarmee zij volledig in haar behoefte kan voorzien.

5.8 De vrouw en [verweerster 2] voeren verweer. Zij stellen (grief B in het incidenteel hoger beroep) dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat zij hun standpunt dat de behoefte van de [verweerster 2] € 328,- bedraagt, onvoldoende hebben onderbouwd. In de beschikking van 4 september 2007 heeft de rechtbank reeds aangenomen dat de behoefte van [verweerster 2] ten minste € 250,- per maand bedroeg. [verweerster 2] mag echter meeprofiteren van de toegenomen welstand van haar vader. De rechtbank is ten onrechte niet ingegaan op deze stelling. Uit de door hen overgelegde draagkrachtberekening blijkt dat de behoefte van [verweerster 2] , gebaseerd op het actuele inkomen van de man, € 328,- per maand bedraagt. Vanaf oktober 2017 woont [verweerster 2] niet meer bij haar moeder maar bij haar grootouders. Sinds die tijd drijft [verweerster 2] met haar moeder een onderneming in de vorm van een vennootschap onder firma (VOF). De vrouw heeft recht op 85% en [verweerster 2] op 15% van de winst die in de VOF wordt behaald. Deze verdeling is volgens de vrouw afgesproken omdat zij op dit moment nog aanzienlijk meer inkomsten genereert dan [verweerster 2] . In de kermisbranche, waarin zij – evenals de man en de gehele familie - werkzaam zijn, is het volgens de vrouw en [verweerster 2] gebruikelijk dat een kind op deze manier een eigen onderneming gaat opbouwen. De vrouw hoopt dat [verweerster 2] op deze manier op haar eenentwintigste een eenmanszaak kan starten. Uit de door hen opgestelde behoeftelijst (productie 5) volgt dat de behoefte van [verweerster 2] , rekening houdend met haar eigen inkomen uit de VOF, thans € 373,62 per maand bedraagt.

beoordelingskader behoefte

5.9 Het hof kan bij de bepaling van de behoefte van [verweerster 2] volgens de huidige richtlijnen uitgaan van het netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van de samenleving, inclusief het eventuele kindgebonden budget waarop ten tijde van de samenleving aanspraak werd gemaakt en op basis daarvan de behoefte ingevolge de NIBUD-tabellen vaststellen. Indien na de echtscheiding het netto inkomen van één van de ouders het voormeld netto gezinsinkomen te boven gaat, mag de behoefte op dit hogere inkomen worden gebaseerd. Daarom zal het hof eerst de huidige netto besteedbare inkomens van de man en de vrouw vaststellen.

netto besteedbaar inkomen van de man

5.10 De man stelt in zijn tweede grief dat de rechtbank bij de bepaling van zijn netto besteedbaar inkomen ten onrechte is uitgegaan van het gemiddelde inkomen over de jaren 2013 tot en met 2015. Zijn inkomen heeft jarenlang gefluctueerd en was zeer laag. De winst in 2015 is een uitschieter. De jaren 2016 en 2017 zijn volgens de man representatief en uitgaande van deze jaren bedraagt de (gemiddelde) winst € 19.153,- bruto per jaar. Dit leidt tot een netto besteedbaar inkomen van € 1.550,- per maand en een draagkracht van € 115,- per maand.

De vrouw en [verweerster 2] voeren hiertegen verweer. Het ligt volgens hen voor de hand dat de rechtbank rekening heeft gehouden met de actuele financiële situatie van de man voorafgaand aan zijn verzoek.

Uit de door de man in eerste aanleg en in hoger beroep overgelegde gegevens leidt het hof af dat het arbeidsinkomen van de man over 2010 tot en met 2015 respectievelijk € 603,-, € 11.227,-, € 26.429,-, € 26.686,-, € 21.680,- en € 58.644,- heeft bedragen. De winst van de onderneming van de man bedroeg in 2016 € 14.888,- en in 2017 € 23.418,-. Het hof is van oordeel dat aan het voeren van een eigen onderneming inherent is, dat winsten kunnen fluctueren. De man heeft onvoldoende nader toegelicht waarom de winst in 2015 incidenteel hoger was en thans niet meer kan worden gerealiseerd. Het hof vindt dan ook geen aanleiding om het bedrijfsresultaat over 2015 buiten beschouwing te laten en acht het redelijk om de winst van de man te baseren op de bedrijfsresultaten over 2015 tot en met 2017. De winst van de man wordt aldus vastgesteld op € 32.300,- (bruto) per jaar.

5.11 Rekening houdend met de zelfstandigenaftrek, de MKB winstvrijstelling, de algemene heffingskorting en de arbeidskorting en de verschuldigde inkomensheffing bedraagt het netto besteedbaar inkomen van de man € 28.612,-, ofwel € 2.384,- per maand.

netto besteedbaar inkomen van de vrouw

5.12 De rechtbank heeft in de bestreden beschikking overwogen dat de vrouw onvoldoende gegevens heeft overgelegd om een betrouwbare berekening van haar draagkracht te kunnen maken. Dientengevolge is de rechtbank ervan uitgegaan dat de vrouw minimaal de helft van de behoefte van de minderjarige kan voldoen. De vrouw heeft hiertegen gegriefd (grief A). De man is van mening dat de vrouw nog steeds onvoldoende gegevens heeft overgelegd en dat de gegevens onbetrouwbaar zijn.

Het hof is van oordeel dat de vrouw in hoger beroep voldoende relevante stukken heeft overgelegd ter onderbouwing van haar financiële situatie. Uit de fiscale rapporten inkomstenbelasting 2015 en 2016 van de vrouw blijkt dat de winst van haar onderneming in 2015 € 12.177,- en in 2016 € 23.004,- bedroeg.

De vrouw heeft tijdens de mondelinge behandeling in hoger beroep toegelicht dat zij zich sinds twee jaar heeft toegelegd op het verkopen van bedrijfskleding, zoals schorten en sloven voor het kermisbedrijf. Daarnaast is zij vertegenwoordiger voor mobiele pinapparaten. Zij doet dit om in de oliebolle- en churrokraam plaats te maken voor [verweester 2]. De cijfers over 2017 zijn nog niet gereed, maar zij verwacht dat het resultaat in 2017 10 tot 15 procent hoger zal zijn ten opzichte van 2016. Het hof stelt de winst in 2017 daarom in redelijkheid op € 25.300,-.

Het inkomen van de vrouw, gebaseerd op de gemiddelde winst over 2015 tot en met 2017, stelt het hof in redelijkheid vast op € 20.160,- bruto per jaar.

5.13 Rekening houdend met de zelfstandigenaftrek, de MKB winstvrijstelling, het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop waarop de vrouw tot en met juli 2017 recht had, de algemene heffingskorting en de arbeidskorting en de verschuldigde inkomensheffing bedraagt het netto besteedbaar inkomen van de vrouw € 24.197,-, ofwel € 2.016,- per maand.

behoefte per 1 april 2017

5.14 Het hof stelt vast dat de huidige inkomens van partijen ieder afzonderlijk aanzienlijk hoger zijn dan de inkomsten die partijen ontvingen ten tijde van hun huwelijk. Hiervoor is reeds overwogen dat, indien na de echtscheiding het netto besteedbaar inkomen van één van de ouders het netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van hun samenleving te boven gaat, de behoefte op dat huidige hogere inkomen mag worden gebaseerd. Het hof zal daarom de behoefte van [verweester 2] ingevolge de NIBUD-tabellen baseren op het huidige inkomen van de man en de NIBUD-tabel uit 2017. Op grond van een inkomen van € 2.384,- netto per maand en nul punten bedraagt de behoefte van [verweester 2] per 1 april 2017 op basis van die tabel € 320,- per maand.

De man en de vrouw dienen naar rato van hun draagkracht bij te dragen in deze behoefte.

5.15 Aan de stelling van de man in het kader van de behoeftebepaling, dat het goed mogelijk is dat [verweester 2] reeds voor oktober 2017 woonachtig was bij opa en oma moederszijde en dat de moeder in dat geval geen aanspraak kan maken op kinderalimentatie voor [verweester 2] omdat zij niet tot haar gezin behoorde, gaat het hof voorbij nu de man tegenover de gemotiveerde toelichting van de situatie door de vrouw en [verweester 2] die stelling onvoldoende nader heeft onderbouwd.

draagkracht van de man en de vrouw

5.16 De draagkracht van de man en de vrouw zal worden vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 905,-)]$, nu het inkomens betreft die hoger zijn dan € 1.575,- netto per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de man en de vrouw het draagkrachtloos

inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen ter zake van forfaitaire woonlasten, vermeerderd met een bedrag van € 905,- aan overige lasten, en dat van het bedrag, dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor kinderalimentatie.

De draagkracht van de man bedraagt dan € 534,- per maand en die van de vrouw € 354,- per maand.

draagkrachtvergelijking

- 5.17 De draagkracht van de man en de vrouw tezamen is voldoende om in de behoefte van [verweerster 2] te voorzien. Op grond van een vergelijking van ieders draagkracht dient de man met een bedrag van € 192,- en de vrouw met een bedrag van € 128,- per maand bij te dragen in de kosten van [verweerster 2] per 1 april 2017.

bijdrage vanaf tijdstip meerderjarigheid

- 5.18 Op 27 juli 2017 is [verweerster 2] meerderjarig geworden. De man stelt dat [verweerster 2] in eigen levensonderhoud kan voorzien, zodat zij geen behoefte meer heeft aan een aanvullende onderhoudsbijdrage. De vrouw en [verweerster 2] hebben hiertegen verweer gevoerd.

Op grond van artikel 1:395a en 1:395b BW is sprake van een verlengde onderhoudsplicht van de man jegens [verweerster 2] bij het bereiken van de achttienjarige leeftijd. Vanaf het tijdstip van meerderjarigheid geldt de eerder vastgestelde bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van een kind als een bijdrage ter zake van levensonderhoud en studie.

bijdrage tot 1 oktober 2017

- 5.19 In antwoord op vragen van het hof heeft [verweerster 2] toegelicht dat zij voor de zomervakantie 2017 haar MBO-opleiding heeft afgerond. Uit de toelichting van [verweerster 2] leidt het hof af dat [verweerster 2] in de periode van 1 augustus 2017 tot 1 oktober 2017 niet over dusdanige inkomsten beschikte dat zij daarmee in de kosten van haar levensonderhoud kon voorzien of bijdragen. Het hof is van oordeel dat de behoefte van [verweerster 2] aan een onderhoudsbijdrage gedurende de eerste twee maanden van haar meerderjarigheid niet substantieel is gewijzigd. Het hof ziet daarin en in de beperkte periode aanleiding de eerder vastgestelde onderhoudsbijdrage van ouders in die behoefte te handhaven tot 1 oktober 2017.

bijdrage vanaf 1 oktober 2017

- 5.20 Vanaf 1 oktober 2017 drijft [verweerster 2] met de moeder een onderneming in de vorm van een VOF en is zij woonachtig bij haar grootouders. Dit vormt voldoende aanleiding om de bijdrage voor [verweerster 2] opnieuw te beoordelen.

behoefte vanaf 1 oktober 2017

- 5.21 Als productie 5 hebben de vrouw een [verweerster 2] een berekening van de behoefte van [verweerster 2] overgelegd, die het hof als uitgangspunt neemt per 1 oktober 2017. De man heeft de daarin opgevoerde kosten niet betwist, zodat het hof uitgaat van een behoefte van [verweerster 2] van € 542,- per maand.

behoefte vanaf 1 oktober 2017

- 5.22 De eigen inkomsten van [verweerster 2] dienen in mindering te worden gebracht op deze behoefte, maar partijen verschillen van mening over de hoogte van de inkomsten die [verweerster 2] kan verwerven. Het hof is van oordeel dat de vrouw en [verweerster 2] aannemelijk hebben gemaakt dat de oprichting van de VOF en de winstverdeling tussen de vrouw en [verweerster 2] zijn aangegaan om mogelijk te maken dat [verweerster 2] vanaf haar 21e jaar zelfstandig in haar eigen levensonderhoud kan voorzien met een eigen onderneming en dat het redelijk is om hiermee rekening te houden. Het hof zal - nu beide ouders nog steeds onderhoudsplichtig zijn jegens [verweerster 2] - rekening houden met het feit dat op dit moment nog maar 15% van de

winst van de VOF aan [verweester 2] toekomt. Hiervoor heeft het hof reeds overwogen dat het resultaat over 2017 in redelijkheid op € 25.300,- wordt gesteld. Van dit bedrag rekent het hof in redelijkheid 15% aan [verweester 2] toe. Haar eigen inkomen bestaat dan uit haar aandeel van de winst van de VOF van circa € 3.800,- per jaar. Gelet op de hoogte van dit bedrag zal [verweester 2] een zeer beperkt bedrag ter zake de inkomensheffing verschuldigd zijn en acht het hof het redelijk de behoefte van [verweester 2] van € 542,- per maand te verminderen met een bedrag van € 312,- ter zake eigen inkomsten, zodat een behoefte resteert van € 230,- per maand. Ook in deze behoefte dienen beide ouders naar rato van hun draagkracht bij te dragen.

draagkracht man en de vrouw vanaf 1 oktober 2017

5.23 Aan de zijde van de man zijn er geen wijzigingen voor wat betreft zijn netto besteedbaar inkomen. Zijn draagkracht bedraagt nog steeds € 534,- per maand.

Aan de zijde van de vrouw vervalt het kindgebonden budget en de alleenstaande ouderkop. Het hof ziet geen aanleiding in het feit dat [verweester 2] vanaf 1 oktober 2017 recht heeft op 15% van de winst van de VOF om de winst waarop de draagkracht van de vrouw is gebaseerd naar beneden bij te stellen. Dit betreft een gemiddelde winst over de voorliggende drie jaar en er is sprake van een ontwikkeling in stijgende lijn. Daarom is het naar het oordeel van het hof redelijk hetzelfde bedrag van € 20.160,- als winst voor de vrouw te blijven hanteren in het kader van de beoordeling van haar draagkracht. Dit leidt er toe dat de draagkracht van de vrouw vanaf 1 oktober 2018 € 165,- per maand bedraagt.

draagkrachtvergelijking

5.24 Uitgaande van een draagkracht aan de zijde van de man van € 534,- en aan de zijde van de vrouw van € 165,- per maand, dient de man naar rato van de draagkracht van partijen vanaf 1 oktober 2017 met een bedrag van € 176,- en de vrouw met een bedrag van € 54,- per maand bij te dragen in de behoefte van [verweester 2] .

veeggrief

5.25 De vierde grief van de man betreft een zogenaamde veeggrief en behoeft na hetgeen hiervoor is overwogen geen bespreking.

6 De slotsom

6.1 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, falen de grieven van de man en slagen de grieven van de vrouw gedeeltelijk. Dit leidt ertoe dat het hof de bestreden beschikking zal vernietigen en de onderhoudsbijdrage voor [verweester 2] zal wijzigen met ingang van 1 april 2017.

6.2 Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen ouders en dochter zijn en de procedure de bijdrage voor de dochter betreft.

7 Aanhechten draagkrachtberekeningen

Het hof heeft berekeningen van de draagkracht van de man en de vrouw gemaakt voor de situatie vanaf 1 april 2017 tot 1 oktober 2017 en vanaf 1 oktober 2017. Een gewaarmerkt exemplaar van deze berekeningen zal aan deze beschikking worden gehecht en daarvan deel uitmaken.

8 De beslissing

Het hof, beschikkende in het principaal en het incidenteel hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Zutphen, van 28 augustus 2017, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, en in zoverre opnieuw beschikkende:

wijzigt de beschikking van de rechtbank Zutphen van 4 september 2007 en bepaalt dat de man met ingang van 1 april 2017 tot 1 oktober 2017 aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [verweester 2] en met ingang van 1 augustus 2017 aan [verweester 2] als bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie een bedrag van € 192,- per maand, en vervolgens vanaf 1 oktober 2017 aan [verweester 2] als bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie een bedrag van 176,- per maand zal betalen, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst het meer of anders verzochte af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. I.G.M.Th. Weijers-van der Marck, A. Smeeïng-van Hees en J.H. Lieber, bijgestaan door de griffier, en is op 24 mei 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 8

ECLI:NL:GHSHE:2018:2301

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	31-05-2018
Datum publicatie	01-06-2018
Zaaknummer	200.217.474_01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	bijdrage jongmeerderjarige
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.217.474/01

zaaknummer rechtbank : C/01/313526/ FA RK 16-5259

beschikking van de meervoudige kamer van 31 mei 2018

inzake

[appellant] ,

wonende te [woonplaats] ,

verzoeker in het principaal hoger beroep,

verweerder in het incidenteel hoger beroep,

hierna te noemen: [appellant] ,

advocaat mr. R.P. van Empel-Bouman te 's-Hertogenbosch,

tegen

[verweerder] ,

wonende te [woonplaats] ,
verweerder in het principaal hoger beroep,
verzoeker in het incidenteel hoger beroep,
hierna te noemen: de vader,
advocaat: voorheen mr. M.A. Stoffijn, thans: mr. V.J. Nijenhof-van der Donk te Oss.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 16 maart 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

- 2.1. [appellant] is op 15 juni 2017 in hoger beroep gekomen van de voormelde beschikking van 16 maart 2017.
- 2.2. De vader heeft op 27 juli 2017 een verweerschrift tevens houdende incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.3. [appellant] heeft op 6 september 2017 een verweerschrift op het incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.4. Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:
  - het proces-verbaal van de mondelinge behandeling in eerste aanleg d.d. 9 februari 2017;
  - een journaalbericht van de zijde van [appellant] van 10 juli 2017 met bijlage, ingekomen op 10 juli 2017;
  - een journaalbericht van de zijde van [appellant] van 4 april 2018 met bijlagen, ingekomen op 4 april 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de vader van 5 april 2018 met bijlagen, ingekomen op 6 april 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van [appellant] van 6 april 2018 met bijlagen, ingekomen op 6 april 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de vader van 9 april 2018 met bijlagen, ingekomen op 9 april 2018.
- 2.5. De mondelinge behandeling heeft op 19 april 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten.

3 De feiten

- 3.1. Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.

- 3.2. Uit de relatie van de vader en de moeder, mevrouw [de moeder] , zijn geboren de thans jongmeerderjarige kinderen:
- [appellant] ([appellant]), op [geboortedatum] 1997 te [geboorteplaats] , en
  - [jongmeerderjarige] ([jongmeerderjarige]), op [geboortedatum] 2000 te [geboorteplaats] .
- [appellant] studeert sinds 1 augustus 2017, hij woont sinds 19 december 2017 zelfstandig (op kamers). [jongmeerderjarige] is thans nog schoolgaand en woont bij de moeder.

4 De omvang van het geschil in principaal en incidenteel hoger beroep

- 4.1. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank, voor zover thans van belang, de door de vader aan [appellant] te betalen bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie van [appellant] met ingang van 1 mei 2016 vastgesteld op € 527,65 per maand.
- 4.2. De grieven van [appellant] in het principaal hoger beroep zien op zijn behoefte en op de draagkracht van de vader.
- [appellant] heeft verzocht de bijdrage van de vader in de kosten van levensonderhoud en studie (hierna ook: onderhoudsbijdrage) met ingang van 1 augustus 2017 nader te bepalen op € 1.025,- per maand.
- 4.3.1. De vader heeft in het principaal hoger beroep verzocht de verzoeken van [appellant] af te wijzen.
- 4.3.2. De grieven van de vader in het incidenteel hoger beroep zien op de ingangsdatum en op de verdeling van de kosten van [appellant] over de vader en de moeder.
- De vader heeft verzocht de onderhoudsbijdrage voor [appellant] met ingang van 1 oktober 2016 te bepalen op € 503,- per maand en met ingang van 1 september 2017 nader te bepalen op een bedrag dat het hof juist acht, alsmede [appellant] te veroordelen in de volledige proceskosten aan de zijde van de vader.
- 4.4. [appellant] heeft in het incidenteel hoger beroep verzocht, verkort weergegeven, de grieven van de vader ongegrond te verklaren en de verzoeken van de vader af te wijzen, althans, voor zover het de door de vader aan [appellant] te betalen onderhoudsbijdrage betreft, deze bijdrage te bepalen op € 504,50 per maand, geïndexeerd met ingang van 1 januari 2017 op € 515,09 per maand.
- 4.5. Bij brief van 6 april 2018 (zie bijlage bij journaalbericht van de zijde van [appellant] aan het hof van 6 april 2018) heeft [appellant] zijn verzoek in het principaal hoger beroep aangevuld in die zin dat de onderhoudsbijdrage met ingang van [geboortedatum] 2018 nader bepaald dient te worden op € 731,- per maand en op het moment dat [jongmeerderjarige] gaat studeren op € 512,50 per maand.
- 4.6. Het hof zal de grieven in het principaal en het incidenteel hoger beroep gezamenlijk beoordelen.

5 De motivering van de beslissing

In het principaal en het incidenteel hoger beroep

Ingangsdatum

5.1.1. Partijen verschillen van mening over de ingangsdatum. De vader heeft in grief 2 in het incidenteel hoger beroep, kort samengevat, gesteld dat de rechtbank de ingangsdatum ten onrechte heeft bepaald op 1 mei 2016. De vader was in onderhandeling met [appellant] over de door hem aan [appellant] te betalen onderhoudsbijdrage en de vader heeft eerst met ingang van de datum waarop [appellant] het verzoekschrift bij de rechtbank heeft ingediend rekening kunnen houden met het betalen van de onderhoudsbijdrage.

[appellant] heeft de stelling van de vader gemotiveerd betwist.

5.1.2. Het hof overweegt het navolgende. Gelet op de zwaarwegende onderhoudsverplichting van de vader jegens [appellant] en mede gelet op het e-mailbericht van 21 april 2016 van [appellant] aan de vader, op grond van welk bericht de vader in redelijkheid rekening heeft kunnen houden met het daadwerkelijk betalen van een onderhoudsbijdrage aan [appellant], stelt het hof de ingangsdatum, evenals de rechtbank, op 1 mei 2016.

Onderhoudsbijdrage voor [appellant] van 1 mei 2016 tot 1 augustus 2017

5.2.1. De vader heeft in grief 1 in het incidenteel hoger beroep betoogd dat de rechtbank ten onrechte geen draagkrachtvergelijking heeft gemaakt. De rechtbank had bij de bepaling van de door vader te betalen onderhoudsbijdrage voor [appellant] ook rekening moeten houden met de draagkracht van de moeder van € 25,- (per kind) per maand. Op die grond heeft de vader verzocht de onderhoudsbijdrage voor [appellant] in 2016 te stellen op € 503,- per maand.

[appellant] heeft in zijn reactie op deze grief van de vader bevestigd dat alsnog rekening moet worden gehouden met de gestelde draagkracht van de moeder en dat een draagkrachtvergelijking moet worden gemaakt. [appellant] heeft gesteld dat draagkrachtvergelijking resulteert in een door de vader aan [appellant] te betalen onderhoudsbijdrage in 2016 van € 504,50 per maand en met ingang van 1 januari 2017 van € 515,09 per maand.

Het hof heeft deze standpunten van partijen ter zitting met partijen besproken en partijen hebben ter zitting ingestemd met een door de vader aan [appellant] te betalen onderhoudsbijdrage in 2016 - zoals het hof thans beslist met ingang van 1 mei - van € 504,50 per maand en met ingang van 1 januari 2017 van € 519,09 per maand.

5.2.2. Gelet op het feit dat [appellant] met ingang van 1 augustus 2017 is gaan studeren is er sprake van een wijziging van omstandigheden. Tussen partijen is niet in geschil dat de door de vader te betalen onderhoudsbijdrage met ingang van 1 augustus 2017 opnieuw moet worden berekend.

Onderhoudsbijdrage voor [appellant] met ingang van 1 augustus 2017

5.3. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat partijen van mening verschillen over de navolgende met ingang van 1 augustus 2017 van belang zijnde aspecten:

- de behoefte van [appellant] als student;
- de draagkracht van de vader, in het bijzonder voor zover het betreft de aflossingsverplichting op schulden.

Ten slotte is van belang dat [jongmeerderjarige] op [geboortedatum] 2018 jongmeerderjarig is geworden en dat zij voorts naar verwachting per 1 augustus 2018, net als [appellant], gaat studeren. Tussen partijen is niet in geschil dat bij het bepalen van de door de vader aan

[appellant] te betalen onderhoudsbijdrage met ingang van [geboortedatum] 2018 rekening gehouden moet worden met de behoefte van [jongmeerderjarige] . Partijen verschillen van mening over de hoogte van de behoefte van [jongmeerderjarige] ingeval zij gaat studeren.

Behoeftte van [appellant]

5.4.1. [appellant] heeft gesteld dat zijn behoefte als student € 1.050,- per maand bedraagt conform de WSF-norm.

De vader heeft deze stelling gemotiveerd betwist. De vader heeft gesteld, kort samengevat, dat het collegegeldkrediet van € 165,33 per maand op de gestelde behoefte in mindering moet worden gebracht, evenals de zorgtoeslag van € 88,- per maand. Gelet voorts op het feit dat [appellant] nog niet op kamers woont moet ook een bedrag van € 350,- per maand ter zake niet gemaakte huurkosten op de gestelde behoefte in mindering worden gebracht.

5.4.2. Het hof overweegt het navolgende.

Met betrekking tot de zorgtoeslag constateert het hof dat uit de door [appellant] overgelegde productie 7 bij zijn beroepschrift blijkt dat de zorgtoeslag ad € 88,- per maand reeds in mindering is gebracht op de door [appellant] becijferde behoefte van € 1.050,- per maand.

Met betrekking tot het collegegeldkrediet is het hof van oordeel dat dit deel uitmaakt van de behoefte van [appellant] nu dit onderdeel uitmaakt van de WSF-norm en daarmee in redelijkheid rekening moet worden gehouden. Aan de behoeftekant mag rekening worden gehouden met niet te vermijden lasten, ook in het geval dat die lasten door het aangaan van een schuld naar de toekomst kunnen worden verschoven. In het kader van afweging van belangen van de alimentatieplichtige en de gerechtigde kan dat er toe leiden dat van de gerechtigde verlangd mag worden dat gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid een schuld aan te gaan. In deze zaak is niet gebleken dat dat van [appellant] thans verlangd mag worden.

Met betrekking tot de huurkosten is uit de stukken en het verhandelde ter zitting gebleken dat [appellant] met ingang van 19 december 2017 een kamer huurt, waarvoor hij een kale huur betaalt van € 333,84 per maand. Het hof is van oordeel dat met ingang van 1 december 2017 ([appellant] heeft ook de gebruikelijke borg moeten betalen) rekening moet worden gehouden met huurkosten van [appellant] . Voor de periode van 1 augustus 2017 tot 1 december 2017 dient de huur van afgerond € 334,- per maand in mindering te worden gebracht op de behoefte van [appellant] .

Gelet op het voorgaande stelt het hof de behoefte van [appellant] voor de periode van 1 augustus 2017 tot 1 december 2017 op € 1.050,- minus € 334,- = € 716,- per maand en met ingang van 1 december 2017 op € 1.050,- per maand.

Behoeftte van [jongmeerderjarige]

5.5. Tussen partijen is niet in geschil dat tot 1 mei 2018 rekening gehouden moet worden met de bedragen die de vader voldoet ten behoeve van [jongmeerderjarige] van € 95,- per maand.

Tussen partijen is evenmin in geschil dat met ingang van [geboortedatum] 2018 rekening moet worden gehouden met een behoefte van [jongmeerderjarige] , nu zij nog schoolgaand is, van afgerond € 547,- per maand.

Met ingang van de datum waarop [jongmeerderjarige] gaat studeren, naar verwachting 1 augustus 2018, hebben partijen het hof verzocht de behoefte van [jongmeerderjarige] vast te stellen. Het hof stelt de behoefte van [jongmeerderjarige] op het moment dat zij gaat studeren,

evenals die van [appellant] , in beginsel op € 1.050,- per maand, met dien verstande dat, indien en voor zover [jongmeerderjarige] geen kamer huurt, de behoefte van [jongmeerderjarige] € 716,- per maand bedraagt, zoals ook voor [appellant] is bepaald.

Draagkracht van de vader

- 5.6. Bij de bepaling van de draagkracht van de vader neemt het hof zijn netto besteedbaar inkomen tot uitgangspunt. Dit inkomen wordt vastgesteld door het bruto inkomen en de werkelijke inkomsten uit vermogen, te verminderen met de belastingen en premies die daarover verschuldigd zijn. De draagkracht wordt vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 905,-)]$ (2017) nu het een netto besteedbaar inkomen betreft dat hoger is dan € 1.575,- per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de vader het draagkrachtloos inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen ter zake van forfaitaire woonlasten vermeerderd met een bedrag van € 890,- aan overige lasten en dat van het bedrag, dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor kinderalimentatie.

5.7.1. Het voorgaande leidt ertoe dat de draagkracht van de vader en de door hem aan [appellant] te betalen onderhoudsbijdrage dient te worden berekend over een aantal perioden:

- de periode van 1 augustus 2017 tot 1 december 2017 ([appellant] als student zonder kamerhuur),
- de periode van 1 december 2017 tot [geboortedatum] 2018 ([appellant] als student met kamerhuur);
- de periode van [geboortedatum] 2017 (het moment waarop [jongmeerderjarige] jongmeerderjarig is geworden) tot [jongmeerderjarige] gaat studeren;
- vanaf het moment dat [jongmeerderjarige] student zal zijn.

Met betrekking tot de periode van 1 augustus 2017 tot 1 december 2017

- 5.8. Partijen hebben ter zitting ingestemd met een netto besteedbaar inkomen van de vader in 2017 van € 3.761,- per maand, zoals partijen ter zitting is voorgehouden aan de hand van de door het hof gemaakte berekening, welke berekening aan deze beschikking is gehecht en daarvan deel uitmaakt (bijlage A).

Extra lasten

5.9.1. [appellant] heeft gesteld dat de rechtbank ten onrechte rekening heeft gehouden met de aflossingsverplichting van de vader op schulden van € 698,50 per maand. [appellant] heeft, kort samengevat, gesteld dat de moeder een geheel andere lezing heeft over het ontstaan van de schulden dan de vader in eerste aanleg heeft gesteld. De schulden zijn met name ontstaan na het feitelijk uiteengaan van partijen in 2008 en deze dienen als niet noodzakelijk en niet onderbouwd buiten beschouwing te worden gelaten.

5.9.2. De vader heeft de stelling van [appellant] gemotiveerd betwist. De vader heeft gesteld dat de schulden het gevolg zijn kredieten die hij tijdens de relatie met de moeder, welke relatie pas definitief is geëindigd op Oudejaarsavond 2012, heeft moeten afsluiten om in de maandelijkse kosten van de huishouding, van hemzelf en van de vrouw en de kinderen te voorzien. Ter zitting heeft de vader gesteld dat de aflossing inmiddels € 805,- per maand bedraagt. De vader heeft [appellant] van meet af aan gewezen op de schulden en de aflossingsverplichting daarop.

5.9.3. Het hof overweegt het navolgende.

Volgens vaste rechtspraak moet met alle schulden van de onderhoudsplichtige rekening worden gehouden bij het vast stellen van de draagkracht. Dat geldt ook voor schulden die zijn ontstaan na het tijdstip waarop de onderhoudsplicht is komen vast te staan en voor schulden waarop niet wordt afgelost. De rechter kan redenen aanwezig achten om aan bepaalde schulden geen of minder gewicht toe te kennen en / of om gewicht toe te kennen aan de omstandigheid dat op een of meerdere schulden niet wordt afgelost. De rechter dient een oordeel daarover te motiveren. In dit verband valt te denken aan schulden die na het vaststellen van de onderhoudsplicht onnodig werden aangegaan, of aan schulden ten aanzien waarvan de onderhoudsplichtige de mogelijkheid heeft zich te bevrijden of een regeling te treffen.

Bij de door de vader overgelegde productie 2 bij het verweerschrift tevens incidenteel appel, heeft de vader een overzicht gegeven van de huidige schuldenlast met onderliggende bescheiden. Hieruit blijkt onder meer dat er reeds in januari 2006 en januari 2007 schulden bestonden van totaal ongeveer € 30.000,-. Het betreft schulden uit de huwelijkse periode van de vader en de moeder, welke schulden grotendeels zijn geherfinancierd. De vader heeft gesteld dat de schuldenlast inmiddels € 50.000,- bedraagt. Gelet op het voorgaande en mede gelet op de persoonlijke problematiek van de vader, houdt het hof rekening met de aflossing op de door hem gestelde schulden en wel naar redelijkheid en billijkheid met een bedrag van € 500,- per maand. Het hof rekent het de vader aan dat hij aan zijn persoonlijke problemen niet een zodanige wending heeft weten te geven dat er – wat verwacht had mogen worden – inmiddels een afname van schulden zichtbaar zou zijn geworden. De vader kan de gevolgen van zijn persoonlijke problemen, die alleen door ingrijpen van hem zelf beheersbaar(der) zouden worden, niet geheel op de kinderen afwentelen. Het hof overweegt anderzijds dat genoegzaam is gebleken dat een faillissement dreigt indien de vader in het geheel niet meer zou kunnen aflossen op de schulden, waarmee de kinderen ook niet zouden zijn gediend. Verder overweegt het hof dat in de draagkrachtformule rekening wordt gehouden met 0,3 x NBI ter zake woonkosten, voor 2017 ad € 1.128,30 per maand. Het hof gaat er voorshands vanuit dat de vader feitelijk een huur betaalt van € 714,43 per maand (niveau 2017, nog te indexeren), zodat de vader daar weer enige extra financiële armslag heeft om aan zijn volledige aflossingsverplichting te kunnen blijven voldoen.

5.10. Het hof berekent de draagkracht van de vader met ingang van 1 augustus 2017 op:

$70\% [€ 3.761,- - (0,3 \times € 3.761,- + € 905,- + € 500,-)] = € 859,39$ afgerond € 859,- per maand.

5.11. Rekening houdend met de bijdrage die de vader ten behoeve van [jongmeerderjarige] voldoet van

€ 95,- per maand, heeft de vader de draagkracht om bij te dragen in de behoefte van [appellant] als volgt:

Draagkracht vader: € 859,- - € 95,- = € 764,- per maand;

Draagkracht moeder: € 50,- per maand;

Totale draagkracht: € 814,- per maand.

Op grond van de draagkrachtvergelijking becijfert het hof de door de vader met ingang van 1 augustus 2017 te betalen bijdrage aan [appellant] op:

$€ 764,- : € 814,- \times € 716,- = € 672,-$ per maand.

Met betrekking tot de periode van 1 december 2017 tot [geboortedatum] 2018

5.12. Uitgaande van hetgeen hiervoor in rechtsoverweging (rov.) 5.8. tot en met 5.9.3. en in rov. 5.11 is overwogen, constateert het hof dat de vader en de moeder tezamen onvoldoende draagkracht hebben om in de, inmiddels gestegen, behoefte van [appellant] van € 1.050,- te voorzien. De vader dient zijn maximale draagkracht aan te wenden om als bijdrage aan [appellant] te voldoen, te weten € 764,- per maand.

Ingevolge de reeds verstreken wettelijke indexering bedraagt de bijdrage met ingang van 1 januari 2018 € 775,46 per maand.

Met ingang van [geboortedatum] 2018

5.13. Het hof gaat voor de berekening van de draagkracht van de vader met ingang van [geboortedatum] 2018 voorsnog uit van de jaaropgaaf 2017 waaruit een loon voor de loonheffing blijkt van € 72.930,-. Het hof berekent het netto besteedbaar inkomen van de vader op € 3.777,- per maand, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en van deze beschikking deel uitmakende berekening (bijlage B).

Het hof becijfert de draagkracht van de vader volgens de voor het jaar 2018 toepasselijke draagkrachtformule als volgt:

$$70\% [\text{€ } 3.777,- - (0,3 \times \text{€ } 3.777,- + \text{€ } 920,- + \text{€ } 500,-)] = \text{€ } 856,73.$$

Nu de vader en de moeder tezamen onvoldoende draagkracht hebben om in de behoefte van [appellant] en [jongmeerderjarige] te voorzien dient de vader zijn maximale draagkracht aan te wenden voor het betalen van een bijdrage aan de [appellant] en [jongmeerderjarige], naar rato van hun beider behoefte.

5.14. Het hof gaat met ingang van [geboortedatum] 2018 uit van een behoefte van [appellant] van € 1.050,- per maand en van [jongmeerderjarige] van € 547,- per maand, zoals hiervoor vastgesteld.

Het hof inventariseert als volgt:

$$\text{Totale behoefte [appellant] en [jongmeerderjarige]} : \text{€ } 1.050,- + \text{€ } 547,- = \text{€ } 1.597,-$$

$$\text{Draagkracht vader: € } 856,73$$

Het hof becijfert de door de vader met ingang van 1 mei 2018 aan [appellant] te betalen bijdrage op:

$$\text{€ } 856,73 \times [\text{€ } 1.050,- : \text{€ } 1.597,-] = \text{€ } 563,29 \text{ per maand.}$$

De vader zal met ingang van 1 mei 2018 aan [jongmeerderjarige] een bedrag dienen te voldoen van:

$$\text{€ } 856,73 \times [\text{€ } 547,- : \text{€ } 1.597,-] = \text{€ } 293,44 \text{ per maand.}$$

[jongmeerderjarige] als student

5.15. Het hof gaat ervan uit, zoals ook ter zitting met partijen besproken en waarmee partijen hebben ingestemd, dat de vader, [appellant] en [jongmeerderjarige] in onderling overleg de bij deze beschikking te bepalen onderhoudsbijdrage voor [appellant] (waarbij rekening is gehouden met een bijdrage van de vader aan [jongmeerderjarige]), mede aan de hand van de van de belang zijnde in deze beschikking van geformuleerde uitgangspunten, opnieuw berekenen op het moment dat [jongmeerderjarige] gaat studeren.

Proceskosten

5.16. Het hof ziet geen aanleiding om af te wijken van hetgeen gebruikelijk is in soortgelijke zaken en zal de proceskosten in het hoger beroep compenseren, aldus dat ieder de eigen proceskosten draagt.

5.17. Het voorgaande leidt tot de navolgende beslissing.

6 De beslissing

Het hof:

In principaal en hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 16 maart 2017, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen,

en in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt dat de vader aan [appellant] als bijdrage in zijn kosten van levensonderhoud en studie dient te voldoen:

- van 1 mei 2016 tot en met 31 december 2016 € 504,50 per maand;
  - van 1 januari 2017 tot en met 31 juli 2017 € 519,09 per maand;
  - van 1 augustus 2017 tot en met 30 november 2017 € 672,- per maand;
  - van 1 december 2017 tot en met 31 december 2017 € 764,- per maand;
  - van 1 januari 2018 tot en met 18 mei 2018 € 775,46 per maand;
  - met ingang van 1 mei 2018 € 563,29 per maand,
- de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

compenseert de kosten van het geding in zowel eerste aanleg als in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. C.A.R.M. van Leuven, C.N.M. Antens en H.J. van de Rakt en bijgestaan door de griffier, en is op 31 mei 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 9

ECLI:NL:GHARL:2018:5593

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	14-06-2018
Datum publicatie	27-06-2018
Zaaknummer	200.226.979/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Kinderalimentatie. Welstand huwelijk mede bepalend door betaling lasten door ouders man. Forfaitaire systematiek niet zonder meer geschikt voor bepaling van de behoefte van de minderjarige.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0178

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEUWARDEN

locatie Leeuwarden

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.226.979/01

(zaaknummer rechtbank Noord-Nederland C/17/154714 / FA RK 17-591)

beschikking van 14 juni 2018

inzake

[verzoeker] ,

wonende te [A] (gemeente Noordwijk),
verzoeker,

verder te noemen: de man,

advocaat: mr. Laus te Haarlem,

en

[verweester] ,

wonende te [B] (gemeente Súdwest-Fryslân),

verweester,

verder te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. J. Kuipers-Mellema te Leeuwarden.

1 Het geding in eerste aanleg

1.1 Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 11 oktober 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2

2. Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift tevens schorsingsverzoek met productie(s), ingekomen op 1 november 2017;
- het verweerschrift met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Laus van 9 november 2017 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Laus van 14 november 2017 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Laus van 16 november 2017 met productie(s);
- twee journaalberichten van mr. Laus van 20 november 2017 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Laus van 24 november 2017 met productie(s);
- twee journaalberichten van mr. Laus van 27 november 2017 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Kuipers-Mellema van 29 januari 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Laus van 6 februari 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Kuipers-Mellema van 12 april 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Laus van 16 april 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Laus van 25 april 2018 met productie(s).

2.2 Op 28 november 2017 heeft mr. Laus een pakket stukken (bankafschriften) ter deponering aangeboden aan de griffie van het hof. Van deze deponering is een akte opgemaakt. Naar aanleiding van hetgeen daaromtrent is overwogen in de hierna vermelde beschikking op het schorsingsverzoek, zijn deze stukken op de aangewezen wijze ingediend bij voormeld journaalbericht van 6 februari 2018.

2.3 Bij beschikking van 12 december 2017 heeft het hof uitspraak gedaan op het schorsingsverzoek.

2.4 De mondelinge behandeling van de hoofdzaak heeft op 26 april 2018 plaatsgevonden waarbij partijen en hun advocaten zijn verschenen. Door mr. Laus zijn pleitnotities overgelegd.

3 De feiten

- 3.1 Uit de relatie die partijen met elkaar hebben gehad is [in] 2016 geboren de thans nog minderjarige [de minderjarige] (hierna: [de minderjarige]). De man heeft [de minderjarige] erkend.
- 3.2 Partijen hebben na de komst van [de minderjarige] nog ongeveer acht maanden samengewoond in een door de ouders van de man beschikbaar gesteld pand in [A] . In november 2016 heeft de vrouw de relatie met de man verbroken door met [de minderjarige] naar haar ouders in [C] te vertrekken. Zij heeft vervolgens met een lening van haar ouders een woning in [B] gekocht en opgeknapt, en is daar eind april 2018 met [de minderjarige] naar toe verhuisd.
- 3.3 Bij verzoekschrift, bij de rechtbank ingekomen op 20 april 2017 heeft de man de rechtbank verzocht hem mede te belasten met het gezag over [de minderjarige] en een omgangsregeling vast te stellen tussen hem en de minderjarige als nader omschreven aan het eind van dat verzoekschrift.
- 3.4 De vrouw heeft op 4 juli 2017 een verweerschrift ingediend dat voor zover hier van belang het zelfstandig verzoek bevat, om te bepalen dat de man met ingang van 22 mei 2017, dan wel met ingang van de datum van het verzoek een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding (hierna: kinderalimentatie) van [de minderjarige] dient te voldoen van € 300,- per maand, dan wel een in goede justitie te bepalen ingangsdatum en bijdrage.
- 3.5 De man heeft op 1 september 2017 een verweerschrift ingediend met betrekking tot het zelfstandige verzoek van de vrouw en geconcludeerd tot afwijzing ervan en vaststelling van een kinderalimentatie van € 25,- per maand, waarbij die pas ingaat op het moment dat de vrouw ook bijdraagt in de reiskosten van de bezoeksregeling tussen de man en [de minderjarige] .
- 3.6 In de bestreden beschikking heeft de rechtbank over de kinderalimentatie voor [de minderjarige] - uitvoerbaar bij voorraad - beslist als hierna onder 4.1 vermeld. De beslissingen over het gezag en de omgang heeft de rechtbank aangehouden.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 Het geschil in deze procedure betreft de door de man aan de vrouw verschuldigde kinderalimentatie voor [de minderjarige] . In de bestreden beschikking heeft de rechtbank deze bepaald op € 300,- per maand met ingang van 4 juli 2017.
- 4.2 De man verzoekt het hof (naar het hof begrijpt) de kinderalimentatie met ingang van 4 juli 2017 nader vast te stellen op nihil, dan wel op een bedrag van € 25,- per maand onder vernietiging van de bestreden beschikking in zoverre.
- 4.3 De vrouw verzoekt het hof de bestreden beschikking op het punt van de kinderalimentatie te bekrachtigen, dan wel de kinderalimentatie voor [de minderjarige] te bepalen op een in goede justitie te bepalen bedrag.
De geschilpunten
- 4.4 De geschilpunten tussen partijen in hoger beroep betreffen de behoefte van [de minderjarige] en het aandeel van partijen daarin naar rato van hun draagkracht. De door de rechtbank gekozen ingangsdatum, 4 juli 2017, is tussen partijen niet in geschil zodat het hof daar vanuit zal gaan.

5 De motivering van de beslissing

5.1 Op grond van artikel 1:404 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek zijn ouders verplicht naar draagkracht te voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding van hun minderjarige kinderen. Hieruit volgt dat de in geding zijnde onderhoudsverplichting wordt begrensd door enerzijds de behoefte van [de minderjarige] en anderzijds de draagkracht van de ouders.

De behoefte

5.2 Voor de vaststelling van de behoefte aan een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van kinderen is in samenwerking met het NIBUD een forfaitair systeem ontwikkeld, gebaseerd op CBS-cijfers, dat is neergelegd in het rapport 'Kosten van kinderen ten behoeve van vaststelling kinderalimentatie'. Aan de hand van het netto besteedbare gezinsinkomen, en het aantal en de leeftijd van de tot het gezin behorende kinderen, wordt aan de hand van een tabel bepaald wat de behoefte is van het betreffende kind.

5.3 Bovenvermeld systeem maakt onderdeel uit van het rapport Alimentatienormen, dat wordt gepubliceerd door de Expertgroep Alimentatienormen. De daarin opgenomen aanbevelingen zijn opgesteld met het oog op uniforme rechtstoepassing maar vormen geen recht in de zin van artikel 79 lid 1 onder b van de Wet op de Rechterlijke Organisatie. Het staat de rechter vrij in een voorkomend geval daar van af te wijken (vgl. Hoge Raad 4 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3478).

5.4 In het onderhavige geval staat vast dat [de minderjarige] in ruime welstand heeft geleefd bij de ouders maar ook dat die welstand niet de resultante was van eigen inkomsten van de ouders. Partijen werden in die periode, naar niet in geschil is, grotendeels onderhouden door de ouders van de man. Zo had de woning waar partijen hebben samengewoond in [A] een WOZ-waarde van ruim € 800.000,- maar is er feitelijk geen huur voor betaald. Ook voorzagen de ouders van de man partijen van bijvoorbeeld een auto en kleding. De vermogende ouders van de man lieten na hun vorderingen op de man te innen, deden schenkingen aan de man en de vrouw (en [de minderjarige]) in geld en/of natura en betaalden vrijwel alle (vaste) lasten voor de ouders. Zij zorgden kortom grotendeels voor het levensonderhoud van hun zoon en daarmee ook van de vrouw en [de minderjarige] en bepaalden in feite het niveau van de welstand van dit gezin.

5.5 De behoeftebepaling van een minderjarige die in gezinsverband met de ouders heeft geleefd strekt er in beginsel toe de welstand die het kind gewoon was zoveel mogelijk te laten continueren na het verbreken van de samenleving van de ouders. Daarbij is het naar het oordeel van het hof in principe niet van belang waar die welstand vandaan komt. In zoverre is in dit geval het feit dat die welstand niet door de ouders zelf is bewerkstelligd onvoldoende reden om voor het bepalen van de behoefte van [de minderjarige] niet uit te gaan van de welstand van het (toenmalige) gezin. Hier doet zich echter de bijzonderheid voor dat die welstand, gelet op de wijze waarop die werd ingevuld, niet of nauwelijks is te vertalen naar de forfaitaire systematiek voor het bepalen van de behoefte van een minderjarige. Immers, een netto gezinsinkomen waaruit vervolgens een behoeftebedrag kan worden afgeleid is daaruit eigenlijk niet te destilleren. Daar komt nog bij dat [de minderjarige] ook maar een zeer korte periode na haar geboorte van zo'n acht maanden in gezinsverband met haar beide ouders in die ruime welstand heeft geleefd. Naar het oordeel van het hof doet zich hier dan ook een (atypisch) geval voor waarin de forfaitaire systematiek als hiervoor bedoeld niet zonder meer geschikt is voor de bepaling van de behoefte van [de minderjarige] .

5.6 Namens de vrouw is ter zitting opgemerkt dat het niet mogelijk is de behoefte van [de minderjarige] precies vast te stellen maar dat de vrouw gelet op de welstand waarin partijen hebben geleefd, uitgaat van een (redelijke) behoefte van [de minderjarige] van € 700,- per maand inclusief een bedrag van € 150,- per maand voor de (door haar geschatte) gemiddelde netto kosten van kinderopvang. Desgevraagd is namens de man ter zitting aangegeven dat hij uitgaat van een (redelijke) behoefte van [de minderjarige] van maximaal € 300,- per maand inclusief de

netto kosten van kinderopvang van ca € 150,- per maand. Het hof is van oordeel dat de vrouw de door haar gestelde hoge behoefte van € 700,- per maand onvoldoende heeft onderbouwd. Voor zover de vrouw met de verwijzing naar haar bewijsnood een beroep op artikel 22 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering heeft willen doen is dat beroep onvoldoende onderbouwd. Anderzijds vindt het hof het door de man genoemde bedrag van € 150,- per maand (de door de man genoemde behoefte exclusief de kosten van kinderopvang) niet realistisch gelet op de niet betwiste ruime welstand waarin destijds is geleefd. Alles afwegende zal het hof naar redelijkheid uitgaan van een behoefte van € 500,- per maand inclusief voormeld bedrag aan kosten van kinderopvang.

Het aandeel van partijen in de behoefte

5.7 Aan de orde is vervolgens de bepaling van het aandeel van partijen in de behoefte naar rato van hun draagkracht. Partijen zijn immers samen verantwoordelijk voor het onderhoud van [de minderjarige] .

5.8 Het hof is van oordeel dat de vrouw haar actuele feitelijk inkomen onvoldoende heeft onderbouwd met relevante bescheiden. Het hof beschikt in dit verband niet over de aangifte inkomstenbelasting 2017 van de vrouw, noch over (voorlopige) jaarcijfers 2017 van haar onderneming, noch over voorlopige cijfers of een prognose voor 2018. Evenmin zijn feiten en omstandigheden gebleken die tot conclusie leiden dat in redelijkheid van de vrouw niet kan worden gevergd een deel van de behoefte van [de minderjarige] voor haar rekening te nemen. Tijdens de zwangerschap heeft de vrouw weliswaar te kampen gehad met gezondheidsklachten maar van actuele beperkingen is niet gebleken. Ter zitting heeft de vrouw ook toegelicht dat zij haar werkzaamheden heeft uitgebreid. Daarnaast ontvangt de vrouw als verzorgende ouder de overheidstoeslagen voor [de minderjarige] .

5.9 De man heeft wel zijn actuele inkomenssituatie onderbouwd met onder meer de (concept) aangifte inkomstenbelasting 2017, jaarcijfers betreffende zijn onderneming en bankafschriften. Vast staat in dit verband dat de ouders van de man nog steeds zijn lasten betalen en dat de man (inkomsten uit) vermogen heeft. De man heeft voorts niet betwist dat hij ten minste één aanbod voor een dienstverband op zijn vakgebied (horlogemaker) heeft afgewezen mede omdat hij zijn (al jaren verlieslijdende) onderneming [D] nog een kans wil geven. In feite kiest de man, terwijl hij een goede opleiding en werkervaring heeft en geen sprake is van belemmeringen voor de arbeidsmarkt, ervoor om door te gaan met de niet rendabele onderneming en financieel afhankelijk te zijn van zijn ouders in plaats van zelf in zijn onderhoud te voorzien. Deze keuze mag naar het oordeel van het hof echter niet ten koste gaan van de onderhoudsplicht die hij als ouder naar zijn kind heeft. Niets staat de man eraan in de weg in loondienst te gaan en zo nodig zijn huidig of toekomstig vermogen aan te spreken teneinde in(een deel van de behoefte van [de minderjarige] te kunnen voorzien. onderhoudsverplichting jegens [de minderjarige] .

5.10 Het hof ziet, gelet op het voorgaande, aanleiding om naar redelijkheid te bepalen dat partijen ieder de helft van de behoefte van [de minderjarige] voor hun rekening dienen te nemen. Dit betekent dat aan de man een bijdrage zal worden opgelegd van € 250,- per maand, ingaande 4 juli 2017 terwijl de vrouw geacht wordt eveneens € 250,- per maand voor haar rekening te kunnen nemen. Voor zover de man een hogere bijdrage heeft voldaan dient het meerdere door de vrouw aan hem te worden gerestitueerd.

5.11 Voor zover de verwijzing van de man naar schulden en de negatieve resultaten in zijn onderneming moet worden verstaan als een beroep op de aanvaardbaarheidstoets is door de man onvoldoende onderbouwd dat deze beslissing tot rechtens onaanvaardbare financiële gevolgen voor de man leidt.

6 De slotsom

Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen zal hof de bestreden beschikking vernietigen en beslissen als volgt.

7 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

vernietigt de bestreden beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 11 oktober 2017 voor zover het de beslissing over de kinderalimentatie betreft;

en opnieuw rechtdoende:

bepaalt de door de man aan de vrouw verschuldigde bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van voornoemde minderjarige [de minderjarige] op € 250,- per maand met ingang van 4 juli 2017, telkens bij vooruitbetaling voor zover de termijnen nog niet zijn verstreken;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af hetgeen meer of anders is verzocht.

Deze beschikking is gegeven door mrs. J.G. Idsardi, A.W. Beversluis en C. Koopman, bijgestaan door mr. A.J.Th. Harkema als griffier en is op 14 juni 2018 in het openbaar uitgesproken in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 10

ECLI:NL:GHAMS:2018:2260

Instantie	Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak	03-07-2018
Datum publicatie	25-07-2018
Zaaknummer	200.222.586/01
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBAMS:2018:1976, (Gedeeltelijke) vernietiging en zelf afgedaan
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep Beschikking
Inhoudsindicatie	Hoge opvangkosten, vader hoeft niet geheel daarin te voorzien.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF AMSTERDAM

Afdeling civiel recht en belastingrecht
Team III (familie -en jeugdrecht)

zaaknummer: 200.222.586/ 01

zaaknummer rechtbank: C/13/619781 / FA RK 16-8181

beschikking van de meervoudige kamer van 3 juli 2018 inzake

[de vrouw] ,

wonende te [woonplaats] ,

verzoeker in hoger beroep,

verder te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. M.R. Roethof te Arnhem,

en

[de man] ,

wonende te [woonplaats] ,
verweerder in hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. M.H. Aalmoes te Amsterdam-Zuidoost.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 19 juli 2017 uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

- 2.1 De vrouw is op 17 augustus 2017 in hoger beroep gekomen van een gedeelte van de beschikking van 19 juli 2017.
- 2.2 De man heeft op 19 oktober 2017 een verweerschrift ingediend.
- 2.3 Bij het hof is voorts op 28 maart 2018 ingekomen een faxbericht van de zijde van de vrouw van 26 maart 2018 met bijlagen.
- 2.4 De mondelinge behandeling heeft op 6 april 2018 plaatsgevonden. De vrouw is in persoon verschenen, bijgestaan door mr. S.R. van Laar, waarnemend voor haar advocaat. De man is niet in persoon verschenen, maar wel zijn advocaat. De advocaat van de man heeft ter zitting pleitnotities overgelegd.
- 2.5 Na de mondelinge behandeling heeft de vrouw, overeenkomstig het verzoek van het hof ter zitting, bij brief van 9 april 2018, ingekomen op 11 april 2018, de jaaropgaven 2017 en 2018 en het contract van de kinderopvang ingediend. De man heeft een kopie van deze stukken ontvangen. De advocaat van de man heeft telefonisch aangegeven dat zij geen behoefte heeft aan een verdere – inhoudelijke - reactie op deze stukken. Een door de griffier verzochte schriftelijke bevestiging daarvan is uitgebleven.

3 De feiten

- 3.1 Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.
- 3.2 Partijen zijn de ouders van [de minderjarige] (hierna: [de minderjarige]), geboren [in] 2016. De man heeft [de minderjarige] erkend. Partijen hebben nooit samengewoond. [de minderjarige] verblijft bij de vrouw.
- 3.3 Bij de bestreden beschikking is onder andere een voorlopige omgangsregeling vastgesteld, waarbij de man [de minderjarige] iedere dinsdag en vrijdag van 13.30 uur tot 18.00 uur bij zich

heeft en hij [de minderjarige] bij de crèche zal ophalen en naar de vrouw zal terugbrengen.

3.4 [de minderjarige] gaat sinds 1 december 2016 naar de kinderopvang (CompaNanny), sinds 1 juni 2017 voor vier dagen per week.

3.5 De vrouw, geboren [in] 1995, studeert en heeft een lening bij de Dienst Uitvoering Onderwijs.

3.6 De man, geboren [in] 1996, is professioneel voetballer.

4 De omvang van het geschil

4.1 Bij de bestreden beschikking is, voor zover thans van belang, een door de man met ingang van 1 december 2016 te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige] (hierna ook: kinderalimentatie) bepaald van € 430,- per maand. Deze beschikking is gegeven op - onder meer - het verzoek van de vrouw een bijdrage van € 960,- per maand te bepalen.

4.2 De vrouw verzoekt, met vernietiging van de bestreden beschikking in zoverre, de door de man te betalen kinderalimentatie te bepalen op:

- per 1 december 2016: € 553,58 per maand;
  - per 1 januari 2017: € 944,87 per maand;
  - per 1 februari 2017: € 439,- per maand;
  - per 1 maart 2017 tot en met 31 mei 2017: € 620,87 per maand;
- en met ingang van 1 juni 2017 € 1.080,- per maand.

4.3 De man verzoekt het hoger beroep van de vrouw af te wijzen, althans de bijdrage met ingang van de dag van de beschikking van het hof, danwel de datum van indiening van het appelschrift in goede justitie vast te stellen.

5 De motivering van de beslissing

De ingangsdatum

5.1 Het hof zal eerst de ingangsdatum van de door de man te betalen bijdrage vaststellen, omdat die relevant is voor de hierna te nemen beslissingen. De rechtbank heeft de ingangsdatum vastgesteld op 1 december 2016.

In het enkele feit dat de vrouw pas in hoger beroep een overzicht van de kosten kinderopvang in het geding heeft gebracht ziet het hof, anders dan de man heeft betoogd, geen aanleiding anders te beslissen dan de rechtbank ten aanzien van de ingangsdatum, te minder nu de man ervan op de hoogte was dat de vrouw kosten voor kinderopvang maakte en ermee rekening kon houden dat (een deel van) die kosten voor zijn rekening zouden kunnen komen. Daarnaast laat - zoals hierna wordt overwogen - de draagkracht van de man betaling van een hogere bijdrage toe.

De behoefte van [de minderjarige]

5.2 Naar het hof begrijpt is de door de rechtbank vastgestelde basisbehoefte van [de minderjarige]

niet in geschil, maar wel de vraag of deze behoefte dient te worden verhoogd met de kinderopvangkosten.

Het hof stelt in dit verband allereerst vast dat de rechtbank, anders dan waar de vrouw in haar appelschrift vanuit lijkt te gaan, de (basis)behoefte van [de minderjarige] op € 535,- per maand heeft vastgesteld. Het door de vrouw in haar appelschrift opgenomen bedrag van € 430,- per maand betreft slechts het door de rechtbank berekende deel dat de man dient bij te dragen in de behoefte van [de minderjarige] , zijnde € 535,- verminderd met het aandeel van de vrouw van € 25,- per maand en met de zorgkorting voor de man van € 80,- per maand (gebaseerd op een korting van 15%). Het hof gaat er vanuit dat de vrouw de beschikking waarvan beroep in dat opzicht kennelijk verkeerd heeft geïnterpreteerd. Nu de vrouw en de man zich alleen richten op de vraag of, en zo ja, in hoeverre de behoefte van [de minderjarige] moet worden vermeerderd met de kinderopvangkosten, gaat het hof, met de rechtbank, uit van een basisbehoefte van € 535,- per maand (in 2016; in 2017: € 546,- per maand en in 2018 € 554,- per maand).

Draagkracht man en vrouw

- 5.3 De man heeft geen draagkrachtverweer gevoerd, zodat vast staat dat hij over voldoende draagkracht beschikt om de verzochte bijdragen te voldoen. De rechtbank heeft de draagkracht van de vrouw vastgesteld op € 25,- per maand. Dat is in hoger beroep niet in geschil, zodat het hof daar ook vanuit zal gaan. Het aandeel van de man in de basisbehoefte van [de minderjarige] bedraagt daarmee in 2016 € 510,- per maand, in 2017 € 521,- per maand en in 2018 € 529,- per maand.

Zorgkorting man

- 5.4 Niet in geschil is dat de man op basis van de door de rechtbank vastgestelde voorlopige zorgregeling recht heeft op een zorgkorting van 15%. Ter zitting in hoger beroep is gebleken dat partijen op dit moment een uitgebreidere zorgregeling zijn overeengekomen, welke regeling binnenkort op verzoek van partijen door de rechtbank in een beschikking zal worden vastgelegd. Wel voeren partijen in de praktijk deze uitgebreidere regeling al uit, inhoudende dat [de minderjarige] iedere dinsdag vanaf 13.00 uur tot woensdagochtend en elke zaterdag bij de man verblijft. Het hof zal dan ook in redelijkheid vanaf 1 mei 2018 rekening houden met een zorgkorting van 25%. Dit betekent dat, uitgaande van de hiervoor genoemde basisbehoefte van [de minderjarige] , de zorgkorting in 2016 € 80,- per maand bedraagt, in 2017 € 82,- per maand, in 2018 tot 1 mei € 83,- per maand en vanaf 1 mei 2018 € 139,- per maand. De bijdrage van de man in de basisbehoefte van [de minderjarige] bedraagt dan respectievelijk € 430,- (2016), € 439,- (2017), € 446,- (tot 1 mei 2018) en € 390,- (vanaf 1 mei 2018) per maand.

De kinderopvangkosten

- 5.5 Na de zitting heeft de vrouw, met instemming van het hof en de man, alsnog de jaaropgaven 2016 en 2017 van de kinderopvang voor [de minderjarige] overgelegd, alsmede het door haar afgesloten contract met het kinderdagverblijf. In 2016 (periode 1 juli 2016 tot en met 31 december 2016) bedroegen de totale kosten volgens die opgaven € 4.580,70 en in 2017 (heel jaar) € 15.673,89. Het uurtarief van het kinderdagverblijf was in 2016 € 7,85 per uur en in 2017 € 8,02 per uur. Uit de overgelegde contracten blijkt dat de vrouw tot 1 juli 2017 alleen de donderdag en vrijdag afnam en vanaf 1 juli 2017 daarnaast ook de dinsdag en woensdag. Uit de desbetreffende voorschotbeschikkingen blijkt een kinderopvangtoeslag van € 11.528,- in 2017 en € 12.017,- in 2018. De (voorschot)beschikking voor de kinderopvangtoeslag over 2016 is door de vrouw niet in het geding gebracht.
- 5.6 De man heeft meerdere bezwaren tegen (de hoogte van) de opvangkosten. Een van die bezwaren luidt dat het uurtarief van deze kinderopvanglocatie, CompaNanny, hoger is dan diverse andere opvanglocaties, die zich overigens ook in de buurt van de woning van de vrouw bevinden. Het hof passeert dit bezwaar van de man. Het uurtarief van deze opvang acht het hof in vergelijking met de door de man aangedragen uurtarieven (Partou: € 7,91 per uur en Kelsy: € 7,51 per uur) niet uitzonderlijk hoog. Daarbij merkt het hof op dat ook die uurtarieven boven het

maximaal door de belastingdienst te vergoeden uurtarief (€ 7,45 per uur) liggen en van de vrouw in redelijkheid niet geveerd kan worden dat zij (enkel om die reden) [de minderjarige] na twee jaar overplaatst naar een andere crèche.

5.7 Voorts stelt de man dat het onevenredig is hem (volledig) te laten meebetalen aan de opvang van [de minderjarige] , niet alleen omdat de vrouw verdien capaciteit kan worden toegekend, maar ook omdat hij bereid en in staat is (via zijn moeder) een groter gedeelte van de zorg voor [de minderjarige] op zich te nemen zodat het niet noodzakelijk is om vier dagen opvang per week af te nemen. Dienaangaande geldt het volgende. In het geval van een alleenstaande ouder met hoge kosten van kinderopvang kan de behoefte worden verhoogd met de netto kosten van de kinderopvang als het hoge opvangkosten in verband met de verwerving van inkomsten betreffen. De vrouw is op dit moment 23 jaar oud en heeft, naar zij ter zitting heeft verklaard, meerdere opleidingen gevolgd maar niet afgemaakt. Zij doet thans een opleiding tot sociaal pedagogisch medewerkster, waarvoor zij drie dagen per week naar school gaat en twee dagen per week stage loopt bij de kinderopvangvestiging waar [de minderjarige] ook verblijft. Deze studie zal naar haar verwachting eerst in september 2020 afgerond zijn. Weliswaar vergroot de vrouw door het volgen van deze opleiding haar verdien capaciteit voor de toekomst, maar dit brengt wel met zich dat zij daardoor thans niet in staat is een inkomen te verdienen waarmee zij meer kan bijdragen in de kosten van [de minderjarige] . Verder geldt dat de vrouw het aanbod van de man om zijn moeder op woensdagochtend op te laten passen totdat hij, de man, op woensdag rond 13.30 uur weer thuis is en weer voor [de minderjarige] kan zorgen, om haar moverende redenen heeft afgeslagen. [de minderjarige] verblijft met de huidige regeling in de nacht van dinsdag op woensdag bij de man (en zijn moeder) thuis en wordt op woensdagochtend naar de kinderopvang gebracht alwaar hij vervolgens de hele dag verblijft, terwijl in de gehele kinderopvang op de woensdagen kan worden voorzien door de man en zijn moeder.

Met de man is het hof van oordeel dat de vrouw onder deze omstandigheden niet kan verlangen dat de man geheel in de kinderopvangkosten van [de minderjarige] voorziet. Voorts heeft de vrouw diverse voorschotbeschikkingen kinderopvangtoeslag overgelegd, maar geen beschikking over 2016 en ook niet de definitieve beschikking over 2017. Daarmee is niet vast te stellen welke toeslag de vrouw nu definitief heeft ontvangen en welk deel van de opvangkosten daarmee voor haar rekening blijft.

Het hof acht het, alle omstandigheden in aanmerking genomen, redelijk indien de man maximaal € 200,- per maand aan opvangkosten voor zijn rekening neemt. Het hof gaat er daarbij vanuit dat de kosten van de kinderopvang tot dit bedrag, gelet op de voorschotbeschikkingen, in ieder geval niet vergoed worden. Het hof zal dan ook in redelijkheid de bijdrage van de man vaststellen zoals de rechtbank heeft gedaan, met dien verstande dat daarop in meerdering komt een bedrag van maximaal € 200,- per maand (in verband met de opvangkosten). Wanneer in een specifieke maand de netto opvangkosten volgens de opgave van de vrouw minder dan € 200,- bedroegen wordt de bijdrage van de man in zoverre begrensd. Datzelfde heeft te gelden voor de maanden waarin de bijdrage wordt begrensd door de grenzen van de rechtsstrijd vanwege de bedragen die de vrouw in haar petitum heeft verzocht.

5.8 De door de man te betalen bijdrage bedraagt met inachtneming van al het voorgaande derhalve:

- per 1 december 2016: € 553,58 per maand (grens petitum vrouw);
- per 1 januari 2017: € 439,- + € 200,- (maximum aandeel man kinderopvang) = € 639,- per maand;
- per 1 februari 2017: € 439,- (grens petitum vrouw);
- per 1 maart 2017: € 439,- + € 181,87 (kosten kinderopvang volgens vrouw) = € 620,87 per maand;
- per 1 juni 2017: € 439,- + € 200,- (maximum aandeel man kinderopvang)= € 639,- per maand;
- per 1 januari 2018: € 446,- + € 200,- (maximum aandeel man kinderopvang) = € 646,- per maand;
- vanaf 1 mei 2018: € 390,- + € 200,- (maximum aandeel man kinderopvang): € 590,- per maand.

6 De slotsom

6.1 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, zal het hof de bestreden beschikking, voor zover aan zijn oordeel onderworpen, vernietigen en beslissen als volgt.

6.2 Het hof ziet in hetgeen de man heeft aangevoerd, te weten de (te late) indiening van bewijstukken door de vrouw, geen aanleiding haar in de proceskosten van het hoger beroep te veroordelen, zoals door hem verzocht. Dat verzoek wordt afgewezen.

7 De beslissing

Het hof:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 19 juli 2017, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen en opnieuw beschikkende:

bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige] zal betalen, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen:

-per 1 december 2016: € 553,58 (VIJFHONDERD DRIEËNVIJFTIG EURO EN ACHTENVIJFTIG EUROCENT) per maand;

-per 1 januari 2017: € 639,- (ZESHONDERD NEGENENDERTIG EURO) per maand;

-per 1 februari 2017: € 439,- (VIERHONDERD NEGENENDERTIG EURO) per maand;

-per 1 maart 2017: € 620,87 (ZESHONDERD TWINTIG EURO EN ZEVENENTACHTIG EUROCENT) per maand;

-per 1 juni 2017: € 639,- (ZESHONDERD NEGENENDERTIG EURO) per maand;

-per 1 januari 2018: € 646,- (ZESHONDERD ZESENVEERTIG EURO) per maand;

-vanaf 1 mei 2018: € 590,- (VIJFHONDERD NEGENTIG EURO) per maand.

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het in hoger beroep meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. J.M.C. Louwinger-Rijk, mr. T.A.M. Tijhuis en mr. J. Kok, in tegenwoordigheid van mr. S. Rezel als griffier en is op 3 juli 2018 in het openbaar uitgesproken door de voorzitter.

BIJLAGE 11

ECLI:NL:GHARL:2018:6676

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	19-07-2018
Datum publicatie	24-07-2018
Zaaknummer	200.232.379
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Onderhoudsbijdrage voor meerderjarige zoon
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEUWARDEN

locatie Arnhem

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.232.379
(zaaknummer rechtbank Midden-Nederland 444403)

beschikking van 19 juli 2018

inzake

[De man] ,
wonende te [plaats] , gemeente [plaats] ,
verzoeker in hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: voorheen mr. M. Oparyk te 's-Hertogenbosch,
thans mr. L.E. de Wal te Geldermalsen,

en

[De zoon] ,

wonende te [plaats] ,

verweerder in hoger beroep,

verder te noemen: [De zoon] ,

advocaat: mr. M.D. Splinter te Houten.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 18 december 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer, verder ook te noemen: de bestreden beschikking.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift, ingekomen op 30 januari 2018;
- het verweerschrift;
- een journaalbericht van mr. Splinter van 16 mei 2018 met bijlagen 16 tot en met 19 en
- een journaalbericht van mr. Oparyk van 25 mei 2018 met productie F.

2.2 De mondelinge behandeling heeft op 29 mei 2018 plaatsgevonden. De man is in persoon verschenen, bijgestaan door mr. De Wal, die zich in plaats van mr. Oparyk voor de man heeft gesteld. [De zoon] is eveneens in persoon verschenen, bijgestaan door zijn advocaat.

2.3 Artikel 1.4.4 van het Procesreglement verzoekschriftprocedures familie zaken gerechtshoven luidt:

“Een belanghebbende legt de stukken waarop hij zich wenst te beroepen, zo spoedig mogelijk over. Uiterlijk op de tiende kalenderdag voorafgaand aan de mondelinge behandeling kunnen nog stukken worden overgelegd, mits in vijfvoud en met toezending in kopie aan iedere overige belanghebbende. Op stukken die nadien worden overgelegd en op stukken waarvan tijdens de mondelinge behandeling is gebleken dat zij niet door iedere overige belanghebbende zijn ontvangen en tegen overlegging waarvan bezwaar is gemaakt, wordt geen acht geslagen, tenzij het hof anders beslist. Omvangrijke stukken die zonder noodzaak op of vlak voor de tiende kalenderdag voorafgaand aan de mondelinge behandeling worden overgelegd, kunnen als in strijd met de goede procesorde buiten beschouwing worden gelaten.”

2.4 Desgevraagd heeft mr. Splinter ter mondelinge behandeling bij het hof bezwaar gemaakt tegen overlegging van het journaalbericht van mr. Oparyk van 25 mei 2018 met productie F. Mr. Splinter heeft de productie pas voorafgaand aan de mondelinge behandeling met [De zoon] kunnen bespreken. Het hof heeft daarop beslist dat dit journaalbericht met productie F toch acht wordt geslagen, omdat deze kort en eenvoudig te doorgronden zijn en mr. Splinter en [De zoon] in redelijkheid voldoende moeten hebben kunnen kennisnemen van die bijlagen en zich voldoende hebben kunnen voorbereiden op een verweer daartegen.

3 De feiten

- 3.1 Uit het huwelijk van de man en [de vrouw] (hierna: de vrouw) is op [geboortedatum] te [plaats] [De zoon] geboren. De man en de vrouw hebben nog een zoon, [Zoon 2] genaamd, geboren op [geboortedatum] te [plaats] . Het huwelijk van de man en de vrouw is ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking van de rechtbank Utrecht van 16 november 2005 in de registers van de burgerlijke stand op 25 november 2005.
- 3.2 Bij voormelde beschikking van 16 november 2005 is onder meer bepaald dat de man met een bedrag van € 65,- per kind per maand dient bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van [De zoon] en [Zoon 2] (verder: kinderalimentatie).
- 3.3 Sedertdien is de kinderalimentatie enkele keren gewijzigd, de laatste keer bij beschikking van de rechtbank Midden-Nederland van 27 maart 2013. De bijdrage vanaf 1 november 2012 tot 1 juni 2013 is daarbij op € 308,07 per maand en de bijdrage vanaf 1 juni 2013 is daarbij op € 517,- per maand bepaald.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 Bij de bestreden beschikking van 18 december 2017 is - uitvoerbaar bij voorraad - bepaald dat de man aan [De zoon] met ingang van 24 september 2017 € 518,- zal verstrekken als bijdrage in de kosten van zijn levensonderhoud en studie (verder te noemen: alimentatie) en het meer of anders verzochte afgewezen.
- 4.2 De man is met vijf grieven in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. Deze grieven beogen het geschil in hoger beroep in volle omvang aan het hof voor te leggen. De man verzoekt het hof, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de bestreden beschikking te vernietigen en [De zoon] niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoeken dan wel deze verzoeken af te wijzen.
- 4.3 [De zoon] voert verweer en verzoekt het hof - uitvoerbaar bij voorraad - de bestreden beschikking te bekrachtigen en de man te veroordelen in de kosten van deze procedure.

5 De motivering van de beslissing

- 5.1 De man stelt in zijn grieven onder meer dat [De zoon] 21 jaar oud is en dat hij gelet op zijn omstandigheden geen behoefte heeft/niet behoeftig is. Hij voert daartoe aan dat in de jurisprudentie wordt vermeld dat uit de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 1:392 van het Burgerlijk Wetboek (BW) blijkt dat het niet de strekking van die bepaling is ouders te verplichten hun meerderjarige kinderen, die overigens in staat zijn door arbeid in hun eigen levensonderhoud te voorzien, door het verstrekken van een uitkering in staat te stellen tot het volgen of voltooien van een opleiding. Een kind is alleen behoeftig wanneer het niet kan beschikken over middelen waarover hij in redelijkheid zou moeten kunnen beschikken. Het feit dat [De zoon] studeert maakt hem niet behoeftig.

De bij [De zoon] vastgestelde aandoeningen, waarover hij pas in de procedure in eerste aanleg voor het eerst medische bescheiden heeft ontvangen, vormen volgens de man geen grond voor het voortduren van de onderhoudsverplichting. De gestelde beperkingen belemmeren [De zoon]

niet om in zijn eigen levensonderhoud te voorzien, want uit de door [De zoon] overgelegde Kritische Functionele Mogelijkhedenlijst (bijlage 5 bij het verzoekschrift in eerste aanleg) blijkt dat er mogelijkheden voor [De zoon] zijn op de arbeidsmarkt.

De man voert voorts aan dat hij nooit heeft ingestemd met de opleiding die [De zoon] is gaan volgen en dat de studieresultaten van [De zoon] onvoldoende perspectief bieden. Het is onzeker of [De zoon] zelfs in zeven jaar de vierjarige opleiding zal kunnen afronden. In het participatieplan heeft het UWV weliswaar geoordeeld dat de huidige opleiding die [De zoon] volgt de beste kans zal bieden op een baan in de toekomst, maar tevens wordt vermeld dat die baan dan wel aan allerlei voorwaarden moet voldoen. Het moet om een klein bedrijf gaan waar intensieve begeleiding mogelijk is, en met daarnaast een jobcoach. De man vindt dit niet realistisch en hij betwijfelt of het UWV een goede inschatting heeft gemaakt. Wanneer [De zoon] niet zou studeren heeft hij aanspraak op een volledige Wajonguitkering. Indien [De zoon] er toch voor kiest de studie voort te zetten dan dient hij bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) aanspraak te maken op een aanvullende beurs waarbij hij moet vragen het inkomen van zijn vader buiten beschouwing te laten en verder kan hij een studielening afsluiten. Omdat het contact tussen [De zoon] en hem voor de twaalfde verjaardag van [De zoon] al was verbroken en sprake is van een ernstig conflict tussen hen over meer dan alleen geldzaken, voldoet [De zoon] aan de door DUO gestelde voorwaarden om alsnog een aanvullende beurs te kunnen verkrijgen. Een verzoek bij DUO daartoe kan [De zoon] ook thans nog indienen, zelfs voor het jaar 2016. Tot slot stelt de man dat uit de door [De zoon] overgelegde stukken niet blijkt of is onderzocht of [De zoon] in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) aanspraak kan maken op een bijzondere bijdrage.

De man is van mening dat hij de afgelopen jaren steeds in de kosten van [De zoon] heeft bijgedragen en in alle redelijkheid niet van hem worden gevergd dat hij vanaf het moment dat [De zoon] 21 is geworden nog minstens drie jaar moet bijdragen voor zijn studie.

5.2 [De zoon] heeft tegen het voornoemde stellingen van de man verweer gevoerd en stelt dat de rechtbank in de bestreden beschikking zijn behoefte op de juiste manier heeft vastgesteld op € 1.200,- per maand. De opleiding Engineering Elektrotechniek die hij volgt is in samenspraak met het UWV en Stichting MEE gekozen en de man heeft daarvoor toestemming gegeven. Hij volgt de opleiding inmiddels ruim vierenhalf jaar. Vanwege zijn aandoeningen is hij niet in staat om naast zijn studie te werken. Dat is psychisch en lichamelijk te zwaar voor hem. In verband met zijn gezondheid heeft hij een examen gemist, daarna volgt hij het derde leerjaar. Hij moet nog 80 uur stage lopen. Voor zijn stage en om een baan te kunnen vinden is het belangrijk dat hij zijn rijbewijs haalt. Zijn broer [Zoon 2] kwam eerder niet aanmerking voor een aanvullende beurs omdat de man draagkracht heeft. Zijn moeder heeft geen draagkracht. [De zoon] vindt dat van hem niet kan worden verwacht dat hij een hoge lening aangaat om zijn studie te kunnen volgen, omdat hij gelet op zijn beperkte arbeidsmogelijkheden een dergelijke lening in de toekomst nauwelijks zal kunnen terugbetalen. Het is aan de man zelf te wijten dat hij geen contact met hem heeft. Een lening bij DUO is niet behoefteverlagend en hij komt niet in aanmerking voor een hogere Wajong-uitkering. De beperkte Wajong-uitkering die hij nu ontvangt, bedraagt in 2018 € 340,18 netto per maand.

5.3 Het hof oordeelt als volgt.

5.4 Op grond van het bepaalde in artikel 1:392 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) zijn ouders verplicht in het levensonderhoud van hun kinderen te voorzien, maar voor kinderen van 21 jaar en ouder bestaat die verplichting slechts voor zover het kind behoeftig is. Van behoeftigheid is slechts sprake wanneer iemand onvoldoende eigen middelen heeft om te voorzien in het eigen levensonderhoud en deze ook in redelijkheid niet kan verwerven. Uit de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 1:392 blijkt dat die bepaling niet de strekking heeft ouders te verplichten hun meerderjarige kinderen, die overigens in staat zijn door arbeid in hun eigen levensonderhoud te voorzien, door het verstrekken van een uitkering in staat te stellen tot het volgen of voltooien van een opleiding (HR 9 september 1983, ECLI:NL:HR:1983:AG4642).

5.5 [De zoon] heeft niet nader onderbouwd dat hij op dit moment niet in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien met inkomen uit arbeid en hij heeft niet weersproken dat hij in het geval hij geen opleiding meer volgt en geen werkzaamheden kan verrichten, aanspraak kan maken op een volledige Wajonguitkering. [De zoon] heeft in 2014 het advies gekregen van het UWV om zijn opleiding voort te zetten, omdat hij na het afronden van deze opleiding betere mogelijkheden heeft op de arbeidsmarkt. Nu echter is gebleken dat de afgelopen jaren de studieresultaten van [De zoon] zeer gering zijn geweest, lijkt dit advies inmiddels achterhaald, temeer nu in het participatieplan reeds is vermeld dat het vinden en vervullen van korte stages een struikelblok voor [De zoon] kan vormen en hij – naar eigen zeggen – nog 80 stage-uren moet maken. De medische aandoeningen die [De zoon] heeft, zoals PDD-NOS, ADHD, het Syndroom van Cushing, astma en Asperger, lijken dusdanige beperkingen te veroorzaken dat het onduidelijk is of [De zoon] de opleiding binnen een afzienbare periode wel succesvol kan afronden. Een recente verklaring of het UWV nog steeds van mening is dat het volgen en afronden van de opleiding de mogelijkheden van [De zoon] op de arbeidsmarkt zullen vergroten, is niet door [De zoon] overgelegd.

In het midden kan blijven of de keuze van [De zoon] om de opleiding te gaan volgen de juiste was en of hij daadwerkelijk binnen het nu door hem geschetste tijdschema tot afronding van de opleiding kan komen. Als de vader al gehouden was om [De zoon] bij aanvang van de opleiding financieel te ondersteunen, is hij dat inmiddels – mede gezien het studietempo van [De zoon] – niet meer: van [De zoon] kan redelijkerwijs worden verwacht dat hij door het verrichten van arbeid in zijn eigen levensonderhoud gaat voorzien en dat hij, als hij de opleiding wil voortzetten om zijn kansen op de arbeidsmarkt te vergroten, dat op eigen kosten doet.

Gelet op de omstandigheden van het onderhavige geval, is het hof van oordeel dat [De zoon] niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij behoeftig is, zodat de man niet langer hoeft bij te dragen in de kosten van het levensonderhoud en studie van [De zoon] en het verzoek van [De zoon] dienaangaande moet worden afgewezen.

5.6 Gezien het vorenstaande behoeven de overige grieven van de man geen nadere bespreking.

5.7 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, zal het hof de bestreden beschikking vernietigen.

5.8 Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu sprake is van een familierechtelijke relatie.

6 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 18 december 2017, en in opnieuw beschikkende:

wijst het verzoek van [De zoon] in eerste aanleg tot het vaststellen van een bijdrage in zijn kosten van verzorging en levensonderhoud af;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep/beide instanties in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst het meer of anders verzochte af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. J.B. de Groot, J.H. Lieber en M.J. Stolwerk, bijgestaan door de griffier, en is op 19 juli 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 12

ECLI:NL:GHDHA:2018:298

Instantie	Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak	17-01-2018
Datum publicatie	19-02-2018
Zaaknummer	200.216.312
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBDHA:2017:2194, Meerdere afhandelingswijzen
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	kinderalimentatie; inkomensdaling niet verwijtbaar; verminderde verdien capaciteit duurt voort
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF DEN HAAG

Afdeling Civiel recht

Uitspraak : 17 januari 2018

Zaaknummer : 200.216.312/01

Rekestnummer rechtbank : FA RK 16-5489

Zaaknummer rechtbank : C/09/514857

[appellant] ,
wonende te [woonplaats 1] ,
verzoeker in hoger beroep,
hierna te noemen: de vader,
advocaat mr. J.M. Krommendijk te Zoetermeer,

tegen

[verweerster] ,
wonende te [woonplaats 2]
verweerster in hoger beroep,
hierna te noemen: de moeder,
advocaat mr. J.F.M. van Weegberg te Den Haag.

PROCESVERLOOP IN HOGER BEROEP

De vader is op 23 mei 2017 in hoger beroep gekomen van een beschikking van 28 februari 2017 van de rechtbank Den Haag (hierna: de bestreden beschikking).

De moeder heeft op 13 juli 2017 een verweerschrift ingediend.

Bij het hof is voorts op 30 november 2017 ingekomen een journaalbericht van diezelfde datum van de zijde van de vader, met bijlagen.

De zaak is op 13 december 2017 mondeling behandeld.

Ter zitting waren aanwezig:

- de vader, bijgestaan door zijn advocaat;
- de advocaat van de moeder.

De moeder is, hoewel daartoe behoorlijk opgeroepen, niet verschenen.

PROCESVERLOOP IN EERSTE AANLEG EN VASTSTAANDE FEITEN

Voor het procesverloop en de beslissing in eerste aanleg verwijst het hof naar de bestreden beschikking. In die beschikking is, met wijziging in zoverre van de beschikking van de rechtbank Den Haag van 28 juli 2010, de door de vader te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding (hierna: kinderalimentatie) van:

[naam] , geboren op [geboortedatum] in [geboorteplaats] (hierna: de minderjarige)

- met ingang van 15 juli 2016 tot 15 juli 2017 op € 25,- per maand bepaald;
- met ingang van 15 juli 2017 op € 273,37 per maand bepaald.

De beschikking is uitvoerbaar bij voorraad verklaard. Verder is bepaald dat iedere partij de eigen proceskosten draagt. Het meer of anders verzochte is afgewezen.

Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten, voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer het volgende staat vast:

- de vader en de moeder zijn met elkaar getrouwd geweest van 12 augustus 2008 tot 9 september 2010;
- zij zijn de ouders van de minderjarige;
- de minderjarige heeft haar hoofdverblijfplaats bij de moeder;
- bij beschikking van de rechtbank Den Haag van 28 juli 2010 is de kinderalimentatie op € 250,- per maand bepaald vanaf het moment dat de moeder en de minderjarige hun nieuwe woning zouden betrekken.

BEOORDELING VAN HET HOGER BEROEP

1. In geschil is de door de vader aan de moeder te betalen kinderalimentatie vanaf 15 juli 2017.
2. De vader verzoekt (naar het hof begrijpt) de bestreden beschikking te vernietigen voor zover het de door de vader te betalen kinderalimentatie vanaf 15 juli 2017 gaat. Hij verzoekt het hof, opnieuw rechtdoende en voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, te bepalen dat hij vanaf 15 juli 2017 een bedrag van € 25,- per maand aan de moeder betaalt, althans een zodanige bijdrage als het hof juist acht, telkens bij vooruitbetaling te voldoen. Kosten rechtens.
3. De moeder verzoekt, uitvoerbaar bij voorraad, het beroep van de vader ongegrond te verklaren, althans zijn beroep af te wijzen. Zij verzoekt daarnaast, eveneens uitvoerbaar bij voorraad, de vader in de kosten van de procedure, inclusief nakosten, te veroordelen.
4. Volgens de vader heeft hij onvoldoende draagkracht om de met ingang van 15 juli 2017 vastgestelde kinderalimentatie te betalen. Tijdens de zitting in eerste aanleg is de vader gevraagd een prognose te geven aangaande zijn verdien capaciteit. Volgens de vader is de prognose die hij toen gaf, achteraf te rooskleurig en niet haalbaar gebleken. Zijn inkomsten als [beroep] worden al jaren achtereen minder. De onderlinge concurrentie is groot en het aantal langdurige opdrachten wordt beperkter. Daarnaast kampt de vader met (toegenomen) gezondheidsproblemen waardoor hij minder inzetbaar is. Ter zitting is namens de vader een brief van zijn psychiater en psycholoog van Parnassia Groep / PsyQ voorgelezen, waarin zijn gezondheidsproblemen nader worden toegelicht. De vader is niet alleen in de financiële problemen gekomen omdat hij in 2016 in voorlopige hechtenis werd genomen. Hij is namelijk al in 2015 minder gaan verdienen. Hij stelt de moeder al in het begin van 2016 te hebben laten weten dat hij de vastgestelde kinderalimentatie niet langer kon voldoen. Hij heeft haar toen gevraagd of er een oplossing of regeling kon worden getroffen. Volgens de vader nemen zijn schulden toe wanneer hij het huidige bedrag aan kinderalimentatie moet blijven voldoen. De bijdrage kan er toe leiden dat hij over onvoldoende middelen van bestaan zal komen te beschikken. De vader is op dit moment als [beroep] weer werkzaam voor een vaste opdrachtgever voor wie hij in het verleden ook vaak heeft gewerkt. Hij pakt alle klussen aan die hij van deze opdrachtgever krijgt. Weliswaar is zijn inkomen het afgelopen jaar hierdoor weer gestegen, hij verdient nog steeds onvoldoende om de met ingang van 15 juli 2017 vastgestelde kinderalimentatie te kunnen voldoen. De vader stelt dat hij een betalingsregeling heeft getroffen met het LBIO. Hij betaalt het LBIO hierbij maandelijks een bedrag. Omdat het LBIO eerst de eigen opslagkosten incasseert, ontvangt de moeder nu nog geen kinderalimentatie. Verder geeft de vader ter zitting aan zijn dochter erg te missen en te lijden onder het feit dat hij haar al een paar jaar niet meer ziet.
5. De moeder betwist de stellingen van de vader. Zijn inkomensverlies is volgens haar aan hemzelf te wijten. De vader toont volgens haar niet aan op welke wijze hij zelf inspanningen heeft geleverd om de vermindering van zijn inkomen een halt toe te roepen, bijvoorbeeld door te solliciteren naar ander werk. Hij had zich ook kunnen laten omscholen. De vader schetst naar haar mening een beeld dat hij de zaak op zijn beloop heeft gelaten en geen inspanning heeft geleverd om het tij te doen keren. Het is aan de vader zelf te wijten dat hij in 2016 in voorarrest heeft gezeten, waardoor hij dat jaar minder inkomsten heeft kunnen verwerven. Hij heeft volgens de moeder verder veel buitenklussen afgewezen in verband met de kou. Bovendien onderbouwt de vader zijn stellingen niet. Hij toont niet aan welke opdrachtgevers hij is kwijtgeraakt, hij onderbouwt niets met cijfers, hij bewijst zijn gezondheidsproblemen niet, hij onderbouwt zijn schulden niet en hij licht niets toe ten aanzien van de stelling dat hij over onvoldoende middelen van bestaan zou komen te beschikken. Ook toont de vader volgens de moeder niet aan dat hij een betalingsregeling met het LBIO heeft getroffen. Zij ontvangt nog steeds geen € 25,- per maand aan kinderalimentatie. De moeder is van mening dat het hof dan ook aan de stellingen van de vader voorbij moet gaan.
6. Het hof overweegt ten aanzien van de inkomensdaling van de vader als volgt. Evenals de rechtbank, is het hof van oordeel dat deze inkomensdaling de vader niet te verwijten valt. Het hof

verenigt zich dan ook met het oordeel van de rechtbank en de gronden waarop dat oordeel berust. In hoger beroep zijn bovendien geen feiten of omstandigheden gesteld die een andere beslissing rechtvaardigen. Voorts acht het hof voldoende aannemelijk dat de situatie van de vader die heeft geleid tot verlaging van de kinderalimentatie tot € 25,- per maand, na 15 juli 2017 onverminderd voortduurt. Uit de overgelegde jaarrekening 2016, de aangifte en aanslag inkomstenbelasting over 2016 en een overzicht van de omzet over januari tot en met november 2017 blijkt immers dat de vader in 2016 - naast zijn uitkering krachtens de Participatiewet - een netto omzet van € 8.289,- heeft gegenereerd en in 2017 een gefactureerde omzet exclusief BTW van € 15.642,-, met welk inkomen hij niet boven het bijstandsniveau uitkomt. Verder oordeelt het hof dat de vader voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij vanwege zijn medische klachten een verminderde verdien capaciteit heeft. De ter zitting voorgelezen medische verklaring toont aan dat de vader op dit moment als gevolg van zijn psychische problematiek niet in staat is om zijn verdien capaciteit optimaal te benutten. Van de vader kan naar het oordeel van het hof niet worden gevergd dat hij op dit moment nog meer inspanning levert om inkomen te verwerven dan hij nu doet. Dit betekent dat het hof het verzoek van de vader om verlaging van de door hem aan de moeder te betalen kinderalimentatie zal toewijzen.

7. Gelet op de familierechtelijke aard van de procedure zal het hof de proceskosten compenseren.

8. Dit leidt tot de volgende beslissing.

BESLISSING OP HET HOGER BEROEP

Het hof:

vernietigt de bestreden beschikking voor zover deze ziet op de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige over de periode vanaf 15 juli 2017, en in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt de door de vader aan de moeder te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige met ingang van 15 juli 2017 op € 25,- per maand;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het overig verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. J.A. van Kempen, J.M. van Baardewijk en L.C.A. Verstappen, bijgestaan door mr. R.R. Warmerdam als griffier, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 17 januari 2018.

BIJLAGE 13

ECLI:NL:GHARL:2018:1091

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	01-02-2018
Datum publicatie	25-06-2018
Zaaknummer	200.216.644
Rechtsgebieden	Civil recht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Wijziging kinderalimentatie. Lager draagkrachtloos inkomen door lagere levensstandaard in Turkije. Aansluiting bij artikel 1 van de Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEWARDEN

locatie Arnhem

afdeling civil recht

zaaknummer gerechtshof 200.216.644
(zaaknummer rechtbank Midden-Nederland 411472)

beschikking van 1 februari 2018

inzake

[verzoeker] ,
wonende te [woonplaats] (Turkije),
verzoeker in hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. A. Kotan te Amsterdam,

en

[verweerster] ,

wonende te [woonplaats] ,

verweerster in hoger beroep,

verder te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. M. Huisman te Amersfoort.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 8 augustus 2016, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met producties 1 tot en met 5, ingekomen op 29 mei 2017;
- het verweerschrift met productie 1;
- een journaalbericht van mr. Huisman van 4 december 2017 met producties;
- een journaalbericht van mr. Kotan van 7 december 2017 met producties 6-8.

2.2 De minderjarige zoon van partijen, [kind 1] , is in de gelegenheid gesteld zijn mening kenbaar te maken met betrekking tot het verzoek, maar heeft daarvan geen gebruik gemaakt.

2.3 De mondelinge behandeling heeft op 15 december 2017 plaatsgevonden. De vrouw is in persoon verschenen, bijgestaan door haar advocaat. Hoewel behoorlijk opgeroepen is de man noch zijn advocaat verschenen. Ook [kind 2] , die na het geven van de bestreden beschikking meerderjarig is geworden, is, hoewel behoorlijk opgeroepen, niet verschenen.

3. De feiten

3.1 Het huwelijk van partijen is op 9 december 2011 ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking van 2 november 2011 in de registers van de burgerlijke stand. Partijen hebben beiden zowel de Nederlandse als de Turkse nationaliteit.

3.2 De man en de vrouw zijn de ouders van:

- [kind 2] , geboren op [geboortedatum] 1998, en
- [kind 1] , geboren op [geboortedatum] 2001,

(hierna tezamen: de kinderen). Bij beschikking van 24 december 2014 is de vrouw alleen met het gezag over de kinderen belast. De kinderen wonen beiden bij de vrouw.

3.3 Bij beschikking van 2 november 2011 heeft de rechtbank bepaald dat de man met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen € 65,- per kind per maand zal voldoen. Deze bijdrage bedraagt met ingang van 1 januari 2016 ingevolge de wettelijke indexering € 69,- per kind per maand.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 Bij – uitvoerbaar bij voorraad verklaarde – beschikking van 8 augustus 2016 is, met wijziging van de hiervoor onder 3.3 genoemde beschikking van 2 november 2011, de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen (hierna ook: kinderalimentatie) met ingang van 1 februari 2016 bepaald op € 170,- per kind per maand, de toekomstige termijnen bij vooruitbetaling te voldoen.
- 4.2 De man is met drie grieven in hoger beroep gekomen van de beschikking van 8 augustus 2016. De eerste grief ziet op de ontvankelijkheid van het verzoek in eerste aanleg, de tweede op de draagkracht van de man en de derde op de draagkracht van de vrouw.
- De man verzoekt het hof (zo begrijpt het hof) de bestreden beschikking te vernietigen en het verzoek van de vrouw tot wijziging van de beschikking van 2 november 2011 alsnog af te wijzen.
- 4.3 De vrouw voert verweer en zij verzoekt het hof de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek in hoger beroep, dan wel dat verzoek af te wijzen.
- 4.4 [kind 2] , die meerderjarig is sinds 5 november 2016, is in hoger beroep niet door de man in rechte betrokken voor zover het de bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie vanaf 5 november 2016 betreft. Ten aanzien van [kind 2] is enkel de bijdrage in diens kosten van verzorging en opvoeding tot aan die datum in geschil.
- 4.5 Het hof zal de grieven per onderwerp bespreken.

5 De motivering van de beslissing

- 5.1 Omdat partijen de Nederlandse en de Turkse nationaliteit hebben en de man in Turkije woont, dient het hof ambtshalve te beoordelen of de Nederlandse rechter rechtsmacht toekomt en welk recht van toepassing is.
- 5.2 Ten aanzien van het geschil, een verzoek tot wijziging van de kinderalimentatie, acht het hof zich bevoegd op grond van artikel 3 aanhef en sub b van de Verordening (EG) nr. 4/2009 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen (Alimentatieverordening), nu de kinderen hun gewone verblijfplaats in Nederland hebben. Ingevolge artikel 15 van de Alimentatieverordening juncto artikel 3 van het Haagse Protocol van 2007 inzake het recht dat van toepassing is op onderhoudsverplichtingen, is het Nederlandse recht van toepassing, nu de gewone verblijfplaats van zowel [kind 2] tot zijn meerderjarigheid als [kind 1] in Nederland is.
- 5.3 Vervolgens ligt voor de vraag of de man kan worden ontvangen in zijn verzoeken in hoger beroep. De vrouw betwist dat. De bestreden beschikking dateert van 8 augustus 2016 en het beroepschrift is ingekomen ter griffie van het hof op 29 mei 2017. Anders dan de man stelt heeft hij eerder dan op 1 maart 2016 kennisgenomen van de bestreden beschikking en was hij, althans zijn advocaat, ook op de hoogte van het namens de vrouw ingediende verzoek in eerste aanleg, aldus de vrouw.
- De man stelt op zijn beurt dat hij niet eerder dan op 1 maart 2017 op de hoogte is geraakt van de bestreden beschikking door ontvangst per post van een brief van het LBIO van 17 februari 2017 – waarin hem is medegedeeld dat met ingang van 1 maart 2017 beslag op zijn uitkering is gelegd onder het UWV – en dat daarom zijn beroepschrift op 29 mei 2017 tijdig is ingediend.
- 5.4 Artikel 358 lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) bepaalt dat hoger beroep

door de verzoeker en door de in de procedure verschenen belanghebbenden moet worden ingesteld binnen drie maanden te rekenen van de dag van de uitspraak en door de andere belanghebbenden binnen drie maanden na de betekening daarvan of nadat de beschikking hun op andere wijze bekend is geworden.

Op grond van artikel 806 lid 1 Rv kan met betrekking tot de rechtspleging in zaken betreffende het personen- en familierecht, niet zijnde echtscheidingszaken, in afwijking van het bepaalde in het tweede lid van artikel 358 Rv van een beschikking hoger beroep worden ingesteld:

- a. door de verzoeker en degenen aan wie een afschrift van de beschikking is verstrekt of verzonden, binnen drie maanden na de dag van de uitspraak;
- b. door andere belanghebbenden binnen drie maanden na de betekening daarvan of nadat de beschikking hun op andere wijze bekend is geworden.

5.5 Het hof is van oordeel dat, ook indien ervan moet worden uitgegaan dat de advocaat van de vrouw de advocaat die de man in de echtscheidingsprocedure heeft bijgestaan heeft geïnformeerd over (het indienen van) het verzoek in eerste aanleg in de onderhavige procedure, dat onvoldoende is om aan te nemen dat de man, die in eerste aanleg niet is verschenen, vóór 1 maart 2017 op de hoogte was van deze procedure en van de inhoud van de bestreden beschikking.

Bij gebreke van gegevens die op het tegendeel wijzen gaat het hof ervan uit dat de man inderdaad niet eerder dan op 1 maart 2017 kennis heeft genomen van de inhoud van de bestreden beschikking. Dat de – aangetekend verzonden – brief van 17 februari 2017 van het LBIO de man eerder dan 1 maart 2017 heeft bereikt, is niet komen vast te staan.

5.6 Uit het voorgaande volgt dat de man kan worden ontvangen in zijn verzoeken in hoger beroep. Wel merkt het hof op dat – zoals hiervoor onder 4.4 al is overwogen – wat [kind 2] betreft alleen de bijdrage in zijn kosten van verzorging en opvoeding tot 5 november 2016 in geschil is.

5.7 Met zijn eerste grief betoogt de man dat het verzoekschrift in eerste aanleg niet op juiste wijze is betekend. Het hof overweegt daarover dat, indien als er al sprake is van een verzuim, dit verzuim door het instellen van het hoger beroep en behandeling van de zaak in hoger beroep is hersteld dan wel niet (langer) relevant is. Grief 1 is daarom tevergeefs voorgedragen.

5.8 Dat zich een relevante wijziging van omstandigheden heeft voorgedaan in de zin van artikel 1:401 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek die een hernieuwde beoordeling van (de behoefte en) de draagkracht rechtvaardigt, staat niet ter discussie.

5.9 Wat betreft de behoefte aan kinderalimentatie overweegt het hof dat namens de vrouw ter mondelinge behandeling in hoger beroep is verklaard dat tussen partijen in de echtscheidingsprocedure (in 2011) niet in geschil was dat de behoefte van de kinderen, ook blijkens een behoefteberekening van de advocaat van de man destijds, € 430,- per maand bedroeg. De behoefte bedraagt in 2017 na indexering € 466,- per maand.

Nu de man in deze procedure niets heeft gesteld over de behoefte van de kinderen, gaat het hof ervan uit dat aan voormeld bedrag (€ 233,- per kind per maand) behoefte bestaat.

5.10 Het hof zal bij de bepaling van de draagkracht van de man zijn netto besteedbaar inkomen tot uitgangspunt nemen. De draagkracht zal worden vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 890,-)]$, nu het een netto besteedbaar inkomen betreft dat hoger is dan € 1.500,- per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de man het draagkrachtloos inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen ter zake van forfaitaire woonlasten, vermeerderd met een bedrag van € 890,- aan overige lasten, en dat van het bedrag, dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor kinderalimentatie.

5.11 De man, geboren op [geboortedatum], ontvangt een arbeidsongeschiktheidsuitkering van € 1.837,63 netto per maand, te vermeerderen met (5%) vakantiegeld. Op basis van de stukken van

het geding stelt het hof het netto besteedbaar inkomen van de man in 2017 vast op € 1.929,50 per maand.

- 5.12 Rekening houdend met een bij dit inkomen behorend redelijk lastenpatroon en een draagkrachtloos inkomen van € 1.468,85, stelt het hof de draagkracht van de man ten behoeve van de betaling van een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen, conform de aanbeveling in het Rapport Alimentatienormen en de formule in de bijbehorende draagkrachttabel 2016, vast op € 322,46 per maand.
- 5.13 De vrouw heeft aangevoerd dat de man feitelijk meer draagkracht heeft omdat rekening moet worden met de lagere levensstandaard van de man in Turkije (die 60% van de levensstandaard in Nederland bedraagt op grond van het woonlandbeginsel in de sociale zekerheid) en dat moet worden uitgegaan van een hoger feitelijk inkomen (door het netto-inkomen van de man te verhogen met een factor 10/6).
- 5.14 Met de vrouw is het hof van oordeel dat voor de bepaling van de draagkracht van de man kan worden aangesloten bij de bijlage als bedoeld in artikel 1 van de Regeling woonlandbeginsel in de sociale zekerheid 2012, waarin de kosten van levensonderhoud in Turkije worden verondersteld 40% lager te zijn dan in Nederland. Het hof gaat echter – anders dan de vrouw – niet uit van een hoger inkomen van de man maar uit van een lager draagkrachtloos inkomen door de overige lasten van de man naar beneden bij te stellen tot 60% van € 890,-, te weten tot € 534,-. De man wordt dan ook geacht voldoende draagkracht te hebben voor de verzochte bijdrage, die met ingang van 1 januari 2018 ingevolge de wettelijke indexering € 176,17 per kind per maand bedraagt.
- 5.15 De vrouw, geboren op [geboortedatum] , ontving in 2017 uit drie parttime dienstverbanden bij Meander Medisch Centrum te Amersfoort blijkens de salarisspecificaties van augustus tot en met september 2017 een gemiddeld salaris van ongeveer € 1.075,- netto per maand. De dienstverbanden zijn aangegaan voor bepaalde tijd en zijn geëindigd op 31 december 2017. Ten tijde van de mondelinge behandeling in hoger beroep had de vrouw nog geen nieuw dienstverband met ingang van 1 januari 2018.
- 5.16 Uit het voorgaande volgt dat de vrouw geen dan wel nauwelijks draagkracht heeft voor een bijdrage in de kosten van de kinderen. De behoefte van de kinderen bedraagt in totaal € 466,- per maand. De draagkracht van beide ouders tezamen bezien, beschikken zij over onvoldoende draagkracht om in de behoefte van de kinderen te voorzien, zodat een draagkrachtvergelijking achterwege kan blijven. Hiermee is ook grief 3 besproken.
- 5.17 Op grond van de hiervoor vermelde feiten en omstandigheden heeft de man met ingang van 1 februari 2016 draagkracht voor de door de rechtbank vastgestelde kinderalimentatie van € 170,- per kind per maand. Grief 2 faalt dus.

6 De slotsom

- 6.1 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, falen alle grieven. Het hof zal de bestreden beschikking bekrachtigen.
- 6.2 Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn en de procedure de bijdrage ten behoeve van de kinderen betreft.

7 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

bekrachtigt de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 8 augustus 2016;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst het meer of anders verzochte af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. C.J. Laurentius-Kooter, A. Smeeïng-van Hees en R. Prakke-Nieuwenhuizen, bijgestaan door mr. Th.H.M. Lueb als griffier, en is op 1 februari 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 14

ECLI:NL:GHSHE:2018:986

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	08-03-2018
Datum publicatie	09-03-2018
Zaaknummer	200.210.599_01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Kinderalimentatie
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.210.599/01

zaaknummer rechtbank : C/02/316877 FA RK 16-3526

beschikking van de meervoudige kamer van 8 maart 2018

inzake

[verzoekster],

wonende te [woonplaats] ,

verzoekster in het principaal hoger beroep,

verweerster in het incidenteel hoger beroep,

hierna te noemen: de vrouw,

advocaat mr. G. Veen te Goes, voorheen mr. J.A.B. van Dam te Goes,

tegen

[verweerder] ,
wonende te [woonplaats] ,
verweerder in het principaal hoger beroep,
verzoeker in het incidenteel hoger beroep,
hierna te noemen: de man,
advocaat mr. V.J.C. Pieters te Goes.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Zeeland-West-Brabant (Breda) van 7 december 2016, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep in principaal en incidenteel appel

2.1. Bij beroepschrift met producties, ingekomen ter griffie op 24 februari 2017, heeft de vrouw verzocht om voormelde beschikking te vernietigen en de inleidende verzoeken van de man ter zake vermindering van zijn bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen, alsnog af te wijzen.

2.2. Bij verweerschrift met producties, ingekomen ter griffie op 10 april 2017, heeft de man verzocht, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, het hoger beroep van de vrouw af te wijzen.

Tevens heeft de man incidenteel appel ingesteld en verzocht, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, zijn inleidende verzoek om de door hem aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen te bepalen op € 25,- per kind per maand, althans op een zodanig bedrag als juist wordt geacht, met ingang van de datum -zo begrijpt het hof- van indiening van het verzoekschrift in eerste aanleg, dan wel met ingang van een datum die het hof juist acht, alsnog toe te wijzen.

2.3. Bij verweerschrift in incidenteel appel, ingekomen ter griffie op 22 mei 2017, heeft de vrouw verzocht de bestreden beschikking te vernietigen en de verzoeken van de man, zowel in eerste aanleg als in (incidenteel) appel, ter zake de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen, (alsnog) af te wijzen.

2.4. Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:

- het V-formulier met bijlage van de advocaat van de man d.d. 20 april 2017;
- het V-formulier met brief met bijlagen van de advocaat van de man d.d. 4 december 2017
- het V-formulier met bijlage van de advocaat van de man d.d. 6 december 2017;
- het V-formulier met brief met bijlagen van de advocaat van de vrouw d.d. 6 december 2017.

2.5. De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 19 december 2017. Bij die gelegenheid zijn gehoord:

- de vrouw, bijgestaan door mr. Van Dam;
- de man, bijgestaan door mr. Pieters.

2.6. Na de mondelinge behandeling zijn nog ingekomen:

het faxbericht en twee V-formulieren, alle d.d. 28 december 2017, van mr. Van Dam dat zij zich onttrekt als advocaat van de vrouw en mr. Veen zich stelt als advocaat van de vrouw.

3 De feiten in principaal en incidenteel appel

- 3.1. Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.
- 3.2. Partijen hebben een relatie met elkaar gehad tot omstreeks de jaarwisseling 2010/2011. Uit die relatie zijn geboren:
- [minderjarige 1] , geboren op [geboortedatum] 2004 te [geboorteplaats] ;
  - [minderjarige 2] , geboren op [geboortedatum] 2007 te [geboorteplaats] ;
- hierna te noemen: [minderjarige 1] , respectievelijk [minderjarige 2] , dan wel tezamen: de kinderen.
- 3.3. Ingevolge artikel 7.1. van het op 18 mei 2011 door partijen ondertekende ouderschapsplan (hierna: het ouderschapsplan) diende de man € 500,- per kind per maand aan de vrouw te betalen als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen.
- Partijen zijn nadien in onderling overleg overeengekomen dat deze bijdrage met ingang van 1 december 2013 werd verlaagd tot € 450,- per kind per maand.
- 3.4. De man heeft in eerste aanleg, voor zover hier van belang, verzocht de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen door hem aan de vrouw te voldoen, te bepalen op € 25,- per kind per maand met ingang van de datum van indiening van het verzoekschrift (14 juni 2016), dan wel deze bijdrage te bepalen op een bedrag dat de rechtbank juist acht en met ingang van een datum die de rechtbank juist acht.

De vrouw heeft gemotiveerd verweer gevoerd.

- 3.5. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank het ouderschapsplan en de nadien door partijen gemaakte afspraken aldus gewijzigd dat de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen wordt vastgesteld op:
- € 203,- (per kind, zo begrijpt het hof) per maand met ingang van 14 juni 2016;
  - € 138,- per kind per maand met ingang van 1 juli 2017.
- De rechtbank heeft voorts bepaald dat de man de teveel aan de vrouw betaalde kinderalimentatie mag verrekenen op een wijze als in r.o. 3.26 van de bestreden beschikking is weergegeven.
- 3.6. Geïndexeerd bedraagt het bedrag dat de man aan de vrouw op grond van de bestreden beschikking dient te voldoen als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen per 1 januari 2018 € 140,- per kind per maand.

4 De omvang van het geschil in principaal en incidenteel appel

- 4.1. De grieven van de vrouw in principaal appel hebben betrekking op de kinderalimentatie en zien op:
- de behoefte van de kinderen;
  - de draagkracht van de man en de vrouw;
  - de terugbetalingsverplichting.

De grief van de man in incidenteel appel heeft eveneens betrekking op de kinderalimentatie en ziet op:

de draagkracht van de man.

- 4.2. Het hof zal de grieven in principaal en incidenteel hoger beroep gezamenlijk en per onderwerp bespreken.

5 De motivering van de beslissing in principaal en incidenteel appel

- 5.1. Het hof heeft, voor zover hierna bedragen zijn genoemd, deze telkens afgerond, tenzij anders vermeld.

Wijziging van omstandigheden

- 5.2. Ingevolge artikel 1:401 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek kan een overeenkomst betreffende levensonderhoud bij latere rechterlijke uitspraak worden gewijzigd, wanneer zij nadien door wijziging van omstandigheden ophoudt aan de wettelijke maatstaven te voldoen.
- 5.3. Niet in geschil is dat sprake is van een wijziging van omstandigheden die een hernieuwde beoordeling van de onderhoudsbijdrage rechtvaardigt.

Ingangsdatum

- 5.4. De door de rechtbank vastgestelde ingangsdatum van 14 juni 2016 is niet in geschil, zodat het hof deze datum als uitgangspunt neemt.

Behoeftes kinderen

- 5.5. Partijen zijn verdeeld over de behoefte van de kinderen.
- Zij zijn het erover eens dat het inkomen van de man naderhand het voormalige gezinsinkomen heeft overschreden en dat daarom het hogere inkomen van de man als maatstaf dient bij de bepaling van de kosten van de kinderen. Partijen verschillen van mening over de vraag welk inkomen van de man als uitgangspunt dient te worden genomen.
- 5.6. De rechtbank is ter bepaling van de behoefte uitgegaan van een gemiddeld inkomen van de man over de periode van december 2013 tot de ingangsdatum 14 juni 2016 van € 5.000,- bruto per maand (netto € 3.000,- per maand) en heeft zo een behoefte van € 325,- per kind per maand begroot.
- 5.7. De vrouw voert aan dat, nu de man blijkens de overgelegde jaarstukken in de tweede helft van 2015 een inkomen heeft genoten van ongeveer € 7.300,- bruto per maand, van dit inkomen dient te worden uitgegaan bij de bepaling van de behoefte van de kinderen.
- 5.8. De man voert aan dat hij slechts een aantal maanden een inkomen heeft gehad van € 7.300,- per maand. Er dient volgens hem met een gemiddeld inkomen te worden gerekend, nu zijn inkomen, als zelfstandig ondernemer, fluctueert. Een inkomen van € 5.000,- bruto, waar de rechtbank van is uitgegaan, komt met dit gemiddelde overeen.
- 5.9. Daargelaten of partijen, zoals de man heeft aangevoerd, ter zitting in eerste aanleg zijn overeengekomen de behoefte van de kinderen te bepalen uitgaande van een bruto inkomen van € 5.000,- per maand, gaat het hof uit van een behoefte van de kinderen van € 325,- per kind per maand, gebaseerd op een inkomen van de man van gemiddeld € 5.000,- bruto per maand. Het hof

acht het redelijk ter bepaling van de behoefte van de kinderen uit te gaan van het inkomen dat de man eerder gemiddeld heeft genoten en dat tussen partijen op zich niet in geschil is. De man heeft immers het inkomen van € 7.300,- bruto per maand, naar onbetwist vaststaat, slechts betrekkelijk korte tijd genoten.

- 5.10. Naar analogie van de wettelijke indexering bedraagt de behoefte in 2017 € 331,83 per kind per maand en in 2018 € 336,81 per kind per maand.

Draagkracht

- 5.11. De man stelt dat zijn draagkracht niet toereikend is om de door de rechtbank vastgestelde bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen te voldoen, hetgeen de vrouw betwist.
- 5.12. Bij het bepalen van het eigen aandeel van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen dient de draagkracht van zowel de man als de vrouw in de beoordeling te worden betrokken.
- 5.13. Het hof neemt bij de bepaling van de draagkracht het netto besteedbaar inkomen (NBI) tot uitgangspunt. Het bedrag aan draagkracht voor inkomens vanaf een netto besteedbaar inkomen van € 1.550,- in 2016 en € 1.575,- in 2017 wordt voor 2016 vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 \times NBI + 890)]$ en voor 2017 aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 \times NBI + 905)]$.
- Voor inkomens met een netto besteedbaar inkomen lager dan € 1.550,- in 2016 en € 1.575,- in 2017 zijn vaste bedragen per categorie van toepassing volgens de gepubliceerde tabellen.

Draagkracht vrouw

- 5.14. Niet in geschil is dat de vrouw gemiddeld 20 uur per week in loondienst werkt bij [onderneming], waarmee zij een inkomen genereert van € 975,- bruto per maand, te vermeerderen met de gebruikelijke vakantietoeslag. Evenmin is in geschil dat dit inkomen, vermeerderd met het kindgebonden budget dat de vrouw ontvangt, tot een netto besteedbaar inkomen tussen € 1.450,- en € 1.500,- per maand leidt.
- Tussen partijen staat voorts vast dat de vrouw daarnaast een onderneming heeft samen met haar zus. Het hof acht genoegzaam gebleken dat deze onderneming geen relevante winst oplevert.

Van 14 juni 2016 tot 1 juli 2017

- 5.15. Partijen verschillen van mening over de vraag welke draagkracht correspondeert met een netto besteedbaar inkomen tussen € 1.450,- en € 1.500,- per maand. De vrouw stelt dat dit een draagkracht oplevert van € 110,- per maand, terwijl de man stelt € 127,- per maand.
- 5.16. Nu de vrouw een netto besteedbaar inkomen heeft lager dan € 1.550,- per maand, wordt haar draagkracht bepaald aan de hand van de gepubliceerde tabellen. Voor 2016 heeft te gelden dat bij een netto besteedbaar inkomen van de vrouw tussen € 1.450,- en € 1.500,- per maand er een draagkracht is van € 123,- per maand. Het hof zal daarom voor de periode van 14 juni 2016 tot 1 juli 2017, evenals de rechtbank, uitgaan van een draagkracht van de vrouw van € 123,- per maand.

Vanaf 1 juli 2017

- 5.17. De rechtbank heeft overwogen dat van de vrouw mag worden verwacht dat zij, als de onderneming die zij samen met haar zus drijft geen of nauwelijks resultaat blijft opleveren, haar werkzaamheden in loondienst bij haar huidige of een andere werkgever uitbreidt tot 32 uur per week zodat zij een inkomen kan genereren van € 1.560,- bruto per maand. De rechtbank gaat ervan uit dat dit inkomen vanaf 1 juli 2017 kan worden gerealiseerd.
- 5.18. De vrouw voert aan dat een uitbreiding van uren bij [onderneming] , waar zij administratief medewerkster is, niet tot de mogelijkheden behoort. Als zij elders 32 uur per week moet gaan werken, zal zij waarschijnlijk gedurende vier dagen per week opvang moeten regelen, waardoor de opvangkosten aanzienlijk zullen stijgen. Dit leidt tot een stijging van de behoefte van de kinderen. Beide kinderen zijn nog te jong om meerdere uren alleen thuis te zijn. De vrouw heeft na de geboorte van de kinderen ook nimmer 32 uur per week gewerkt.
- Ter zitting bij het hof heeft de vrouw aangevoerd dat zij bij [onderneming] het aanbod heeft gekregen om schoonmaakwerkzaamheden erbij te gaan doen. De vrouw zou op woensdagochtend onder schooltijd nog kunnen werken. De gezondheid van de vrouw, die kampt met een hernia, laat meer werken thans evenwel niet toe.
- Volgens de vrouw dient dan ook vanaf 1 juli 2017 van dezelfde draagkracht te worden uitgegaan als in de periode tot 1 juli 2017.
- 5.19. De man voert aan dat van de vrouw verwacht mag worden dat zij haar werkzaamheden bij haar huidige werkgever uitbreidt dan wel dat zij elders een baan vindt voor 32 uren per week met een inkomen van € 1.560,- bruto per maand. De vrouw is nog jong, heeft werkervaring en er zijn geen medische beletselen. Voor de kinderen hoeft de vrouw niet thuis te blijven. De man betwist ook dat de vrouw alleen tijdens schooltijd werkt. Eventuele buitenschoolse opvang zal voor de vrouw geen extra kosten met zich brengen, nu de vrouw hiervoor kinderopvangtoeslag zal ontvangen. De man is ook bereid de kinderen op meerdere dagen op te vangen. Hij is zelfstandige en kan op bepaalde dagen na schooltijd vanuit huis werken. De man heeft ook verzocht om uitbreiding van de zorgregeling in die zin dat de kinderen eenmaal per twee weken van donderdag uit school tot maandagmorgen bij hem zijn. De vrouw hoeft dan geen rekening te houden met de kinderen op die dagen.
- 5.20. Het hof is van oordeel dat van de vrouw per 1 juli 2017 mocht worden verwacht dat zij haar werkzaamheden bij haar huidige werkgever had uitgebreid, dan wel dat zij elders een baan (erbij) had gevonden. Een uitbreiding in uren naar 32 uur per week kan thans echter in redelijkheid niet van de vrouw worden verwacht, gezien de leeftijd van de kinderen en de onbetwiste stelling van de vrouw dat zij ten tijde van de relatie na de komst van de kinderen nimmer 32 uur per week heeft gewerkt, om er zodoende voor de kinderen te kunnen zijn. Het hof acht het redelijk om er per 1 juli 2017 van uit te gaan dat de vrouw gedurende 26 uren per week loonvormende arbeid kan verrichten. De vrouw heeft haar stelling dat haar gezondheid aan meer dan 20 uur werken in de weg staat onvoldoende onderbouwd, zodat het hof hieraan voorbijgaat.
- 5.21. Uitgaande van het (niet in geschil zijnde) bruto salaris van de vrouw van € 975,- per maand, gaat het hof bij een uitbreiding van uren naar 26 uur per week uit van een bruto inkomen van de vrouw van € 1.268,- per maand.
- Dit resulteert in een netto besteedbaar inkomen van € 1.815,- per maand, waarbij het hof tevens rekening heeft gehouden met het kindgebonden budget dat de vrouw ontvangt en met de algemene heffingskorting, de arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting. De draagkracht van de vrouw komt hiermee volgens de formule uit op € 256,- ofwel € 128,- per kind per maand.
- 5.22. Het hof ziet onvoldoende reden om bij uitbreiding van de uren van de vrouw uit te gaan van een stijging van de behoefte van de kinderen wegens extra opvangkosten, nu niet gebleken is dat de eventuele niet door kinderopvangtoeslag vergoede kosten in dat geval dermate hoog zijn dat zij niet begrepen kunnen zijn in de standaard tabelbedragen voor de kosten van kinderen.

Draagkracht man

- 5.23. De vrouw voert -zakelijk weergegeven- het volgende aan. Van de man kan worden verwacht dat hij opnieuw een inkomen genereert dat vergelijkbaar is met het inkomen dat hij in 2015 ontving, te weten € 7.300,- bruto per maand. Voor zover de ondernemingen van de man verliesgevend zijn en hij niet voldoende inkomen genereert om bij te dragen, kan van hem verwacht worden dat hij op zoek gaat naar een andere inkomensbron, zoals inkomen uit dienstverband, om zijn verdien capaciteit volledig te benutten en zijn draagkracht te herstellen. Rekening dient te worden gehouden met het feit dat de partner van de man, met wie de man samenwoont, haar baan heeft opgezegd om werkzaamheden te verrichten in een van de B.V.'s van de man. Zij ontvangt hiervoor een salaris dat indirect ook ten goede komt aan de man. Gezien de levensstijl van de man kan de vrouw zich bovendien niet aan de indruk onttrekken dat de man een hoger inkomen heeft dan hij doet voorkomen.
- 5.24. De man voert -zakelijk weergegeven- het volgende aan. Hij heeft vanaf april 2016 geen inkomen. De man neemt wel bedragen op in rekening courant uit zijn vennootschap(pen) om de vaste lasten te voldoen. In 2017 – zo heeft de man ter zitting toegelicht – heeft hij inkomen uit enkele van zijn ondernemingen genoten, te weten totaal € 36.739,- ofwel € 3.340,- bruto per maand. De man is druk doende zijn in 2015 samen met een zakenpartner opgerichte B.V., [de vennootschap] , winstgevend te maken. De man heeft omgekeken naar een baan in dienstverband, maar niet gesolliciteerd. De functie die hij voorheen in dienstverband uitoefende bestaat niet meer, hetgeen hem heeft gedwongen in een andere branche te gaan werken. De man betwist dat zijn levensstijl niet strookt met zijn geringe inkomen.
- 5.25. Het hof acht het, alles overziende, evenals bij de bepaling van de behoefte van de kinderen, redelijk om voor de begroting van de draagkracht van de man uit te gaan van een inkomen van bruto € 5.000,- per maand. Tegenover de gemotiveerde stellingen van de vrouw heeft de man niet althans onvoldoende aannemelijk gemaakt dat hij een lager gemiddeld inkomen ter beschikking heeft, althans dat hij een gemiddeld inkomen van € 5.000,- bruto per maand niet kon en kan genereren, in loondienst of anderszins.
- 5.26. Niet in geschil is dat een bruto inkomen van € 5.000,- resulteert in een netto besteedbaar inkomen van ongeveer € 3.000,- per maand en dat de draagkracht van de man daarmee uitkomt op € 847,- per maand.

Verdeling draagkracht man over zijn kinderen

- 5.27. De man heeft nog aangevoerd dat hij met zijn huidige partner een baby verwacht op 25 januari 2018 en vanaf die datum zijn draagkracht over drie kinderen dient te worden verdeeld. De man becijfert de behoefte van de baby, ervan uitgaande dat hij een inkomen heeft van € 2.221,- netto per maand en zijn partner (die 24 uur per week werkt) van € 1.635,- netto per maand, op € 586,- per maand.
- 5.28. De vrouw betwist niet dat de man met zijn huidige partner een baby verwacht op 25 januari 2018 en de draagkracht van de man, als de baby er is, over drie kinderen dient te worden verdeeld. Zij wijst erop dat voor de bepaling van de behoefte van de baby de bijdrage die de man voldoet in de kosten van verzorging en opvoeding van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] eerst op het gezinsinkomen van de man in mindering dient te worden gebracht.
- 5.29. De draagkracht van de man dient naar rato van de behoefte over zijn kinderen te worden verdeeld.
- 5.30. Tot de geboorte van de baby dient de draagkracht van de man alleen over [minderjarige 1] en [minderjarige 2] te worden verdeeld en bedraagt dan € 423,50 per kind per maand.

5.31. Vanaf de geboorte van de baby dient de draagkracht van de man naar rato van de behoefte over drie kinderen te worden verdeeld. Naast de reeds bekende behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] is dan ook de behoefte van de baby van belang. Hiertoe is het netto besteedbaar gezinsinkomen van de man en zijn partner relevant. Op basis daarvan wordt de behoefte ingevolge de NIBUD-tabellen vastgesteld.

5.32. Het hof dicht de man als gezegd een inkomen toe van bruto € 5.000,- per maand, hetgeen resulteert in een netto besteedbaar inkomen van ongeveer € 3.000,- per maand. Niet in geschil is dat de partner van de man een inkomen heeft van € 1.635,- netto per maand. Het hof gaat derhalve uit van een netto besteedbaar gezinsinkomen van de man en zijn partner van € 4.635,- per maand.

Dit bedrag dient te worden verminderd met het bedrag dat de man ten tijde van de geboorte van de baby aan de vrouw voldeed als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [minderjarige 1] en [minderjarige 2], te weten € 280,- voor [minderjarige 1] en [minderjarige 2] samen, nu dit bedrag niet ter beschikking staat van het gezin van de man en zijn partner. Aldus komt het netto besteedbaar gezinsinkomen van de man en zijn partner uit op € 4.355,- per maand.

Nu de man uitgaat van een behoefte van de baby van € 586,- per maand en dit bedrag het bij het gezinsinkomen gevonden tabelbedrag niet overschrijdt, zal het hof van een behoefte van de baby van € 586,- per maand uitgaan.

5.33. De draagkracht van de man dient naar rato van de behoefte te worden verdeeld over de drie kinderen. De totale behoefte van de drie kinderen tezamen is € 1.260,- (namelijk € 337,- plus € 337,- plus € 586,-). Het aandeel van de man in de behoefte van [minderjarige 1] respectievelijk [minderjarige 2] is dan de behoefte van [minderjarige 1] / [minderjarige 2] gedeeld door de totale behoefte maal zijn draagkracht ($(\frac{\text{€ } 337,-}{\text{€ } 1.260,-}) \times \text{€ } 847,-$) is afgerond € 227,- per kind en voor de baby ($(\frac{\text{€ } 586,-}{\text{€ } 1.260,-}) \times \text{€ } 847,-$) afgerond € 394,-. Vanaf de geboorte van de baby dient derhalve van de draagkracht van de man € 227,- per kind per maand te worden aangewend voor [minderjarige 1] en [minderjarige 2] (€ 454,- voor [minderjarige 1] en [minderjarige 2] samen) en € 394,- voor de baby.

5.34. Het hof zal ervan uitgaan dat de man vanaf 1 februari 2018 onderhoudsplichtig is voor drie kinderen.

Draagkrachtvergelijking

5.35. De draagkracht van de man en de vrouw tezamen is voldoende om in de behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] te voorzien, zodat het hof toekomt aan een draagkrachtvergelijking tussen de man en de vrouw. Nu de draagkracht van de man en de vrouw tezamen voldoende is om in de behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] te voorzien, hoeft het hof geen draagkrachtvergelijking te maken tussen de man en zijn partner om te bezien of de man van het bedrag van zijn draagkracht van € 394 dat voor de baby beschikbaar is, mogelijk een bedrag overhoudt, dat kan worden aangewend om in de behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] te voorzien.

Van 14 juni 2016 tot 1 juli 2017

5.36. Het hof gaat uit van een behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] van tezamen € 650,- per maand. De draagkracht van de man (€ 847,-) en van de vrouw (€ 123,-) vergeleken, dienen de man en de vrouw van hun draagkracht respectievelijk € 568,- en € 82,- per maand aan te wenden voor een bijdrage in de kosten van [minderjarige 1] en [minderjarige 2].

Van 1 juli 2017 tot 1 februari 2018

5.37. Het hof gaat uit van een behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] van tezamen € 664,- per maand. De draagkracht van de man (€ 847) en de vrouw (€ 256) vergeleken, dienen de man en de vrouw van hun draagkracht respectievelijk € 510,- en € 154,- aan te wenden voor een bijdrage in de kosten van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] .

Vanaf 1 februari 2018

5.38. De behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] bedraagt in 2018 tezamen € 674,- per maand.

De draagkracht van de man (€ 454) en de vrouw (€ 256) vergeleken, dienen de man en de vrouw van hun draagkracht respectievelijk € 431,- en € 243,- aan te wenden voor een bijdrage in de kosten van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] .

Zorgkorting

5.39. De man maakt aanspraak op een zorgkorting op de door hem verschuldigde kinderbijdrage ten behoeve van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] .

5.40. De kosten van de verdeling van de zorg worden in aanmerking genomen als een percentage van de behoefte, de zorgkorting. Het percentage van de zorgkorting is afhankelijk van de frequentie van de zorg.

5.41. Niet in geschil is dat de zorgkorting 25% bedraagt. Dit komt neer op een bedrag van:

- € 162,50 in de periode van 14 juni 2016 tot 1 juli 2017;
- € 166,- in de periode van 1 juli 2017 tot 1 februari 2018;
- € 168,50 in de periode vanaf 1 februari 2018.

5.42. Nu de man en de vrouw samen voldoende draagkracht hebben om in de behoefte van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] te voorzien, wordt het bedrag van de zorgkorting volledig in mindering gebracht op het aandeel van de man in de kosten van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] .

5.43. Aldus komt het aandeel van de man in de kosten van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] uit op:

- € 406,- per maand, ofwel € 203,- per kind per maand, van 14 juni 2016 tot 1 juli 2017;
- € 344,- per maand, ofwel € 172,- per kind per maand, van 1 juli 2017 tot 1 februari 2018;
- € 263,- per maand, ofwel afgerond € 132,- per kind per maand, vanaf 1 februari 2018.

Terugbetaling

5.44. Voor zover de vrouw over de hier aan de orde zijnde perioden meer mocht hebben ontvangen dan hetgeen het hof vaststelt, ziet het hof, alle omstandigheden in aanmerking genomen en mede gelet op het door de vrouw feitelijk gegenereerde inkomen, aanleiding te bepalen dat de vrouw niet tot terugbetaling daarvan aan de man gehouden zal zijn.

Aanhechten berekeningen

5.45. Het hof heeft een financiële berekening gemaakt om het in aanmerking te nemen netto besteedbaar inkomen van de vrouw vanaf 1 juli 2017 te bepalen. Een gewaarmerkt exemplaar van deze berekening is aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

6 De slotsom in het principaal en het incidenteel hoger beroep

6.1. Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen zal het hof beslissen zoals hierna in het dictum bepaald. Daarbij zal het hof voor de duidelijkheid vernietigen al hetgeen de rechtbank ten aanzien van de wijziging van kinderalimentatie heeft beslist en de gehele slotsom in het dictum hierna opnemen.

7 De beslissing

Het hof:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Zeeland-West-Brabant (Breda) van 7 december 2016, voor zover het betreft de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [minderjarige 1] en [minderjarige 2] ;

wijzigt het ouderschapsplan en de nadien door partijen gemaakte afspraken met ingang van 14 juni 2016 als volgt:

bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van:

o [minderjarige 1] , geboren op [geboortedatum] 2004 te [geboorteplaats] , en;

o [minderjarige 2] , geboren op [geboortedatum] 2007 te [geboorteplaats] ;

dient te voldoen:

- € 203,- per kind per maand van 14 juni 2016 tot 1 juli 2017;

- € 172,- per kind per maand van 1 juli 2017 tot 1 februari 2018;

- € 132,- per kind per maand met ingang van 1 februari 2018,

de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

bepaalt dat de vrouw niet gehouden zal zijn hetgeen zij op grond van deze beschikking te veel van de man zou blijken te hebben ontvangen, aan de man terug te betalen;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. H. van Winkel, C.N.M. Antens en J.C.E. Ackermans-Wijn, bijgestaan door de griffier, en is op 8 maart 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 15

ECLI:NL:RBNHO:2018:2751

Instantie	Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak	04-04-2018
Datum publicatie	20-04-2018
Zaaknummer	C/15/255155 / FA RK 17-870
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - enkelvoudig
Inhoudsindicatie	<p>Kinderbijdrage: werkelijke woonlasten van moeder in aanmerking genomen in plaat van forfait:</p> <p>Uit het voorwoord van het Tremarapport volgt dat het als doel heeft een bijdrage te leveren aan de voorspelbaarheid en de rechtszekerheid in alimentatiezaken. Hantering van de forfaitaire woonlast kan de wijze waarop de draagkracht wordt berekend vereenvoudigen en bijdragen aan een voorspelbare, wijzigingsbestendige uitkomst.</p> <p>De rechtbank stelt vast dat sprake is van een lagere woonlast van de vrouw met een duurzaam karakter. Bovendien is sprake van een substantieel lagere woonlast (€ 130) dan de forfaitaire woonlast doet vermoeden (€ 760).</p> <p>Omdat er wat de woonlasten van de vrouw geen toekomstige wijzigingsgrond voorzienbaar is, is de vast te stellen kinderalimentatie wijzigingsbestendig. De rechtbank ziet daarom aanleiding om af te wijken van de forfaitaire woonlast en de werkelijke woonlast van de vrouw in aanmerking te nemen.</p>
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl JIN 2018/93 met annotatie van L.S. Zomers

Uitspraak

RECHTBANK NOORD-HOLLAND

Sectie Familie & Jeugd

locatie Haarlem

alimentatie/tegenspraak

zaak-/rekestnr.: C/15/255155 / FA RK 17-870

beschikking van de enkelvoudige kamer voor familiezaken van 4 april 2018

in de zaak van:

[de vrouw] ,

wonende te [woonplaats] ,

hierna te noemen: de vrouw,

advocaat mr. F.D. van Damme, kantoorhoudende te Beverwijk,

tegen

[de man] ,

wonende te [woonplaats] ,

hierna te noemen: de man,

advocaat mr. T.A. Bouman, kantoorhoudende te Amsterdam.

1 Procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het verzoekschrift, met bijlagen, van de vrouw, ingekomen op 13 februari 2017;
- het verweerschrift, met bijlagen, van de man, ingekomen op 11 april 2017;
- het F-formulier, met bijlagen, van de advocaat van de vrouw van 16 februari 2018;
- de brief, met bijlage, van de advocaat van de man van 13 februari 2018;
- de brief, met bijlagen, van de advocaat van de man van 22 februari 2018;
- de akte vermeerdering van verzoek van de vrouw, ingekomen op 23 februari 2018;

1.2. De behandeling van de zaak heeft plaatsgevonden op de zitting van 27 februari 2018 in aanwezigheid van partijen, bijgestaan door hun advocaten.

De advocaat van de man heeft ter zitting een pleitnota overgelegd.

2 Feiten en omstandigheden

2.1. Partijen hebben tot augustus 2015 een affectieve relatie gehad.

2.2. Uit deze relatie is geboren de minderjarige [minderjarige] :

- [minderjarige] , op [geboortedatum] in [plaats] .

3 Verzoek

De vrouw heeft aanvankelijk verzocht te bepalen dat de man aan haar een bedrag (hierna ook: kinderbijdrage) van € 230 per maand dient te voldoen met ingang van 27 augustus 2016.

Zij stelt hiertoe dat de man als vader is gehouden bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van zijn minderjarige kind. Op 23 februari 2018 heeft zij haar verzoek gewijzigd en verzocht de door de man te betalen bijdrage te bepalen op € 1.077 per maand.

4 Verweer

De man heeft de hoogte van de behoefte van de minderjarige betwist en een draagkrachtverweer gevoerd.

5 Beoordeling

behoefte

5.1. De vrouw heeft aanvankelijk verzocht om de door de man te betalen bijdrage te bepalen op € 230 per maand. Hierbij is uitgegaan van een behoefte van [minderjarige] van € 329 per maand, het gemiddelde van de behoefte op grond van haar NBI en dat van de man. Kort voor de geplande mondelinge behandeling heeft de vrouw haar verzoek vermeerderd. Volgens de vrouw moet bij de behoefte van [minderjarige] worden aangesloten bij de werkelijke kosten en zijn deze € 1.077,51 per maand. De vrouw verzoekt de rechtbank te bepalen dat de man haar dit bedrag van € 1.077 zal betalen met ingang van 27 augustus 2016.

Ter zitting heeft de vrouw haar verzoek wederom gewijzigd en verzocht de bijdrage te bepalen op € 430 per maand.

5.2. De man heeft tegen de wijziging van het verzoek kort voor de mondelinge behandeling bezwaar gemaakt. Volgens de man is de behoefte van [minderjarige] maximaal € 264 per maand.

5.3. De rechtbank zal eerst de hoogte van de behoefte van [minderjarige] bepalen. Voor de vaststelling van de behoefte van het kind aan een kinderbijdrage pleegt de tabel 'Eigen aandeel van ouders in de kosten van kinderen' van het NIBUD, die behoort bij het rapport van de Expertgroep Alimentatienormen (hierna: Tremarapport) te worden aangehouden. Uitgangspunt van deze tabel is dat ouders een bepaald percentage van hun gezinsinkomen aan hun kinderen besteden. Het netto besteedbaar inkomen (NBI) bestaat uit het bruto inkomen uit arbeid, uitkering en/of vermogen, verminderd met de belastingen en premies die daarover verschuldigd zijn, waarbij tevens de relevante heffingskortingen in aanmerking worden genomen.

5.4. Indien, zoals in geval van partijen, sprake is van ouders die nooit in gezinsverband hebben samengeleefd, wordt de behoefte van een kind aldus bepaald dat het gemiddelde wordt genomen van de behoefte berekend op basis van het inkomen van de ene ouder en de behoefte berekend op basis van het inkomen van de andere ouder.

5.5. [minderjarige] is geboren op [geboortedatum] . Voor de berekening van haar behoefte is derhalve maatgevend de Tabel 'eigen aandeel kosten van kinderen' van 2016 en moet gerekend worden

met vier punten.

5.6. Voor de berekening van de behoefte van [minderjarige] op basis van het inkomen van de vrouw gaat de rechtbank uit van de jaaropgave 2015, een bruto salaris van € 19.160.

De rechtbank begroot het NBI van de vrouw in 2016 op € 1.939 en de hieraan gerelateerde behoefte van [minderjarige] op € 269 per maand.

5.7. Voor de berekening van de behoefte van [minderjarige] op basis van het inkomen van de man gaat de rechtbank, in navolging van de berekening van de vrouw, uit van een NBI van de man van € 2.702, en de hieraan gerelateerde behoefte van € 399 per maand.

5.8. Het vorenstaande betekent dat de behoefte van [minderjarige] volgens de toepasselijke Tremanormen in 2016 ($€ 269 + € 399$) : 2 = € 334 is. Met toepassing van de wettelijke indexering per 1 januari 2017 € 341.

draagkracht

5.9. De rechtbank moet vervolgens beoordelen of partijen over voldoende draagkracht beschikken om elk hun aandeel in deze behoefte te kunnen betalen.

5.10. Het bedrag aan draagkracht wordt volgens voornoemd Tremarapport vastgesteld aan de hand van de formule $70\% \times [\text{NBI} - (0,3 \text{ NBI} + 905)]$. Deze benadering houdt in dat op het NBI 30% in mindering wordt gebracht in verband met forfaitaire woonlasten, dat rekening wordt gehouden met een bedrag van € 905 aan overige lasten en dat wordt uitgegaan van een draagkrachtpercentage van 70.

5.11. Het netto besteedbaar inkomen (NBI) bestaat uit het bruto inkomen uit arbeid, uitkering en/of vermogen, verminderd met de belastingen en premies die daarover verschuldigd zijn, waarbij tevens de relevante heffingskortingen in aanmerking worden genomen. Ook worden hierbij de netto uitgaven voor inkomensvoorzieningen, zoals de premie arbeidsongeschiktheidsverzekering, in aanmerking genomen. Geen rekening wordt gehouden met de fiscale gevolgen van het zijn van eigenaar van een woning en de bijtelling vanwege een auto van de zaak. Het NBI wordt vermeerderd met het kindgebonden budget waarop recht bestaat.

5.12. De vrouw is sinds 31 maart 2017 in loondienst werkzaam bij [bedrijf] . Uit de cumulatieve bedragen op de salarisstroom van periode 13, betreffende de periode 26 november 2017 tot en met 23 december 2017 blijkt dat de vrouw in 9 maanden een bruto salaris ontving van € 23.434,14. De rechtbank zal hiervan uitgaan en het salaris van de vrouw op jaarbasis begroot op € 31.245. Verder heeft de vrouw aanspraak op € 3.466 aan kindgebonden budget. Uitgaande van deze inkomsten en rekening houdend met de aanspraak van de vrouw op de algemene heffingskorting, de arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting bedraagt haar NBI € 2.535 per maand.

Op grond van de draagkrachtformule bedraagt haar draagkracht dan $70\% (2.535 - (30\% \times 2.535 + 905))$ € 608 per maand.

5.13. De man heeft zicht op het standpunt gesteld dat dat het in geval van de vrouw niet redelijk is om rekening te houden met de forfaitaire woonlast van 30%, omdat haar werkelijke woonlast wezenlijk lager is. De man bepleit daarom om rekening te houden met een woonlast van de vrouw van € 130 per maand. Hij heeft aangevoerd dat zijn eigen werkelijke woonlasten rond de forfaitaire woonlast van 30% liggen.

5.14. De advocaat van de vrouw heeft aangevoerd dat er een forfaitair systeem is ingevoerd om de kinderbijdrage te berekenen en dat er geen aanleiding is om in dit geval hiervan af te wijken. In aanvulling hierop heeft de vrouw verklaard dat zij bij haar ouders woont en lage woonlasten heeft, omdat haar ouders rekening met haar houden.

5.15. De rechtbank overweegt als volgt.

Uit het voorwoord van het Tremarapport volgt dat het als doel heeft een bijdrage te leveren aan de voorspelbaarheid en de rechtszekerheid in alimentatiezaken. Hantering van de forfaitaire woonlast kan de wijze waarop de draagkracht wordt berekend vereenvoudigen en bijdragen aan een voorspelbare, wijzigingsbestendige uitkomst.

De rechtbank stelt vast dat sprake is van een lagere woonlast van de vrouw met een duurzaam karakter. Bovendien is sprake van een substantieel lagere woonlast (€ 130) dan de forfaitaire woonlast doet vermoeden (€ 760).

Omdat er wat de woonlasten van de vrouw geen toekomstige wijzigingsgrond voorzienbaar is, is de vast te stellen kinderalimentatie wijzigingsbestendig. De rechtbank ziet daarom aanleiding om af te wijken van de forfaitaire woonlast en de werkelijke woonlast van de vrouw in aanmerking te nemen.

Op grond van de draagkrachtformule bedraagt haar draagkracht dan 70% ($2.535 - (130 + 905)$) € 1.049 per maand.

5.16. De man is in loondienst werkzaam bij [bedrijf] . Uit de jaaropgave 2017 volgt dat hij in dat jaar een fiscaal loon had van € 48.381. Uitgaande van deze inkomsten en rekening houdend met de aanspraak van de man op de algemene heffingskorting en de arbeidskorting bedraagt zijn NBI € 2.753 per maand.

Op grond van de draagkrachtformule bedraagt zijn draagkracht dan € 715 per maand.

5.17. De man heeft aangevoerd dat er rekening mee moet worden gehouden dat hij maandelijks € 145,89 dient af te lossen op zijn studieschuld bij de DUO. Hij heeft bewijsstukken overgelegd dat de betreffende bedragen maandelijks van zijn rekening worden geïncasseerd.

5.18. Ter zitting heeft de vrouw het standpunt ingenomen dat geen rekening moet worden gehouden met deze schuld van de man. Volgens de advocaat van de vrouw is niet uitgesloten dat de man over vermogen beschikt waarmee hij deze schuld kan aflossen.

5.19. De rechtbank overweegt hierover als volgt. Indien en voor zover sprake is van niet vermijdbare en niet verwijtbare lasten als bedoeld in paragraaf 7.2 van de aanbevelingen van het Tremarapport kan daarmee rekening worden gehouden door het draagkrachtloos inkomen, zoals vermeld in de draagkrachtformule, te verhogen.

5.20. Ingevolge HR 29 september 1978, NJ 1979, 143 en daarop gevolgde - vaste - rechtspraak is bij de bepaling van de draagkracht uitgangspunt dat alle schulden van de onderhoudsplichtige van invloed zijn, onverschillig of zij zijn ontstaan voor of na het tijdstip waarop de onderhoudsplicht is komen vast te staan. Wel kan er reden zijn aan bepaalde schulden voor die draagkracht geen of minder gewicht toe te kennen.

5.21. De rechtbank is van oordeel dat de betalingsverplichting van de man uit hoofde van een lening bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) ziet op een niet vermijdbare, niet verwijtbare schuld, waarvan het bestaan niet ter discussie staat. De rechtbank acht voldoende aangetoond dat de man daadwerkelijk aflost op deze schuld.

De rechtbank zal het draagkrachtloos inkomen van de man met de aflossing aan DUO

(€ 146) verhogen. De draagkracht van de man bedraagt volgende de formule $70\% \times (\text{€ } 2.753 - (30\% \times \text{€ } 2.753 + 905 + \text{€ } 146)) = 613$ per maand.

5.22. De gezamenlijke draagkracht van partijen bedraagt € 1.663 per maand. Dit bedrag overschrijdt de behoefte van [minderjarige] van € 341 per maand en daarom is er aanleiding om een draagkrachtvergelijking te maken. De verdeling van de kosten van [minderjarige] wordt berekend volgens de formule: ieders draagkracht gedeeld door de totale draagkracht vermenigvuldigd met

de behoefte, oftewel:

Het eigen aandeel van de man bedraagt: $613 : 1.663 \times 341 = \text{€ } 126$ per maand.

Het eigen aandeel van de vrouw bedraagt: $1.049 : 1.663 \times 341 = \text{€ } 215$ per maand.

5.23. Op het berekende aandeel dient de zorgkorting in mindering te worden gebracht. De rechtbank volgt ook in dit opzicht het Tremarapport, inhoudende dat het percentage van de zorgkorting afhankelijk is van de hoeveelheid omgang of zorg. Omdat de zorgregeling nog in opbouw is, zal de rechtbank uitgaan van gedeelde zorg gedurende minder dan 1 dag per week en een zorgkorting van 5% hanteren.

Omdat de behoefte € 341 per maand bedraagt, beloopt de zorgkorting een bedrag van € 17 per maand.

5.24. Op grond van al het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat de man een kinderbijdrage voor [minderjarige] van € 109 per maand aan de vrouw moet betalen.

5.25. De rechtbank zal als ingangsdatum van de kinderbijdrage bepalen 27 augustus 2016, de datum waarop de vrouw de man kenbaar heeft gemaakt dat zij aan een onderhoudsbijdrage behoefte heeft. Vanaf die datum heeft de man er immers daadwerkelijk rekening mee kunnen houden dat een kinderbijdrage aan hem kan worden opgelegd.

5.26. Voorts wijst zij er - ten overvloede - op dat de hiervoor vastgestelde bijdrage jaarlijks van rechtswege wordt gewijzigd met het wettelijk vast te stellen indexeringspercentage.

5.27. De rechtbank heeft berekeningen gemaakt ten aanzien van het NBI van de vrouw in 2016, de behoefte van [minderjarige] en de verdeling van de kosten van [minderjarige] in 2017. Een exemplaar van deze berekeningen is aan deze beschikking gehecht.

6 Beslissing

De rechtbank:

6.1. Bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige [minderjarige] :

- [minderjarige] , geboren op [geboortedatum] in [plaats] ,

dient te voldoen € 109 per maand, met ingang van 27 augustus 2016 en voor wat betreft de toekomstige termijnen bij vooruitbetaling te voldoen.

6.2. Verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad.

6.3. Wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. A. Stefels, rechter, in tegenwoordigheid van mr. J.C.M. Kroon, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 4 april 2018.		

Tegen deze beschikking kan – voor zover er definitief is beslist – door tussenkomst van een advocaat hoger beroep worden ingesteld bij het gerechtshof te Amsterdam. De verzoekende partij en de verschenen belanghebbenden dienen het hoger beroep binnen de termijn van drie maanden na de dag van de uitspraak in te stellen. Andere belanghebbenden dienen het beroep in te stellen binnen drie maanden na de betekening van deze beschikking of nadat deze hun op andere wijze bekend is geworden.

--	--	--

BIJLAGE 16

ECLI:NL:GHDHA:2018:1263

Instantie	Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak	23-05-2018
Datum publicatie	28-05-2018
Zaaknummer	200.218.780/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep Rekestprocedure
Inhoudsindicatie	Bij de vaststelling van de draagkracht van de IB ondernemer houdt het hof rekening met de kasstroom uit de onderneming. De kasstroom wordt gezien in samenhang met de balans en de winst- en verliesrekening.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF DEN HAAG

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.218.780/01

zaaknummer rechtbank : C/09/520530

rekestnummer rechtbank : FA RK 16-8060

beschikking van de meervoudige kamer van 23 mei 2018

inzake

[appellant] ,
wonende te [woonplaats] ,
verzoeker in hoger beroep,
hierna te noemen: de man,
advocaat mr. I.C. de Jong te Leiden,

tegen

[geïntimeerde] ,
wonende te [woonplaats] ,
verweerster in hoger beroep,
hierna te noemen: de vrouw,
advocaat mr. J. Bouwhuis te Leiden.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Den Haag van 11 mei 2017, uitgesproken onder voormeld zaak- en rekestnummer (hierna ook: de bestreden beschikking).

2 Het geding in hoger beroep

2.1 De man is op 5 juli 2017 in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. Dit hoger beroep is bij het hof ingeschreven onder zaaknummer 200.218.780/01. Bij dat beroep heeft de man tevens een verzoek tot het treffen van voorlopige voorzieningen ex artikel 223 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) ingediend, ingeschreven bij dit hof onder zaaknummer 200.218.780/02. Bij beschikking van 20 september 2017 heeft het hof het verzoek van de man tot schorsing van de werking van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de bestreden beschikking afgewezen.

2.2 De vrouw heeft op 22 augustus 2017 een verweerschrift ingediend.

2.3 Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:

van de zijde van de man:

- op 12 juli 2017 een brief van 11 juli 2017 met bijlagen;
- op 28 juli 2017 een brief van 27 juli 2017 met bijlagen;
- op 5 september 2017 een journaalbericht van diezelfde datum met bijlage;
- op 29 december 2017 een brief van diezelfde datum met bijlagen;
- op 8 januari 2018 een journaalbericht van diezelfde datum met bijlagen;
- op 11 januari 2018 een faxbericht met bijlage;
- op 27 maart 2018 een faxbericht met bijlage;

van de zijde van de vrouw:

- op 5 januari 2018 een brief van 4 januari 2018 met bijlagen;
- op 27 maart 2018 een brief van 26 maart 2018 met bijlagen.

2.4 Het hof heeft de hierna te noemen minderjarige [de minderjarige 1] in de gelegenheid gesteld haar mening kenbaar te maken. Zij heeft daar geen gebruik van gemaakt.

2.5 De mondelinge behandeling heeft op 6 april 2018 plaatsgevonden. Verschenen zijn:

- de man, bijgestaan door mr. M.Y.M. Renken, kantoorgenoot van mr. De Jong;

- de vrouw, bijgestaan door haar advocaat.

3 De feiten

- 3.1 Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.
- 3.2 Partijen hebben tot het begin van 2014 een affectieve relatie met elkaar gehad.
- 3.3 Partijen zijn de ouders van:
- [de minderjarige 1] , geboren [in] 2000 te [geboorteplaats] (hierna: [de minderjarige 1]),
  - [de minderjarige 2] , geboren [in] 2004 te [geboorteplaats] (hierna: [de minderjarige 2]),
- gezamenlijk te noemen: de minderjarigen.
- 3.4 Partijen hebben na het verbreken van hun affectieve relatie een ouderschapsplan opgesteld - door beiden ondertekend op 28 april 2014 - waarin zij onder meer overeengekomen zijn dat de behoefte van de minderjarigen is begroot op € 663,- per kind per maand en dat de man met ingang van 1 juni 2014 en zolang de minderjarigen minderjarig zijn en bij de vrouw wonen, als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarigen (hierna ook: kinderalimentatie) een bedrag van € 262,50 per maand per kind aan de vrouw zal voldoen. Deze kinderalimentatie bedraagt met ingang van 2018 ingevolge de wettelijke indexering € 277,78 per maand per kind.
- 3.5 Het hof heeft, voor zover hierna bedragen zijn genoemd, deze telkens afgerond, tenzij anders vermeld.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 Bij de bestreden beschikking is, voor zover van belang in hoger beroep, bepaald dat de hoofdverblijfplaats van [de minderjarige 2] bij de vrouw zal zijn en zijn de verzoeken van de man om de kinderalimentatie te wijzigen en te bepalen dat de vrouw teveel ontvangen kinderalimentatie moet terugbetalen afgewezen.
- 4.2 De man verzoekt het hof, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de bestreden beschikking deels te vernietigen en, opnieuw rechtdoende:
- I. de door partijen in artikel 7 van het ouderschapsplan overeengekomen kinderalimentatie te wijzigen door de kinderalimentatie primair op nihil te stellen per de datum van indiening van het verzoekschrift in eerste aanleg, althans een zodanige bijdrage en een zodanige datum te bepalen als het hof juist acht;
  - II. te bepalen dat de vrouw een bedrag van € 2.714,18 aan de man dient terug te betalen, althans een zodanig bedrag aan teveel ontvangen kinderalimentatie als het hof juist acht;
  - III. de vrouw te veroordelen in de kosten van de procedure in eerste en tweede aanleg.
- 4.3 De vrouw verweert zich daartegen en verzoekt het hof de verzoeken van de man in hoger beroep niet-ontvankelijk te verklaren, althans af te wijzen, met bekrachtiging van de beslissing van de rechtbank, kosten rechtens.
- 4.4 De grieven van de man zien op zijn draagkracht.

5 De motivering van de beslissing

5.1 De man stelt niet langer de draagkracht te hebben om de overeengekomen kinderalimentatie te betalen. Hij is een belangrijke opdrachtgever kwijtgeraakt en het resultaat uit onderneming is flink gedaald. De man heeft ingeteerd op zijn vermogen en ziet zich gesteld voor een enorme schuldenlast. Hij heeft getracht in onderling overleg met de vrouw tot een aanpassing van de kinderalimentatie te komen, maar dat is helaas niet gelukt. Volgens de man dient uit te worden gegaan van de meest recente cijfers, te weten die van het jaar 2017. De continuïteit van zijn onderneming komt in gevaar indien de resultaten van de afgelopen drie jaren tot uitgangspunt worden genomen. Het jaar 2017 is afgesloten met een iets lager resultaat dan de prognose. Voorts dient volgens de man rekening te worden gehouden met de volgende schulden van in totaal € 79.400,- exclusief rente:

- een huurachterstand van € 3.900,-, die hij zo spoedig mogelijk aan zijn partner dient te betalen;
- een bedrag van € 10.500,-, geleend van zijn partner, af te lossen voor 31 december 2017;
- een bedrag van € 5.000,-, geleend van [holding] B.V., af te lossen voor 31 december 2017;
- een bedrag van € 60.000,-, geleend van [holding] B.V., af te lossen voor 31 december 2020.

Deze schulden zijn naar de mening van de man vermijdbaar noch verwijtbaar. Doorbetaling van de vastgestelde kinderalimentatie zal tot een onaanvaardbare situatie bij de man leiden, waarin hij niet meer in de noodzakelijke kosten van bestaan kan voorzien.

5.2 De vrouw kan zich vinden in het oordeel van de rechtbank dat de gemiddelde winst over de afgelopen drie jaren als uitgangspunt moet worden genomen bij de berekening van de draagkracht van de man. De man heeft niet aangetoond hoe de continuïteit van zijn onderneming in gevaar komt indien dit uitgangspunt wordt gehanteerd. De vrouw merkt ten aanzien van de door de man overgelegde prognose op, dat hij niet heeft aangegeven door wie, wanneer en op basis van welke gegevens deze prognose is opgesteld. Een prognose moet voor drie of vijf jaar worden opgesteld en onderbouwd met onder meer de te verwachten omzetcijfers in de branche, een (des)investeringsplanning, verplichte aflossingen en te verwachten baten. Verder betwist de vrouw dat de man schulden heeft. Hij heeft de door hem gestelde schulden aan zijn huidige partner, te weten een huurschuld en een schuld van € 10.500,-, niet onderbouwd. De bedragen in de door de man als productie 13 overgelegde geldleningsovereenkomsten inzake de schuld van € 80.000,-, welk bedrag de man zou hebben geleend van zijn B.V., komen niet overeen met de bedragen die de man stelt te hebben geleend. Daarbij komt dat de man de noodzaak van deze schuld niet heeft onderbouwd. Ook heeft de man in het kader van de aanvaardbaarheidstoets niet aangetoond dat sprake is van een onaanvaardbare situatie. De vrouw stelt verder dat de man in zijn eenmanszaak een eigen vermogen heeft van € 52.000,- en dat van de man kan worden verwacht dat hij inteert op dit eigen vermogen ten behoeve van de minderjarigen. De man moet immers bij het drijven van de onderneming rekening houden met de belangen van de alimentatiegerechtigden. De vrouw stelt tot slot dat de man meerdere eigen ondernemingen heeft en slechts inzage heeft gegeven in de jaarcijfers van de eenmanszaak.

5.3 Het hof is met de rechtbank van oordeel dat de man heeft aangetoond dat sprake is van een wijziging van omstandigheden sinds het overeenkomen van de kinderalimentatie in 2014. Uit de aan het hof overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting blijkt dat het resultaat uit de IB onderneming van de man is verminderd. Dit maakt een herberekening van de kinderalimentatie naar de huidige maatstaven noodzakelijk. De IB onderneming van de man betreft een eenmanszaak zonder personeel. Uit de door de man bij brief van 27 juli 2017 overgelegde financiële gegevens blijkt een geprognostiseerd resultaat over 2016 van € 20.295,- en over 2017 van € 28.889,-. Bij journaalbericht van 8 januari 2018 heeft de man de concept winst- en verliesrekening 2017 in het geding gebracht. Hieruit blijkt een resultaat van € 26.039,- in 2017. Uit de overgelegde kasstroomoverzichten blijkt dat in 2016 een negatieve operationele kasstroom

was van € 12.452,-. In 2017 verbetert de operationele kasstroom naar € 20.401,-, echter het resultaat van de operationele kasstroom, investeringskasstroom en financieringskasstroom leidt tot een kasstroom van € 739,- negatief. Voorts blijkt uit de overgelegde stukken dat de man een bedrag van ruim € 65.000,- verschuldigd is aan [holding] B.V zijnde een stamrecht BV waarvan de aandelen worden gehouden door de man. De man heeft per 1 juli 2017 een negatief privévermogen van € 49.419,-. Uitgaande van een resultaat van € 26.039,- over 2017, de negatieve kasstroom zoals hiervoor vermeld en rekening houdend met de schuld aan de onderneming van € 65.000,- is het hof van oordeel dat de man thans de draagkracht mist om de overeengekomen kinderalimentatie te voldoen. Gelet op de door de man gestelde prognoses voor de komende jaren gaat het hof er vanuit dat de man binnen twee jaar in financieel opzicht orde op zaken heeft gesteld, zodat hij weer aan zijn wettelijke onderhoudsverplichting jegens zijn kinderen kan voldoen. Kinderen kunnen niet van de lucht leven en de kosten van hun verzorging en opvoeding zullen de komende jaren alleen maar stijgen. Het hof gaat er vanuit dat de man de vrouw op de hoogte houdt van zijn financiële gegevens, zodat verdere (kostbare) procedures vermeden kunnen worden en niet ten laste van de kinderen worden gebracht.

- 5.4 Gelet op het vorenstaande zal het hof de bestreden beschikking vernietigen voor zover daarbij het verzoek van de man tot nihilstelling is afgewezen. Het hof acht het redelijk de nihilstelling per heden in te laten gaan.
- 5.5 Voor zover de vrouw beoogd heeft om bij brief van 4 januari 2018 een zelfstandig verzoek te doen, verklaart het hof de vrouw niet-ontvankelijk in dit verzoek nu dit op grond van artikel 362 Rv niet voor het eerst in hoger beroep kan.
- 5.6 Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen een relatie met elkaar hebben gehad en de procedure de bijdrage aan de uit die relatie geboren kinderen betreft.

6 De beslissing

Het hof:

vernietigt de bestreden beschikking voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen en, in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt - met wijziging in zoverre van het tussen partijen op 28 april 2014 overeengekomen ouderschapsplan - de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarigen met ingang van heden op nihil;
verklaart de vrouw niet-ontvankelijk in haar zelfstandig verzoek;

compenseert de kosten van het geding in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. A.N. Labohm, F. Ibili en A.R.J. Mulder, bijgestaan door mr. A.C. van Waning als griffier, en is op 23 mei 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 17

ECLI:NL:GHAMS:2018:2148

Instantie	Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak	05-06-2018
Datum publicatie	03-07-2018
Zaaknummer	200.216.836/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep Beschikking
Inhoudsindicatie	Verzoek kinderalimentatie. Netto besteedbaar inkomen van de vader onvoldoende onderbouwd.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF AMSTERDAM

Afdeling civiel recht en belastingrecht
Team III (familie- en jeugdrecht)

Zaaknummer: 200.216.836/01

Zaaknummer rechtbank: C/13/604727 / FA RK 16-1798 (RT / AK)

beschikking van de meervoudige kamer van 5 juni 2018 inzake

[de man] ,

wonende te [woonplaats] ,

verzoeker in principaal hoger beroep,

verweerder in incidenteel hoger beroep,

verder te noemen: de man,

advocaat: mr. M. Koudstaal te Haarlem,

en

[de vrouw] ,

wonende te [woonplaats] ,
verweerster in principaal hoger beroep,
verzoekster in incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. M.H.E. Janssen te Arnhem.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 1 maart 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 De man is op 30 mei 2017 in hoger beroep gekomen van de beschikking van 1 maart 2017.

2.2 De vrouw heeft op 17 augustus 2017 een verweerschrift tevens houdende incidenteel hoger beroep ingediend.

2.3 De man heeft op 23 oktober 2017 een verweerschrift in het incidenteel hoger beroep ingediend.

2.4 Bij het hof zijn de volgende stukken ingekomen:

- een brief van de zijde van de vrouw met bijlagen van 28 februari 2018, ingekomen op 2 maart 2018;
- een journaalbericht van de zijde van de vrouw met bijlage van 1 maart 2018, ingekomen op 2 maart 2018;
- een journaalbericht van de zijde van de vrouw met bijlagen van 1 maart 2018, ingekomen op 5 maart 2018.

2.5 De mondelinge behandeling heeft op 14 maart 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn verschenen, bijgestaan door hun advocaten.

3 De feiten

3.1 Partijen hebben een relatie met elkaar gehad, welke is beëindigd op 25 maart 2011. Uit deze relatie is [de minderjarige] (hierna te noemen: [de minderjarige]) geboren, [in] 2010. De man heeft [de minderjarige] erkend en partijen oefenen gezamenlijk het ouderlijk gezag uit. [de minderjarige] woont bij de vrouw.

3.2 Bij beschikking van de rechtbank van 19 december 2012 is, na overeenstemming tussen partijen, een door de man met ingang van 1 december 2012 te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding (hierna ook: kinderalimentatie) van [de minderjarige] van € 475,- per maand bepaald. In 2015 bedroeg de geïndexeerde bijdrage € 491,32 per maand, in 2016 € 497,72

per maand en in 2017 € 508,17 per maand.

3.3 Bij beschikking van de rechtbank Amsterdam van 7 maart 2012 is een verdeling van de zorg- en opvoedingstaken (hierna ook: zorgregeling) vastgesteld zodanig dat [de minderjarige] eens per week een dag bij de man verblijft. Deze zorgregeling wordt nadien telkens in onderling overleg of bij beschikking uitgebreid. Laatstelijk is bij beschikking van de rechtbank van 13 juli 2016 een zorgregeling bepaald volgens een door partijen getroffen vaststellingsovereenkomst, inhoudende dat [de minderjarige] iedere dinsdagmiddag uit school tot donderdagochtend naar school en twee weekenden per vijf weken bij de man verblijft en dat de vakanties bij helfte zijn verdeeld.

4 De omvang van het geschil

4.1 Bij de bestreden beschikking is, voor zover thans van belang, afgewezen het verzoek van de man tot wijziging van de kinderalimentatie voor [de minderjarige] zoals bepaald bij beschikking van 19 december 2012, naar een bedrag van € 75,- per maand met ingang van 1 april 2016.

4.2 De man verzoekt, met vernietiging van de bestreden beschikking in zoverre, en - naar het hof begrijpt - met wijziging van de beschikking van 19 december 2012 in zoverre, de kinderalimentatie met ingang van 19 december 2012 te bepalen op € 75,- per maand, althans met ingang van een zodanige datum en op een zodanig bedrag als het hof juist acht, onder bepaling dat de vrouw de te veel genoten alimentatie terugbetaalt aan de man, althans een beslissing te nemen die het hof juist acht, kosten rechtens.

4.3 De vrouw verzoekt in principaal appel, de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek, dan wel zijn verzoeken af te wijzen. In incidenteel appel verzoekt de vrouw, met vernietiging van de bestreden beschikking in zoverre, de behoefte van [de minderjarige] te bepalen op € 1.335,- per maand, althans in de overwegingen van de beschikking van het hof op te nemen dat de behoefte van [de minderjarige] € 1.335,- per maand bedraagt, met veroordeling van de man in de proceskosten in eerste aanleg en in hoger beroep. De vrouw heeft haar incidenteel appel aangevuld in die zin dat zij tevens verzoekt een door de man te betalen bedrag aan kinderalimentatie vast te stellen van € 667,50 per maand, te weten de helft van de behoefte van [de minderjarige] , dan wel een zodanig bedrag als het hof juist acht.

4.4 De man verzoekt de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren in haar verzoeken in incidenteel appel, dan wel deze verzoeken af te wijzen.

5 De motivering van de beslissing

In principaal en incidenteel appel

5.1 De man heeft als meest verstrekkende verweer gevoerd dat de vrouw niet-ontvankelijk moet worden verklaard in haar incidenteel hoger beroep, omdat in haar verweerschrift niet wordt vermeld dat incidenteel appel wordt ingesteld en omdat niet wordt aangegeven tegen welke beschikking het hoger beroep zich richt. Dit verweer faalt. Niet alleen blijkt uit het door de vrouw ingediende, als 'verweerschrift tevens incidenteel appel' aangeduide stuk voldoende duidelijk dat incidenteel appel is ingesteld, ook is, zoals blijkt uit het verweerschrift in incidenteel appel en het verhandelde ter zitting in hoger beroep, voor de man voldoende duidelijk tegen welke beschikking

het incidentele appel zich richt.

- 5.2 Nu de vrouw ter zitting haar verzoek in incidenteel appel tot het vaststellen van een hoger door de man te betalen bedrag aan kinderalimentatie dan in de beschikking van 19 december 2012 is bepaald heeft ingetrokken behoeft dat geen bespreking meer.

Wijziging omstandigheden en ingangsdatum

- 5.3 Op grond van artikel 1:401 lid 1 BW kan een rechterlijke uitspraak of een overeenkomst betreffende levensonderhoud bij latere rechterlijke uitspraak worden gewijzigd of ingetrokken, wanneer zij nadien door wijziging van omstandigheden ophoudt aan de wettelijke maatstaven te voldoen.
- 5.4 De man heeft betoogd dat de omstandigheden sinds de beschikking van 9 december 2012 zijn gewijzigd. Deze wijziging is gelegen in de wijziging van de zorgregeling, de toename van de inkomsten van de vrouw en de vermindering van zijn inkomsten.
- 5.5 De vrouw erkent dat er sprake is van een wijziging van omstandigheden sinds de vaststelling van de alimentatie in 2012 voor zover het betreft de gewijzigde zorgregeling en de toename van haar inkomsten. De vrouw betwist dat het inkomen van de man is verminderd sinds 2012.
- 5.6 Tussen partijen is niet in geschil dat sprake is van een rechtens relevante wijziging van omstandigheden. Dit leidt tot een hernieuwde beoordeling van de kinderalimentatie. De stelling van de man dat de beschikking van 9 december 2012 van de aanvang af niet aan de wettelijke maatstaven heeft voldaan, behoeft daarmee geen bespreking, nog daargelaten of deze in artikel 1:401 lid 4 BW genoemde grondslag van toepassing is, nu de beschikking van 9 december 2012 neerkwam op een vastlegging van een overeenstemming tussen partijen (vgl. HR 19 november 1982, NJ 1983, 494). Voor wat betreft de ingangsdatum gaat het hof uit van de datum waarop de man zijn wijzigingsverzoek in eerste aanleg heeft ingediend, te weten 17 maart 2016, nu de vrouw vanaf die datum rekening kon houden met een wijziging in de kinderalimentatie. Redenen om van een eerdere ingangsdatum uit te gaan zijn niet gebleken.

Behoeft

- 5.7 Partijen zijn verdeeld over de hoogte van de behoefte van [de minderjarige] . De man betoogt dat hij ten tijde van het uiteengaan van partijen als ambulant handelaar een netto besteedbaar inkomen had van € 1.300,- tot € 1.400,- per maand. Volgens de man had de vrouw destijds een netto besteedbaar inkomen van € 1.850,- per maand, zoals blijkt uit het proces-verbaal van de behandeling ter zitting voorafgaand aan de beschikking van 19 december 2012. De man stelt dat de behoefte van [de minderjarige] op grond van dat inkomen dient te worden vastgesteld. Verder stelt hij dat oppaskosten niet kunnen leiden tot verhoging van het tabelbedrag voor bepaling van de behoefte, aangezien de man en de grootmoeder van moederszijde de zorg voor [de minderjarige] voor een groot deel op zich nemen als de vrouw werkt. Bovendien ontvangt de vrouw een kinderopvangtoeslag en mogelijk een bijdrage van haar werkgever.
- 5.8 Volgens de vrouw was het netto besteedbaar inkomen van de man ten tijde van het uiteengaan van partijen aanmerkelijk hoger dan hij stelt. Het uitgavenpatroon van de man in 2011 was zodanig dat hij onmogelijk had kunnen rondkomen van het lage inkomen dat hij stelt te hebben gehad. De man heeft het door hem gestelde inkomen onvoldoende onderbouwd met relevante financiële gegevens. De man erkent dat hij in 2011 op de markt gestaan heeft en daaruit inkomen behaalde. Hij laat echter na om hiervan inkomensgegevens over te leggen. De vrouw stelt primair dat voor wat betreft de man, gezien zijn uitgavenpatroon, uitgegaan moet worden van een netto besteedbaar inkomen in 2011 van € 4.000,- per maand. Haar eigen netto besteedbaar inkomen was destijds € 3.022,- per maand. Subsidiair stelt de vrouw dat haar netto besteedbaar inkomen in 2016 hoger was dan het door de man gestelde netto besteedbaar gezinsinkomen in 2011,

zodat, zo begrijpt het hof, de behoefte dient te worden vastgesteld op basis van dat hogere inkomen in 2016, zijnde € 96.940,- per jaar. Voorts dient volgens de vrouw bij de bepaling van de behoefte van [de minderjarige] de behoefte volgens de tabel te worden vermeerderd met de kinderopvangkosten van de vrouw.

5.9 Het hof overweegt als volgt. Anders dan de man betoogt heeft de rechtbank in haar beschikking van 19 december 2012 de behoefte van [de minderjarige] niet vastgesteld. De rechtbank heeft ter zitting in het kader van de onderhandelingen tussen partijen slechts een indicatief bedrag genoemd. Het hof zal de behoefte van [de minderjarige] dan ook thans vaststellen. Het hof gaat bij het bepalen van de behoefte van [de minderjarige] uit van het netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van de samenleving en stelt op basis daarvan de behoefte ingevolge de Nibud-tabellen vast. Nu partijen in 2011 uiteen zijn gegaan, zal het hof de behoefte vaststellen aan de hand van de tabel 2011, te vermeerderen met indexering. Het hof volgt de man niet in zijn stelling dat het netto besteedbaar inkomen van de vrouw in 2011 € 1.850,- bedroeg, nu uit de door de vrouw overgelegde belastingaangifte van 2011 een hoger inkomen volgt. Het hof gaat op basis van die aangifte uit van een netto besteedbaar inkomen van de vrouw van € 3.022,- per maand. De vrouw heeft de stelling van de man dat zijn netto besteedbaar inkomen rond € 1.350,- per maand bedroeg betwist, zoals hiervoor weergegeven. Gezien die gemotiveerde betwisting door de vrouw had het op de weg van de man gelegen zijn financiële situatie in 2011 nader te onderbouwen met financiële gegevens. De man heeft nagelaten die onderbouwing te geven en enkel een belastingaangifte over 2010 en jaarstukken van 2011 overgelegd. Aldus heeft hij onvoldoende gesteld om vast te kunnen stellen van welk ondernemersinkomen uitgegaan moet worden voor vaststelling van de behoefte. Nog daargelaten dat de belastingaanslagen ontbreken zijn bij een zelfstandig ondernemer gegevens over een langere periode als uitgangspunt noodzakelijk (doorgaans drie jaar voorafgaand aan het jaar waarop de vaststelling betrekking heeft) om dienaangaande tot een gedegen vaststelling te kunnen komen. Gelet daarop volgt het hof de vrouw in haar stelling dat het netto besteedbaar inkomen van de man ten tijde van het uiteengaan van partijen naar schatting € 4.000,- per maand bedroeg. Op grond van het bovenstaande gaat het hof uit van een netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van het uiteengaan van partijen van € 7.022,- per maand. Uitgaande van de Nibud-tabel 2011 bedroeg de behoefte van [de minderjarige] € 790,- per maand op grond van een netto besteedbaar inkomen van € 5.000,- per maand of meer. De vrouw noch de man hebben gegronde redenen aangevoerd op basis waarvan de behoefte moet worden geëxtrapoleerd. Het hof zal daarom uitgaan van voornoemd behoeftebedrag. Na indexering leidt dat tot een tabelbehoefte in 2016 van € 839,- per maand.

5.10 Voorts is het hof van oordeel dat de vrouw de door haar gestelde kinderopvangkosten voldoende heeft onderbouwd met jaaropgaves van kinderopvang sinds 2012. Blijkens de jaaropgave voor de kosten kinderopvang 2016 bedroegen deze in dat jaar (afgerond) € 238,- per maand. De man heeft aangevoerd dat geen rekening met deze kosten moet worden gehouden, omdat de vrouw geen alleenstaande ouder is en zowel zichzelf als de moeder van de vrouw voor de opvang van [de minderjarige] zorgt. Dit verweer treft geen doel. Gesteld noch gebleken is dat de met de jaaropgaven aangetoonde kosten voor kinderopvang nodeloos zijn gemaakt, omdat de [de minderjarige] tijdens de uren die zij bij de opvang verblijft door iemand anders opgevangen kan worden. De man stelt voorts dat de vrouw kinderopvangtoeslag ontvangt. Weliswaar heeft hij deze stelling niet nader onderbouwd, maar nu de vrouw deze stelling niet heeft betwist, zal het hof op grond van de inkomensgegevens van de vrouw en de jaaropgave kinderopvang uitgaan van een bedrag aan kinderopvangtoeslag van € 42,- per maand in 2016. De behoefte van [de minderjarige] wordt dan ook verhoogd met een bedrag van € 196,- per maand aan kinderopvangkosten. Dit leidt tot een behoefte van [de minderjarige] van € 1.035,- per maand in 2016.

Draagkracht man en vrouw

5.11 De man stelt dat zijn inkomen sinds 2012 aanzienlijk is gedaald. Hij heeft in 2012 een

horecaonderneming ([de onderneming]) overgenomen, die hij in juli 2015 weer heeft verkocht. Hij heeft sinds januari 2017 een maandelijks bruto-inkomen van € 1.412,- uit zijn baan bij [bedrijf] . Hij heeft sedert 2008/2009 ook inkomsten als marktkoopman, maar deze fluctueren en zijn met name in de wintermaanden nagenoeg nihil en dus voor zijn draagkracht irrelevant, aldus de man. De man stelt ten aanzien van de draagkracht van de vrouw dat deze fors is gestegen sinds 2012. Zij laat na inzage te geven in haar financiële situatie vanaf 2012. De man stelt dat de vrouw in 2015 een jaarinkomen had van € 79.917,- bruto, terwijl zij in 2011 een netto inkomen van € 1.850,- per maand had.

- 5.12 De vrouw betwist dat de man sinds 2012 in inkomen is achteruit gegaan. Zij stelt dat hij in 2012 en ook nu nog aanzienlijke inkomsten uit marktwerkzaamheden heeft, naast de inkomsten die hij zelf heeft opgegeven. De vrouw onderbouwt haar stelling met een tweetal rapportages van recherchebureau BBPD (Strongwood) van 22 december 2016 en 3 januari 2018 en gegevens over het bestedingspatroon van de man, dat volgens de vrouw ook nu nog niet passend is bij het door hem gestelde lage inkomen. De man heeft onvoldoende financiële gegevens overgelegd waaruit zijn daadwerkelijke inkomen blijkt, aldus de vrouw. De vrouw erkent dat haar inkomen is gestegen sinds 2012 en onderbouwt dit met jaaropgaves, belastingaangiftes en -aanslagen van 2016 en 2017. Daaruit volgt een inkomen van respectievelijk € 113.175 en € 101.239,- per jaar.
- 5.13 Bij het bepalen van het eigen aandeel van de man en de vrouw in de kosten van [de minderjarige] dient de draagkracht van alle onderhoudsplichtigen en de verhouding waarin een ieder tot [de minderjarige] staat in de beoordeling te worden betrokken.
- 5.14 Het hof neemt bij de bepaling van de draagkracht van de man en de vrouw hun beider netto besteedbaar inkomen tot uitgangspunt. De draagkracht wordt vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 890,-)]$, nu het netto besteedbare inkomen betreft die, naar hierna zal blijken, hoger zijn dan € 1.550,- per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de man en de vrouw het draagkrachtloos inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen ter zake van forfaitaire woonlasten vermeerderd met een bedrag van € 890,- aan overige lasten en dat van het bedrag, dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor kinderalimentatie. Het hof gaat daarbij uit van de volgende gegevens.
- 5.15 Over de draagkracht van de man oordeelt het hof dat hij ook wat betreft zijn financiële situatie in 2016 heeft nagelaten voldoende inzage te geven. Weliswaar heeft hij zijn belastingaangiftes en -aanslagen over de jaren 2015 en 2016 overgelegd naast zijn arbeidsovereenkomst en een salarisstrook van [bedrijf] , maar daaruit blijkt onvoldoende hoe hoog de inkomsten uit zijn marktwerkzaamheden zijn. Uit de overgelegde kasboeken over de jaren 2014 tot en met 2016 kan het hof niet afleiden welke uitgaven en inkomsten de marktwerkzaamheden betreffen en welke betrekking hebben op andere werkzaamheden, bijvoorbeeld in de horecaonderneming. De man had meer gespecificeerde stukken kunnen en moeten overleggen, zoals documenten waaruit de inkoop, verkoop en verkoopmarges van zijn marktwerkzaamheden blijken, en bankafschriften. Voorts geldt dat de man niet eenduidig heeft verklaard over het aantal markten waar hij per jaar staat, alsmede dat hij zijn, door de vrouw betwiste, stelling dat hij door vrienden financieel wordt ondersteund niet met concrete, voor bewijs vatbare feiten of omstandigheden heeft onderbouwd. Nu de man wijziging van de kinderalimentatie verzoekt, had het op zijn weg gelegen om de daling van zijn inkomen ten opzichte van 2012 voldoende te onderbouwen. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, heeft de man daar niet aan voldaan. Het hof zal daarom, gelet op artikel 21 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, rekening houdende met de gemotiveerde stellingen van de vrouw over het uitgavenpatroon van de man en de uitkomst van de onderzoeken door het recherchebureau, voor de man uitgaan van een even hoog netto besteedbaar maandinkomen als dat van de vrouw in 2016, met dien verstande dat daarbij de inkomsten uit verhuur van de woning van de vrouw buiten beschouwing worden gelaten. Aan het in dit verband gedane bewijsaanbod van de vrouw komt het hof dan ook niet toe.

- 5.16 Het hof leidt uit de stukken van de vrouw, waaronder haar belastingaangifte, af dat zij in 2016 een fiscaal loon had van € 113.175,-. Bij het berekenen van het netto besteedbaar inkomen ten behoeve van de bepaling van de draagkracht houdt het hof rekening met de algemene heffingskorting, arbeidskorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting. Dat leidt tot een netto besteedbaar inkomen van € 5.233,- per maand. De inkomsten van de vrouw uit de verhuur van haar woning berekent het hof aan de hand van de door de vrouw overgelegde huurovereenkomst, de kosten van energie, water en VVE-kosten en de door de vrouw te betalen rente voor de hypothecaire lening. Dit leidt tot een inkomen uit verhuur van € 2.448,- per jaar. Het totale netto besteedbaar inkomen van de vrouw bedraagt daarmee € 5.650,- per maand.
- 5.17 Rekening houdend met de niet in geschil zijnde lasten en een bij dit inkomen behorend redelijk lastenpatroon en een draagkrachtloos inkomen van $[(0.3 \cdot 5650) + 890] = € 2.585,-$, stelt het hof de draagkracht van de vrouw ten behoeve van de betaling van een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van het kind, conform de aanbeveling in van de Expertgroep Alimentatienormen en de formule in de bijbehorende draagkrachttabel 2016, vast op € 2.145,- per maand.
- 5.18 Zoals reeds onder 5.15 besproken gaat het hof voor de draagkracht van de man in 2016 uit van een netto besteedbaar inkomen van de man, ter hoogte van het netto besteedbaar jaarinkomen van de vrouw, exclusief de huuropbrengsten. Rekening houdend met de niet in geschil zijnde lasten en een bij dit inkomen behorend redelijk lastenpatroon en een draagkrachtloos inkomen van $[(0.3 \cdot 5233) + 890] = € 2.460,-$, stelt het hof de draagkracht van de man ten behoeve van de betaling van een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van het kind, conform de aanbeveling in van de Expertgroep Alimentatienormen en de formule in de bijbehorende draagkrachttabel 2016, vast op € 1.941,- per maand.

Draagkrachtvergelijking

- 5.19 De behoefte van [de minderjarige] aan een bijdrage van de ouders bedraagt € 1.035,- per maand. De draagkracht van partijen is voldoende om in de behoefte van [de minderjarige] te voorzien. De draagkracht van de vrouw en de man vergeleken, dienen zij van hun draagkracht € 543,- respectievelijk € 492,- aan te wenden voor een bijdrage in de kosten van [de minderjarige] .

Zorgkorting

- 5.20 Partijen hebben ter zitting beiden verklaard dat [de minderjarige] momenteel van dinsdagmiddag uit school tot donderdagochtend naar school en twee weekenden per vijf weken bij de man verblijft. De vakanties zijn bij helfte verdeeld.
- 5.21 De kosten van de verdeling van de zorg worden in aanmerking genomen als een percentage van de behoefte, de zorgkorting. Het percentage van de zorgkorting is afhankelijk van de frequentie van de zorg. Nu sprake is van een zorgregeling van gemiddeld drie dagen per week, zal het hof een percentage van 35 in aanmerking nemen. De zorgkorting bedraagt 35 % van het eigen aandeel in de kosten van [de minderjarige] van € 839,- (zonder opvangkosten). Dit levert een zorgkorting voor de man van € 293,- per maand.
- 5.22 Het bedrag van de zorgkorting wordt volledig in mindering gebracht op het aandeel van de man in de kosten van verzorging en opvoeding, omdat partijen samen voldoende draagkracht hebben om in de behoefte van [de minderjarige] te voorzien.
- 5.23 Op grond van het bovenstaande bepaalt het hof het door de man aan de vrouw te betalen bedrag aan kinderalimentatie op € 199,- per maand.

Terugbetaling

5.24 Niet in geschil is dat de man vanaf maart 2016 feitelijk € 75,- per maand betaalt. Nu het hof een kinderalimentatie van € 199,- per maand zal bepalen, is geen sprake van een teveel ontvangen bedrag aan kinderalimentatie dat door de vrouw terugbetaald dienen te worden.

5.25 De vrouw heeft tot slot nog verzocht de man te veroordelen in de proceskosten van de eerste aanleg en van het hoger beroep. Volgens de vrouw heeft de man ook in hoger beroep geen feiten en/of omstandigheden aangevoerd op grond waarvan tot een wijziging van de door de man te betalen kinderbijdrage moet worden gekomen. Dit betoog kan gelet op hetgeen hiervoor is overwogen niet slagen. Nu ook overigens niet is gebleken van omstandigheden op grond waarvan van de in zaken als de onderhavige gebruikelijke kostencompensatie moet worden afgeweken, zal het hof de proceskosten in beide instanties compenseren.

6 De slotsom

6.1 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, slaagt het principaal beroep van de man. Het incidenteel hoger beroep van de vrouw faalt. Het hof zal de bestreden beschikking, voor zover aan zijn oordeel onderworpen, vernietigen en beslissen als volgt.

6.2 Het hof heeft berekeningen van de draagkracht van partijen en het netto besteedbaar inkomen van de vrouw in 2011 gemaakt. Een gewaarmerkt exemplaar van deze berekeningen is aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

7 De beslissing

Het hof:

in het principaal en het incidenteel hoger beroep

vernietigt de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 1 maart 2017, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, en in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt, met wijziging van de beschikking van de rechtbank Amsterdam van 9 december 2012 in zoverre, de door de man aan de vrouw met ingang van 17 maart 2016 te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige] , geboren [in] 2016, op € 199,- (HONDERDNEGENENNEGENTIG EURO) per maand, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. A.V.T. de Bie, mr. M.F.G.H. Beckers en mr. T.A.M. Tjhuis, in tegenwoordigheid van mr. Y. ten Kate als griffier en is op 5 juni 2018 in het openbaar uitgesproken door de voorzitter.

de griffier de voorzitter

BIJLAGE 18

ECLI:NL:RBNHO:2018:4978

Instantie	Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak	13-06-2018
Datum publicatie	25-06-2018
Zaaknummer	C/15/264953 / FA RK 17-5832
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - enkelvoudig
Inhoudsindicatie	<p>Wijziging kinderbijdrage. Man wordt geacht nog altijd over voldoende draagkracht te beschikken om de eerder vastgestelde kinderbijdrage te blijven voldoen.</p> <p>De keuze van de man om kosteloos werkzaamheden te verrichten ten behoeve van de verhuur van het onroerend goed van zijn nieuwe partner en zijn verdiencapaciteit niet te gelden te maken, dient naar het oordeel van de rechtbank voor zijn rekening en risico te komen.</p>
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0179

Uitspraak

RECHTBANK NOORD-HOLLAND

Sectie Familie & Jeugd
locatie Alkmaar

alimentatie/tegenspraak

zaak-/rekestnr.: C/15/264953 / FA RK 17-5832

beschikking van de enkelvoudige kamer voor familiezaken van 13 juni 2018

in de zaak van:

[de man] ,

wonende te [woonplaats] ,

hierna te noemen: de man,

advocaat mr. M. de Geest, kantoorhoudende te Heerhugowaard,

tegen

[de vrouw] ,

wonende te [woonplaats] ,

hierna te noemen: de vrouw,

advocaat mr. G.F. de Graaf, kantoorhoudende te Alkmaar.

1 Procedure

1.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het verzoekschrift, met bijlagen, van de man, ingekomen op 3 oktober 2017;
- het verweerschrift, met bijlagen, van de vrouw, ingekomen op 4 december 2017;
- het F9-formulier van de zijde van de man, met vermelding van een wijziging van verzoek, ingekomen op 13 februari 2018;
- het F9-formulier van de zijde van de man, met nadere stukken en een begeleidend schrijven, ingekomen op 30 april 2018;
- het F9-formulier van de zijde van de vrouw, met een zelfstandig verzoek en nadere stukken, ingekomen op 7 mei 2018;
- het F9-formulier van de zijde van de man, ingekomen op 8 mei 2018;
- het F9-formulier van de zijde van de man, met nadere stukken en een begeleidend schrijven, ingekomen op 9 mei 2018;
- het F9-formulier van de zijde van de man, met nadere stukken en een begeleidend schrijven, eveneens ingekomen op 9 mei 2018.

1.2 De behandeling van de zaak heeft plaatsgevonden op de zitting van 18 mei 2018 in aanwezigheid van partijen, de man bijgestaan door mr. M. de Geest en de vrouw, bijgestaan door mr. G.F. de Graaf. Mr. De Graaf heeft het woord gevoerd aan de hand van een overgelegde pleitnota.

1.3 De minderjarige [minderjarige] is, gelet op zijn leeftijd, in de gelegenheid gesteld zijn mening kenbaar te maken. Hij heeft daarvan geen gebruik gemaakt.

2 Feiten en omstandigheden

2.1 Partijen hebben een affectieve relatie gehad.

2.2 Uit deze relatie is geboren de minderjarige [minderjarige] , geboren op [geboortedatum] in [plaats] . De man heeft de minderjarige erkend en partijen hebben het gezamenlijk gezag.

2.3 Bij beschikking van 10 februari 2010 is bepaald dat de man aan de vrouw een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige (hierna ook: kinderbijdrage) van € 325,- per maand moet voldoen.

2.4 Ingevolge de wettelijke indexering bedraagt de kinderbijdrage met ingang van 1 januari 2017 € 355,39 per maand.

2.5 [minderjarige] heeft van 20 maart 2017 tot 22 december 2017 bij zijn vader gewoond. Hij woont sindsdien weer bij zijn moeder.

3 Verzoek

3.1 De man heeft – na wijziging – verzocht de beschikking te wijzigen in die zin, dat de vrouw met ingang van 20 maart 2017 tot 22 december 2017 een kinderbijdrage aan hem dient te voldoen van € 355,39, althans een bijdrage en met ingang van een datum zoals de rechtbank juist acht, en dat hij met ingang van 22 december 2017 een kinderbijdrage aan de vrouw dient te voldoen van € 109,- per maand. Hij stelt hiertoe dat de hierboven genoemde beschikking door wijziging van omstandigheden heeft opgehouden te voldoen aan wettelijke maatstaven.

4 Verweer en zelfstandig verzoek

4.1 De vrouw heeft tegen de verzoeken van de man verweer gevoerd. De vrouw heeft van haar kant – na wijziging ter zitting – de rechtbank verzocht de beschikking te wijzigen in die zin, dat de man met ingang van 22 december 2017 een kinderbijdrage aan haar dient te voldoen van € 413,- per maand. Ook zij stelt hiertoe dat de hierboven genoemde beschikking door wijziging van omstandigheden heeft opgehouden te voldoen aan wettelijke maatstaven.

5 Beoordeling

5.1 Op grond van artikel 1:401, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek (BW) kan een rechterlijke uitspraak of een overeenkomst betreffende levensonderhoud bij latere rechterlijke uitspraak worden gewijzigd of ingetrokken, wanneer deze nadien door wijziging van omstandigheden ophoudt te voldoen aan de wettelijke maatstaven. Beoordeeld moet worden of sprake is van een wijziging van de omstandigheden zoals die door de rechter ten

tijde van diens eerdere beslissing zijn vastgesteld respectievelijk van de omstandigheden waarvan partijen bij het sluiten van de overeenkomst zijn uitgegaan.

5.2 Tussen partijen is niet in geschil dat sprake is van een wijziging van omstandigheden in de zin van artikel 1:401, eerste lid, van het BW, zodat de rechtbank over gaat tot een herbeoordeling van de onderhoudsverplichting van partijen ten opzichte van het kind.

ingangsdatum

5.3 De man heeft verzocht te bepalen dat de vrouw met ingang van 20 maart 2017 een kinderbijdrage aan hem dient te voldoen, omdat [minderjarige] toen bij hem is komen wonen. De vrouw heeft daartegen verweer gevoerd en stelt dat zij een bijdrage dient te voldoen met ingang van de dag waarop het verzoekschrift door de man is ingediend.

5.4 De rechtbank sluit, zoals in de praktijk gebruikelijk is, voor de ingangsdatum van een eventuele wijziging van de kinderbijdrage aan bij de datum van indiening van het verzoekschrift, in dit geval 3 oktober 2017. Vanaf dat moment heeft de vrouw immers daadwerkelijk rekening kunnen houden met een eventuele verlaging van de kinderbijdrage. De rechtbank ziet in de stellingen van de man geen aanleiding om voor de ingangsdatum bij een andere datum aan te sluiten, te meer omdat de man zelf heeft aangegeven om hem moverende redenen te hebben gewacht met de indiening van dit verzoek.

5.5 De rechtbank heeft, voorzover hierna bedragen zijn genoemd, deze telkens op hele euro's afgerond.

behoefte

5.6 Tussen partijen is niet in geschil dat de naar 1 januari 2017 geïndexeerde behoefte van het kind € 855,- per maand bedraagt. Deze behoefte neemt de rechtbank dan ook als uitgangspunt.

draagkracht van partijen

periode 3 oktober 2017 tot 22 december 2017

5.7 Partijen zijn het er over eens dat de vrouw over deze periode een kinderbijdrage aan de man dient te voldoen van € 134,- per maand.

vanaf 22 december 2017

5.8 De vrouw stelt zich primair op het standpunt dat de huuropbrengsten van al het onroerend goed dat de man en zijn echtgenote in eigendom hebben, aan de man moet worden toegerekend, op grond waarvan hij een kinderbijdrage kan voldoen van € 413,- per maand. Subsidiair stelt de vrouw zich op het standpunt dat nu de man ter zitting uiteen heeft gezet dat hij degene is die alle werkzaamheden verricht ten behoeve van zijn onroerend goed en dat van zijn echtgenote en hij daaraan een dagtaak heeft, vaststaat dat de man werkt en hij geacht moet worden op grond daarvan de oorspronkelijke bijdrage te kunnen voldoen, dan wel de hogere bijdrage als door haar verzocht.

5.9 De man stelt dat voor het vaststellen van zijn draagkracht rekening dient te worden gehouden met de huuropbrengsten van alleen zijn twee panden, nu de andere drie panden eigendom zijn van zijn echtgenote. Gezien de huuropbrengsten hebben hij en zijn echtgenote er enige jaren geleden voor gekozen om te stoppen met werken en thuis voor de kinderen te zorgen, aldus de man. De man stelt de werkzaamheden te verrichten met betrekking tot zijn onroerend goed en dat van zijn echtgenote en voorts zorg te dragen voor zijn moeder. Daar is hij druk mee, zo stelt hij.

5.10 Ter zitting heeft een uitgebreid debat plaatsgevonden over de wijze waarop de man in zijn levensonderhoud voorziet en in het verlengde daarvan de grondslagen waarop zijn draagkracht dient te worden gebaseerd. De man heeft verklaard dat hij tot eind 2015 docent was. Daarna is hij de makelaardij ingegaan. Zijn hobby is zijn werk geworden. Op enig moment heeft de man ervoor gekozen niet meer te werken, maar veel tijd te kunnen besteden aan zijn gezin en hulpbehoevende moeder. Dat betekent niet, aldus de advocaat van de man ter zitting, dat de man 'op zijn krent' zit. Hij heeft bijna een dagtaak aan alles wat er bij de verhuur van de panden komt kijken.

5.11 De rechtbank overweegt als volgt.

5.12 Naar het oordeel van de rechtbank heeft de man voldoende aannemelijk gemaakt dat hij eigenaar is van twee panden en zijn echtgenote van drie. Anders dan de vrouw stelt, ziet de

rechtbank dan ook geen aanleiding om voor het vaststellen van de draagkracht van de man uit te gaan van de huuropbrengsten van de vijf panden tezamen. De rechtbank zal het verzoek van de vrouw, om op die basis een hogere kinderbijdrage vast te stellen, dan ook afwijzen nu dit verzoek is gebaseerd op een inkomen aan de zijde van de man gelijk aan de huuropbrengsten van de vijf panden.

5.13 Het vorenstaande betekent echter niet dat de rechtbank aan de zijde van de man uit zal gaan van enkel de huuropbrengsten van zijn twee panden. Daartoe overweegt de rechtbank dat de man ter zitting uiteen heeft gezet niet alleen werkzaamheden te verrichten met betrekking tot zijn eigen onroerend goed, maar ook ten behoeve van het onroerend goed van zijn echtgenote en daar bovendien veel werk aan te hebben. De man werkt zodoende, maar kiest er om hem moverende redenen voor deze werkzaamheden kosteloos te verrichten. De keuze van de man om zijn verdien capaciteit niet te gelden te maken, dient naar het oordeel van de rechtbank voor zijn rekening en risico te komen. De rechtbank volgt dan ook de vrouw in haar subsidiaire stelling dat de man geacht moet worden met ingang van 22 december 2017 nog altijd over voldoende draagkracht te beschikken om de eerder vastgestelde kinderbijdrage te blijven voldoen.

conclusie

5.14 Op grond van het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat de vrouw met ingang van 3 oktober 2017 een kinderbijdrage voor het kind van € 134,- per maand aan de man moet betalen en de man met ingang van 22 december 2017 een kinderbijdrage van € 355,39 per maand aan de vrouw.

6 Beslissing

De rechtbank:

6.1 bepaalt, met wijziging in zoverre van de hierboven genoemde beschikking van deze rechtbank van 10 februari 2010, dat de vrouw aan de man als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige [minderjarige] , geboren op [geboortedatum] in [plaats] , dient te voldoen € 134,- per maand, met ingang van 3 oktober 2017 en dat de man met ingang van 22 december 2017 aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van deze minderjarige dient te voldoen € 355,39 per maand en voor wat betreft de toekomstige termijnen bij vooruitbetaling te voldoen;

6.2 verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad;

6.3 wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. M.E. Allegro, rechter, tevens kinderrechter, in tegenwoordigheid van mr. A.M. van der Maten, griffier, en in het openbaar uitgesproken op 13 juni 2018.		

Tegen deze beschikking kan – voor zover er definitief is beslist – door tussenkomst van een advocaat hoger beroep worden ingesteld bij het gerechtshof te Amsterdam. De verzoekende partij en de verschenen belanghebbenden dienen het hoger beroep binnen de termijn van drie maanden na de dag van de uitspraak in te stellen. Andere belanghebbenden dienen het beroep in te stellen binnen drie maanden na de betekening van deze beschikking of nadat deze hun op andere wijze bekend is geworden.

--	--	--

BIJLAGE 19

ECLI:NL:GHARL:2018:5814

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	19-06-2018
Datum publicatie	27-06-2018
Zaaknummer	200.223.505/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Kinder- en partneralimentatie. Man is Amerikaans militair, gelegerd in Duitsland. Zelfstandige berekening van het inkomen van de man.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEWARDEN

locatie Leeuwarden

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.223.505/01

(zaaknummer rechtbank Noord-Nederland C/17/142076 / FA RK 15-848 en C/17/145212 / FA RK 15-1913

beschikking van 19 juni 2018

inzake

[verzoeker] ,

wonende in de Verenigde Staten van Amerika,
feitelijk verblijvende in Duitsland,
verzoeker in het principaal hoger beroep,
verweerder in het incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. E.J. Kim-Meijer te Den Haag,

en

[verweerster] ,
wonende te [A] ,
verweerster in het principaal hoger beroep,
verzoekster in het incidenteel hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. R.A. Schütz te Leeuwarden.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikkingen van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 27 juli 2016, 15 februari 2017 en 14 juni 2017, uitgesproken onder voormelde zaaknummers.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met productie(s) van de man, ingekomen op 13 september 2017;
- het verweerschrift tevens incidenteel hoger beroep van de vrouw met productie(s);
- het verweerschrift in het incidenteel hoger beroep van de man;
- een journaalbericht van mr. Kim-Meijer van 24 september 2017 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Kim-Meijer van 21 februari 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Schütz van 18 april 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Kim-Meijer van 26 april 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Schütz van 3 mei 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Kim-Meijer van 4 mei 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van 7 mei 2018 van mr. Kim-Meijer met productie(s).

2.2 De mondelinge behandeling heeft op 9 mei 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen en werden bijgestaan door hun advocaten. De man werd tevens bijgestaan door drs. [B] , als tolk in de Engelse taal (geregistreerd in het Tolkenregister met nummer [00000]). Mr. Schütz heeft ter zitting mede het woord gevoerd aan de hand van pleitaantekeningen.

2.3 Ter zitting heeft het hof aan de orde gesteld het geschil tussen mr. Schütz en mr. Kim-Meijer over de al dan niet tijdige indiening en ontvangst van het journaalbericht met productie(s) van 26 april 2018 zoals dat uit de journaalberichten van 3 respectievelijk 4 mei 2018 naar voren komt. Het hof heeft daarop medegedeeld dat de stukken tijdig op 26 april 2018 bij het hof zijn ingediend en dat het hof van de inhoud daarvan heeft kennisgenomen. Daarbij heeft het hof benadrukt dat een eerdere indiening van de stukken mogelijk en wenselijk was geweest. Met het oog op het beginsel

van hoor en wederhoor, heeft het hof mr. Schütz toegezegd dat hij ter zitting ruim de tijd zal krijgen voor een reactie en dat hij, indien dat niet voldoende is, zich desgewenst bij akte nader mag uitlaten over de stukken. Mr. Schütz heeft vervolgens in de loop van de mondelinge behandeling aangegeven voldoende gelegenheid te hebben gehad voor een reactie en een nadere akte slechts wenselijk te vinden waar het zou gaan om het opstellen en indienen van berekeningen van de draagkracht van partijen tegenover de berekeningen die door mr. Kim-Meijer bij het journaalbericht van 26 april 2018 zijn overgelegd. Het hof heeft, zo zal hierna nader blijken, niet de berekening(en) van mr. Kim-Meijer overgenomen maar zelfstandig een berekening gemaakt op basis van de beslissingen op de geschilpunten tussen partijen. Voor een nadere akte van mr. Schütz ziet het hof dan ook geen aanleiding.

3 De feiten

- 3.1 Partijen zijn [in] 2010 in het huwelijk getreden met elkaar. Het huwelijk van partijen is [in] 2016 ontbonden door echtscheiding.
- 3.2 De man en de vrouw zijn de ouders van:
  - [de minderjarige1] , geboren [in] 2011 (hierna [de minderjarige1]) en
  - [de minderjarige2] , geboren [in] 2013 (hierna [de minderjarige2]),over wie partijen gezamenlijk het gezag uitoefenen. Partijen hebben in het voorjaar 2013 hun relatie verbroken.
- 3.3 De vrouw is na de relatiebreuk met de kinderen in Nederland gaan wonen. De man is in Duitsland gebleven en verblijft op een kazerne van het Amerikaanse leger.
- 3.4 Tijdens de echtscheidingsprocedure zijn partijen overeengekomen dat de man aan de vrouw een bedrag van € 650,- per kind per maand zal betalen als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige1] en [de minderjarige2] (hierna: de kinderalimentatie) tot de datum van ontbinding van het huwelijk van partijen. Deze afspraak is vastgelegd in de beschikking van 30 september 2015 gegeven in het kader van voorlopige voorzieningen.
- 3.5 Bij beschikking van 27 juli 2016 is de echtscheiding tussen partijen uitgesproken en heeft de rechtbank onder meer het hoofdverblijf van de kinderen bij de vrouw bepaald en een zorgregeling vastgesteld waarbij de kinderen een lang weekend per maand - van vrijdag na school tot maandag voor school - en gedurende twee weken in de zomervakantie en één week in de kerstvakantie bij de man zullen verblijven en de man op maandag en donderdag om 18.00 uur skypecontact met de kinderen zal hebben. De nevenverzoeken betreffende de kinder- en partneralimentatie zijn aangehouden voor het indienen van de benodigde (financiële) stukken.
- 3.6 Na de beschikking van 15 februari 2017 waarbij de rechtbank de zaak nogmaals heeft aangehouden voor informatie over de fiscale gevolgen bij het betalen van alimentatie naar het recht van de Verenigde Staten, heeft de rechtbank bij beschikking van 14 juni 2017 de door de man aan de vrouw te betalen kinder- en partneralimentatie vastgesteld.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 Bij de bestreden beschikking van 14 juni 2017 is, voor zover nu van belang, de door de man aan de vrouw te betalen kinderalimentatie met ingang van de dag van ontbinding van het huwelijk bepaald op € 198,- per kind per maand. Voorts is de door de man aan de vrouw te betalen

partneralimentatie eveneens met ingang van de dag van ontbinding van het huwelijk datum bepaald op € 538,- per maand.

4.2 De man is met vijf grieven in hoger beroep gekomen van de (tussen)beschikking van 15 februari 2017 en de (eind)beschikking van 14 juni 2107. Deze grieven hebben deels betrekking op (beslissingen over) de procedurele gang van de zaken bij de rechtbank en zijn deels inhoudelijk. Het hof verwijst voor zijn (volledige) verzoek naar het petitum in zijn beroepschrift onder a., b. en c. In de kern verzoekt de man (primair) de kinderalimentatie te bepalen op € 125,- per maand voor beide kinderen tezamen met ingang van de datum van ontbinding van het huwelijk. Hij verzoekt voorts om afwijzing van de door de vrouw verzochte partneralimentatie met ingang van de dag van ontbinding van het huwelijk.

Hij heeft tevens zijn verzoek vermeerderd door te bepalen dat de vrouw de partneralimentatie die zij te veel heeft ontvangen binnen een jaar aan hem moet terugbetalen in maandelijkse termijnen.

4.3 De vrouw is op haar beurt met zes grieven in incidenteel hoger beroep gekomen. Ook deze grieven betreffen deels de procedurele gang van zaken bij de rechtbank en deels de inhoudelijke beslissingen.

De vrouw verzoekt de kinderalimentatie te bepalen op de bedragen die zij in haar inleidend verzoekschrift heeft verzocht - te weten € 300,- per kind per maand - en de partneralimentatie te bepalen op het bedrag van haar behoefte, ter zitting nader geconcretiseerd op € 1.448,- netto per maand zoals door de rechtbank in de beschikking van 15 februari 2017 berekend.

4.4 Ter zitting hebben partijen ieder voor zich en om pragmatische redenen de grieven ingetrokken die betrekking hebben op de wijze van totstandkoming van een of meerdere beschikkingen van de rechtbank, waaronder het beginsel van hoor en wederhoor. Deze grieven - in het principaal hoger beroep van de man grief 1 tegen de beschikking van 15 februari 2017 en grief 2 tegen de beschikking van 14 juni 2017 alsmede in het incidenteel hoger beroep van de vrouw grief 1 tegen de beschikking van 15 februari 2107 - behoeven dan ook geen nadere behandeling. Grief 6 in het incidenteel hoger beroep van de vrouw behoeft verder geen afzonderlijke bespreking nu dit een veeggrief betreft.

4.5 De overige grieven in principaal en incidenteel hoger beroep betreffen - samengevat - voor wat betreft de kinderalimentatie de draagkracht van de man en de draagkracht van de vrouw en voor wat betreft de partneralimentatie de behoefte van de vrouw en de draagkracht van de man. Het hof zal de grieven per onderwerp bespreken.

4.6 Nadat de bestreden beschikking is gegeven, zijn de (financiële) omstandigheden aan de zijde van de man gewijzigd door zijn huwelijk op 12 december 2017. Tussen partijen is in geschil of en zo ja, in hoeverre hiermee bij de draagkracht van de man rekening moet worden gehouden.

5 De motivering van de beslissing

5.1 Niet in geschil is dat de Nederlandse rechter bevoegd is kennis te nemen van de verzoeken van partijen ten aanzien van de kinder- en partneralimentatie en dat op die verzoeken Nederlands recht van toepassing is.

De ingangsdatum

5.2 Partijen zijn het er ook in hoger beroep over eens dat de ingangsdatum van de kinder- en partneralimentatie dient te worden gesteld op 10 augustus 2016, de datum van ontbinding van het huwelijk.

De kinderalimentatie

5.3 Het hof zal hierna eerst de behoefte van de kinderen vaststellen. Daarna zal het hof met inachtneming van de grieven van partijen de draagkracht van de man en de vrouw vaststellen aan de hand van ieders netto besteedbaar inkomen. Vervolgens zal aan de hand van een draagkrachtvergelijking (in het geval de gezamenlijke draagkracht hoger is dan de behoefte van de kinderen) ieders aandeel in de kosten van de kinderen worden vastgesteld. Tot slot zal dan aan de hand van de zorgregeling ten aanzien van de kinderen worden bezien welk bedrag de man aan de vrouw als kinderalimentatie dient te betalen en zal worden nagegaan of deze kinderalimentatie gecorrigeerd moet worden op grond van de aanvaardbaarheidstoets.

de behoefte van de kinderen

5.4 De rechtbank heeft op grond van de tussen partijen bestaande overeenstemming de behoefte van [de minderjarige1] en [de minderjarige2] vastgesteld op € 555,- per maand op basis van het netto gezinsinkomen van partijen tijdens het laatste jaar van het huwelijk (2013). Rekening houdend met de wettelijke indexering heeft het rechtbank de behoefte van de kinderen gezamenlijk over 2016 vastgesteld op € 572,- per maand. De aldus vastgestelde behoefte van de kinderen is in hoger beroep door partijen niet ter discussie gesteld, zodat het hof deze overneemt.

de draagkracht van de man

5.5 Voor de vaststelling van kinderalimentatie is sinds 1 april 2013 het netto besteedbaar inkomen (NBI) van de alimentatieplichtige(n) het uitgangspunt. Vervolgens wordt op forfaitaire wijze rekening gehouden met de volgende redelijke kosten van levensonderhoud van de onderhoudsplichtige: een redelijke netto woonlast van 30% van het netto inkomen en een vast bedrag voor de kosten van levensonderhoud (bestaande uit bijstandsnorm minus wooncomponent, ziektekosten en een post onvoorzien). Uitgangspunt is dat van het netto besteedbaar inkomen verminderd met de hiervoor genoemde forfaitaire bedragen vervolgens 70% beschikbaar is als draagkracht. Daarbij wordt gewerkt met de navolgende formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + \text{€ xxx,-})]$ waarbij het vaste bedrag van € xxx,- jaarlijks wordt aangepast.

* het inkomen

5.6 Vast staat dat de man beroepsmilitair is in het leger van de Verenigde Staten van Amerika. Hij is gelegerd in Duitsland en woont op de kazerne. Naast zijn vaste inkomen ontvangt de man (deels belaste en deels onbelaste) toeslagen en vergoedingen die vervolgens deels weer ingehouden worden.

5.7 De man heeft zowel in eerste aanleg als in hoger beroep enige financiële informatie verstrekt over zijn inkomen, maar over de verschillende (deels belaste en deels onbelaste) toeslagen die de man ontvangt en over de door hem verschuldigde belastingen en premies als Amerikaans staatsburger zijn onduidelijkheden blijven bestaan ondanks brieven van zijn werkgever en de uitleg van de codes die gebruikt worden op de salarisspecificaties. Het hof zal aan de hand van de beschikbare gegevens en de (gedeeltelijke) toelichting zelfstandig een berekening maken van het inkomen van de man. Daarbij zullen de tussen partijen met betrekking tot het inkomen gebleken geschilpunten besproken worden.

5.8 Het hof zal bij het vaststellen van het inkomen van de man de jaaropgave over 2017 (productie 6 bij brief van 26 april 2018) tot uitgangspunt nemen. De man heeft geen jaaropgave over 2016 overgelegd. De jaaropgave 2017 heeft betrekking op een periode waarin het huwelijk van partijen reeds geruime tijd was ontbonden. Mede gelet op de brieven van zijn werkgever van 9 september

2015 en 6 juli 2016 betreffende de toelagen BAH en OHA en de inmiddels daarover tussen partijen bestaande overeenstemming, kan worden aangenomen dat in die jaaropgave geen - belaste dan wel onbelaste - toelagen meer zijn opgenomen die samenhangen met het huwelijk van de man en meer in het bijzonder het verblijf van de vrouw en de kinderen in Nederland waarvoor de man eerder hoge extra toelagen heeft ontvangen. Het hof acht de jaaropgave 2017 dan ook een goede indicatie van het inkomen van de man als alleenstaande en wonende op de kazerne. Het valt niet geheel uit te sluiten dat in die jaaropgave (deels belaste) toelagen zijn opgenomen die samenhangen met het huwelijk van de man dat is voltrokken 12 december 2017, ook nu ter zitting is komen vast te staan dat zijn huidige echtgenote met de man op de kazerne woont en de specificaties over 2018 geen woontoeslagen vermelden. Indien en voor zover evenwel sprake is geweest van toeslagen in verband met het huwelijk, zullen deze slechts betrekking hebben gehad op een beperkte periode en mede daarom beperkt van omvang zijn geweest. Het hof heeft hierin geen aanleiding gezien voor een (geringe) correctie. Het hof heeft ook verder geen concrete aanwijzingen dat het inkomen van de man over 2018 (en komende jaren) niet overeen zal komen met het inkomen over 2017 zoals dat in de jaaropgave naar voren komt. Dat in de toekomst mogelijk sprake zal zijn van een hernieuwde uitzending waarvoor de man extra toeslagen zal ontvangen, acht het hof onvoldoende concreet geworden terwijl de omvang van de toeslagen evenmin duidelijk is. Met een dergelijke (mogelijke) toekomstige omstandigheid zal daarom, anders dan de vrouw aanvoert, thans geen rekening worden gehouden.

5.9 Uit de jaaropgave 2017 blijkt een (bruto) inkomen van 40.930,72 US Dollar. Het alimentatieberekeningsprogramma dat de rechtspraak gewoonlijk gebruikt om aan de hand van het bruto inkomen het netto besteedbaar maandinkomen te berekenen, is gebaseerd en afgestemd op het Nederlandse belastingstelsel en is daarom in dit (internationale) geval niet bruikbaar. Daarom zal het hof het netto besteedbaar maandinkomen in beginsel afleiden uit de jaaropgave zelf en de salarisspecificaties waaruit (ten dele) de fiscale aspecten van de diverse inkomensbestanddelen kunnen worden afgeleid. Uit de jaaropgave en de specificaties leidt het hof af dat op het bruto inkomen van de man bedragen aan belasting worden ingehouden, waarbij het hof in ieder geval heeft kunnen onderscheiden federale belastingen, deelstaatbelastingen, sociale verzekeringspremies en ziektekostenverzekering. Het gaat dan om een totaalbedrag van € 9.842,61 US Dollar. De vrouw stelt evenwel, onder verwijzing naar de aangiften inkomstenbelasting en aanslagen over eerdere jaren, dat de man jaarlijks een aanzienlijk bedrag van federatie en/of deelstaat terugontvangt zodat niet zonder meer van de inhoudingen mag worden uitgegaan. De man heeft voldoende gelegenheid gehad om onder meer inzicht te geven in het Amerikaanse belastingstelsel in het algemeen en zijn salarisopbouw en teruggaven in het bijzonder. Mede gelet op de inmiddels verstreken duur van de onderhavige procedure en het belang van beide partijen bij een beslissing op korte termijn, zal het hof de zaak niet (opnieuw) aanhouden om de man alsnog de gelegenheid te bieden op dit punt nadere informatie van zijn accountant in de procedure te brengen. Nu de man, hoewel dit op zijn weg heeft gelegen en hiertoe ruimschoots in de gelegenheid is geweest, hierover niet de vereiste duidelijkheid heeft verstrekt, zal het hof in redelijkheid uitgaan - gelet ook op het standpunt van de vrouw in deze - van een effectieve totale Amerikaanse belastingdruk van 10%.

5.10 Uitgaande van een belastingdruk van 10% zal het hof hiervoor genoemd bruto inkomen van 40.930,72 US Dollar corrigeren met een belasting van 4.093,- US Dollar. Het netto inkomen van de man over 2017 bedraagt dan afgerond 36.837,- USD. Het hof zal dit inkomen omrekenen naar euro op basis van het gemiddelde van de wisselkoers op 10 augustus 2016 (1 euro is 1,1183 US Dollar) en op 10 juni 2018 (1 euro is 1,1775 US Dollar), welke koersen zijn ontleend aan wisselkoers.nl. Dit komt neer op een gemiddelde wisselkoers van 1,1479 US Dollar is 1 Euro. Het hof stelt het netto besteedbaar inkomen van de man dan op afgerond € 2.674,- per maand met ingang van 10 augustus 2016.

* de draagkrachtformule

5.11 Zoals hiervoor reeds overwogen wordt de draagkracht van een onderhoudsplichtige ouder sinds

1 april 2013 forfaitair berekend aan de hand van de formule 70% [NBI - (0,3 NBI + € xxx,-)].
Genoemd vast bedrag van € xxx,- wordt jaarlijks aangepast en bedraagt voor netto besteedbaar inkomens boven de € 1.500,- per maand, een bedrag van € 890,- in 2016.

5.12 Tussen partijen is in geschil of deze formule onverkort kan worden toegepast. Beiden hebben in hoger beroep aanpassingen bepleit. De vrouw heeft gewezen op het verblijf van de man op de kazerne waardoor hij geen woonlasten en geen kosten van levensonderhoud heeft. De man heeft betoogd dat rekening moet worden gehouden met de schulden die hij heeft.

5.13 Het hof ziet in de bijzondere woon- en leefsituatie van de man aanleiding om de formule te corrigeren op het punt van de woonlasten, zoals de vrouw aanvoert. Vast staat dat de man al geruime tijd in ieder geval tijdens het huwelijk van partijen en ook nu nog - woonachtig is op een kazerne (eventuele uitzendingen in het buitenland uitgezonderd) en gesteld noch gebleken is dat dit binnen afzienbare tijd zal wijzigen. De man heeft verder de stelling van de vrouw dat hij door zijn verblijf op de kazerne geen woonlasten heeft, niet althans onvoldoende weersproken terwijl uit de stukken ook anderszins niet is gebleken dat hij wel degelijk woonlasten heeft in die zin dat hij een vergoeding voor woonruimte en/of huisvesting betaalt. Het hof ziet in deze bijzondere omstandigheden aanleiding om in het onderhavige geval geen rekening te houden met enige woonlasten aan de zijde van de man. In zoverre zal het hof de formule corrigeren. Het hof volgt de vrouw echter niet in haar standpunt dat de man door zijn verblijf op de kazerne ook geen kosten van levensonderhoud heeft. Ook wanneer moet worden aangenomen dat de man bepaalde kosten van levensonderhoud niet of nauwelijks heeft - zoals die voor gas, water en licht en mogelijk voor eten en drinken op de kazerne - is daarmee niet gegeven dat hij geen andere kosten voor levensonderhoud heeft. In dat kader noemt het hof onder meer uitgaven voor persoonlijke verzorging, kleding en ontspanning alsmede de kosten van verblijf en voor eten en drinken buiten de kazerne waarbij het hof in aanmerking neemt dat de bijzondere woon- en leefsituatie van de man ook meebrengt dat de man veelal niet op de kazerne maar elders (in Nederland) omgang met de kinderen heeft en daarvoor gemiddeld genomen meer kosten maakt dan in de gebruikelijke woon- en leefsituatie waarin hij de kinderen bij zich thuis zou ontvangen. Voor een correctie van de formule op het punt van de kosten van levensonderhoud ziet het hof daarom onvoldoende aanleiding,

5.14 Tussen partijen is, voor wat betreft de draagkracht van de man met het oog op kinderalimentatie, tot slot nog in geschil in hoeverre rekening moet worden gehouden met de schulden van de man. De man heeft in de procedure twee schulden genoemd waarop hij betalingen verricht, een schuld van ruim 7.000 US Dollars (accountnummer [00001]) en een schuld van ruim 30.000 US Dollars (accountnummer [00002]). Tussen partijen is niet in geschil dat deze schulden zijn aangegaan na de feitelijke breuk tussen hen beiden (september 2015 respectievelijk oktober 2016 zoals blijkt uit de informatie van de man). Ook is gesteld noch gebleken dat deze anderszins samenhangen met (uitgaven tijdens) de periode van samenleving of het huwelijk. De man heeft geen enkel inzicht gegeven in de redenen/achtergronden voor het aangaan/ontstaan van de eerste schuld. Het hof gaat reeds hierom aan die schuld en de bijbehorende betalingsverplichting voorbij. Met betrekking tot de tweede schuld is duidelijk geworden dat deze is aangegaan voor een BMW die de man heeft gekocht samen met zijn moeder. De noodzaak voor de aankoop van deze auto en de noodzaak voor het aangaan van lening van 30.000 US Dollar daarvoor, is echter onvoldoende gebleken. De enkele omstandigheid dat de man een vervoermiddel nodig heeft voor de uitvoering van de zorgregeling met de kinderen, is onvoldoende om een dergelijke lening en uitgave te rechtvaardigen te meer nu niet gebleken is dat hierin niet op andere wijze kon worden voorzien. Bovendien geldt dat de reiskosten in beginsel horen tot de kosten die uit de zorgkorting behoren te worden voldaan. Het hof komt dan ook tot de conclusie dat ten aanzien van deze schulden geen sprake is van niet vermijdbare en niet verwijtbare lasten die behoren te worden opgenomen bij de berekening van het draagkrachtloos inkomen van de man door deze als kostenpost in de formule op te nemen. Of en in hoeverre deze schulden dienen te leiden tot een correctie van de vast te stellen kinderalimentatie op basis van de zogenaamde

aanvaardbaarheidstoets zal het hof eerst (kunnen) beoordelen nadat de kinderalimentatie is vastgesteld.

5.15 Hof komt dan ook tot het oordeel dat de draagkracht van de man kan worden vastgesteld aan de hand van de hiervoor genoemde formule met een correctie ten aanzien van de forfaitaire woonlast. Dit resulteert in de volgende aangepaste formule 70% [NBI - € xxx,-] voor de berekening van de draagkracht van de man. Op basis van deze formule berekent het hof de draagkracht van de man op afgerond € 1.249,- per maand op basis van 70% [€ 2.674,- minus € 890,-].

* de zorgkorting

5.16 Tussen partijen is in geschil de omvang van de kosten van zorg. Partijen strijden niet alleen over de omvang van de zorg door de man en het bijbehorende percentage van de zorgkorting maar ook over de extra kosten die de man opvoert.

5.17 Uitgangspunt is dat de kosten van de omgang c.q. de verdeling van de zorg in aanmerking worden genomen als een percentage van de behoefte, de zogeheten zorgkorting. Als vuistregel worden de zorgkosten uitgedrukt in een percentage van de behoefte, hetgeen de volgende zorgkorting oplevert:

5% bij gedeelde zorg gedurende minder dan 1 dag per week

15% bij gedeelde zorg op gemiddeld 1 dag per week

25% bij gedeelde zorg op gemiddeld 2 dagen per week

35% bij gedeelde zorg op gemiddeld 3 dagen per week.

De zorgkorting bedraagt ten minste 5% van de behoefte (tabelbedrag), omdat ouders onderling en jegens het kind het recht en de verplichting hebben tot omgang en in ieder geval tot dat bedrag in de zorg zou kunnen worden voorzien.

5.18 De rechtbank heeft in haar echtscheidingsbeschikking een zorgregeling vastgesteld op basis waarvan de kinderen bij de man zullen verblijven één keer per maand van de vrijdag na school tot maandagochtend alsmede gedurende twee weken in de zomervakantie en één week in de kerstvakantie. Deze regeling komt, gemiddeld genomen en afgerond, neer op een zorgregeling van gemiddeld één dag per week waarbij een percentage van 15% zou passen. De vrouw heeft er op gewezen dat er in de afgelopen jaren feitelijk minder omgang is geweest tussen de man en de kinderen, terwijl de regeling sinds enige maanden niet meer wordt uitgevoerd als gevolg van de vrees van de vrouw dat de man de kinderen zal (kunnen) meenemen naar de Verenigde Staten.

5.19 De verklaring van de vrouw over de mindere omgang is door de man niet weersproken en vindt bovendien steun in de eigen informatie over de zorgregeling van de man die hij heeft verstrekt bij productie J bij de brief van 23 juni 2016 en bij brief van 16 april 2017 (nummer 5 respectievelijk 16 van het dossier van eerste aanleg) aan de rechtbank ter onderbouwing van de door hem gestelde werkelijke (hogere) kosten. Het hof constateert dan ook de zorgregeling in de afgelopen jaren gemiddeld genomen minder dan één dag per week is geweest waarbij aannemelijk is dat vooral het beroep van de man en zijn legering in Duitsland de reden is geweest voor de mindere contacten. Het hof zal voor het bedrag van de zorgkorting echter niet het percentage van 5 hanteren, maar zal vasthouden aan eerdergenoemd percentage van 15 behorende bij de overeengekomen zorgregeling. Daarmee beoogt het hof recht te doen aan de feitelijke bijzondere woon/werksituatie van de man zoals deze hiervoor bij de woonlasten en de kosten van levensonderhoud doorslaggevend is geweest. Het hof verwijst dan ook naar die overwegingen. Het hof gaat er voorts van uit dat de zorgregeling tussen de man en de kinderen op korte termijn weer zal worden opgestart.

5.20 Het hof stelt de kosten van zorg dan ook op 15% van de behoefte van de kinderen, neerkomende op € 86,- per maand. Dit bedrag komt als zorgkorting volledig in mindering op het

bedrag dat de man aan de vrouw dient te betalen voor de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen nu vast staat dat de man - en daarmee ook de ouders - voldoende draagkracht heeft om in de behoefte van de kinderen te voorzien.

5.21 Het hof zal, gelet op de overwegingen met betrekking tot de kosten van levensonderhoud en de zorgkorting, geen rekening houden met de door de man opgevoerde extra dan wel alternatieve omgangskosten bestaande uit een bedrag van € 125,- per maand aan reiskosten, € 235,- per maand voor huur accommodatie en €150,- per maand voor eten en drinken. Het hof acht dergelijke kosten voldoende verdisconteerd in de kosten van levensonderhoud van de man en de zorgkorting.

de draagkracht van de vrouw

5.22 Het hof stelt voorop dat ook aan de zijde van de vrouw, bij het bepalen van haar draagkracht voor kinderalimentatie, rekening moet worden gehouden met het inkomen dat zij ontvangt en met het inkomen dat zij, kort gezegd, redelijkerwijs in staat is te verdienen.

5.23 Het hof stelt voorop dat de vrouw op dit moment een uitkering ontvangt uit hoofde van de Participatiewet (hierna: bijstandsuitkering). Deze uitkering wordt haar vooralsnog in de vorm van een lening - naar het hof begrijpt, in afwachting van de uitkomsten van onderhavige procedure - verstrekt. Zij ontvangt deze uitkering sinds 1 augustus 2016, met uitzondering van een korte periode van anderhalve maand in de zomer van 2017 waarin zij heeft gewerkt als verkoopmedewerkster. Daarvoor heeft de vrouw laatstelijk tweemaal tijdelijke contracten gehad, van 1 oktober 2014 tot 30 juni 2015 bij [C] als pedagogisch medewerker en van 14 maart 2016 tot 1 augustus 2016 bij [D] als trajectondersteuner. Gesteld noch gebleken is dat de vrouw van het einde van deze arbeidsovereenkomsten, en dus van de vermindering van haar inkomsten op dat moment, een verwijt worden gemaakt.

5.24 Resteert de vraag of rekening dient te worden gehouden met (fictief) inkomen dat de vrouw zich redelijkerwijs op dit moment of in de naaste toekomst kan verwerven en - in de verhouding tot de kinderen - redelijkerwijs ook behoort te verwerven zoals de man stelt. Bij het antwoord op de vraag of de alimentatiegerechtigde in redelijkheid in staat moet worden geacht om inkomsten te verwerven, en hem of haar derhalve verdien capaciteit moet worden toegedicht, zijn alle omstandigheden van belang. Daartoe behoren de opleiding en de werkervaring van de onderhoudsgerechtigde, de geboden tijd om werk te zoeken, de gezondheid van de onderhoudsgerechtigde en de zorg die hij of zij voor kinderen heeft.

5.25 Het hof beantwoordt deze vraag, anders dan de man, ontkennend. Het hof onderkent dat de vrouw voor en tijdens het huwelijk van partijen heeft gewerkt. Na de geboorte van [de minderjarige1] , de oudste dochter van partijen, heeft de vrouw een jaar verlof gehad en na een ommekomst van dat jaar heeft zij, mede gezien de werkzaamheden van de man, gekozen voor het fulltime moederschap. De man is kostwinner geworden. Deze beslissingen hebben partijen destijds gezamenlijk genomen, althans de man heeft ingestemd met de wens daartoe van de vrouw. De vrouw is na de feitelijke breuk met de man teruggekeerd naar Nederland, heeft in twee perioden tijdelijk gewerkt maar is sinds 1 augustus 2016 afhankelijk van een (aanvullende) bijstandsuitkering. De gemeente heeft na een ziekmelding van de vrouw op advies van haar psycholoog op 18 januari 2018 ontheffing verleend van de sollicitatieplicht tot 1 september 2018. Duidelijk is dat de vrouw zich op voldoende wijze inzet om zich opnieuw een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven. Zij heeft een aanzienlijk aantal zowel open als gerichte - sollicitaties verricht, ook na 1 januari 2018, maar heeft tot op heden nog geen baan gevonden. Het hof oordeelt dan ook dat de vrouw zich redelijkerwijs op dit moment of in de naaste toekomst geen hogere inkomsten dan genoemde (aanvullende) bijstandsuitkering kan verwerven en redelijkerwijs ook niet behoort te verwerven.

5.26 Alles in ogenschouw nemende is het hof van oordeel dat, zoals de rechtbank heeft gedaan, voor

de berekening van de draagkracht van de vrouw voor kinderalimentatie moet worden uitgegaan van een inkomen van de vrouw dat bestaat uit een bijstandsuitkering voor een alleenstaande en het kindgebondenbudget met de alleenstaande ouderkop.

- 5.27 Uitgaande van dit inkomen heeft de rechtbank de draagkracht van de vrouw berekend op € 48,- per kind per maand. Weliswaar lijkt de vrouw ter zitting te stellen dat haar draagkracht slechts € 25,- per kind per maand bedraagt op basis van enkel de bijstandsuitkering, maar daarbij miskent zij dat ook het kindgebondenbudget met de alleenstaande ouderkop als haar inkomen wordt aangemerkt als het gaat om kinderalimentatie. Het hof zal daarom voor de draagkracht van de vrouw aansluiten bij het bedrag van de rechtbank van € 96,- per maand voor beide kinderen samen nu voor het overige geen grieven zijn aangevoerd.

de draagkrachtvergelijking

- 5.28 De behoefte van de kinderen bedraagt € 572,- per maand. De draagkracht van de ouders tezamen bezien is voldoende om in de behoefte van de kinderen te voorzien. De man heeft € 1.249,- per maand beschikbaar voor de kinderen. De vrouw heeft € 96,- per maand beschikbaar voor de kinderen. Een volledige draagkrachtvergelijking om ieders aandeel van de ouders te bepalen ligt dan in de rede.
- 5.29 De verdeling van de kosten over beide ouders kan berekend worden volgens de formule: ieders draagkracht gedeeld door totale draagkracht vermenigvuldigd met de behoefte. Dit komt neer op de volgende berekening:
- het aandeel van de man bedraagt: $1.249 / 1.345 \times 572 = € 531,-$ per maand
- het aandeel van de vrouw bedraagt: $96 / 1.345 \times 572 = € 41,-$ per maand
- 5.30 Gelet op deze vergelijking berekent het hof het aandeel van de man in de kosten van de kinderen op € 531,- per maand.

het bedrag aan kinderalimentatie

- 5.31 Op het hiervoor berekende aandeel van de man dient, zoals eerder overwogen, nog in mindering te worden gebracht de zorgkorting, hiervoor berekend op € 86,- per maand.
- 5.32 Dit betekent dat door de man aan de vrouw betalen kinderalimentatie bedraagt € 531,- minus € 86,- = € 445,- per maand voor beide kinderen samen en afgerond € 223,- per kind per maand.
- 5.33 Resteert nog de vraag of de hiervoor berekende door de man aan de vrouw te betalen kinderalimentatie op basis van de zogenaamde aanvaardbaarheidstoets gecorrigeerd dient te worden omdat deze bijdrage, gezien de inkomsten en lasten van de man waaronder in het bijzonder de betalingsverplichtingen ten aanzien van de eerder door hem genoemde schulden, leidt tot een onaanvaardbare situatie voor hem.
- 5.34 Van een onaanvaardbare situatie als hier bedoeld is sprake indien de onderhoudsplichtige bij de vast te stellen bijdrage niet meer in de noodzakelijke kosten van bestaan kan voorzien of van zijn inkomen na vermindering van de lasten minder dan 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm overhoudt, waarbij er in beginsel vanuit wordt gegaan dat de kostendelersnorm als bedoeld in artikel 22a Participatiewet niet voor hem geldt. Het ligt op de weg van de onderhoudsplichtige om te stellen en te onderbouwen dat daarvan sprake is en meer in het bijzonder dat de op basis van het rekenmodel vastgestelde kinderbijdrage niet aanvaardbaar is, alle omstandigheden in aanmerking genomen. Tot de omstandigheden die van belang zijn worden onder meer gerekend, de financiële situatie (inkomen en vermogen) van de onderhoudsplichtige, de noodzaak van de lasten, de mogelijkheid zich van de lasten te bevrijden, de verhouding tussen de onderhoudsplichtigen en de zorgregeling.

- 5.35 Bij een beroep op de aanvaardbaarheidstoets wordt van de onderhoudsplichtige verwacht dat hij volledig en duidelijk - door middel van een overzicht van zijn inkomsten en uitgaven met onderliggende stukken en een toelichting daarop - inzicht geeft in zijn inkomens- en vermogenspositie en zijn bestedingen. De rechter dient vervolgens te beoordelen of bij vaststelling van de volgens het rekenmodel berekende bijdrage onvoldoende rekening zou worden gehouden met alle omstandigheden die zijn draagkracht beïnvloeden, zodat geen sprake meer is van een bijdrage conform de wettelijke maatstaven. Bij die beoordeling dient onder meer de jurisprudentie van de Hoge Raad op het gebied van draagkracht (verdien capaciteit), fictieve draagkracht en schulden tot zijn recht te komen. In dat verband spelen de verwijtbaarheid en de mogelijkheid tot vermijding van de lasten een rol.
- 5.36 Het hof is in dit verband van oordeel dat de man onvoldoende heeft onderbouwd dat de op basis van het rekenmodel vastgestelde kinderbijdrage van € 223,- per kind per maand, alle omstandigheden in aanmerking genomen, niet aanvaardbaar is. De man heeft in dit verband niet volledig inzicht gegeven in zijn lasten en bestedingen. De stukken die hij wel heeft overgelegd zijn mede bezien in het licht van de betwisting door de vrouw onvoldoende. Op grond van het vorenstaande bestaat naar het oordeel van het hof na toepassing van de aanvaardbaarheidstoets geen aanleiding om een lagere bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige1] en [de minderjarige2] vast te stellen dan de hiervoor genoemde bedragen.

De partneralimentatie

de behoefte van de vrouw

- 5.37 Tussen partijen is in geschil op welk bedrag de behoefte van de vrouw vastgesteld moet worden, in hoeverre zij door middel van eigen inkomsten redelijkerwijs in die behoefte kan voorzien en in hoeverre zij daarvoor een bijdrage van de man nodig heeft.
- 5.38 Voor de bepaling van de hoogte van de mede aan de welstand tijdens het huwelijk gerelateerde behoefte van de vrouw dient de rechter rekening te houden met alle relevante omstandigheden, waaronder zowel de inkomsten tijdens de laatste jaren van het huwelijk als het uitgavenpatroon in die periode. De behoefte dient daarnaast zoveel mogelijk aan de hand van concrete gegevens betreffende de reële of die met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud te worden bepaald. In hoeverre de vaste lasten en de overige, eventueel globaal te schatten, uitgaven of reserveringen voor te verwachten lasten van de vrouw redelijk zijn, zal mede beoordeeld moeten worden naar de mate van welstand zoals deze door het hof op vorenbedoelde wijze is vastgesteld. Het gezamenlijk gezinsinkomen aan het einde van het huwelijk dat door beide partijen werd verdiend, geeft een aanwijzing voor die welstand.
- 5.39 De vrouw heeft in hoger beroep gesteld dat haar behoefte € 1.448,- netto per maand bedraagt, waarbij zij aansluiting heeft gezocht bij de berekening van de rechtbank in de beschikking van 15 februari 2017. In die beschikking heeft de rechtbank de behoefte in elk geval berekend op de bijstandsnorm voor een alleenstaande van € 973,- netto per maand en een huur van € 688,39 per maand waarop de gemiddelde basishuur van € 213,- per maand in mindering is gebracht.
- 5.40 Het hof constateert dat de behoefte van de vrouw niet is vastgesteld aan de hand van de zogenaamde hof-norm op basis van het gezinsinkomen van partijen en evenmin aan de hand van een gespecificeerde behoeftelijstje van de vrouw. De behoefte is bepaald aan de hand van de minimale feitelijke uitgaven van de vrouw zoals deze uit de stukken zijn gebleken, zijnde de bijstandsnorm voor een alleenstaande en de huur. Waar de man (ook) in hoger beroep vraagt om meer inzicht van de vrouw in haar behoefte/uitgavenpatroon, acht het hof een nadere bespreking van deze grief noch van de door de vrouw aangeleverde stukken van haar uitgaven relevant. Daar komt bij dat de draagkracht van de man, zoals hierna zal blijken, slechts toereikend is voor een bijdrage die (zelfs) lager is dan de bijstandsnorm voor een alleenstaande.

- 5.41 Het hof verwerpt verder de stelling van de man dat de behoefte van de vrouw inmiddels is verbleekt door tijdsverloop sinds de feitelijke breuk van partijen en om die reden de behoefte op een lager bedrag van € 1.448,- netto per maand moet worden gesteld. Anders dan de man, acht het hof enkel tijdsverloop daarvoor niet voldoende, nog daargelaten dat het huwelijk van partijen eerst op 10 augustus 2016 is ontbonden en de alimentatieverplichting van de man derhalve van zeer recente datum is. Ook wanneer de duur van het huwelijk daarbij in aanmerking wordt genomen, ziet het hof geen aanleiding om de behoefte van de vrouw op een lager bedrag te stellen dan genoemde € 1.448,- netto per maand vastgesteld.
- 5.42 Het hof stelt voorop dat artikel 1:157 lid 1 BW bepaalt dat de rechter bij de echtscheidingsbeschikking of bij latere uitspraak aan de echtgenoot die niet voldoende inkomsten tot zijn levensonderhoud heeft, noch zich in redelijkheid kan verwerven, op diens verzoek ten laste van de andere echtgenoot een uitkering tot levensonderhoud kan toekennen. Een onderhoudsplicht bestaat derhalve alleen voor zover de onderhoudsgerechtigde *niet* in eigen levensonderhoud kan voorzien. Eigen inkomsten van de onderhoudsgerechtigde, ook die uit vermogen, verminderen de behoefte aan een bijdrage. Een bijstandsuitkering wordt in het kader van deze beoordeling, anders dan de man lijkt te veronderstellen, niet als eigen inkomen aangemerkt nu een dergelijke uitkering een aanvullend karakter heeft.
- 5.43 De vraag of de vrouw in redelijkheid in staat moet worden geacht om inkomsten verwerven, en haar in die zin verdien capaciteit moet worden toegedicht, heeft het hof hiervoor reeds ontkennend beantwoord bij de beoordeling van de draagkracht van de vrouw voor het vaststellen van de kinderalimentatie. Het hof heeft daarbij geconstateerd dat de vrouw sinds 1 augustus 2016 grotendeels afhankelijk is van een (aanvullende) bijstandsuitkering ondanks haar toereikende inspanningen om betaald werk te vinden. De vrouw kan op dit moment in redelijkheid niet geheel of ten dele in haar levensonderhoud voorzien door eigen inkomsten uit arbeid. Daarbij heeft het hof onvoldoende redenen om aan te nemen dat dit op afzienbare termijn anders zal zijn, gelet op de verrichte sollicitaties die tot op heden niet tot een vast dienstverband hebben geleid, haar huidige medische klachten en de door de gemeente verleende ontheffing van de sollicitatieplicht vanaf 18 januari 2018 tot 1 september 2018, en de (volledige) zorg voor de kinderen van partijen.
- 5.44 De man heeft er terecht op gewezen dat het op de weg van de vrouw ligt om voldoende inspanningen te verrichten om in eigen levensonderhoud te voorzien. In dat kader rust op haar de verplichting om voldoende te solliciteren en zich zo nodig door behandeling en/of bij- en omscholing actief te richten op een spoedige terugkeer naar de arbeidsmarkt. Gezien de wijze waarop de vrouw tot op heden invulling heeft gegeven aan haar sollicitatieverplichting, heeft het hof er vertrouwen in dat de vrouw deze inspanningsverplichtingen ook in de toekomst zal nakomen. Het eindigen van de procedures tussen partijen en het verbeteren van de verstandhouding tussen partijen, met name waar het de kinderen betreft, zal daaraan kunnen bijdragen. Aannemelijk is verder dat de mogelijkheden voor een baan - in het bijzonder in de zorg en maatschappelijke dienstverlening, de sector waarin de vrouw is geschoold en werkervaring heeft - zullen toenemen. Er zijn echter onvoldoende concrete aanwijzingen op grond waarvan reeds nu geconcludeerd zou kunnen worden dat de vrouw over een geconcretiseerde periode in staat moet worden geacht om volledig in de kosten van haar levensonderhoud te voorzien en geen behoefte meer heeft aan een aanvullende bijdrage van de zijde van de man. Een dergelijke conclusie acht het hof prematuur. Het hof zal daarom de door de man verzochte nihilstelling op termijn en/of een in dat kader verzochte afbouwregeling afwijzen.

De draagkracht van de man

- 5.45 Tussen partijen is in geschil of de draagkracht van de man toereikend is voor het betalen van de door de vrouw verzochte partneralimentatie. Het geschil tussen partijen betreft deels de posten die bij de kinderalimentatie reeds zijn besproken. Het hof zal hierna de afzonderlijke posten van de berekening beoordelen en waar mogelijk volstaan met een verwijzing naar de eerdere

behandeling. Het hof zal, zoals eerder aangekondigd, de draagkracht van de man zelfstandig berekenen zonder de man te volgen in zijn eigen laatste - en niet nader toegelichte - berekeningen (productie 13 bij de brief van 26 april 2018).

- 5.46 Ook voor de berekening van de draagkracht van de man met het oog op de partneralimentatie zal het hof voor het inkomen van de man uitgaan van de jaaropgave 2017, zoals hiervoor overwogen. Op basis van die jaaropgave stelt het hof het inkomen van de man op € 2.674,- netto per maand.
- 5.47 Voor wat betreft de lasten van de man ziet het hof aanleiding om uit te gaan van de bijstandsnorm voor een alleenstaande. Anders dan bij de berekening van de draagkracht voor kinderalimentatie zal het hof deze bijstandsnorm niet corrigeren met de daarin begrepen gemiddelde basishuur. Bij partneralimentatie wordt een dergelijke correctie niet aanbevolen in het geval sprake is van een lagere woonlast dan die gemiddelde basishuur. Hiervoor is ook in het onderhavige bijzondere geval geen reden. De bijstandsnorm voor een alleenstaande is net iets hoger dan het vaste bedrag voor de kosten van levensonderhoud dat is opgenomen in de formule die gehanteerd wordt voor de berekening van de draagkracht voor kinderalimentatie en het hof heeft met reden de formule niet op dat punt te gecorrigeerd. Het hof verwijst hiernaar.
- 5.48 Het hof zal - anders dan de man bepleit - geen rekening houden met de financiële gevolgen van het nieuwe huwelijk van de man. De man is weliswaar door het aangaan van het huwelijk op 12 december 2017 onbetwist onderhoudsplichtig geworden jegens zijn nieuwe echtgenote, maar het hof acht niet aannemelijk geworden dat zijn nieuwe echtgenote niet reeds vanaf die datum in de kosten van haar eigen levensonderhoud kan voorzien. Daarbij heeft hof in aanmerking genomen dat de man een arbeidsovereenkomst (productie 4 van de brief van 26 april 2018) voor bepaalde tijd heeft overgelegd waaruit blijkt dat zijn echtgenote met ingang van 14 maart 2018 in dienst is getreden voor 120 uren per maand bij een overheidsinstantie voor de duur van een jaar. De vrouw heeft ten aanzien van deze overeenkomst gesteld dat mag worden aangenomen dat, zoals bij organisaties als deze gebruikelijk is, aan deze arbeidsovereenkomst een selectie- en trainingstraject van drie maanden is voorafgegaan waarin de echtgenote werkzaamheden heeft verricht waarvoor zij is betaald. De man heeft deze stelling niet weersproken. Het hof gaat er dan ook van uit dat de echtgenote van de man in ieder geval vanaf 12 december 2017, de huwelijksdatum, in de kosten van eigen levensonderhoud heeft kunnen voorzien. De kosten van haar levensonderhoud komen dan ook niet ten laste van de man.
- 5.49 Ook bij de berekening van de draagkracht van de man voor partneralimentatie ligt de vraag voor of er aanleiding is om rekening te houden met de betalingen van de man op de schulden die hij na het feitelijk uiteengaan van partijen is aangegaan. Het hof stelt voorop dat bij de beoordeling van de draagkracht van de man met het oog op het vaststellen van zijn wettelijke verplichting om bij te dragen in de kosten van levensonderhoud van de vrouw in beginsel rekening dient te worden gehouden met alle redelijke uitgaven die ten laste van de man komen, en daaronder kunnen ook schulden worden begrepen die zijn ontstaan na het feitelijk uiteengaan van partijen. De redelijkheid voor het aangaan moet echter mede beoordeeld worden in het licht van de bestaande onderhoudsverplichting van de man jegens de vrouw en de man dient zich daarmee ook rekening te houden. Reeds bij beoordeling van de draagkracht voor kinderalimentatie heeft het hof overwogen dat de redenen en achtergrond van de eerste schuld niet duidelijk is geworden en dat reeds daarom met deze schuld geen rekening kan worden gehouden. De tweede schuld betreft een aanzienlijke lening voor een auto die de man samen met zijn moeder heeft gekocht. De noodzaak voor de aanschaf van deze auto en de lening is het hof echter niet duidelijk geworden waarbij het hof nogmaals benadrukt dat een dergelijke uitgave niet zonder meer gerechtvaardigd wordt door de zorgregeling en de specificatie woon/werksituatie van de man. Bij de kinderalimentatie heeft het hof reeds overwogen dat de reiskosten in beginsel moeten worden voldaan uit de zorgkorting. Enige andere reden of verklaring voor de aankoop van de auto en de lening heeft de man niet gegeven, zodat een nadere afweging van zijn belangen bij de aankoop van deze auto tegen het belang van de vrouw bij een bijdrage in de kosten van haar

levensonderhoud niet mogelijk is. Het hof zal daarom ook bij de berekening van de draagkracht van de man voor partneralimentatie geen rekening houden met de door de man opgevoerde schulden.

5.50 Het hiervoor genoemde inkomen en de in aanmerking te nemen lasten aan de zijde van de man, leidt tot de volgende berekeningen van zijn draagkracht voor partneralimentatie. Overeenkomstig de richtlijnen zal het hof 60% van de draagkrachtruimte beschikbaar stellen voor partneralimentatie. De kinderalimentatie en de kosten van de zorgregeling zoals hiervoor berekend zullen vervolgens in mindering worden gebracht op dit beschikbare deel van de draagkracht. In zoverre is zijn draagkracht immers feitelijk niet beschikbaar voor partneralimentatie.

(...)

netto besteedbaar inkomen € 2.674,-

bijstandsnorm alleenstaande (juli) € 977,- -/-

draagkrachtruimte € 1.697,-

Van de draagkrachtruimte van € 1.697,- per maand is 60 % beschikbaar voor partneralimentatie, neerkomende op een bedrag van afgerond € 1.018,- per maand. Ten laste van dit bedrag komen voorts het aandeel van de man in de kosten van de kinderen - de kinderalimentatie en de kosten van zorg - ten bedrage van € 532,- per maand. Voor de vrouw is dan beschikbaar € 486,- netto per maand. Dit bedrag zal het hof bruteren naar 10% overeenkomende met de hiervoor, bij het inkomen van de man, in aanmerking genomen belastingdruk. De partneralimentatie bedraagt dan afgerond € 540,- per maand

De conclusies met betrekking tot de kinder- en partneralimentatie

5.51 Gelet op het vorenstaande is het hof van oordeel dat de man kan bijdragen in zowel de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige1] en [de minderjarige2] als de kosten van levensonderhoud van de vrouw, en wel met een bedrag van € 223,- per kind per maand voor kinderalimentatie en een bedrag van € 540,- per maand voor partneralimentatie.

5.52 De vast te stellen bijdragen wijken af van de door de rechtbank vastgestelde bijdragen in die zin dat de kinderalimentatie en de partneralimentatie beide op een iets hoger bedrag zullen worden vastgesteld. Tussen partijen is niet in geschil dat sprake is van een achterstand - volgens de vrouw een bedrag van € 12.000,- inmiddels - waarbij de man stelt dat deze enkel betrekking heeft op de partneralimentatie en de vrouw meent dat deze ook betrekking heeft op de kinderalimentatie. Wat hier verder ook van zij, de uitspraak van het hof zal niet leiden tot een terugbetaling door de vrouw van te veel ontvangen (partner)alimentatie. Een nadere beoordeling van de (on)mogelijkheden van de vrouw tot terugbetaling, is dan ook niet aan de orde.

6 De slotsom

Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, slagen de grieven tegen de beschikking van 15 februari 2017 en de beschikking van 14 juni 2017 ten dele. De slagende grieven raken evenwel niet het dictum van de beschikking van 15 februari 2017 - bestaande uit een opdracht aan partijen betreffende de mogelijke fiscale aftrekbaarheid van kinder- en partneralimentatie en een aanhouding tot een pro forma zitting - en leiden daarom niet tot vernietiging van die beschikking. Het hof zal de bestreden beschikking van 15 februari 2017 dan ook bekrachtigen. De slagende grieven raken wel het dictum van de bestreden beschikking van 14 juni 2017. Het hof zal deze beschikking vernietigen en de kinder- en partneralimentatie met ingang van 10 augustus 2016 opnieuw vaststellen.

7 De beslissing

Het hof, beschikkende in het principaal en incidenteel hoger beroep:

bekrachtigt de bestreden beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 15 februari 2017;

vernietigt de bestreden beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 14 juni 2017, en opnieuw beschikkende:

bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de minderjarige1] , geboren [in] 2011 en [de minderjarige2] , geboren [in] 2013, met ingang van 10 augustus 2016 zal betalen een bedrag van € 223,- per kind per maand, waarbij de man de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling dient te voldoen;

bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud met ingang van 10 augustus 2016 zal betalen een bedrag van € 540,- per maand, waarbij de man de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling dient te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. M.P. den Hollander, mr. J.G. Idsardi en mr. M. Weissink, bijgestaan door mr. J. Robben als griffier en is op 19 juni 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 20

ECLI:NL:GHAMS:2018:68

Instantie	Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak	09-01-2018
Datum publicatie	30-01-2018
Zaaknummer	200.209.356/01 en 200.209.356/02
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep Beschikking
Inhoudsindicatie	Kinderalimentatie, nihilstelling, onaanvaardbare situatie door schending 90% van de geldende bijstandsnorm.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF AMSTERDAM

Afdeling civiel recht en belastingrecht
Team III (familie- en jeugdrecht)

zaaknummer: 200.209.356/ 01 en 200.209.356/ 02
zaaknummer rechtbank: C/15/247812/ FA RK 16-5147

beschikking van de meervoudige kamer van 9 januari 2018 inzake

[de man] ,
wonende te [woonplaats] ,
verzoeker in hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. E. El Assrouti te Amsterdam,

en

[de vrouw] ,
wonende te [woonplaats] ,

verweerster in hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. T.A. Bruins te Aerdenhout.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar beschikking van de rechtbank Noord-Holland, locatie Haarlem, van 16 november 2016, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 De man is op 13 februari 2017 in hoger beroep gekomen van de beschikking van 16 november 2016. Het beroepschrift van de man bevat tevens een verzoek tot schorsing van de uitvoerbaar verklaring bij voorraad.

2.2 De vrouw heeft op 26 april 2017 een verweerschrift ingediend.

2.3 Bij het hof is nadien het volgende stuk ingekomen:

- een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 14 september 2017 met bijlagen, ingekomen op 15 september 2017.

2.4 De mondelinge behandeling heeft op 27 september 2017 plaatsgevonden. Partijen zijn niet in persoon verschenen. Voor de man is verschenen mr. S. Maachi, kantoorgenoot van mr. El Assrouti. Voor de vrouw is mr. Bruins verschenen.

3 De feiten

3.1 Partijen hebben een affectieve relatie met elkaar gehad.

3.2 Partijen zijn de ouders van:

- [kind a] , geboren [in] 2003 (hierna: [kind a]), en

- [kind b] , geboren [in] 2014 (hierna: [kind b] , hierna ook gezamenlijk: de kinderen). De vrouw oefent van rechtswege het gezag uit over de kinderen. De man heeft hen erkend. De kinderen wonen bij de vrouw.

3.3 Het hof heeft, voor zover hierna bedragen zijn genoemd, deze telkens afgerond, tenzij anders vermeld.

3.4 Ten aanzien van **de man** is het volgende gebleken.

De man is geboren [in] 1980. Hij ontving in 2016 een WIA-uitkering van € 696,- bruto per maand met een toeslag van € 298,- bruto per maand, zo blijkt uit de door hem ingebrachte betaalspecificatie over de maand december 2016. De man had – blijkens zijn jaaropgave 2016 – een bruto jaaruitkering van € 11.679,-.

3.5 Ten aanzien van **de vrouw** is het volgende gebleken.

De vrouw is geboren [in] 1981. Zij vormt met de kinderen een eenoudergezin. Zij ontvangt in 2017 een uitkering in het kader van de Participatiewet van € 987,- netto per maand. Van deze uitkering wordt een bedrag ingehouden in verband met (te) ontvangen kinderalimentatie van € 52,- per maand en een reservering gemaakt voor het vakantiegeld van de vrouw groot € 47,- per maand. De vrouw ontving in 2016 blijkens haar jaaropgave een fiscaal loon van € 14.365,-.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 Bij de bestreden beschikking is, voor zover thans van belang, op verzoek van de vrouw, de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [kind a] en [kind b] (hierna ook: kinderalimentatie) met ingang van 29 augustus 2016 bepaald op € 25,- per kind, per maand. De man heeft in eerste aanleg geen verweer gevoerd.
- 4.2 De man verzoekt het hof om, met vernietiging van de bestreden beschikking, de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren in haar verzoek tot vaststelling van een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen, althans het verzoek af te wijzen en vast te stellen dat de man geen draagkracht heeft voor een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen.
- 4.3 De vrouw verzoekt de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn hoger beroep, dan wel zijn verzoeken af te wijzen en de beschikking van de rechtbank te bekrachtigen.

5 De motivering van de beslissing

Bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding kinderen (200.209.356/ 01)

- 5.1 Aangezien er geen grieven zijn gericht tegen de door de rechtbank vastgestelde ingangsdatum van de door de man te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen (29 augustus 2016), zal ook het hof deze ingangsdatum hanteren.

Behoeftes kinderen

- 5.2 De vrouw heeft in haar verzoekschrift in eerste aanleg gesteld dat de behoefte van de kinderen tezamen € 457,- is. De man heeft in eerste aanleg geen verweer gevoerd. Nu de behoefte van de kinderen in hoger beroep geen onderwerp van debat tussen partijen is geweest, gaat ook het hof uit van die behoefte.

Draagkracht man

- 5.3 De man heeft betoogd dat bij de berekening van zijn draagkracht, naast zijn WIA-uitkering, rekening moet worden gehouden met de schulden van de man. Sinds 2014 heeft de man steun van de Amsterdamse Kredietbank. De man heeft zich daarnaast gewend tot de Plangroep Amsterdam die de man ondersteunt met budgetbeheer en schuldhulpverlening. De man ontvangt

vanaf november 2016 € 20,- minder huurtoeslag vanwege te veel ontvangen huurtoeslag. Daarnaast lost de man vanuit het krediet bij de Amsterdamse Kredietbank (afgerond) € 46,- per maand af. Ook lost hij maandelijks (afgerond) € 95,- af op een schuld aan het UWV. De man stelt dat hij, bij betaling van kinderalimentatie, feitelijk niet meer over voldoende middelen beschikt om in de noodzakelijk kosten van het eigen bestaan te voorzien. Dit zou ertoe leiden dat zijn inkomen zakt beneden het niveau van 90% van de op hem toepasselijke bijstandsnorm. De bijdrage dient in de visie van de man daarom op nihil te worden gesteld. Voor zover vereist doet de man daarnaast een beroep op de aanvaardbaarheidstoets zoals opgenomen in het Rapport Alimentatienormen.

De vrouw heeft verweer gevoerd. Zij stelt dat de man niet is toegelaten tot de WSNP. Het had daarom op zijn weg gelegen om bij zijn schuldeisers aan te geven dat hij een onderhoudsverplichting had jegens zijn kinderen. Nu de man dit heeft nagelaten, kan met zijn schulden geen rekening worden gehouden. Bovendien is voor de vrouw onduidelijk wat de hoogte van de schulden van de man is, nu hij slechts een overzicht van het budgetplan heeft overgelegd. De man heeft schulden waar de vrouw niets mee te maken heeft. Naar de mening van de vrouw slaagt een beroep op de aanvaardbaarheidstoets niet.

5.4 Het hof overweegt ten aanzien van de draagkracht van de man als volgt. In die gevallen waarin sprake is van schulden, andere lasten of een lager inkomen dan € 1.275 kan de vaststelling van een bijdrage op basis van de draagkrachttabel in het rapport Alimentatienormen tot een onaanvaardbare situatie leiden voor de onderhoudsplichtige. Van een onaanvaardbare situatie is sprake indien de onderhoudsplichtige bij de vast te stellen bijdrage niet meer in de noodzakelijke kosten van bestaan kan voorzien, of van zijn inkomen na vermindering van de lasten minder dan 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm overhoudt. De man heeft stukken overgelegd waaruit blijkt dat zijn maandelijkse netto WIA-uitkering (afgerond) € 819,- per maand bedraagt. Vermeerderd met het netto vakantiegeld van de man bedraagt zijn netto WIA-uitkering (afgerond) € 872,- per maand. De bijstandsnorm voor alleenstaanden bedraagt per 1 juli 2016 (afgerond) € 977,- per maand. 90% van de bijstandsnorm is (afgerond) € 880,- per maand. Nu de netto WIA-uitkering van de man, los van de door hem opgevoerde overige lasten en schulden, al minder is dan 90% van de voor hem geldende bijstandsnorm, leidt het opleggen van een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen tot een onaanvaardbare situatie. Het verzoek van de man om rekening te houden met zijn schulden, behoeft dan ook geen verdere bespreking. Het hof zal de bestreden beschikking vernietigen en, opnieuw rechtdoende, de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen, met ingang van 29 augustus 2016 op nihil stellen.

5.5 Voor zover de man vanaf 29 augustus 2016 tot heden meer heeft betaald en/of meer op hem is verhaald dan de onder 5.4 vermelde bijdrage, kan van de vrouw, gelet op haar financiële situatie en het feit dat een dergelijke bijdrage van maand tot maand pleegt te worden verbruikt, in redelijkheid niet worden geveerd dat zij het meerdere terugbetaalt.

5.6 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, zal het hof de bestreden beschikking vernietigen en beslissen als onder 5.4 overwogen.

Schorsing uitvoerbaarverklaring bij voorraad (200.209.356/ 02)

5.7 Gelet op het voorgaande heeft de man geen belang meer bij zijn verzoek tot schorsing van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de bestreden beschikking, zodat dit verzoek zal worden afgewezen.

5.8 Dit leidt tot de volgende beslissing.

6 De beslissing

Het hof:

In de zaak met zaaknummer: 200.209.356/ 01:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Noord-Holland, locatie Haarlem, van 16 november 2016, en in zoverre opnieuw rechtdoende:

stelt de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen met ingang van 29 augustus 2016 op nihil;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het in hoger beroep meer of anders verzochte.

In de zaak met zaaknummer: 200.209.356/ 02:

wijst het schorsingsverzoek af.

Deze beschikking is gegeven door mr. H.A. van den Berg, mr. A.N. van de Beek, mr. T.M. Subelack, bijgestaan door mr. N. Groen als griffier, en is op 9 januari 2018 in het openbaar uitgesproken.

BIJLAGE 21

ECLI:NL:RBDHA:2018:5357

Instantie	Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak	19-04-2018
Datum publicatie	16-05-2018
Zaaknummer	C/09/536324 / FA RK 17-5500
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Beschikking
Inhoudsindicatie	

Kinderalimentatie. Geen sprake van grove miskening van de wettelijke maatstaven nu partijen bewust en juist geïnformeerd daarvan zijn afgeweken. Nu de ouders bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven kan (naar analogie van artikel 1:159 lid 3 BW) slechts tot een wijziging van de overeenkomst betreffende levensonderhoud worden overgegaan indien partijen stellen en de rechtbank oordeelt dat sprake is van dusdanige wijziging van omstandigheden die meebrengt dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de afspraak in het echtscheidingsconvenant niet mag worden verwacht. De rechtbank is van oordeel dat sprake is van een relevante wijziging van omstandigheden, maar dat geen sprake is van een dusdanige wijziging van omstandigheden die meebrengt dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de afspraak in het echtscheidingsconvenant niet mag worden verwacht.

Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0144
--------------	--

Uitspraak

Rechtbank DEN HAAG

Meervoudige kamer

Rekestnummer: FA RK 17-5500

Zaaknummer: C/09/536324

Datum beschikking: 19 april 2018 (bij vervroeging)

Kinderalimentatie

Beschikking op het op 14 juli 2017 ingekomen verzoek van:

[verzoeker]

de man,
wonende te [woonplaats] ,
advocaat: mr. D.C.H. Berris-Donkersloot te Gouda (voorheen mr. M.A. Tuls).

Als belanghebbende wordt aangemerkt:

[belanghebbende] ,

de vrouw,
wonende te [woonplaats] ,
advocaat: mr. S. Scheimann te Rotterdam.

Procedure

De rechtbank heeft kennis genomen van de stukken, waaronder:

- het verzoekschrift, ingekomen op 14 juli 2017;
- het F9-formulier van 24 juli 2017, met bijlagen, van de zijde van de man;
- het verweerschrift tevens verzoekschrift, ingekomen op 13 september 2017;
- het verweer tegen het zelfstandig verzoek, ingekomen op 27 oktober 2017;
- het F9-formulier van 5 maart 2018, met bijlagen, van de zijde van de man;
- het faxbericht van 9 maart 2018, met bijlagen, van de zijde van de vrouw;
- het faxbericht van 9 maart 2018 van de zijde van de vrouw.

Op 15 maart 2018 is de zaak ter zitting van de meervoudige kamer behandeld. Hierbij zijn verschenen: de man en de vrouw bijgestaan door hun advocaten. Van de zijde van de man zijn tijdens de zitting pleitnotities overgelegd. Hiernaast zijn van de zijde van de man tijdens de zitting ook een verklaring van zijn werkgever van 12 maart 2018 omtrent het salaris en een brief van zijn werkgever van 14 maart 2018 overgelegd.

Feiten

- De man en de vrouw zijn gehuwd geweest van [datum] tot [datum] .
- Zij zijn de ouders van de volgende nu nog minderjarige kinderen:
  - [1. minderjarige] , geboren op [geboortedatum] te [geboorteplaats] ;
  - [2. minderjarige] geboren op [geboortedatum] te [geboorteplaats] .
- De kinderen hebben hun hoofdverblijfplaats bij de vrouw.
- De man is ook vader van [3. minderjarige] , geboren op [geboortedatum] te [geboorteplaats] .
- Bij beschikking van de rechtbank Rotterdam van [datum] is de echtscheiding tussen de man en de vrouw uitgesproken en is het door hen opgestelde echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan

opgenomen in de beschikking.

- De man en de vrouw zijn in het echtscheidingsconvenant van [datum] onder meer het volgende overeengekomen ten aanzien van de kinderalimentatie:

"(...)

1.2 Met betrekking tot de kosten van de kinderen komen zij het volgende overeen. De behoefte aan kinderalimentatie stellen partijen op een bedrag ad EUR 1.185,-- (conform de Tabel Eigen Aandeel Kosten van Kinderen [jaartal]).

Met ingang van [datum] zal de man als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige kinderen voldoen een bedrag ad **EUR 592,50 per de eerste van iedere maand en per kind**, een en ander bij vooruitbetaling verschuldigd.

Hierbij is ervan uitgegaan dat de vrouw met haar eigen arbeidsinkomen geen draagkracht heeft en de man voldoende draagkracht heeft.

Deze bijdrage zal jaarlijks worden geïndexeerd conform artikel 1:402a BW, voor het eerst per 01 januari 2013.

1.3 Alle kosten van de kinderen, waaronder opvang- en oppaskosten (behoudens die aan de zijde van de man) zal de vrouw voldoen, behoudens de grotere cadeaus en uitgaven (partijen bedoelen dan fietsen, laptop, tandartskosten etcetera), althans bedragen boven de EUR 400,--, zullen eerst na onderling overleg worden aangeschaft, dan wel uitgegeven, waarna ieder der partijen de helft van deze kosten zal dragen en betalen."

- De man en de vrouw zijn in het echtscheidingsconvenant onder meer het volgende overeengekomen ten aanzien van de partneralimentatie:

"(...)

2.5 2.5 hoogte van de partneralimentatie

Op basis van deze behoefte en draagkracht komen partijen overeen dat de man met ingang van [datum] zal bijdragen in het levensonderhoud van de vrouw met een bedrag ad **EUR 3.117,-- bruto per de eerste van iedere maand**, een en ander bij vooruitbetaling verschuldigd. Deze partneralimentatie zal verschuldigd zijn gedurende een periode van zes jaren, ingaande [datum] ."

- De man en de vrouw hebben op 20 februari 2017 – in afwijking van het echtscheidingsconvenant – in onderling overleg afgesproken dat de door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie met ingang van 1 februari 2017 € 2.500,-- bruto per maand bedraagt.

- De alimentatieverplichting is – nu de vrouw in december 2017 is gaan samenwonen met haar huidige partner – conform de afspraken in artikel 2.8 van het echtscheidingsconvenant thans opgeschort.

- Als gevolg van de wijziging van rechtswege ingevolge artikel 1:402a van het Burgerlijk Wetboek (BW) bedraagt de door de man te betalen kinderalimentatie thans € 643,37 per kind per maand.

Verzoek en verweer

De man verzoekt – voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad – de kinderalimentatie met ingang van 24 maart 2017 te verminderen tot een bedrag van € 364,-- per maand per kind, althans een zodanige ingangsdatum en een zodanig bedrag als de rechtbank in goede justitie vermeent te behoren.

De vrouw voert verweer dat hierna – voor zover nodig – zal worden besproken. Hiernaast heeft de

vrouw zelfstandig verzocht te bepalen dat de behoefte van de kinderen vanaf [datum] € 893,-- per kind per maand bedraagt en dat de man de volledige behoefte (geïndexeerd) dient te voldoen per [datum] dan wel per 13 september 2017 dan wel per datum uitspraak, alsmede dat de proceskosten worden gecompenseerd.

De man voert verweer tegen het zelfstandige verzoek van de vrouw.

Beoordeling

Kinderalimentatie

De rechtbank stelt voorop dat artikel 1:401 BW twee manieren geeft om tot wijziging van een overeenkomst betreffende levensonderhoud te komen. Ten eerste kan een beroep worden gedaan op het bestaan van een wijziging van omstandigheden (lid 1). Hierbij óf in de plaats daarvan kan ook worden aangevoerd dat een overeenkomst betreffende levensonderhoud is aangegaan met grove miskenning van de wettelijke maatstaven (lid 5).

De man en de vrouw hebben beiden verzocht om de onderling overeengekomen kinderalimentatie te wijzigen. De man stelt als grond voor zijn verzoek een wijziging van omstandigheden. De vrouw stelt primair dat de kinderalimentatie dient te worden gewijzigd omdat de afspraken in het echtscheidingsconvenant zijn aangegaan met grove miskenning van de wettelijke maatstaven en subsidiair dat sprake is van een wijziging van omstandigheden.

De rechtbank zal eerst ingaan op de inhoud van de door de ouders in het echtscheidingsconvenant gemaakte afspraken ten aanzien van de kosten van de kinderen en bezien of deze afspraken zijn aangegaan met grove miskenning van de wettelijke maatstaven. Daarna zal de rechtbank zo nodig beoordelen of sprake is van een wijziging van omstandigheden die aanleiding geeft tot wijziging van de onderling overeengekomen kinderalimentatie.

Grove miskenning van de wettelijke maatstaven

De vrouw stelt dat sprake is van een grove miskenning van de wettelijke maatstaven, zodat de kinderalimentatie voor wijziging vatbaar is. De vrouw heeft hiertoe aangevoerd dat de behoefte van de kinderen van meet af aan onjuist is berekend. De ouders zijn uitgegaan van het maximale netto besteedbaar gezinsinkomen volgens de tabel van € 5.000,-- per maand, terwijl het significant hogere gezinsinkomen een hogere behoefte rechtvaardigde. Volgens de vrouw was lineair extrapoleren op zijn plaats geweest, nu het niet realistisch is om te veronderstellen dat gezinnen met dergelijk hoge inkomens niet meer geld uitgeven aan hun kinderen dan het maximumbedrag in de tabel.

De man betwist hetgeen de vrouw stelt.

De rechtbank overweegt als volgt. De man en de vrouw hebben in [jaartal] de gevolgen van de echtscheiding in onderling overleg – met behulp van de advocaat mr. A.M.M. Hompus als scheidingsmediator – geregeld. Hiertoe zijn onder meer besprekingen geweest tussen de ouders met

de scheidingsmediator. Tijdens de besprekingen is ook de behoefte en de berekening van de behoefte aan de orde gekomen. De behoefte van [1. minderjarige] en [2. minderjarige] hebben de ouders met behulp van hun advocaat en na een door de vrouw opgevraagde second opinion bij De Scheidingsplanner conform de destijds geldende Tabel Eigen Aandeel Kosten van Kinderen [jaartal] uitgaande van een maximaal netto besteedbaar gezinsinkomen volgens de tabel van € 5.000,-- (of meer) per maand en het aantal kinderbijslagpunten vastgesteld op € 1.185,-- per maand. De tabel geeft een richtlijn voor de bepaling van de redelijkerwijs in de desbetreffende inkomensklasse te maken kosten voor de kinderen. Als sprake is van bijzondere omstandigheden – bijvoorbeeld kosten voor topsport of extra hoog schoolgeld – kan het tabelbedrag volgens het rapport alimentatienormen worden aangepast. Gesteld noch gebleken is dat sprake was van dergelijke bijzondere omstandigheden die het corrigeren van de behoefte van [1. minderjarige] en [2. minderjarige] rechtvaardigde. Het enkele feit dat het netto gezinsinkomen hoger was dan € 5.000,-- per maand kan naar het oordeel van de rechtbank niet tot de conclusie leiden dat de kosten van [1. minderjarige] en [2. minderjarige] ook hoger lagen dan gemiddeld € 1.185,-- per maand. Bovendien is uit de overgelegde stukken en hetgeen tijdens de zitting is besproken niet dan wel onvoldoende gebleken dat de ouders ook daadwerkelijk meer geld uitgaven aan de kinderen dan het tabelbedrag. Naar het oordeel van de rechtbank is, voor wat betreft de behoefteberekening, dan ook niet gebleken dat sprake was van een grove miskennis van de wettelijke maatstaven op grond waarvan een wijziging van de overeengekomen alimentatie zou moeten plaatsvinden.

Ten aanzien van de verdeling van de kosten naar draagkracht overweegt de rechtbank als volgt. De afspraken tussen partijen zijn vastgelegd in een echtscheidingsconvenant en een ouderschapsplan, waarin is opgenomen dat de man met ingang van [datum] aan de vrouw een bijdrage zal voldoen van € 592,50 per kind per maand. De man en de vrouw hebben hierbij onder artikel 1.2 het volgende opgenomen: *'Hierbij is ervan uitgegaan dat de vrouw met haar eigen arbeidsinkomen geen draagkracht heeft en de man voldoende draagkracht heeft.'* De ouders hebben dus – de rechtbank begrijpt vanwege het grote inkomensverschil tussen de man en de vrouw toentertijd – afgesproken dat de man een dusdanige bijdrage aan de vrouw zou voldoen waarmee geheel in de behoefte van [1. minderjarige] en [2. minderjarige] zou worden voorzien. Dit terwijl de vrouw blijkens het echtscheidingsconvenant ten tijde van het opstellen en ondertekenen van deze afspraken een eigen inkomen van € 25.645,-- bruto per jaar had. Gelet op het inkomen van de vrouw had zij feitelijk dus wel de draagkracht om conform de wettelijke maatstaven naar rato een bijdrage te leveren in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen. De rechtbank is van oordeel dat de ouders bij de vaststelling van de door de man te betalen kinderalimentatie bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven door in het echtscheidingsconvenant af te spreken dat de vrouw, ondanks dat zij beschikte over draagkracht, geen bijdrage zou leveren in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen. De rechtbank gaat hiermee voorbij aan de – gemotiveerd weersproken en niet onderbouwde – stelling van de vrouw dat de ouders onbewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven.

Het voorgaande betekent naar het oordeel van de rechtbank dat ook voor wat betreft de overeengekomen (verdeling van de kosten naar) draagkracht van partijen geen sprake is van een grove miskennis van de wettelijke maatstaven, nu partijen bewust en juist geïnformeerd daarvan zijn afgeweken.

Wijziging van omstandigheden

Nu de ouders bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven kan (naar analogie van artikel 1:159 lid 3 BW) slechts tot een wijziging van de overeenkomst betreffende levensonderhoud worden overgegaan indien partijen stellen en de rechtbank oordeelt dat sprake is van dusdanige wijziging van omstandigheden die meebrengt dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de afspraak in het echtscheidingsconvenant niet mag worden verwacht.

De rechtbank zal hierna ingaan op de stellingen van de ouders en bezien of de door hen gestelde wijzigingen ook aanleiding geven tot wijziging van de kinderalimentatie.

Behoeftte [1. minderjarige] en [2. minderjarige]

De ouders hebben de behoefte van [1. minderjarige] en [2. minderjarige] in [jaartal] aan de hand van de 'Tabel Eigen Aandeel Kosten van Kinderen' berekend op € 1.185,-- per maand.

De rechtbank is van oordeel dat de vrouw – gelet op de betwisting door de man – onvoldoende heeft gesteld en onderbouwd dat de behoefte van de kinderen, nu zij ouder zijn, (dusdanig) is toegenomen dan wel dat de berekening, uitgaande van deze tabel, niet correct is. De rechtbank zal dan ook de behoefte zoals deze in het echtscheidingsconvenant is opgenomen als uitgangspunt nemen. Geïndexeerd naar 2018 bedraagt de behoefte van [1. minderjarige] en [2. minderjarige] samen € 1.287,-- per maand.

Draagkracht man

Uit de overgelegde stukken en hetgeen tijdens de zitting is besproken is het volgende gebleken. De man was ten tijde van de echtscheiding in loondienst bij [bedrijfsnaam] ., waar zijn bruto jaarloon (in 2011) € 149.585,72 inclusief vakantiegeld bedroeg. Hiernaast ontving de man in dat jaar een bonus van € 47.584,96 netto. De man is momenteel in dienst bij [bedrijfsnaam] . Hier was het bruto inkomen van de man in 2016 € 153.880,-- op jaarbasis en heeft hij blijkens de brief van zijn werkgever van 14 maart 2018 in dat jaar geen bonus ontvangen. Het inkomen van de man bedroeg blijkens de jaaropgaaf in 2017 € 152.213,-- bruto en blijkens de tijdens de zitting overgelegde verklaring ontvangt de man over het jaar 2017 een bonus van € 36.000,--. Uit voornoemde verklaring blijkt ook dat het basissalaris vanaf maart 2018 € 156.592,83 per jaar bedraagt en dat sprake is van een bonusregeling van, afhankelijk van persoonlijk functioneren en bedrijfsresultaat, maximaal 20% over het basisloon.

De man stelt zich op het standpunt dat zijn draagkracht ten behoeve van [1. minderjarige] en [2. minderjarige] is gewijzigd, nu zijn inkomen is gedaald ten opzichte van het inkomen ten tijde van de echtscheiding en hij inmiddels ook onderhoudsplichtig is voor [3. minderjarige] , de zoon uit zijn huidige relatie.

De vrouw betwist dat op dit punt sprake is van een relevante wijziging van omstandigheden die tot gevolg moet hebben dat de kinderalimentatie voor [1. minderjarige] en [2. minderjarige] wordt herzien.

De rechtbank is van oordeel dat de omstandigheid dat de man opnieuw vader is geworden in ieder geval een relevante wijziging van omstandigheden oplevert. De vraag is echter of deze wijziging van omstandigheden ook moet leiden tot wijziging van de door de man voor [1. minderjarige] en [2. minderjarige] te betalen kinderalimentatie.

De rechtbank is van oordeel dat dit niet het geval is en overweegt daartoe als volgt. De man heeft ter onderbouwing van zijn verzoek tot wijziging van de kinderalimentatie onder meer als productie 11 een draagkrachtberekening gebaseerd op zijn inkomen uit 2016 overgelegd. Volgens deze berekening

heeft de man – zonder rekening te houden met een eventuele bonus en uitgaande van een forfaitaire woonlast in plaats van zijn werkelijke woonlast – een draagkracht van in totaal € 2.764,-- per maand. De rechtbank gaat er gelet op het inkomen dat de man in 2017 heeft ontvangen en het inkomen dat hij in 2018 zal ontvangen vanuit dat zijn draagkracht in 2017 en 2018 ongeveer gelijk zal zijn als de draagkracht in 2016. De man heeft hiermee voldoende draagkracht om naast zijn aandeel in de kosten van verzorging en opvoeding van [3. minderjarige] (door de man zelf gesteld op € 620,-- per maand) de eerder vastgestelde bijdrage voor [1. minderjarige] en [2. minderjarige] van thans (geïndexeerd en afgerond)

€ 1.287,-- per maand te blijven voldoen. De rechtbank merkt hierbij op dat zij geen aanleiding ziet om nu al vooruit te lopen op de mogelijke toekomstige en onzekere situatie dat de man vanwege een op handen zijnde reorganisatie eventueel op zoek moet naar een andere baan en er hierdoor onzekerheid bestaat ten aanzien van (de hoogte van) zijn inkomen. Als die situatie zich daadwerkelijk gaat voordoen en de man niet langer genoeg draagkracht heeft om aan zijn verplichtingen te voldoen, kan hij op dat moment een nieuw verzoek tot verlaging van de kinderalimentatie indienen.

Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat – los van de vraag of het totale inkomen van de man de afgelopen jaren daadwerkelijk is gedaald – de man (nog steeds) in staat moet worden geacht om de geïndexeerde kinderalimentatie van momenteel € 643,37 per kind per maand te voldoen en dat dus geen sprake is van een dusdanige wijziging van omstandigheden die meebrengt dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de afspraak in het echtscheidingsconvenant niet mag worden verwacht.

De rechtbank komt gelet op dit oordeel niet toe aan bespreking van de verdere stellingen van de man en de vrouw ten aanzien van de draagkracht van de vrouw, de zorgkorting en de ingangsdatum. De rechtbank zal alle verzoeken tot wijziging van de kinderalimentatie afwijzen.

Opvragen nadere bescheiden

Gelet op het voorgaande ziet de rechtbank geen aanleiding om op grond van artikel 22 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de man te bevelen om nadere bescheiden ten aanzien van zijn inkomen over te leggen.

Proceskosten

Gelet op het feit dat het hier een procedure van familierechtelijke aard betreft, zal de rechtbank de proceskosten compenseren als hierna vermeld.

Beslissing

De rechtbank:

*

wijst af de verzoeken van de man en de vrouw;

*

bepaalt dat iedere partij de eigen proceskosten draagt.

Deze beschikking is gegeven door mrs. C.G. Meeder, J.M. Vink en J.C. Sluymer, in tegenwoordigheid van mr. M. Verkerk als griffier, en uitgesproken ter openbare zitting van 19 april 2018.

BIJLAGE 22

ECLI:NL:GHARL:2018:516

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	18-01-2018
Datum publicatie	24-05-2018
Zaaknummer	200.217.134-01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Vaststelling kinderalimentatie. Verdeling draagkracht gelijkelijk over kinderen en kind uit eerder huwelijk.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEWARDEN

locatie Arnhem

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.217.134/01
(zaaknummer rechtbank Gelderland 312246)

beschikking van 18 januari 2018

inzake

[verzoeker],

wonende te [woonplaats],
verzoeker, verder te noemen: de man,
advocaat: mr. S. Striekwold te Lent, gemeente Nijmegen,

en

[verweerster],

wonende te [woonplaats],

verweerster, verder te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. E. Vels-Turan te Arnhem.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, van 2 mei 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met producties, ingekomen op 8 juni 2017;
- het verweerschrift met producties;
- een journaalbericht van mr. Vreke (kantoorgenoot van mr. Striekwold) van 23 november 2017 met producties;
- een journaalbericht van mr. Vels-Turan van 27 november 2017 met producties;
- een journaalbericht van mr. Vreke van 30 november 2017 met productie.

2.2. De mondelinge behandeling heeft op 7 december 2017 plaatsgevonden. De man is in persoon verschenen, bijgestaan door mr. Vreke. Der vrouw is in persoon verschenen, bijgestaan door haar advocaat.

3 De feiten

3.1. Partijen zijn op 7 juli 2014 met elkaar gehuwd. Bij beschikking van 2 mei 2017 heeft de rechtbank echtscheiding tussen hen uitgesproken. De echtscheidingsbeschikking is op 15 september 2017 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

3.2. De man en de vrouw zijn de ouders van:

- [kind 1], geboren op [geboortedatum] 2012 te [geboorteplaats] (verder: [kind 1]), en
- [kind 2] (verder: [kind 2]), geboren op [geboortedatum] 2016 te [geboorteplaats],
gezamenlijk ook te noemen "de kinderen", over wie partijen gezamenlijk het gezag uitoefenen.

3.3 De man betaalt een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van € 313,81 per maand voor zijn dochter uit een eerdere relatie, [kind 3] (verder: [kind 3]).

4 De omvang van het geschil

- 4.1. Bij de bestreden beschikking van 2 mei 2017 is, voor zover thans van belang, beslist dat de man met ingang van 2 mei 2017 als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen aan de vrouw zal betalen € 156,- per kind per maand, telkens bij vooruitbetaling te voldoen en deze beslissing uitvoerbaar bij voorraad verklaard.
- 4.2. De man is met vijf grieven in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. De man verzoekt het hof de bestreden beschikking ten aanzien van de door hem te betalen bijdrage in de kosten van de kinderen te vernietigen en voor zoveel mogelijk het verzoek van de vrouw af te wijzen, althans een zodanige bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen vast te stellen als het hof juist acht, met ingang van de datum van de beschikking van het hof, althans met ingang van een dag die het hof juist acht.
- 4.3. De vrouw voert verweer en zij verzoekt het hof bij beschikking -uitvoerbaar bij voorraad - de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek dan wel zijn verzoeken af te wijzen en alleen indien het hof tot vaststelling van een andere bijdrage ten behoeve van de kinderen overgaat deze wijziging te laten ingaan met ingang van de dag van deze beschikking, kosten rechtens.

5 De motivering van de beslissing

5.1 Partijen hebben ter mondelinge behandeling bij het hof overeenstemming bereikt over de behoefte van de kinderen van € 375,- per kind per maand. Daarmee behoeft grief 1 geen verdere bespreking.

5.2 Het hof zal eerst grief 5 over de ingangsdatum bespreken. Het hof stelt het volgende voorop. Artikel 1:402 BW laat de rechter grote vrijheid bij het vaststellen van de ingangsdatum van de alimentatieverplichting. Drie data liggen als ingangsdatum het meest voor de hand: de datum waarop de omstandigheden zijn ingetreden die voor de onderhoudsverplichting bepalend zijn, de datum van het inleidend processtuk en de datum waarop de rechter beslist.

De rechter die beslist op een verzoek tot wijziging van een eerder vastgestelde bijdrage in het levensonderhoud, zal in het algemeen behoedzaam gebruik moeten maken van zijn bevoegdheid de wijziging te laten ingaan op een vóór zijn uitspraak gelegen datum, met name indien dit ingrijpende gevolgen kan hebben voor de onderhoudsgerechtigde in verband met een daardoor in het leven geroepen verplichting tot terugbetaling van hetgeen in de daaraan voorafgaande periode in feite is betaald of verhaald. Deze behoedzaamheid geldt ook voor de rechter in hoger beroep die met ingang van een vóór zijn uitspraak gelegen datum een zodanige wijziging brengt in de door de rechter in eerste aanleg vastgestelde of gewijzigde bijdrage dat zij kan leiden tot de hiervoor bedoelde ingrijpende gevolgen. Deze behoedzaamheid brengt mee dat de rechter naar aanleiding van hetgeen partijen hebben aangevoerd, zal moeten beoordelen of, en in hoeverre, in redelijkheid van de onderhoudsgerechtigde terugbetaling kan worden verlangd van hetgeen in overeenstemming met diens behoefte aan levensonderhoud reeds is uitgegeven, en dat de rechter, indien dit naar zijn oordeel het geval is, van zijn beoordeling rekenschap zal moeten geven in de motivering.

In het vorenstaande ligt besloten dat de rechter die een onderhoudsverplichting verlaagt met ingang van een vóór zijn uitspraak gelegen datum, steeds aan de hand van hetgeen ten processe is gebleken, zal moeten beoordelen in hoeverre een daaruit voortvloeiende terugbetalingsverplichting in redelijkheid kan worden aanvaard. Hij is derhalve bij die beoordeling niet afhankelijk van een door de onderhoudsgerechtigde gevoerd, op die terugbetaling betrekking hebbend verweer.

5.3 Het hof hanteert evenals de rechtbank als ingangsdatum 2 mei 2017. Gebleken is dat partijen in de loop van 2016 uiteen zijn gegaan en dat de vrouw de kosten van de kinderen sinds die tijd

heeft voldaan. Bij verzoekschrift van 22 november 2016 heeft zij verzocht om een bijdrage van de man in de kosten van de kinderen. De man stelt dat de bijdrage eerst dient te worden vastgesteld met datum van de inschrijving van de echtscheidingsbeschikking. Het hof ziet geen aanleiding om de ingangsdatum van de bijdrage op een later tijdstip in te laten gaan, nu de man onderhoudsplichtig is ten opzichte van de kinderen en hij na het uiteengaan van partijen geen bijdrage in de kosten van de kinderen heeft geleverd. Het hof acht de door de rechtbank gehanteerde ingangsdatum alleszins redelijk. Grief 5 faalt.

5.4 Het hof zal bij de bepaling van de draagkracht van de man zijn netto besteedbaar inkomen tot uitgangspunt nemen. Dit inkomen wordt vastgesteld door het bruto inkomen en de werkelijke inkomsten uit vermogen te verminderen met de belastingen en premies die daarover verschuldigd zijn.

De draagkracht zal worden vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 905,-)]$, nu het een netto besteedbaar inkomen betreft dat hoger is dan € 1.500,- per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de man het draagkrachtloos inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen terzake van forfaitaire woonlasten, vermeerderd met een bedrag van € 905,- aan overige lasten, en dat van het bedrag, dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor kinderalimentatie.

5.5 Het hof zal de draagkracht van de man beoordelen met ingang van 2 mei 2017 en gaat daarbij uit van de volgende gegevens.

De man, geboren op [geboortedatum] 1966, heeft de volgende inkomsten:

- een belastbaar jaarloon van € 30.864 blijkens de jaaropgaaf 2016;
- een belastbaar loon van € 2.000,- bruto per maand blijkens de salarisspecificaties van januari, maart en april 2017, te vermeerderen met vakantietoeslag en eventueel een bonus;
- een resultaat uit overige werkzaamheden van € 546,61 per jaar in 2016.

5.6 De man is alleenstaand en had in 2016 een belastbaar jaarloon van € 30.864,-. Voor het jaar 2017 zal het hof eveneens rekenen met dit jaarloon. De man heeft weliswaar gesteld dat zijn inkomen in 2017 aanzienlijk lager zal uitpakken in verband met een wijziging in het bonussysteem bij zijn werkgever, maar uit de door de man overgelegde loonstroken van de maanden juni tot en met oktober 2017 blijkt dit niet. Uitgaande van die loonstroken komt het hof bij extrapolatie op nagenoeg hetzelfde jaarloon. Aldus heeft de man niet aannemelijk gemaakt dat zijn inkomsten uit dienstbetrekking in 2017 aanzienlijk lager liggen dan in 2016.

5.7 Naast zijn inkomen uit dienstbetrekking heeft de man in 2016 inkomsten gehad uit zijn onderneming [A]. Volgens de man is hij met deze onderneming in 2016 gestopt en staat hij enkel nog ingeschreven bij de Kamer van Koophandel ter afwikkeling van de belastingen. De vrouw heeft betwist dat de man in 2016 is gestopt met zijn onderneming. De onderneming staat nog ingeschreven, de website is nog in de lucht en de man staat met zijn telefoonnummer nog op de site. De vrouw stelt dat uitgaan moet worden van een resultaat van € 4.029,-, zijnde het resultaat over 2015. Het resultaat van 2016 is onverklaarbaar laag, aldus de vrouw.

Het hof houdt rekening met inkomsten uit de onderneming van de man. Dat de man is gestopt met zijn onderneming heeft hij niet met stukken onderbouwd en is, na betwisting door de vrouw, niet vast komen te staan. Dat betekent dat het hof ervan uitgaat dat de onderneming nog bestaat en dat de man daaruit inkomsten kan genereren. Het hof zal, bij gebreke van andere gegevens, uitgaan van een resultaat van (afgerond) € 547,- per jaar, het resultaat dat de man in 2016 heeft behaald. Grief 2 slaagt deels.

5.8 Het hof stelt de draagkracht van de man aan de hand van de formule $70\% [2.032 - (609,60 + € 905,-)] = 517,40$ vast op (afgerond) € 362,- per maand.

5.9 De vrouw, geboren op [geboortedatum] 1982, heeft sinds maart 2017 een Ziektewetuitkering van € 735,56 per maand blijkens de uitkeringsspecificaties van augustus tot en met en november 2017. Zij ontvangt € 60,- per maand aan kindgebonden budget. Zij komt niet in aanmerking voor de alleenstaande ouderkop omdat zij bij haar moeder woont en dus niet als alleenstaande wordt beschouwd. Nu de vrouw een inkomen onder bijstandsniveau heeft en zij niet in aanmerking komt voor de alleenstaande ouderkop, stelt het hof haar draagkracht vast op nihil. Grief 4 faalt.

5.10 De man is niet alleen onderhoudsplichtig voor de kinderen van partijen maar ook voor [kind 3], dochter uit een eerder huwelijk van de man. Tot op heden heeft de man in 2017 een bijdrage van € 313,81 per maand voldaan. De behoefte van [kind 3] bedraagt in 2017 € 528,- per maand. De behoefte van [kind 1] en [kind 2] bedraagt, zo zijn partijen overeengekomen, € 375,- per kind per maand. In grief 3 betoogt de man dat vanwege het verschil in behoefte de draagkracht van de man niet gelijkelijk over zijn kinderen dient te worden verdeeld, maar naar rato van de behoefte van zijn kinderen. De vrouw heeft dit bestreden.

Het hof constateert dat door de man geen inzicht is verschaft of, en zo ja in hoeverre, de moeder van [kind 3] kan bijdragen in haar behoefte. De draagkracht van de man is € 362,- per maand. Vast staat wel dat de vrouw geen draagkracht heeft. Indien de moeder van [kind 3] eveneens geen draagkracht heeft dan is duidelijk dat de draagkracht van de man ruimschoots tekort schiet om in de behoefte van de kinderen te voorzien. Indien de moeder van [kind 3] wel draagkracht heeft dan acht het hof het des te redelijker om de draagkracht van de man gelijkelijk over zijn drie kinderen te verdelen, omdat vaststaat dat de vrouw geen draagkracht heeft en alsdan meer zal kunnen worden bijgedragen in de behoefte van [kind 3] door beide ouders, terwijl dat ten opzichte van [kind 1] en [kind 2] zal blijven bij de bijdrage van de man. Al met al acht het hof het redelijk dat, in de omstandigheden van partijen waarbij onduidelijk is of de moeder van [kind 3] draagkracht heeft en het grote tekort aan draagkracht ten aanzien van de kinderen van partijen, de draagkracht van de man gelijkelijk over zijn drie kinderen wordt verdeeld.

5.11 Ten aanzien van de zorgkorting merkt het hof op dat de man thans de kinderen van partijen al geruime tijd niet heeft gezien. Partijen hebben verklaard dat er nog een procedure met betrekking tot de omgang loopt en dat de raad voor de kindbescherming geadviseerd heeft om met begeleide omgang te starten. Het hof constateert dat, zelfs indien er weer reguliere omgang tussen de man en de kinderen zou zijn en er contact zou zijn van gemiddeld een dag per week hetgeen zou leiden tot een zorgkorting van 15%, dit tot gevolg zou hebben dat de man deze zorgkorting niet kan verzilveren nu het tekort van de man en de vrouw om in de behoefte van de kinderen te voorzien in dit geval meer dan twee keer zo groot zou zijn als de zorgkorting waar de man recht op zou hebben. Met een eventuele zorgkorting zou dan ook geen rekening worden gehouden. Het hof stelt de bijdrage van de man vast op (afgerond) € 121,- per kind per maand.

5.12 Aldus komt het hof tot een lagere bijdrage dan de rechtbank heeft bepaald. De vrouw heeft betoogd dat zij niet in staat is om hetgeen zij heeft ontvangen (deels) terug te betalen omdat zij hetgeen zij heeft ontvangen aan de kinderen heeft besteed. Zij heeft geen spaargeld. Het hof is van oordeel dat, gelet op de behoefte van de kinderen en het feit dat de vrouw een inkomen heeft onder bijstandsniveau, niet van de vrouw kan worden verlangd dat zij het teveel betaalde aan de man terugbetaalt. Aannemelijk is dat zij dat aan de kinderen heeft besteed en dat zij geen reserves heeft om de man terug te betalen. Het hof zal aldus bepalen.

5.13 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, heeft grief 1 geen verdere bespreking, slaagt grief 2 deels en falen de overige grieven. Het hof zal de bestreden beschikking, voor zover aan zijn oordeel onderworpen, vernietigen en beslissen als volgt.

5.14 Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn en de procedure de bijdrage aan de uit die relatie geboren kinderen betreft.

6 Aanhechten draagkrachtberekeningen

Het hof heeft een berekening van de draagkracht van de man gemaakt. Een gewaarmerkt exemplaar van deze berekening is aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

7 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, van 2 mei 2017, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, en in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt dat de man aan de vrouw met ingang van 2 mei 2017 als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen € 121,- per kind per maand zal betalen, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

bepaalt dat de vrouw hetgeen zij van de man tot op heden te veel heeft ontvangen aan kinderalimentatie niet aan de man hoeft terug te betalen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst het meer of anders verzochte af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. E.H. Schulten, R. Feunekes en A.L.H. Ernes, bijgestaan door mr. J.M. van Gastel-Goudswaard als griffier, en is op 18 januari 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 23

ECLI:NL:GHARL:2018:658

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	23-01-2018
Datum publicatie	20-04-2018
Zaaknummer	200.210.198
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Wijziging kinderalimentatie. Behoeft kinderen met huidige partner in buitenland.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEUWARDEN

locatie Arnhem

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.210.198
(zaaknummer rechtbank Midden-Nederland 414724)

beschikking van 23 januari 2018

inzake

[de vrouw] ,
wonende te [plaats] ,
verzoekster in hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. C.A.H. Boom te Utrecht,

en

[de man] ,

wonende te [plaats] ,

verweerder in hoger beroep,

verder te noemen: de man,

advocaat: mr. A.H.A. Beijersbergen van Henegouwen te Utrecht.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, zittingsplaats Utrecht, van 29 november 2016, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met producties, ingekomen op 23 februari 2017 en
- het verweerschrift.

2.2. De hierna nader te noemen minderjarige [kind 1] heeft bij brief van 19 juni 2017, ingekomen op 26 juni 2017, aan het hof haar mening kenbaar gemaakt met betrekking tot het verzoek van de vrouw tot wijziging van de kinderalimentatie.

2.3. De mondelinge behandeling heeft op 8 december 2017 plaatsgevonden. Namens partijen zijn hun advocaten verschenen.

3 De vaststaande feiten

3.1. Het huwelijk van partijen is op 24 augustus 2004 ontbonden door inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand.

3.2. De man en de vrouw zijn de ouders van [kind 1] , geboren op [geboortedatum] te [plaats] , verder te noemen: [kind 1] . De man en de vrouw hebben daarnaast nog twee meerderjarige kinderen, genaamd [kind 2] en [kind 3] . De man en de vrouw oefenen gezamenlijk het gezag uit over [kind 1] . [kind 1] woont bij de vrouw.

3.3. Bij beschikking van 26 september 2012 heeft de rechtbank Utrecht onder meer bepaald dat het bedrag dat de man aan de vrouw zal verstrekken aan kinderalimentatie voor [kind 1] vanaf 26 april 2012 € 136,- per maand zal zijn, de toekomstige termijnen bij vooruitbetaling te voldoen.

3.4. De man heeft met zijn huidige partner drie minderjarige kinderen, te weten:

- [kind, man 1] Bittich, geboren op [geboortedatum] , verder: [kind, man 1] ,
- [kind, man 2] , geboren op [geboortedatum] , verder: [kind, man 2] , en
- [kind, man 3] geboren op [geboortedatum] , verder: [kind, man 3] .

De huidige partner van de man woont met [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] in [buitenland] .

4 De omvang van het geschil

- 4.1. Bij verzoekschrift van 29 april 2016 heeft de vrouw aan de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, verzocht de beschikking van 26 september 2012 te wijzigen en te bepalen dat de kinderalimentatie voor [kind 1] met ingang van 1 april 2016 € 200,- per maand zal bedragen. De man heeft een zelfstandig verzoek ingediend en aan de rechtbank verzocht de kinderalimentatie voor [kind 1] op nihil te stellen, althans te verlagen naar € 25,- per maand, met ingang van 8 oktober 2014 .
- 4.2. Bij de beschikking van 29 november 2016 is de beschikking van de rechtbank Utrecht van 26 september 2012 gewijzigd en is bepaald dat de door de man aan de vrouw te betalen kinderalimentatie voor [kind 1] met ingang van 1 mei 2016 € 80,- per maand bedraagt. Voorts is de bijdrage in de periode van 1 mei 2016 tot 29 november 2016 bepaald op hetgeen ter zake van kinderalimentatie is betaald of verhaald, terwijl de eventueel te veel door de vrouw ontvangen kinderalimentatie niet behoeft te worden terugbetaald. De rechtbank heeft verder bepaald dat de beschikking van 26 september 2012 voor het overige in stand blijft, de beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad verklaard en tot slot het meer of anders verzochte afgewezen.
- 4.3. De vrouw is met twee grieven in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. Deze grieven zien op de draagkracht van de man. De vrouw verzoekt de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland van 29 november 2016 te vernietigen en in plaats daarvan, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, het verzoek van de vrouw alsnog toe te wijzen en het verzoek van de man af te wijzen.
- 4.4. De man heeft verweer gevoerd en verzoekt het hof om het hoger beroep van de vrouw ongegrond te verklaren dan wel af te wijzen en de bestreden beschikking te bekrachtigen, met veroordeling van de vrouw in de kosten van de procedure.

5. De motivering van de beslissing

- 5.1. Partijen zijn het erover eens dat zich een relevante wijziging van omstandigheden heeft voorgedaan in de zin van artikel 1:401 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW) die een hernieuwde beoordeling van de behoefte en de draagkracht rechtvaardigt.
- 5.2. Voor de beoordeling van de behoefte en de draagkracht wordt het Rapport Alimentatienormen van de Expertgroep Alimentatienormen tot uitgangspunt genomen. Het na de hierna uiteengezette berekening gevonden bedrag voor kinderalimentatie zal worden afgerond op een geheel bedrag.

Ingangsdatum

- 5.3. Partijen hebben geen grieven gericht tegen de door de rechtbank bepaalde ingangsdatum van 1 mei 2016. Het hof zal daarom van die ingangsdatum uitgaan.

Hoogte behoefte [kind 1]

- 5.4. De door de rechtbank vastgestelde behoefte van [kind 1] van (geïndexeerd) € 285,- per maand in 2016 is niet betwist en staat daarmee vast.

Draagkracht vrouw

- 5.5. De rechtbank heeft het netto besteedbaar inkomen van de vrouw bepaald op € 2.022,- per maand. Hiertegen is geen grief geformuleerd, zodat het hof ook hiervan zal uitgaan.
- 5.6. De draagkracht zal worden vastgesteld aan de hand van de in 2016 geldende formule 70% [NBI -

(0,3 NBI + € 890,-)], nu het een netto besteedbaar inkomen betreft dat hoger is dan € 1.550,- per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de vrouw het draagkrachtloos inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen terzake van forfaitaire woonlasten, vermeerderd met een bedrag van € 890,- aan overige lasten, en dat van het bedrag, dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor kinderalimentatie. Op basis van het voorgaande kan de draagkracht van de vrouw volgens de formule worden vastgesteld op € 368,- per maand.

Draagkracht man

- 5.7. De rechtbank heeft het netto besteedbaar inkomen van de man vastgesteld op € 1.930,- per maand. Hiertegen is geen grief geformuleerd, zodat het hof hiervan zal uitgaan.
- 5.8. Ook de draagkracht van de man zal worden vastgesteld aan de hand van de in 2016 geldende formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 890,-)]$. Op basis van het voorgaande kan de draagkracht van de man volgens de formule worden vastgesteld op € 323,- per maand.
- 5.9. De vrouw voert in haar eerste grief aan dat voor de vaststelling van de draagkracht van de man rekening moet worden gehouden met een lagere woonlast dan het forfait, omdat de man via zijn werkgever een kamer huurt voor € 330,- per maand.
- De man erkent dat hij in het verleden een kamer van zijn werkgever heeft gehuurd. Het was voor de man echter niet langer mogelijk deze kamer te huren, waardoor de man andere woonruimte heeft moeten zoeken. De man heeft nu een woonlast van € 719,- per maand.
- 5.10. Het hof stelt voorop dat in het berekeningssysteem voor kinderalimentatie met een forfaitair bedrag aan woonlasten rekening wordt gehouden ter hoogte van 30% van het netto besteedbaar inkomen. Gelet op het uitgangspunt van een forfaitair systeem dient daarvan slechts te worden afgeweken indien bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven. Het hof is van oordeel dat, ook al zou de man lagere woonlasten hebben, onvoldoende feiten of omstandigheden zijn gesteld of gebleken die rechtvaardigen dat wordt afgeweken van de forfaitaire woonlast. De eerste grief faalt.

Samenloop onderhoudsverplichtingen

- 5.11. Bij het bepalen van het aandeel van de ouders in de behoefte van [kind 1] dient de draagkracht van alle onderhoudsplichtigen en de verhouding waarin een ieder tot het kind staat in de beoordeling te worden betrokken.
- Alvorens de draagkracht van de man en die van de vrouw te vergelijken dient derhalve eerst bezien te worden hoe de draagkracht van de man moet worden verdeeld over de kinderen voor welke hij onderhoudsplichtig is, dus naast [kind 1] ook [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] .
- 5.12. In haar tweede grief stelt de vrouw dat de rechtbank ten onrechte de draagkracht van de man gelijkelijk heeft verdeeld over vier kinderen. De vrouw meent dat rekening moet worden gehouden met de lagere levensstandaard in [buitenland] en is van mening dat uitgegaan moet worden van een behoefte van € 65,- per kind per maand voor [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] . Namens de man is hiertegen verweer gevoerd. Hoewel de man erkent dat rekening moet worden gehouden met de lagere levensstandaard in [buitenland] , is de behoefte van [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] evenwel hoger dan € 65,- per kind per maand. Volgens de man moet worden aangesloten bij de behoeftelijstjes en is hun behoefte daarmee nagenoeg gelijk aan de door de rechtbank genoemde behoefte van € 300,- per maand.
- 5.13. Het hof overweegt als volgt.
- Een redelijke wetstoepassing brengt mee dat wanneer iemand onderhoudsverplichtingen heeft jegens kinderen uit een eerste en een tweede relatie, terwijl zijn draagkracht niet voldoende is om aan die verplichtingen volledig te voldoen, het voor onderhoud beschikbare bedrag tussen die

kinderen wordt verdeeld, in beginsel gelijkelijk tenzij bijzondere omstandigheden tot een andere verdeling aanleiding geven, zoals bijvoorbeeld het geval kan zijn bij een duidelijk verschil in behoefte (HR 13 december 1991, ECLI:NL:HR:1991:ZC0451, NJ 1992/178).

Indien een ouder een nieuwe relatie is aangegaan waaruit kinderen zijn geboren, dan zal niet alleen rekening moeten worden gehouden met het feit dat die ouder verplicht is om bij te dragen in de kosten van de verzorging en opvoeding van die kinderen, maar ook met het feit dat op de andere ouder van die kinderen eenzelfde verplichting rust of kan rusten. Aldus kan de bijdrageverplichting van die andere ouder mede van invloed zijn op het voor een kind uit een eerdere relatie beschikbare gedeelte van de draagkracht van de jegens dat kind onderhoudsplichtige ouder (HR 22 april 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS3643, NJ 2005/379 en HR 13 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX1295, NJ 2012/498).

Indien sprake is van kinderen in verschillende landen, kan ook een verschil in kosten van levensonderhoud tussen die landen van belang zijn voor het bepalen van de behoefte van de kinderen. Voor de beantwoording van de vraag welk deel van de draagkracht van de man beschikbaar is voor de kinderen uit zijn eerste relatie, is derhalve van belang of de kinderen uit zijn tweede relatie een lagere behoefte hebben dan de kinderen uit zijn eerste relatie en of de nieuwe partner van de man een eigen inkomen heeft, zodat zij dient bij te dragen aan de behoefte van haar kinderen uit haar relatie met de man (HR 3 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:157).

5.14. Naar het oordeel van het hof is voldoende aannemelijk dat er een verschil in levensstandaard bestaat tussen Nederland en [buitenland] . Namens de man is naar voren gebracht dat zijn huidige partner geen inkomen heeft en dat zij met hun drie kinderen leeft van de bijdragen van de man. Gebleken is dat de man over de afgelopen jaren gemiddeld circa € 300,- per maand naar zijn huidige partner heeft overgemaakt. De vrouw heeft niet bestreden dat de huidige partner van de man niet in staat is om bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] .

Hoewel namens de man is gewezen op behoeftelijstjes, zijn deze lijstjes niet in het geding gebracht, zodat het hof er in redelijkheid van uitgaat dat van het door de man naar zijn partner in [buitenland] overgemaakte bedrag € 120,- per maand is bedoeld voor levensonderhoud van zijn nieuwe partner en € 180,- per maand voor de kosten van verzorging en opvoeding van [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] . Nog daargelaten het feit dat de man geen stukken heeft overgelegd waaruit van een huwelijk blijkt, heeft de onderhoudsplicht van de man jegens zijn kinderen voorrang boven zijn onderhoudsplicht jegens zijn huidige partner. Daarbij komt dat van zijn huidige partner mag worden verwacht dat zij in haar eigen levensonderhoud voorziet.

Gelet op al het voorgaande zal het hof uitgaan van een behoefte van € 60,- per kind per maand voor [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] , in welke behoefte de huidige partner van de man niet kan bijdragen. De tweede grief slaagt.

5.15. De draagkracht van de man dient naar rato verdeeld te worden over zijn vier minderjarige kinderen. De per kind beschikbare draagkracht van de man wordt berekend volgens de formule: ieders (resterende) behoefte gedeeld door de gezamenlijke (resterende) behoefte, vermenigvuldigd met de beschikbare draagkracht. Op grond van het voorgaande kan de verdeling van de draagkracht van de man als volgt schematisch worden weergegeven:

- voor [kind 1] (€ 285,- / € 465,-) * € 323,- = € 197,98 per maand;
- voor [kind, man 1] (€ 60,- / € 465,-) * € 323,- = € 41,68 per maand;
- voor [kind, man 2] (€ 60,- / € 465,-) * € 323,- = € 41,68 per maand;
- voor [kind, man 3] (€ 60,- / € 465,-) * € 323,- = € 41,68 per maand.

Draagkrachtvergelijking

5.16. De totale voor [kind 1] beschikbare draagkracht van de man en de vrouw van € 566,- per maand (€ 198,- + € 368,-) is voldoende om volledig te voorzien in de behoefte van [kind 1] van € 285,-

per maand. Er is derhalve aanleiding om een draagkrachtvergelijking te maken. De man en de vrouw dienen in de behoefte van [kind 1] bij te dragen volgens de formule "eigen draagkracht gedeeld door de totale draagkracht vermenigvuldigd met de behoefte van het kind". Op grond van het voorgaande bedraagt:

- het aandeel van de man ($\text{€ } 198,- / \text{€ } 566,- * \text{€ } 285,-$) € 99,70;
- het aandeel van de vrouw ($\text{€ } 368,- / \text{€ } 566,- * \text{€ } 285,-$) € 185,30.

Het hof rondt het door de man te betalen bedrag af op € 100,-.

Dit betekent dat van de draagkracht van de man nog € 223,- per maand resteert, hetgeen voldoende is om geheel te voorzien in de kosten van verzorging en opvoeding van [kind, man 1] , [kind, man 2] en [kind, man 3] .

5.17. Voor zover de man vanaf 1 mei 2016 tot heden meer heeft betaald en/of meer op hem is verhaald dan de onder 5.16 vermelde bijdrage, kan van de vrouw, gelet op het feit dat een dergelijke bijdrage van maand tot maand pleegt te worden verbruikt, in redelijkheid niet worden geveerd dat zij het meerdere terugbetaalt.

6 De slotsom

6.1. Het hof zal de bestreden beschikking, voor zover aan zijn oordeel onderworpen, vernietigen en beslissen als volgt.

6.2. Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn en de procedure de bijdrage aan het uit die relatie geboren kind betreft.

7 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, zittingsplaats Utrecht, van 29 november 2016, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, en in zoverre opnieuw beschikkende:

wijzigt de beschikking van de rechtbank Utrecht van 26 september 2012 en bepaalt dat de man aan de vrouw met ingang van 1 mei 2016 als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [kind 1] , geboren op [geboortedatum] te [plaats] , € 100,- per maand zal betalen, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst het meer of anders verzochte af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. T. ter Brugge, A. Smeeïng-van Hees en J.B. de Groot, bijgestaan door mr. M. Knipping-Verbeek als griffier, en is op 23 januari 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 24

ECLI:NL:HR:2018:314

Instantie	Hoge Raad
Datum uitspraak	09-03-2018
Datum publicatie	09-03-2018
Zaaknummer	17/02755
Formele relaties	Conclusie: ECLI:NL:PHR:2017:1423, Gevolgd
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Artikel 81 RO-zaken Cassatie Beschikking
Inhoudsindicatie	Kinderalimentatie. Verdeling draagkracht onderhoudsplichtige over kinderen uit verschillende relaties. (HR 3 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:157, NJ 2017/82)
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0079 RvdW 2018/345 RFR 2018/82

Uitspraak

9 maart 2018
Eerste Kamer
17/02755
LZ/EE

Hoge Raad der Nederlanden

Beschikking

in de zaak van:

[de vrouw],
wonende te [woonplaats],
VERZOEKSTER tot cassatie,
advocaat: mr. P.S. Kamminga,

t e g e n

[de man],
wonende te [woonplaats],
VERWEERDER in cassatie,
niet verschenen.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als de vrouw en de man.

1 Het geding in feitelijke instanties

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar de navolgende stukken:

- a. de beschikking in de zaak 289814 FZ RK 15-2279 van de rechtbank Gelderland van 2 mei 2016;
- b. de beschikking in de zaak 200.196.323 van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 14 maart 2017.

De beschikking van het hof is aan deze beschikking gehecht.

2 Het geding in cassatie

Tegen de beschikking van het hof heeft de vrouw beroep in cassatie ingesteld. Het cassatierekest is aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

De man heeft geen verweerschrift ingediend.

De conclusie van de Advocaat-Generaal P. Vlas strekt tot vernietiging van de bestreden beschikking en tot verwijzing.

3 Beoordeling van het middel

3.1 In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan.

- (i) De vrouw en de man zijn de ouders van een zoon, geboren in 2010.
- (ii) De man heeft erkend dat hij de verwekker is van de zoon.
- (iii) De rechtbank Amsterdam heeft de door de man te betalen alimentatie ten behoeve van de zoon vastgesteld op € 25,-- per maand.

3.2.1 In dit geding verzoekt de vrouw wijziging van de hiervoor in 3.1 onder (iii) bedoelde kinderalimentatie. De rechtbank heeft de kinderalimentatie vastgesteld op € 91,-- per maand.

3.2.2 Het hof heeft de kinderalimentatie vastgesteld op € 100,-- per maand. Het heeft, samengevat, het volgende overwogen.

De man stelt dat de voor de zoon beschikbare draagkracht mede wordt bepaald door de onderhoudsplicht voor zijn vijf kinderen uit eerdere en latere relaties en dat zijn draagkracht door zes gedeeld dient te worden.

Hoewel de man niet met stukken heeft gestaafd hoeveel hij bijdraagt aan het levensonderhoud van de vijf andere kinderen en geen financiële gegevens betreffende de

draagkracht van hun moeders in het geding heeft gebracht, acht het hof het aannemelijk dat de man bijdraagt in het levensonderhoud van de andere kinderen. Gelet op de hoogte van de draagkracht van de man en het feit dat hij onderhoudsplichtig is ten opzichte van zes kinderen, acht het hof het redelijk om de draagkracht van de man gelijkmatig over zijn zes kinderen te verdelen. (rov. 5.9)

3.3.1 Het middel klaagt dat het hof heeft blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat de draagkracht van de man ten opzichte van de zoon berekend wordt door die draagkracht gelijkmatig te verdelen over zijn zes kinderen, zonder rekening te houden met de bijdragen die de man feitelijk voor deze kinderen betaalt en zonder rekening te houden met het feit dat de moeders van deze kinderen ook onderhoudsplichtig zijn. Het middel klaagt voorts dat het hof zonder nadere motivering ervan heeft afgezien nader onderzoek te verrichten naar de bijdragen die de man betaalt aan de vijf andere kinderen en naar de draagkracht van de andere moeders.

3.3.2 Een redelijke wetstoepassing brengt mee dat wanneer iemand onderhoudsverplichtingen heeft jegens kinderen uit verschillende relaties, terwijl zijn draagkracht niet voldoende is om aan die verplichtingen volledig te voldoen, het voor onderhoud beschikbare bedrag tussen die kinderen wordt verdeeld, in beginsel gelijkmatig tenzij bijzondere omstandigheden tot een andere verdeling aanleiding geven, zoals bijvoorbeeld het geval kan zijn bij een duidelijk verschil in behoefte.

Indien een ouder verschillende relaties is aangegaan waaruit kinderen zijn geboren, zal niet alleen rekening moeten worden gehouden met het feit dat die ouder verplicht is bij te dragen in de kosten van de verzorging en opvoeding van die kinderen, maar ook met het feit dat op de andere ouder van die kinderen eenzelfde verplichting rust of kan rusten. Aldus kan de bijdrageverplichting van die andere ouder mede van invloed zijn op het voor een kind uit een eerdere of latere relatie beschikbare gedeelte van de draagkracht van de jegens dat kind onderhoudsplichtige ouder (vgl. HR 13 juli 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX1295, NJ 2012/498).

Voor de beantwoording van de vraag welk deel van de draagkracht van de man beschikbaar is voor de zoon, is derhalve van belang hoe hoog de behoefte is van de kinderen uit de andere relaties en of de moeders van deze kinderen een eigen inkomen hebben zodat zij dienen bij te dragen in de kosten van hun kind(eren) uit de relatie met de man (vgl. HR 3 februari 2017, ECLI:NL:HR:2017:157, NJ 2017/82, rov. 3.3.2).

3.3.3 Nu het hof heeft geoordeeld dat de draagkracht van de man gelijkmatig over de zes kinderen moet worden verdeeld, zonder dat het de behoefte van de vijf andere kinderen en de draagkracht van hun moeders in zijn overwegingen heeft betrokken, heeft het hof hetzij blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting, hetzij zijn oordeel onvoldoende gemotiveerd. Het middel slaagt derhalve.

4 Beslissing

De Hoge Raad:

vernietigt de beschikking van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 14 maart 2017;
verwijst het geding naar het gerechtshof 's-Hertogenbosch ter verdere behandeling en beslissing.

Deze beschikking is gegeven door de raadsheren A.M.J. van Buchem-Spapens, als voorzitter, M.J.

Kroeze en H.M. Wattendorff, en in het openbaar uitgesproken door de raadsheer T.H. Tanja-van den Broek op 9 maart 2018.

BIJLAGE 25

ECLI:NL:RBDHA:2018:10394

Instantie	Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak	30-08-2018
Datum publicatie	04-09-2018
Zaaknummer	C/09/543244 / FA RK 17-8816
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Beschikking
Inhoudsindicatie	Alimentatie
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0223

Uitspraak

Rechtbank DEN HAAG

Enkelvoudige kamer

Rekestnummer: FA RK 17-8816

Zaaknummer: C/09/543244

Datum beschikking: 26 april 2018

Alimentatie

Beschikking op het op 16 november 2017 ingekomen verzoek van:

[verzoeker]

de man,
wonende te [woonplaats] ,
advocaat: mr. J.G. Schnoor te 's-Gravenhage.

Als belanghebbenden worden aangemerkt:

[belanghebbende] ,

de vrouw,
wonende te [woonplaats] ,
advocaat: mr. G.A. Nandoe Tewarie te Leiden,

en

[jongmeerderjarige] ,

de jong-meerderjarige,
wonende te 's-Gravenhage,
advocaat: mr. G.A. Nandoe Tewarie te Leiden.

Procedure

De rechtbank heeft kennis genomen van de stukken, waaronder:

- het verzoekschrift;
- het F9-formulier met bijlage van 23 november 2017 van de zijde van de man;
- het verweerschrift van de zijde van de jong-meerderjarige;
- het verweerschrift van de zijde van de vrouw;
- het F9-formulier met bijlagen van 5 maart 2018 van de zijde van de man;
- het F9-formulier met bijlagen van 7 maart 2018 van de zijde van de man;
- het F9-formulier met bijlagen van 13 maart 2018 van de zijde van de vrouw.

De minderjarige [minderjarige] heeft zich schriftelijk uitgelaten over het verzoek.

Op 29 maart 2018 is de zaak ter terechtzitting van deze rechtbank behandeld. Hierbij zijn verschenen: de man met zijn advocaat en de vrouw en de jong-meerderjarige met hun advocaat.

Verzoek en verweer

Het verzoek van de man luidt – met wijziging van na te melden beschikking – met ingang van 1 november 2017:

- de kinderalimentatie op € 100,- per maand te bepalen;
- de alimentatie voor de jong-meerderjarige op € 100,- per maand te bepalen,

althans dusdanige bedragen en met ingang van een dusdanige datum als de rechtbank in goede justitie vermeent te behoren.

De man stelt als grond voor dit verzoek een wijziging van omstandigheden waardoor na te melden

beschikking niet langer voldoet aan de wettelijke maatstaven.

De vrouw respectievelijk de jong-meerderjarige voert verweer dat hierna – voor zover nodig – zal worden besproken.

Tevens heeft de jong-meerderjarige zelfstandig verzocht:

- de alimentatie voor de jong-meerderjarige op € 712,- per maand te bepalen, een en ander voor zover mogelijk met uitvoerbaarverklaring bij voorraad.

Feiten

- De man en de vrouw zijn gehuwd geweest van [huwelijksdatum] tot [echtscheidingsdatum]
- Zij zijn de ouders van het volgende thans jong-meerderjarige kind respectievelijk van het thans nog minderjarige kind:
  - [jongmeerderjarige] , geboren op [geboortedatum] te [geboorteplaats] ,
  - [minderjarige] , geboren op [geboortedatum] te [geboorteplaats] .
- De minderjarige verblijft bij de vrouw.
- Bij beschikking van rechtbank Amsterdam van [echtscheidingsdatum] is de echtscheiding uitgesproken en zijn het convenant en het ouderschapsplan aan de beschikking gehecht. In het ouderschapsplan is de door de man aan de vrouw te betalen kinderalimentatie op € 225,- per kind per maand bepaald. Tevens is bepaald dat deze regeling gehandhaafd blijft als de kinderen na hun achttiende verjaardag nog bij de vrouw wonen, maar uiterlijk tot hun eenentwintigste verjaardag, tenzij het betreffende kind zich daartegen zal verzetten.
- Als gevolg van de wijziging van rechtswege ingevolge artikel 1:402a van het Burgerlijk Wetboek (BW) bedraagt de door de man te betalen kinderalimentatie thans € 233,- per maand en de alimentatie voor de jong-meerderjarige thans eveneens € 233,- per maand.

Beoordeling

Wijziging van omstandigheden

Ingevolge artikel 1:401, eerste lid, van het BW kan een rechterlijke uitspraak betreffende levensonderhoud bij latere rechterlijke uitspraak worden gewijzigd of ingetrokken, wanneer zij nadien door een wijziging van omstandigheden ophoudt aan de wettelijke maatstaven te voldoen. De rechtbank acht de door de man aangevoerde wijziging van omstandigheden, te weten dat hij opnieuw is getrouwd en derhalve onderhoudsplichtig is voor drie stiefkinderen, alsmede dat hij ontslag heeft moeten nemen en thans werkzaam is als dagvisser waardoor zijn draagkracht is verlaagd, een wijziging van omstandigheden als bedoeld in voormeld wetsartikel, zodat de man ontvankelijk is in zijn wijzigingsverzoek. De rechtbank zal derhalve in het navolgende eerst beoordelen of de door de man gestelde omstandigheid een rechtens relevante wijziging van omstandigheden is die noodzaakt tot wijziging van de kinderalimentatie en van de bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie van de jong-meerderjarige.

Inhoudelijke beoordeling

Ingangsdatum

Uit proceseconomische overwegingen beoordeelt de rechtbank allereerst de ingangsdatum.

Het uitgangspunt is dat de rechter terughoudend dient om te gaan met het vaststellen van een bijdrage over het verleden. De rechtbank ziet in hetgeen de man heeft gesteld onvoldoende aanleiding een eerdere ingangsdatum te bepalen. Derhalve acht de rechtbank het redelijk de ingangsdatum op 26 april 2018 te bepalen, zijnde de datum van de beschikking.

Behoeftte [minderjarige]

De rechtbank is van oordeel dat onvoldoende is onderbouwd dat de behoefte van [minderjarige] anders is dan in het door de ouders ondertekende ouderschapsplan is vastgelegd. Derhalve gaat de rechtbank uit van een behoefte van € 505,50 per maand, na indexering (afgerond)

€ 524,- per maand.

Behoeftte [jongmeerderjarige]

De jong-meerderjarige heeft gesteld dat haar behoefte is verhoogd doordat zij is gaan studeren. Zij doet een HBO-opleiding. De jong-meerderjarige stelt haar behoefte op € 721,67 per maand conform de DUO-norm voor thuiswondende studenten HBO. Tevens heeft zij naar voren gebracht dat zij ongeveer € 230,- per maand verdient door haar werkzaamheden in een bakkerij. De jong-meerderjarige heeft verklaard dat de studievoorziening die zij van haar ouders heeft gekregen onvoldoende is om de kosten te voldoen. Deze voorziening verlaagt bovendien de behoefte niet.

De man heeft gesteld dat de behoefte van de jong-meerderjarige zoals is vastgelegd in het ouderschapsplan, niet juist is. Zij heeft van de ouders een bedrag gekregen voor haar studie. Daarnaast sluit de man niet uit dat de jong-meerderjarige voor haar studie een lening bij de DUO is aangegaan. Tevens heeft de jong-meerderjarige een bijbaan in een bakkerij, waardoor haar behoefte wordt beperkt.

De rechtbank stelt voorop dat ouders op grond van het bepaalde in artikel 1:395a van het Burgerlijk Wetboek verplicht zijn om te voorzien in de kosten van levensonderhoud en studie van hun jong-meerderjarige kinderen. Hierbij is het niet van belang of de jong-meerderjarige inkomsten uit arbeid heeft. De rechtbank gaat derhalve voorbij aan de stellingen van de vader daaromtrent. Bij het bepalen van de behoefte aan een bijdrage hanteert de rechtbank de uitgangspunten zoals zijn neergelegd in de richtlijn van de Expertgroep Alimentatienormen (Tremarapport). In het rapport is bepaald dat voor de behoeftebepaling van studerende jong-meerderjarigen kan worden aangesloten bij de normen uit de Wet Studiefinanciering (WSF). Volgens de WSF bestaat de behoefte van een student uit een normbedrag voor de kosten van levensonderhoud, vermeerderd met het verschuldigde les- dan wel collegegeld. Verder kan rekening worden gehouden met de aanspraken die een student heeft op studiefinanciering, voor zover die bij goede studieresultaten niet hoeft te worden terugbetaald.

Nu onbetwist is gesteld dat de jong-meerderjarige niet in aanmerking komt voor enige vorm van studiefinanciering, gaat de rechtbank voor de behoefte van de jong-meerderjarige uit van de WSF-norm. Hieruit volgt dat de behoefte van een thuiswonende HBO-student

€ 828,91,- per maand bedraagt. Nu [jongmeerderjarige] een behoefte van (afgerond) € 722,- heeft gesteld, zal de rechtbank van dat bedrag uitgaan.

Behoeft[e] [naam stiefkind 1] , [naam stiefkind 2] en [naam stiefkind 3] [achternaam stiefkinderen]

De man heeft verklaard dat hij op 27 juli 2017 met mevrouw [tweede echtgenote man] (hierna: [tweede echtgenote man]) in het huwelijk is getreden. Sindsdien maken de volgende minderjarige kinderen deel uit van het gezin van de man:

- [naam stiefkind 1] [achternaam stiefkinderen] , geboren op [geboortedatum] ;
- [naam stiefkind 2] [achternaam stiefkinderen] , geboren op [geboortedatum] ;
- [naam stiefkind 3] [achternaam stiefkinderen] , geboren op [geboortedatum] .

De man heeft gesteld dat hij mede-onderhoudsplichtig is voor deze kinderen en dat de biologische vaders van deze kinderen niet langer in beeld zijn.

Met betrekking tot de behoefte van de stiefkinderen gaat de man uit van een Netto Besteedbaar Inkomen (NBI) van [tweede echtgenote man] van € 1.600,- per maand. Het NBI van de man bedraagt € 1.800,- per maand. Hij berekent de behoefte op € 373,- per kind per maand.

De vrouw en de jong-meerderjarige hebben gesteld dat mevrouw [tweede echtgenote man] in staat kan worden geacht in het levensonderhoud van haar kinderen te voorzien. De man heeft niet aannemelijk gemaakt dat zij daartoe niet in staat is. Daarnaast wordt de behoefte van de kinderen [tweede echtgenote man] betwist. De behoefte van de stiefkinderen moet worden vastgesteld op basis van het gezinsinkomen van mevrouw [tweede echtgenote man] en de biologische vaders. Tevens rust allereerst een onderhoudsplicht op de biologische vaders van de stiefkinderen. De onderhoudsplicht van de man voor zijn eigen kinderen gaat voor de onderhoudsplicht voor de stiefkinderen, aldus de vrouw en de jong-meerderjarige.

Op grond van artikel 1:395 BW heeft de man ook voor de stiefkinderen een wettelijke zorgplicht. De rechtbank volgt de man niet in zijn stelling dat voor de behoefte van de stiefkinderen moet worden uitgegaan van zijn inkomen en dat van de moeder van zijn stiefkinderen. Nu de biologische vaders van de stiefkinderen naar de man stelt niet mede in de behoefte van die kinderen voorzien zal de rechtbank die behoefte aan de hand van het inkomen van die moeder en uitgaande van drie kinderen bepalen. Daarbij gaat de rechtbank uit van het door de man gestelde NBI van [tweede echtgenote man] van € 1.600,00 per maand. Aldus berekent de rechtbank de behoefte van de stiefkinderen op datum huwelijk van [tweede echtgenote man] met de man uitgaande van drie kinderen op € 115,00 per kind per maand. Ten aanzien van [naam stiefkind 1] [tweede echtgenote man] overweegt de rechtbank voorts dat zij op de datum van deze beschikking reeds meerderjarig is, zodat de man voor haar niet meer zorgplichtig is. De rechtbank gaat derhalve ten aanzien van [naam stiefkind 2] en [naam stiefkind 3] uit van een behoefte van € 115,- per kind per maand.

Draagkracht man

De man heeft gesteld dat zijn arbeidsovereenkomst in juli 2016 is beëindigd. De man heeft verklaard dat hij ontslag heeft genomen bij de rederij waar hij werkte, omdat hij werd gestalkt door de vrouw. De vrouw belde hem constant. De man kon hierdoor niet meer functioneren. Hierdoor voelde hij zich gedwongen om ontslag te nemen. Volgens de man is er derhalve geen sprake van verwijtbaar inkomensverlies.

Sinds zijn ontslag werkt de man als zelfstandig dagvisser. Zijn inkomen is gedaald. Sinds november 2017 ligt de dagvisserij zelfs stil en heeft de man geen inkomen meer.

De vrouw en de jong-meerderjarige hebben gesteld dat sprake is van verwijtbaar inkomensverlies

aan de zijde van de man. De man heeft op geen enkele wijze aannemelijk gemaakt dat beëindiging van de arbeidsovereenkomst hem niet kan worden verweten. Voordat hij de beslissing nam om ontslag te nemen, had hij moeten bedenken dat hij onderhoudsplichtig is. De vrouw en de jong-meerderjarigen achten de man in staat ten minste hetzelfde inkomen te verwerven als toen hij in loondienst was. De man verdiende minimaal € 3.000,- per maand netto. Tevens heeft de vrouw gesteld dat de man veel ervaring als visser heeft. Hij kan derhalve makkelijk weer aan de slag bij een andere rederij.

De rechtbank is van oordeel dat de man onvoldoende heeft gesteld dat het nemen van ontslag bij de rederij onvermijdelijk was. Naar het oordeel van de rechtbank is het nemen van ontslag lichtvaardig gebeurd. De man had zich er rekenschap van moeten geven dat hij financiële verplichtingen heeft ten aanzien van de minderjarige en de jong-meerderjarige. Voorts heeft de vrouw onbetwist gesteld dat het voor de man niet moeilijk moet zijn om bij een andere rederij in dienst te treden, gelet op zijn werkervaring als visser. Derhalve acht de rechtbank de man in staat om ten minste € 3.000,- netto per maand aan inkomen te genereren. Hierbij merkt de rechtbank op dat als de man als zzp'er aan de slag gaat, hier in positieve zin aanzienlijke fiscale gevolgen aan zijn verbonden. Een lagere winst ten opzichte van het inkomen uit loondienst hoeft daarom niet te betekenen dat het netto inkomen van de man lager wordt.

Gelet hierop zal de rechtbank uitgaan van een netto inkomen van de man van € 3.000,- per maand.

De rechtbank zal, in lijn met het rapport van 2018, de draagkracht vaststellen aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 \times NBI + 920)]$. Bij een NBI van € 3.000,- resulteert dit in een draagkracht van (afgerond) € 826,-.

Draagkracht vrouw

Voor de draagkracht van de vrouw gaat de rechtbank uit van de overgelegde jaaropgave 2017. Hieruit blijkt dat de vrouw een inkomen heeft gehad van € 30.471,-. Rekening houdend met het kindgebonden budget, de algemene heffingskorting en de arbeidskorting volgt uit de berekening van de rechtbank een NBI van € 1.993,- per maand.

De rechtbank zal, in lijn met het rapport van 2018, de draagkracht vaststellen aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 \times NBI + 920)]$. Bij een NBI van € 1.993,- resulteert dit in een draagkracht van (afgerond) € 332,-.

Draagkracht [tweede echtgenote man]

Voor de draagkracht van [tweede echtgenote man] gaat de rechtbank uit van het door de man gestelde netto maandinkomen van € 1.600.

De rechtbank zal, in lijn met het rapport van 2018, de draagkracht van [tweede echtgenote man] vaststellen aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 \times NBI + 920)]$. Bij een NBI van € 1.600,00 resulteert dit in een draagkracht van € 140,00 per maand.

Verdeling kosten stiefkinderen

Bij een gebrek aan nadere informatie over de biologische vaders van de stiefkinderen, acht de

rechtbank de biologische vaders in staat om in de helft van de behoefte van de stiefkinderen te voorzien, te weten € 58,- per maand (€ 115 gedeeld door twee). Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat de man en mevrouw [tweede echtgenote man] in de andere helft van de behoefte van de twee stiefkinderen dienen te voorzien, te weten € 58,- per kind per maand.

Het deel van de behoefte van de (stief)kinderen waarin de man en [tweede echtgenote man] dienen te voorzien bedraagt € 115,- per maand voor beide kinderen samen.

Conform het Tremarapport verdeelt de rechtbank de draagkracht van de man en [tweede echtgenote man] naar rato van de behoefte van [minderjarige] , de jong-meerderjarige en de stiefkinderen. Hieruit volgt dat de man een draagkracht heeft van € 35,- per (stief)kind per maand. [tweede echtgenote man] heeft een draagkracht van € 70,- per kind per maand. Derhalve bedraagt de gezamenlijke draagkracht van de man en [tweede echtgenote man] in totaal voor beide (stief)kinderen € 210,- per maand.

Nu de totale draagkracht van de man en [tweede echtgenote man] de behoefte van de (stief)kinderen overschrijdt, dient een draagkrachtvergelijking te worden gemaakt. De behoefte van de (stief)kinderen wordt verdeeld volgens de formule: ieders draagkracht gedeeld door de totale draagkracht, vermenigvuldigd met de behoefte, oftewel:

eigen aandeel van de man: $70 / 210 \times 115 = € 38,-$

eigen aandeel van [tweede echtgenote man] : $140 / 210 \times 115 = € 77,-$

Derhalve komt van het deel van de behoefte van de (stief)kinderen waarin de man en [tweede echtgenote man] dienen te voorzien, een deel van € 38,- per maand, zijnde € 18,- per maand per stiefkind, voor de rekening van de man.

Nu de man voor de stiefkinderen een draagkracht heeft van in totaal € 70,- en hij slechts is gehouden om in € 38,- per maand te voorzien, houdt de man maandelijks € 32,- aan draagkracht over. Deze draagkracht zal gelijkelijk over de draagkracht van de man voor [minderjarige] en voor de jong-meerderjarige worden verdeeld, te weten € 19,- per persoon (€ 70 minus € 32 = € 38,- gedeeld door twee = € 19,-).

Verdeling kosten [minderjarige]

De behoefte van [minderjarige] bedraagt € 524,- per maand.

Conform het Tremarapport verdeelt de rechtbank de draagkracht van de man en de vrouw naar rato van de behoefte van [minderjarige] , de jong-meerderjarige en de stiefkinderen. Hieruit volgt dat de man voor [minderjarige] een draagkracht heeft van € 318,-. Zoals hierboven bepaald wordt deze draagkracht verhoogd met € 19,-. Derhalve bedraagt de draagkracht van de man voor [minderjarige] € 334,- per maand. De vrouw heeft voor [minderjarige] een draagkracht van € 140,- per maand. De gezamenlijke draagkracht bedraagt dus € 473,- per maand. De man en de vrouw zijn dus niet in staat om in de volledige behoefte van [minderjarige] te voorzien. Nu geen sprake is van zorgkorting, dienen zowel de man als de vrouw hun volledige draagkracht in te zetten. Derhalve komt van de totale behoefte [minderjarige] een gedeelte van € 334,- per maand per kind voor rekening van de man.

Verdeling kosten jong-meerderjarige

De behoefte van de jong-meerderjarige bedraagt € 722,- per maand. Conform het Tremarapport verdeelt de rechtbank de draagkracht van de man en de vrouw naar rato van de behoefte van [minderjarige] , de jong-meerderjarige en de stiefkinderen. Hieruit volgt dat de man een draagkracht voor de jong-meerderjarige heeft van € 438,-. Zoals hierboven bepaald wordt deze draagkracht verhoogd met € 19,-. Derhalve bedraagt de draagkracht van de man voor de jong-meerderjarige € 454,- per maand. De vrouw heeft een draagkracht van € 192,- per maand voor de jong-meerderjarige. De gezamenlijke draagkracht bedraagt dus € 646,- per maand. De man en de vrouw zijn dus niet in staat om in de volledige behoefte van de jong-meerderjarige te voorzien. Hieruit volgt dat zowel de man als de vrouw hun volledige draagkracht dienen in te zetten. Derhalve komt van de totale behoefte de jong-meerderjarige een gedeelte van € 454,- per maand per kind voor rekening van de man.

Aanhechten draagkrachtberekening alimentatie

De rechtbank heeft berekeningen gemaakt van het NBI van de vrouw en ten aanzien van de verdeling van de kosten van de kinderen. Deze berekeningen zijn aan deze beschikking gehecht en maken daarvan deel uit.

Beslissing

De rechtbank – met wijziging in zoverre van de beschikking van 2 november 2016 en het ouderschapsplan van 26 september 2016 – :

bepaalt de door de man met ingang van 26 april 2018 te betalen bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie van de jong-meerderjarige [jongmeerderjarige] , geboren op [geboortedatum] te [geboorteplaats] , op € 454,- per maand, vanaf heden telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

bepaalt de door de man met ingang van 26 april 2018 te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarige [minderjarige] , geboren op [geboortedatum] te [geboorteplaats] , op € 334,- per maand, vanaf heden telkens bij vooruitbetaling aan de vrouw te voldoen;

verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. K.M. Braun in tegenwoordigheid van		
mr. L. Lagerwerf als griffier, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 26 april 2018.		

BIJLAGE 26

ECLI:NL:GHARL:2018:515

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	18-01-2018
Datum publicatie	20-04-2018
Zaaknummer	200.216.709
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Vaststelling partneralimentatie. Behoeftigheid. Onderhoudsgerechtigde kan in aanvullende behoefte voorzien door middel van vermogen.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0117

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEUWARDEN

locatie Arnhem

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.216.709
(zaaknummer rechtbank Midden-Nederland 420458)

beschikking van 18 januari 2018

inzake

[verzoeker] ,
wonende te [plaats] , gemeente [plaats] ,
verzoeker in hoger beroep, verder te noemen: de man,
advocaat: mr. K.M. Lans te Bilthoven,

en

[verweerster] ,

wonende te [plaats] ,

verweerster in hoger beroep, verder te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. M.M.A.J. Hanssen te Utrecht.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 3 maart 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met producties, ingekomen op 1 juni 2017;
- het verweerschrift;
- een journaalbericht van mr. Lans van 21 november 2017 met producties;
- een journaalbericht van mr. Hanssen van 23 november 2017 met producties;
- een journaalbericht van mr. Lans van 1 december 2017 met producties.

2.2. De mondelinge behandeling heeft op 7 december 2017 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten. Tijdens de mondelinge behandeling is nog overgelegd de volledige beschikking voorlopige voorzieningen van 11 januari 2017.

2.3. Na de mondelinge behandeling is met toestemming van het hof ingekomen een brief van mr. Lans van 12 december 2017.

3 De feiten

3.1 Partijen zijn op huwelijkse voorwaarden met elkaar gehuwd. Het huwelijk van partijen is op 30 juni 2017 ontbonden door echtscheiding.

3.2 Bij beschikkingen voorlopige voorzieningen van 7 juli 2016 en 11 januari 2017 heeft de rechtbank het verzoek van de man tot vaststelling van een bijdrage in de kosten van zijn levensonderhoud afgewezen.

4 De omvang van het geschil

4.1 Bij de bestreden beschikking van 3 maart 2017 heeft de rechtbank, voor zover thans van belang, het verzoek van de man tot vaststelling van een bijdrage in de kosten van zijn levensonderhoud afgewezen.

- 4.2 De man is met ongenummerde grieven in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking van. De grieven zien op zijn behoefte, behoeftigheid en de draagkracht van de vrouw. De man verzoekt het hof de bestreden beschikking te vernietigen en, opnieuw beschikkende, alsnog te bepalen dat de vrouw met ingang van 30 juni 2017 met € 5.500,- per maand dient bij te dragen in de kosten van zijn levensonderhoud, maandelijks bij vooruitbetaling voor de eerste van de maand te voldoen, kosten rechtens.
- 4.3 De vrouw voert verweer en zij verzoekt het hof, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek in hoger beroep, althans zijn verzoeken af te wijzen, kosten rechtens.

5 De motivering van de beslissing

- 5.1 Het hof ziet aanleiding allereerst in te gaan op de behoeftigheid van de man. Vaststaat dat de man, geboren op [geboortedatum] , een AOW-uitkering geniet van € 14.606,- bruto per jaar. Daarnaast ontvangt de man een pensioen van € 3.386,- bruto per jaar vanuit de Stichting AON. Voorts heeft de man een pensioenvoorziening vanuit Bos Bilthoven Holding BV van € 16.814,- bruto per jaar. Uit een brief van de accountant van de man van 10 november 2017 volgt dat de man deze pensioenuitkering slechts op papier ontvangt, omdat de belastingdienst de netto pensioenuitkering verrekent met een schuld van de man aan de BV. Deze schuld bedroeg op 1 januari 2017 € 107.728,55. Tussen partijen is niet in discussie dat, uitgaande van hetgeen de man thans daadwerkelijk ontvangt (AOW en pensioen Stichting AON), een aanvullende behoefte van de man resteert. Partijen zijn het niet eens over de hoogte van deze aanvullende behoefte. Zoals gezegd, zal het hof, gelet op het debat van partijen, eerst ingaan op de behoeftigheid van de man. De vraag die partijen verdeeld houdt, is of van de man verwacht kan worden dat hij zelf in zijn aanvullende behoefte voorziet, door middel van zijn vermogen.
- 5.2 Het hof stelt voorop dat van behoeftigheid sprake is indien de man niet voldoende inkomsten heeft tot zijn levensonderhoud, noch zich deze in redelijkheid kan verwerven.
- Het uitgangspunt is dat echtgenoten na scheiding zoveel mogelijk in hun eigen levensonderhoud voorzien. De man beschikt over een woonhuis met stallen en landerijen. Blijkens de akte huwelijkse voorwaarden komt het woonhuis met de stallen en landerijen de man volledig toe. Volgens de beschikbare informatie staat het woonhuis met de grond momenteel te koop voor € 1.650.000,-. Op het onroerend goed van de man rust een hypotheek van € 344.500,-, voor welke hypotheek de vrouw hoofdelijk aansprakelijk is. Volgens de aangifte Inkomstenbelasting 2016 beschikte de man op 1 januari 2016 nog over een bedrag van € 103.809,- aan beleggingen en bank- en spaartegoeden. Het staat de man op zichzelf vrij zijn vermogen aan te wenden op de manier die hem goedgeeft. Met de vrouw is het hof van oordeel dat bij verkoop van het onroerend goed de man over meer dan voldoende vermogen beschikt, waarmee hij hetzij via beleggen, hetzij via interen in eigen levensonderhoud kan voorzien. Dat de man meent dat hij, gelet op de welstand van het huwelijk, na verkoop een nieuwe woning van zo'n € 800.000,- dient te bekostigen, en aldus, uitgaande van een overwaarde van € 1.000.000,-, slechts € 200.000,- resteert, leidt er niet toe dat de man die eventuele toekomstige keuze kan afwentelen op de vrouw. In het licht van het zelfstandig voorzien in eigen levensonderhoud mag van de man verwacht worden dat hij op verantwoorde wijze met zijn kapitaal omgaat. Indien en voor zover er van uit moet worden gegaan dat de man "slechts" een overwaarde van € 1.000.000,- realiseert, kan en mag van de man verlangd worden dat hij zijn kapitaal op zodanige wijze aanwendt dat hij zelf in zijn eigen levensonderhoud voorziet. Naar het oordeel van het hof kan dit in redelijkheid van de man verlangd worden, gelet op het vermogen dat de man heeft en het uitgangspunt dat echtgenoten na scheiding zoveel mogelijk in eigen levensonderhoud voorzien.
- 5.3 Vervolgens is het de vraag of, zo lang het woonhuis met stallen en landerijen van de man nog niet

is verkocht en zijn vermogen dus "vastzit in de stenen", de man op andere wijze in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. De vrouw heeft verschillende suggesties gedaan op welke wijze de man extra inkomsten kan genereren. Volgens de vrouw kan de man stallen verhuren of een gedeelte van de grond. Voorts is er sprake van kantoorruimte die door de man kan worden verhuurd. Het hof is niet gebleken van pogingen van de man daartoe. De stelling van de man dat voor het huren van zijn stallen of het huren van grond geen belangstelling bestaat en de overlegging van een brief van de makelaar dat deze heeft geïnformeerd in zijn netwerk, volstaat in dit geval niet. Datzelfde geldt voor de stelling dat ook korte verhuur de verkoop van het onroerend goed zou belemmeren. Naar het oordeel van het hof ligt het op de weg van de man om alles in het werk te stellen om in zijn eigen levensonderhoud te voorzien en dus ook, zo nodig tijdelijk en tegen een lage huurprijs, over te gaan tot verhuur. Dat zulks niet tot de mogelijkheden behoort, is door de man onvoldoende onderbouwd. Voorts heeft de vrouw aangevoerd dat de man een lening kan afsluiten bij een bank, om op die wijze in te teren op zijn vermogen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van het "Rabo overwaarde plan". Indien de man gebruik maakt van dit overwaarde plan, zou hem naast de huidige hypotheek een leencapaciteit van ongeveer € 735.500,- toekomen. Tegen deze achtergrond acht het hof het redelijk om van de man te verlangen dat hij inteert op zijn vermogen om zelf in zijn aanvullende behoefte te voorzien. Dat de man, zoals hij ter mondelinge behandeling bij dit hof aangaf, slechte ervaringen heeft met banken en liever geen geld leent, maakt niet dat hij in redelijkheid van de vrouw kan verlangen dat zij in zijn aanvullende behoefte voorziet terwijl hij daartoe zelf de middelen heeft.

5.4 Bij het oordeel dat de man in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien, houdt het hof geen rekening met de mogelijkheden van de man om extra inkomsten te genereren door middel van het fokken van paarden. Uit het door de man ingebrachte expertiserapport van 15 november 2017 volgt dat de man in de jaren 2016 en 2017 winst heeft gemaakt met het fokken van paarden, terwijl in de jaren daaraan voorafgaand enkel verlies is geleden. Nu het woonhuis met de stallen en landerijen te koop staat, zal het hof geen rekening houden met de inkomsten die de man kan verkrijgen door middel van het fokken van paarden. Bij verkoop van het woonhuis, de stallen en de landerijen acht het hof aannemelijk dat de man zijn fokkerij zal staken. Dit laat evenwel onverlet dat de man op andere wijze, zoals hiervoor is overwogen, in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. De grief van de man met betrekking tot zijn behoeftigheid slaagt dus gedeeltelijk, maar leidt niet tot een ander oordeel.

5.5 Uit het voorgaande volgt dat de grieven falen en dat het hof de bestreden beschikking zal bekrachtigen.

5.6 Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn en de procedure de bijdrage in het levensonderhoud van de man betreft.

6 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen:

bekrachtigt de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, van 3 maart 2017;

compenseert de kosten van de procedure in hoger beroep in die zin, dat ieder de eigen kosten draagt.

Deze beschikking is gegeven door mrs. E.H. Schulten, R. Feunekes en A.L.H. Ernes, leden, bijgestaan door mr. J.M. van Gastel-Goudswaard, en is op 18 januari 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 27

ECLI:NL:HR:2018:312

Instantie	Hoge Raad
Datum uitspraak	09-03-2018
Datum publicatie	09-03-2018
Zaaknummer	17/01937
Formele relaties	Conclusie: ECLI:NL:PHR:2018:38, Gevolgd In cassatie op : ECLI:NL:GHSHE:2017:150, Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Artikel 81 RO-zaken Cassatie Beschikking
Inhoudsindicatie	Art. 81 lid 1 RO. Kinder- en partneralimentatie. Vaststelling behoefte. Door hof gehanteerde referentieperiode van 1 jaar. Toepassing 'hofnorm'.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl RvdW 2018/343 RFR 2018/80

Uitspraak

9 maart 2018

Eerste Kamer

17/01937

EV/AS

Hoge Raad der Nederlanden

Beschikking

in de zaak van:

[de man],

wonende te [woonplaats],

VERZOEKER tot cassatie,

advocaat: mr. M.A.J.G. Janssen,

t e g e n

[de vrouw],
wonende te [woonplaats],
VERWEERSTER in cassatie,
advocaat: mr. H.J.W. Alt.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als de man en de vrouw.

1 Het geding in feitelijke instanties

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar de navolgende stukken:

- a. de beschikkingen in de zaak C/03/204079/FA RK 15-975 van de rechtbank Limburg van 28 oktober 2015 en 1 december 2015;
- b. de beschikking in de zaak 200.184.914/01 van het gerechtshof 's-Hertogenbosch van 19 januari 2017.

De beschikking van het hof is aan deze beschikking gehecht.

2 Het geding in cassatie

Tegen de beschikking van het hof heeft de man beroep in cassatie ingesteld. Het cassatierekest is aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

De vrouw heeft verzocht het beroep te verwerpen.

De conclusie van de plaatsvervangend Procureur-Generaal strekt tot verwerping van het beroep.

De advocaat van de man heeft bij brief van 18 januari 2018 op die conclusie gereageerd.

3 Beoordeling van het middel

De in het middel aangevoerde klachten kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien art. 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu de klachten niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

4 Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Deze beschikking is gegeven door de raadsheren A.M.J. van Buchem-Spapens, als voorzitter, G. Snijders en C.E. du Perron, en in het openbaar uitgesproken door de raadsheer T.H. Tanja-van den Broek op 9 maart 2018.

BIJLAGE 28

ECLI:NL:HR:2018:313

Instantie	Hoge Raad
Datum uitspraak	09-03-2018
Datum publicatie	09-03-2018
Zaaknummer	17/02154
Formele relaties	Conclusie: ECLI:NL:PHR:2018:41, Gevolgd In cassatie op : ECLI:NL:GHARL:2017:677, Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Artikel 81 RO-zaken Cassatie Beschikking
Inhoudsindicatie	Art. 81 lid 1 RO. Partneralimentatie. Verzoek tot wijziging van bij convenant overeengekomen alimentatie. Is behoefte ‘verbleekt’? Essentiële stellingen over draagkracht gepasseerd?
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl RvdW 2018/344 EB 2018/58 RFR 2018/81

Uitspraak

9 maart 2018

Eerste Kamer

17/02154

LZ/AR

Hoge Raad der Nederlanden

Beschikking

in de zaak van:

[de man],
wonende te [woonplaats],
VERZOEKER tot cassatie,
advocaat: mr. A.H.M. van den Steenhoven,

t e g e n

[de vrouw],
wonende te [woonplaats],
VERWEERSTER in cassatie,
advocaat: mr. M.E.M.G. Peletier.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als de man en de vrouw.

1 Het geding in feitelijke instanties

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar de navolgende stukken:

- a. de beschikking in de zaak C/16/333387/FA RK 12-7175 van de rechtbank Midden-Nederland van 8 maart 2016;
- b. de beschikking in de zaak 200.192.330 van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden van 31 januari 2017.

De beschikking van het hof is aan deze beschikking gehecht.

2 Het geding in cassatie

Tegen de beschikking van het hof heeft de man beroep in cassatie ingesteld. Het cassatierekest is aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

De vrouw heeft verzocht het beroep te verwerpen.

De conclusie van de Advocaat-Generaal E.B. Rank-Berenschot strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

3 Beoordeling van het middel

De in het middel aangevoerde klachten kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien art. 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu de klachten niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

4 Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Deze beschikking is gegeven door de raadsheren A.M.J. van Buchem-Spapens, als voorzitter, A.H.T. Heisterkamp en H.M. Wattendorff, en in het openbaar uitgesproken door de raadsheer T.H. Tanja-van den Broek op 9 maart 2018.

BIJLAGE 29

ECLI:NL:GHARL:2018:3773

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	17-04-2018
Datum publicatie	24-04-2018
Zaaknummer	200.223.115/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Verhaalsbijstand. De stelplicht en - bij voldoende betwisting - de bewijslast ten aanzien van de behoefte en behoeftigheid van de vrouw, rust bij de gemeente. Gemeente heeft de behoefte en behoeftigheid onvoldoende aangetoond.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEWARDEN

locatie Leeuwarden

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.223.115/01

(zaaknummer rechtbank Noord-Nederland C/18/171790 / FA RK 16-3342)

beschikking van 17 april 2018

inzake

[verzoeker] ,

wonende te [A] ,

verzoeker in hoger beroep,

verder te noemen: verzoeker of de man,

advocaat: mr. M.S. Scheffers te Kolham,

en

de gemeente [A],

zetelend te [A] ,

verweerster in hoger beroep,

verder te noemen: de gemeente.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Groningen, van 13 juni 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met productie(s), ingekomen op 12 september 2017;
- het verweerschrift met productie(s);
- een brief van mr. Scheffers van 9 november 2017 met productie(s);
- een brief van mr. Scheffers van 23 januari 2018 met productie(s).

2.2 De mondelinge behandeling heeft op 19 februari 2018 plaatsgevonden. De man is in persoon verschenen, bijgestaan door zijn advocaat. Namens de gemeente is verschenen [B] . Mr. Scheffers heeft pleitaantekeningen overgelegd.

3 De feiten

3.1 De man is gehuwd geweest met [C] , verder te noemen: de vrouw. Zij zijn de ouders van [D] , geboren [in] 1994, [E] , geboren [in] 1996, en [F] , geboren [in] 1998. Bij beschikking van 18 november 2008 is de echtscheiding tussen de man en de vrouw uitgesproken en is bepaald dat de man aan de vrouw een kinderalimentatie voor de drie kinderen van € 200,- per kind per maand dient te betalen en een partneralimentatie van € 409,- per maand. De echtscheidingsbeschikking is op 9 december 2008 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

3.2 Bij beschikking van 22 april 2014 is met ingang van 22 november 2013 de kinderalimentatie voor dochter [F] verlaagd en de partneralimentatie op nihil bepaald. De twee zonen woonden inmiddels bij de man.

3.3 De vrouw ontvangt met ingang van 22 november 2013 een uitkering van de gemeente voor de noodzakelijke kosten van levensonderhoud. Haar uitkering is inmiddels naar de norm voor een alleenstaande.

3.4 In het kader van periodiek heronderzoek heeft de gemeente de man bij brief van 10 juni 2016 aangeschreven en hem gewezen op zijn wettelijke onderhoudsplicht. Daarbij is aan de man verzocht inlichtingen omtrent zijn financiële omstandigheden te verstrekken. Aan dit verzoek heeft de man gevolg gegeven.

De gemeente heeft op 19 september 2016 besloten de aan de vrouw verstrekte bijstand op de man te verhalen tot de grens van zijn onderhoudsplicht jegens de vrouw, welke grens de gemeente heeft vastgesteld op € 1.250,- per maand met ingang van 10 juni 2016. De gemeente heeft dit besluit bij brief van 20 september 2016 aan de man bericht.

3.5 Omdat de man in der minne niet tot betaling overging, heeft de gemeente op 14 november 2016 besloten tot verhaal in rechte en op 16 november 2016 een verzoek bij de rechtbank ingediend, strekkende - kort gezegd - tot vaststelling van het verhaalsbedrag op € 1.250,- per maand met ingang van 10 juni 2016.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 In geschil is het verhaal door de gemeente op de man van de aan de vrouw verstrekte bijstand. De rechtbank heeft in de bestreden beschikking het verhaalsbedrag met ingang van 10 juni 2016 tot en met 31 oktober 2016 op € 1.250,- per maand vastgesteld, het verhaalsbedrag met ingang van 1 november 2016 op € 1.250,- per maand vastgesteld, de man veroordeeld tot betaling terstond en ineens van de ontstane achterstand van € 5.875,- betreffende de periode van 10 juni 2016 tot en met 31 oktober 2016 en de man veroordeeld tot betaling van € 1.250,- per maand met ingang van 1 november 2016 zolang de bijstandsverlening zal voortduren.
- 4.2 De man is met vier grieven in hoger beroep gekomen van de beschikking van 13 juni 2017. Deze grieven beogen het geschil in hoger beroep in volle omvang aan de orde te stellen. De man verzoekt de beschikking te vernietigen en opnieuw rechtdoende het inleidende verzoek van de gemeente alsnog af te wijzen, met veroordeling van de gemeente in de kosten van de procedure in beide instanties.
- 4.3 De gemeente voert verweer en verzoekt de beschikking te handhaven en de verhaalsbijdrage vanaf 10 juni 2016 definitief vast te stellen op € 1.250,- per maand met als maximum de verstrekte bruto kosten van bijstand.

5 De motivering van de beslissing

- 5.1 Ingevolge artikel 62 Participatiewet kan de gemeente kosten van bijstand verhalen tot de grens van de onderhoudsplicht, bedoeld in Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW). Bij de beoordeling van het bestaan van dit verhaalsrecht dient de gemeente ingevolge artikel 62a Participatiewet rekening te houden met de maatstaven die gelden en de omstandigheden die van belang zijn in het geval dat de rechter dient te beslissen over de vraag of en, zo ja, tot welk bedrag een uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding, scheiding van tafel en bed of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed zou moeten worden toegekend.
- 5.2 De verhaalsrechter dient - zoals de gemeente terecht heeft aangegeven - niet te beoordelen of terecht bijstand is verstrekt, maar moet wel beoordelen of de gronden voor de onderhoudsplicht aanwezig zijn. Daartoe is niet alleen relevant of de draagkracht van de man betaling van een bijdrage toelaat maar ook of behoefte bestaat aan de kant van de vrouw. Voor het bepalen van de behoefte wordt rekening gehouden met de eigen (redelijkerwijs te verwerven) inkomsten van de onderhoudsgerechtigde, in casu de vrouw. Als zou blijken dat de vrouw in haar eigen levensonderhoud kan voorzien brengt dat mee dat eventueel door de gemeente aan haar verstrekte bijstand niet op de man verhaald kan worden.

5.3 De gemeente heeft verzocht om een verhaalbijdrage van € 1.250,- per maand vast te stellen en toegezegd dat zij niet meer zal verhalen dan de bruto kosten van de aan de vrouw verstrekte bijstand. Blijkens een bij verweer overgelegd overzicht van in 2016 door de gemeente gemaakte kosten wegens verstrekte bijstand heeft de gemeente minder kosten gemaakt dan het door haar verzochte bedrag. Reeds om die reden kan de bestreden beschikking niet in stand blijven. Ondanks het verzoek van de man daartoe, heeft de gemeente niet inzichtelijk gemaakt hoeveel bijstand zij vanaf 2017 aan de vrouw heeft verstrekt.

5.4 Wat daar verder ook van zij, de man stelt de behoefte en behoeftigheid van de vrouw met succes ter discussie. De stelplicht en - bij voldoende betwisting - de bewijslast ten aanzien van de behoefte en behoeftigheid van de vrouw, rust in onderhavige procedure bij de gemeente. Het hof is van oordeel dat de gemeente in het licht van de gemotiveerde betwisting van de man onvoldoende heeft aangetoond dat de vrouw in de van belang zijnde periode behoeftig is geweest en nog steeds is.

Niet in geschil is immers dat de vrouw vóór dat haar een uitkering is toegekend, heeft gewerkt en dat zij inkomen had buiten de alimentatie(s) van de man om. Welke pogingen de vrouw - met name vanaf de verzochte ingangsdatum van de verhaalsbijdrage, te weten 10 juni 2016 - heeft ondernomen om (wederom) arbeidsinkomen te verwerven, is onvoldoende gesteld, noch onderbouwd. Dat de vrouw zich in de visie van de gemeente mogelijk daartoe wel voldoende heeft ingespannen, betekent niet dat het hof - als alimentatierechter die ten opzichte van de uitkeringsinstantie een zelfstandig toetsingskader heeft wat betreft de inspanningsverplichting van de onderhoudsgerechtigde - dat ook heeft kunnen vaststellen. Weliswaar stelt de gemeente dat de vrouw de afgelopen jaren in verband met haar psychische klachten een vrijstelling van de sollicitatieplicht heeft (gehad), maar enige onderbouwing waaruit blijkt dat van de vrouw niet gevraagd kan worden dat zij solliciteert is niet in het geding gebracht. Dit klemt temeer nu de vrouw ondanks deze vrijstelling toch (onbetaalde of betaalde) werkzaamheden kon of heeft kunnen verrichten. Onbestreden is immers dat de vrouw vanaf juni 2016 vrijwilligerswerk is gaan doen. De aard en omvang daarvan is evenwel onduidelijk gebleven. Wel is duidelijk geworden dat de vrouw met ingang van november 2017 een contract heeft gekregen voor bepaalde tijd en dat zij inmiddels een inkomen verdient dat de gemeente in mindering brengt op de uitkering. Ook hierover heeft de gemeente echter geen nadere informatie verschaft. Dat de vrouw in de van belang zijnde periode niet (voldoende) heeft kunnen werken en zich in redelijkheid niet of niet voldoende inkomsten tot haar levensonderhoud heeft kunnen verwerven dan wel thans kan verwerven is daarom in deze procedure niet vast komen te staan.

5.5 Ten overvloede overweegt het hof nog dat de man gemotiveerd heeft gesteld dat de lotsverbondenheid tussen hem en de vrouw is verbroken. De gemeente heeft opgemerkt dat de vraag naar de lotsverbondenheid niet thuis hoort in een verhaalsprocedure. Het hof overweegt dat de vrouw weliswaar geen partij is in deze procedure, maar dat betekent niet dat de verweren die de man jegens de vrouw in een procedure over de partneralimentatie zou kunnen voeren in deze procedure niet relevant zijn en geen beoordeling behoeven.

De gemeente heeft in deze procedure niet weersproken dat de vrouw zich jegens de man grievend heeft gedragen en dat de lotsverbondenheid verbroken is. Wanneer er sprake is van (volledige) verbreking van de lotsverbondenheid tussen de man en de vrouw, kan betaling van een uitkering tot levensonderhoud in redelijkheid van de man niet meer worden gevegd. In dat geval is er ook geen grond meer voor verhaal.

5.6 Nu er geen grond is voor het door de gemeente verzochte verhaal van de bijstand die zij aan de vrouw heeft verstrekt, zal het hof het inleidend verzoek afwijzen.

Proceskosten

5.7 Het hof ziet aanleiding om de gemeente te veroordelen in de volledige proceskosten van de man in beide instanties, omdat de gemeente in het ongelijk wordt gesteld, alsmede gezien haar wijze

van procederen waarbij het, gelet op de onderbouwde stellingen/verweren van de man, op de weg van de gemeente had gelegen om haar verzoek verder te onderbouwen, hetgeen zij heeft nagelaten.

Het hof zal aansluiting zoeken bij de tarieven zoals die voor zaken betreffende verzoekschriften worden gehanteerd. Het hof begroot de proceskosten op € 904,-, uitgaande van tarief II, eerste aanleg, 2 punten ad € 452,- per punt: 1 punt voor het verzoekschrift in rekestprocedures en 1 punt voor de mondelinge behandeling bij de rechtbank. Uitgaande van tarief II in hoger beroep, € 894,- per punt, wederom 2 punten, begroot het hof de kosten in hoger beroep op € 1.788,-. Tezamen is dat € 2.692,-.

Daarnaast dient het griffierecht dat de man verschuldigd was te worden vergoed. Het hof begroot dat op € 287,- in eerste aanleg en op € 313,- in hoger beroep, tezamen € 600,-.

6 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Groningen, van 13 juni 2017 en opnieuw beschikkende:

wijst alsnog het inleidend verzoek van de gemeente af;

veroordeelt de gemeente in de kosten van de procedures in beide instanties aan de zijde van de man, die het hof bepaalt op € 600,- aan verschotten en € 2.692,- voor salaris advocaat conform het liquidatietarief;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. G.M. van der Meer, I.M. Dölle en M.A.F. Holtvluwer-Veenstra, bijgestaan door mr. E.L.K. Bijma als griffier, en is op 17 april 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 30

ECLI:NL:GHSHE:2018:2154

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	17-05-2018
Datum publicatie	18-05-2018
Zaaknummer	200.224.329_01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie Kinderalimentatie
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.224.329/01

zaaknummer rechtbank : C/02/319115 FA RK 16-4606

beschikking van de meervoudige kamer van 17 mei 2018

inzake

[appellante] ,

wonende te [woonplaats] ,

verzoekster in het principaal hoger beroep,

verweerster in het incidenteel hoger beroep,

hierna te noemen: de vrouw,

advocaat mr. E.M.A. Leijser te Tilburg,

tegen

[verweerder] ,

wonende te [woonplaats] ,

verweerder in het principaal hoger beroep,

verzoeker in het incidenteel hoger beroep,

hierna te noemen: de man,

advocaat mr. C.J.H.E. Jeurissen te Breda.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Zeeland-West-Brabant (Breda) van 29 juni 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

- 2.1. De vrouw is op 29 september 2017 in hoger beroep gekomen van de voormelde beschikking van 29 juni 2017.
- 2.2. De man heeft op 15 november 2017 een verweerschrift tevens houdende incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.3. De vrouw heeft op 9 januari 2018 een verweerschrift op het incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.4. Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:
  - een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 22 maart 2018 met bijlagen, ingekomen op 22 maart 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de man van 22 maart 2018 met bijlagen, ingekomen op 23 maart 2018;
  - een journaalbericht aan de zijde van de vrouw van 27 maart 2018 met als bijlage de door het hof opgevraagde een exemplaar van de bestreden beschikking met bijlagen, ingekomen op 27 maart 2018.
- 2.5. De mondelinge behandeling heeft op 3 april 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten.

3 De feiten

- 3.1. Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.
- 3.2. Het huwelijk van partijen is op 17 december 2010 ontbonden door echtscheiding.
- 3.3. Partijen zijn de ouders van:

- [minderjarige 1] ([minderjarige 1]), geboren op [geboortedatum] 2001 te [geboorteplaats] ,
- [minderjarige 2] ([minderjarige 2]), geboren op [geboortedatum] 2003 te [geboorteplaats] ,
- [minderjarige 3] ([minderjarige 3]), geboren op [geboortedatum] 2006 te [geboorteplaats] ,
- [minderjarige 4] ([minderjarige 4]), geboren op [geboortedatum] 2007 te [geboorteplaats] .

3.4.1. Bij echtscheidingsbeschikking van de rechtbank Breda van 30 november 2010 is bepaald dat de onderlinge regelingen uit het aan die beschikking gehechte en door de griffier gewaarmerkte echtscheidingsconvenant en ouderschapsplan, als in die beschikking opgenomen en herhaald dienen te worden beschouwd.

In het door partijen op 13 oktober 2010 ondertekende echtscheidingsconvenant zijn partijen, voor zover thans van belang, overeengekomen dat de man met ingang van de datum van ontbinding van het huwelijk zal bijdragen in het levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 1.105,- per maand en na verkoop van de woning € 1.390,- per maand.

In het door partijen eveneens op 13 oktober 2010 ondertekende ouderschapsplan zijn partijen, voor zover thans van belang, overeengekomen dat de man aan de vrouw met ingang van de datum van de echtscheiding en zolang de kinderen minderjarig zijn en bij de vrouw wonen een kinderalimentatie zal voldoen van € 252,- per kind per maand, voor het eerst te indexeren met ingang van 1 januari 2011.

3.4.2. De kinderalimentatie bedraagt in gevolge de wettelijke indexering met ingang van 1 januari 2016 € 269,89 per maand en met ingang van 1 januari 2018 € 279,69 per kind per maand.

De partneralimentatie bedraagt ingevolge de wettelijke indexering met ingang van 1 januari 2016 € 1.183,44 per maand en met ingang van 1 januari 2018 € 1.226,41 per maand.

4 De omvang van het geschil

4.1. Bij de bestreden beschikking is, voor zover thans van belang:

- het ouderschapsplan gewijzigd en de kinderalimentatie voor [minderjarige 1] en [minderjarige 2] met ingang van 29 juli 2016 nader vastgesteld op € 88,75 per kind per maand en
- het echtscheidingsconvenant gewijzigd en de partneralimentatie met ingang van 26 juli 2016 nader vastgesteld op nihil en tenslotte
- bepaald dat de vrouw hetgeen zij van de man te veel heeft ontvangen aan kinder- en partneralimentatie vanaf 29 juli 2016 tot heden, niet aan de man hoeft terug te betalen.

4.2. De grieven van de vrouw zien op:

- de wijziging van omstandigheden,
- de bewuste afwijking van de wettelijke maatstaven,
- de ingangsdatum,
- de behoefte van de kinderen,
- de draagkracht van de man voor het betalen van kinderalimentatie,
- de verdeling van de kosten van de kinderen tussen partijen,
- de zorgkorting,
- de behoefte van de vrouw en
- de draagkracht van de man voor het betalen van partneralimentatie.

4.3. De vrouw heeft in het principaal hoger beroep verzocht -kort gezegd- de bestreden beschikking te vernietigen, en opnieuw rechtdoende:

Primair:

de verzoeken van de man zoals ingediend in eerste aanleg alsnog af te wijzen als ongegrond en onbewezen,

Subsidiair:

-te bepalen dat de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van:

- [minderjarige 1] , geboren te [geboorteplaats] op [geboortedatum] 2001 en

- [minderjarige 2] , geboren te [geboorteplaats] op [geboortedatum] 2003,

met ingang van datum beschikking, althans met ingang van een datum die het hof juist acht, nader wordt vastgesteld op € 284,70 per maand per kind, te vermeerderen met de wettelijke indexering vanaf 1 januari 2018 dan wel vanaf 1 januari 2017, voor de toekomst bij vooruitbetaling te voldoen;

-te bepalen dat de bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van:

- [minderjarige 3] , geboren te [geboorteplaats] op [geboortedatum] 2006 en

- [minderjarige 4] , geboren te [geboorteplaats] op [geboortedatum] 2007,

met ingang van datum beschikking, althans met ingang van een datum zoals u in deze juist acht, nader wordt vastgesteld op € 350,40 per kind per maand, te vermeerderen met de wettelijke indexering vanaf 1 januari 2018, dan wel vanaf 1 januari 2017, voor de toekomst bij vooruitbetaling aan de vrouw te voldoen;

-te bepalen dat de onderhoudsbijdrage van de man aan de vrouw met ingang van datum beschikking, althans met ingang van een datum die het hof juist acht, wordt vastgesteld op een bedrag van € 1.130,- per maand, althans op een bedrag dat het hof juist acht.

4.4.1. De man heeft in het principaal hoger beroep verzocht de vrouw in haar verzoeken niet-ontvankelijk te verklaren, dan wel de verzoeken van de vrouw af te wijzen als ongegrond en onbewezen.

4.4.2. Voorts heeft de man bij zijn verweerschrift tevens incidenteel hoger ingesteld.

De grief van de man betreft de terugbetalingsverplichting van de vrouw ter zake te veel betaalde kinder- en partneralimentatie.

De man heeft verzocht -kort gezegd- de bestreden beschikking te vernietigen voor zover het betreft de terugbetalingsverplichting van de vrouw en alsnog te bepalen dat de door de vrouw te veel ontvangen kinder- en partneralimentatie door haar aan de man dient te worden terugbetaald, althans te bepalen dat de door de vrouw te veel ontvangen kinder- en partneralimentatie mag worden verrekend met de toekomstige door de man nog verschuldigde kinder- en partneralimentatietermijnen, dan wel een beslissing te nemen die het hof juist acht.

4.5. De vrouw heeft in het incidenteel hoger beroep verzocht de man in zijn verzoek niet-ontvankelijk te verklaren, dan wel zijn verzoek af te wijzen als ongegrond en onbewezen.

5 De motivering van de beslissing

In het principaal en incidenteel hoger beroep

Wijziging van omstandigheden

5.1.1. Tussen partijen is niet in geschil dat op 1 januari 2015 de Wet hervorming kindregelingen in werking is ingetreden en dat de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken met betrekking tot [minderjarige 1] , [minderjarige 2] , [minderjarige 3] en [minderjarige 4] is gewijzigd. Het hof overweegt dat dit ertoe leidt dat er sprake is van een wijziging van omstandigheden die een herbeoordeling van de door de man te betalen kinder- en partneralimentatie rechtvaardigt.

5.1.2. De vrouw heeft nog aangevoerd dat de man na de wijziging van de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken heeft verklaard dat de kinderalimentatie niet behoefde te worden gewijzigd en dat de man het standpunt handhaafde dat de vrouw en de kinderen hetzelfde welvaartsniveau dienden te behouden.

De man heeft deze stelling van de vrouw gemotiveerd betwist. Hij heeft gesteld dat er gelet op de wijziging van de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken, alsmede gelet op de fiscale gevolgen van de Wet hervorming kindregelingen, wel degelijk sprake is van een relevante wijziging van omstandigheden die tot herbeoordeling van de kinderalimentatie (en ook van de partneralimentatie) dient te leiden en dat hij de vrouw, ook schriftelijk, meerdere malen heeft uitgenodigd om nadere afspraken te maken over de wijziging van de aan de vrouw te betalen onderhoudsbijdragen voor haar en de kinderen.

Het hof is van oordeel dat de vrouw haar stelling, mede in het licht van de gemotiveerde betwisting door de man, niet voldoende heeft onderbouwd, zodat het hof hieraan voorbij gaat.

Bewust afwijken van de wettelijke maatstaven

5.2.1. De vrouw heeft aangevoerd dat partijen ten tijde van de totstandkoming van het echtscheidingsconvenant en het ouderschapsplan met betrekking tot de door de man te betalen kinder- en partneralimentatie bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven. De vrouw heeft gesteld dat de man een voorstel heeft gedaan om een bedrag van € 2.500,- netto per maand beschikbaar te stellen voor kinderalimentatie en partneralimentatie, dat de accountant van de man later weliswaar heeft gesteld dat er sprake zal zijn van een negatief vermogen aan de zijde van de man omdat de hoogte van deze onderhoudsbijdrage gelijk is aan de ondernemingswinst van de man, doch dat partijen desondanks - en ook nadat de accountant van de man een draagkrachtberekening voor de man heeft gemaakt - zijn overeengekomen dat de man een bedrag van € 2.400,- netto per maand aan de vrouw zal voldoen ter zake kinder- en partneralimentatie. De vrouw is van mening dat voor eventuele wijziging van de onderhoudsbijdragen en gelet op de bewuste afwijking van de wettelijke maatstaven de stringente wijzigingsmaatstaf geldt analoog aan artikel 1:159 lid 3 Burgerlijk Wetboek (BW).

5.2.2. De man heeft de stelling van de vrouw gemotiveerd betwist en –samengevat- het volgende gesteld. Hij had tijdens het huwelijk een netto inkomen had van € 2.500,- per maand en streefde ernaar dat de vrouw en de kinderen het welvaartsniveau zouden behouden dat zij gedurende de huwelijkse periode gewend waren. De scheidingsbemiddelaar mr. M.A. de Voort heeft destijds de behoefte van de kinderen bepaald op € 252,50 per kind per maand aan de hand van de Nibudnormen, derhalve conform de wettelijke maatstaven, waarmee het bedrag van € 1.010,- netto per maand ter zake van kinderalimentatie correspondeert. Over het wettelijk kader ter zake de partneralimentatie is de man nimmer geïnformeerd. De partneralimentatie van € 1.390,- per maand is overigens een bruto bedrag en niet een netto bedrag zoals de vrouw ten onrechte heeft gesteld. De man betwist dat zijn accountant destijds een draagkrachtberekening voor hem heeft gemaakt. Zo partijen met de overeengekomen onderhoudsbijdragen al zouden zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven, heeft die afwijking naar de mening van de man in ieder geval niet bewust plaatsgevonden.

5.2.3. Het hof is van oordeel dat de vrouw haar stelling dat partijen met de overeengekomen

kinderalimentatie en partneralimentatie bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven, in het licht van de gemotiveerde betwisting door de man, onvoldoende onderbouwd. Bovendien rust de bewijslast van de stelling op de vrouw, doch heeft de vrouw geen nader bewijs van haar stelling aangeboden.

Het voorgaande leidt ertoe dat het oorspronkelijk verzoek van de man tot wijziging van de kinderen en de partneralimentatie getoetst moet worden aan artikel 1:401 BW en niet analoog aan de zwaardere toets van artikel 1:159 lid 3 BW.

Ingangsdatum

5.3.1. De vrouw heeft gesteld dat de ingangsdatum op de datum van de beschikking dient te worden bepaald. Weliswaar was de vrouw op 29 juli 2016 op de hoogte van het verzoek van de man, maar zij heeft naar haar mening op die datum (nog) geen rekening behoeven te houden met verlaging van de onderhoudsbijdragen.

De man heeft de stelling van de vrouw gemotiveerd betwist.

5.3.2. Het hof overweegt het navolgende.

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat de man de vrouw meermaals heeft verzocht haar medewerking te verlenen aan een herberekening van de kinder- en partneralimentatie, onder meer bij brief d.d. 6 april 2016 van de advocaat van de man aan de (toenmalige) advocaat van de vrouw, hetgeen de vrouw niet heeft betwist.

Gelet op het voorgaande overweegt het hof dat de vrouw in redelijkheid in ieder geval met ingang van de datum van indiening van het verzoekschrift van de man in eerste aanleg rekening heeft kunnen houden met wijziging/vermindering van de onderhoudsbijdragen voor haar en de kinderen. Het hof stelt de ingangsdatum, evenals de rechtbank, op 29 juli 2016.

Kinderalimentatie

Behoefte van de kinderen

5.4.1. De vrouw heeft gesteld dat de rechtbank ten onrechte het netto besteedbaar gezinsinkomen ten tijde van het huwelijk heeft bepaald op € 2.559,- per maand en, gelet daarop, de behoefte van de kinderen ten onrechte heeft vastgesteld op afgerond € 231,- per kind per maand (niveau 2016). De vrouw heeft gesteld dat de man zwarte inkomsten genereerde van ongeveer € 2.000,- netto per maand. Zij is van mening dat vanwege de zwarte inkomsten van de man uitgegaan moet worden van een netto gezinsinkomen van

€ 4.559,- per maand in 2009, hetgeen resulteert een behoefte van de kinderen van € 453,- per kind per maand.

5.4.2. De man heeft de stellingen van de vrouw dat er sprake is van zwarte inkomsten gemotiveerd betwist. De man heeft aangevoerd er gedurende het huwelijk wel sprake is geweest van hogere onttrekkingen aan zijn eenmanszaak handelend onder de naam [eenmanszaak] te [vestigingsplaats] dan de in het betreffende jaar behaalde winst (onder meer voor een aanbouw aan de woning en de aanschaf van een nieuwe keuken), doch daarmee werd ingeteerd op het vermogen van zijn onderneming. Deze uitgaven werden niet gefinancierd uit zwarte inkomsten, daarvan is nimmer sprake geweest, aldus de man.

5.4.3. Het hof overweegt dat de vrouw haar stelling met betrekking tot de zwarte inkomsten, mede in het licht van de gemotiveerde betwisting door de man, niet voldoende heeft onderbouwd. Evenals de rechtbank gaat het hof derhalve uit van een netto besteedbaar gezinsinkomen van € 2.559,- per maand en van een behoefte van de kinderen van afgerond € 231,- per kind per maand (niveau 2016).

Draagkracht van de vrouw voor kinderalimentatie

- 5.5. Tussen partijen is niet in geschil dat de vrouw een draagkracht heeft van € 50,- per maand ten behoeve van de kosten van de kinderen.

Draagkracht van de man voor kinderalimentatie

- 5.6. Het hof neemt bij de bepaling van de draagkracht van de man zijn netto besteedbaar inkomen tot uitgangspunt. Dit inkomen wordt vastgesteld door het bruto inkomen en de werkelijke inkomsten uit vermogen, te verminderen met de belastingen en premies die daarover verschuldigd zijn. De draagkracht wordt vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 890,-)]$, nu het, zoals uit het hierna volgende zal blijken, een netto besteedbaar inkomen betreft dat hoger is dan € 1.550,- per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de man het draagkrachtloos inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen ter zake van forfaitaire woonlasten vermeerderd met een bedrag van € 890,- aan overige lasten en dat van het bedrag dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor een bijdrage in de kosten van de kinderen.

Inkomen van de man

- 5.7.1. De vrouw heeft gesteld dat de rechtbank voor het berekenen van de draagkracht van de man ten onrechte is uitgegaan van een gemiddelde winst uit onderneming over de jaren 2012, 2014, 2015 en 2016 ad € 46.550,-, waarbij de winst in 2013 van € 95.919,- ten onrechte buiten beschouwing is gelaten. De vrouw heeft gesteld dat winsten kunnen fluctueren en dat een hoger resultaat in enig jaar geen reden vormt om het resultaat in dat jaar geheel buiten beschouwing te laten. De vrouw is van mening dat uitgegaan moet worden van de gemiddelde winst over de jaren 2012 tot en met 2016, derhalve een gemiddelde winst van € 56.981,80 per jaar.
- 5.7.2. De man heeft de stelling van de vrouw gemotiveerd betwist. De man heeft aangevoerd dat 2013 een uitzonderlijk jaar was dat niet representatief is voor de resultaten die normaal gesproken in de onderneming worden behaald. Indien het hof van mening is dat 2013 wel in de berekening van de gemiddelde winst moet worden betrokken, stelt de man dat uitgegaan moet worden van een gemiddelde winst over een langere reeks van tien jaar. Primair kan de man zich vinden in de overweging van de rechtbank met betrekking tot de berekening van de gemiddelde winst.
- 5.7.3. Het hof overweegt het navolgende.

Tussen partijen is niet in geschil dat in de eenmanszaak van de man de navolgende winsten zijn gerealiseerd:

2012 € 58.982,-

2013 € 95.919,-

2014 € 32.775,-

2015 € 52.444,-

2016 € 44.789,-

2017 € 51.833,- (prognose).

Het hof constateert dat het jaar 2013 een exceptioneel goed jaar is geweest en dat het jaar 2014 ten opzichte van de andere hiervoor genoemde jaren een minder goed jaar is geweest. Mede gelet op de hierboven bepaalde ingangsdatum (29 juli 2016) acht het hof het in dit geval redelijk en billijk om de in het verleden gerealiseerde afwijkende winsten buiten beschouwing te laten en om, mede oriënterend op de toekomst, voor bepaling van het

inkomen van de man uit te gaan van de gemiddelde winst over de jaren 2015, 2016 en 2017, derhalve van een gemiddelde winst uit onderneming, af te ronden op € 50.000,- per jaar.

5.8. Gelet op het voorgaande becijfert het hof het netto besteedbaar inkomen van de man voor het betalen van kinderalimentatie met ingang van 29 juli 2016 op € 3.150,- per maand, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en daarvan deel uitmakende door het hof gewaarmerkte berekening (bijlage A).

Draagkrachtloos inkomen en extra last ?

5.9.1. De vrouw heeft aangevoerd dat de rechtbank ten onrechte rekening heeft gehouden met de werkelijke eigen woonlast van man, alsmede met de netto woonlast van de voormalige echtelijke woning en dat de man niets bijdraagt aan de lasten van de voormalige echtelijke woning zodat met die lasten geen rekening moet worden gehouden. Voorts woont de man samen met zijn partner en kan hij de huur van zijn woning delen, aldus de vrouw. De man heeft de stellingen van de vrouw gemotiveerd betwist.

5.9.2. Het hof over weegt het navolgende,

Gelet op het feit dat de man nog lasten voldoet ter zake de voormalige echtelijke woning gaat het hof, in afwijking van het forfaitair systeem, uit van de werkelijke woonlasten van de man.

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat de man een bedrag van afgerond € 164,- per maand betaalt ter zake zijn aandeel in de hypotheekverplichting met betrekking tot de echtelijke woning, met welk bedrag het hof in de draagkrachtformule rekening houdt.

Het hof houdt voorts rekening met een bedrag van € 95,- per maand ter zake de forfaitaire eigenaarslast van de echtelijke woning. Onder overlegging van de producties 15 tot en met 18 in hoger beroep heeft de man voldoende onderbouwd dat hij eigenaarslasten van de woning betaalt (waaronder opstalverzekering, onderhoud CV-ketel, schilderwerk).

Ten slotte houdt het hof rekening met de werkelijke huurlast van de man van € 1.150,- per maand. Het is voldoende aannemelijk geworden dat van de nieuwe partner van de man, later zijn echtgenote, in redelijkheid niet gevergd kan worden bij te dragen in de huurlast van de man.

Gelet op het voorgaande bedraagt de draagkracht van de man volgens de formule $70\% [€ 3.150,- -/-(€ 1.150,- + € 164,- + € 95,- + € 890,-)] = € 595,70$ per maand, dat is € 148,92 per kind per maand.

5.10. De totale draagkracht van partijen bedraagt € 595,70 + € 50,- = € 645,70 per maand.

Ook in hoger beroep blijft een draagkrachtvergelijking achterwege nu de totale draagkracht van partijen lager is dan de behoefte van de kinderen van € 924,- per maand bedraagt. De volledige draagkracht van de man dient ter beschikking van de kinderen te worden gesteld.

Zorgkorting

5.11. Tussen partijen is niet in geschil dat de zorgkorting voor [minderjarige 1] en [minderjarige 2] 35% bedraagt, hetgeen overeenkomt met een bedrag van € 80,85 per kind per maand.

5.12.1. De vrouw heeft gesteld dat de rechtbank voor [minderjarige 3] en [minderjarige 4] ten onrechte is uitgegaan van een zorgkorting van 25%. Zij heeft gesteld dat zij de meeste zorg voor [minderjarige 3] en [minderjarige 4] heeft en dat een zorgkorting van 20% op zijn plaats is.

De man heeft de stelling van de vrouw gemotiveerd betwist.

5.12.2. Het hof overweegt het navolgende.

Gelet op de frequentie waarmee [minderjarige 3] en [minderjarige 4] bij de man verblijven (eenmaal per veertien dagen van vrijdag 17.30 uur tot zondag na het eten 18.30 uur en iedere woensdag van 17.30 uur tot donderdag 08.00 uur, alsmede 28 vakantiedagen) overweegt het hof dat de zorgkorting, mede gelet op de vuistregel die in het Rapport Alimentatienormen is gehanteerd, dichter aan ligt tegen 25% dan tegen 15%. Gelet op het voorgaande gaat het hof in redelijkheid uit van een zorgkorting voor [minderjarige 3] en [minderjarige 4] van 25%.

Dit komt overeen met een bedrag van € 57,75 per kind per maand.

Bijdrage man in de kosten van de kinderen

5.13.1. Nu de draagkracht van beide ouders tezamen onvoldoende is om volledig in het eigen aandeel van de ouders in de kosten van de kinderen te voorzien, wordt dit tekort van totaal € 278,30 per maand aan beide ouders voor de helft toegerekend en verdeeld over vier kinderen.

Voor de man betekent dit dat de helft van het tekort in mindering komt op zijn zorgkorting, zodat de door de man betalen bijdrage in de kosten van de kinderen als volgt wordt berekend:

[minderjarige 1] en [minderjarige 2] :

€ 148,92 - (€ 80,85 - € 34,79 = € 46,06) = € 102,86 per kind per maand,

[minderjarige 3] en [minderjarige 4] :

€ 148,92 - (€ 57,75 - € 34,79 = € 22,96) = € 125,96 per kind per maand.

5.13.2. Het voorgaande leidt ertoe dat de man met ingang van 29 juli 2016 aan de vrouw

- voor [minderjarige 1] , [minderjarige 2] dient te voldoen € 102,86 per kind per maand;

- voor [minderjarige 3] en [minderjarige 4] dient te voldoen € 125,96 per kind per maand.

5.13.3. Geïndexeerd bedraagt de bijdrage voor [minderjarige 1] en [minderjarige 2]

met ingang van 1 januari 2017 € 105,02 per kind per maand en

met ingang van 1 januari 2018 € 106,60,- per kind per maand,

en voor [minderjarige 3] en [minderjarige 4]

met ingang van 1 januari 2017 € 128,61 per kind per maand en

met ingang van 1 januari 2018 € 130,54 per kind per maand.

Partneralimentatie

Hoogte van de behoefte vrouw

5.14. Tussen partijen is niet in geschil dat de behoefte van de vrouw in 2010 € 1.390,- bruto per maand bedroeg. Analoog aan de wettelijke indexering bedraagt de behoefte van de vrouw met ingang van 1 januari 2016 € 1.488,65 bruto per maand.

Behoeftigheid van de vrouw

5.15.1. De vrouw heeft aangevoerd dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de vrouw binnen een periode van één jaar - te rekenen vanaf de datum van de bestreden beschikking - 75% van het minimumloon moet kunnen gaan verdienen, dat is € 1.163,- bruto per maand. Naar de mening van de vrouw heeft de rechtbank de (aanvullende) behoefte van de vrouw

ten onrechte met ingang van 1 juli 2018 in 2016 bepaald op € 325,65 bruto per maand. De vrouw heeft gesteld dat zij niet alleen de zorg heeft voor de vier kinderen, maar ook dat zij kampt met medische klachten, waaronder overspannenheid, hetgeen haar belemmert om zich op de arbeidsmarkt te begeven en dat zij gedwongen wordt om stappen te zetten die zij op dit moment niet kan zetten. De vrouw heeft ter zitting verklaard dat zij op momenten dat zij zich beter voelt solliciteert, onder meer via internet, maar tot heden zonder resultaat.

5.15.2. De man heeft de stellingen van de vrouw gemotiveerd betwist. De man heeft aangevoerd dat er inmiddels zeven jaar na de echtscheiding zijn verstreken en dat de vrouw tot heden op geen enkele wijze heeft getracht om in haar levensonderhoud te voorzien. Ook heeft de vrouw de door haar gestelde medische klachten, die de man betwist, niet met stukken onderbouwd.

5.15.3. Het hof overweegt het navolgende.

Uit de stukken en het behandelde ter zitting is gebleken dat het huwelijk van partijen ruim zeven jaar geleden is ontbonden. De vrouw heeft in hoger beroep haar stelling dat er sprake is van medische belemmeringen om te solliciteren naar betaald werk en dat de enkele sollicitatiepoging die de vrouw heeft gedaan tevergeefs is geweest, niet met verificatoire stukken onderbouwd, hetgeen gelet op de gemotiveerde betwisting door de man wel op haar weg had gelegen. Dit dient voor rekening en risico van de vrouw te komen.

Het hof is van oordeel dat de rechtbank terecht en op goede gronden, die het hof, na eigen beoordeling en waardering, overneemt en tot de zijne maakt, heeft overwogen dat de vrouw geacht kan worden met ingang van 1 juli 2018 een inkomen te genereren van 75% van het minimumloon. De aanvullende behoefte van de vrouw bedraagt met ingang van 1 augustus 2016 € 1.488,65 bruto per maand en met ingang van 1 juli 2018 € 325,65 bruto per maand, zoals de rechtbank heeft becijferd, waartegen geen der partijen op zichzelf bezwaar heeft gemaakt, zodat het hof deze overneemt.

Draagkracht van de man voor partneralimentatie

Inkomen van de man

5.16. Het hof gaat uit van voormelde winst uit onderneming van afgerond € 50.000,- zoals ook in het kader van de kinderalimentatie is overwogen (zie rechtsoverweging 5.7.3.).

5.17. Het hof houdt rekening met de volgende fiscale aspecten:

de zelfstandigenaftrek, de MKB-vrijstelling, in box III 50% van de waarde van de voormalige echtelijke woning ad € 124.500,-, alsmede de helft van de hypotheekschuld ad € 85.311,- en de voor de man niet aftrekbare betaling van de hypotheekrente van € 1.962,- per jaar, en ten slotte de algemene heffingskorting en de arbeidskorting. Voorts is de door de man zelf verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet in mindering gebracht.

Het hof begroot het netto besteedbaar inkomen van de man voor het betalen van partneralimentatie op ongeveer € 2.969,- per maand, zoals deze blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en daarvan deel uitmakende berekening van de draagkracht van de man (bijlage B).

Draagkrachtloos inkomen van de man

5.18. Het hof gaat voorbij aan de stelling van de vrouw dat de man zijn woonkosten kan delen. De man heeft gesteld dat zijn partner geen inkomen heeft, dat zij lange tijd in Denemarken heeft gewoond en dat zij de zorg heeft voor haar demente moeder. Gelet op verweer van de man en mede gelet op het feit dat de kale huur niet is te kwalificeren als een te hoge woonlast, mede gelet op de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken en de frequentie waarmee de vier kinderen bij de man verblijven, gaat het hof uit van een kale huur van € 1.150,- per maand.

Voorts houdt het hof, naast de gebruikelijke posten (zie bijlage B) rekening met een bedrag van

afgerond € 164,- per maand ter zake het aandeel van de man in de hypotheeklast van de voormalige echtelijke woning, alsmede met het bedrag van € 95,- per maand ter zake de forfaitaire eigenaarslast, zoals in het kader van de kinderalimentatie is overwogen (zie rechtsoverweging 5.10.2.). Uit het verhandelde ter zitting is gebleken dat de man niet bijdraagt in het aandeel van de vrouw in de hypotheekverplichting.

Ten slotte houdt het hof rekening met een premie ziektekostenpremie van € 139,- per maand en een eigen risico van € 32,- per maand, nu de vrouw dit niet heeft betwist.

5.19.1. Na aftrek van voormelde lasten van het bovenstaande netto besteedbaar inkomen heeft de man een draagkrachtruimte van € 680,- per maand, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte draagkrachtberekening (bijlage B). Daarvan is 60 % beschikbaar voor alimentatie. Daarop komen in mindering de ten laste van de man komende kosten van de kinderen van totaal € 595,68 per maand. Dit bedrag dient nog verhoogd te worden door de man gestelde verblijf overstijgende kosten. De man heeft gesteld dat hij de kinderen (de twee oudsten) een mobiele telefoon heeft gegeven, hetgeen de vrouw niet heeft betwist. Gelet op de abonnementskosten van de telefoons, alsmede gelet op de door de vrouw voorts niet betwiste door de man gegeven specificatie van de verblijf overstijgende kosten, anders dan de telefoonkosten in productie 21, houdt het hof in redelijkheid rekening met een bedrag van totaal € 200,- per maand.

5.20. Het voorgaande leidt ertoe dat de man met ingang van 29 juli 2016 geen ruimte heeft voor het betalen van een bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw.

Terugbetaling

5.21. De man heeft gesteld dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de vrouw hetgeen zij vanaf 29 juli 2016 te veel aan kinder- en partneralimentatie te veel heeft ontvangen niet hoeft terug te betalen. De man heeft gesteld dat de vrouw een bedrag van € 10.000,- heeft ontvangen en dat het op de weg van de vrouw had gelegen die gelden te reserveren en gereserveerd te houden.

De vrouw heeft de stelling van de man gemotiveerd betwist. Ter zitting heeft de vrouw verklaard dat zij die gelden heeft besteed om een lening bij haar broer en zijn partner af te betalen. Nu de man dit niet heeft weersproken wijst het hof het verzoek tot terugbetaling van de man af. Ook kan van de vrouw in redelijkheid niet gevergd worden dat hetgeen zij ter zake kinder- en partneralimentatie te veel mocht hebben ontvangen met toekomstige termijnen wordt verrekend.

5.22. De proceskosten van dit hoger beroep worden gecompenseerd, nu partijen (gewezen) echtgenoten zijn.

5.23. Het voorgaande leidt tot de navolgende beslissing.

6 De beslissing

Op het principaal en incidenteel appel

Het hof:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Zeeland-West-Brabant (Breda) van 29 juni 2017, uitsluitend voor zover het betreft de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van

verzorging en opvoeding van [minderjarige 1] , [minderjarige 2] , [minderjarige 3] en [minderjarige 4] ,

en in zoverre opnieuw beschikkende:

wijzigt het door partijen op 13 oktober 2010 ondertekende ouderschapsplan uitsluitend voor zover het betreft de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [minderjarige 1] , [minderjarige 2] , [minderjarige 3] en [minderjarige 4] ,

en in zoverre rechtdoende:

bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van:

- [minderjarige 1] , geboren op [geboortedatum] 2001 te [geboorteplaats] , en
  - [minderjarige 2] , geboren op [geboortedatum] 2003 te [geboorteplaats] ,
- aan de vrouw dient te voldoen,
- van 29 juli 2016 tot 1 januari 2017 een bedrag van € 102,86 per kind per maand,
  - van 1 januari 2017 tot 1 januari 2018 een bedrag van € 105,02 per kind per maand,
  - met ingang van 1 januari 2018 een bedrag van € 106,60 per kind per maand,
- de toekomstige termijnen bij vooruitbetaling te voldoen;

bepaalt dat de man aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van:

- [minderjarige 3] , geboren op [geboortedatum] 2006 te [geboorteplaats] , en
  - [minderjarige 4] , geboren op [geboortedatum] 2007 te [geboorteplaats] ,
- aan de vrouw dient te voldoen,
- van 29 juli 2016 tot 1 januari 2017 een bedrag van € 125,96 per kind per maand,
  - van 1 januari 2017 tot 1 januari 2018 een bedrag van € 128,61 per kind per maand,
  - met ingang van 1 januari 2018 een bedrag van € 130,54 per kind per maand,
- de toekomstige termijnen bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

bekrachtigt de beschikking van de rechtbank voor het overige voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. H. van Winkel, C.D.M. Lamers en C.N.M. Antens en bijgestaan door de griffier, en is op 17 mei 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 31

ECLI:NL:GHSHE:2018:2548

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	14-06-2018
Datum publicatie	15-06-2018
Zaaknummer	200.219.338_01
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBLIM:2017:11223
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie

Na echtscheiding zijn ruim 10 jaren verstreken.

‘Verbleking’ van huwelijksgelateerde behoefte ontstaat niet door enkel tijdsverloop, ook niet in combinatie met gewenning aan een lagere levensstandaard.

‘Afnemen van lotsverbondenheid’ geen factor welke van invloed is op de hoogte van de behoefte.

Hofnorm toepasselijk. Blote ongemotiveerde betwisting door de man is onvoldoende.

Niettemin afwijzing alimentatieverzoek omdat de vrouw niet heeft onderbouwd dat zij niet geheel zelf in haar huwelijksgelateerde behoefte kan voorzien.

Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0165
--------------	--

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.219.338/01

zaaknummer rechtbank : C/03/223383/FA RK 16-2546

beschikking van de meervoudige kamer van 14 juni 2018

inzake

[appellante] ,

wonende te [woonplaats] ,
verzoekster in hoger beroep,
hierna te noemen: de vrouw,
advocaat mr. R.P.F. Rober,

tegen

[verweerder] ,

wonende te [woonplaats] ,
verweerder in hoger beroep,
hierna te noemen: de man,
advocaat mr. S.C.H. Poelman.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Limburg (Maastricht) van 30 mei 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer. Bij voornoemde beschikking heeft de rechtbank -voor zover thans van belang- het op 15 juli 2016 ingediende verzoek van de vrouw om te bepalen dat de man met ingang van diezelfde datum dient bij te dragen in de kosten van haar levensonderhoud met een bedrag van € 1.000,- per maand, afgewezen.

2 Het geding in hoger beroep

- 2.1. Bij beroepschrift met producties, ingekomen ter griffie op 11 juli 2017, heeft de vrouw
  - kort samengevat - verzocht voormelde beschikking te vernietigen en haar inleidende verzoek alsnog toe te wijzen.
- 2.2. Bij verweerschrift, ingekomen ter griffie op 15 september 2017, heeft de man verzocht
  - naar het hof begrijpt - het verzoek van de vrouw in hoger beroep af te wijzen.
- 2.3. Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:
  - een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 3 oktober 2017 met bijlagen, ingekomen ter griffie op 3 oktober 2017;
  - een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 9 oktober 2017 met bijlage, ingekomen ter griffie op 9 oktober 2017;
  - een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 6 februari 2018 met bijlage, ingekomen ter

griffie op 6 februari 2018;

- een journaalbericht van de zijde van de man van 20 april 2018 met bijlagen, ingekomen ter griffie op 23 april 2018;
- een journaalbericht van de zijde van de man van 4 mei 2018 met bijlage, ingekomen ter griffie op 4 mei 2018.

2.4. De mondelinge behandeling heeft op 8 mei 2018 plaatsgevonden. Bij die gelegenheid zijn gehoord:

- mr. R.P.F. Rober, namens de vrouw;
- de man, bijgestaan door mr. S.C.H. Poelman.

De vrouw is, hoewel behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschenen.

3 De beoordeling

3.1. Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen.

3.1.1. Tussen partijen, op 2 september 1994 met elkaar gehuwd, is op 25 oktober 2006 door de rechtbank te Maastricht de echtscheiding uitgesproken. De betreffende beschikking is op 22 mei 2007 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

Bij genoemde beschikking heeft de rechtbank het verzoek van de vrouw tot vaststelling van partneralimentatie afgewezen wegens het ontbreken van draagkracht bij de man, zulks in verband met de aan hem opgelegde kinderalimentatie voor de twee toen nog minderjarige kinderen van partijen.

3.2. Er zijn geen grieven gericht tegen de overweging van de rechtbank dat sprake is van een wijziging in de zin van art. 1:401 BW en de door de rechtbank vastgestelde ingangsdatum van 1 augustus 2016, zodat het hof hiervan uit gaat.

3.3. De grieven van de vrouw zien – samengevat – op de overwegingen van de rechtbank

- dat de behoefte van partijen kan geacht worden te “verbleken” naarmate er meer tijd verstrijkt tussen de feitelijke scheiding en een (hernieuwde) vaststelling van de onderhoudsbijdrage, omdat de lotsverbondenheid na echtscheiding door tijdsverloop geleidelijk afneemt, en
- dat de behoefte van de vrouw, gezien het niet gemotiveerd weerspreken van het standpunt van de man over het verbleken van de behoefte, in beginsel kan worden gesteld op het inkomen waarvan zij leeft.

3.4. Het hof overweegt als volgt.

De grondslag

3.4.1. Art. 1:157 lid 1 BW bepaalt dat de rechter bij de echtscheidingsbeschikking of bij latere uitspraak aan de echtgenoot die niet voldoende inkomsten tot zijn levensonderhoud heeft, noch zich in redelijkheid kan verwerven, op diens verzoek ten laste van de andere echtgenoot een uitkering tot levensonderhoud kan toekennen. Het hangt van de concrete omstandigheden waarin partijen na de ontbinding van het huwelijk zijn komen te verkeren af of ten laste van de ene echtgenoot aan de andere daadwerkelijk een onderhoudsbijdrage moet worden toegekend. Daarbij dienen behoefte en draagkracht, mede gerelateerd aan de omstandigheden tijdens het huwelijk, tot maatstaf.

De behoefte

3.4.2. De man heeft in eerste aanleg en hoger beroep naar voren gebracht dat de behoefte van de vrouw is verbleekt, waardoor de behoefte van de vrouw minder gerelateerd is aan de welstand zoals deze er tijdens het huwelijk was. Ter onderbouwing van zijn stelling verwijst hij naar

-het tijdsverloop van ongeveer negen jaren tussen het moment van de echtscheiding van partijen en het moment waarop de vrouw het inleidende verzoek indiende,

-het feit dat de vrouw sedert de echtscheiding nimmer een bijdrage in het levensonderhoud van de man heeft ontvangen en

-de omstandigheid dat de vrouw haar uitgavenpatroon zo heeft moeten inrichten dat zij met de door haar gegenereerde inkomsten in haar levensonderhoud kan voorzien.

De vrouw heeft zich hiertegen in hoger beroep verweerd.

3.4.3. Grief 1 van de vrouw slaagt. Naar het oordeel van het hof kunnen de door de man aangevoerde omstandigheden noch afzonderlijk, noch in onderlinge samenhang bezien, niet meebrengen dat de huidige behoefte van de vrouw niet meer gelijk kan worden gesteld met haar oorspronkelijke huwelijksgelateerde behoefte. Aldus kan van een 'verbleekte' behoefte niet worden gesproken. Enkel tijdsverloop kan niet tot de conclusie leiden dat de huwelijksgelateerde behoefte is verbleekt (zie overweging 2.12 van de conclusie van de A-G bij de uitspraak van de Hoge Raad van 9 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:313).

Er dient immers te worden gelet op alle omstandigheden van het geval. Hetgeen de man overigens in dit kader stelt, samengevat dat de vrouw door haar lage eigen inkomen in de loop der jaren gewend is geraakt aan een lagere levensstandaard, kan, indien al juist, niet tot een ander oordeel leiden.

3.4.4. Ten overvloede overweegt het hof het volgende. Het verband dat de rechtbank in de bestreden beschikking heeft gelegd tussen het verbleken van behoefte enerzijds en het afnemen van lotsverbondenheid door tijdsverloop anderzijds, vindt geen steun in het recht. Verwezen zij naar hetgeen is overwogen door de Hoge Raad in zijn beschikking van 4 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:695 (rov 3.3.5.):

"(...) Weliswaar kan de door het huwelijk in het leven geroepen lotsverbondenheid als een grondslag voor het ontstaan van de alimentatieverplichting worden beschouwd, maar het voortduren van die verplichting berust niet op het voortduren van de lotsverbondenheid. Daarom kan het 'afnemen' of 'vervallen' van lotsverbondenheid geen grond zijn voor beëindiging van de alimentatieverplichting, ook niet in samenhang met andere omstandigheden (vgl. HR 20 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:2058, NJ 2014/143, rov. 3.4.4 en 3.5) (...)"

3.4.5. De vrouw stelt voorts dat haar huwelijksgelateerde behoefte in 2006 op basis van de zogeheten hofnorm € 1.680,-- netto per maand bedroeg. De man maakt bezwaar tegen toepassing van de hofnorm en stelt dat de vrouw daarom haar behoefte op andere wijze had dienen te onderbouwen, maar dat zij zulks onvoldoende heeft gedaan.

3.4.6. Nu de man niet concreet onderbouwd heeft betoogd op grond waarvan de door de vrouw gehanteerde wijze van begroting geen juiste maatstaf zou zijn om haar huwelijksgerateerde behoefte te bepalen, en het hof ook overigens geen omstandigheden zijn gebleken die in het onderhavige geval om een andere wijze van behoefteberekening vragen, zal het hof de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw overeenkomstig de hofnorm bepalen, derhalve op 60% van het netto gezinsinkomen (verminderd met de kosten van de kinderen)

zoals dat was voorafgaand het uiteengaan van partijen. Naar het oordeel van het hof is deze slotsom - gelet op het hetgeen partijen over en weer hebben aangevoerd - in overeenstemming met de leer van de Hoge Raad (zoals neergelegd in HR 19 december 2003, LJV AM2379, NJ 2004/140

([https://www.navigators.nl/document/id157620031219r03040hrnj2004140dosred?h1=\(\(Hoge%20Raad\)\)%2C\(\(Hoge%20Raad%20\(Advocaat-Generaal\)%20Conclusie%202010-06-04%20Hoge%20Raad\)\)%2C\(hofnorm\)%2C\(hof-norm\)&idp=LegalIntelligence\)](https://www.navigators.nl/document/id157620031219r03040hrnj2004140dosred?h1=((Hoge%20Raad))%2C((Hoge%20Raad%20(Advocaat-Generaal)%20Conclusie%202010-06-04%20Hoge%20Raad))%2C(hofnorm)%2C(hof-norm)&idp=LegalIntelligence))) en HR 03-09-2010, ECLI:NL:HR:2010:BM7050) welke, kort gezegd, luidt dat het hanteren van de hofnorm als enige maatstaf voor de behoefte niet kan wanneer daarbij voorbij gegaan wordt aan de door partijen aangevoerde relevante omstandigheden. Nu de man echter geen relevante omstandigheden heeft aangevoerd ziet het hof geen belemmering om van de op hofnorm gebaseerde behoefte uit te gaan.

3.4.7. Tussen partijen is niet in geschil dat de behoefte bij toepassing van de hofnorm dient te worden bepaald aan de hand van hun inkomens in het jaar 2006. De vrouw is bij het berekenen van haar behoefte uitgegaan van een netto besteedbaar inkomen van de man in 2006 van ongeveer € 2.900,- per maand. Ter onderbouwing hiervan legt zij de tussen partijen gewezen echtscheidingsbeschikking over. Hieruit blijkt dat de rechtbank het bruto jaarinkomen van de man in 2006 heeft begroot op € 47.562,-.

De berekening van dit bruto jaarinkomen is gebaseerd op een salarisspecificatie van de man van maart 2006 en is leidend geweest bij het bepalen van de door de man te betalen kinderalimentatie. In dat kader is de draagkracht van de man gebaseerd op een netto besteedbaar maandinkomen van € 2.910,-. Het hof acht het om die reden niet aannemelijk dat de man ten tijde van het huwelijk een netto besteedbaar inkomen van gemiddeld € 1.635,- per maand had, zoals hij stelt onder verwijzing naar drie bankafschriften uit 2006.

3.4.8. Voorts is de vrouw bij het berekenen van haar behoefte uitgegaan van haar eigen netto besteedbaar inkomen in 2006 van € 800,- per maand. Ter onderbouwing hiervan verwijst zij naar twee salarisspecificaties uit 2006. Hieruit blijkt onder andere dat de vrouw in de eerste zes maanden van 2006 een bruto inkomen heeft genoten van per saldo € 5.656,75, omgerekend € 942,- bruto per maand. De enkele stelling van de man dat hij hier niet van weet, althans dat de vrouw haar netto besteedbaar inkomen in 2006 onvoldoende heeft onderbouwd, is onvoldoende om met dit inkomen geen rekening te houden bij het vaststellen van de behoefte van de vrouw.

3.4.9. Op basis van het voorgaande is naar het oordeel van het hof voldoende komen vast te staan dat partijen ten tijde van het huwelijk een netto besteedbaar gezinsinkomen hadden zoals door de vrouw gesteld van omstreeks € 3.600,- per maand.

Tussen partijen is niet in geschil dat de kosten van de destijds nog minderjarige kinderen van partijen € 800,- per maand bedroegen. Uitgaande van de hofnorm kan de behoefte van de vrouw in 2006 dan ook worden begroot op € 1.680,- netto per maand. Per 1 januari 2016 is de naar analogie van artikel 1:402a lid 1 BW geïndexeerde huwelijksgerelateerde behoefte van de vrouw te begroten op (afgerond) € 1.990,- per maand. Grief 2 van de vrouw slaagt derhalve eveneens.

De behoeftigheid van de vrouw

3.4.10. Tussen partijen is in geschil in hoeverre de vrouw in haar aldus begrote behoefte door arbeid of anderszins zelf kan voorzien. Het hof dient aldus te beoordelen in hoeverre de vrouw behoeftig is.

3.4.11. Naar het oordeel van het hof heeft de vrouw ter zake haar behoeftigheid niet aan haar stelplicht voldaan. De vrouw heeft, gelet op het gemotiveerde verweer van de man dat de vrouw niet heeft voldaan aan haar inspanningsverplichting om zoveel mogelijk in haar eigen

levensonderhoud te voorzien, haar stelling dat zij al het redelijkerwijs mogelijke heeft gedaan om in haar eigen levensonderhoud te voorzien, onvoldoende met feiten onderbouwd. De vrouw heeft weliswaar enkele jaaropgaven, een beperkt aantal salarisspecificaties en een beoordelingsverslag 'Eerste jaar Ziektewet' in het geding gebracht, maar het had op haar weg gelegen om vanaf 2006 een zo volledig mogelijk (en met voldoende stukken onderbouwd) inzicht te verschaffen in haar arbeidzaam leven, haar inspanningen tot het verkrijgen van meer, dan wel beter betaald werk, de redenen van tussentijdse werkloosheid en arbeidsongeschiktheid en haar mogelijkheden tot re-integratie. De vrouw had aldus de omvang van haar aanvullende behoefte zoveel mogelijk concreet dienen te maken. Het hof heeft de vrouw, gezien haar afwezigheid ter zitting, op dit punt niet in persoon nader kunnen bevragen, hetgeen voor haar rekening en risico dient te blijven. Nu een bewijsaanbod zowel in hoger beroep als in eerste aanleg ontbreekt, dient het verzoek van de vrouw om een bijdrage in haar levensonderhoud daarom, zij het op andere gronden dan door de rechtbank gehanteerd, te worden afgewezen.

Slotsom

3.4.12. Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen zal het hof de bestreden beschikking bekrachtigen en beslissen als volgt.

3.4.13. Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn en de procedure de bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw betreft.

4 De beslissing

Het hof:

bekrachtigt de tussen partijen gewezen beschikking van de rechtbank Limburg (Maastricht) van 30 mei 2017;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt.

Deze beschikking is gegeven door mrs. C.N.M. Antens, H. van Winkel en

J.F.A.M. Graafland-Verhaegen en is op 14 juni 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 32

ECLI:NL:GHARL:2018:6202

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	28-06-2018
Datum publicatie	25-07-2018
Zaaknummer	200.223.436/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie. Inspanningsverplichting en toerekenen verdien capaciteit.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEUWARDEN

locatie Leeuwarden

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.223.436/01

(zaaknummer rechtbank Noord-Nederland C/17/150280 / FA RK 16-1175)

beschikking van 28 juni 2018

inzake

[verzoekster] ,

wonende te [A] ,

verzoekster in het principaal hoger beroep,

verweerster in het incidenteel hoger beroep,

verder te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. F.P. van Dalen te Leeuwarden,

en

[verweerder] ,

wonende te [B] ,

verweerder in het principaal hoger beroep,

verzoeker in het incidenteel hoger beroep,

verder te noemen: de man,

advocaat: mr. J. Oosterhof te Heerenveen.

1 Het geding in eerste aanleg

1.1 Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 14 juni 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met productie(s), ingekomen op 14 september 2017;
- het verweerschrift tevens incidenteel hoger beroep;
- het verweerschrift in het incidenteel hoger beroep met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Van Dalen van 11 april 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Oosterhof van 12 april 2018 met productie(s);
- een brief van mr. Van Dalen van 16 april 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Oosterhof van 16 april 2018 met productie(s).

2.2 [de jong-meerderjarige] , nader te noemen onder 3.1, heeft bij brief van 4 oktober 2017 haar mening kenbaar gemaakt met betrekking tot het verzoek.

2.3 De mondelinge behandeling heeft op 26 april 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten. Mr. Van Dalen werd vergezeld van een stagiaire. Beide advocaten hebben ter zitting mede het woord gevoerd aan de hand van door hen overgelegde pleitnotities.

3 De feiten

3.1 Het huwelijk van partijen is [in] 2012 ontbonden door echtscheiding. Uit dit huwelijk is [in] 1998 geboren [de jong-meerderjarige] .

3.2 Partijen hebben in het kader van de echtscheiding afspraken gemaakt over de door de man aan de vrouw verschuldigde kinder- en partneralimentatie. Deze afspraken zijn neergelegd in het aan de echtscheidingsbeschikking van de rechtbank Leeuwarden van

25 juli 2012 gehechte ouderschapsplan en echtscheidingsconvenant d.d. 30 mei 2012. Op grond van deze afspraken was de man gehouden met ingang van 1 februari 2012 bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] met een bedrag van € 425,- per maand en in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 750,- bruto per maand.

- 3.3 Bij beschikking van de rechtbank van 27 mei 2015 is het tussen partijen gesloten ouderschapsplan en echtscheidingsconvenant gewijzigd en is de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] met ingang van 1 januari 2015 bepaald op een bedrag van € 183,- per maand en is de bijdrage van de man in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met ingang van 11 juli 2014 tot 1 januari 2015 bepaald op een bedrag van € 1.354,- per maand en met ingang van 1 januari 2015 op een bedrag van € 1.400,- per maand. Dit hof heeft bij beschikking van 24 mei 2016 de beschikking van de rechtbank van 27 mei 2015 vernietigd en opnieuw beschikkende het tussen partijen gesloten ouderschapsplan en echtscheidingsconvenant gewijzigd en de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] met ingang van 1 januari 2015 op € 114,- per maand bepaald en de bijdrage van de man in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met ingang van 11 juli 2014 op nihil bepaald.
- 3.4 Bij inleidend verzoekschrift, binnengekomen bij de griffie van de rechtbank op 16 augustus 2016, heeft de vrouw verzocht de beschikking van dit hof van 24 mei 2016 te wijzigen in die zin dat het ouderschapsplan en echtscheidingsconvenant van partijen aldus worden gewijzigd dat de man met ingang van 1 januari 2015 dient bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] met een bedrag van € 261,- per maand en dat de man met ingang van 11 juli 2014 dient bij te dragen in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 1.500,- per maand, en daarbij de beschikking uitvoerbaar bij voorraad te verklaren, kosten rechtens.
- 3.5 De man heeft verweer gevoerd en de rechtbank verzocht de verzoeken van de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren, dan wel af te wijzen. De man heeft subsidiair verzocht:
- zijn bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] op een bedrag vast te stellen als de rechtbank juist acht, welke verplichting geldt vanaf 15 augustus 2016 tot 12 september 2016 en het meer dan wel anders door de vrouw verzochte af te wijzen;
  - zijn bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de vrouw vast te stellen op een bedrag van € 750,- per maand ingaande 15 augustus 2016 en definitief eindigend uiterlijk 10 oktober 2017, dan wel de betalingsverplichting met ingang van 10 oktober 2017 op nihil te stellen.
- 3.6 Bij de - uitvoerbaar bij voorraad verklaarde - bestreden beschikking heeft de rechtbank:
- bepaald dat de man met ingang van 16 augustus 2016 dient bij te dragen in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] met een bedrag van € 264,39 per maand, telkens bij vooruitbetaling - voor zover de termijnen nog niet zijn verstreken - te voldoen aan de vrouw;
  - bepaald dat de man met ingang van 11 juli 2014 dient bij te dragen in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 470,- bruto per maand, jaarlijks per 1 juni te verlagen met 1/6e deel van dit bedrag, onder verwijzing naar hetgeen de rechtbank heeft overwogen in rechtsoverweging 3.38;
  - de door de man te betalen uitkering tot levensonderhoud van de vrouw beëindigd met ingang van 11 juli 2020;
  - het meer of anders verzochte afgewezen.

4 De omvang van het geschil

- 4.1 De vrouw is met negen grieven in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. De eerste vier grieven zien op de kinderalimentatie. Grief V, VI, VII, VIII en IX zien op de partneralimentatie. De vrouw verzoekt het hof de bestreden beschikking te vernietigen, onder verbetering van de gronden, en alsnog de volgende beslissing te nemen:

- I. de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] met ingang van 1 mei 2015 vast te stellen op een bedrag van € 261,- per maand en met ingang van 1 januari 2016 op een bedrag van € 415,- per maand, althans een beslissing te nemen als het hof in goede justitie zal vermenen te behoren;
- II. te bepalen dat de man over de periode van 11 juli 2014 tot 1 mei 2016 gehouden is om aan de vrouw een bruto partneralimentatie te betalen van € 1.354,- per maand en met ingang van 1 mei 2016 een bruto partneralimentatie van € 2.500,- per maand;
- III. de te geven beschikking uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.

- 4.2 De man heeft hiertegen verweer gevoerd en heeft het hof verzocht de verzoeken in het principaal hoger beroep onder I. tot en met III. af te wijzen.
- 4.3 De man is op zijn beurt met één grief in incidenteel hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking. De man verzoekt het hof in het incidenteel hoger beroep om de bestreden beschikking te vernietigen voor zover die ziet op de gefaseerde afbouw van de partneralimentatie tot 11 juli 2020 en onder verbetering van de beschikking te bepalen dat de man gehouden is bij vooruitbetaling te betalen aan de vrouw een uitkering tot levensonderhoud met ingang van 11 juli 2014 ad € 470,- bruto per maand, jaarlijks te verlagen met 1/3e deel van dit bedrag en de door de man te betalen uitkering tot levensonderhoud van de vrouw te beëindigen met ingang van 11 juli 2017.
- 4.4 De vrouw heeft hiertegen verweer gevoerd en heeft het hof verzocht:
- I. het verzoek van de man af te wijzen, althans de man niet-ontvankelijk te verklaren in het verzoek;
  - II. de af te geven beschikking uitvoerbaar bij voorraad te verklaren.
- 4.5 Het hof zal de grieven in principaal en incidenteel hoger beroep per onderwerp bespreken.

5 De motivering van de beslissing

De kinderalimentatie

De ontvankelijkheid en de positie van [de jong-meerderjarige]

- 5.1 heeft op 12 september 2016 de meerderjarige leeftijd bereikt. In haar brief aan het hof van 4 oktober 2017 heeft [de jong-meerderjarige] naar voren gebracht dat zij de vrouw niet heeft gemachtigd om mede namens haar te procederen. Dit betekent dat het hof het verzoek van de vrouw niet zal behandelen voor zover het de periode vanaf 12 september 2016 betreft en de vrouw in zoverre niet-ontvankelijk zal verklaren in het onderhavige hoger beroep.
- 5.2 De man stelt zich op het standpunt dat het verzoek ook niet kan worden behandeld voor zover het de periode tot 12 september 2016 betreft. De man stelt dat de vrouw niet-ontvankelijk is in haar verzoek, omdat dit is ingediend toen [de jong-meerderjarige] al meerderjarig was en [de jong-meerderjarige] daarom toestemming had moeten verlenen voor het indienen van het verzoek.
- 5.3 Naar het oordeel van het hof is de vrouw ontvankelijk in haar verzoek voor zover het de periode tot 12 september 2016 betreft. Dat [de jong-meerderjarige] toestemming zou moeten verlenen voor het instellen van een hoger beroep dat betrekking heeft op de kinderalimentatie die verschuldigd was in de periode dat zij nog minderjarig was, vindt naar het oordeel van het hof geen steun in het recht.
- Inhoudelijk*
- 5.4 Aan het hof ligt ter beoordeling voor het verzoek van de vrouw tot wijziging van de bijdrage van

de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] . Bij beschikking van dit hof van 24 mei 2016 is die bijdrage met ingang van 1 januari 2015 gewijzigd en op € 114,- per maand bepaald en bij de bestreden beschikking is die bijdrage met ingang van 16 augustus 2016 gewijzigd en op € 264,39 per maand bepaald.

- 5.5 De vrouw stelt zich op het standpunt dat een hernieuwde beoordeling van de kinderalimentatie dient plaats te vinden met ingang van 1 mei 2015. De man heeft daartegen verweer gevoerd en stelt zich op het standpunt dat van een gewijzigde bijdrage met terugwerkende kracht geen sprake kan zijn, nu hij daarmee geen rekening heeft hoeven te houden.
- 5.6 Het hof ziet in hetgeen door de vrouw is aangevoerd geen aanleiding om af te wijken van het gebruikelijke uitgangspunt om een gewijzigde onderhoudsbijdrage eerst in te laten gaan per de datum van indiening van het inleidend verzoekschrift, in dit geval dus op 16 augustus 2016. Naar het oordeel van het hof heeft de man niet eerder dan met ingang van 16 augustus 2016 rekening kunnen houden met een wijziging van zijn bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] .
- 5.7 Het hof constateert dat de vrouw eerst bij het beroepschrift, op 14 september 2017, heeft verzocht om de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] met ingang van 1 januari 2016 vast te stellen op een hoger bedrag dan het in eerste aanleg verzochte bedrag van € 261,- per maand (ingaaude 1 januari 2015), namelijk op een bedrag van € 415,- per maand. Het hof is van oordeel dat ook ten aanzien van dit verzoek tot verhoging geldt dat er geen aanleiding is om uit te gaan van een eerdere ingangsdatum dan de datum van indiening van het verzoek. Naar het oordeel van het hof heeft de man er niet eerder dan 14 september 2017 rekening mee kunnen houden dat hij een hogere kinderalimentatie dan € 264,39 (€ 261,- per maand geïndexeerd naar 2016) zou moeten voldoen. Nu het hof, zoals hiervoor overwogen, de vrouw niet-ontvankelijk zal verklaren in het hoger beroep voor zover het de periode vanaf 12 september 2016 betreft, komt het hof derhalve over die periode niet toe aan een inhoudelijke beoordeling van haar verzoek om de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding te bepalen op een bedrag van € 415,- per maand.
- 5.8 Aan het hof ligt dan uitsluitend nog voor de bijdrage van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van [de jong-meerderjarige] in de periode (van 16 augustus 2016) tot 12 september 2016. Gelet op het hiervoor in rechtsoverweging 5.7 besprokene over de ingangsdatum van het hoger verzochte bedrag van € 415,- per maand zal het hof dit verzoek van de vrouw over die periode afwijzen en de bestreden beschikking op het punt van de in die periode bepaalde bijdrage van € 264,39 per maand bekrachtigen.

De partneralimentatie

Wijziging op grond van artikel 1:401 lid 4 BW

- 5.9 De vrouw heeft haar verzoek primair gegrond op artikel 1:401 lid 4 BW. De vrouw stelt zich op het standpunt dat de bij beschikking van dit hof van 24 mei 2016 gewijzigde partneralimentatie van aanvang af niet aan de wettelijke maatstaven heeft beantwoord, doordat bij die uitspraak van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan.
- 5.10 Uit de overgelegde stukken blijkt dat het hof bij de beschikking van 24 mei 2016 heeft geoordeeld dat de vrouw haar behoefte en behoeftigheid onvoldoende met relevante bescheiden heeft onderbouwd. Het hof heeft het verzoek van de man tot nihilstelling van de partneralimentatie per 11 juli 2014 daarom toegewezen.
- 5.11 Het hof stelt vast dat de vrouw thans in hoger beroep voldoende financiële gegevens in het geding heeft gebracht om haar behoefte en behoeftigheid alsnog te kunnen beoordelen. Het hof is gelet hierop met de rechtbank van oordeel dat het hof bij de beschikking van

24 mei 2016 is uitgegaan van onjuiste en onvolledige gegevens en zal hierna overgaan tot een hernieuwde beoordeling van de bijdrage van de man in de kosten van het levensonderhoud van de vrouw.

5.12 Daarbij zal het hof 11 juli 2014 hanteren als ingangsdatum van de hernieuwde beoordeling, zoals door de vrouw is verzocht. Het hof neemt hierbij in aanmerking dat vast is komen te staan dat de man over de periode van 11 juli 2014 tot 1 mei 2016 een bedrag van € 1.354,- per maand aan de vrouw heeft betaald en dat de vrouw over deze periode nog geen bedragen heeft terugbetaald aan de man. De man kan daarom, nu de vrouw in het onderhavige hoger beroep over de periode van 11 juli 2014 tot 1 mei 2016 een partneralimentatie van € 1.354,- per maand verzoekt, niet met enige bijbetalingsverplichting worden geconfronteerd waar hij geen rekening mee heeft kunnen houden. Het hof is bovendien van oordeel dat de vrouw na de beschikking van dit hof van 24 mei 2016 met voldoende voortvarendheid een nieuwe procedure bij de rechtbank is gestart om haar behoefte en behoeftigheid alsnog voldoende te onderbouwen.

De behoefte van de vrouw

5.13 Partijen zijn ter zitting overeengekomen dat de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw kan worden vastgesteld op een bedrag van € 1.600,- netto per maand in 2012 en dat het hof zal beoordelen of dit bedrag nog dient te worden verhoogd met de door de vrouw opgevoerde bedragen voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering, een pensioenvoorziening en sparen.

* Premie arbeidsongeschiktheidsverzekering en premie pensioenvoorziening

5.14 De vrouw stelt zich op het standpunt dat rekening dient te worden gehouden met een bedrag van € 400,- per maand voor een premie arbeidsongeschiktheidsverzekering en met een bedrag van € 500,- per maand voor een pensioenpremie. De vrouw stelt dat zij thans geen geld heeft om een arbeidsongeschiktheidsverzekering en een pensioenvoorziening af te kunnen sluiten, maar dat dit wel nodig is.

5.15 De man betwist dat rekening dient te worden gehouden met een premie arbeidsongeschiktheidsverzekering en een pensioenpremie.

5.16 Het hof ziet geen aanleiding om de behoefte van de vrouw te verhogen met een bedrag voor een premie arbeidsongeschiktheidsverzekering en/of een pensioenpremie. Het hof neemt bij dit oordeel in aanmerking dat de vrouw geen arbeidsongeschiktheidsverzekering en pensioenvoorziening heeft en deze ook tijdens het huwelijk van partijen, toen zij al een eenmanszaak dreef, niet had. Het hof is bovendien met de man van oordeel dat de premie voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering en de premie voor een pensioenvoorziening gelet op het lage rendement van de eenmanszaak van de vrouw geen reële uitgaven zijn.

* Sparen

5.17 De vrouw stelt zich op het standpunt dat rekening dient te worden gehouden met een bedrag van € 300,- per maand om te kunnen sparen.

5.18 De man betwist dat rekening dient te worden gehouden met een bedrag om te kunnen sparen, nu de vrouw volgens hem niet heeft aangetoond dat er een noodzaak is om te sparen.

5.19 Het hof ziet aanleiding om de behoefte van de vrouw te verhogen met een bedrag van € 75,- per maand om te kunnen sparen. Nu de vrouw naar het oordeel van het hof onvoldoende heeft onderbouwd hoeveel er tijdens het huwelijk van partijen precies door hen werd gespaard, acht het hof € 75,- per maand een redelijk bedrag, waarvan in elk geval kan worden gereserveerd voor de vervanging of reparatie van duurzame gebruiksgoederen.

5.20 Op grond van het vorenstaande bedraagt de behoefte van de vrouw in 2012 € 1.675,-, oftewel geïndexeerd naar 2014 € 1.718,81, naar 2015 € 1.732,56 en naar 2016 € 1.755,08.

5.21 Naar het oordeel van het hof heeft de man zijn verweer dat sprake is van verbleking van de

behoefte onvoldoende onderbouwd tegenover de gemotiveerde betwisting door de vrouw, zodat het hof daaraan voorbij gaat. Het enkele feit dat partijen reeds zeven jaar uit elkaar zijn, is daartoe onvoldoende. Dat de vrouw haar uitgaven al jaren heeft aangepast aan de hoogte van de betaalde partneralimentatie, werkt evenmin behoefteverlagend (vgl. HR

9 maart 2018, ECLI:NL:HR:2018:313).

De behoefte van de vrouw

- 5.22 Werkelijke of redelijkerwijs te verwerven eigen inkomsten van de onderhoudsgerechtigde verminderen de alimentatiebehoefte. Voor het bepalen van de behoefte wordt daarom rekening gehouden met de inkomsten dan wel de redelijkerwijs te verwerven inkomsten van de onderhoudsgerechtigde.
- 5.23 Uit de overgelegde stukken is het hof gebleken dat de vrouw vanaf 2010 een onderneming voert in de vorm van een eenmanszaak, genaamd [C] te [A]. In de jaren 2010 tot en met 2014 heeft de vrouw met deze onderneming een resultaat behaald van respectievelijk € 4.665,- (2010), € 6.277,- (2011), € 5.041,- (2012) € 7.545,- (2013) en € 13.474,- (2014).
- 5.24 Vast staat dat partijen al in november 2011 feitelijk uit elkaar zijn gegaan. Vanaf dat moment wist de vrouw, dan wel behoorde zij te weten, dat zij op enig moment in de kosten van haar eigen levensonderhoud zou moeten gaan voorzien en dat op haar daarvoor een inspanningsverplichting rustte. Het hof is van oordeel dat het voor de vrouw, gelet op de resultaten van haar onderneming over de jaren 2010 tot en met 2014, in elk geval in juli 2014 (zijnde de ingangsdatum van de onderhavige beoordeling en vier jaar na de start van haar eenmanszaak) duidelijk had moeten zijn dat zij met haar onderneming structureel te weinig inkomsten genereerde om in de kosten van haar levensonderhoud te kunnen voorzien. Het had naar het oordeel van het hof op de weg van de vrouw gelegen om zich vanaf toen in te spannen om anderszins in de kosten van haar eigen levensonderhoud te voorzien, bijvoorbeeld door het vinden van een dienstbetrekking in loondienst. De vrouw heeft onvoldoende onderbouwd dat zij deze inspanningen heeft verricht. De vrouw stelt weliswaar dat zij via Indeed en via Messenger sollicitaties heeft verricht, onder meer bij [D], maar zij heeft ter onderbouwing hiervan geen stukken in het geding gebracht. Het hof is van oordeel dat de vrouw, indien zij zich reeds eerder actief had ingespannen om (ook) een inkomen uit dienstbetrekking te krijgen, zij in staat zou moeten zijn geweest om zich een netto inkomen te verwerven van € 1.200,- per maand in 2014, € 1.350,- per maand in 2015 en € 1.500,- per maand vanaf 1 januari 2016. Het hof zal daarom uitgaan van een verdien capaciteit van de vrouw ter hoogte van deze bedragen. Het hof heeft bij dit oordeel in aanmerking genomen dat de werkervaring van de vrouw beperkt is en dat haar verdien capaciteit door de rolverdeling tijdens het huwelijk in negatieve zin is beïnvloed, maar het hof heeft ook in aanmerking genomen de leeftijd van de vrouw ten tijde van het uiteengaan van partijen (42 jaar) en de omstandigheid dat de zorg voor [de jong-meerderjarige] de vrouw naarmate [de jong-meerderjarige] ouder werd steeds minder in haar mogelijkheden om inkomen te verwerven belette. Het hof is, alle aangevoerde feiten en omstandigheden afwegend, van oordeel dat door het aannemen van voormelde verdien capaciteit aan de zijde van de vrouw zowel recht wordt gedaan aan de huidige positie van de vrouw op de arbeidsmarkt, als ook aan haar inspanningsplicht om haar verdien capaciteit optimaal te benutten. Het hof tekent daarbij aan dat inmiddels sprake lijkt te zijn van een stijgende lijn in het resultaat van de onderneming van de vrouw (2015: € 8.912,-, 2016: € 12.170,- en 2017 € 15.290,-). De boekhouder van de vrouw heeft verklaard dat hij verwacht dat de omzet van de vrouw in de toekomst alleen nog maar verder zal stijgen, nu de vrouw een goede naam heeft opgebouwd, een nieuwe opleiding heeft afgerond en inmiddels ook een nieuw netwerk buiten Friesland heeft. Ook om die reden acht het hof het niet onredelijk om uit te gaan van voormelde toenemende verdien capaciteit van de vrouw. Dat de vrouw zich juist nu haar onderneming beter begint te renderen wenst om te scholen door het volgen van een driejarige Pabo-opleiding, als gevolg waarvan zij minder werkzaamheden in haar onderneming kan verrichten, is een keuze die voor haar rekening en risico dient te blijven.

5.25 Op grond van het vorenstaande bedraagt de aanvullende behoefte van de vrouw in 2014 € 518,81 netto per maand (€ 1.718,81 - € 1.200,-), in 2015 € 382,56 netto per maand (€ 1.732,56 minus € 1.350,-) en in 2016 € 255,08 netto per maand (€ 1.755,08 minus € 1.500,-), oftewel gebruteerd € 970,- per maand in 2014, € 721,- per maand in 2015 en € 496,- per maand in 2016.

De draagkracht van de man

* *Het inkomen*

5.26 Het hof ziet aanleiding om de man te volgen in zijn standpunt dat gelet op het feit dat zijn inkomen sterk fluctueert uit moet worden gegaan van een gemiddeld inkomen. Het hof zal anders dan de man niet uitgaan van het gemiddelde inkomen over de jaren 2013 tot en met 2017, maar zal gelet op de ingangsdatum uitgaan van het gemiddelde inkomen over de jaren 2014 tot en met 2017. Blijkens de overgelegde stukken bedroeg het bruto jaarinkomen van de man in 2014 € 64.320,-, in 2015 € 71.456,-, in 2016 € 67.722,- en in 2017 € 72.683,-. Het hof gaat derhalve uit van een gemiddeld bruto jaarinkomen van € 69.045,-.

5.27 De vrouw stelt dat de man neveninkomsten heeft die hij genereert met zijn band " [E] ". Het hof is van oordeel dat gelet op de betwisting door de man en bij gebreke van nadere onderbouwing door de vrouw onvoldoende vast is komen te staan dat de man neveninkomsten heeft en zal daarmee geen rekening houden.

* *De woonlasten*

5.28 Het hof is anders dan de vrouw van mening dat wel rekening kan worden gehouden met het door de man in zijn draagkrachtberekening als woonlast opgevoerde bedrag van € 400,- per maand. Naar het oordeel van het hof is voldoende vast komen te staan dat de man dit bedrag maandelijks aan zijn partner betaalt als vergoeding voor het woongenot dat zijn partner hem verschaft. Daarbij kan in het midden blijven of dit bedrag door de partner van de man daadwerkelijk aan kosten voor de woning wordt besteed. De hoogte van de opgevoerde woonlast komt het hof in relatie tot het inkomen van de man niet onredelijk voor. Het hof zal daarom uitgaan van dit bedrag.

5.29 Op grond van het voorgaande, en mede in aanmerking genomen de niet betwiste posten in de in hoger beroep overgelegde draagkrachtberekening van de man, heeft het hof de draagkracht van de man berekend. Het hof heeft daarbij gelet op de ingangsdatum de tarieven 2014-2 gehanteerd. Uit de in kopie aangehechte en door de griffier gewaarmerkte draagkrachtberekening volgt dat de draagkrachtruimte van de man € 2.304,- per maand bedraagt. Van deze draagkrachtruimte is 60% beschikbaar voor alimentatie ten behoeve van de vrouw, oftewel een bedrag van € 1.382,- per maand.

5.30 Deze voor partneralimentatie beschikbare draagkrachtruimte zal het hof conform de op dit punt niet betwiste draagkrachtberekening van de man verminderen met een bedrag van € 400,- per maand, zijnde het bedrag dat de man aan kosten voor [de jong-meerderjarige] stelt te voldoen (kinderalimentatie, zorgkosten en extra uitgaven ten behoeve van [de jong-meerderjarige]). Op grond hiervan resteert voor de vrouw een bedrag van € 982,- per maand. Gelet op het door de man te genieten fiscaal voordeel wegens de mogelijkheid om betaalde partneralimentatie van zijn inkomen af te trekken, kan de man ten behoeve van de vrouw een bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud betalen van € 1.872,- bruto per maand.

5.31 De op te leggen bijdrage wordt echter begrensd door de behoefte van de vrouw. De man dient derhalve met ingang van 11 juli 2014 tot 1 januari 2015 bij te dragen in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 970,- bruto per maand, in de periode van 1 januari 2015 tot 1 januari 2016 met een bedrag van € 721,- bruto per maand en in de periode vanaf 1 januari 2016 met een bedrag van € 496,- bruto per maand.

Jusvergelijking

5.32 Het hof heeft jusvergelijkingen gemaakt. Het hof heeft daarbij rekening gehouden met de

hiervoor vermelde financiële gegevens van de man en is aan de zijde van de vrouw uitgegaan van de niet betwiste posten van de door haar in hoger beroep overgelegde draagkrachtberekening en het hof heeft, zoals hiervoor overwogen onder rechtsoverweging 5.24 een netto inkomen van de vrouw van € 1.200,- per maand in 2014, € 1.350,- per maand in 2015 en € 1.500,- per maand in 2016 aanmerking genomen.

5.33 Uit de berekeningen volgt dat de vrouw bij het opleggen van de hiervoor onder rechtsoverweging 5.31 vermelde bedragen niet meer vrij te besteden overhoudt dan de man.

Limitering/afbouwregeling

5.34 Op grond van artikel 1:158 van het Burgerlijk Wetboek (BW) kunnen echtgenoten vóór of na de beschikking tot echtscheiding bij overeenkomst bepalen of, en zo ja tot welk bedrag, na de echtscheiding de één tegenover de ander tot een uitkering tot diens levensonderhoud zal zijn gehouden. Indien in de overeenkomst geen termijn is opgenomen, is artikel 157, vierde tot en met zesde lid, van overeenkomstige toepassing. Lid 4 van artikel 1:157 BW bepaalt dat indien de rechter geen termijn heeft vastgesteld, de verplichting tot levensonderhoud van rechtswege eindigt na het verstrijken van een termijn van twaalf jaren, die aanvangt op de datum van inschrijving van de beschikking in de registers van de burgerlijke stand.

5.35 In artikel 1:157 lid 3 BW is bepaald dat de rechter op verzoek van één van de echtgenoten de uitkering tot levensonderhoud kan toekennen onder vaststelling van voorwaarden en van een termijn.

5.36 Een zodanige rechterlijke limitering heeft een definitief karakter in die zin dat het de aanspraken van de onderhoudsgerechtigde - behoudens het in artikel 1:401 lid 2 BW omschreven uitzonderlijke geval - definitief doet eindigen na afloop van de gestelde termijn. Daarom worden hoge eisen gesteld aan de stellingen die een verzoek tot limitering onderbouwen en aan de motivering van een daarop te nemen toewijzende beslissing. In het algemeen is vaststelling van partneralimentatie voor een bepaalde termijn redelijk indien met voldoende zekerheid en op goede gronden mag worden verwacht dat de onderhoudsgerechtigde na afloop van de voor de partneralimentatie bepaalde termijn op voor hem passende wijze in zijn levensonderhoud zal kunnen voorzien.

5.37 Nu partijen eerder een overeenkomst over de partneralimentatie hebben gesloten waarbij geen alimentatieduur is afgesproken, kan wijziging van die overeenkomst op het punt van de alimentatieduur worden gevraagd op grond van wijziging van omstandigheden ex artikel 1:401 lid 1 BW. Het hof is van oordeel dat de man geen omstandigheden heeft gesteld die maken dat er op het punt van alimentatieduur ten opzichte van de situatie ten tijde van het sluiten van de overeenkomst sprake is van een wijziging van omstandigheden. Hetgeen de man stelt omtrent opleiding, werkervaring en de leeftijd van de vrouw en van [de jong-meerderjarige] betreffen niet dergelijke omstandigheden. Deze waren immers ten tijde van het sluiten van de overeenkomst bekend. Voor zover de man als gewijzigde omstandigheid stelt dat de onderneming van de vrouw zich niet meer in de opstartfase bevindt en dat van de vrouw kan worden verwacht dat zij meer inkomen uit haar onderneming genereert, dan wel dat zij een betaalde dienstbetrekking aanvaardt, is het hof van oordeel dat met deze door de man aangevoerde omstandigheid door het hof rekening is gehouden bij het vaststellen van de behoefte van de vrouw en dat in het licht van de hoge eisen die aan een limiteringsverzoek worden gesteld onvoldoende door de man is onderbouwd waarom het recht van de vrouw op een bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud om die reden dient te worden afgebouwd en per 11 juli 2017 (definitief) dient te worden beëindigd.

5.38 Het hof is op grond van het vorenstaande van oordeel dat geen aanleiding bestaat om tot afbouw dan wel limitering van de uitkering tot levensonderhoud van de vrouw. Het principaal hoger beroep slaagt in zoverre en het incidenteel hoger beroep faalt.

Conclusie

5.39 Het hof zal op grond van het vorenstaande de beschikking van dit hof van 24 mei 2016 wijzigen voor zover daarbij de partneralimentatie met ingang van 11 juli 2014 op nihil is gesteld en bepalen dat de man met ingang van 11 juli 2014 tot 1 januari 2015 dient bij te dragen in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 970,- bruto per maand, in de periode van 1 januari 2015 tot 1 januari 2016 met een bedrag van € 721,- bruto per maand en in de periode vanaf 1 januari 2016 met een bedrag van € 496,- bruto per maand. De bestreden beschikking zal derhalve worden vernietigd voor zover daarbij de bijdrage van de man in de kosten van het levensonderhoud van de vrouw is gewijzigd en voor zover daarbij de door de man te betalen uitkering tot levensonderhoud van de vrouw met ingang van 11 juli 2020 is beëindigd.

Bij- en terugbetalingsverplichting

5.40 Vast staat dat de man over de periode van 11 juli 2014 tot 1 mei 2016 een partneralimentatie van € 1.354,- per maand heeft betaald.

5.41 Dat betekent dat de man in 2014 (afgerond) 5,5 maand een bedrag van € 384,- per maand te veel heeft betaald (€ 1.354,- minus € 970,-), oftewel totaal een bedrag van € 2.112,-.

5.42 In 2015 heeft de man 12 maanden een bedrag van € 633,- per maand te veel betaald (€ 1.354,- minus € 721,-), oftewel totaal een bedrag van € 7.596,-.

5.43 In 2016 heeft de man 4 maanden een bedrag van € 858,- per maand te veel betaald (€ 1.354,- minus € 496,-), oftewel totaal een bedrag van € 3.432,-.

5.44 De vrouw dient op grond van het vorenstaande over de periode van 11 juli 2014 tot 1 mei 2016 een bedrag van € 13.140,- aan de man terug te betalen (€ 2.112,- + € 7.596,- + € 3.432,-).

5.45 Vast staat verder dat de man in de periode vanaf 1 mei 2016 geen partneralimentatie meer aan de vrouw heeft voldaan.

5.46 Dat betekent dat de man over 2016 nog 8 maanden partneralimentatie ten bedrage van € 496,- per maand aan de vrouw dient te voldoen, oftewel totaal een bedrag van € 3.968,-.

5.47 Over 2017 dient de man 12 maanden partneralimentatie ten bedrage van (geïndexeerd) € 506,42 per maand aan de vrouw te voldoen, oftewel totaal een bedrag van € 6.077,04.

5.48 Over 2018 dient de man tot en met heden (tot 1 juli 2018) 6 maanden partneralimentatie ten bedrage van (geïndexeerd) € 514,02 per maand aan de vrouw te voldoen, oftewel totaal een bedrag van € 3.084,12.

5.49 De man dient op grond van het vorenstaande over de periode van 1 mei 2016 tot 1 juli 2018 nog een bedrag van € 13.129,12 aan de vrouw te betalen.

5.50 Per saldo dient de vrouw derhalve over de periode van 11 juli 2014 tot 1 juli 2018 nog een bedrag van € 10,88 aan de man te voldoen. Het hof constateert dat gelet op de omvang van deze terugbetalingsverplichting en in aanmerking nemend hetgeen uit de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting over de financiële situatie van de vrouw is gebleken, bij het opleggen van de hiervoor vermelde partneralimentatiebedragen aan de zijde van de vrouw geen sprake zal zijn van rechtens onaanvaardbare terugbetalingsgevolgen.

5.51 Het hof zal gelet op het vorenstaande beslissen als na te melden.

6 De beslissing

Het hof, beschikkende in het principaal en het incidenteel hoger beroep:

verklaart de vrouw niet-ontvankelijk in het hoger beroep voor zover het betreft het verzoek tot wijziging van de onderhoudsbijdrage ten behoeve van [de jong-meerderjarige] in de periode vanaf 12 september 2016;

bekrachtigt de beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 14 juni 2017, voor zover het betreft de onderhoudsbijdrage ten behoeve van [de jong-meerderjarige] in de periode tot 12 september 2016;

vernietigt de beschikking van de rechtbank Noord-Nederland, locatie Leeuwarden, van 14 juni 2017, voor zover daarbij de door de man te betalen uitkering tot levensonderhoud van de vrouw is gewijzigd en voor zover daarbij de door de man te betalen uitkering tot levensonderhoud van de vrouw met ingang van 11 juli 2020 is beëindigd, en in zoverre opnieuw beschikkende:

wijzigt de beschikking van het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, locatie Leeuwarden, van 24 mei 2016 voor zover daarbij de door de man te betalen uitkering tot levensonderhoud van de vrouw met ingang van 11 juli 2014 op nihil is bepaald, en bepaalt dat de man met ingang van 11 juli 2014 tot 1 januari 2015 dient bij te dragen in de kosten van levensonderhoud van de vrouw met een bedrag van € 970,- bruto per maand, in de periode van 1 januari 2015 tot 1 januari 2016 met een bedrag van € 721,- bruto per maand en in de periode vanaf 1 januari 2016 met een bedrag van € 496,- bruto per maand, telkens bij vooruitbetaling aan de vrouw te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

wijst het meer of anders verzochte af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. A.W. Beversluis, G.M. van der Meer en J.G. Idsardi, bijgestaan door mr. L.S. Veldmans als griffier, en is op 28 juni 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 33

ECLI:NL:RBDHA:2018:8056

Instantie	Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak	06-07-2018
Datum publicatie	19-07-2018
Zaaknummer	C/09/537314 / FA RK 17-5964
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Beschikking
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie, behoefte. Indien een partij meent dat in een specifiek geval moet worden afgeweken van de hofnorm, dan ligt het naar het oordeel van de rechtbank op de weg van die partij om dit aan te tonen én om een verklaring voor die afwijking te geven.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

Rechtbank DEN HAAG

Enkelvoudige Kamer

6x

Rekestnummer: FA RK 17-5964 (echtscheiding) & FA RK 18-622 (verdeling)

Zaaknummer: C/09/537314 (echtscheiding) & C/09/547017 (verdeling)

Datum beschikking: 6 juli 2018

Scheiding

Beschikking op het op 1 augustus 2017 ingekomen verzoek van:

[verzoeker] ,

de man,

wonende te [woonplaats]

advocaat: mr. V.K.S. Budhu Lall te 's-Gravenhage.

Als belanghebbende wordt aangemerkt:

[belanghebbende] ,

de vrouw,

wonende te [woonplaats] ,

advocaat: mr. G.A. Nandoe-Tewarie te Leiden.

Procedure

De rechtbank heeft kennisgenomen van de stukken, waaronder:

- het verzoekschrift;
- het verweerschrift tevens verzoekschrift;
- de brief van 3 november 2017 van de zijde van de vrouw, houdende vermeerdering van het verzoek om partneralimentatie;
- het verweerschrift op het zelfstandig verzoek;
- de brief van 14 mei 2018 van de zijde van de man, met bijlagen;
- de brief van 15 mei 2018 van de zijde van de vrouw, met bijlagen;
- de brief van 17 mei 2018 van de zijde van de vrouw, met bijlagen;
- de brief van 18 mei 2018 van de zijde van de vrouw, met bijlage;
- de brief van 22 mei 2018 van de zijde van de vrouw, met bijlage.

Op 25 mei 2018 is de zaak ter terechtzitting van deze rechtbank behandeld. Hierbij zijn verschenen: partijen, bijgestaan door hun advocaten. Van de zijde van de man zijn pleitnotities overgelegd.

Verzoek en verweer

Het verzoek strekt tot echtscheiding, met een nevenvoorziening strekkende tot bepaling dat de onderling door partijen te treffen vermogensrechtelijke regeling na echtscheiding inclusief het bepaalde met betrekking tot de pensioenverevening, zoals opgenomen in het nog te overleggen convenant, deel uitmaakt van de beschikking, althans dit convenant aan te hechten aan de beschikking, een en ander voor zover mogelijk met uitvoerbaarverklaring bij voorraad.

De vrouw voert geen verweer tegen de verzoeken van de man.

Zij verzoekt voorts zelfstandig om de echtscheiding uit te spreken, met nevenvoorzieningen strekkende tot:

- vaststelling van door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie van € 2.903,- per maand, bij vooruitbetaling te voldoen;
- vaststelling van de wijze van verdeling van de huwelijksgemeenschap, conform

het convenant of verdelingsformulier;

althans elke andere beschikking te wijzen die de rechtbank gerade voorkomt,

een en ander voor zover mogelijk met uitvoerbaarverklaring bij voorraad.

Bij wijze van verweer op zelfstandig bepleit de man afwijzing van het verzoek om partneralimentatie, althans een redelijke bijdrage vast te stellen en de wijze van verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap vast te stellen conform het convenant en het verdelingsformulier.

Feiten

- Partijen zijn gehuwd op [huwelijksdatum] te [huwelijksplaats] .
- Partijen zijn gehuwd in gemeenschap van goederen.

Beoordeling

Aan de wettelijke formaliteiten is voldaan.

Echtscheiding

Beide partijen stellen dat het huwelijk duurzaam is ontworcht, zodat de daarop steunende, over en weer gedane verzoeken tot echtscheiding als op de wet gegrond voor toewijzing vatbaar zijn.

Partneralimentatie

Huwelijksgerelateerde behoefte van de vrouw en aanvullende behoefte

De vrouw had aanvankelijk gesteld dat haar huwelijksgerelateerde behoefte € 3.646,55 netto per maand is. Zij heeft daartoe een behoeftelijstje met (kennelijk) een selectie van afschrijvingen van haar betaalrekening over de periode 19 januari 2015 tot en met 30 december 2016 en een beknopte toelichting overgelegd. In die toelichting is niet aangegeven hoe zij vanuit de afschrijvingen haar behoefte heeft berekend en ook overigens is die toelichting onvoldoende om daaruit te kunnen afleiden dat de gestelde behoefte de huwelijksgerelateerde behoefte weerspiegelt. Op een later moment heeft de vrouw gesteld dat haar huwelijksgerelateerde behoefte € 3.104 per maand (netto) is. Zij heeft dit wederom onderbouwd met een behoeftelijstje en afschriften van haar betaalrekening over de periode 1 maart 2018 tot en met 1 mei 2018, zonder het verband tussen een en ander aan te geven. Zij licht toe dat die lagere dan eerder gestelde behoefte het gevolg is van lagere vaste lasten en doordat zij bepaalde lasten heeft weggelaten.

De man heeft ter zitting het behoeftelijstje van de vrouw op een aantal punten betwist (autokosten, kapper en pedicure, kleding en schoenen, verjaardagen, vakantie, boodschappen en persoonlijke verzorging), zonder de door hem gestelde bedragen te onderbouwen en daartoe bewijs te overleggen. Voorts heeft de man de noodzaak (zoals door de vrouw gesteld) van twee levensverzekeringen betwist. Hij heeft de huwelijksgerelateerde behoefte van de vrouw berekend op € 2.528,50 per maand (netto).

Ten aanzien van de levensverzekeringen overweegt de rechtbank dat partijen in de tijd dat zij nog samen waren ook levensverzekeringen hadden. Aldus kunnen levensverzekeringen tot de huwelijksgerelateerde behoefte van de vrouw worden gerekend.

De rechtbank overweegt dat het stellen en betwisten van een huwelijksgelateerde behoefte aan de hand van behoeftelijstjes veelal en in dit geval in het bijzonder leidt tot een oeverloos debat tussen partijen, waarbij de standpunten ver uit elkaar liggen, en aan de redelijkheid van de standpunten over en weer zeer kan worden getwijfeld. Het op deze wijze stellen en betwisten van behoefte leidt veelal tot een grote ureninvestering van advocaten en navenant hoge kosten voor partijen, bevordert de verstandhouding tussen partijen niet of doet deze zelfs verslechteren en draagt niet bij aan het beslechten van het geschil.

De rechtbank houdt partijen voor dat onder normale omstandigheden ervan mag worden uitgegaan dat zij – afgezien van kosten voor kinderen (waarvan in deze procedure geen sprake is) – in min of meer gelijke mate het genot zullen hebben gehad van het gezamenlijke inkomen gedurende de tijd dat zij samenleefden. Aldus bezien is, in aanmerking nemende dat het voeren van een eenpersoons huishouden in de regel wat duurder is dan een meerpersoons huishouden, de zogenoemde hofnorm als vertrekpunt bij het bepalen van de huwelijksgelateerde behoefte als uitgangspunt niet onredelijk. De hofnorm houdt in dat de huwelijksgelateerde behoefte (afgezien van de kosten voor de verzorging en opvoeding van kinderen) gelijk is aan 60% van het huwelijks inkomen. Indien een partij meent dat in een specifiek geval moet worden afgeweken van de hofnorm, dan ligt het naar het oordeel van de rechtbank op de weg van die partij om dit aan te tonen én om een verklaring voor die afwijking te geven.

In het navolgende zal de rechtbank de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw vaststellen.

De samenleving van partijen is aan het eind van het jaar 2016 verbroken. Blijkens de jaaropgave van de vrouw had zij in dat jaar een bruto inkomen van € 28.576,-. In door de vrouw overgelegde berekeningen van het netto besteedbaar inkomen (NBI) is op het inkomen steeds pensioenpremie in mindering gebracht. De rechtbank wijst er op dat in de overgelegde jaaropgaven de pensioenpremie reeds is verrekend. Aldus berekent de rechtbank het NBI van de vrouw in 2016 op € 1.894,- per maand.

De man stelt dat voor de berekening van zijn NBI tijdens huwelijk uitgegaan dient te worden van het gemiddelde inkomen over drie jaren (2014, 2015 en 2016), vanwege een wisselend bedrag aan gratificatie, zijnde een bedrag van € 85.124,- bruto per jaar. Deze stelling heeft door de vrouw onvoldoende weersproken, zodat de rechtbank met dit inkomen rekening zal houden voor de berekening van de behoefte. Uitgaande van de tarieven 2016-2 leidt dit tot een netto besteedbaar inkomen van de man van € 4.199,- per maand.

Het gezamenlijke netto inkomen van partijen was € 6.093,- per maand. Op basis van de hofnorm kan aldus in beginsel voor de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw van een bedrag van € 3.656,- netto per maand worden uitgegaan.

De door de vrouw gestelde huwelijksgelateerde behoefte van € 3.104,- netto per maand komt neer op 50,9% van het gezamenlijke netto inkomen van partijen van € 6.093,- per maand. De door de man gestelde huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw van € 2.528,50 netto per maand komt neer op 41,5% van het gezamenlijke netto inkomen van partijen ten tijde van samenleving.

Desgevraagd heeft de man ter zitting geen verklaring kunnen geven voor een kennelijk in zijn optiek redelijke huwelijksgelateerde behoefte van minder dan de helft van het gezamenlijke netto inkomen van partijen van € 6.093,- per maand en die gestelde behoefte ook overigens onvoldoende onderbouwd. Gelet hierop zal de rechtbank aan het door de man over de behoefte van de vrouw gestelde voorbijgaan.

Nu de vrouw haar huwelijksgelateerde behoefte heeft gesteld op 50,9% van dat gezamenlijke inkomen en derhalve minder dan volgens de hofnorm, zal de rechtbank van de door de vrouw gestelde behoefte van € 3.104,- per maand (netto) uitgaan.

Aanvullende behoefte vrouw

Uit de als productie 18 overgelegde berekening van de vrouw volgt dat zij in 2017 een inkomen had van € 27.582,- bruto per jaar, omgerekend € 1.862,- netto per maand (tarieven 2018-1). Nu de man deze berekening onbetwist heeft gelaten, zal de rechtbank hiervan uitgaan.

De man heeft gesteld dat van de vrouw mag worden verwacht dat zij alles in het werk stelt om zo veel mogelijk in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Dienaangaande overweegt de rechtbank dat de vrouw werkzaam is in het primaire (kleuter)onderwijs, dat zij een dienstbetrekking heeft met een omvang van 0,6239 fte., dat zij bijna 58 jaar oud is, dat zij in de afgelopen periode enkele keren van haar werk wegens arbeidsongeschiktheid heeft moeten verzuimen en dat zij gebruik maakt van de in het onderwijs geldende BAPO-regeling voor oudere werknemers. De rechtbank volgt de vrouw in haar stelling dat werken in het onderwijs zwaar is, zeker voor oudere werknemers. Voorkomen moet worden dat de vrouw door een zwaardere werkbelasting zal uitvallen. Gelet hierop is de rechtbank van oordeel dat van de vrouw niet gevergd kan worden dat zij meer zal gaan werken en een hoger inkomen kan genereren.

Uitgaande van een huwelijksgelateerde behoefte van € 3.104,- netto per maand verminderd met voormeld eigen inkomen, bedraagt de resterende behoefte van de vrouw daarmee € 1.242,- netto per maand, gebruteerd € 2.515,- per maand.

Draagkracht man

De man stelt dat voor de berekening van zijn draagkracht dient te worden uitgegaan van het gemiddelde inkomen van € 85.124,- bruto per jaar over de jaren 2014, 2015 en 2016. Nu de vrouw deze stelling van de man omtrent zijn inkomen onweersproken heeft gelaten, zal de rechtbank de man hierin volgen. Uitgaande van de tarieven 2018-1 becijfert de rechtbank het netto besteedbaar inkomen van de man in het kader van de draagkracht op € 4.229,- per maand.

Hierop strekt in mindering de premie ziektekostenverzekering van € 103,- per maand, zoals door de man met stukken is onderbouwd.

Voor wat betreft zijn woonlasten stelt de man dat hij samen woont in het appartement van zijn partner en dat zij na de echtscheiding zullen verhuizen naar een groter appartement met een maximale huur van € 1.000,- per maand. De man verzoekt rekening te houden met deze (toekomstige) huur. De vrouw is van mening dat de man geacht kan worden zijn woonlasten te delen met zijn partner en gaat in de draagkrachtberekening uit van een kale huur van € 500,- per maand. De rechtbank volgt de vrouw op dit punt, nu niet is gebleken dat zijn partner niet voor de helft kan bijdragen in de woonlasten.

Deze lasten wordt voorts verminderd met de in de bijstandsnorm verdisconteerde basishuur van € 222,- per maand en de nominale premie ziektekosten van € 35,- per maand. Voor de man geldt de bijstandsnorm voor een alleenstaande per maand en een draagkrachtpercentage van 60.

Jusvergelijking

De man heeft de rechtbank verzocht om door middel van een zogenaamde jusvergelijking vast te stellen bij welke partnerbijdrage partijen een gelijke financiële vrije ruimte hebben. Uit het rapport alimentatienormen volgt dat indien sprake is van een eigen inkomen van een onderhoudsgerechtigde en/of van een relatief hoge behoefte en draagkracht, het redelijk kan zijn de financiële situatie van partijen op basis van ieders inkomen en lasten te vergelijken. Voorwaarde voor een goede vergelijking is een gelijke behandeling van partijen bij de beoordeling van hun lasten. Voor de onderhoudsgerechtigde kan op dezelfde wijze als voor de onderhoudsplichtige een draagkrachtberekening worden gemaakt met daarin verwerkt de bijstandsnorm, de woonlast, de premie zorgverzekering en andere bijzondere, noodzakelijke lasten. Luxe uitgaven waaraan de onderhoudsgerechtigde tijdens het huwelijk gewend was, dienen niet in het draagkrachtloos inkomen te worden opgenomen; bij de onderhoudsplichtige gebeurt dit immers ook niet.

In het kader van de jusvergelijking gaat de rechtbank aan de zijde van de vrouw uit van voormeld inkomen van € 27.582,- bruto per jaar en houdt zij voorts rekening met de noodzakelijke kosten van levensonderhoud van de vrouw, bestaande uit de premie ziektekosten van (afgerond) € 135,- per maand, een verplicht eigen risico van € 32,- per maand en een kale huur van (afgerond) € 880,- per maand, zoals uit de stukken blijkt.

Voor de vrouw geldt de bijstandsnorm voor een alleenstaande – te verminderen met de in de bijstandsnorm begrepen wooncomponent van € 222,- per maand en het in de bijstandsnorm begrepen nominale deel van de premie zorgverzekering van € 35,- per maand.

Conclusie

Op basis van de door de rechtbank gemaakte jusvergelijking acht de rechtbank een partneralimentatie van € 2.515,- per maand bruto redelijk en in overeenstemming met de wettelijke maatstaven.

Aanhechten draagkrachtberekening

De rechtbank heeft ten behoeve van de partneralimentatie berekeningen gemaakt voor de behoefte, draagkracht en een jusvergelijking. Deze berekeningen maken onderdeel uit van de beschikking.

Verdeling

Nu is gesteld noch gebleken dat de echtgenoten huwelijkse voorwaarden hebben gemaakt, moet gelet op het bepaalde in artikel 1:93 van het Burgerlijk Wetboek worden aangenomen dat tussen de echtgenoten algehele gemeenschap van goederen bestaat. Dit brengt mee dat de gemeenschap alle tegenwoordige en toekomstige goederen en schulden van de echtgenoten omvat (ongeacht door wie verkregen of door wie aangegaan) – artikel 1:94 BW – en dat bij de verdeling van de ontbonden gemeenschap de echtgenoten een gelijk aandeel in die ontbonden gemeenschap hebben – artikel 1:100 BW.

Peildatum

De rechtbank stelt voorop dat als peildatum voor het vaststellen van de omvang van de gemeenschap heeft te gelden het tijdstip van indiening van het verzoek tot echtscheiding (1 augustus 2017), nu tussen partijen geen overeenstemming bestaat over een afwijkende peildatum. Voor de bepaling van de waarde van de te verdelen goederen geldt de datum van feitelijke verdeling, tenzij partijen anders overeenkomen of op basis van de redelijkheid en billijkheid daarvan dient te worden afgeweken.

Auto en inboedel

Ter zitting zijn partijen in het kader van de verdeling overeengekomen dat de auto en de inboedel aan de vrouw wordt toebedeeld, onder de verplichting een bedrag van € 1.000,- aan de man te voldoen. De rechtbank zal aldus bepalen. Gebleken is dat partijen ten aanzien van de overige vermogensbestanddelen reeds tot verdeling zijn overgegaan, zodat door de rechtbank verder niets meer hoeft te worden beslist.

Het vorenstaande leidt tot de volgende beslissing.

Beslissing

De rechtbank:

*

spreekt de echtscheiding uit tussen partijen, gehuwd te [huwelijksplaats] op [huwelijksdatum] ;

*

bepaalt dat de man met ingang van de dag dat de beschikking van echtscheiding zal zijn ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand aan de vrouw tot haar levensonderhoud zal uitkeren een bedrag van € 2.515,- per maand, telkens bij vooruitbetaling te voldoen, en verklaart deze beschikking in zoverre uitvoerbaar bij voorraad;

*

stelt de verdeling van de huwelijksgemeenschap als volgt vast, onder de voorwaarde van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand:

aan de vrouw worden toebedeeld de auto en de inboedel, onder de verplichting aan de man een bedrag van € 1.000,- te voldoen, en verklaart deze vaststelling uitvoerbaar bij voorraad;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mr. K.M. Braun, bijgestaan door mr. K. Willems als griffier, en uitgesproken ter openbare terechtzitting van 6 juli 2018.		

BIJLAGE 34

ECLI:NL:GHSHE:2018:2898

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	12-07-2018
Datum publicatie	18-07-2018
Zaaknummer	200.208.267_01 en 200.208.269_01
Rechtsgebieden	Civil recht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie Bijdrage jongmeerderjarige Verdeling
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civil recht

zaaknummers : 200.208.267/01 (alimentatie) en 200.208.269/01 (verdeling)
zaaknummer rechtbank : C/01/295789 / FA RK 15-3538

beschikking van de meervoudige kamer van 12 juli 2018

inzake

[appellante 1],

wonende te [woonplaats] ,

hierna te noemen: de vrouw,

en

[appellant 2],

wonende te [woonplaats] ,
hierna te noemen: [appellant 2] ,

verzoekers in het principaal hoger beroep,
verweerders in het incidenteel hoger beroep,
hierna gezamenlijk ook te noemen: de verzoekers,
advocaat mr. M.C.A. Geerts te Oirschot,

tegen

[verweerder] ,

wonende te [woonplaats] ,
verweerder in het principaal hoger beroep,
verzoeker in het incidenteel hoger beroep,
hierna te noemen: de man,
advocaat mr. N.H.J. van der Pluijm.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 8 december 2016, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1. De vrouw en [appellant 2] zijn op 27 januari 2017 in hoger beroep gekomen van voormelde beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 8 december 2016.

2.1.1. [appellant 2] heeft zijn moeder op 19 januari 2017 gemachtigd om namens hem zijn belangen te behartigen in deze procedure in hoger beroep.

2.2. De man heeft op 9 maart 2017 een verweerschrift tevens houdende incidenteel hoger beroep ingediend.

2.3. De vrouw en [appellant 2] hebben op 20 april 2017 een verweerschrift op het incidenteel hoger beroep ingediend.

2.4. Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:

van de zijde van verzoekers:

- een brief van 2 februari 2018 met bijlagen, ingekomen op 3 februari 2018;
- een journaalbericht van 14 maart 2018 met bijlagen, ingekomen op 15 maart 2018;

- een journaalbericht van 27 maart 2018 met bijlagen, ingekomen op 27 maart 2018;

van de zijde van de man:

- een journaalbericht van 9 maart 2018 met bijlagen, ingekomen op 12 maart 2018;
- een journaalbericht van 13 maart 2018 met bijlagen, ingekomen op 13 maart 2018.

De advocaat van de man heeft ter mondelinge behandeling bezwaar gemaakt tegen overlegging van voornoemd journaalbericht van de zijde van de vrouw en [appellant 2] van 27 maart 2018 met bijlagen aangezien deze stukken te laat zijn ingekomen. Het hof heeft daarop beslist dat op die bijlagen acht wordt geslagen, omdat deze kort en eenvoudig te doorgronden zijn en de advocaat van de man in redelijkheid voldoende moet hebben kunnen kennisnemen van die bijlagen en zich voldoende moet hebben kunnen voorbereiden op een verweer daartegen. Van strijd met de goede procesorde is het hof niet gebleken.

2.5. De mondelinge behandeling heeft op 28 maart 2018 plaatsgevonden. De vrouw en de man zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten.

3 De feiten

3.1. Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.

- de vrouw en de man zijn op 8 september 1995 gehuwd in de wettelijke gemeenschap van goederen;
- zij zijn de ouders van de thans meerderjarige [appellant 2], geboren op [geboortedatum] 1998;
- het verzoek van de man tot echtscheiding is op 1 juli 2015 ingekomen bij de rechtbank Oost-Brabant; dit is de datum waarop de huwelijksgemeenschap van de man en de vrouw is ontbonden;
- daarop is bij de bestreden beschikking van 8 december 2016 de echtscheiding uitgesproken;
- de echtscheidingsbeschikking is op 30 maart 2017 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

3.2. Bij de echtscheidingsbeschikking heeft de rechtbank voorts, voor zover thans van belang:

- bepaald dat de vrouw tegenover de man het recht heeft om in de woning aan het adres [adres 1], [postcode] [plaats] (hierna: de woning) te blijven wonen en de tot de inboedel daarvan behorende zaken te blijven gebruiken tot zes maanden na de inschrijving van de beschikking tot echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand, als hij (het hof begrijpt: zij) de woning ten tijde van die inschrijving bewoont;
- bepaald dat de vrouw voor het gebruik van de woning een maandelijkse vergoeding betaalt aan de man, vast te stellen aan de hand van de formule: verkoopprijs/waarde woning minus de hypothecaire schuld x 2%:2:12);
- bepaald dat de man aan [appellant 2] als bijdrage in de kosten van levensonderhoud en studie een bedrag van € 397,60 per maand dient te betalen met ingang van de dag van inschrijving van de beschikking tot echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand;
- de wijze van verdeling van de huwelijksgemeenschap gelast zoals onder rov. 2.6.3. van die beschikking vermeld en de vrouw veroordeeld tot betaling aan de man een bedrag van € 4.879,--;
- het verzoek van de vrouw een bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud vast te stellen, afgewezen.

3.3. De verzoekers en de man kunnen zich met deze beslissing niet verenigen en zij zijn hiervan in

hoger beroep gekomen.

4 De omvang van het geschil

4.1. De grieven van de vrouw en [appellant 2] in het principaal hoger beroep zien op:

- de behoefte van [appellant 2] (grief 1);
- de draagkracht van de man (grief 2);
- de aanvullende behoefte van de vrouw (grief 3);
- de verdeling (grieven 4 tot en met 8).

De vrouw en [appellant 2] hebben, na aanvulling van hun verzoeken bij brief van 27 maart 2018, verzocht de bestreden beschikking te vernietigen ten aanzien van de onderdelen waartegen de grieven zich richten en:

- A. de behoefte van [appellant 2] vanaf het moment dat hij gaat studeren, nader vast te stellen op een bedrag hoger dan € 524,-- per maand;
  - B. te bepalen dat de man met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking aan de vrouw als bijdrage in het levensonderhoud van [appellant 2] dient te voldoen een bedrag van € 532,67 per maand, dan wel een nader door het hof te bepalen bedrag, dat in ieder geval meer bedraagt dan € 397,60 per maand;
  - C. de aanvullende behoefte van de vrouw aan een bijdrage in haar levensonderhoud van de man vast te stellen op een bedrag van € 1.200,-- netto per maand, dan wel een nader door het hof te bepalen bedrag, dat in ieder geval meer bedraagt dan € 722,40 per maand;
  - D. de man te veroordelen tot betaling van een bijdrage van € 1.416,-- bruto per maand dan wel een door het hof vast te stellen bedrag als bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw, met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking;
  - E. te bepalen dat de auto met kenteken [kenteken] aan de man wordt toegedeeld, onder betaling van een bedrag van € 15.000,-- aan de vrouw, dan wel een nader door het hof vast te stellen bedrag;
  - F. te bepalen dat de door de vrouw gedreven onderneming op het moment van verdeling geen waarde meer heeft en vast te stellen dat de man en de vrouw ter zake de verdeling van de onderneming dus niets meer te verrekenen c.q. van elkaar te vorderen hebben;
  - G. te bepalen dat de man aan de vrouw een bedrag van € 500,-- dient te voldoen ter compensatie van de door de gemeenschap betaalde borg ter hoogte van € 1.000,--, ten behoeve van de door de man aan [adres 2] te [plaats] gehuurde woning;
  - H. de man aan de vrouw een bedrag van € 161,88 dient te vergoeden zijnde de helft van het door de man in de maand juni 2015 opgebouwde vakantiegeld;
  - I. de schuld van de man en de vrouw ter hoogte van € 4.000,-- bij de ouders van de vrouw, aan de vrouw wordt toegedeeld en te bepalen dat de man de helft van dat bedrag, te weten € 2.000,-, aan de vrouw dient te vergoeden;
- te bepalen dat het saldo van de bankrekening met nummer [bankrekening 1] bij helfte over de man en de vrouw wordt verdeeld;
- te bepalen dat het saldo van de bankrekening met nummer [bankrekening 2] bij helfte over de man en de vrouw wordt verdeeld en te bepalen dat de man de helft van het op 1 juli 2015 aanwezige saldo (€ 10.146,35) aan de vrouw dient te voldoen.

4.2. De man heeft in principaal hoger beroep verzocht de vrouw en [appellant 2] niet-ontvankelijk te verklaren in hun hoger beroep, althans dit hoger beroep af te wijzen.

4.3. De grieven van de man in incidenteel hoger beroep zien op:

- de gebruiksvergoeding (grief 1);

- zijn draagkracht (grief 2);
- de behoefte van de vrouw (grief 3);
- de verdeling (grief 4);
- de verrekening van de Peugeot en de motor (grief 5).

De man heeft in incidenteel hoger beroep verzocht de bestreden beschikking deels te vernietigen en, opnieuw rechtdoende:

i. de vrouw te veroordelen om aan de man een gebruiksvergoeding te betalen tot de datum van notariële levering van de woning aan de [adres 1] te [plaats] een bedrag ad € 71,56 per maand (€ 220.000,-- -/- € 134.134,-- = € 85.866,-- x 2% / 2/12), primair met ingang van 1 februari 2015 (de datum van feitelijke verbreking van de samenleving), subsidiair met ingang van 1 juli 2015 (de datum van ontbinding van de huwelijksgemeenschap), althans een andere door het hof te bepalen ingangsdatum, tot de datum van notariële levering van de woning aan de [adres 1] te [postcode] [plaats] ;

ii. te bepalen dat de vrouw geen behoefte heeft aan een aanvullende bijdrage in haar levensonderhoud door de man c.q. de vrouw niet behoeftig is;

iii. de vrouw te veroordelen om binnen 10 dagen na betekening van de in deze procedure te wijzen beschikking aan de man te betalen een bedrag ad € 6.554,--.

iv. de vrouw te veroordelen om binnen 10 dagen na betekening van de in deze procedure te wijzen beschikking aan de man te betalen een bedrag van in totaal € 549,25, bestaande uit:

- € 300,-- helft verkoopprijs zaagtafel en afzuigingsinstallatie
- € 217,75 helft IB/PVV man 2015
- € 31,50 RDW.

4.4. De vrouw en [appellant 2] hebben in incidenteel hoger beroep verzocht de verzoeken van de man af te wijzen.

4.5. Het hof zal de grieven in principaal en incidenteel hoger beroep per onderwerp bespreken. Het hof gaat er daarbij van uit dat [appellant 2] enkel partij is waar het gaat om de bijdrage van de man in de kosten van zijn levensonderhoud en studie.

5 De motivering van de beslissing

Alimentatie

Ingangsdatum onderhoudsbijdragen

5.1. De door rechtbank vastgestelde ingangsdatum, te weten de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand, zijnde 30 maart 2017, is niet in geschil zodat het hof deze datum als uitgangspunt neemt.

5.2. (Stief)kinderen die de leeftijd van eenentwintig jaren nog niet hebben bereikt, hebben op grond van art. 1:400 lid 1 BW voorrang boven alle andere onderhoudsgerechtigden, indien de draagkracht van de onderhoudsplichtige onvoldoende is om dit levensonderhoud volledig aan allen te verschaffen. Derhalve zal het hof, alvorens in te gaan op het verzoek tot vaststelling van partneralimentatie, de grieven en het aanvullend verzoek met betrekking tot bijdrage die de man dient te leveren in de kosten van levensonderhoud en studie van [appellant 2] beoordelen.

Alimentatie [appellant 2]

behoefte [appellant 2] (grief 1)

5.3. Ter gelegenheid van de mondelinge behandeling hebben de vrouw en [appellant 2] hun eerste grief en het verzoek sub A ter zake van de behoefte ingetrokken. Op die grief en dat verzoek behoeft derhalve niet meer te worden beslist. Dit betekent dat het hof evenals de rechtbank uitgaat van een behoefte van € 524,-- per maand (in 2016). Per 1 januari 2017 bedraagt de naar analogie van art. 1:402a lid 1 BW geïndexeerde behoefte van [appellant 2] € 535,-- per maand.

Draagkracht man (grief 2 en incidentele grief 2)

5.4. De rechtbank heeft de draagkracht van de man voor alimentatie voor [appellant 2] becijferd op € 397,60 per maand. De vrouw en [appellant 2] betwisten het daarbij door de rechtbank in aanmerking genomen (i) netto besteedbaar inkomen van de man en (ii) zijn woonlasten. De (incidentele) grief van de man betreft de door de rechtbank in aanmerking genomen gegevens.

Netto besteedbaar inkomen

5.5. De man, werkzaam bij de politie, genereert sedert 2015 (aanvankelijk via [uitzendbureau]) tevens inkomen bij het [college] College. Naar de stelling van de man heeft hij door de stress die hij ervoer door zijn werk bij de politie, op deze manier willen onderzoeken of het werk in het onderwijs iets voor hem was. In 2016 werkte hij in verband hiermee enige maanden 52 uur per week. Met ingang van 1 september 2016 zijn de gemiddelde arbeidsuren van de man bij de politie teruggebracht naar 27 uur per week (in plaats van voorheen 36 uur per week). In combinatie met 16 uur per week bij het [college] College heeft de man sindsdien een 43-urige werkweek. De man heeft voor ogen, mede op advies van de psycholoog bij wie hij in behandeling is, om op termijn deze uren terug te brengen naar 36 uur per week, maar hij wil hierbij zo weinig mogelijk risico lopen. Nu kan hij altijd nog teruggrijpen naar de 27 uur bij de politie, mocht het werk bij het [college] College komen te vervallen.

De vrouw en [appellant 2] stellen dat de keuze van de man om minder (dan 52 uur) te gaan werken voor zijn rekening en risico moet komen en dat uitgegaan moet worden van het door man in 2016 genoten (hogere) jaarinkomen.

Het hof volgt de vrouw en [appellant 2] daarin niet. Om risico's bij de overstap naar een nieuwe baan te vermijden, heeft de man in 2016 een periode 52 uur per week gewerkt. In 2017 had de man nog steeds twee banen en werkte hij 43 uur per week. Het hof is van oordeel dat, gezien genoemde handelwijze, de man in het kader van zijn onderhoudsverplichtingen eerder lof toekomt dan hem verwijten ter zake kunnen worden gemaakt. Gelet hierop zal het hof uitgaan van de jaaropgaven over 2017, zoals de man voorstaat. In zoverre slaagt grief 2 van de man en faalt grief 2 van de vrouw.

Het fiscaal jaarinkomen van de man bedraagt volgens de jaaropgaven over 2017 (politie € 35.402,-- + [college] College € 23.191,--) € 58.593,--, hetgeen resulteert in een netto besteedbaar inkomen van € 3.185,-- per maand.

Woonlasten

5.6.1. De rechtbank heeft bij de draagkrachtberekening van de man de werkelijke woonlasten in aanmerking genomen.

5.6.2. De vrouw en [appellant 2] stellen dat de rechtbank is uitgegaan van onjuiste gegevens en ten onrechte is afgeweken van het forfaitaire stelsel.

5.6.3. De man heeft hiertegen verweer gevoerd.

5.6.4. Het hof overweegt als volgt.

In de periode van 30 maart 2017 (ingangsdatum van de onderhoudsbijdrage) tot 1 oktober 2017 (datum van verkoop en levering van de echtelijke woning aan derden) heeft de man blijkens de beschikking betreffende voorlopige voorzieningen van de rechtbank Oost-Brabant d.d. 26 januari 2017 (waarnaar de man ter zitting van het hof in het kader van de woonlasten heeft verwezen) de volgende woonlasten :

- een huur van € 620,-- waarvan de helft door de partner van de man wordt voldaan en het hof dientengevolge rekening zal houden met een bedrag van € 310,--;
- een niet aftrekbare hypotheek van € 589,--;
- eigenaarslasten van € 15,--;
- een premie basisverzekering van € 128,--;
- een verplicht eigen risico van € 32,--.

De totale woonlasten in deze periode bedragen aldus € 1.074,- per maand.

Met ingang van 1 oktober 2017 bedragen we woonlasten van de man de helft van de huur van € 620,--, aldus € 310,-- per maand.

Anders dan de rechtbank zal het hof zal bij de bepaling van de draagkracht van de man rekening houden met een forfaitaire woonlast van 30% van het NBI van de man. Omdat de werkelijke eigen woonlast van de man gedurende de periode van 30 maart 2017 tot 1 oktober 2017 (€ 1.074,--) de forfaitaire woonlast (€ 955,50) slechts in geringe mate en voor een korte periode overschrijdt, leidt toepassing van het forfaitaire systeem naar het oordeel van het hof niet tot een onaanvaardbaar resultaat. Grief 2 van de vrouw en [appellant 2] slaagt in zoverre.

5.7. Volgens de formule $70\% \times [\text{NBI} - (0,3 \text{ NBI} + € 905,--)]$ is de draagkracht van de man € 927,15 per maand.

Draagkracht vrouw

5.8.1. De draagkracht van de vrouw is tussen de man en de vrouw in geschil.

5.8.2. De wrouw stelt dat zij eind 2016 is gestopt met haar werk bij een opticien en vervolgens een behandelingstraject voor PTSS is aangegaan. Dit traject is even stil gelegd in verband met een operatie die de vrouw moest ondergaan. In juni 2018 wordt de behandeling door middel van EMDR voortgezet. Van de uitkeringsinstantie mag zij thans geen arbeid verrichten. De vrouw stelt dat zij maximaal € 25,-- kan bijdragen in het levensonderhoud van [appellant 2] .

5.8.3. De man betwist (bij gebrek aan gegevens) dat de arbeidsovereenkomst van de vrouw is geëindigd en dat de vrouw wegens ziekte niet kan solliciteren naar een andere baan. Hij stelt dat de man en de vrouw ieder voor de helft in de behoefte van [appellant 2] kunnen voorzien.

5.8.3. Het hof gaat bij de beoordeling van de draagkracht van de vrouw uit van de gedingstukken. Daaruit blijkt, en het hof verwijst hiervoor naar de zijdens de vrouw overgelegde jaargaven over 2017 van het UWV respectievelijk [B.V.] B.V, een fiscaal jaarinkomen van de vrouw van € 14.706,-- ((€ 11.891 respectievelijk € 2.815,--). Hieruit volgt een netto besteedbaar inkomen van € 1.106,-- per maand.

Uitgaande van de draagkrachttabel leidt dit inkomen tot een beschikbare draagkracht van € 25,-- per maand.

Draagkrachtvergelijking

5.9. De verdeling van de kosten van [appellant 2] over beide ouders wordt berekend door de draagkracht van elke ouder te delen door de totale draagkracht, en te vermenigvuldigen met de behoefte.

De behoefte van [appellant 2] is hierboven vastgesteld op € 535,- per maand (per 1 januari 2017).

Het aandeel van de man in de kosten van [appellant 2] bedraagt dan $\frac{€ 927,--}{€ 952,--} \times € 535,-- = € 521,--$ per maand.

Het aandeel van de vrouw in kosten van [appellant 2] bedraagt dan $\frac{€ 25,--}{€ 952,--} \times € 535,-- = € 14,--$ per maand.

Derhalve komt van het eigen aandeel van de ouders in de kosten van [appellant 2] een gedeelte van € 521,- per maand voor rekening van de man. Het hof zal aldus bepalen.

Partneralimentatie

(Aanvullende) behoefte vrouw (incidentele grief 3)

5.10.1. De man komt op tegen de door de rechtbank op basis van de hofformule vastgestelde huwelijksgelateerde behoefte ad € 1.982,40 per maand. Hij betwist primair dat de behoefte van de vrouw op grond van de hofformule dient te worden vastgesteld, waartoe hij aanvoert dat de vaststelling van de behoefte maatwerk is waarbij volgens de jurisprudentie alle relevante omstandigheden in aanmerking dienen te worden genomen. De man stelt dat het op de weg van de vrouw ligt om aan de hand van concrete gegevens betreffende de reële kosten van levensonderhoud te motiveren en onderbouwen wat haar behoefte thans is, te meer nu zij momenteel geen woonlasten heeft. *Subsidiair* stelt de man dat de rechtbank is uitgegaan van een onjuist refertejaar, namelijk 2016 in plaats van 2014.

5.10.2. De vrouw heeft verweer gevoerd.

Zij heeft een overzicht van haar behoefte overgelegd op grond van de huidige situatie (waarin zij in de echtelijke woning woont), waaruit een behoefte blijkt van € 2.845,28 per maand. Voorts heeft zij een behoefteoverzicht overgelegd dat ziet op de situatie dat de woning is verkocht en zij een woning huurt van € 600,- per maand. Hieruit blijkt een behoefte van € 3,280,11 per maand. De vrouw verzoekt de rechtbank haar behoefte op laatstgenoemd bedrag vast te stellen.

De vrouw verweert zich niet tegen de toepassing van het jaar 2014 als refertejaar.

5.10.3. Het hof stelt voorop dat, naar de man met juistheid betoogt, volgens vaste jurisprudentie bij de bepaling van de behoefte van de onderhoudsgerechtigde rekening dient te worden gehouden met alle relevante omstandigheden, waaronder de hoogte en de aard van zowel de inkomsten als de uitgaven van partijen tijdens het huwelijk. Daarin kan een aanwijzing worden gevonden voor de mate van welstand waarin zij hebben geleefd. Verder dient zoveel mogelijk rekening te worden gehouden met concrete gegevens betreffende de reële of met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud van de onderhoudsgerechtigde.

5.10.4. Het hof verwerpt evenwel de stellingname van de man dat de behoefte van de vrouw op nihil moet worden gesteld omdat zij haar huwelijksgelateerde behoefte niet voldoende heeft onderbouwd. Vaststaat dat de man gedurende het huwelijk bij de politie inkomen verwierf en dat de vrouw een klein inkomen had. Partijen leefden van deze inkomens. Ook staat vast dat de vrouw thans een uitkering geniet. Het hof is van oordeel dat de man, gelet op deze omstandigheden, onvoldoende concreet heeft onderbouwd waarom in de

onderhavige zaak de huwelijksgelateerde behoefte niet dient te worden berekend overeenkomstig de hofnorm. De stelling van de man dat het bij het vaststellen van de behoefte om maatwerk gaat is hiertoe onvoldoende. Hetgeen de man overigens aanvoert, te weten de omstandigheid dat de vrouw geen woonlasten heeft (omdat zij in de voormalig echtelijke woning woont), is dat, gezien het tijdelijke karakter daarvan (de voormalig echtelijke woning is op 5 oktober 2017 verkocht), evenmin.

5.10.5. Gelet op het voorgaande zal het hof in deze zaak uitgaan van de hofnorm, waarbij het hof, gezien het jaar van uiteengaan van partijen (2015), 2014 als referentejaar zal nemen. Het hof gaat uit van het zijdens de man gestelde en door de vrouw niet betwiste gezinsinkomen voor dat jaar van € 3.481,-- netto per maand. Het inkomen van de man bij 2- Rescue laat het hof, gezien het incidentele karakter en de beperkte omvang daarvan, buiten beschouwing. Rekening houdend met de evenmin door de vrouw betwiste hiervóór (rov. 5.3.) genoemde kosten van [appellant 2], becijfert het hof de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw aldus op $(3.481 \text{ minus } 524 \times 60\% = \text{afgerond})$ € 1.774,-- netto per maand.

Per 1 januari 2017 bedraagt de naar analogie van art. 1:402a lid 1 BW geïndexeerde huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw (afgerond) € 1.835,-- netto per maand.

Onder verwijzing naar hetgeen het hof hiervóór heeft overwogen in rov. 5.9.3, gaat het hof aan de zijde van de vrouw uit van een netto besteedbaar inkomen van € 1.106,-- per maand.

Hiermee is naar het oordeel van het hof komen vast te staan dat de vrouw behoefte heeft aan een door de man te betalen partneralimentatie van € 729,-- netto ofwel € 1.406,-- bruto per maand. De derde grief van de man is daarmee tevergeefs voorgedragen.

Draagkracht man

5.11. In verband met wisselende woonlasten heeft de man in hoger beroep met betrekking tot de volgende periodes draagkrachtberekeningen overgelegd (producties 26a, 27 en 28):

- de periode van 30 maart 2017 tot 1 oktober 2017;
- de periode van 1 oktober 2017 tot 1 januari 2018;
- de periode met ingang van 1 januari 2018.

Ter zitting van het hof heeft de vrouw de volgende posten betwist:

- de hypotheekrente in de periode tot 1 oktober 2017 (productie 26 a);
- de huur;
- de kosten bril.

hypotheekrenteaf trek

5.12.1. De vrouw heeft ter zitting gesteld dat de man in de draagkrachtberekening betreffende de periode tot 1 oktober 2017 ten onrechte rekening heeft gehouden met de bruto hypotheekrente, nu de man zijn deel van de hypotheekrente drie jaar mag aftrekken en het deel van de hypotheekrente dat hij voor de vrouw betaalt als partneralimentatie kan aftrekken.

5.12.2. Het hof overweegt als volgt. Artikel 3.111 lid 4 Wet IB 2001 behelst de regeling dat de gewezen echtgenoot die niet langer in de eigen woning verblijft, de woning kan aanmerken als eigen woning voor de Wet IB 2001:

“Een woning wordt voor ten hoogste twee jaren na het tijdstip waarop de woning de belastingplichtige niet langer anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter beschikking staat mede aangemerkt als eigen woning indien de belastingplichtige aannemelijk maakt dat gedurende die periode de woning zijn gewezen partner anders dan tijdelijk als hoofdverblijf ter

beschikking staat. (...)”

Hieruit volgt dat de man als vertrekkende partner de woning nog maximaal twee jaar na datum van zijn vertrek kan aanmerken als eigen woning, onder voorwaarde dat de woning als hoofdverblijf ter beschikking staat voor de vrouw die in de woning blijft wonen. De man heeft de echtelijke woning op 1 februari 2015 verlaten. Aldus is op de ingangsdatum van de door de man te betalen onderhoudsbijdrage (30 maart 2017) de periode van twee jaar verstreken waardoor de man niet meer gerechtigd is tot het maken van een aanspraak op hypotheekrenteaf trek.

Het hof volgt de vrouw niet in haar ter zitting geponeerde (en door de man betwiste) stelling dat de man zijn deel van de hypotheekrente drie jaar mag aftrekken – waarbij zij kennelijk doelt op de zogenoemde verhuisregeling van art. 3.111 lid 2 Wet IB ingevolge welke de termijn van twee jaar onder de daar genoemde omstandigheden een nog langere periode bedragen – nu zij deze stelling niet nader heeft onderbouwd.

Het hof volgt de vrouw evenmin in haar stelling dat de man het deel van de hypotheekrente dat hij voor de vrouw betaalt als partneralimentatie krachtens art. 6.3. Wet IB in aanmerking kan nemen. Daartoe overweegt het hof als volgt.

Onderhoudsverplichtingen zijn op voet van art. 6.3 lid 1 IB 2001 onder meer:

“a. periodieke uitkeringen en verstrekkingen op grond van een rechtstreeks uit het familierecht voortvloeiende verplichting, tenzij deze worden gedaan aan bloed- of aanverwanten in de rechte lijn of in de tweede graad van de zijlijn;”

Uit de bewoordingen van de wettekst volgt dat het moet gaan om periodieke uitkeringen die hun ontstaansgrond vinden in het in Boek 1 Van het Burgerlijk Wetboek neergelegd familierecht en dat alleen in rechte vorderbare familierechtelijke uitkeringen voor aftrek in aanmerking komen (*Kamerstukken* II 1983/84, 16797, nr. 6, p. 32). Daarvan is ter zake van de door de man voor de vrouw betaalde hypotheekrente geen sprake.

Alimentatie is in rechte vorderbaar indien de verplichting hiertoe is opgenomen in een echtscheidingsconvenant dan wel bij rechterlijke uitspraak is bepaald. Partijen hebben geen echtscheidingsconvenant opgemaakt. In casu is aan de orde de procedure tot vaststelling van de partneralimentatie. Daarbij geldt als uitgangspunt dat partneralimentatie in de vorm van rechtstreekse periodieke betalingen aan de vrouw wordt verstrekt. Indien en voor zover van dit uitgangspunt wordt afgeweken, dient hieraan een overeenkomst tussen partijen ten grondslag te liggen. Van een dergelijke overeenkomst tussen partijen is evenwel geen sprake. Evenmin is het hof gebleken dat partijen gezamenlijk een afwijking op genoemd uitgangspunt voor ogen hebben.

Uit het voorgaande volgt dat het hof evenals de man bij de draagkrachtberekening over de periode van 30 maart tot 1 oktober 2017 uitgaat van de bruto hypotheekrente.

Huur

5.13.1. De vrouw betwist de door de man opgevoerde huur ad € 310,-- per maand.

5.13.2. Het hof acht aannemelijk dat de man, die samenwoont met zijn vriendin, voor de helft bijdraagt in de huur. Het hof houdt dan ook rekening met de helft van de huur van € 620,-- per maand, te weten € 310,- per maand.

kosten bril

5.14.1. De vrouw betwist de door de man opgevoerde post inzake de bril ad € 8,-- per maand.

5.14.2. Het hof houdt rekening met genoemd bedrag in verband met de bril, nu uit het proces-verbaal van behandeling ter zitting bij de rechtbank d.d. 8 maart 2016 blijkt dat partijen aldus zijn overeengekomen.

vaststellen alimentatie

5.15. Nu het hof de vrouw niet volgt in haar bezwaren, zal het hof voor de vaststelling van de draagkracht van de man uitgaan van de in 3.1. genoemde draagkrachtberekeningen. Wel brengt het hof een correctie aan voor wat betreft de in deze draagkrachtberekeningen opgenomen bijdrage voor [appellant 2] (post 41).

Zoals bij deze beschikking zal worden bepaald, is de bijdrage van de man voor [appellant 2] in 2017 € 521,-- per maand. In 2018 bedraagt de geïndexeerde bijdrage voor [appellant 2] € 529,-- per maand.

Uit de aldus gecorrigeerde draagkrachtberekeningen volgt dat de man de draagkracht heeft om als bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de vrouw te betalen:

- in de periode van 30 maart 2017 tot 1 oktober 2017:

€ 311,-- netto, € 525,-- bruto per maand;

- in de periode van 1 oktober 2017 tot 1 januari 2018:

€ 663,-- netto, € 1.119,-- bruto per maand;

- met ingang van 1 januari 2018:

€ 544,-- netto, € 919,-- bruto per maand.

Met het betalen van deze onderhoudsbijdragen is de grens van de draagkracht van de man bereikt.

Jusvergelijking

5.16. Het hof heeft op verzoek van de man jusvergelijkingen gemaakt, doch deze geven geen aanleiding tot de door de man beoogde aanpassing (verlaging) van de bijdragen in het levensonderhoud van de vrouw.

Aldus zal het hof de door de man te betalen bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw op de hiervóór genoemde bedragen bepalen.

Gebruiksvergoeding

5.17.1. Grief 1 van de man houdt in dat de rechtbank ten onrechte heeft bepaald dat partijen zijn overeengekomen dat de vrouw voor een periode van maximaal zes maanden een gebruiksvergoeding is verschuldigd aan de man, en zulks tegen een percentage van 2%.

5.17.2. De vrouw heeft daartegen met verwijzing naar het als productie 9 overgelegd proces-verbaal primair aangevoerd dat partijen ter zake wel degelijk overeenstemming hebben bereikt.

Subsidiair stelt zij dat het ook redelijk is om deze periode aan te houden. Immers als de woning na zes maanden niet verkocht is en vervolgens leeg komt te staan, is dat niet in het belang van partijen.

5.17.3. Het hof overweegt als volgt.

Blijkens het proces-verbaal van de behandeling ter zitting van de rechtbank van 8 maart

2016 zijn partijen het volgende overeengekomen:

"Voor wat betreft de gebruiksvergoeding gaan partijen uit van de prijs van de echtelijke woning, ofwel van de verkoopprijs aan derden of de vrouw minus de hypothecaire schuld van € 134.134,- en gaan zij uit van een rendement van 2%. Dat bedrag wordt dan gedeeld door 12 en vervolgens gedeeld door 2 om het maandbedrag te krijgen. Dit geldt voor maximaal zes maanden mits de echtelijke woning niet is geleverd of verkocht.

Voor de periode na die zes maanden wil de man zich het recht voorbehouden op een vergoeding.

Partijen hebben afgesproken dat binnen twee weken na heden een afspraak met de makelaar wordt ingepland."

De vrouw heeft onweersproken gesteld dat de man tegen opname van voornoemde passages in het proces-verbaal geen bezwaar heeft gemaakt. Derhalve staat vast dat partijen zijn overeengekomen dat de gebruikersvergoeding geldt voor maximaal zes maanden. In zoverre faalt deze grief.

Ter zitting van het hof gevraagd naar het door hem gemaakte voorbehoud heeft de man verklaard dat dit zag op de situatie dat "de woning nog twee jaar in de verkoop zou staan, maar ja, het gaat nu nog maar om één maand". Nu de man heeft nagelaten zijn verzoek, voor zover dit betrekking heeft op de periode na die zes maanden, te onderbouwen en toe te lichten en feiten en omstandigheden te stellen waaruit het hof de grondslag van zijn vordering in het licht van de overeenkomst van partijen kan afleiden, treft de grief ook in zoverre geen doel.

Ter zitting van het hof is gebleken dat de overwaarde van de woning € 83.139,26 bedraagt. Dit in aanmerking nemende stelt het hof de gebruiksvergoeding overeenkomstig de in voornoemd proces-verbaal neergelegde formule vast op $(€ 83.139,26 \times 0,02 = € 1.662,79 : 2 : 12 = \text{afgerond}) € 69,-$ per maand.

Het hof zal voor de ingangsdatum van de gebruiksvergoeding aansluiten bij de datum van het proces-verbaal van de rechtbank, te weten 8 maart 2016.

Aldus zal het hof bepalen dat de vrouw over de periode van 8 maart 2016 tot 8 augustus 2016 een gebruiksvergoeding van € 69,- per maand verschuldigd is aan de man.

Verdeling

Waardering onderneming (grief 5)

5.18.1. Grief 5 betreft de waardering van de door de vrouw gedreven onderneming (Lifestyle Coaching Feel GOOD). De rechtbank heeft hierover als volgt overwogen:

"Als peildatum voor de waardering van de ondernemingsactiva geldt de datum van de feitelijke verdeling. De rechtbank zal deze bepalen op de datum van deze beschikking. Aan de man komt de helft toe van de waarde van deze activa op voormelde datum.

Uit de door de vrouw als productie 2 bij haar verweerschrift overgelegde jaarrekening volgt dat de intrinsieke waarde van haar onderneming op 31 december 2014 € 9.758,- bedroeg. Dat de vrouw niet heeft kunnen aangeven wat de huidige waarde van de onderneming is dient voor haar rekening en risico te komen. Zij had tijdig moeten zorgen voor een recente waardering van haar onderneming. De rechtbank zal derhalve uitgaan van voormelde intrinsieke waarde. De vrouw is ter zake aan de man de helft hiervan en derhalve een bedrag ad € 4.879,- verschuldigd. Bij de waardering zijn de schulden al betrokken zodat de man in de interne verhouding tussen partijen hiervoor niet meer draagplichtig is."

5.18.2. De vrouw kan zich met deze uitkomst niet verenigen. Haar grief houdt in dat de rechtbank ten onrechte de waarde van de door haar gedreven onderneming heeft vastgesteld op € 9.758,--. Zij betoogt dat, zoals de rechtbank ook heeft vastgesteld, uitgegaan dient te worden van de waarde op het moment van verdeling, 8 december 2016 en dat de waarde van de onderneming toen nihil was (de onderneming is vóór 8 december 2016 opgeheven).

5.18.3. De man heeft de stellingen van de vrouw weersproken. Hij verwijst onder meer naar productie 18 (e-mailbericht van [verzender mailbericht] MFP van [groep] Groep):

“De onderneming: Op basis van de jaarstukken is afgesproken dat het 31-12-2014 was omdat anders tussentijds discussie zou ontstaan of omzet niet later toch binnen zou komen.

De 11.000,- in de onderneming is niet opgenomen inkomen 2014 hierdoor is de waarde ontstaan.

Ik zie dat het niet meer in de mail staat. Dat afgesproken is dat de peildatum 31-12-2014 is. Het alternatief is inkomen 2014 nog te verrekenen.

Mr. Snoeks begreep dat maar [appellante 1] begreep het verschil tussen inkomen en waarde niet.(...)”

De man stelt primair dat alle activa en passiva van de eenmanszaak terecht aan de vrouw zijn toegedeeld, zulks onder de verplichting om de helft van de intrinsieke waarde van de eenmanszaak per 31 december 2014 ad € 9.758,--, zijnde een bedrag van € 4.879,--, aan de man te vergoeden wegens overbedeling. Subsidiair stelt de man dat voor de waarde van de onderneming uitgegaan dient te worden van de waarde per datum van ontbinding van de huwelijksgemeenschap, aldus 1 juli 2015.

5.18.4. Het hof overweegt als volgt.

5.18.5. Het hof stelt voorop dat de vrouw haar onderneming dreef in de vorm van een eenmanszaak. Een eenmanszaak, die geen afgescheiden vermogen heeft, is geen goed (in de zin van art. 3:1 BW) dat in de huwelijksgemeenschap valt en kan als zodanig niet worden verdeeld. De activa (de positieve vermogensbestanddelen: zaken en vermogensrechten) en passiva (negatieve vermogensbestanddelen waaruit het ondernemingsvermogen is opgebouwd) vallen wel in de huwelijksgemeenschap.

Ten aanzien van de peildatum voor de waardebepaling van de activa en passiva geldt als uitgangspunt het tijdstip van de feitelijke verdeling (waarderingsspeildatum), tenzij partijen een ander tijdstip met elkaar zijn overeengekomen of de redelijkheid en billijkheid zich tegen dat tijdstip verzetten. Het hof is van oordeel dat voor de waarde van de door de vrouw gedreven onderneming op grond van de redelijkheid en billijkheid uitgegaan moet worden van de datum van de ontbinding van de huwelijksgemeenschap (1 juli 2015). De vrouw heeft haar onderneming na die datum (tot 1 oktober 2015) voortgezet en de daaruit voortvloeiende winsten en verliezen komen voor haar rekening en risico.

Nu ook in hoger beroep geen gegevens over het ondernemingsvermogen per peildatum zijn overgelegd, zal het hof evenals de rechtbank uitgaan van de intrinsieke waarde op 31 december 2014, derhalve van € 9.758,--. De helft hiervan is de vrouw verschuldigd aan de man. Grief 5 faalt mitsdien.

Aanvullende verzoeken

5.19.1. Ter zitting van het hof heeft de vrouw haar vierde grief en het aanvullend verzoek sub E ter zake van de auto met kenteken [kenteken] ingetrokken alsmede de aanvullende verzoeken ter zake van de banksaldi sub J en sub K. Genoemde grief en verzoeken

behoeven derhalve geen bespreking meer.

- 5.19.2. De man heeft ter zitting van het hof zijn aanvullend verzoek ter zake van de kosten RDW ingetrokken zodat ook dit verzoek (sub iv) in zoverre geen bespreking meer behoeft.
- 5.19.3. De door de vrouw door middel van grief 6 gestelde vordering op de man ter zake van de helft van de borg betreffende de door de man aan [adres 2] te [plaats] gehuurde woning wordt door de man niet betwist. Mitsdien zal het hof de man veroordelen tot betaling aan de vrouw het bedrag van € 500,--, zijnde de helft van de door de gemeenschap betaalde borg voor de door de man gehuurde woning.
- 5.19.4. De door de man gestelde vordering op de vrouw ter zake van de zaagtafel en afzuigingsinstallatie wordt door de vrouw niet betwist. Derhalve zal het hof de vrouw veroordelen aan de man te betalen het bedrag van € 300,--, zijnde de helft van verkoopprijs van de zaagtafel en de afzuiginstallatie.
- 5.19.5. De man en de vrouw zijn over de door de vrouw met grief 7 ingestelde vordering op de man betreffende het vakantiegeld over de maand juni 2015 ter zitting overeengekomen dat de man (3.295 bruto = 1.581 netto : 12 = 132 : 2 =) € 116,-- aan de vrouw dient te vergoeden. Het hof zal de vrouw daartoe veroordelen.

5.19.6.1. De man heeft bij wijze van aanvulling van zijn verzoek gesteld dat hij een vordering heeft op de vrouw voor de voorlopige aanslag IB/PVV 2015 die hij heeft voldaan. De vrouw heeft deze vordering weersproken.

5.19.6.2. Het hof is evenals de rechtbank (die, anders dan de man stelt, zich al wel over deze vordering heeft uitgelaten) van oordeel dat ten aanzien van de huwelijkse periode beide partijen ieder voor de helft draagplichtig zijn voor de belastingschulden en ieder voor de helft gerechtigd zijn tot de belastingvorderingen.

Schuld aan ouders van de vrouw (grief 8)

- 5.20.1. De vrouw stelt dat in de huwelijksgemeenschap een schuld valt aan haar ouders voor een ten tijde van het huwelijk bij hen aangegane lening ad € 4.000,--. Als productie 20 heeft zij een schuldbekentenis d.d. 15 februari 2015 overgelegd. De vrouw verzoekt te bepalen dat deze schuld aan haar wordt toegedeeld en dat de man de helft van dat bedrag aan haar dient te vergoeden.
- 5.20.2. De man weerspreekt het bestaan van deze geldlening en ook de noodzaak ervan. De beweerde lening zou dan zijn aangegaan voor levensonderhoud, vervanging van huisraad en onvoorziene uitgaven, terwijl de vrouw op de betreffende datum inkomen genereerde, zij geen woonlasten had en de man de volledige inboedel in de woning heeft achtergelaten. De man stelt dat, indien en voor zover er sprake geweest zou zijn van geldlening, de vrouw de gemeenschap heeft benadeeld ex art. 1:164 BW.
- 5.20.3. De man heeft de stelling van de vrouw dat zij ten tijde van het huwelijk een lening is aangegaan voldoende gemotiveerd weersproken. Bewijs van deze stelling acht het hof niet geleverd door de van de zijde van de vrouw overgelegde schuldbekentenis, die kort voor het echtscheidingsverzoek is opgemaakt. Verder bewijs heeft de vrouw niet aangeboden, zodat die stelling niet is komen vast te staan. Grief 8 faalt derhalve.

Peugeot en motor (incidentele grief 5)

- 5.21.1. De rechtbank heeft als volgt overwogen:

“Tot de huwelijksgoederengemeenschap behoort een personenauto en een motor. Tussen partijen is niet in geschil dat de personenauto aan de vrouw dient te worden toebedeeld en de motor aan de man. Partijen zijn ter zitting van 8 maart 2016 overeengekomen dat de personenauto een waarde vertegenwoordigt van € 6.750,- en de motor een waarde van € 3.400,-. Aan ieder van partijen komt de helft van de waarde toe.

De rechtbank zal dienovereenkomstig beslissen.”

5.21.2. De incidentele grief 5 betreft het bedrag waartoe de rechtbank de vrouw heeft veroordeeld aan de man te betalen. De man stelt dat de rechtbank heeft verzuimd daarbij de verrekening van de Peugeot en motor te betrekken.

5.21.3. Het hof overweegt als volgt. Partijen hebben geen grief gericht tegen de verdeling van de personenauto van het merk Peugeot en de motor zoals hiervóór aangegeven. Evenmin hebben partijen een grief gericht tegen de aan de auto en motor toegekende waarden. In het dictum heeft de rechtbank de vrouw alleen veroordeeld tot een betaling van een bedrag ad € 4.879,--, zijnde de helft van de door de rechtbank vastgestelde waarde van de onderneming. Hieruit volgt dat de rechtbank heeft nagelaten de Peugeot en de motor in de verrekening te betrekken. Het hof zal dit alsnog doen. Grief 5 is terecht door de man voorgedragen.

Conclusie

5.22 De man dient aan de vrouw te voldoen de helft van:

- de borg (1.000 : 2): € 500,--
- het vakantiegeld over de maand juni 2015: € 116,--
- de motor (3.400 : 2): € 1.700,--

Totaal: € 2.316,--

De vrouw dient aan de man te voldoen de helft van:

- de waarde van de onderneming (9.758 : 2): € 4.879,--
- de verkoopprijs van de zaagtafel en afzuigingsinstallatie: € 300,--
- de Peugeot (6.750 : 2): € 3.375,--

Totaal: € 8.554,--

5.14.3. Per saldo dient de vrouw aan de man te betalen een bedrag van (8.554 -/ - 2.316 =) € 6.238,--.

Beide partijen hebben verzocht een veroordeling uit te spreken. Het hof zal hieraan gevolg geven zoals hierna in het dictum weergegeven.

6 De slotsom

in het principaal en het incidenteel hoger beroep

6.1. Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, zal het hof de bestreden beschikking gedeeltelijk

vernietigen en beslissen als volgt.

6.2. Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn.

7 De beslissing

Het hof:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 8 december 2016, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, en in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt dat de man aan de jongmeerderjarige met ingang van 30 maart 2017 als bijdrage in de kosten van zijn levensonderhoud en studie € 521,-- per maand zal betalen, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

bepaalt dat de man aan de vrouw als uitkering tot haar levensonderhoud zal betalen:

- in de periode van 30 maart 2017 tot 1 oktober 2017 een bedrag van € 525,-- per maand;
  - in de periode van 1 oktober 2017 tot 1 januari 2018 een bedrag van € 1.119,-- per maand;
  - met ingang van 1 januari 2018 een bedrag van € 919,-- bruto per maand,
- de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

veroordeelt de vrouw om aan de man voor het gebruik van de echtelijke woning, staande en gelegen aan de [adres 1] te [plaats] over de periode van 8 maart 2016 tot 8 augustus 2016 een vergoeding te betalen van € 69,-- per maand;

veroordeelt de vrouw tot betaling aan de man van een bedrag ad € 6.238,-- ter zake van de afwikkeling van de huwelijksgemeenschap;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. P.P.M. van Reijssen, G.J. Vossestein en T.J. Mellema-Kranenburg en is op 12 juli 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 35

ECLI:NL:GHDHA:2018:2272

Instantie	Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak	05-09-2018
Datum publicatie	18-09-2018
Zaaknummer	200.223.798/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep Rekestprocedure
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie, ingangsdatum wijziging, gevolgen ontslag i.p.v. voorzien pensioen, wijziging van omstandigheden, ontvangen erfenis vermindert behoefte.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF DEN HAAG

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.223.798/01

rekestnummer rechtbank : FA RK 16-9423

zaaknummer rechtbank : C/09/523365

beschikking van de meervoudige kamer van 5 september 2018

inzake

[appellant] ,
wonende te [woonplaats] ,
verzoeker in hoger beroep,
hierna te noemen: de man,
advocaat mr. E.A. Kazzaz-de Hoog te Den Haag,

tegen

[geïntimeerde] ,
wonende te [woonplaats] ,
verweester in hoger beroep,
hierna te noemen: de vrouw,
advocaat mr. J.M. Spronk te Utrecht.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Den Haag van 26 juni 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer (hierna: de bestreden beschikking).

2 Het geding in hoger beroep

2.1 De man is op 22 september 2017 in hoger beroep gekomen van de bestreden beschikking.

2.2 De vrouw heeft op 23 januari 2018 een verweerschrift ingediend.

2.3 Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:

van de zijde van de man:

- op 11 december 2017 een V-formulier van diezelfde datum met bijlagen;
- op 12 juni 2018 een V-formulier van 11 juni 2018 met bijlagen.

van de zijde van de vrouw:

- op 8 juni 2018 een V-formulier van 7 juni 2018 met bijlagen.

2.4 De mondelinge behandeling heeft op 20 juni 2018 plaatsgevonden.

Ter zitting waren aanwezig:

- de man, bijgestaan door zijn advocaat;
- de vrouw, bijgestaan door haar advocaat.

Beide advocaten hebben pleitnotities overgelegd.

2.5 Na de mondelinge behandeling is met toestemming van het hof ingekomen een V-formulier van 30 juli 2018 met bijlagen van de zijde van de vrouw.

3 De feiten

3.1 Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.

3.2 Partijen zijn gehuwd geweest van [datum] 1978 tot [datum] 2014.

3.3 Bij beschikking van de rechtbank Den Haag van 6 mei 2014 is – voor zover thans van belang – de echtscheiding tussen partijen uitgesproken, de door de man te betalen uitkering in de kosten van levensonderhoud van de vrouw (hierna ook: partneralimentatie) met ingang van de datum van de inschrijving van de echtscheidingsbeschikking bepaald op € 1.591,- per maand totdat de (voormalige) echtelijke woning is verkocht en op € 1.852,- per maand nadat de (voormalige) echtelijke woning is verkocht.

4 De omvang van het geschil

4.1 Bij de bestreden beschikking is, voor zover thans van belang, het verzoek van de man om te bepalen dat de partneralimentatie per 1 augustus 2015 niet meer bedraagt dan € 970,23 per maand, dan wel op een bedrag dat de rechtbank juist acht, afgewezen.

4.2 Na een aanvulling ter zitting verzoekt de man het hof de bestreden beschikking te vernietigen voor zover daarbij de verzoeken van de man in eerste aanleg zijn afgewezen en opnieuw rechtdoende, te bepalen:

I. dat de door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie per 1 augustus 2015 niet meer bedraagt dan het overeengekomen bedrag van € 970,23 per maand,

II. dat de door de man aan de vrouw te betalen alimentatie per 1 januari 2017, of in ieder geval per 1 oktober 2018 op nihil zal worden gesteld, dan wel op een door het hof in goede justitie te bepalen bedrag, met kwijtschelding van de achterstand,

III. kosten rechtens.

4.3 De vrouw verweert zich daartegen en verzoekt het hof, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beroep, althans zijn verzoeken af te wijzen en de bestreden beschikking in stand te laten.

5 De motivering van de beslissing

Wijziging van omstandigheden

5.1 Het hof is van oordeel dat de door de man gestelde wijzigingen een heroverweging van de door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie rechtvaardigen. Niet in geschil is immers dat de dienstbetrekking van de man is geëindigd en hij met ingang van 1 augustus 2015 een WW-uitkering ontvangt met daarnaast tien procent van het [pensioen] en de vrouw een erfenis heeft ontvangen als ook haar deel in het [pensioen] van de man ontvangt waarmee haar inkomenspositie is gewijzigd. Het hof zal dan ook beoordelen of sprake is van een wijziging van omstandigheden als bedoeld in artikel 1:401 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) waardoor de in de beschikking van 6 mei 2014 vastgestelde bedragen hebben opgehouden te voldoen aan de wettelijke maatstaven.

Ingangsdatum

5.2 De man stelt dat hij de gevolgen van zijn ontslag en het besluit hiertoe aan de vrouw heeft uitgelegd en dat zij het begreep. Hij heeft ook uitgelegd dat de partneralimentatie per 1 augustus 2015 daarom verlaagd zou worden tot € 970,- per maand en volgens de man was de vrouw daarmee akkoord.

- 5.3 De vrouw betwist dat zij heeft ingestemd met een verlaging van de alsdan geldende partneralimentatie naar € 970,- per maand met ingang van 1 augustus 2015 zoals door de man wordt gesteld. De door de man beschreven constructie rondom de beëindiging van zijn dienstbetrekking was de vrouw niet bekend in 2017. Pas ter zitting in eerste aanleg c.q. kort voor die zitting kwam de vrouw in het bezit van de beëindigingsovereenkomst. De vrouw verzoekt het hof, voor het geval de partneralimentatie wordt gewijzigd, deze wijziging pas te doen ingaan op 1 januari 2018. Dit gelet op de financiële situatie van de vrouw. Daarbij speelt ook een rol dat het beroepschrift van de man bij het hof op 25 september 2017 is ingekomen en dat pas op 12 december 2017 de bij het beroepschrift behorende stukken zijn ingediend. Pas op laatstgenoemde datum kon de zaak daarom in behandeling worden genomen door het hof, aldus de vrouw.
- 5.4 Artikel 1:402 BW laat de rechter grote vrijheid bij het vaststellen van de ingangsdatum van de alimentatieverplichting. Drie data liggen als ingangsdatum het meest voor de hand: de datum waarop de omstandigheden zijn ingetreden die voor de onderhoudsverplichting bepalend zijn, de datum van het inleidend processtuk en de datum waarop de rechter beslist.
- 5.5 Het hof is evenals de rechtbank van oordeel dat de man onvoldoende heeft aangetoond dat de vrouw onvoorwaardelijk heeft ingestemd met zijn voorstel om met ingang van 1 augustus 2015 minder partneralimentatie te betalen. Wel is komen vast te staan dat de man de vrouw in kennis heeft gesteld van zijn ontslag en de daaruit voortvloeiende inkomensdaling en de gevolgen die dat volgens hem moest hebben voor zijn draagkracht. Het hof acht het dan ook redelijk om 1 augustus 2015 als ingangsdatum voor de eventuele wijziging in de partneralimentatie aan te houden, aangezien de vrouw vanaf die datum op de hoogte was van de gewijzigde omstandigheden en daarmee rekening had kunnen houden.

Behoeftigheid van de vrouw

- 5.6 De man stelt dat de behoefte van de vrouw is gewijzigd. Zij heeft een erfenis ontvangen, waardoor zij onder meer voor de helft eigenaar is geworden van een woning vrij van hypotheek. Deze woning is inmiddels verkocht. De man voert aan dat het aandeel van de vrouw in de verkoopopbrengst van de woning haar behoefte vermindert, waarmee rekening gehouden moet worden.
- 5.7 Voor wat betreft de erfenis van haar moeder, erkent de vrouw dat de woning die zich in de erfenis bevond, inmiddels is verkocht door haar en haar zus. De opbrengst bedroeg € 240.000,-. De vrouw diende van haar aandeel daarvan onder andere een lening die zij was aangegaan bij haar zus en zwager af te betalen, schulden aan derden en erfbelasting af te dragen. De vrouw leeft van haar inkomen uit arbeid van € 1.072,- netto per maand. Verder ontvangt zij een [pensioenuitkering] van € 101,- bruto per maand, die de man ook ontvangt. Gelet op de woonlasten van de vrouw en haar premie ziektekostenverzekering is een aanvulling van de man onontbeerlijk, aldus de vrouw.
- 5.8 Het hof overweegt als volgt. In de beschikking voorlopige voorzieningen van 22 april 2014 is de aanvullende behoefte van de vrouw aan een bijdrage in haar levensonderhoud gesteld op een bedrag van € 1.185,- netto per maand. De rechtbank heeft dit overgenomen in de echtscheidingsbeschikking van 6 mei 2014. Ter zitting is duidelijk geworden dat de vrouw van de erfenis van haar moeder, die op 9 februari 2016 is overleden, een bedrag van circa € 86.500,- heeft overgehouden. Het hof is van oordeel dat de vrouw haar vermogen (deels) dient aan te wenden ter voorziening in de kosten van haar eigen levensonderhoud. Het hof zal in redelijkheid uitgaan van een bedrag van € 500,- per maand. Het hof heeft hierbij rekening gehouden met het feit dat de man per 1 oktober 2020 met pensioen gaat en de vrouw – gelet op de lange duur van hun huwelijk – ongeveer de helft van de pensioenuitkering in het kader van de verevening zal ontvangen. Het hof zal de aanvullende behoefte van € 1.185,- netto per maand daarom verminderen met € 500,- en verder verminderen met € 64,-. Anders dan de vrouw heeft gesteld blijkt uit de door haar overgelegde stukken immers dat de [pensioenuitkering] niet inbegrepen is

in het bedrag van € 1.072,-. Zij ontvangt een bedrag van (afgerond) € 64,- (netto) ter zake van het [pensioen] . Het hof gaat er derhalve van uit dat de vrouw behoefte heeft aan een aanvullende bijdrage in haar levensonderhoud van € 621,- netto per maand, ofwel € 1.080,- bruto per maand.

Draagkracht van de man

- 5.9 De man stelt ten aanzien van zijn draagkracht, naar het hof begrijpt, dat zijn draagkracht een bijdrage als opgenomen in de echtscheidingsbeschikking niet meer toelaat. In de echtscheidingsbeschikking van 6 mei 2014 is onder meer bepaald dat de polis van [polis] aan de man wordt toebedeeld onder de voorwaarde dat de man per 1 september 2015 met vervroegd pensioen zou gaan en geen vermindering partneralimentatie zou vragen op die grond. De man heeft echter niet meer de mogelijkheid gehad om per 1 september 2015 met vervroegd pensioen te gaan, omdat hij voor die datum is ontslagen. Zijn werkgever heeft hem gemeld dat er geen werkbare verhouding meer was omdat de man de werkzaamheden al langere tijd niet meer in voldoende mate en met voldoende continuïteit kon verrichten. Gezien zijn lange loopbaan en de grote waardering voor de man heeft de werkgever hem aangeboden samen te zoeken naar de voor de man in financieel opzicht meest gunstige constructie. De voorwaarde van de werkgever was wel dat het dienstverband uiterlijk per 1 augustus 2015 moest eindigen, te weten voor het begin van het nieuwe schooljaar. De man heeft zich goed laten informeren over alle mogelijkheden, waarbij zijn enige doel was het behouden van een zo hoog mogelijk inkomen tot aan de datum van zijn pensionering en daarmee ook een zo groot mogelijke draagkracht, hetgeen zowel in zijn belang als dat van de vrouw was. De man meent dat hij de meest gunstige constructie heeft gekozen, te weten een WW-uitkering gedurende 38 maanden, derhalve tot 1 oktober 2018, in ruil voor het afzien van een transitievergoeding. Indien de man zou hebben gekozen voor een transitievergoeding zou hij een kortere periode een uitkering hebben ontvangen en zou hij na die periode tot de datum van zijn pensionering zijn teruggeworpen op een uitkering op bijstandsniveau. In die situatie zou er geen enkele draagkracht meer zijn en zou de vrouw geen enkel bedrag aan alimentatie meer kunnen ontvangen. De man wijst er verder op dat de ontvangst van een WW-uitkering een sollicitatieplicht impliceert. De man solliciteert maar heeft, mede gelet op zijn leeftijd en gezondheid, geen andere baan kunnen vinden. Het opleggen van een hogere alimentatie dan het bedrag aan partneralimentatie dat hij met zijn huidige inkomen kan voldoen, zou tot gevolg hebben dat de man gestraft wordt voor het feit dat hij ten gevolge van ziekte niet langer meer in staat was de zware baan van docent middelbaar onderwijs uit te voeren, hetgeen onacceptabel is.
- 5.10 De vrouw voert het volgende aan. De man geeft wederom geen toelichting waaruit blijkt waarom de door hem gekozen constructie gunstig dan wel gunstiger zou zijn dan de situatie zoals omschreven in de beschikking van 2014 van de rechtbank. De vrouw meent dat reeds op die grond, mede gelet op hetgeen de rechtbank in de bestreden beschikking hierover heeft overwogen, het beroep van de man niet-ontvankelijk dient te worden verklaard. Uit de beëindigingsovereenkomst leidt de vrouw af dat de man de kosten vergoed krijgt voor een re-integratietraject tot een bedrag van € 2.500,-. Gelet op dit bedrag zal dit volgens de vrouw geen uitvoerige re-integratiebegeleiding geweest kunnen zijn. De vrouw voert verder aan dat indien de man een ontslagprocedure zou hebben gevoerd, hij in ieder geval nog een periode van enkele maanden of, gelet op zijn dienstverband van 25 jaar, voor een langere periode een uitkering zou kunnen hebben ontvangen naast een transitievergoeding. Wellicht was het tevens voor de man mogelijk om naast het vinden van een nieuwe werkkring in de tussentijd een andere werkkring of andere bezigheden te vinden. Volgens de vrouw hing de medische situatie van de man voor een deel samen met de situatie in zijn oude werkkring. Zij meent dat de man thans in staat is om te werken. Tot op heden zijn door de man geen bewijsstukken van een slechte gezondheid of sollicitaties overgelegd. De vrouw is verder van mening dat rekening moet worden gehouden met een fictief bedrag van € 5.000,- per jaar aan uitkering uit de [polis] polis en 100% van het [pensioen] , derhalve een bedrag van € 12.840,- per jaar.

5.11 Het hof overweegt als volgt. Naar het oordeel van het hof heeft de man bij de beëindiging van zijn dienstbetrekking een reële keuze gemaakt door te kiezen voor het ontvangen van een WW-uitkering voor een periode van 38 maanden, derhalve tot 1 oktober 2018, en daarnaast de uitbetaling van 10% [pensioen]. Deze keuze komt ook de vrouw ten goede, nu de man hiermee zo lang mogelijk aan zijn alimentatieverplichting kan voldoen en de pensioenuitkering die de man met ingang van de pensioengerechtigde leeftijd zal ontvangen hoger zal zijn. Het hof neemt verder in aanmerking dat de man uit hoofde van zijn WW-uitkering een sollicitatieverplichting heeft, zodat het hof er van uitgaat dat de man voldoende inspanningen verricht om aan het arbeidsproces deel te nemen. Het hof zal derhalve rekening houden met een WW-plus uitkering aan de zijde van de man van € 49.240,- en een [pensioen] van € 1.212,-, zodat het jaarinkomen van de man uitkomt op € 50.452,-. De stellingen van de vrouw die er op gebaseerd zijn dat de man een inkomen uit de [polis] polis (thans [polis]) geacht had te verwerven passeert het hof als onvoldoende onderbouwd. De stelling van de vrouw dat rekening gehouden moet worden met het volledige [pensioen] treft ook geen doel nu het hof hiervoor overwogen heeft dat het de man in redelijkheid vrijstond om het [pensioen] in deze fase tot 10% te beperken.

5.12 Voor het overige houdt het hof rekening met een draagkrachtloos inkomen van de man van € 1.504,- per maand. Dit bedrag bestaat uit de volgende posten, welke door de man in zijn draagkrachtberekening zijn opgevoerd en niet door de vrouw zijn betwist:

- € 977,- per maand aan bijstandsnorm voor een alleenstaande;
- woonlasten van € 342,- per maand, betreffende een kale huur van € 571,- per maand, verminderd met de gemiddelde basishuur van € 229,-;
- ten aanzien van de ziektekosten een bedrag van € 185 per maand, betreffende een premie zorgverzekering van € 177,- per maand, verminderd met het reeds in de bijstandsnorm begrepen deel van de ziektekosten van € 39,- per maand en vermeerderd met het eigen risico van € 32,- per maand en overige ziektekosten van € 15,- per maand.

Het hof houdt voorts rekening met een draagkrachtpercentage van 60.

5.13 Uit het voorgaande volgt dat de draagkracht van de man een partneralimentatie van € 1.130,- bruto per maand toelaat. Dit bedrag overstijgt de (bruto) aanvullende behoefte van de vrouw van € 1.080,- per maand, zodat het hof de partneralimentatie zal bepalen op € 1.080,- per maand. De bestreden beschikking dient in zoverre te worden vernietigd.

5.14 De berekening van de draagkracht van de man wordt aan deze beschikking gehecht.

Verkoop van de voormalige echtelijke woning

5.15 Ter zitting is komen vast te staan dat de voormalige echtelijke woning inmiddels is verkocht met een restschuld van circa € 300.000,-. De man verzoekt daarom nihilstelling per 1 oktober 2018 als zijn WW-uitkering eindigt of zoveel eerder als met de betalingen aan de [bank] begonnen moet worden.

5.16 Na de zitting is door de advocaat van de vrouw met toestemming van het hof een brief van de [bank] van 4 juli 2018 overgelegd waaruit blijkt dat de zogenoemde restschuld na verkoop van de woning € 290.355,72 bedraagt en dat de [bank] de gehele schuld van partijen hoofdelijk vordert.

5.17 Het hof zal met deze schuld (thans) geen rekening houden. Uit de stukken van het geding en het verhandelde ter zitting is niet vast komen te staan hoe de afwikkeling van deze schuld zal verlopen en welke consequenties dat zal hebben voor de beschikbare draagkracht van de man voor de voldoening van partneralimentatie. Ter zitting is het hof gebleken dat een lijfrentepolis van [verzekeraar] die een aanzienlijke waarde vertegenwoordigt, tussen partijen onverdeeld is gebleven. Partijen maken allebei aanspraak op deze polis, die volgens de verklaring van de man ongeveer een waarde van € 250.000,- vertegenwoordigt. Tezamen met het bij de vrouw aanwezige vermogen uit hoofde van het restant van de door haar ontvangen erfenis is nu nog

niet duidelijk voor het hof of deze schuld niet op korte termijn door partijen volledig gedelgd kan worden.

Periode na 1 oktober 2018

5.18 Vast staat dat de WW-uitkering van de man eindigt na 38 maanden, derhalve op 1 oktober 2018. Gelet hierop is het hof van oordeel dat het de man met ingang van 1 oktober 2018 aan draagkracht ontbreekt om enige bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw te voldoen. Het hof zal de bijdrage met ingang van 1 oktober 2018 dan ook op nihil bepalen.

Terugbetaling

5.19 Het hof is van oordeel voor zover de man vanaf 1 augustus 2015 tot op heden meer heeft betaald en/of meer op hem is verhaald dan de onder 5.13 vermelde bijdrage, van de vrouw, gelet op het consumptieve karakter van de partneralimentatie, niet kan worden gevergd om de teveel ontvangen alimentatie terug te betalen.

Proceskosten

5.20 Gelet op de familierechtelijke aard van de procedure zal het hof de proceskosten in hoger beroep compenseren.

5.21 Dit leidt tot de volgende beslissing.

6 De beslissing

Het hof:

vernietigt de bestreden beschikking, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, en in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt – met wijziging van de beschikking van de rechtbank Den Haag van 6 mei 2014 – dat de man aan de vrouw over de periode van 1 augustus 2015 tot 1 oktober 2018 een partneralimentatie van € 1.080,- bruto per maand zal betalen;

stelt – met wijziging van de beschikking van de rechtbank Den Haag van 6 mei 2014 – de door de man aan de vrouw met ingang van 1 oktober 2018 te betalen partneralimentatie op nihil;

bepaalt dat de vrouw eventueel te veel ontvangen partneralimentatie over de periode van 1 augustus 2015 tot op heden niet hoeft terug te betalen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. D. Wachter, I. Obbink-Reijngoud en L.C.A. Verstappen, bijgestaan door mr. N.M. Gerts als griffier, en is op 5 september 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 36

ECLI:NL:GHSHE:2018:357

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	01-02-2018
Datum publicatie	08-02-2018
Zaaknummer	200.207.606_01, 200.207.606_02 en 200.207.607_01
Rechtsgebieden	Civiel recht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	partneralimentatie; verdeling
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civiel recht

Uitspraak: 1 februari 2018

Zaaknummers: 200.207.606/01

200.207.606/02

200.207.607/01

Zaaknummer eerste aanleg: C/01/296780 / FA RK 15-4057

in de zaak in hoger beroep (200.207.606/01 en 200.207.607/01) van:

[appellant],

wonende te [woonplaats] ,
appellant in principaal appel,
verweerder in incidenteel appel,
hierna te noemen: de man,
advocaat: mr. G.V. van Campen,

tegen

[verweester],

wonende te [woonplaats] ,
verweester in principaal appel,
appellante in incidenteel appel,
hierna te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. E. Meuwissen.

en op het incidenteel verzoek tot schorsing van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad (200.207.606/02) van:

[appellant],

wonende te [woonplaats] ,
verzoeker in het incident,
hierna te noemen: de man,
advocaat: mr. G.V. van Campen,

tegen

[verweester],

wonende te [woonplaats] ,
verweester in het incident,
hierna te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. E. Meuwissen.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst naar de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 14 oktober 2016.

2 Het geding in hoger beroep

In de zaak met zaaknummers 200.207.606/01 en 200.207.607/01

2.1. Bij beroepschrift met producties, ingekomen ter griffie op 12 januari 2017, heeft de man verzocht voormelde beschikking op onderdelen te vernietigen en opnieuw rechtdoende:

- alsnog af te wijzen het inleidende verzoek van de vrouw aangaande de partneralimentatie;
- de verdeling van de gemeenschappelijke inboedel opnieuw vast te stellen aan de hand van de door de man als productie 13 bij het beroepschrift overgelegde inboedellijst;
- alsnog toe te wijzen het inleidend verzoek van de man om afgifte van de fotoalbums;

- het verzoek van de man toe te wijzen om te bepalen dat de vrouw gehouden is binnen veertien dagen na de in dezen te geven beschikking aan hem te verstrekken een rekeningafschrift waaruit het saldo op de rekening [bankrekeningnummer] op de door het hof vast te stellen peildatum blijkt, een en ander op straffe van een dwangsom van € 100,-- per dag of dagdeel dat de vrouw in gebreke blijft hieraan te voldoen;
- bij wijze van vermeerdering van verzoek te bepalen dat de vrouw gehouden is tot nakoming van de tussen partijen gesloten overeenkomst ten aanzien van de auto, zoals weergegeven in rov. 2.97 van de bestreden beschikking, een en ander op straffe van een dwangsom van € 100,-- per dag of dagdeel dat de vrouw nalatig blijft aan haar verplichtingen uit de overeenkomst te voldoen.

2.2. Bij verweerschrift met producties, ingekomen ter griffie op 24 februari 2017, heeft de vrouw verzocht de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn verzoeken c.q. deze af te wijzen.

Tevens heeft de vrouw incidenteel appel ingesteld en bij wijze van vermeerdering van verzoek verzocht de man te veroordelen tot afgifte van de aan de vrouw in eigendom toebehorende foto's van haar persoonlijk, zowel in digitale als in papieren vorm, en de man te veroordelen tot afgifte aan de vrouw van een (digitale) kopie van alle familiefoto's van partijen, derhalve zowel van alle in zijn bezit zijnde digitale foto's als van alle, in de in zijn bezit zijnde fotoalbums opgenomen foto's.

2.2.1. Bij verweerschrift in incidenteel appel met producties, ingekomen ter griffie op 3 april 2017, heeft de man verzocht het incidenteel appel van de vrouw af te wijzen.

In de zaak met zaaknummer 200.207.606/02

2.3. Bij 'verzoek tot schorsing uitvoerbaarheid bij voorraad ex art. 360 Rv subsidiair tot het treffen van voorlopige voorzieningen ex art. 223 Rv' met producties, ingekomen ter griffie op 27 september 2017, heeft de man verzocht:

- primair de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de bestreden beschikking te schorsen, voor zover daarin is bepaald dat de man met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand aan de vrouw als bijdrage in haar levensonderhoud bij vooruitbetaling zal uitkeren een bedrag van € 3.110,-- per maand;
- subsidiair voorlopig en onmiddellijk, voor de duur van het geding en onder uitvoerbaarverklaring bij voorraad, de door de man volgens de bestreden beschikking te betalen bijdrage in de kosten van de vrouw te bepalen op nihil dan wel op een door het hof te bepalen bedrag lager dan € 3.110,-- per maand;
- de vrouw te veroordelen in de kosten van dit incident.

2.4. Bij 'verweerschrift tegen verzoek schorsing uitvoerbaarheid bij voorraad en tegen verzoek tot het treffen van voorlopige voorzieningen' met producties, ingekomen ter griffie op 7 november 2017, heeft de vrouw verzocht de verzoeken van de man af te wijzen, met veroordeling van de man in de kosten van deze procedure.

In beide zaken

2.5. De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 20 december 2017.

Bij die gelegenheid zijn gehoord:

- de man, bijgestaan door mr. Van Campen;
- de vrouw, bijgestaan door mr. Meuwissen.

2.6. Het hof heeft voorts kennisgenomen van de inhoud van:

- het proces-verbaal van de mondelinge behandeling in eerste aanleg op 2 augustus 2016;
- de brief met bijlagen van de advocaat van de man d.d. 21 november 2017;
- het faxbericht met bijlagen van de advocaat van de man d.d. 22 november 2017;
- de brief met bijlagen van de advocaat van de man d.d. 5 december 2017;

- de brief met bijlagen van de advocaat van de vrouw d.d. 8 december 2017.

3 De beoordeling

In de zaak met zaaknummer 200.207.606/02

3.1. Ter zitting in hoger beroep heeft de advocaat van de man haar verzoek tot schorsing van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de beslissing aangaande de partneralimentatie ingetrokken. Het hof maakt hieruit op dat het verzoek niet langer worden gehandhaafd. Dit brengt mee dat het schorsingsverzoek van de man zal worden afgewezen.

In de zaak met zaaknummers 200.207.606/01 en 200.207.607/01

In het principaal en incidenteel appel

3.2. Partijen zijn na het maken van huwelijkse voorwaarden gehuwd op 10 mei 1990 te Maastricht.

3.3.1. Op 27 juli 2015 heeft de vrouw het verzoek tot echtscheiding ingediend.

3.3.2. Bij de bestreden beschikking van 14 oktober 2016 heeft de rechtbank Oost-Brabant daarop de echtscheiding uitgesproken. De echtscheidingsbeschikking is op 3 februari 2017 ingeschreven in de registers van de burgerlijke stand.

3.4. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank voorts en voor zover thans van belang:

- bepaald dat de man € 3.110,-- per maand dient te betalen aan de vrouw als uitkering tot levensonderhoud, met ingang van de dag van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand;
- iedere verdere beslissing ten aanzien van de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden aangehouden;
- bepaald dat elke partij de tot dan toe gemaakte eigen kosten van de procedure draagt.

3.5. De bestreden beschikking is een deelbeschikking, die bestaat uit een tussenbeschikkingsgedeelte en een eindbeschikkingsgedeelte. Een deelbeschikking doorbreekt het appelverbod van art. 358 lid 4 lid Rv, in die zin dat appel mogelijk is van de gehele beschikking, zowel van het tussenbeschikkingsgedeelte (waarbij grieven kunnen worden aangevoerd tegen eindbeslissingen in de overwegingen die betrekking hebben op dit tussenbeschikkingsgedeelte) als het eindbeschikkingsgedeelte.

3.6. Beide partijen kunnen zich niet met alle beslissingen van de rechtbank verenigen en zij zijn van de beschikking in hoger beroep gekomen. De man heeft daartoe vier grieven aangevoerd.

De vrouw heeft in haar incidenteel appel geen grieven gericht tegen de beschikking waarvan beroep, maar haar verzoek vermeerderd zoals hiervóór in rov. 2.2 weergegeven.

3.6.1. De eerste grief betreft de door de rechtbank vastgestelde bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw. De tweede, derde en vierde grief hebben betrekking op de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden, waarbij grief twee ziet op de beslissing van de rechtbank in het lichaam van de bestreden beschikking aangaande de verdeling van de inboedel, grief drie op de afwijzing van de verzoeken van partijen ten aanzien van de digitale foto's en de fotoboeken (eveneens in het lichaam van de bestreden beschikking) en grief vier op de afwijzing van het verzoek van de man om de vrouw te bevelen om binnen veertien dagen na de te geven beschikking aan hem een rekeningafschrift te verstrekken waaruit het saldo op de bankrekening bij de Triodosbank op de peildatum blijkt (ook in het lichaam van de

bestreden beschikking).

Bij wijze van vermeerdering van verzoek heeft de man verzocht te bepalen dat de vrouw gehouden is tot nakoming van de tussen partijen gesloten overeenkomst ten aanzien van de auto, zoals weergegeven in rov. 2.97 van de bestreden beschikking. Bij brief van 5 december 2017 heeft de man dit verzoek ingetrokken, nu partijen de auto reeds in onderling overleg hebben verkocht. Derhalve behoeft dit verzoek van de man geen verdere bespreking meer.

3.6.2. De vermeerdering van het verzoek van de vrouw ziet op afgifte door de man aan de vrouw in eigendom toebehorende persoonlijke foto's alsmede tot afgifte aan de vrouw van een digitale kopie van alle familiefoto's van partijen. De man heeft geen bezwaar gemaakt tegen het vermeerdere verzoek van de vrouw. Het hof ziet ook geen aanleiding de vermeerdering van het verzoek van de vrouw ambtshalve buiten beschouwing te laten wegens strijd met de goede procesorde. Recht zal worden gedaan op het vermeerdere verzoek van de vrouw.

3.7. Het hof zal de grieven hierna bespreken.

Partneralimentatie

Ingangsdatum

3.8.1. De ingangsdatum van de vastgestelde onderhoudsbijdrage, 3 februari 2017, is tussen partijen niet in geschil, zodat ook het hof die datum als uitgangspunt zal nemen.

Behoefte vrouw

3.8.2. De door de rechtbank becijferde huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw van € 3.132,-- netto per maand is in hoger beroep niet in geschil.

Behoeftigheid vrouw

3.8.3. Ter zitting in hoger beroep zijn partijen het er over eens geworden dat de aanvullende behoefte van de vrouw kan worden vastgesteld op het door de vrouw becijferde bedrag van € 1.528,-- netto per maand ofwel € 3.210,-- bruto per maand.

Draagkracht

3.8.4. De man stelt dat zijn draagkracht ontoereikend is om de door de rechtbank vastgestelde bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw van € 3.110,-- per maand te voldoen. De vrouw heeft hiertegen verweer gevoerd.

3.8.5. Met betrekking tot de financiële situatie van de man gaat het hof uit van de volgende gegevens. Gelet op de stellingen van partijen ziet het hof aanleiding om daarbij onderscheid te maken tussen twee periodes: de periode van 3 februari 2017 tot 1 september 2017 en de periode vanaf 1 september 2017. Desgevraagd hebben partijen zich daar ter zitting in hoger beroep mee akkoord verklaard.

Voorts is ter zitting besproken dat het hof voor het vaststellen van de draagkracht van de man in de periode vanaf 1 september 2017, de door de man in hoger beroep bij zijn brief van 5 december 2017 onder productie 25 overgelegde draagkrachtberekening tot uitgangspunt neemt. Partijen hebben daarmee ingestemd. Voor zover die gegevens in hoger beroep zijn betwist, zal het hof daarop gemotiveerd ingaan bij het desbetreffende onderdeel.

Periode van 3 februari 2017 tot 1 september 2017

A. Inkomen van de man

Tussen partijen is niet in geschil dat voor het berekenen van de draagkracht van de man uitgegaan kan worden van een inkomen van € 109.068,--, te vermeerderen met een vakantietoeslag van € 8.821,--. Voorts is niet in geschil dat rekening gehouden dient te worden met een bedrag van € 1.200,-- per jaar aan overige bruto-inkomsten.

Verder houdt ook het hof rekening met een bonus. Blijkens de stukken en het verhandelde ter zitting in hoger beroep, zijn partijen het er daarbij over eens dat gerekend moet worden met het gemiddelde van de door de man ontvangen bonussen over 2015, 2016 en 2017. Middels de door de man in het geding gebrachte verklaring van zijn werkgever (productie 2 bij zijn beroepschrift), heeft de man genoegzaam aangetoond dat hij in 2017 over het jaar 2016 geen bonus zal ontvangen. Mitsdien houdt het hof rekening met een gemiddelde bonus van € 13.166,-- per jaar, zoals door de man becijferd in zijn beroepschrift (pt. 13).

Tot slot houdt het hof, nu daartegen geen grieven zijn gericht, evenals de rechtbank, rekening met de pensioeninhoudingen van € 8.616,-- en € 132,-- per jaar. Om diezelfde reden houdt het hof, gelijk de rechtbank, in fiscale zin rekening met het te realiseren fiscaal voordeel in verband met betaalde hypotheekrente, de fiscale bijtelling eigenwoningforfait van € 3.128,--, de algemene heffingskorting en de arbeidskorting.

B. Lasten van de man

Normbedrag Participatiewet

Het hof houdt rekening met het op de Participatiewet gebaseerde normbedrag, exclusief de ondergrens woonkostencomponent, voor een zelfstandig wonende alleenstaande, ter voorziening in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud.

Woonlasten

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting in hoger beroep blijkt dat partijen het eens zijn over de hiernavolgende (afgeronde) maandelijkse woonlasten:

- € 144,-- aan aftrekbare hypotheekrente;
  - € 144,-- aan niet aftrekbare hypotheekrente;
  - € 621,-- aan premie spaarverzekering;
  - € 95,-- aan (forfaitaire) overige eigenaarslasten.
- Mitsdien zal het hof van deze bedragen uitgaan.

Ziektekosten

Nu partijen daar geen grieven tegen hebben gericht, gaat het hof uit van de navolgende maandelijkse lasten:

- € 126,-- aan nominale premie zorgverzekering;
  - € 32,-- aan verplicht eigen risico;
- minus € 40,-- zijnde het in het normbedrag Participatiewet begrepen nominale deel premie ZVW voor een alleenstaande.

Kosten kinderen

Het hof houdt geen rekening met de door de man gestelde kosten van de kinderen, door de man ter zitting in hoger beroep teruggebracht tot een bedrag van in totaal € 1.250,-- per maand. Nog daargelaten dat, gelet op de leeftijd van de kinderen (in onderhavige periode 24 en 21 jaar oud), er voor de man ten aanzien van de kinderen geen wettelijke onderhoudsverplichting meer bestaat en de kinderen moeten worden geacht in hun eigen

levensonderhoud te kunnen voorzien, heeft de man tegenover de gemotiveerde betwisting van de vrouw, deze kosten niet dan wel onvoldoende onderbouwd.

Nu uit het verweerschrift van de vrouw blijkt dat zij ten aanzien van onderhavige periode kan instemmen met het door de rechtbank becijferde bedrag van € 430,95 per maand aan kosten voor [meerderjarige zoon], die in onderhavige periode nog een Mbo-opleiding volgde, zal het hof bij het berekenen van de draagkracht van de man met dat bedrag aan kosten kinderen rekening houden.

Vaststelling van de alimentatie

- 3.8.6. Bovengenoemd inkomen van de man resulteert in een netto besteedbaar inkomen van € 5.591,-- per maand, waarbij rekening is gehouden met alle relevante fiscale aspecten.
- 3.8.7. Na aftrek van voormelde lasten van het bovenstaande netto besteedbaar inkomen heeft de man een draagkrachtruimte van € 3.276,-- per maand. Daarvan is 60% beschikbaar voor de betaling van een onderhoudsbijdrage.
- 3.8.8. Betaalde partneralimentatie is geheel aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Het fiscaal voordeel dat de man door deze aftrek geniet, komt geheel ten goede aan de vrouw. Rekening houdend met dit te realiseren fiscaal voordeel, heeft de man de draagkracht om de door de rechtbank vastgestelde bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw van € 3.110,- per maand te voldoen.

Jusvergelijking

- 3.8.9. Ter voorkoming dat de vrouw na ontvangst van een alimentatiebijdrage van de zijde van de man over een hoger vrij te besteden bedrag zal kunnen beschikken dan de man zal het hof – evenals de rechtbank – een jusvergelijking maken.
- 3.8.10. Het hof neemt daarbij – met instemming van partijen – de door de vrouw bij brief van 8 december 2017 onder productie 77 overgelegde draagkrachtberekening tot uitgangspunt. Voor zover die gegevens in hoger beroep zijn betwist, zal het hof daarop gemotiveerd ingaan bij het desbetreffende onderdeel.
- 3.8.11. Het hof gaat ter zake van het inkomen van de vrouw uit van een arbeidsinkomen van € 20.892,-- bruto per jaar, vakantietoeslag van € 1.671,-- bruto per jaar, inkomsten uit overwerk van € 684,-- bruto per jaar en een eindejaarsuitkering van € 1.740,-- bruto per jaar.

Nu partijen het daar ter zitting in hoger beroep over eens waren, houdt het hof voorts rekening met een nettobedrag van € 133,-- per jaar.

De vrouw heeft recht op de volgende heffingskortingen:

- de algemene heffingskorting;
- de arbeidskorting,

maar niet meer dan de ingehouden loonheffing.

Het hof houdt eveneens rekening met de op het salaris ingehouden pensioenpremie

- 3.8.12. Aan de lastenzijde van de vrouw, houdt het hof rekening met de bijstandsnorm voor een alleenstaande. Daarnaast houdt het hof rekening met de niet weersproken nominale premie basiszorgverzekering van € 104,-- per maand, de premie aanvullende ziektekostenverzekering van € 75,-- per maand en het verplicht eigen risico van € 32,-- per maand minus € 40,-- zijnde het in het normbedrag Participatiewet begrepen nominale deel premie ZVW voor een alleenstaande.

Voorts houdt het hof rekening met een woonlast van de vrouw van € 975,-- per maand.

Anders dan de man, is het hof van oordeel dat de vrouw aan de hand van de door haar in het geding gebrachte huurovereenkomst genoegzaam heeft aangetoond dat in voormelde huurprijs van € 975,-- per maand geen bedrag zit inbegrepen voor gas, water en licht.

Het hof houdt geen rekening met de door de vrouw opgevoerde kosten van € 530,-- per maand ter zake van mantelzorg voor haar moeder. Tegenover de gemotiveerde betwisting door de man, heeft de vrouw niet dan wel onvoldoende aangetoond dat er daadwerkelijk sprake is van mantelzorg.

3.8.13. Op grond van het vorenstaande moet geconcludeerd worden dat bij vergelijking van de door de man en de vrouw vrij te besteden bedragen de vrouw niet in een financieel betere positie komt dan de man bij een door de man te betalen alimentatie van € 3.110,-- per maand.

3.8.14. Ter zake van onderhavige periode kan de beschikking waarvan beroep in zoverre worden bekrachtigd.

Periode vanaf 1 september 2017

A. Inkomen van de man

Blijkens de door de man overgelegde stukken is de man met ingang van 1 september 2017 werkloos en ontvangt hij een WW-uitkering van € 2.926,-- bruto per maand.

De vrouw stelt zich op het standpunt dat sprake is van een verwijtbaar inkomensverlies, zodat met het verlies aan verdien capaciteit geen rekening moet worden gehouden en uitgegaan moet worden van het oorspronkelijke salaris dat de man genoot.

De man heeft de stelling van de vrouw gemotiveerd betwist.

Het hof oordeelt als volgt. Volgens vaste jurisprudentie moet bij de beantwoording van de vraag of bij het vaststellen van de draagkracht van de onderhoudsplichtige al dan niet rekening wordt gehouden met een inkomensdaling, allereerst beoordeeld worden of het een door gedragingen van de onderhoudsplichtige zelf teweeg gebrachte inkomensdaling betreft.

Uit de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen, is gebleken dat de man sinds 1 september 2017 onvrijwillig werkloos is geworden, nu vanwege een aantal wijzigingen in de structuur van het bedrijf waar de man werkzaam was, zijn functie van extern (statutair) directeur voor de vestiging te [vestigingsplaats] is komen te vervallen. Het hof merkt daarbij op dat de man na beëindiging van zijn dienstverband een werkloosheidsuitkering is toegekend, hetgeen niet in de rede ligt bij een vrijwillig ontslag. Derhalve is geen sprake van een door de man zelf teweeggebracht inkomensverlies. Het hof komt dan ook niet toe aan de vragen of het inkomensverlies voor herstel vatbaar is en zo ja, of sprake is van verwijtbaar inkomensverlies. Het hof gaat daarom in de periode vanaf 1 september 2017 uit van een WW-uitkering van € 2.926,-- bruto per maand. De man heeft recht op de algemene heffingskorting, maar niet meer dan de ingehouden loonheffing.

B. Lasten van de man

Normbedrag Participatiewet

Het hof houdt rekening met het op de Participatiewet gebaseerde normbedrag, exclusief de ondergrens woonkostencomponent, voor een zelfstandig wonende alleenstaande, ter voorziening in de noodzakelijke kosten van levensonderhoud.

Woonlasten

Het hof houdt rekening met de navolgende, door de vrouw niet betwiste, maandelijkse woonlasten:

€ 206,-- aan aftrekbare hypotheekrente;

€ 206,-- aan niet aftrekbare hypotheekrente;

€ 548,-- aan premie spaarverzekering;

€ 95,-- aan (forfaitaire) overige eigenaarslasten,

waarbij het hof gelijk de door de man in het geding gebrachte draagkrachtberekening een korting wegens onredelijke woonlast toepast van € 316,-- per maand.

Ziektekosten

Het hof houdt rekening met de navolgende, door de vrouw niet betwiste, maandelijkse lasten:

€ 117,-- aan basispremie ZVW;

€ 32,-- aan verplicht eigen risico;

minus € 40,-- zijnde het in het normbedrag Participatiewet begrepen nominale deel premie ZVW voor een alleenstaande.

Kosten van de kinderen

Het hof houdt geen rekening met de door de man gestelde kosten van de kinderen, door de man teruggebracht tot een bedrag van in totaal € 1.250,-- per maand. Nog daargelaten dat gelet op de leeftijd van de kinderen (thans 25 en 22 jaar) er voor de man ten aanzien van de kinderen geen wettelijke onderhoudsverplichting meer bestaat en zij geacht moeten worden in hun eigen levensonderhoud te voorzien, heeft hij tegenover de gemotiveerde betwisting van de vrouw de kosten van de kinderen niet dan wel onvoldoende onderbouwd.

Anders dan bij de periode hiervóór, houdt het hof niet langer rekening met een bedrag van € 430,95 per maand aan kosten voor [meerderjarige zoon] , nu [meerderjarige zoon] in juli 2017 zijn Mbo-opleiding heeft afgerond.

Vaststelling van de alimentatie

- 3.8.15. Bovengenoemd inkomen van de man resulteert in een netto besteedbaar inkomen van € 1.906,-- per maand, waarbij rekening is gehouden met alle relevante fiscale aspecten.
- 3.8.16. Na aftrek van voormelde lasten van het bovenstaande netto besteedbaar inkomen heeft de man een draagkrachtruimte van € 292,-- per maand. Daarvan is 60% beschikbaar voor de betaling van een onderhoudsbijdrage.
- 3.8.17. Betaalde partneralimentatie is geheel aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Het fiscaal voordeel dat de man door deze aftrek geniet, komt geheel ten goede aan de vrouw. Rekening houdend met dit te realiseren fiscaal voordeel, heeft de man de draagkracht om € 295,-- per maand te betalen als bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de vrouw. Met het betalen van deze onderhoudsbijdrage is de grens van de draagkracht van de man bereikt.

Jusvergelijking

- 3.8.18. Ter voorkoming dat de vrouw na ontvangst van een alimentatie bijdrage van de zijde van de man over een hoger vrij te besteden bedrag zal kunnen beschikken dan de man zal het hof een jusvergelijking maken. Het hof gaat daarbij aan de zijde van de vrouw uit van de inkomsten en lasten zoals hiervóór weergegeven in rov. 3.8.11 en 3.8.12, nu gesteld noch gebleken is dat voor onderhavige periode van andere oorzaken dient te worden uitgegaan.

3.8.19. Op grond van het vorenstaande moet geconcludeerd worden dat bij vergelijking van de door de man en de vrouw vrij te besteden bedragen de vrouw niet in een financieel betere positie komt dan de man bij een door de man te betalen alimentatie van € 295,- per maand. Aldus zal het hof met ingang van 1 september 2017 de alimentatiebijdrage vaststellen op dit bedrag.

Terugbetaling

3.8.20. Nu het hof de onderhoudsverplichting met ingang van een voor zijn uitspraak gelegen datum heeft verlaagd, dient het hof aan de hand van de ten processe gebleken feiten en omstandigheden te beoordelen in hoeverre een daaruit voortvloeiende terugbetalingsverplichting in redelijkheid kan worden aanvaard. Daarbij is het hof niet afhankelijk van een door de onderhoudsgerechtigde gevoerd, op die terugbetaling betrekking hebbend verweer.

Bij de beoordeling in hoeverre van de onderhoudsgerechtigde in redelijkheid terugbetaling van het teveel ontvangene kan worden verlangd, dient de rechter ook het belang van de onderhoudsplichtige om het teveel betaalde terug te krijgen in aanmerking te nemen.

3.8.21. Daartoe overweegt het hof het navolgende. Voor zover de man vanaf 1 september 2017 tot heden meer heeft betaald en/of er meer op hem is verhaald dan de onder 3.8.19 vermelde bijdrage, kan van de vrouw in redelijkheid niet worden gevergd dat zij het meerdere terugbetaalt. Daartoe is van belang dat de onderhoudsbijdragen geacht kunnen worden te zijn verbruikt overeenkomstig de behoefte van de vrouw.

Verdeling eenvoudige gemeenschappen

3.9. Partijen zijn gehuwd met uitsluiting van iedere gemeenschap. Sprake is wel van een aantal zogenoemde "eenvoudige gemeenschappen" waarin beide partijen deelgenoot zijn.

Inboedel (grief 2 van de man)

3.9.1. Grief 2 van de man houdt het volgende in:

(1) de rechtbank had bij de a-b-a-b-verdeling van de gemeenschappelijke inboedelgoederen ook de door de vrouw bij haar vertrek uit de echtelijke woning meegenomen goederen in de verdeling moeten betrekken. Het gaat daarbij om de goederen die vermeld staan op de bijlage bij de pleitaantekeningen van de advocaat van de vrouw in eerste aanleg (productie 56 verweerschrift vrouw);

(2) de rechtbank heeft bij de a-b-a-b-verdeling van de gemeenschappelijke inboedelgoederen ten onrechte de spullen van de kinderen en de zaken die aard- en nagelvast aan de woning zijn verbonden betrokken;

(3) de rechtbank heeft bij de a-b-a-b-verdeling van de gemeenschappelijke inboedelgoederen ten onrechte het schilderij 'Staying at county road' (door partijen ook aangeduid als 'De huilende Madonna') aan de vrouw toegedeeld. Het schilderij dient buiten de verdeling te blijven nu het schilderij een privégoed betreft van de ouders van de man, die het schilderij indertijd alleen aan partijen in bruikleen hebben gegeven.

3.9.2. De vrouw heeft verweer gevoerd.

(ad 1) Zij betwist met klem dat zij bij haar vertrek uit de echtelijke woning een voorschot heeft genomen op de verdeling van de gemeenschappelijke goederen. Nadat de vrouw op 24 mei 2015 de echtelijke woning heeft verlaten, heeft zij op 8 juni 2015 alleen haar persoonlijke spullen opgehaald (kleding, toiletspullen etc.), alsmede een deel van de goederen die zij van haar familie had ontvangen (erfstukken), goederen die zij op basis van de staat van aanbrengsten heeft ingebracht en een deel van de door haar ontvangen cadeaus.

(ad 2) Ten aanzien van de aard- en nagelvast aan de woning verbonden zaken en de spullen van de kinderen kan zij er mee instemmen dat die goederen niet in de verdeling worden betrokken.

(ad 3) Het schilderij 'Staying at county road' is door partijen gezamenlijk gekocht en aan hen beiden geleverd.

3.9.3. Het hof oordeelt als volgt.

(ad 1) Tegenover de gemotiveerde betwisting door de vrouw, heeft de man niet dan wel onvoldoende onderbouwd dat de goederen als vermeld op de bijlage bij de pleitaantekeningen van de advocaat van de vrouw in eerste aanleg (deel uitmakende van productie 53 van het verweerschrift van de vrouw) gezamenlijke goederen betreffen die voor verdeling in aanmerking komen. Het had op de weg van de man gelegen zijn stelling met concrete bescheiden te onderbouwen. Nu hij dit heeft nagelaten, dient dat voor zijn eigen rekening en risico te komen. Mitsdien faalt op dit onderdeel grief 2 van de man.

(ad 2) Uit de stukken en het verhandelde ter zitting in hoger beroep is gebleken dat partijen het er over eens zijn dat de door de rechtbank in de a-b-a-b-verdeling betrokken spullen van de kinderen, alsmede de aard- en nagelvaste zaken aan de woning, niet in de verdeling moeten worden betrokken. Mitsdien behoeft dit onderdeel van grief 2 geen verdere bespreking meer.

(ad 3) Ter onderbouwing van zijn stelling dat het schilderij 'Staying at county road' niet tot de te verdelen gezamenlijke inboedel behoort, heeft de man in hoger beroep een kopie overgelegd van een handgeschreven aankoopbon van het schilderij van [Art] Art, alsmede een verklaring van zijn moeder waarin zij onder meer verklaart dat zij, en wijlen haar man, in 2013 het schilderij 'Staying at county road' hebben gekocht bij [Art] Art in [vestigingsplaats] om het schilderij vervolgens aan partijen in bruikleen te geven.

De vrouw heeft de stelling van de man betwist en stelt dat partijen het schilderij gezamenlijk hebben gekocht en geleverd gekregen. Ter onderbouwing van haar stelling heeft de vrouw een verklaring in het geding gebracht (prod. 57 bij vws hb) waarin is vermeld dat het schilderij door partijen is gekocht op de Lifestylebeurs. Gelet op deze gemotiveerde betwisting is niet vast komen te staan dat het schilderij eigendom is van de moeder van de man en mitsdien buiten de verdeling van de gezamenlijke inboedel moet worden gehouden.

Ingevolge art. 1:131 BW moet het schilderij dan ook geacht worden aan beide partijen, ieder voor de helft, toe te behoren.

Nu de man ter zitting in hoger beroep heeft verklaard dat het schilderij emotionele waarde voor hem vertegenwoordigt omdat het een blijvend aandenken is aan zijn overleden vader, zal het hof het schilderij toedelen aan de man onder de verplichting de helft van de aankoopwaarde van € 2.650,--, te weten € 1.325,--, aan de vrouw te voldoen. Aldus zal het hof bepalen.

Foto's/fotoboeken (grief 3 van de man)

3.10.1. Grief 3 houdt in dat de rechtbank ten onrechte het verzoek van de man tot afgifte van de door de vrouw meegenomen fotoboeken heeft afgewezen. Ter toelichting op zijn grief voert de man aan dat het oordeel van de rechtbank onbegrijpelijk is nu de vrouw niet dan wel onvoldoende gemotiveerd heeft betwist dat zij over de desbetreffende fotoalbums beschikt. Daarnaast heeft de man de door de vrouw meegenomen fotoalbums van de kinderen zelf gemaakt. Om die reden vertegenwoordigen deze albums een persoonlijke en emotionele waarde voor de man.

3.10.2. De vrouw heeft hiertegen verweer gevoerd. Partijen hebben een gelijk recht op de foto's nu deze tot de eenvoudige gemeenschap behoren. Afgifte zou ertoe leiden dat de man over

alle foto's zou komen te beschikken terwijl de vrouw met niets achterblijft. De man weigert om kopieën te verstrekken aan de vrouw van de in zijn bezit zijnde fotoalbums en vele duizenden digitale foto's. Bij wijze van vermeerdering van verzoek verzoekt de vrouw de man te veroordelen tot afgifte van de aan de vrouw in eigendom toebehorende foto's van haar persoonlijk, zowel in digitale als in papieren vorm, en de man te veroordelen tot afgifte aan de vrouw van een (digitale) kopie van alle familiefoto's van partijen, derhalve zowel van alle in zijn bezit zijnde digitale foto's als van alle in de in zijn bezit zijnde fotoalbums opgenomen foto's.

3.10.3. Het hof oordeelt als volgt.

Uit de stellingen van partijen leidt het hof af dat zij beiden beschikken over één of meerdere fotoalbums en (digitale) foto's. Nu partijen niet in staat blijken te zijn onderlinge afspraken te maken over de verdeling van de fotoalbums en (digitale) foto's, zal het hof bepalen dat iedere partij krijgt toegedeeld die fotoalbums en (digitale) foto's die zij thans in hun bezit hebben, onder de verplichting elkaar over en weer (digitale) kopieën ter beschikking te stellen van alle in hun bezit zijnde (digitale) foto's alsmede van alle in hun bezit zijnde fotoalbums opgenomen foto's.

Inzage bankrekening (grief 4)

3.11. Naar aanleiding van de door de man opgeworpen grief, inhoudende dat de rechtbank ten onrechte heeft afgewezen zijn verzoek tot, kort gezegd, het verstrekken door de vrouw van een bankafschrift van haar bankrekening bij de Triodosbank teneinde het saldo daarvan op de peildatum te kunnen vaststellen, heeft de vrouw ter zitting in hoger beroep de man inzage gegeven in het betreffende bankafschrift. Nu de man daar ter zitting in hoger beroep verder niet meer op is teruggekomen, gaat het hof ervan uit dat de man zich op dit punt voldoende voorgelicht acht. Mitsdien behoeft grief 4 van de man geen verdere bespreking.

Proceskosten

3.12. De proceskosten van dit hoger beroep worden gecompenseerd, nu partijen gewezen echtgenoten zijn.

4 De beslissing

Het hof:

in de zaak met zaaknummers 200.207.606/01 en 200.207.607/01 op het principaal en incidenteel appel:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 14 oktober 2016, derhalve voor zover de rechtbank in het lichaam van de die beschikking de verzoeken van partijen ten aanzien van de digitale foto's en de fotoboeken heeft afgewezen en het schilderij 'Staying at county road' als gevolg van de a-b-a-b-verdeling is toegedeeld aan de vrouw,

en (in zoverre) opnieuw rechtdoende:

bepaalt dat de man met ingang van 1 september 2017 aan de vrouw voor haar levensonderhoud zal voldoen een bedrag van € 295,-- per maand, voor wat de nog niet verschenen termijnen betreft te voldoen bij vooruitbetaling;

bepaalt dat de vrouw hetgeen zij vanaf 1 september 2017 ten titel van partneralimentatie teveel heeft ontvangen, niet aan de man hoeft terug te betalen;

deelt toe aan de man het schilderij 'Staying at county road' onder de verplichting de helft van de waarde daarvan, zijnde een bedrag van € 1.325,--, aan de vrouw te voldoen;

deelt aan ieder van partijen toe de fotoalbums en (digitale) foto's die zij thans in hun bezit hebben, onder de wederzijdse verplichting dat zij elkaar over een weer kopieën ter beschikking te stellen van alle in hun bezit zijnde (digitale) foto's alsmede van alle in hun bezit zijnde fotoalbums opgenomen foto's;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

bekrachtigt de bestreden beschikking voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen voor het overige en in het bijzonder voor zover de rechtbank daarbij met ingang van 3 februari 2017 de partneralimentatie heeft vastgesteld op € 3.110,-- per maand;

compenseert de op dit hoger beroep gevallen proceskosten tussen partijen aldus, dat ieder van hen de eigen kosten draagt;

wijst af het meer of anders verzochte.

in de zaak met nummer 200.207.606/02:

wijst af het verzoek tot schorsing van de werking van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 14 oktober 2016.

Deze beschikking is gegeven door mrs. P.P.M. van Reijssen, G.J. Vossestein en T.J. Mellema-Kranenburg, bijgestaan door mr. A.C. Kaemingk als griffier, en is op 1 februari 2018 in het openbaar uitgesproken.

BIJLAGE 37

ECLI:NL:GHARL:2018:2248

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	08-03-2018
Datum publicatie	28-06-2018
Zaaknummer	200.216.706
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Vaststelling partneralimentatie. Behoeftigheid kind ouder dan 21 jaar. Ingangsdatum na bijstandsverhaal.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEWARDEN

locatie Arnhem

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.216.706
(zaaknummer rechtbank Gelderland 300643)

beschikking van 8 maart 2018

inzake

[verzoekster] ,
wonende te [plaatsnaam] ,
verzoekster in hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: mr. G.J.P.C.G. Verheijen te Nijmegen,

en

[verweerder] ,

wonende te [plaatsnaam] ,
verweerder in hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. A. van Dijk te Nijmegen.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, van 15 maart 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer, hierna te noemen: de bestreden beschikking.

2 Het geding in hoger beroep

2.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met producties 1 tot en met 11 ingekomen op 31 mei 2017;
- een journaalbericht van mr. Verheijen van 30 mei 2017 met producties;
- een journaalbericht van mr. Verheijen van 31 juli 2017 met producties;
- het verweerschrift met producties 1 tot en met 9;
- een journaalbericht van mr. Verheijen van 27 december 2017 met producties 9, 10 (nagezonden) en 12 tot en met 15;
- een journaalbericht van mr. Verheijen van 10 januari 2018 met producties 10, 16 tot en met 19;
- een journaalbericht van mr. Van Dijk van 11 januari 2018 met producties 10 tot en met 20.

2.2. De mondelinge behandeling heeft op 25 januari 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten.

3. De feiten

3.1. Partijen zijn op 14 december 1983 met elkaar gehuwd. Het huwelijk van partijen is op 14 april 2017 ontbonden door echtscheiding.

3.2. De man en de vrouw zijn de ouders van:

- [kind 1] , geboren op [geboortedatum] te [plaatsnaam] , verder te noemen: [kind 1] , en
- [kind 2] , geboren op [geboortedatum] te [plaatsnaam] , verder te noemen: [kind 2] .

3.3. Partijen hebben in juli 2015 besloten om te scheiden. Op 23 november 2015 heeft de vrouw de voormalige echtelijke woning verlaten. Zij woont thans in een eigen huurwoning. De man en de kinderen wonen in de voormalige echtelijke woning.

4 De omvang van het geschil

4.1. Bij de bestreden beschikking is, voor zover thans van belang, de echtscheiding tussen partijen

uitgesproken en, uitvoerbaar bij voorraad, de hoofdverblijfplaats van [kind 2] bij de man vastgesteld. Het verzoek van de vrouw om een bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud van € 1.396,- per maand is door de rechtbank afgewezen.

- 4.2. De vrouw is met één grief in hoger beroep gekomen van de beschikking van 15 maart 2017. Deze grief ziet op de partneralimentatie. De vrouw verzoekt het hof, zoveel mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de bestreden te vernietigen voor wat betreft onderdeel 3.9 tot en met 3.22 en alsnog aan de vrouw partneralimentatie toe te kennen, met compensatie van de proceskosten tussen partijen.
- 4.3. De man voert verweer en verzoekt het hof, voor zover mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, de verzoeken van de vrouw in haar hoger beroep af te wijzen en de vrouw te veroordelen in de kosten van onderhavige procedure.

5 De motivering van de beslissing

Partneralimentatie

hoogte van de behoefte vrouw

- 5.1. De vrouw voert aan dat zij behoefte heeft aan een bijdrage van de man in de kosten van haar levensonderhoud. De vrouw gaat bij de berekening van haar behoefte uit van de hofnorm. Ter nadere onderbouwing van haar behoefte heeft de vrouw een behoeftelijst overgelegd.
- 5.2. De man stelt zich primair op het standpunt dat de vrouw haar behoefte onvoldoende heeft gesteld en onderbouwd. Subsidiair kan de man instemmen met een behoefte van € 1.062,- per maand (op basis van de hofnorm).
- 5.3. Het hof stelt het volgende voorop. De hoogte van behoefte van de vrouw is mede gerelateerd aan de welstand tijdens het huwelijk. Bij de bepaling van de hoogte van de behoefte dient rekening te worden gehouden met alle relevante omstandigheden. Dit betekent dat de rechter zowel in aanmerking zal moeten nemen wat de inkomsten tijdens de laatste jaren van het huwelijk zijn geweest als een globaal inzicht zal moeten hebben in het uitgavenpatroon in dezelfde periode om daaruit te kunnen afleiden in welke welstand partijen hebben geleefd. De behoefte zal daarnaast zo veel mogelijk aan de hand van concrete gegevens betreffende de reële of de met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten - en gelet op de welstand redelijke - kosten van levensonderhoud door de rechter worden bepaald.
- 5.4. De vrouw heeft haar behoefte nader onderbouwd door overlegging van een behoeftelijst (productie 8). De vrouw heeft aan de hand van concrete gegevens zoveel als mogelijk geprobeerd te onderbouwen welke uitgaven zij thans heeft. Weliswaar heeft zij niet alle posten tot in detail met bewijsstukken onderbouwd, maar in het licht van de haar ter beschikking staande financiële middelen is ook niet aannemelijk dat zij zonder een (substantiële) alimentatiebijdrage alle lopende verplichtingen kan voldoen en alle noodzakelijke uitgaven kan doen. Naar het oordeel van het hof is vast komen te staan dat de vrouw wel degelijk behoefte heeft aan een bijdrage van de man in de kosten van haar levensonderhoud.
- 5.5. Gelet op het subsidiaire standpunt van de man dat voor de behoefte van de vrouw kan worden uitgegaan van een bedrag van € 1.062,- per maand en de verklaring van de vrouw ter zitting in hoger beroep dat zij hiermee in kan stemmen, zal het hof uitgaan van een huwelijksgerelateerde behoefte van € 1.062,- netto per maand.

behoefte

- 5.6. De vrouw stelt dat zij niet in haar behoefte kan voorzien. Zij heeft tijdelijk een uitkering krachtens de Participatiewet in de vorm van leenbijstand ontvangen en heeft geleefd van het interen op haar eigen vermogen. Ondanks haar inspanningen is het de vrouw tot op heden niet gelukt om betaald werk te vinden.
- 5.7. De man heeft de behoefte van de vrouw aan een bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud (hierna ook: behoefte) in hoger beroep betwist. De man is van mening dat van de vrouw mag worden verwacht dat zij in haar eigen behoefte voorziet en wijst daarbij op de haar rustende inspanningsverplichting om betaald werk te vinden, althans inkomsten te verwerven, welke verplichting zij, in zijn visie, onvoldoende is nagekomen.
- 5.8. Het hof overweegt als volgt. Van behoefte is sprake als de onderhoudsgerechtigde niet voldoende inkomsten heeft voor zijn of haar levensonderhoud, noch zich deze in redelijkheid kan verwerven.
- 5.9. De vrouw, 54 jaar oud, heeft tijdens het huwelijk van partijen de zorg voor de kinderen gehad en geen betaald werk verricht. De vrouw heeft in 2015 een opleiding afgerond voor telefoniste/receptioniste/administratief medewerkster. Verder heeft zij gedurende een aantal jaren vrijwilligerswerk verricht bij de mediatheek van een school. De vrouw heeft op dit moment geen inkomen. Wegens uitbetaling van de overwaarde na verkoop van de echtelijke woning, heeft zij geen recht op een uitkering.
- 5.10. Gelet op het traditionele rolpatroon van partijen tijdens hun huwelijk en de daaruit voortvloeiende achterstand van de vrouw op de arbeidsmarkt, kan naar het oordeel van het hof van de vrouw niet worden verwacht dat zij binnen afzienbare tijd in staat is volledig in haar behoefte te voorzien. Echter is het hof met de man van oordeel dat de vrouw tegenover het verweer van de man onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat zij genoegzaam aan de voormelde op haar rustende inspanningsverplichting heeft voldaan om in elk geval thans ten dele zelf in die behoefte te voorzien. De vrouw heeft een aantal sollicitatiebrieven /-mails overgelegd, maar veel van die brieven/mails zijn ongedateerd en zonder aanhef. Verder dateert een groot aantal brieven/mails van dezelfde datum en zitten er grote tussenposen in de sollicitatieactiviteiten. Het hof heeft uit de door de vrouw overgelegde stukken niet de overtuiging gekregen dat zij in de periode vanaf het definitief uiteengaan van partijen (november 2015) tot heden actief en intensief op zoek is geweest naar werk om (enig) inkomen te verwerven om in haar levensonderhoud te voorzien. Dat mocht wel van haar worden verwacht. Daarbij neemt het hof in aanmerking dat gesteld noch gebleken is van beletsel bij de vrouw die haar belemmeren aan die inspanningsverplichting te voldoen. De door de vrouw overgelegde brief van de reumatoloog van 18 juli 2017 maakt dit oordeel niet anders, nu uit deze brief niet worden afgeleid dat de vrouw niet dan wel beperkt in staat is werkzaamheden te verrichten.
- 5.11. Op grond van het voorgaande is het hof van oordeel dat de vrouw op dit moment in staat moet worden geacht zich in redelijkheid inkomsten uit arbeid tot een bedrag van € 531, netto per maand te kunnen verwerven om voor de helft te voorzien in haar behoefte. Op deze manier wordt recht gedaan aan de huidige positie van de vrouw op de arbeidsmarkt, gezien haar leeftijd en beperkte werkervaring, en haar inspanningsplicht om haar verdiencapaciteit, die zij naar het oordeel van het hof bezit, optimaal te benutten. Gelet op het voorgaande resteert een behoefte van € 531,- netto per maand, ofwel € 592,- bruto per maand.

draagkracht van de man

- 5.12. De man heeft bij productie 11 een draagkrachtberekening overgelegd. De navolgende financiële gegevens, die door de man in zijn draagkrachtberekening zijn opgevoerd en door de vrouw niet, of niet voldoende zijn weersproken, worden voor de berekening van zijn draagkracht in 2017 in

aanmerking genomen:

- een inkomen uit arbeid van € 65.385,- bruto per jaar;
- aanspraak op de algemene heffingskorting en arbeidskorting;
- aftrekbare hypotheekrente van € 400,- per maand en hypotheekaflossing/premie levensverzekering van € 872,- per maand;
- eigenwoningforfait op basis van een WOZ-waarde van € 225.000,-;
- forfait overige eigenaarslasten van € 95,- per maand;
- nominale premie basisverzekering ZVW van € 157,- per maand en een verplicht eigen risico van € 32,- per maand;
- op de woonlasten en de ziektekosten worden in mindering gebracht de in de bijstandsnorm begrepen bedragen aan gemiddelde basishuur en nominaal deel premie ZVW;
- een aflossing van € 80,- per maand aan schulden.

5.13. Nu het de vaststelling van de draagkracht van de man voor partneralimentatie betreft, houdt het hof rekening met de norm voor een alleenstaande en het door de Expertgroep Alimentatienormen aanbevolen draagkrachtpercentage van 60.

5.14. De man heeft in zijn draagkrachtberekening rekening gehouden met het door hem te ontvangen kindgebonden budget inclusief alleenstaande ouderkop. Het hof zal in afwijking van de berekening van de man geen kindgebonden budget in aanmerking nemen bij de berekening van de draagkracht van de man, gelet op de beslissing van de Hoge Raad van 7 juli 2017 (ECLI:NL:HR:2017:1273). De Hoge Raad heeft op 7 juli 2017 bij prejudiciële beslissing beslist dat het kindgebonden budget buiten beschouwing moet worden gelaten bij de berekening van de draagkracht van de alimentatieplichtige voor een bijdrage in de kosten van levensonderhoud op de voet van artikel 1:157 BW (partneralimentatie).

5.15. Het geschilpunt dat partijen verdeeld houdt betreft de kosten van de kinderen van partijen. De man is van mening dat rekening moet worden gehouden met de kosten voor beide kinderen van partijen. Hoewel [kind 1] meerderjarig is, is hij door zijn beperking niet in staat om in zijn eigen kosten van levensonderhoud te voorzien, aldus de man. De man geeft aan dat het een keus van partijen tijdens het huwelijk is geweest om de kosten van [kind 1] te dragen. De vrouw voert hiertegen verweer. Zij is van mening dat de man (wettelijk) niet gehouden is de kosten van [kind 1] voor zijn rekening te nemen en dat deze dus ook buiten beschouwing moeten blijven bij de berekening van de draagkracht van de man.

5.16. Het hof overweegt als volgt. Gelet op de leeftijd van [kind 1] (23 jaar) geldt het volgende. De onderhoudsverplichting van ouders jegens hun kinderen die inmiddels de leeftijd van 21 hebben bereikt, geldt op grond van het bepaalde in artikel 1:392, tweede lid, BW slechts in geval van behoefte van het meerderjarige kind. De man heeft weliswaar gesteld dat [kind 1] behoeftig zou zijn, althans zo begrijpt het hof zijn stellingen, maar de vrouw heeft die stelling weersproken en de man heeft de gestelde behoefte niet nader onderbouwd. Niet is gebleken dat [kind 1] niet, dan wel onvoldoende, in staat is door arbeid of anderszins in zijn eigen levensonderhoud te voorzien. De stelling van de man dat [kind 1] door zijn beperkingen niet in staat is in zijn levensonderhoud te voorzien, wordt niet ondersteund door (medische) stukken, noch door relevante stukken betreffende sociale voorzieningen. Een diagnose waaruit blijkt dat [kind 1] in redelijkheid geen inkomen zou kunnen verwerven om te voorzien in zijn eigen levensonderhoud ontbreekt. Daarbij komt dat [kind 1] op dit moment een baan heeft en daarmee in staat is in zijn eigen levensonderhoud te voorzien. Zodoende bestaat er voor de man geen verplichting een bijdrage in de kosten van het levensonderhoud van [kind 1] betalen.

5.17. Gelet op het voorgaande ziet het hof aanleiding enkel rekening te houden met de kosten van [kind 2]. Ten aanzien van de kosten van [kind 2] heeft de man onweersproken gesteld dat deze kosten (geïndexeerd) afgerond € 385,- per maand bedroegen in 2017.

5.18. Op grond van de hiervoor vermelde feiten en omstandigheden en gelet op de fiscale

consequenties hiervan heeft de man in 2017 een draagkracht voor een partneralimentatie van € 594,- bruto per maand. Gelet op de vastgestelde aanvullende bruto behoefte van de vrouw zal het hof de bijdrage van de man in de kosten van levensonderhoud van de vrouw bepalen op € 592,- bruto per maand.

ingangsdatum

- 5.19. De vrouw heeft als ingangsdatum verzocht de datum van indiening van het verzoekschrift in eerste aanleg. De man heeft hiertegen verweer gevoerd en geeft aan dat rekening moet worden gehouden met de reeds door hem betaalde verhaalsbijdrage aan de gemeente.
- 5.20. Het hof overweegt als volgt. Artikel 1:402 BW laat de rechter grote vrijheid bij het vaststellen van de ingangsdatum van de alimentatieverplichting. Drie data liggen als ingangsdatum het meest voor de hand: de datum waarop de omstandigheden zijn ingetreden die voor de onderhoudsverplichting bepalend zijn, de datum van het inleidend processtuk en de datum waarop de rechter beslist. De rechter die beslist op een verzoek tot wijziging van een eerder vastgestelde bijdrage in het levensonderhoud, zal in het algemeen behoedzaam gebruik moeten maken van zijn bevoegdheid de wijziging te laten ingaan op een vóór zijn uitspraak gelegen datum, met name indien dit ingrijpende gevolgen kan hebben voor de onderhoudsgerechtigde in verband met een daardoor in het leven geroepen verplichting tot terugbetaling van hetgeen in de daaraan voorafgaande periode in feite is betaald of verhaald. Deze behoedzaamheid geldt ook voor de rechter in hoger beroep die met ingang van een vóór zijn uitspraak gelegen datum een zodanige wijziging brengt in de door de rechter in eerste aanleg vastgestelde of gewijzigde bijdrage dat zij kan leiden tot de hiervoor bedoelde ingrijpende gevolgen. Deze behoedzaamheid brengt mee dat de rechter naar aanleiding van hetgeen partijen hebben aangevoerd, zal moeten beoordelen of, en in hoeverre, in redelijkheid van de onderhoudsgerechtigde terugbetaling kan worden verlangd van hetgeen in overeenstemming met diens behoefte aan levensonderhoud reeds is uitgegeven, en dat de rechter, indien dit naar zijn oordeel het geval is, van zijn beoordeling rekenschap zal moeten geven in de motivering. In dit geval zal het hof rekening houden met de door de man betaalde verhaalsbijdrage aan de gemeente [plaatsnaam] in de periode van 1 mei 2016 tot 1 juli 2017. In de gegeven omstandigheden acht het hof 1 juli 2017 redelijk als ingangsdatum voor de vast te stellen partneralimentatie.

6 De slotsom

- 6.1. Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, slaagt de grief. Het hof zal de bestreden beschikking, voor zover aan zijn oordeel onderworpen, vernietigen en beslissen als volgt.
- 6.2. Het hof ziet geen aanleiding de vrouw te veroordelen in de proceskosten in hoger beroep, zoals de man heeft verzocht, nu partijen over en weer in het ongelijk zijn gesteld. Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren.

7 Aanhechten draagkrachtberekeningen

Het hof heeft berekeningen gemaakt van de draagkracht van de man en de bruto behoefte van de vrouw. Een gewaarmerkt exemplaar van deze berekeningen zijn aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

8 De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, van 15 maart 2017, voor zover het de afwijzing van het meer of anders verzochte betreft, en in zoverre opnieuw beschikkende:

bepaalt dat de man aan de vrouw met ingang van 1 juli 2017 als bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud € 592,- per maand zal betalen, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst het meer of anders verzochte af.

Deze beschikking is gegeven door mrs. I.G.M.T. Weijers-van der Marck, R. Prakke-Nieuwenhuizen en C.M. Schönhagen, bijgestaan door mr. M. Knipping-Verbeek als griffier, en is op 8 maart 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 38

ECLI:NL:RBLIM:2018:2603

Instantie Rechtbank Limburg

Datum uitspraak 20-03-2018

Datum publicatie 03-04-2018

Zaaknummer C/03/235482 / FA RK 17-1824

Rechtsgebieden Personen- en familierecht

Bijzondere kenmerken Eerste aanleg - enkelvoudig

Inhoudsindicatie

Vaststelling partnerbijdrage ten behoeve van de vrouw. De man heeft de zorg voor de twee kinderen van partijen. Op de kosten van de kinderen die ten laste van de draagkracht van de man worden gebracht brengt de rechtbank in mindering het door de man te ontvangen KGB, inclusief de alleenstaande ouderkop.

Vindplaatsen Rechtspraak.nl
PFR-Updates.nl 2018-0101

Uitspraak

RECHTBANK LIMBURG

Familie en jeugd

Zittingsplaats Roermond

zaaknummer / rekestnummer: C/03/235482 / FA RK 17-1824

Beschikking d.d. 20 maart 2018 betreffende de echtscheiding

in de zaak van:

[verzoekende partij] ,

wonende te [woonplaats verzoekende partij] , [adres verzoekende partij] ,

hierna te noemen de man,

advocaat mr. J.I.L. Laumans, gevestigd te Venlo,

tegen

[verwerende partij] ,

wonende te [woonplaats verwerende partij] , [adres verwerende partij] ,

hierna te noemen de vrouw,

advocaat mr. E.W.M. ter Meulen-Mouwen, gevestigd te Roermond,

1 De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het verzoekschrift van de man, ingekomen op 3 mei 2017;
- het verweerschrift tevens zelfstandig verzoek, ingekomen op 20 juni 2017;
- het verweerschrift op het zelfstandig verzoek, ingekomen op 19 juli 2017;
- het rapport en advies van de raad voor de kinderbescherming, ingekomen op 13 november 2017;
- de brief d.d. 19 december 2017 van de raad voor de kinderbescherming;
- het F9-formulier d.d. 2 februari 2018 van de advocaat van de man.

1.2. De behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van 15 februari 2018.

Bij die gelegenheid zijn verschenen:

- de man, bijgestaan door mr. J.I.L. Laumans;
- de vrouw, bijgestaan door mr. E.W.M. ter Meulen-Mouwen;
- [X] , vertegenwoordigster van de raad voor de kinderbescherming.

1.3. De minderjarigen [kind A] en [kind B] zijn, gelet op hun leeftijd, in de gelegenheid gesteld om hun mening kenbaar te maken.

2 De beoordeling

2.1. Partijen zijn met elkaar gehuwd op 30 juni 2000 te Helden. Partijen hebben de Nederlandse nationaliteit.

2.2. De minderjarige kinderen van partijen zijn:

- [kind A] , geboren op [geboortedatum kind A] te [geboorteplaats kind A] en
- [kind B] , geboren op [geboortedatum kind B] te [geboorteplaats kind B] .

2.3. *Scheiding*

2.3.1. De man heeft verzocht de echtscheiding tussen partijen uit te spreken. Hij heeft gesteld dat het huwelijk duurzaam is ontworcht.

De vrouw heeft de gestelde duurzame ontworchtiging betwist en gesteld dat de relatie tussen partijen weliswaar gespannen was, doch dat de vrouw van mening is dat indien partijen met elkaar in gesprek gaan een echtscheiding is te voorkomen.

2.3.2. Op grond van artikel 815, lid 2 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv), voor

zover hier van belang, dient een (inleidend) verzoekschrift tot echtscheiding een ouderschapsplan te bevatten ten aanzien van de minderjarige kinderen van partijen over wie zij al dan niet gezamenlijk het gezag uitoefenen. Nu het ouderschapsplan in de wet is geformuleerd als een processuele eis bij een verzoek tot echtscheiding heeft de rechtbank de bevoegdheid een echtgenoot in het verzoek tot echtscheiding niet-ontvankelijk te verklaren, tenzij er redenen zijn om aan te nemen dat het ouderschapsplan redelijkerwijs niet kan worden overgelegd (artikel 815, lid 6 Rv).

2.3.3. Door de man is geen ouderschapsplan overeenkomstig artikel 815, lid 2 Rv overgelegd. Voldoende is gebleken dat het voor de man en de vrouw op dit moment redelijkerwijs niet mogelijk is een door beide partijen akkoord bevonden ouderschapsplan over te leggen. De rechtbank zal de man dan ook ontvangen in zijn verzoek tot echtscheiding.

2.3.4. Gelet op de stukken en de toelichting van de man ter zitting, is de rechtbank van oordeel dat de duurzame ontwrichting voldoende is komen vast te staan. Het verzoek tot echtscheiding is dan ook toewijsbaar.

2.4. *Verblijfplaats en informatieplicht*

2.4.1. De man heeft verzocht te bepalen dat de hoofdverblijfplaats van de minderjarigen bij hem zal zijn.

2.4.2. De vrouw heeft eveneens verzocht te bepalen dat de hoofdverblijfplaats van de minderjarigen bij haar zal zijn.

2.4.3. De raad voor de kindbescherming heeft de rechtbank geadviseerd de hoofdverblijfplaats van de minderjarigen [kind A] en [kind B] te bepalen bij de man en voorlopig geen zorgregeling met de vrouw vast te stellen.

Ter zitting heeft de raadsvertegenwoordigster gesteld dat de kinderen een brief van hun moeder zouden willen ontvangen. De kinderen zijn benieuwd of het nu beter gaat met haar. Verder zou het goed zijn als de man de vrouw op de hoogte houdt over de kinderen en andersom natuurlijk ook. Wellicht kunnen de ouders hierbij hulp krijgen van de hulpverlening.

2.4.4. Ter zitting heeft de vrouw gesteld dat zij na de geboorte van het tweede kind een trauma heeft opgelopen en dat zij fysiek een wrak was. Zij heeft geprobeerd er het beste van te maken en heeft hulp gezocht. Bij haar is een posttraumatisch stresssyndroom vastgesteld. Met de kinderen heeft zij nog geen contact gezocht, omdat zij van de Raad te horen had gekregen dat de kinderen geen contact met haar wilden hebben. De gezinscoach heeft geen contact meer met haar opgenomen. Nu zou zij graag een recente foto van de kinderen willen ontvangen als ook een handgeschreven brief waarin de kinderen aangeven hoe het nu met ze gaat.

2.4.5. De man heeft gesteld dat hij bereid is de vrouw te informeren over de kinderen en dat hij aan de gezinscoach zal vragen contact op te nemen met de vrouw.

2.4.6. De rechtbank is, gelet op het verhandelde ter zitting en de onderhavige stukken, van oordeel dat het in het belang van de minderjarigen is dat zij hun hoofdverblijfplaats hebben bij de man. De rechtbank zal het verzoek van de man dan ook toewijzen.

De rechtbank zal in het belang van de minderjarigen aan de man een informatieplicht opleggen, inhoudende dat de man de vrouw eenmaal per drie maanden schriftelijk informeert over belangrijke zaken betreffende de kinderen en daarbij voegt een recente foto van de kinderen. De rechtbank merkt verder nog op dat het in het belang van de kinderen is dat de ouders met hulp van de hulpverlening gaan werken aan de verbetering van de onderlinge communicatie, hetgeen de rechtbank in het belang van de kinderen acht.

2.5. *Verdeling zorg- en opvoedingstaken*

2.5.1. De vrouw heeft verzocht een regeling inzake de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken (hierna: de zorgregeling) vast te stellen.

2.5.2. Uit de rapportage van de raad voor de kindbescherming blijkt dat de minderjarigen [kind A] en [kind B] zich momenteel verzetten tegen een zorgregeling met de vrouw. [kind A] en [kind B] verzetten zich tegen iedere vorm van contactherstel met de vrouw. Zij voelen zich momenteel niet in staat om onbelast contact met haar te hebben. Ze hebben het gevoel dat de vrouw hen wil dwingen tot contact, terwijl zij van mening zijn dat de vrouw eerst aan zichzelf moet werken en hen de rust en ruimte moet gunnen. De Raad is van mening dat, mede gezien de leeftijd van [kind A] en [kind B], het dwingen tot contact een averechtse werking zal hebben, waardoor [kind A] en [kind B] zich nog meer tegen de vrouw zullen afzetten.

2.5.3. Met de raad is de rechtbank van oordeel dat een zorgregeling op dit moment niet in het belang van de kinderen is. De kinderen verzetten zich tegen een zorgregeling. Anderzijds willen zij wel graag horen hoe het met hun moeder gaat. Het is belangrijk dat de kinderen weten dat er een weg is om het contact te herstellen, Maar daartoe is nodig dat zij van hun moeder horen dat zij hen niets verwijt, dat de kinderen belangrijk voor haar zijn en dat moeder hen mist maar dat zij hen niet zal dwingen tot contact.

Onder leiding van de gezinscoach zal er gekeken moeten worden welke mogelijkheden er zijn voor contactherstel. De rechtbank zal de beslissing over de zorgregeling voor de duur van drie maanden aanhouden, zodat de ouders onder leiding van de hulpverlening (gezinscoach) kunnen gaan werken aan de verbetering van de onderlinge communicatie en aan contactherstel tussen de vrouw en minderjarigen. De rechtbank acht dit in het belang van de minderjarigen en zal partijen verzoeken de rechtbank, uiterlijk op 20 juni 2018 (pro forma) te informeren over de voortgang van de hulpverlening.

2.6. *Woning*

2.6.1. De man heeft het voortgezet gebruik van de woning verzocht voor de duur van zes maanden.

De vrouw heeft zich gerefereerd aan het oordeel van de rechtbank.

2.6.2. De rechtbank zal het verzoek met betrekking tot het voortgezet gebruik van de woning als niet weersproken en op de wet gegrond toewijzen.

2.7. *Onderhoudsbijdrage(n)*

2.7.1. De vrouw heeft verzocht een door de man te betalen bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud (hierna ook: partnerbijdrage) vast te stellen van € 1250,00 per maand.

2.7.2. De man heeft daartegen verweer gevoerd. De man heeft gesteld dat hij een bruto inkomen heeft van € 3.250,-- per maand, exclusief vakantietoeslag en dat hij, sinds hij de zorg voor de kinderen draagt, geen inkomsten meer heeft uit overwerk en/of andere werkzaamheden. Bij beschikking voorlopige voorzieningen is het eigen aandeel van de man in de kosten van verzorging en opvoeding van de minderjarigen vastgesteld op een bedrag van € 309,-- per maand per kind.

De behoefte van de vrouw

2.7.3. De rechtbank zal, nu de man de behoefte van de vrouw aan een onderhoudsbijdrage niet ter discussie heeft gesteld, ervan uitgaan dat de vrouw behoefte heeft aan de door haar verzochte onderhoudsbijdrage.

De draagkracht

2.7.4. Blijkens de door man overgelegde financiële gegevens bedraagt zijn inkomen € 3.250,-- bruto per maand. Tevens houdt de rechtbank rekening met 8% vakantietoeslag. De rechtbank houdt geen rekening met inkomsten uit overwerk, nu de man de zorg draagt voor de minderjarigen.

2.7.5. De rechtbank houdt voorts op jaarbasis rekening met:

- € 129,-- premie WGA wn
- € 1.620,-- bijtelling eigen-woningforfait
- € 4.068,-- fiscaal aftrekbare hypotheekrente

2.7.6. Daarnaast houdt de rechtbank rekening met de volgende heffingskortingen:

- algemene heffingskorting
- arbeidskorting

2.7.7. Uitgaande van bovenstaande gegevens berekent de rechtbank het besteedbaar inkomen van de man op € 2.582,-- per maand.

2.7.8. De rechtbank houdt rekening met de bijstandsnorm voor een alleenstaande, exclusief de woonkostencomponent een draagkrachtpercentage van 60.

2.7.9. De rechtbank neemt de volgende niet of niet langer bestreden maandelijkse lasten van de man in aanmerking:

- € 339,= hypotheekrente
- € 339,= niet aftrekbare hypotheekrente
- € 179,= de aan de hypotheek gekoppelde aflossing/premie levensverzekering
- € 95,= forfait overige eigenaarslasten
- € 105,= premie Zorgverzekeringswet, inclusief premie aanvullende verzekering, ad € 140,-- en na aftrek van het in de bijstandsnorm begrepen nominaal deel van de premie Zorgverzekeringswet ad € 35,--

2.7.10. Op grond van voormelde financiële gegevens becijfert de rechtbank – naast de kosten van de kinderen van € 618,-- per maand, waarop de rechtbank in mindering brengt het door de man te ontvangen kindgebonden budget, inclusief alleenstaande ouderkop, van € 383,-- per maand – een draagkracht bij de man tot betaling van een onderhoudsbijdrage van € 306,-- per maand.

2.7.11. Schulden

Ter zitting heeft de man onweersproken gesteld dat er nog schulden resteren uit het lopende faillissement van [bedrijf Y] BV., waaronder een belastingschuld en een rekening-courantschuld van partijen van ongeveer € 119.043,-- en dat partijen voor de aflossing op deze schulden nog aangesproken zullen worden door de schuldeisers. De man is van mening dat het beter voor partijen is dat zijn draagkracht gebruikt zal worden voor de aflossing van de gezamenlijke schulden van partijen.

De rechtbank overweegt het volgende. Volgens vaste rechtspraak van de Hoge Raad dient bij het bepalen van de draagkracht rekening te worden gehouden met alle schulden van de onderhoudsplichtige, ook met schulden waarop niet wordt afgelost.

Gelet op de hoogte van de schulden is de rechtbank van oordeel dat de man zijn, na aftrek van de kosten van de kinderen, resterende draagkracht dient aan te wenden voor de aflossing van voornoemde schulden. Daarom zal de rechtbank het verzoek van de vrouw tot vaststelling van een partnerbijdrage afwijzen.

2.7.12. Een gewaarmerkt exemplaar van de draagkrachtberekening van de man is aan deze beschikking gehecht.

2.8. *Verdeling*

2.8.1. De vrouw heeft verzocht de verdeling te bevelen van de tussen de partijen bestaande gemeenschap, ten overstaan van een notaris en met benoeming van onzijdige personen.

De man heeft daartegen als verweer gevoerd en gesteld dat hij in beginsel geen bezwaar heeft tegen het feit dat gemeenschappelijke goederen en schulden verdeeld gaan worden tussen partijen. Hij is echter wel van mening dat dit dient te gebeuren in het kader van de (volledige) afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden.

2.8.2. De rechtbank zal, nu partijen zijn gehuwd onder huwelijkse voorwaarden, bevelen dat partijen dienen over te gaan tot afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden, ten overstaan van een notaris en met benoeming van onzijdige personen.

2.9. *Proceskosten*

2.9.1. De rechtbank zal, nu de beslissing over de zorgregeling wordt aangehouden, de beslissing over de proceskosten eveneens aanhouden.

3 De beslissing

De rechtbank:

3.1. spreekt de echtscheiding uit tussen partijen, gehuwd te Helden op 30 juni 2000;

3.2. bepaalt dat de minderjarigen hun hoofdverblijfplaats zullen hebben bij de man;

3.3. bepaalt dat de man de vrouw eenmaal per drie maanden schriftelijk informeert over belangrijke zaken betreffende de kinderen, met daarbij een recente foto van de kinderen;

3.4. bepaalt dat de man tegenover de vrouw het recht heeft om in de woning aan het adres Hollasstraat 18, 5991 DA Baarlo te blijven wonen en de tot de inboedel daarvan behorende zaken te blijven gebruiken tot zes maanden na de inschrijving van de beschikking tot echtscheiding in de registers van de burgerlijke stand, als hij de woning ten tijde van die inschrijving bewoont;

3.5. beveelt partijen over te gaan tot afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden ten overstaan van een notaris. Voor het geval partijen het binnen veertien dagen na inschrijving van de beschikking tot echtscheiding over de keuze van een notaris niet eens zijn, benoemt de rechtbank mr. M.A.M.J. Verheij, notaris te Venlo of diens waarnemer of opvolger. Wanneer de man niet meewerkt aan de verdeling zal mr. J.P. Bakkers, advocaat te Venlo, als zijn vertegenwoordiger optreden. Wanneer de vrouw niet meewerkt aan de verdeling zal mr. B.P.W. van Brink, advocaat te Venlo, als haar vertegenwoordiger optreden;

- 3.6. verklaart de beslissing met betrekking tot hoofdverblijfplaats en de echtelijke woning uitvoerbaar bij voorraad;
- 3.7. houdt aan de beslissing over de zorgregeling, alsmede de beslissing over de proceskosten;
- 3.8. wijst af het verzoek van de vrouw tot het vaststellen van een partnerbijdrage.

Deze beschikking is gegeven door mr. W.TH.M. Raab, rechter, tevens kinderrechter, en in het openbaar uitgesproken in tegenwoordigheid van de griffier H.V.M. Smeets op 20 maart 2018.		
Tegen deze beschikking kan - voor zover er definitief is beslist - door tussenkomst van een advocaat hoger beroep worden ingesteld bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch. De verzoekende partij en verschenen belanghebbenden dienen het hoger beroep binnen de termijn van drie maanden na de dag van de uitspraak in te stellen. Andere belanghebbenden dienen het beroep in te stellen binnen drie maanden na de betekening van deze beschikking of nadat deze hun op andere wijze bekend is geworden..		

BIJLAGE 39

ECLI:NL:GHARL:2018:4238

Instantie	Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak	03-05-2018
Datum publicatie	08-05-2018
Zaaknummer	200.218.784/01
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie. Geen verwijtbaar inkomensverlies. Terugbetalingsverplichting, gelet op het vermogen van de alimentatiegerechtigde.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl PFR-Updates.nl 2018-0135

Uitspraak

GERECHTSHOF ARNHEM-LEEWARDEN

locatie Leeuwarden

afdeling civiel recht

zaaknummer gerechtshof 200.218.784/01

(zaaknummers rechtbank Overijssel C/08/193150 /FA RK 16-2616)

beschikking van 3 mei 2018

inzake

[verzoekster] ,

wonende te [A] ,

verzoekster in het principaal hoger beroep,

verweerster in het incidenteel hoger beroep,

verder te noemen: de vrouw,

advocaat: mr. M. van Meurs te Almere,

en

[verweerder] ,

wonende te [B] ,

verweerder in het principaal hoger beroep,

verzoeker in het incidenteel hoger beroep,

verder te noemen: de man,

advocaat: mr. P. Buikes te Apeldoorn.

1 Het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Overijssel, zittingsplaats Zwolle, van 2 mei 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

2.1 Het verloop van de procedure blijkt uit:

- het beroepschrift met productie(s), ingekomen op 4 juli 2017;
- het verweerschrift tevens incidenteel hoger beroep met productie(s);
- het verweerschrift tegen het incidenteel hoger beroep met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Van Meurs van 9 augustus 2017 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Buikes van 19 februari 2018 met productie(s);
- een journaalbericht van mr. Van Meurs van 21 februari 2018 met productie(s).

2.2 De mondelinge behandeling heeft op 7 maart 2018 plaatsgevonden, waarbij partijen en hun advocaten zijn verschenen. Door mr. Van Meurs zijn pleitnotities overgelegd.

3 De vaststaande feiten

3.1 Het hof verwijst korthedshalve naar de opsomming in de bestreden beschikking onder het kopje "De feiten", omdat partijen daartegen geen specifieke grieven hebben gericht. De desbetreffende opsomming kan als hier herhaald en ingelast worden beschouwd.

4 De omvang van het geschil

4.1 Het geschil in hoger beroep betreft de door de man aan de vrouw verschuldigde bijdrage in de kosten van haar levensonderhoud (hierna: de partneralimentatie), in het bijzonder op het punt van de behoefte van de vrouw en de draagkracht van de man.

4.2 In de bestreden beschikking heeft de rechtbank – uitvoerbaar bij voorraad en met beslissing

omtrent proceskosten en afwijzing van het meer of anders verzochte – de door de man aan de vrouw verschuldigde partneralimentatie bepaald op € 1.160,- per maand met ingang van 1 januari 2017. Een en ander onder wijziging van het convenant van 24 september 2015 dat deel uitmaakt van de echtscheidingsbeschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, van 12 november 2015.

- 4.3 De vrouw is met drie grieven in hoger beroep gekomen en zij verzoekt het hof de bestreden beschikking te vernietigen en, opnieuw rechtdoende, primair de man niet-ontvankelijk te verklaren in zijn wijzigingsverzoek tot nihilstelling van de partneralimentatie, subsidiair dat af te wijzen, meer-subsidiair en voor zover aannemelijk is dat de man een jaarinkomen heeft van € 45.000,- bruto, de partneralimentatie te bepalen op ten minste € 1.733,- bruto per maand met ingang van 1 januari 2017, althans een zodanige bijdrage als het hof juist acht.
- 4.4 De man verzoekt het hof de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren in haar verzoeken in hoger beroep dan wel haar verzoeken af te wijzen. De man heeft tevens incidenteel hoger beroep ingesteld en heeft vijf grieven geformuleerd. De man verzoekt het hof -samengevat- de bestreden beschikking te vernietigen en, opnieuw rechtdoende:
- a. vast te stellen dat de vrouw zich onvoldoende heeft ingespannen om in eigen levensonderhoud te voorzien als gevolg waarvan de man vanaf 1 januari 2017 niet meer hoeft bij te dragen in het levensonderhoud van de vrouw, dan wel dat als gevolg daarvan de vrouw binnen een jaar na 1 januari 2017 dan wel vanaf een door het hof te bepalen moment zelf in haar levensonderhoud dient te voorzien waardoor de alimentatieverplichting van de man jegens de vrouw zal zijn geëindigd;
  - b. voor zover het hof zal bepalen dat de alimentatieverplichting van de man niet op enig moment is geëindigd, primair de partneralimentatie te bepalen op nihil met ingang van 1 januari 2017, subsidiair op € 207,- netto per maand en meer subsidiair op een zodanig bedrag als het hof juist acht;
  - c. te bepalen dat de vrouw de als gevolg van het bovenstaande onder b. te veel aan partneralimentatie van de man heeft ontvangen met ingang van 1 januari 2017, aan de man dient terug te betalen;
  - d. met veroordeling van de vrouw in de kosten van het hoger beroep.
- 4.5 De vrouw verzoekt het hof om het verzoek van de man in incidenteel hoger beroep af te wijzen.

5 De motivering van de beslissing

Inleiding

5.1 Allereerst is aan de orde het verzoek van de man om de in het echtscheidingsconvenant overeengekomen (in de echtscheidingsbeschikking opgenomen) partneralimentatie te wijzigen. Het convenant bevat geen niet-wijzigingsbeding.

5.2 De man heeft zijn verzoek gebaseerd op de stelling dat sprake is van een wijziging van omstandigheden, zoals bedoeld in artikel 1:401 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek (BW), betreffende de afspraken in het echtscheidingsconvenant over de partneralimentatie. Volgens vaste jurisprudentie is voor wijziging van een overeenkomst inzake levensonderhoud niet meer vereist dan dat zij ophoudt aan de wettelijke maatstaven te voldoen als gevolg van een wijziging van aan de overeenkomst ten grondslag liggende omstandigheden, met welke wijziging partijen ten tijde van het aangaan van de overeenkomst geen rekening hadden gehouden, ook al was de mogelijkheid van die wijziging toen te voorzien (vgl. HR 1 juli 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1415). Dat de man zijn wijzigingsverzoek relatief kort na ondertekening van het echtscheidingsconvenant heeft ingediend maakt dat niet anders.

5.3 Het hof stelt vast dat geen specifieke grief is gericht tegen de overweging van de rechtbank in de bestreden beschikking dat de man voldoende heeft gesteld om hem in zijn verzoek te ontvangen. Van de zijde van de vrouw zijn weliswaar opmerkingen geplaatst over de vraag of de door de man gestelde -en op zichzelf niet betwiste- wijziging van omstandigheden dient te leiden tot een aanpassing van de partneralimentatie, maar dit betreft de inhoudelijke beoordeling en staat de ontvankelijkheid van het verzoek niet in de weg.

De ingangsdatum

5.4 Het hof zal met partijen uitgaan van 1 januari 2017 als ingangsdatum van de wijziging nu zij het daarover ter zitting desgevraagd eens zijn geworden.

De behoefte

5.5 Het is het hof gebleken dat partijen de huwelijksgerelateerde behoefte van de vrouw in het voormelde echtscheidingsconvenant uit 2015 hebben becijferd op € 3.300,- netto per maand. Evenals de rechtbank ziet het hof geen aanleiding daarvan af te wijken. Geïndexeerd naar 2017 bedraagt die behoefte afgerond € 3.413,- netto per maand.

5.6 Anders dan namens de man in zijn vierde grief is betoogd oordeelt het hof dat door het enkele tijdsverloop na de echtscheiding, nog geen twee en een half jaar, geen sprake is van verbleking van de behoefte van de vrouw.

De behoeftheid

5.7 Voor het bepalen van de behoeftheid wordt rekening gehouden met de redelijkerwijs te verwerven eigen inkomsten door de onderhoudsgerechtigde. Een onderhoudsplicht als de onderhavige bestaat immers alleen bij het ontbreken van mogelijkheden voor de onderhoudsgerechtigde om in eigen behoefte te voorzien.

5.8 In artikel 1 onder e van het echtscheidingsconvenant van 24 september 2015 hebben partijen in dit verband het volgende afgesproken:

"e. De vrouw zal zich inspannen om in eigen levensonderhoud te gaan voorzien. Zij zal de man op de hoogte stellen zodra zij inkomen uit arbeid gaat verwerven en over de hoogte daarvan. Tevens zal zij de man op de hoogte stellen van wijzigingen in haar inkomen. Mocht daartoe aanleiding zijn dan zullen partijen in overleg treden over aanpassing van de bijdrage, waarbij de dan geldende (Trema) normen uitgangspunt zullen zijn."

5.9 De man heeft in dit verband aangevoerd dat de vrouw niet aan haar inspanningsverplichting heeft voldaan. Met name in de periode vanaf de ondertekening van het echtscheidingsconvenant in september 2015 tot mei 2017 heeft de vrouw zich volgens de man onvoldoende ingespannen om in eigen levensonderhoud te voorzien. De man heeft het hof daarom verzocht te beslissen als hiervoor onder 4.4 vermeld.

5.10 Het hof volgt de man niet in zijn standpunt. Voor zover namens de man ter zitting is aangevoerd dat de vrouw de man op de hoogte had moeten houden van al haar inspanningen is dat door de vrouw betwist en vindt het hof daar in de tekst van het convenant en hetgeen daaromtrent over en weer is aangevoerd, onvoldoende aanknopingspunten voor. Overigens blijkt dat ook de man de vrouw niet op de hoogte heeft gesteld van de ontwikkelingen aan zijn zijde na het ondertekenen van het echtscheidingsconvenant. Uit de door de vrouw in hoger beroep toegevoegde stukken en de door haar gegeven toelichting op haar persoonlijke situatie (waaronder mede begrepen haar leeftijd, opleiding en werkervaring) en inspanningen om zich inkomen te verwerven, komt naar voren dat de vrouw zich bewust is van haar verantwoordelijkheid in deze en dat zij zich naar omstandigheden voldoende heeft ingespannen. Zo heeft zij verschillende sollicitaties overgelegd en heeft zij gepoogd voor zichzelf te beginnen. Dat zij na de scheiding enige tijd nodig heeft gehad om zich op de nieuwe situatie in te stellen is naar het oordeel van het hof te begrijpen. Het hof ziet daarom geen aanleiding hieraan de gevolgen te verbinden die de man hieraan verbonden

wenst te zien.

5.11 Voorts is niet gebleken dat sprake is van zodanig vermogen dat daarmee rekening dient te worden gehouden bij het bepalen van de behoefte van de vrouw, mede in aanmerking genomen dat ook aan de zijde van de man daarmee geen rekening wordt gehouden.

De draagkracht van de man

* het inkomen

5.12 Tussen partijen is de draagkracht van de man in geschil, waarbij het geschil zich allereerst toespitst op de vraag of het bij de man opgetreden inkomensverlies al dan niet voor zijn rekening en risico moet blijven.

5.13 Vast staat in dit verband dat de in het convenant van 24 september 2015 overeengekomen partneralimentatie van € 3.500,- bruto per maand mede was gebaseerd op een draagkracht bij de man waarbij is uitgegaan van een bruto loon van € 63.000,- per jaar vanuit zijn besloten vennootschap [C] BV naast een gemiddelde jaarlijkse dividenduitkering van € 34.000,-. Vast staat ook dat de man nadien op 5 april 2016 (als bestuurder van zijn holding) de aandelen in de werkmaatschappij [D] BV heeft verkocht aan (de holding van) zijn (toenmalige) zakenpartner [E] ([F] BV) die daardoor 100% van de aandelen in de werkmaatschappij in handen heeft gekregen. De man is na de verkoop van zijn helft van de aandelen voor zichzelf begonnen, en heeft zijn salaris teruggebracht naar € 25.200,- bruto op jaarbasis, hetgeen door de belastingdienst vooralsnog is toegestaan. Volgens de man was de uitkoop noodzakelijk om aan zijn financiële verplichtingen jegens de vrouw te kunnen voldoen en omdat de man en zijn voormalige zakenpartner [E], mede als gevolg van de persoonlijke situatie van de man, gebrouilleerd zijn geraakt. De man zag geen andere mogelijkheid dan zich te laten uitkopen. Hij had liever zelf de andere helft van de aandelen in [D] BV willen overnemen maar kon dat niet financieren. De man stelt verder dat hij de middelen die overbleven, na voldoening van zijn financiële verplichtingen aan de vrouw uit hoofde van het convenant, heeft moeten investeren in nieuwe bedrijfsactiviteiten. Als gevolg van een en ander heeft de man nu een aanzienlijk lager inkomen. De man verzoekt daarom de partneralimentatie aan te passen.

5.14 De rechtbank heeft de toelichting van de man als aannemelijk en voldoende onderbouwd beoordeeld en heeft daarin aanleiding gezien om bij de berekening van de draagkracht van de man uit te gaan van het door de belastingdienst gebruikelijk gehanteerd minimum salaris voor een DGA van € 45.000,- bruto per jaar.

5.15 De vrouw betwist in haar eerste grief dat er een noodzaak was voor de verkoop van de aandelen van [D] BV en herhaalt dat volgens haar sprake is van verwijtbaar inkomensverlies bij de man dat voor zijn risico dient te blijven. De man had volgens de vrouw naar andere oplossingen moeten zoeken. In de tweede grief voegt de vrouw hieraan toe, kort samengevat, dat gezien de vermogenspositie van de man verwacht mag worden dat hij de overeengekomen onderhoudsverplichting blijft voldoen.

5.16 De man bestrijdt dat sprake is geweest van verwijtbaar inkomensverlies. In reactie op de desbetreffende grief van de vrouw heeft de man in dit verband een toelichting gegeven op de gang van zaken rondom de breuk tussen de man en zijn zakenpartner [E]. Onder meer is opgemerkt dat er in oktober 2015 inderdaad al gesprekken zijn gevoerd maar dat eerst in 2016 de breuk tussen de man en zijn zakenpartner is ontstaan. De man wijst in dat verband op de schriftelijke verklaring van zijn (fiscaal) adviseur [G] van 29 januari 2017 die hij in eerste aanleg heeft overgelegd (productie 14 bij de brief van mr. Buikes van 10 februari 2017), waaruit onder meer blijkt dat [E] geen vertrouwen meer had in de samenwerking met de man omdat de man voor de financiering van de uitkoop van de vrouw mede een beroep had gedaan op [D] BV. De man betwist dat er een andere oplossing was dan de verkoop van de aandelen en merkt op dat de vrouw geen alternatieven noemt.

In incidenteel appel voegt de man hieraan toe dat de rechtbank van een te hoog inkomen is uitgegaan. Als productie IX bij het verweerschrift in hoger beroep heeft de man in dit verband een beschikking van de belastingdienst van 29 mei 2017 overgelegd waarin zijn verzoek om (voor 2017) akkoord te gaan met een lager dan gebruikelijk bruto loon, namelijk € 25.200,- bruto per jaar is goedgekeurd (onder voorwaarden). De man heeft voorts een draagkrachtberekening overgelegd waarin is gerekend met dat inkomen, de heffingskortingen en aan de lastenkant bedragen voor huur en ziektekosten zijn opgevoerd, leidend tot draagkracht voor partneralimentatie van € 349,- bruto per maand inclusief fiscaal voordeel.

5.17 Bij de beoordeling van de vraag of een door de onderhoudsplichtige zelf teweeggebrachte, maar niet voor herstel vatbare inkomensvermindering in aanmerking moet worden genomen, zal in het bijzonder moeten worden gezien of de onderhoudsplichtige uit hoofde van zijn verhouding tot de onderhoudsgerechtigde zich met het oog op diens belangen had behoren te onthouden van de gedragingen die tot de inkomensvermindering hebben geleid.

5.18 Naar het oordeel van het hof is in het onderhavige geval voldoende gebleken dat het inkomensverlies bij de man niet voor herstel vatbaar is en heeft de man voldoende onderbouwd dat hem ter zake van het inkomensverlies niet een zodanig verwijt kan worden gemaakt dat het voor zijn rekening en risico dient te blijven. Niet betwist is in dit verband dat de man uit hoofde van de afspraken in het convenant betreffende de partneralimentatie en de vermogensrechtelijke afwikkeling van het huwelijk, waaronder mede begrepen de verdeling van de waarde van de aandelen in de besloten vennootschap [C] BV, aanzienlijke bedragen aan de vrouw heeft moeten voldoen. De afspraken tussen partijen in het convenant over de verdeling houden in dit verband onder meer in dat de aandelen in de holding van de man ([C] BV) aan de man worden toegedeeld en dat de vrouw daarvoor aanspraak heeft op betaling van € 97.375,- (netto) waarvan € 25.687,50 is voldaan in mei 2015 en de andere drie gelijke jaarlijkse termijnen van € 23.895,83 door de man jaarlijks uiterlijk op 31 januari dienen te worden voldaan dus de laatste termijn uiterlijk op 31 januari 2018. Dat de man gebrouilleerd is geraakt met zijn zakenpartner [E] en de man niet de financiering rond kon krijgen om zelf de aandelen over te nemen is naar het oordeel van het hof door de vrouw onvoldoende betwist. Gelet op de aard van de bedrijfsactiviteiten van de man, waaronder de in- en verkoop van metaalwaar, komt het het hof voorts aannemelijk voor dat de man de resterende middelen moet en heeft moeten aanwenden om voorraad in te kunnen kopen en aldus zijn bedrijfsactiviteiten te kunnen ontplooiën.

5.19 Gelet op het voorgaande zal het hof bij berekening van de draagkracht van de man uitgaan van het (vooralsnog) door de belastingdienst geaccordeerd verlaagd gebruikelijk DGA-salaris van € 25.200,- bruto op jaarbasis. Het voorgaande betekent dat de grieven van de vrouw in het principaal hoger beroep met betrekking tot het inkomen van de man falen en de incidentele grief van de man op dit punt slaagt.

* overige posten

5.20 Het hof neemt voor het overige de draagkrachtberekening van de rechtbank behorend bij de bestreden beschikking (2017/1) over voor zover daartegen geen grieven zijn gericht. De grief van de vrouw met betrekking tot de woonlasten van de man slaagt omdat de man niet de noodzaak van de maandelijkse overmaking van € 500,- aan zijn partner met wie hij samenwoont heeft onderbouwd en ook niet heeft gespecificeerd welke deel van dat bedrag ziet op welk onderdeel van de vaste lasten. Blijkens de in hoger beroep overgelegde schriftelijke verklaring van zijn huidige partner zijn verschillende kosten begrepen in het tussen de man en zijn partner afgesproken bedrag van € 500,- per maand. De overgelegde betalingsbewijzen vermelden geen titel voor de maandelijkse overschrijving van € 500,- naar voornoemde partner van de man. Het hof zal daarom de vrouw volgen in haar redenering dat de woonlasten van de man in de draagkrachtberekening gelijk dienen te worden gesteld aan de wooncomponent in de bijstandsnorm. De door de man bepleite aanvulling op het punt van zijn ziektekosten neemt het hof over nu die last voldoende is onderbouwd met onderliggende stukken. Verder zijn geen

grieven opgeworpen op het punt van de draagkracht van de man.

* de berekening en conclusie

5.21 Het voorgaande leidt tot de aan deze beschikking gehechte en door de griffier van het hof gewaarmerkte draagkrachtberekening. Uit die berekening blijkt een draagkracht bij de man voor partneralimentatie van € 623,- per maand inclusief fiscaal voordeel. Die uitkomst overstijgt niet de behoefte van de vrouw en valt binnen de omvang van de rechtsstrijd zoals hiervóór beschreven.

Terugbetaling

5.22 Als gevolg van deze uitkomst heeft de man achteraf gezien teveel partneralimentatie aan de vrouw betaald in de periode hier van belang (vanaf 1 januari 2017). Door de rechtbank is de partneralimentatie immers bepaald op € 1.160,- bruto per maand met ingang van 1 januari 2017 en het hof zal deze bepalen op € 623,- bruto per maand.

5.23 De man heeft verzocht te bepalen dat de vrouw het als gevolg van deze beschikking teveel betaalde bedrag aan partneralimentatie aan hem terug dient te betalen. Ter zitting hebben beide partijen desgevraagd verklaard dat er geen achterstanden zijn en dat er steeds conform de bestreden beschikking is betaald. De vrouw heeft voorts toegelicht dat zij nog beschikt over een vermogen van zo'n € 30.000,- hetgeen de man niet heeft betwist.

5.24 Gelet op de beschikbare gegevens ziet het hof onvoldoende reden aan te nemen dat terugbetaling van het teveel betaalde bedrag aan partneralimentatie leidt tot rechtens onaanvaardbare gevolgen voor de vrouw, zodat het hof dit verzoek zal toewijzen. Het hof raadt partijen aan hierover zo nodig in overleg te treden en een betalingsregeling te treffen.

Proceskosten

5.25 Het hof ziet geen aanleiding voor een proceskostenveroordeling en zal als gebruikelijk in zaken als de onderhavige tussen gewezen echtelieden, de proceskosten van het geding in hoger beroep aldus compenseren dat ieder de eigen kosten draagt.

6 De slotsom

6.1 Het voorgaande leidt tot de slotsom dat de bestreden beschikking niet in stand kan blijven en het hof zal beslissen als volgt.

7 De beslissing

Het hof, beschikkende in het principaal- en incidenteel hoger beroep:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Overijssel, zittingsplaats Zwolle, van 2 mei 2017 waarvan beroep behoudens de beslissing omtrent de proceskosten;

en opnieuw rechtdoende:

wijzig het tussen partijen op 24 september 2015 overeengekomen echtscheidingsconvenant zoals opgenomen in de beschikking van de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, van 12 november

2015 en stelt de door de man aan de vrouw verschuldigde uitkering tot levensonderhoud met ingang van 1 januari 2017 vast op € 623,- bruto per maand, telkens bij vooruitbetaling voor zover de termijnen nog niet zijn verstreken;

bepaalt dat de vrouw het eventueel als gevolg van deze beschikking teveel door de man aan haar betaalde bedrag aan partneralimentatie in de periode vanaf 1 januari 2017 aan hem dient terug te betalen;

verklaart deze beschikking uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep aldus dat partijen ieder de eigen kosten dragen;

wijst af hetgeen meer of anders is verzocht.

Deze beschikking is gegeven door mrs. M.P. den Hollander, I.M. Dölle en A.W. Jongbloed, bijgestaan door mr. A.J.Th. Harkema als griffier en is op 3 mei 2018 in het openbaar uitgesproken.

BIJLAGE 40

ECLI:NL:GHSHE:2018:2770

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	28-06-2018
Datum publicatie	29-06-2018
Zaaknummer	200.227.035_01
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBLIM:2017:7719
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Partneralimentatie Kinderalimentatie
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.227.035/01

zaaknummer rechtbank : C/03/229155 / FA RK 16-4499

beschikking van de meervoudige kamer van 28 juni 2018

inzake

[appellante] ,

wonende te [woonplaats] ,

verzoekster in het principaal hoger beroep,

verweerster in het incidenteel hoger beroep,

hierna te noemen: de vrouw,

advocaat: mr S.L.B. Koelman-Duijf,

tegen

[verweerder] ,

wonende te [woonplaats] ,
verweerder in het principaal hoger beroep,
verzoeker in het incidenteel hoger beroep,
hierna te noemen: de man,
advocaat: mr. M.M. Bäumlner.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Limburg (Maastricht) van 7 augustus 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

- 2.1. De vrouw is op 4 november 2017 in hoger beroep gekomen van de voormelde beschikking.
- 2.2. De man heeft op 20 december 2017 een verweerschrift tevens houdende (voorwaardelijk) incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.3. De vrouw heeft op 29 januari 2018 een verweerschrift op het (voorwaardelijk) incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.4. Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:
  - het proces-verbaal van de mondelinge behandeling in eerste aanleg d.d. 9 juni 2017;
  - een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 29 maart 2018 met bijlagen, ingekomen op 30 maart 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de man van 30 maart 2018, ingekomen op 3 april 2018.
- 2.5. De mondelinge behandeling heeft op 10 april 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten.
- 2.6. Ter mondelinge behandeling hebben de advocaten van partijen pleitnotities overgelegd.

3 De feiten

- 3.1. Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.
- 3.2. Het huwelijk van partijen is op 4 februari 2013 ontbonden door echtscheiding.
- 3.3. Partijen zijn de ouders van:
  - [minderjarige 3] ([minderjarige 3]), geboren op [geboortedatum] 2010, te [geboorteplaats] ;

- [minderjarige 2] ([minderjarige 2]), geboren op [geboortedatum] 2006, te [geboorteplaats] ;
- [minderjarige 1] ([minderjarige 1]), geboren op [geboortedatum] 2003 te [geboorteplaats] .

3.4. Het hof heeft, voor zover hierna bedragen zijn genoemd, deze telkens afgerond, tenzij anders vermeld.

3.5. Bij beschikking van de rechtbank Limburg (Roermond) van 30 januari 2013 heeft de rechtbank bepaald dat de man met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand (4 februari 2013) als uitkering tot levensonderhoud (hierna ook: partneralimentatie) van de vrouw € 1.083,- per maand zal voldoen en als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] (hierna ook: kinderalimentatie) een bedrag van € 511,66 per kind per maand, zoals partijen zijn overeengekomen in het door 17 december 2012 ondertekende convenant en ouderschapsplan. In januari 2013 hebben partijen in onderling overleg de partneralimentatie nader bepaald op € 953,02 per maand. Ingevolge de wettelijke indexering bedraagt de partneralimentatie met ingang van 1 januari 2018 € 1.017,55 per maand en de kinderalimentatie € 546,30 per kind per maand.

4 De omvang van het geschil

4.1. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank, voor zover thans van belang, voormeld ouderschapsplan gewijzigd in die zin dat artikel 10 van het ouderschapsplan, voor zover dat ziet op het delen van extra kosten van de kinderen, niet meer van toepassing is. Voorts heeft de rechtbank voormelde beschikking van 30 januari 2013 en het daarin opgenomen ouderschapsplan en convenant gewijzigd voor zover het de kinder- en de partneralimentatie betreft en de kinderalimentatie met ingang van 1 januari 2017 nader bepaald op € 181,- per kind per maand en de partneralimentatie met ingang van 1 januari 2017 nader bepaald op nihil. In zoverre heeft de rechtbank het wijzigingsverzoek van de man toegewezen.

4.2.1. De grieven van de vrouw zien op:

- de wijziging van omstandigheden,
- de behoefte van het uit de relatie van de man met mevrouw [relatie van de man] op [geboortedatum] 2016 te [geboorteplaats] geboren kind [minderjarige 4] ([minderjarige 4]),
- de draagkracht van de man,
- de bewuste afwijking van de wettelijke maatstaven ter zake van de partneralimentatie,
- de terugbetalingsverplichting van de vrouw.

4.2.2. De vrouw heeft verzocht de bestreden beschikking te vernietigen en, opnieuw rechtdoende, bij beschikking, voor zoveel mogelijk uitvoerbaar bij voorraad:

- 1) het verzoek van de man tot wijziging van de kinderalimentatie voor [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] alsnog af te wijzen, dan wel een kinderalimentatie vast te stellen die het hof juist acht,
- 2) te bepalen dat artikel 10 van het ouderschapsplan, voor zover dit ziet op het delen van extra kosten van de kinderen, alleen dan niet meer van toepassing is indien het hof de extra kosten meeneemt in de totale behoefte van de kinderen en deze behoefte te bepalen op een bedrag van € 1.809,- voor de drie kinderen tezamen per maand;
- 3) het verzoek van de man tot wijziging van de partneralimentatie alsnog af te wijzen, dan wel een partneralimentatie vast te stellen die het hof juist acht.

- 4.2.2. De man heeft verzocht de verzoeken van de vrouw af te wijzen als ongegrond en onbewezen, met bekrachtiging van de bestreden beschikking.
- 4.3. De man heeft verzocht de vrouw niet-ontvankelijk te verklaren in haar verzoeken in hoger beroep, althans het door de vrouw verzochte af te wijzen als ongegrond en onbewezen.
- 4.4.1. De man kan zich in beginsel vinden in de bestreden beschikking. Ingeval het hof naar aanleiding van het hoger beroep van de vrouw aanleiding ziet om de zaak opnieuw te beoordelen en er dientengevolge een draagkrachtberekening moet worden opgesteld, voert de man in (voorwaardelijk) incidenteel hoger beroep vijf grieven aan. De grieven van de man richten zich tegen de overwegingen van de rechtbank ten aanzien van:
- de behoefte van [minderjarige 4] en de verdeling van de kosten van [minderjarige 4] tussen de man en mevrouw [relatie van de man] ,
  - de draagkracht van de man,
  - de draagkracht van de vrouw.
- 4.4.2. De man heeft verzocht, voorwaardelijk in incidenteel hoger beroep, de bestreden beschikking te vernietigen en, voor zoveel mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, zo nodig onder aanvullingen/of verbetering van de gronden, de kinderalimentatie voor [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] met ingang van 1 januari 2017 nader te bepalen op € 143,- per kind per maand.
- 4.5. De vrouw heeft verzocht het (voorwaardelijk) incidenteel hoger beroep van de man af te wijzen als ongegrond en/of onbewezen.

5 De motivering van de beslissing

In het principaal en incidenteel appel

- 5.1. Nu uit het hierna volgende blijkt dat de grieven van de vrouw in het principaal hoger beroep gedeeltelijk slagen, dient het hof de door de man te betalen kinder- en partneralimentatie opnieuw te berekenen. Daarmee is aan de door de man in het voorwaardelijk hoger beroep gestelde voorwaarde voldaan en dient het hof de grieven van de man in het incidenteel appel integraal in de beoordeling mee te nemen. Het hof zal de grieven van de man en vrouw in het navolgende gezamenlijk behandelen.

Wijziging van omstandigheden

- 5.2. Het hof overweegt dat reeds op grond het feit dat de man onderhoudsplichtig is geworden jegens het in 2016 uit zijn relatie met mevrouw [relatie van de man] geboren kind [minderjarige 4] , er sprake is van een rechtens relevante wijziging van omstandigheden, die ertoe leidt dat de door de man te betalen kinder- en partneralimentatie opnieuw moet worden beoordeeld. Aan de eerste grief van de vrouw (welke grief is gericht tegen de overweging van de rechtbank dat de vrouw voorheen niet of nauwelijks bijdroeg aan de kosten van de kinderen) kan, wat er van die overweging van de rechtbank en de grief van de vrouw ook zij, geen zelfstandig belang worden toegekend. De eerste grief van de vrouw behoeft geen verdere bespreking wegens gebrek aan belang.

Ingangsdatum

5.3. Tussen partijen is niet in geschil dat de wijziging in de kinder- en partneralimentatie dient in te gaan op 1 januari 2017, zodat het hof eveneens van die datum uitgaat.

Inkomen van de man

5.4.1. De vrouw heeft, kort samengevat, het navolgende gesteld. De rechtbank is ten onrechte uitgegaan van een winst uit onderneming van de man van € 89.709,-. De man heeft nog steeds de verdien capaciteit waarvan in 2013 sprake was. Het winstaandeel van de man in de huisartsenmaatschap bedroeg in 2013 afgerond € 130.000,-. Daarbij heeft de man in de jaren 2013, 2014 en 2015 structureel meer gelden aan de huisartsenmaatschap onttrokken dan zijn winstaandeel bedroeg. Verder heeft de man een aantal beslissingen met betrekking tot de kosten in zijn onderneming genomen (met name voor zover het betreft de auto, de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de accountantskosten) die bovenmatig zijn en die het netto resultaat in de onderneming ten onrechte ongunstig hebben beïnvloed. Dit dient voor rekening en risico van de man te komen en mag niet ten nadele van de draagkracht van de man voor het betalen van kinder- en partneralimentatie strekken. De man kan in ieder geval in staat geacht worden een winst uit onderneming te genereren van € 105.179,- per jaar. De man heeft de stellingen van de vrouw gemotiveerd betwist.

5.4.2. Het hof overweegt het navolgende.

De man heeft (in eerste aanleg en in hoger beroep) onder meer de jaarverslagen 2014, 2015 en 2016 van de huisartsenmaatschap ' [huisartsenmaatschap] ' te [vestigingsplaats] overgelegd, alsmede de Rapporten inzake de jaarberichten 2013 tot en met 2016 met betrekking tot zijn eenmanszaak. Gelet op de stukken en het verhandelde ter zitting ziet het hof geen aanleiding om voor het berekenen van de draagkracht van de man uit te gaan van de in het verleden door de man gedane onttrekkingen uit de huisartsenmaatschap, althans van fictieve onttrekkingen uit de maatschap. De man dient het voortbestaan van de maatschap niet in gevaar te brengen, hetgeen te meer geldt nu het eigen vermogen in de maatschap is afgenomen. Voorts overweegt het hof dat de man de laatste jaren weliswaar meer gelden aan de huisartsenmaatschap heeft onttrokken dan waar hij, gezien zijn winstaandeel, recht op had - naar zijn stelling om de kinder- en partneralimentatie te kunnen blijven betalen -, doch de man heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat deze onttrekkingen feitelijk een lening van de andere maat in de huisartsenmaatschap betroffen en dat hij deze lening aan de maat heeft terugbetaald.

Gelet op het voorgaande gaat het hof voor de berekening van de draagkracht van de man uit van het winstaandeel dat de man feitelijk uit de huisartsenmaatschap genereert en het uit die opbrengst gerealiseerde netto resultaat in de eenmanszaak van de man.

5.5.1. De man heeft in incidenteel hoger beroep gesteld dat de rechtbank ten onrechte is uitgegaan van een winst uit onderneming van € 89.709,-. De man is van mening dat uitgegaan moet worden van een gemiddeld netto resultaat in zijn eenmanszaak van de laatste drie jaren, te weten een resultaat van € 81.367,-. De vrouw heeft die stelling van de man gemotiveerd betwist.

5.5.2. Het hof volgt de man niet in zijn stelling. Uit het jaarverslag 2016 van de huisartsenmaatschap blijkt dat de omzet en het netto resultaat, in tegenstelling tot de twee daaraan voorafgaande jaren, is gestegen. Ook uit de jaarrekening 2016 van de eenmanszaak van de man blijkt een stijging van het netto resultaat ten opzichte van de voorgaande jaren. Ter zitting heeft de man verklaard dat de cijfers met betrekking tot het jaar 2017 zeker niet lager zullen zijn. Gelet op deze stijgende tendens en mede gelet op het feit dat kinder- en partneralimentatie met name voor de toekomst wordt bepaald, gaat het hof, evenals de rechtbank, uit van het netto resultaat van de man in de eenmanszaak in 2016. Conform de jaarrekening 2016 en de aangifte Inkomstenbelasting 2016 van de man

betreft het een bedrag van

€ 89.149,-. Tussen partijen is niet in geschil, althans geen der partijen heeft daartegen gegriefd, dat bij het netto resultaat van € 89.149,- - zoals blijkt uit de aangifte Inkomstenbelasting 2016 van de man en de door de rechtbank aan de bestreden beschikking gehechte draagkrachtberekening - een bedrag van € 560,- terzake niet aftrekbare kosten dient te worden opgeteld. Het hof gaat, evenals de rechtbank, uit van een (gecorrigeerde) winst uit onderneming van € 89.709,-.

De vrouw heeft nog bezwaar gemaakt tegen een aantal bovenmatige kosten die drukken op het netto resultaat in de eenmanszaak. Het hof gaat hieraan voorbij. Een ondernemer moet de vrijheid worden gegeven zijn onderneming zo in te richten als hem goeddukt en zelf te bepalen wat hij voor (het behoud van) zijn onderneming van belang acht. Gelet op de stukken en de toelichting van de man ter zitting acht het hof de door de vrouw ter discussie gestelde kosten niet bovenmatig. De man heeft voldoende aannemelijk gemaakt dat het kosten betreft die hij maakt in het kader van de normale bedrijfsvoering en ter verzekering van zijn inkomen.

Met betrekking tot de kinderalimentatie

Hoogte behoefte [minderjarige 4]

- 5.6.1. De vrouw heeft, kort samengevat, het navolgende gesteld. De rechtbank heeft de behoefte van [minderjarige 4] ten onrechte vastgesteld op € 535,- per maand conform de stelling van de vrouw in eerste aanleg. De vrouw had de behoefte van [minderjarige 4] berekend op grond van een hoger inkomen van de man. De behoefte van [minderjarige 4] is echter lager indien wordt uitgegaan van het lagere inkomen waar de rechtbank vanuit is gegaan. Primair blijft de vrouw van mening dat in deze zaak uitgegaan moet worden van een hoger inkomen van de man, zij accepteert de dan daaruit voortvloeiende hogere behoefte van [minderjarige 4].
- 5.6.2. De man heeft de stelling van de vrouw gemotiveerd betwist. De man heeft gesteld dat de behoefte van [minderjarige 4], uitgaande van de winst uit onderneming zoals de rechtbank heeft bepaald, alsmede van het netto besteedbaar inkomen per maand van mevrouw [relatie van de man] € 457,- per maand bedraagt (niveau 2016) en € 467,- per maand (niveau 2017).
- 5.6.3. Het hof stelt de behoefte van [minderjarige 4] met ingang van 1 januari 2017 op € 467,- per maand, zoals de man in hoger beroep heeft berekend. Analoog aan de wettelijke indexering bedraagt de behoefte van [minderjarige 4] met ingang van 1 januari 2018 afgerond € 474,- per maand. De man is bij deze berekening uitgegaan van winst uit onderneming van € 89.709,- en van een inkomen van mevrouw [relatie van de man] van € 456,- netto per maand. De voor [minderjarige 3], [minderjarige 2] en [minderjarige 1] betaalde kinderalimentatie heeft de man in mindering gebracht op het netto gezinsinkomen van de man en mevrouw [relatie van de man]. De vrouw heeft deze berekening als zodanig niet betwist, zodat het hof daarvan uitgaat.

Verdeling kosten van [minderjarige 4]

- 5.7.1. De man heeft aangevoerd, verkort weergegeven, dat de rechtbank ten onrechte de kosten van [minderjarige 4] voor de helft aan de man heeft toegerekend en voor de helft aan mevrouw [relatie van de man]. De kosten van [minderjarige 4] moeten naar rato van draagkracht tussen de man en mevrouw [relatie van de man], die een gering inkomen heeft, worden verdeeld.

5.7.2. De vrouw heeft de stelling van de man gemotiveerd betwist. De vrouw heeft gesteld dat mevrouw [relatie van de man] in het verleden heeft kunnen werken en een goede baan heeft gehad. De vrouw is van mening dat de man onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat mevrouw [relatie van de man] thans niet meer zou kunnen werken dan zij feitelijk doet en dat mevrouw [relatie van de man] geen inkomen gelijk aan de man zou kunnen genereren.

5.7.3. Het hof ziet in de stukken en het verhandelde ter zitting geen aanleiding om de kosten van [minderjarige 4] naar rato van draagkracht van haar ouders te verdelen. De man heeft tegenover de gemotiveerde betwisting door de vrouw enkel gesteld dat mevrouw [relatie van de man] thans, gelet op haar WW-uitkering, een sollicitatieplicht heeft en dat zij zich voldoende inspant om een nieuwe baan te verkrijgen, doch hij heeft die stelling niet, althans niet met voldoende stukken onderbouwd. Gelet op het voorgaande gaat het hof ervan uit dat de man met ingang van 1 januari 2017 bijdraagt in de helft van de kosten van [minderjarige 4], te weten met een bedrag van afgerond € 234,- per maand en, analoog aan de wettelijke indexering, met ingang van 1 januari 2018 met een bedrag van afgerond € 237,- per maand.

Hoogte behoefte [minderjarige 3], [minderjarige 2] en [minderjarige 1]

5.8. Het hof gaat, evenals de rechtbank, met ingang van 1 januari 2017 uit van een totale behoefte van [minderjarige 3], [minderjarige 2] en [minderjarige 1] van € 1.809,- per maand, dat is € 603,- per kind per maand. Analoog aan de wettelijke indexering bedraagt de behoefte van [minderjarige 3], [minderjarige 2] en [minderjarige 1]

€ 1.836,14 per maand, dat is afgerond € 612,- per kind per maand.

Het hof constateert dat de vrouw geen grief heeft geformuleerd ten aanzien van het door haar op artikel 10 van het ouderschapsplan gerichte verzoek in hoger beroep, zodat dat verzoek, bij gebreke van enige onderbouwing, van de vrouw wordt afgewezen. Dit geldt temeer nu de totale behoefte van de kinderen is verhoogd met een bedrag aan extra (bijzondere) kosten, zodat niet valt in te zien, althans heeft de vrouw niet nader onderbouwd op welke grond het bepaalde in artikel 10 onveranderd in stand gelaten dient te worden.

Draagkracht van de man

5.9. Het hof neemt bij de bepaling van de draagkracht van de man zijn netto besteedbaar inkomen tot uitgangspunt.

5.10. Uitgaande van de in rechtsoverweging 5.5.2. in acht te nemen winst uit onderneming van € 89.709,- en rekening houdend met premie arbeidsongeschiktheidsverzekering € 18.018, alsmede met de investeringsaftrek, de zelfstandigenaftrek, de MKB Winstvrijstelling (zoals blijkt uit de door partijen op die punten niet betwiste aangifte Inkomstenbelasting 2016 van de man en de draagkrachtberekening van de rechtbank) en met de toepasselijke heffingskortingen, becijfert het hof het netto besteedbaar inkomen van de man op € 4.228,- per maand, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en van deze beschikking deel uitmakende berekening van het netto besteedbaar inkomen van de man (bijlage I).

De draagkracht van de man wordt vastgesteld aan de hand van de formule $70\% [NBI - (0,3 NBI + € 905,-)]$, nu het een netto besteedbaar inkomen betreft dat hoger is dan € 1.550,- per maand. Deze benadering houdt in dat aan de zijde van de man het draagkrachtloos inkomen wordt vastgesteld op 30% van het netto besteedbaar inkomen terzake van forfaitaire woonlasten vermeerderd met een bedrag van € 905,- aan overige lasten en dat van het bedrag, dat van het netto besteedbaar inkomen resteert na aftrek van dit draagkrachtloos inkomen, 70% beschikbaar is voor kinderalimentatie.

Op grond van de formule $70\% [€ 4.228,- - (0,3 \times € 4.228,- + € 905,-)]$, heeft de man met ingang van

1 januari 2017 een draagkracht van € 1.438,- per maand.

Knip

5.11. Het hof ziet aanleiding om de draagkracht van de man met ingang van 1 januari 2018 opnieuw te berekenen. Met ingang van 1 januari 2018 bedraagt de premie arbeidsongeschiktheidsverzekering € 21.625,56 per jaar. De vrouw heeft ter zitting bezwaar gemaakt tegen deze verhoogde premie arbeidsongeschiktheidsverzekering. Het hof overweegt dat de man voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat het kosten betreft die hij maakt in het kader van de normale bedrijfsvoering en noodzakelijk zijn ter verzekering van zijn inkomen, zodat met deze premie in redelijkheid rekening wordt gehouden. Met ingang van 1 januari 2018 heeft de man een netto besteedbaar inkomen van € 4.057,- per maand zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en van deze beschikking deel uitmakende berekening (bijlage I.i). De man heeft op grond van de formule 70% [$€ 4.057,- (0,3 \times € 4.057,- + € 920,-)$], met ingang van 1 januari 2018 een draagkracht van afgerond € 1.344,- per maand.

Draagkracht van de vrouw

5.12.1. De man heeft aangevoerd dat de rechtbank ten onrechte is uitgegaan van een netto besteedbaar inkomen van de vrouw van € 3.247,- per maand, welk inkomen mede is gebaseerd op een door de vrouw ontvangen kindgebonden budget van € 3.340,- per jaar. De man is van mening dat het kindgebonden budget € 5.182,- per jaar bedraagt en dat het netto besteedbaar inkomen van de vrouw € 3.415,- per maand bedraagt.

De vrouw heeft deze stelling van de man gemotiveerd betwist.

5.12.2. Het hof gaat uit van een netto besteedbaar inkomen van de vrouw van € 3.021,- per maand, waarbij is inbegrepen een kindgebonden budget van € 4.096,- per jaar, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte van deze beschikking deel uitmakende berekening van het netto besteedbaar inkomen van de vrouw (bijlage II).

Op grond van de draagkrachtformule 70% [$€ 3.021,- (0,3 \times € 3.021,- + € 905,-)$] heeft de vrouw een draagkracht van afgerond € 847,- per maand.

Knip

5.13. Gelet op hetgeen in rechtsoverweging 5.11. is overwogen dient ook de draagkracht van de vrouw met ingang van 1 januari 2018 opnieuw te worden berekend. Het hof becijfert het netto besteedbaar inkomen van de vrouw, daarbij rekening houdend met een kindgebonden budget van € 4.266,- per jaar, op € 3.055,- per maand, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en van deze beschikking deel uitmakende berekening (bijlage II.i). De draagkracht van de vrouw bedraagt met ingang van 1 januari 2018 volgens de formule

$70\% [€ 3.055,- (0,3 \times € 3.055,- + € 920,-)] =$ afgerond € 853,- per maand.

Draagkrachtvergelijking met ingang van 1 januari 2017

5.14. Het hof overweegt, evenals de rechtbank, dat de draagkracht van de man en de vrouw tezamen voldoende is om in de behoefte van de kinderen te voorzien, ook nadat de man in zijn aandeel van de behoefte van [minderjarige 4] geheel voorziet. Daarmee rekening houdend is de draagkracht van de man ten behoeve van [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] € 1.438,- -/- € 234,- =

€ 1.204,- per maand. Het hof becijfert de draagkracht van de man voor het betalen van kinderalimentatie ten behoeve van [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] als volgt:

Draagkracht man € 1.204,-

Draagkracht vrouw € 847,-

=====

Totale draagkracht € 2.051,-

[€ 1.204,- : € 2.051] x € 1.809,- = € 1.061,94 per maand = € 353,98 per kind per maand.

Draagkrachtvergelijking met ingang van 1 januari 2018

5.15. De draagkracht van de man ten behoeve van [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] bedraagt € 1.344,- -/- € 237,- = € 1.107,- per maand. Het hof becijfert de draagkracht van de man voor het betalen van kinderalimentatie ten behoeve van [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] als volgt:

Draagkracht man € 1.107,-

Draagkracht vrouw € 853,-

=====

Totale draagkracht € 1.960,-

[€ 1.107,- : € 1.960,-] x € 1.836,- = € 1.036,96 per maand = € 345,65 per kind per maand.

Vermindering met de zorgkorting

5.16. De kosten van de verdeling van de zorg worden in aanmerking genomen als een percentage van de behoefte, de zorgkorting. Het percentage van de zorgkorting is afhankelijk van de frequentie van de zorg.

5.17.1. De man heeft ter zitting gesteld dat, gelet op de frequentie waarmee [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] bij de man verblijven, rekening gehouden moet worden met een zorgkorting van 35%. De man heeft zijn incidenteel hoger beroep in die zin gewijzigd dat de door hem te betalen kinderalimentatie voor [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] op die grond € 69,- per kind per maand bedraagt.

5.17.2. De vrouw heeft de stelling van de man betwist. Zij heeft gesteld dat met name [minderjarige 1] minder frequent bij de man verblijft dan door de man is gesteld. In ieder geval is de woensdag vervallen en heeft [minderjarige 1] een leeftijd waarop zij zelf mag beslissen of en wanneer zij bij de man verblijft, zodat de zorgkorting in de toekomst nog lager zou kunnen zijn. De vrouw is van mening dat voor [minderjarige 1] een zorgkorting heeft te gelden van maximaal 25%, zoals ook voor [minderjarige 3] en [minderjarige 2] .

5.17.3. Het hof overweegt het navolgende. Waar de vrouw ter zitting heeft verklaard dat [minderjarige 1] niet op de woensdagen, maar wel gedurende de helft van de schoolvakanties en feestdagen en jaarlijks dan wel met Kerst dan wel met Oud en Nieuw bij de man verblijft, acht het hof voor [minderjarige 1] een zorgkorting van 25% redelijk en billijk. Dit geldt evenzeer voor de twee andere kinderen. In de door de man in eerste aanleg over gelegde draagkrachtberekening en de twee door hem in hoger beroep overgelegde draagkrachtberekeningen is de man uitgegaan van een zorgkorting voor alle kinderen van 25%. Nu de man ter zitting onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de zorgkorting thans 35% zou bedragen, gaat het hof, evenals de rechtbank, voor de drie kinderen uit van een zorgkorting van 25%.

Gelet op het voorgaande bedraagt de zorgkorting voor de drie kinderen met ingang van 1 januari 2017 € 150,75 per kind per maand en met ingang van 1 januari 2018 € 155,25 per kind per maand. Nu partijen samen voldoende draagkracht hebben om in de behoefte van de kinderen te voorzien, wordt het bedrag van de zorgkorting volledig in mindering gebracht op

het bedrag dat de man aan de vrouw dient te betalen voor de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen.

De door de man te betalen kinderalimentatie bedraagt met ingang van 1 januari 2017 € 353,98 -/- € 150,75 = € 203,23 per kind per maand en met ingang van 1 januari 2018 € 345,65 -/- € 155,25 = € 190,40 per kind per maand.

Met betrekking tot de partneralimentatie

Bewust afgeweken van de wettelijke maatstaven?

5.18.1. De vrouw heeft, kort samengevat, het navolgende gesteld. De man en de vrouw hebben destijds een convenant opgesteld waarbij zij met betrekking tot de partneralimentatie bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven. In het convenant is opgenomen dat de vrouw recht heeft op partneralimentatie voor een verkorte duur van 6,5 jaar in plaats van de wettelijke 12 jaar. De hoogte van de partneralimentatie is onderwerp van discussie tussen partijen geweest in samenhang met de verdeling van de waarde van de huisartsenpraktijk van de man en het spaargeld van partijen. Na diverse voorstellen over en weer is tevens vastgelegd dat er nog eenmaal een herberekening zou worden gemaakt van de partneralimentatie in januari 2013. Wijziging van de partneralimentatie is naar de mening van de vrouw onderworpen aan het strenge wijzigingsregime, analoog aan artikel 1:159 lid 3 Burgerlijk Wetboek (BW).

De man heeft de stelling van de vrouw gemotiveerd betwist.

5.18.2. Het hof overweegt het navolgende.

Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat partijen zich bij de totstandkoming van het convenant ten aanzien van de partneralimentatie, hebben willen richten naar de wettelijke maatstaven, in ieder geval voor zover het de behoefte van de vrouw en de draagkracht van de man betreft. Het enkele feit dat partijen, overigens mede in verband met de verdeling van de huwelijksgemeenschap, de duur van de partneralimentatie hebben beperkt, leidt er naar het oordeel van het hof niet toe dat partijen bewust zijn afgeweken van de wettelijke maatstaven. Het voorgaande leidt ertoe dat de wijziging van de partneralimentatie is onderworpen aan het algemene wijzigingsregime van artikel 1: 401 lid 1 BW.

Draagkracht van de man

5.19. De man stelt dat zijn draagkracht niet meer toereikend is om destijds vastgestelde alimentatie te blijven voldoen. De vrouw heeft die stelling van de man gemotiveerd betwist.

5.20. Bij het bepalen van de draagkracht van de man gaat het hof uit van de winst uit onderneming zoals in het voorgaande is overwogen met betrekking tot de kinderalimentatie.

In het kader van de partneralimentatie zijn de navolgende aspecten van belang.

Woonlasten oude woning

5.21. In 2017 was de man eigenaar van de woning aan de [adres] te [woonplaats]. Uit de aangifte Inkomstenbelasting 2016 en de door de man als productie 6 bij het verweerschrift tevens incidenteel appel overgelegde draagkrachtberekening blijkt een WOZ-waarde van de woning van € 1.815,- per jaar en een hypotheekrente van € 18.749,- per jaar, alsmede (in het netto gedeelte van de berekening) een hypotheekaflossing/premie levensverzekering van € 190,- per maand en forfaitaire overige eigenaarslasten van € 95,- per maand. Deze bedragen zijn door de vrouw niet weersproken. Met ingang van 1 januari 2017 gaat het hof uit van deze woonlasten van de man.

Woonlasten nieuwe woning

5.22.1. Uit de stukken en het verhandelde ter zitting is gebleken dat de man en mevrouw [relatie van de man] in december 2017 beiden eigenaar zijn geworden van een nieuwe woning te [woonplaats] . Uit de door de man als productie 7 bij journaalbericht van 30 maart 2018 overgelegde draagkrachtberekening blijkt een eigenwoningforfait van € 4.953,- en een hypotheekrente van

€ 15.327,- per jaar. Ook houdt de man (in het netto gedeelte van de berekening) rekening met een bedrag van € 639,- ter zake hypotheekaflossing/premie levensverzekering en een bedrag van € 95,- ter zake forfaitaire overige eigenaarslasten. De volledige woonlast drukt in die draagkrachtberekening op de draagkracht van de man.

5.22.2. De vrouw heeft gesteld, kort samengevat, dat de man zijn woonlasten kan delen met mevrouw [relatie van de man] en voorts dat de man zijn woonlasten overigens niet voldoende heeft onderbouwd. De man heeft dit gemotiveerd betwist.

5.22.3. Het hof overweegt dat de man niet, althans niet met voldoende feiten, heeft onderbouwd dat mevrouw [relatie van de man] niet in haar eigen levensonderhoud kan voorzien en dat hij zijn woonkosten niet met mevrouw [relatie van de man] zou kunnen delen. Het hof gaat ervan uit dat mevrouw [relatie van de man] in haar eigen levensonderhoud kan voorzien en dat de man geacht kan worden zijn woonlast te delen met mevrouw [relatie van de man] . Het hof rekent mevrouw [relatie van de man] de helft toe van de woonkosten toe. Dat leidt ertoe dat de navolgende woonkosten, die de man voldoende aannemelijk heeft gemaakt, voor rekening van de man komen:

- € 2.477,- per jaar ter zake eigenwoning forfait;
- € 7.664,- per jaar, dat is afgerond € 639,- per maand, ter zake hypotheekrente;
- € 320,- per maand ter zake hypotheekaflossing/premie levensverzekering;
- € 48,- per maand terzake forfaitaire overige eigenaarslasten.

Het hof rekent uit proceseconomische overwegingen met ingang van 1 januari 2018 met deze gewijzigde woonlasten van de man.

5.23. De in beide voornoemde perioden door de man in voormelde draagkrachtberekeningen opgenomen premies ziektekostenverzekering (basis en aanvullend) en verplicht eigen risico zijn als zodanig evenmin door de vrouw betwist, zodat het hof deze bedragen overneemt.

Met ingang van 1 januari 2017

5.24. Het hof becijfert het netto besteedbaar inkomen van de man voor partneralimentatie op € 6.373,- per maand, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en van deze beschikking deel uitmakende draagkrachtberekening (bijlage III).

Na aftrek van voormelde lasten van het bovenstaande netto besteedbaar inkomen heeft de man een draagkrachtruimte van € 2.134,- per maand. Daarvan is 60% beschikbaar voor de betaling van een onderhoudsbijdrage aan de vrouw van € 1.280,- per maand.

Rekening houdend met de kosten van de vier kinderen die voor rekening van de man komen van totaal € 1.296,- per maand (inclusief de zorgkorting), heeft de man geen draagkracht om enig bedrag ter zake partneralimentatie aan de vrouw te voldoen.

Met ingang van 1 januari 2018

5.25. Het hof becijfert het netto besteedbaar inkomen van de man voor partneralimentatie op € 6.056,- per maand, zoals blijkt uit de aan deze beschikking gehechte en van deze beschikking deel

uitmakende draagkrachtberekening (bijlage III.i.).

Na aftrek van voormelde lasten van het bovenstaande netto besteedbaar inkomen heeft de man een draagkrachtruimte van € 2.364,- per maand. Daarvan is 60% beschikbaar voor de betaling van een onderhoudsbijdrage aan de vrouw van € 1.418,- per maand.

Rekening houdend met de kosten van de vier kinderen die voor rekening van de man komen van totaal € 1.274,- per maand (inclusief de zorgkorting), heeft de man de draagkracht om een bedrag van € 144,- ter zake partneralimentatie aan de vrouw te voldoen.

5.26. Betaalde partneralimentatie is geheel aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. Het fiscaal voordeel dat de man door deze aftrek geniet, komt geheel ten goede aan de vrouw. Rekening houdend met dit te realiseren fiscaal voordeel, heeft de man de draagkracht om € 243,- bruto per maand te betalen als bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de vrouw. Met het betalen van de voormelde onderhoudsbijdragen voor de kinderen en de vrouw is de grens van de draagkracht van de man bereikt.

5.27. De man heeft (in eerste aanleg) nog gesteld dat de vrouw geacht moet worden in haar eigen huwelijkse behoefte te voorzien. Gelet op de overwegingen van de rechtbank met betrekking tot het netto gezinsinkomen tijdens het huwelijk en de berekende kosten van de kinderen becijfert het hof de behoefte van de vrouw, op grond van de hof formule, voorsnog op € 3.279,- netto per maand. Gelet op het huidige inkomen van de vrouw, daarbij mede in overweging nemend dat de vrouw thans ook tijd aan haar opleiding dient te besteden en zij op dit moment niet geacht kan worden meer te verdienen dan zij thans doet, overweegt het hof dat de vrouw op dit moment behoefte heeft aan de met ingang van 1 januari 2018 becijferde partneralimentatie van € 243,- per maand.

Terugbetaling

5.28. Indien en voor zover de man tot heden meer heeft betaald dan in het dictum van deze beschikking wordt beslist, kan de van de vrouw in redelijkheid niet worden gevergd de eventueel te veel ontvangen onderhoudsbijdragen voor de kinderen (en haarzelf) terug te betalen, nu de betaalde onderhoudsbijdrage van maand tot maand plegen te worden verbruikt.

5.29. Het voorgaande leidt tot de navolgende beslissing.

6 De beslissing

Het hof:

op het principaal en incidenteel appel:

vernietigt de beschikking van de rechtbank Limburg (Maastricht) van 7 augustus 2017 uitsluitend voor zover het betreft de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] en de bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw,

wijzig de beschikking van de rechtbank Limburg (Roermond) van 30 januari 2013 en het daarin opgenomen ouderschapsplan en convenant, uitsluitend voor zover het betreft de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van [minderjarige 3] , [minderjarige 2] en [minderjarige 1] en de bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw,

stelt de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van:

- [minderjarige 3] , geboren op [geboortedatum] 2010, te [geboorteplaats] ,
- [minderjarige 2] , geboren op [geboortedatum] 2006, te [geboorteplaats] ,
- [minderjarige 1] , geboren op [geboortedatum] 2003 te [geboorteplaats] ,

van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 nader op € 203,23 per kind per maand en met ingang van 1 januari 2018 op € 190,40 per kind per maand, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

stelt de door de man aan de vrouw te betalen bijdrage in haar levensonderhoud van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 nader op nihil en met ingang van 1 januari 2018 op € 243,- per maand, de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

bepaalt dat de vrouw eventueel te veel door de man betaalde onderhoudsbijdragen voor de kinderen en haarzelf niet aan de man hoeft terug te betalen;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. C.D.M. Lamers, L.Th.L.G. Pellis en J.F.A.M. Graafland-Verhaegen, bijgestaan door de griffier, en is op 28 juni 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 41

ECLI:NL:GHSHE:2018:3923

Instantie	Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak	20-09-2018
Datum publicatie	21-09-2018
Zaaknummer	200.220.554_01
Rechtsgebieden	Internationaal privaatrecht Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	partneralimentatie
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

GERECHTSHOF 's-HERTOGENBOSCH

Afdeling civiel recht

zaaknummer : 200.220.554/01

zaaknummer rechtbank : C/01/315763 / FA RK 16-6454

beschikking van de meervoudige kamer van 20 september 2018

inzake

[appellant],

wonende te [woonplaats] (Duitsland),
verzoeker in het principaal hoger beroep,
verweerder in het incidenteel hoger beroep,
hierna te noemen: de man,
advocaat mr. C.H.J.M. van Heugten te Sittard,

tegen

[verweester],

wonende te [woonplaats] ,
verweester in het principaal hoger beroep,
verzoekster in het incidenteel hoger beroep,
hierna te noemen: de vrouw,
advocaat mr. M.M.H. Lenaers te Weert.

1 Het verloop van het geding in eerste aanleg

Het hof verwijst voor het verloop van het geding in eerste aanleg naar de beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 11 mei 2017, uitgesproken onder voormeld zaaknummer.

2 Het geding in hoger beroep

- 2.1 De man is op 1 augustus 2017 in hoger beroep gekomen van voormelde beschikking.
- 2.2 De vrouw heeft op 15 september 2017 een verweerschrift tevens houdende incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.3 De man heeft op 25 oktober 2017 een verweerschrift in het incidenteel hoger beroep ingediend.
- 2.4. Bij het hof zijn voorts de volgende stukken ingekomen:
  - het proces-verbaal van de mondelinge behandeling in eerste aanleg op 13 april 2017;
  - een journaalbericht van de zijde van de man van 1 juni 2018 met bijlagen, ingekomen op 4 juni 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 18 juni 2018 met bijlagen, ingekomen op 19 juni 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de man van 19 juni 2018 met bijlage, ingekomen op 19 juni 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de man van 26 juni 2018 met bijlagen, ingekomen op 27 juni 2018.
- 2.5 De mondelinge behandeling heeft op 5 juli 2018 plaatsgevonden. Partijen zijn in persoon verschenen, bijgestaan door hun advocaten.
- 2.6 Na de mondelinge behandeling zijn met toestemming van het hof ingekomen:
  - een journaalbericht van de zijde van de man van 9 juli 2018 met bijlagen, ingekomen op 10 juli 2018;
  - een journaalbericht van de zijde van de vrouw van 16 juli 2018, ingekomen op 16 juli 2018.

3 De feiten

- 3.1 Het hof gaat uit van de door de rechtbank vastgestelde feiten voor zover daartegen in hoger

beroep niet is opgekomen. Onder meer staat het volgende vast.

3.2 Het huwelijk van partijen is op 29 december 2016 ontbonden door echtscheiding.

3.3 Bij de echtscheidingsbeschikking van 11 augustus 2016 heeft de rechtbank onder meer bepaald dat de man met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand als bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de vrouw (hierna: partneralimentatie) aan de vrouw dient te voldoen een bedrag van € 600,-- per maand.

4 De omvang van het geschil zowel in principaal als incidenteel hoger beroep

4.1 Bij de bestreden beschikking is met wijziging van voormelde beschikking van 11 augustus 2016 de partneralimentatie

- over de periode van 29 december 2016 tot 1 april 2017 bepaald op € 152,04 per maand;
- over de periode van 1 april 2017 tot 1 november 2017 bepaald op € 104,76 per maand;
- vanaf 1 november 2017 bepaald op € 152,04 per maand.

4.2 De grieven van de man in het principaal hoger beroep zien op de draagkracht van de man. De man verzoekt de bestreden beschikking te vernietigen en alsnog te bepalen dat de man geen, of althans onvoldoende draagkracht heeft om partneralimentatie aan de vrouw te betalen, althans een zodanige beslissing te nemen als het hof juist acht, met veroordeling van de vrouw in de proceskosten van beide instanties, althans kosten rechtens.

4.3 De vrouw verzoekt de man in zijn beroep niet-ontvankelijk te verklaren, althans het door de man verzochte af te wijzen als onbewezen en/of ongegrond. De grieven van de vrouw in het incidenteel hoger beroep zien op de behoefte van de vrouw en de draagkracht van de man. Zij verzoekt de bestreden beschikking gedeeltelijk te vernietigen en te bepalen dat de man met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheidingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand telkens bij vooruitbetaling aan de vrouw een bedrag van € 600,-- per maand dient te voldoen als partneralimentatie, althans een zodanig bedrag als het hof juist acht, zulks met veroordeling van de man in de kosten van de beroepsprocedure.

4.4 De man verzoekt de grieven van de vrouw in incidenteel hoger beroep te verwerpen.

4.5 Het hof zal de grieven in principaal en incidenteel hoger beroep per onderwerp bespreken.

5 De motivering van de beslissing in principaal en incidenteel hoger beroep

Rechtsmacht

5.1 Het internationale karakter van de zaak vraagt een beoordeling van de rechtsmacht van de Nederlandse rechter. Ingevolge artikel 3 verordening (EG) nr. 4/2009 van de Raad van 18 december 2008 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen (Alimentatieverordening) is bevoegd de rechter van de gewone verblijfplaats van de alimentatiegerechtigde. Nu de vrouw haar gewone verblijfplaats in Nederland heeft, komt de Nederlandse rechter rechtsmacht toe met betrekking tot de onderhavige verzoeken.

Ingangsdatum

5.2 De door rechtbank vastgestelde ingangsdatum, 29 december 2016, is niet in geschil zodat het hof deze datum als uitgangspunt neemt.

Hoogte van de (aanvullende) behoefte vrouw

5.3 De vrouw heeft ter zitting haar grief met betrekking tot haar (aanvullende) behoefte ingetrokken, zodat tussen partijen niet langer in geschil is dat de vrouw in ieder geval een aanvullende behoefte heeft van € 600,-- per maand.

Draagkracht van de man

5.4.1 De draagkracht van de man is in geschil.

Inkomen

5.4.2 De vrouw voert aan dat de man tot zijn knieoperatie op 20 juli 2017 werkzaamheden heeft verricht bij [beton] Beton en daaruit (zwarte) inkomsten heeft genoten. Bij de status van de man bij Whatsapp stond in maart 2017 nog "Bei der Arbeit". Verder is de man op 11 augustus 2017 65 jaar geworden, vanaf welk moment de man pensioen en wellicht een AOW-uitkering ontvangt. Bij gebrek aan informatie over het exacte inkomen van de man dient hij in staat te worden geacht een partneralimentatie te voldoen van € 600,-- bruto per maand.

5.4.3 De man voert aan dat hij in 2015 eenmalig twee dagen werkzaamheden heeft verricht, maar doordat hij hier vanwege zijn zware fysieke klachten niet meer toe in staat was, is dit daarna niet meer gebeurd. Vanaf het moment waarop de man in Duitsland woont, 1 maart 2015, hoeft hij geen belastingaangifte te doen, zodat de man geen aangiften over 2015 en 2016 kan over leggen. Doordat de man maar zeven jaar in Nederland heeft gewerkt komt hij niet in aanmerking voor een AOW-uitkering en ook in Duitsland ontvangt men niet langer vanaf 65 jaar ouderdomspensioen. De man ontvangt enkel een pensioen van het pensioenfonds vervoer.

5.4.4 Naar het oordeel van het hof heeft de vrouw haar stelling dat de man vanaf 2015 tot zijn knieoperatie werkzaamheden heeft verricht en daarvoor inkomsten heeft genoten onvoldoende onderbouwd, gelet op de gemotiveerde betwisting daarvan door de man. Gelet hierop zal het hof over de periode van 29 december 2016 tot 1 augustus 2017, zijnde de eerste van de maand waarin de man 65 jaar is geworden, uitgaan van een inkomen van € 1.264,79 netto per maand, bestaande uit de volgende niet in geschil zijnde inkomenscomponenten:

- Duits invaliditeitspensioen DRV Westfalen van € 460,59 netto per maand;
- Invaliditeitsuitkering AXA België van € 721,77 netto per maand;
- WIA-uitkering van € 82,43 netto per maand.

Op grond van de door de man overgelegde stukken van het pensioenfonds vervoer is voldoende komen vast te staan dat de man vanaf de maand waarin de man 65 is geworden, derhalve vanaf 1 augustus 2017, naast voormeld netto inkomen van € 1.264,79 per maand, een ouderdomspensioen van € 55,08 netto per maand ontvangt, zodat het totale inkomen van de man vanaf 1 augustus 2017 € 1.319,87 netto per maand bedraagt.

Lasten

5.5.5 Het hof stelt voorop dat bij de beoordeling van de draagkracht van de man met het oog op het vaststellen van zijn wettelijke verplichting om bij te dragen in het levensonderhoud van zijn gewezen echtgenote, in beginsel rekening dient te worden gehouden met alle redelijke uitgaven die ten laste van de man komen.

5.5.6 Het hof houdt rekening met de volgende niet in geschil zijnde lasten:

- het op de Participatiewet gebaseerde normbedrag, exclusief de ondergrens woonkostencomponent, voor een zelfstandig wonende alleenstaande;
- het in het normbedrag Participatiewet begrepen nominale deel premie ZVW voor een alleenstaande;
- een huur van € 395,-- per maand;
- over de periode van 1 april 2017 tot 1 november 2017 de aflossing op de schuld aan ziektekostenverzekeraar CZ van € 50,-- per maand.

5.5.7 De man voert aan dat rekening moet worden gehouden met bijzondere reiskosten en voert in dit verband het volgende aan.

Nu de man vanwege zijn mobiliteitsbeperking voor medische bezoeken is aangewezen op een privé-invalidentaxi, waarvoor hij geen financiële tegemoetkoming van overheidswege ontvangt. Verder dient rekening te worden gehouden met een bedrag van € 145,32 per maand in verband met extra autokosten. De man rijdt op dit moment niet zelf in zijn auto en hij weet niet of hij daar in de toekomst nog toe in staat zal zijn, maar hij hoopt van wel. In de regio van de man is het openbaar vervoer uitermate beperkt, nog afgezien van de hoge kosten die hieraan verbonden zijn. Met de door de man aangeschafte tweedehands "rolstoel/scootmobiel" kan de man geen grote afstanden afleggen.

Voorts voert de man aan dat uit de door hem overgelegde stukken blijkt dat hij genoodzaakt is om een beroep te doen op zorg- en huishoudelijke hulp en dat voldoende aannemelijk is dat hij hiervoor maandelijks € 400,-- betaalt. De man ontvangt hiervoor geen vergoeding van overheidswege maar kan fiscaal onbelast een huishoudhulp nemen. De kosten zijn iets afgenomen doordat de heer [medebewoner] bij de man in het gebouw woont en voorheen mevrouw [voormalige medebewoner] kwam die ook reiskosten had.

De man heeft ook geen recht op de vergoeding van € 125,-- per maand van AOK Gesundheitskasse (Leistungen 2017, Pflegegrad 1) zoals vermeld op het zesde blad van productie 26 van de man.

De man voert verder aan dat nog niet helemaal duidelijk is of de Duitse belastingaanslagen over de jaren 2011 tot en met 2014 van in totaal € 2.392,-- terecht zijn en of de man deze daadwerkelijk moet betalen. Op dit moment vindt hierop geen afbetaling plaats.

5.5.8 De vrouw betwist dat rekening moet worden gehouden met de door de man opgevoerde bijzondere reiskosten en voert het volgende aan. De man heeft deze kosten en zijn medische bezoeken niet nader onderbouwd. Ook is de vrouw ermee bekend dat in Duitsland wel degelijk financiële voorzieningen zijn voor mensen met een ernstige handicap, zoals gratis reizen, passagiersbijstand en vervoer naar het ziekenhuis. Voor de door de man opgevoerde extra autokosten van € 145,32 per maand en de aanschaf van de "rolstoel/scootmobiel" bestaat geen noodzaak en daarbij heeft de man niet inzichtelijk gemaakt dat op de schuld in verband met de aanschaf van de "rolstoel/scootmobiel" wordt afgelost, zodat hiermee geen rekening dient te worden gehouden.

De vrouw bestrijdt voorts de door de man gestelde extra zorgkosten. Uit de door de man overgelegde stukken blijkt niet van een noodzaak voor deze kosten. Daarbij bestaat er wel degelijk een tegemoetkoming voor deze kosten via de ziektekostenverzekering. Ook blijkt uit de overgelegde kwitanties niet dat de man deze kosten daadwerkelijk heeft gemaakt.

Gelet op de inkomsten van de man is het onbegrijpelijk hoe de man de door hem opgevoerde lasten zou kunnen betalen en dat hij daarnaast ook nog een

“rolstoel/scootmobiel” heeft aangeschaft. De man komt in ieder geval in aanmerking voor de laagste vergoeding van € 125,-- per maand uit de AOK Gesundheitskasse.

Verder voert de vrouw aan dat met de Duitse belastingschuld geen rekening gehouden dient te worden omdat deze nog niet vaststaat, er op dit moment nog geen aflossingsverplichting is en er evenmin feitelijk wordt afgelost. Ter zitting heeft de vrouw aangevoerd dat indien de man de betaling van de Nederlandse aanslagen op zich neemt, hiermee rekening kan worden gehouden.

5.5.9 Naar het oordeel van het hof heeft de man de noodzaak voor het aanhouden van zijn auto wegens zijn lichamelijke beperkingen onvoldoende aangetoond, zodat geen rekening wordt gehouden met de door de man opgevoerde autokosten. Evenmin heeft de man de noodzaak van de bijzondere reiskosten, zorg- en huishoudelijke hulp en aanschaf “rolstoel/scootmobiel” voldoende aangetoond, noch aannemelijk gemaakt dat hij deze kosten daadwerkelijk maakt alsook dat daartegenover geen vergoeding staat. Het betoog van de vrouw dat de man in aanmerking komt voor de vergoeding van € 125,-- per maand van AOK Gesundheitskasse, heeft de man onvoldoende gemotiveerd betwist. Als er al kosten zijn die niet voor afzonderlijke vergoeding in aanmerking komen, dan is niet gebleken dat deze hoger zijn dan voormelde algemene vergoeding van € 125,-- per maand. Gelet op het voorgaande houdt het hof geen rekening met voormelde lasten.

Nu de Duitse belastingaanslagen nog niet onherroepelijk zijn en de man daarop thans niet aflost, houdt het hof evenmin rekening met enig bedrag aan aflossing op deze schuld. Ten aanzien van de Nederlandse belastingschuld van totaal € 1.060,-- zal het hof, nu de vrouw daarmee heeft ingestemd, rekening houden met een aflossing van € 83,74 per maand over de periode van 1 maart 2018 tot en met 1 april 2019.

5.6 Na aftrek van voormelde lasten van het bovenstaande netto besteedbaar inkomen heeft de man:

- over de periode van 29 december 2016 tot 1 april 2017 een draagkrachtruimte van € 161,-- per maand, waarvan 60%, ofwel € 97,-- per maand beschikbaar voor de betaling van partneralimentatie;
- over de periode van 1 april 2017 tot 1 augustus 2017 een draagkrachtruimte van € 111,-- per maand, waarvan 60%, ofwel € 67,-- per maand beschikbaar voor de betaling van partneralimentatie;
- over de periode 1 augustus 2017 tot 1 november 2017 een draagkrachtruimte van € 166,-- per maand, waarvan 60%, ofwel € 100,-- per maand beschikbaar voor de betaling van partneralimentatie;
- over de periode van 1 november 2017 tot 1 maart 2018 een draagkrachtruimte van € 216,-- per maand, waarvan 60%, ofwel € 130,-- per maand beschikbaar voor de betaling van partneralimentatie;
- vanaf 1 maart 2018 een draagkrachtruimte van € 132,-- per maand, waarvan 60%, ofwel € 79,-- per maand beschikbaar voor de betaling van partneralimentatie.

Aftrekbaarheid

5.7.1 De man voert verder aan dat zijn netto beschikbare draagkracht niet gebruteerd dient te worden aangezien hij de door hem te betalen partneralimentatie in Duitsland niet als fiscale aftrekpost kan opvoeren. Alleen indien meer dan 90% van het inkomen uit Nederland afkomstig is, is partneralimentatie in Duitsland aftrekbaar.

5.7.2 De vrouw voert aan dat hetgeen de man naar voren brengt, ziet op de aftrekbaarheid in Nederland. De man kan in Duitsland, alwaar hij belastingplichtig is, de onderhoudsbijdrage wel aftrekken indien de alimentatiegerechtigde ermee instemt dat zij er belasting over moet betalen.

5.7.3 Het hof is van oordeel dat de man zijn stelling dat hij de door hem te betalen partneralimentatie niet als fiscale aftrekpost kan opvoeren met onvoldoende concrete feiten of omstandigheden heeft onderbouwd. Evenals de rechtbank zal het hof aansluiting zoeken bij de tarieven zoals die in Nederland in de eerste belastingschijf worden geheven, zijnde 36,55 procent, nu geen van partijen het hof heeft voorgelicht over voorwaarden ten aanzien van de aftrekbaarheid gelden of met welk belastingtarief gerekend moet worden.

5.7.4 De door de man te betalen partneralimentatie bedraagt derhalve:

- over de periode van 29 december 2016 tot 1 april 2017 € 153,-- per maand;
- over de periode van 1 april 2017 tot 1 augustus 2017 € 106,-- per maand;
- over de periode 1 augustus 2017 tot 1 november 2017 € 158,-- per maand;
- over de periode van 1 november 2017 tot 1 maart 2018 € 205,-- per maand;
- vanaf 1 maart 2018 € 125,-- per maand.

Bewijsaanbod

5.8 Het hof acht het bewijsaanbod van de man, zo daar al aan wordt toegekomen, niet althans onvoldoende concreet en gespecificeerd, gelet op de eisen die daaraan in hoger beroep mogen worden gesteld.

6 De slotsom

in het principaal en het incidenteel hoger beroep

6.1 Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, zal het hof de bestreden beschikking vernietigen en beslissen als volgt.

6.2 Het hof zal de proceskosten in beide instanties compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn en de procedure de bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw betreft.

6.3 Het hof heeft een vijftal berekeningen van de draagkracht van de man gemaakt. Gewaarmerkt exemplaren van deze berekening zijn aan deze beschikking gehecht en maken daarvan deel uit.

7 De beslissing

Het hof:

vernietigt de tussen partijen gewezen beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 11 mei 2017 en opnieuw beschikkende:

wijzigt de beschikking van de rechtbank van 11 augustus 2016, voor wat betreft de daarbij vastgestelde door de man te betalen bijdrage in de kosten van levensonderhoud van de vrouw, en bepaalt dat de man aan de vrouw als uitkering tot haar levensonderhoud zal voldoen:

- over de periode van 29 december 2016 tot 1 april 2017 € 153,-- per maand;
- over de periode van 1 april 2017 tot 1 augustus 2017 € 106,-- per maand;
- over de periode 1 augustus 2017 tot 1 november 2017 € 158,-- per maand;
- over de periode van 1 november 2017 tot 1 maart 2018 € 205,-- per maand;
- vanaf 1 maart 2018 € 125,-- per maand,

de toekomstige termijnen telkens bij vooruitbetaling te voldoen;

verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad;

compenseert de kosten van het geding in beide instanties in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst af het meer of anders verzochte.

Deze beschikking is gegeven door mrs. H. van Winkel, C.N.M. Antens en M.I. Peerboom-van Drunick, bijgestaan door de griffier, en is op 20 september 2018 uitgesproken in het openbaar in tegenwoordigheid van de griffier.

BIJLAGE 42

ECLI:NL:HR:2018:868

Instantie	Hoge Raad
Datum uitspraak	08-06-2018
Datum publicatie	08-06-2018
Zaaknummer	17/05516
Formele relaties	In cassatie op : ECLI:NL:GHDHA:2017:2941
Rechtsgebieden	Belastingrecht
Bijzondere kenmerken	Artikel 81 RO-zaken Cassatie
Inhoudsindicatie	HR: art. 81.1 RO.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl Viditax (FutD), 08-06-2018 FutD 2018-1555 V-N Vandaag 2018/1906

Uitspraak

8 juni 2018

nr. 17/05516

Arrest

gewezen op het beroep in cassatie van [X] te [Z] (hierna: belanghebbende) tegen de uitspraak van het Gerechtshof Den Haag van 17 oktober 2017, nrs. BK-17/00440 en BK-17/00441, op het hoger beroep van belanghebbende tegen een uitspraak van de Rechtbank Den Haag (nrs. SGR 16/8135 en SGR 16/8137) betreffende de aan belanghebbende over het jaar 2010 opgelegde navorderingsaanslagen in de inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen en in de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet en de daarbij gegeven beschikkingen inzake heffingsrente.

1 Geding in cassatie

Belanghebbende heeft tegen 's Hofs uitspraak beroep in cassatie ingesteld en daarbij een aantal middelen voorgesteld.

De Staatssecretaris van Financiën heeft een verweerschrift ingediend.

2 Beoordeling van de middelen

De middelen kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien artikel 81, lid 1, van de Wet op de rechterlijke organisatie, geen nadere motivering, nu de middelen niet nopen tot beantwoording van

rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

3 Proceskosten

De Hoge Raad acht geen termen aanwezig voor een veroordeling in de proceskosten.

4 Beslissing

De Hoge Raad verklaart het beroep in cassatie ongegrond.

Dit arrest is gewezen door de vice-president G. de Groot als voorzitter, en de raadsheren J. Wortel en P.A.G.M. Cools, in tegenwoordigheid van de waarnemend griffier F. Treuren, en in het openbaar uitgesproken op 8 juni 2018.

BIJLAGE 43

ECLI:NL:HR:2018:302

Instantie	Hoge Raad
Datum uitspraak	02-03-2018
Datum publicatie	02-03-2018
Zaaknummer	17/03192
Formele relaties	Conclusie: ECLI:NL:PHR:2017:1428, Gevolgd In cassatie op : ECLI:NL:GHDHA:2017:941
Rechtsgebieden	Personen- en familierecht
Bijzondere kenmerken	Artikel 81 RO-zaken Cassatie Beschikking
Inhoudsindicatie	Art. 81 lid 1 RO. Personen- en familierecht. Kinderalimentatie. Ingangsdatum wijziging. Terugbetalingsplicht.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl RvdW 2018/306

Uitspraak

2 maart 2018

Eerste Kamer

17/03192

TT/LZ

Hoge Raad der Nederlanden

Beschikking

in de zaak van:

[de vrouw],
wonende te [woonplaats],
VERZOEKSTER tot cassatie,
advocaat: mr. E.F.A. Linszen-van Rossum,

t e g e n

[de man],
wonende te [woonplaats],
VERWEERDER in cassatie,
niet verschenen.

Partijen zullen hierna ook worden aangeduid als de vrouw en de man.

1 Het geding in feitelijke instanties

Voor het verloop van het geding in feitelijke instanties verwijst de Hoge Raad naar de navolgende stukken:

- a. de beschikking in de zaak C/10/501710/FA RK 16-4013 van de rechtbank Rotterdam van 14 juli 2016;
- b. de beschikking in de zaak 200.197.529/01 van het gerechtshof Den Haag van 5 april 2017.

De beschikking van het hof is aan deze beschikking gehecht.

2 Het geding in cassatie

Tegen de beschikking van het hof heeft de vrouw beroep in cassatie ingesteld. Het cassatierekest is aan deze beschikking gehecht en maakt daarvan deel uit.

De man heeft geen verweerschrift ingediend.

De conclusie van de Advocaat-Generaal G.R.B. van Peurseem strekt tot verwerping.

De advocaat van de vrouw heeft bij brief van 19 januari 2018 op die conclusie gereageerd.

3. Beoordeling van het middel

De in het middel aangevoerde klachten kunnen niet tot cassatie leiden. Dit behoeft, gezien art. 81 lid 1 RO, geen nadere motivering nu de klachten niet nopen tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling.

4 Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Deze beschikking is gegeven door de raadsheren A.M.J. van Buchem-Spapens, als voorzitter, C.H. Sieburgh en H.M. Wattendorff, en in het openbaar uitgesproken door de raadsheer M.V. Polak op 2 maart 2018.